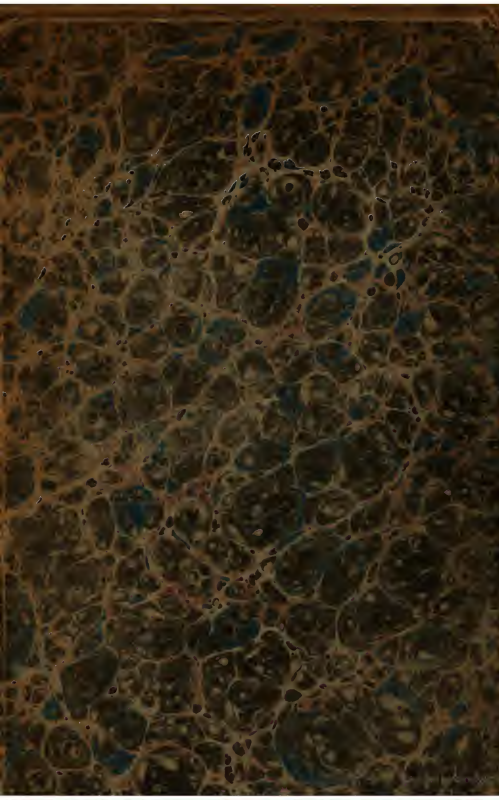

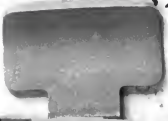
XII.

Aristotelis —
De mundo

1792.

11.

3. 3. 401

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ
ΠΕΡΙ ΚΟΣΜΟΥ

ARISTOTELIS
DE MVNDO
L I B E R

CVRAVIT EDITIONEM
IO. CHRISTIANVS KAPPIVS

ALTENBURGI
EX OFFICINA RICHTERIA.

MDCCCLXXXII

CIVIL ENGINEERING

STATION ENGINEERING

1. CIVIL ENGINEERING

V I R O
ILLVSTRI ET EXCELLENTISSIMO
THEOPHILO CHRISTOPHORO
H A R L E S

PHILOSOPHIAE DOCTORI

SERENISS. MARGGRAVIO BRANDENBURGICO A CON-
SILIIS AVLAE PROFESSORI ELOQVENTIAE ET POE-
SEOS IN FRIDERICO-ALEXANDRINA CELEBERRIMO
SEMINARII PHILOGICI DIRECTORI ET BIBLIO-
THECAE PVBLICAE PRAEFECTO PRIMARIO
PRAECEPTORI PIE COLENDO

HANC ARISTOTELIS ΕΚΔΟΣΙΝ

OB
MVLT A AC PRAECLARA IN SE
M E R I T A

D. D. D.

E D I T O R

PRAEFATIO

Quum e bibliotheca *Longolii*, Gymnasii nostri quondam Rectoris clarissimi, variae Codd. MSS. Apuleii collationes in manus Ill. HARLESII incidissent, et hic Vir de bonis litteris meritissimus temporis iniuria retentus, consilium, nouam philosophi Madaurensis editionem curandi, deposuisset; auctor mihi fuit suasorque, vt ad Apuleii opera edenda animum adpellerem. Sex inde per annos, et quod excurrit, summa diligentia omnia, quae nancisci potui, subsidia mihi comparauī, et, licet nouissimum eumque eruditissimum metamorphoseos editorem, quo olim gaudebat Batauorum ditio, aliquot horum codd. lectiones iam adhibuisse in suaque conuertisse, negare quidem non possim; nouae tamen discussionis neminem poenitere credo, cui exploratum sit, quam multa Viris doctis et xpi-

ΤΙΝΩΤΟΤΟΙΣ haud raro elabantur. Quem quum
 scriptorem diligenter legerem atque excuterem eo
 consilio, vt familiaritatem quamdam cum eo mihi
 contraherem; intellexi omnem cardinem bonae
 sanaeque interpretationis, ab omnibus fere edito-
 ribus hucusque plane neglectae, maxime in eo ver-
 sari, vt futurus Apuleii editor in primis Comico-
 rum Latinorum, et philosophorum Graecorum, Pla-
 tonis pariter ac Aristotelis, diligentem lectionem
 sibi habeat maxime commendatam. Euolui itaque
 inter alia scripta, libellum graecum περὶ Κοσμοῦ,
 qui sub Aristotelis nomine circumfertur, ab Apu-
 leio in sermonem latinum iusto liberius ferme trans-
 latum, et vtriusque scripta inter se conferre coepi.
 Ex qua collatione, partim quod ad librum graecum,
 partim quod ad latinum pertinet, variae enatae
 sunt adnotationes. Quum insuper libellum illum
 Aristotelis ψευδοσυμῶν rebus optimis refertum et
 sermone haud ineleganti conscriptum animaduer-
 terem, quid mirum, si horas, a munere publico
 et Apuleii excussione mihi reliquas, nouae huius
 scripti editioni dicare apud animum constituerim?
 Nam sane dolendum est, scripta Aristotelis, quem
 tamen veteres tanti aestimarunt, vt ex illo omnem
 fere eruditionis suae penum peterent, eum
 diligen-

diligentissime euoluerent, ederent, verterent et illustrarent, siue genuina siue supposita nostris diebus contempta et sepulta iacere, si a paucis Viris eruditis, aliquot Stagiritae scriptis illustrandis operam hodie nauantibus, discesseris. Spes vero nunc noua saneque exoptata nobis adfulget, fore ut Stagirites, diu neglectus, in nostra patria imprimatur, quippe quod BVHLE, Professor Gottingae clarissimus, quem in fautorum et amicorum numero habere mihi meisque rebus est decori, sumtu societatis typographicae Bipontinae, cui iam multa debemus, omnia huius philosophi opera a tot maculis ei adpersis purgata, expolita, et in nouam elegantemque formam redacta, typis tradenda curat. — Sed reuertendum est. Consilium nouae libelli *περὶ Κοσμου* editionis quum inirem, sane dubius primum haesi, quo modo qualique forma typis hunc libellum curarem describendum. Quum enim bene mihi esset exploratum, libros Aristotelicos fere non nisi a Viris doctissimis legi solere, quibus critices studium et locorum luxatorum atque deprauatorum emendatio e Codd. M. editionibusque priscis petita magis arridet, quam interpretatio copiosa, iuuenum philosophiae studiosorum vsibus apta; mihi codicibus, optimis editionibus, ver-

sionibus doctorumque hominum animaduersionibus in hunc libellum ingessis, destituto, haud parua suborta est dubitatio an frugi esset noua *endois*? Mihi, inquam, haec deliberanti, totum propositum ~~omittere~~ *fatius* erat visum, ni nouam Lycophronis editionem, quam cl. Reichardo debemus, accepissem et intellexissem, *συκτερον* illud *πομπαι* tironum in gratiam a Viro doctissimo fuisse editum. Quo facto sic mecum reputabam, quid? si eiusmodi poema iuuenibus sit adcommodatum, nonne hunc librum iuuenibus, quibus Graeca sunt curae cordique, in manus tradere liceat? Nam qua de causa quoue consilio iuuenibus lectio tantum poetarum et historicorum — quos quidem neutiquam parui facio — commendetur sic, vt philosophorum scripta, quibus nil melius ingenium acuere potest, vix nominare nedum legere possint, non intelligo. Quam ob rem operae pretium esse duxi, hunc librum sic edere, vt omnia, quae vbicunque in illo obuia sunt, explanare conarer et varr. lectt. eas notas adderem, quae critices studio respondeant. Hoc conamen vt lector candidus rite intelligere de eoque iudicare possit, paucis exponam.

Ante omnia, vt iam demonstraui, summa opemifus sum, vt omnia, qua res, qua verba, illustrarem. Itaque verba graeca siue ipse in linguam latinam transtuli, siue Budaei versionem retinui, siue eam mutauit, loca aliorum scriptorum eiusdem argumenti non solum Aristotelis, Procli et Cleomedis, sed etiam Plinii, Senecae etc. laudaui ea-que saepius addidi, vt res a Nostro propositae eo melius intelligerentur indeque comparatio haud iniucunda oriretur. Singulis etiam locis Apuleii versionem ex editione Altenb. expressam inserui, nudam tamen. — Nam quo pacto Nostrium sit imitatus vel eum excrisperit vel mutauerit, id partim nouae Apuleii editioni reseruandum, partim, ne libri moles cresceret, plane omittendum duxi. Achillem Statium, Agathemerum et praecipue Stobaeum, haud pauca N. loca laudantem, lubens consuluissem, ni vrbs, omnibus fere quod ad Auctores vett. pertinet, libris destituta, eos mihi denegasset. Inde omnia ea, quae ad loca auctorum veterum in notis haud raro eo consilio prolata, vt significatio huius vel illius vocabuli apud N. obuii, erueretur, siue vis vocabuli sisteretur, adtinent, ex meo penicillo depromere fueram coactus. Index, quem confeci, continet omnia vocabula Graeca,

nude et sine versione tantum posita, ne crambem bis recoctam denuo adponerem. Licet vero vocabulis in indice illustrandis superfederem, haud raro tamen ea admiscui, quae in notis omiseram, vel quae, contextu Altenburgum iam misso, tunc demum melius cognoueram. Quid in excursibus, sine librorum copia sit praestitum siue male digestum et praetermissum, arbiter aequus et candidus optime diiudicare poterit.

In contextus ordine constituendo nouam recensionem exhibere nec volui, nec potui, sed eam lectionem selegi, quae ex editionibus adhibitis mihi videbatur aptissima, duobus, ni fallor, exceptis locis, quorum alteri, (VI. 12.) coniecturam ab aliis propositam substitui; alterum (VII, 4.) e mea opinione vitiosum correxi. In variis lectionibus aliquot loca, quatenus sine Codd. fieri poterat, tentavi, quibus plura addidissem, nisi veritus fuisset, me in suspicionem nimiae emendandi libidinis venturum; quam ut vitarem, lubens omnia suppressi. Editiones vero, quas consului, sunt hae: *E* est editio Erasmi prima, Basileae, anno 1516, cusa et ad Aldinam formata. Bene-
uole

nole eam mihi transmisit Patris optimi frater, Ioannes *Kappius*, Senatui ecclesiastico Baruthino adscriptus, cuius bibliotheca pro ea, qua in omnes fertur, comitate et humanitate, vsus in meum, quum adhuc Baruthi viuerem, semper fuerat concessa. Hanc editionem repetiit alia Basileensis, littera B. signata, quae librum tantum de Mundo continet et hunc titulum gestat:

De Mundo Aristotelis Lib. I. Philonis Lib. I. Gulielmo Budaco interprete. Cleomedis Lib. II. Georgio Valla interprete. Αριστοτελους περι Κοσμου, προς Αλεξανδρον βιβλ. εν. Φιλωνος Ιουδαιου περι Κοσμου βιβλ. εν. Ad haec Scholia doctiss. in Aristotelis libellum de Mundo, Simone Grynaco authore. Basileae, apud Ioan. Valderum, mense Martio, An. M. D. XXXIII. 8.

Quae quidem editio, licet rara, in contextus ordine non solum Erasmicam repetiit huiusque errores typographicos fideliter exhibuit, sed etiam nouis auxit, indeque nullius pretii. Interpunctionem, quod illis temporibus solemne erat, vtraque editio valde neglexit. In quo genere has longe superat

superat Francofurtensis facta nota, quae e typographia Andreae Wecheli, M. D. LXXVII. quaternis prodiiit. Huius usum mihi concessit Cel. *Boernerus*, Professor de Gymnasio Altenburgensi meritis-
simus, cui Viro candido pro hac in me beneuo-
lencia gratias ago quas possum maxumas. Iam me-
liores suppeditat lectiones et typis, quibus gauisa
est officina Wecheliana, nitidis est impressa. Lit-
tera *W.* eam designat. Insuper adhibui editionem
illam minorem, forma scilicet octaua, anno nona-
gesimo septimo seculi XVI. apud Guilielmum Lae-
marium typis mandatam, quae teste Hambergero,
nobis sistit textum editionis Casauboniana. Hu-
ius editionis Laemariana exemplaria quaedam, no-
men Petri de la Roviére vrbisque Aureliae Allobro-
gum, ut idem scribit, prae se ferunt. Tomus
primus annum M. DCVII. et alter M. DCVI. fal-
tem in meo exemplari in fronte gestat. Vnde ve-
ro factum sit, ut haec editio, licet contextus pa-
ginae priori respondeant, in quibusdam ab illa
differat, definire non possum. Saepius altera er-
rores

tores alterius vitat, nec raro in altera alias deprehendi lectiones, quae in altera non obuia sunt. Inde vtriusque lectt. descripsi. Illam vocavi *L.* hanc, quam in Aristotelis operum locis laudandis plane sequutus sum, *R.* Consului quoque editionem Frantofurtensem, typis Wechelianis apud Claudium et heredes Ioannis Aubrii, ex recensione Iul. Pacii 1601. octonis expressam, quae praeter librum de Mundo, libros de Coelo, de ortu et interitu, Meteorologica et parua Naturalia comprehendit ac, plerumque vestigiis superiorum insistit. Designatur nota *P.* Varias lectiones ed. Duevallianae transmisit mihi amicus optumus, *Besenbeckius*, in litterarum vniuersitate Friderico - Alexandrina philosophiae D. et templi Palaepolitani Diaconus, Vir litteris Graecis adprime tinctus, a quo nouam Sophoclis et Lycophronis editionem nobis expectare licet. Hanc editionem notavi signo *D.* interdum [] incluso, quod tunc factum, quando lectio diuersa non fuerat notata, sed ubi suspicatus sum, quibus editionibus procul dubio adhaereat.

reat. Varias lectiones edit. Glasguensis 1745. cum Vulcaniana collatae, accepi humanitate Cel. *Dassdorfii*, bibliothecae Electoralis Dresdenfis Praefecti, Viri Humanissimi et Eruditissimi, cui hic palam habeo gratias maxumas. Tali enim in me fuit comitate, vt collationis prouinciam in ipsa bibliotheca concederet Fautori et amico meo erudito *Tzschuckio*, Philosophiae Doctori et Scholae Misnenfis Elect. Conrectori, rara comitate Viro, tantis iam me cummulanti beneficiis, vt, ni eorum memor essem, ingratus forem. Licet vero e collatione harum editionum ad textum philosophi emendandum parum boni redundaret, sedulo tamen omnes varietates, quin imo errores a typotheta commissos haud raro adscripsi, vt de earum bonitate vel prauitate optimus quisque iudicare, futurisque editor conferendo supersedere possit; in Aristotele enim, qui, quod ad crisin et quod ad interpretationem maximam per partem misere adhuc iacet, editorem singulorum philosophi operum operam haud inane adhibere credo in congerendo et enumerando

do

do varr. lectt. omnium, quas nancisci potuit editt. vt futurus omnium operum editor editionum bonitatem eo melius atque facilius perspicere possit nosque tandem adcuratam Aristotelis editionum historiam criticam in enumerato habeamus. Versionem huius libelli germanicam, a cl. Schulthesio Tiguri 1782. publicatam, itidem consului, eamque haud paruo cum fructu me adhibuisse grata profiteor mente. Interdum *Cellar.* nominaui, i. e. Balthasaris Cellarii epitomen theologiae philosophicae ex Aristotele et libro de Mundo concinnatam, Helmstadii 1602. editam et captui illorum temporum inseruientem. — Bibliopolae rogatu accentus omisi. Inde iuueres ad cl. Glandorfii Grammaticam relegandos censui. Forsan excuditur textus cum accentibus opera officinae Richteriae.

Haec sunt, quae mihi videbantur praefanda. Emendanda calci reseruavi, multaue nunc mutanda vel aliter digerenda et corrigenda esse bene video, quae iam antea fuissent corrigenda; at quum
maxi-

maximam adnotationum partem iam ante tres annos
conscripſiſſem, ſtatimque Altenburgum miſiſſem;
multa mihi ſunt elapſa, quae aliter fuiſſent ſcriben-
da et collocanda. Inde, ſi quis hominem me fuiſſe
deprehendat, humaniter ut me moneat, peto. Scr.
Curiae, a. d. XVI. Cal. Sextil. cl. c. CCLXXXXI.

Ioannes Chriſtianus Kappius,
A. M. et Gymnaſii Curienſ. Coll. tert.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ,

ΠΕΡΙ

Κ Ο Σ Μ Ο Τ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙ ΚΟΣΜΟΥ.

Κεφαλ. α.

Πρόλογος πρὸς Ἀλεξάνδρον, εἰς ἐπαινον Φιλοσοφίας, ἀλλή-
τῃ, καὶ τῆς τοῦ κόσμου διαφύσεως.

1.) ΠΟΛΛΑΚΙΣ ΜΕΝ ἔμοιγε θείον τι καὶ δαιμονιον
ΟΝΤΩΣ ΧΡΗΜΑ, ὦ Ἀλεξάνδρε, ἡ Φιλοσοφία I.
Εἶδεν

Var. Lat.

Αριστοτέλους. Sic editt, quas inspicere mihi contigit, et, si fallor, hanc vocem non solum omnes editiones, sed etiam codd. Mss. exhibent; saltem dissentium nusquam me legisse memini. Aristotelem autem huius libelli non esse auctorem, in *Exkursu I.* ostendere conatus sum. Forsan melius esset reique accommodatius, vocem Αριστοτέλους vitis includere, quod vero facere nolui, quippe persuasus, Auctorem huius libri ipsum Aristotelis nomen scripto suo praefixisse, de qua re consulendus est *Exkurs. I.*

Περὶ Κόσμου. Meae omnes hanc inscriptionem exhibent, nisi quod W. P. R. [D.] addant πρὸς Ἀλεξάνδρον, quod omittit E. cum B., et quidem bene; duo enim haec vocabula e capite primò a librariis huc translata esse, quis neget? Vocatur alias *επιστολὴ πρὸς τὸν πάντος πρὸς Ἀλεξάνδρον*. Vid. Cl. *Bude* de distributione libb. Aristotelis &c. p. 33.

Κεφαλ. α. Potius πρόλογος totum hoc caput est inscribendum. Ne vero novus capituli ordo oriretur, a superioribus editoribus recedere nolui.

Πρόλογος κ. τ. λ. Hanc capituli inscriptionem ex editione D. repetii, non quia ab Auctore ipso profectam crederem, sed quod ad intellectum hae inscriptiones multum faciunt.

I. θείον τι dedi e W. P. R. [D.] θείοντι vitiose in E. quod, quasi re bene gesta, repetiit B.

ω Ἀλεξάνδρε non abesse debet, ut quidam sibi peribadere possent. Auctor has voces adposuit, quo certius librum suum Aristoteli

I.) ΠΟΛΛΑΚΙΣ - αληθειαν.] phiae laudem continet, haud
Totum hoc caput philos- ineleganter quidem scriptum.
A 2
sed

εδοξεν ειναι· μαλιστα δε, εν οἷς μὴ διαπραμενη προς
την των οντων θεων, εσπουδασε γινωσκειν την εν αυτοις
αλη-

Var. Lect.

supponere posset, qua re vero librasit dūdi titulo praefixerunt προς
Αλεξανδρον.

διαπραμενη W. P. διαπραμενη sine ior. subscr. male E. B. R.
θεων omnes meae. Budaeus vertit naturas, quare forsan legit
θεας, quod haud opus.

sed minime comparandum
scriptis Aristotelis, simplici-
tati mirifice studentis nec
scripta sua eiusmodi rebus
exornantis. Sensus: Saepius
mibi quidem diuina omninoque
admiratu digna res visa est
philosophia, o Alexander,
praecipue in iis rebus, in qui-
bus ad naturam rerum con-
templandam sublime se tollens,
in iis veritatem cognoscere
contendit. Ex quibus facile
intelligitur, quod philoso-
phia in contemplanda rerum
natura in primisque regionis,
ut ita dicam, superioris, res
longe praecipua Nostro esse
videatur. — Πολλakis sae-
pius, male vertit interpres
german. überhaupt — εμοιγε η
φ. ε. ειναι, philosophia mibi visa
est. Simul his annuit No-
ster, se saepius ferio de hac
re cogitasse eiusque inuesti-
gationis fuisse studiosissimum.
— χρημα negotium, quod

alias est necessitas. — Θειον
τ. κ. δ. οντως, diuinum et
omnino admiratu dignum.
Vocem οντως refer ad δαιμο-
νιον, quod hic non est idem
quod κακοδαιμων vel μακαριος,
sed θαυμασιος, h. e. admira-
tione dignus; Θειον vero
χρημα vocauit philosophiam,
quia ad Deum cognoscendum
resque sublimes contemplan-
das et perspiciendas, captui
et intellectui vulgi haud ad-
commodatas, nobis viam
ostendit. Sic per Θειον et
δαιμονιον sat laudis tribuit
philosophiae. — μαλιστα δ.
εν οἷς διαπραμενη, praecipue in
illis rebus, in quibus sublimis
fertur προς τ. τ. οντων θ. ad
rerum naturae contemplatio-
nem, οἷα sunt rerum prima
principia, in quibus res cetē-
rae consistunt, vel a quibus
ceterae res deriuari possunt.
— εσπουδασε γινωσκειν, studuit
(contendit, magna ope nititur;
εσπου-

αληθείαν. 2.) καὶ τῶν ἀλλῶν ταύτης ἀποστάντων
 διὰ το ὕψος καὶ το μέγεθος, αὕτη το πρᾶγμα οὐκ
 εἶδεν, οὐδ' αὐτὴν τῶν καλλίστων ἀπηξίωσεν, ἀλλὰ
 καὶ

Var. Lect.

ἀποστάντων διὰ το ὕψος καὶ το μέγεθος, hoc modo mese inter-
 pungunt; nisi quod nonnullae post ἀποστάντων et post ὕψος etiam
 comma ponant. Bene, vid. Noi. attemen verba διὰ το ὕψος κ. τ.
 μ. ad αὐτὴ κ. τ. λ. transferri possent, vt esset sensus: propter sub-
 limitatem et magnitudinem suam molestum negotium philosophia non est
 auersata.

καλλίστων E. W. P. R. D. καλίστων B.

σπουδάζω enim studium, in-
 dustriam indicat,) cognoscere
 τὴν α. ἐν αὐτοῖς, veritatem,
 quae illis sc. (οὐσι) inest. Apul.
 haec sic transtulit p. 118.
*Consideranti mibi, et diligen-
 tius intuenti, saepe alias, o
 Faustine, mibi virtutis inda-
 gatrix, expultrixque vitio-
 rum, diuinarum particeps
 rerum philosophia videbatur:
 et nunc maxime, quum natu-
 rae interpretationem, et re-
 motarum ab oculis rerum
 inuestigationem sibi vindicet.*

2.) καὶ τῶν — μαθησιν.]
 Ostendere pergit, philosophi-
 am rem esse praeclarissimam,
 quae molestissima negotia
 subit. Verto: quumque alii
 ob sublimitatem et magnitu-
 dinem ab ea abscississent, ipsa
 graue negotium baud est auer-
 sata, nec tam praeclaris rebus
 se habuit indignam, sed po-

tius illarum rerum cognitio-
 nem coniunctissimam sibi val-
 deque decoram existimauit. —

τῶν ἀλλῶν, alii subintelligunt
 ἀνθρώπων, vt Budaeus; alii
 ad scientias, vel philosophiae
 partes trahunt has voces, vt
 adnotatio marginalis in ed.
 P. docet, quam sequitur
 Schultess. Malo prius, mecum-
 que facit Apuleius. — ἀποστ-
 τάντης sc. θεῶν vel ἀληθείας,
 a contemplatione et veritatis
 inuestigatione abstinerunt ce-
 teri, quae res illis molesta
 videbatur διὰ το ὕψος, ob subli-
 mitatem (non verterem cum
 Budaeo altitudinem) qua cē-
 teris rebus extollitur, καὶ τ.
 μέγεθος, et magnitudinem,
 quae vox siue ad molestiam,
 siue quod malo, ad comple-
 xum multiplicium scientia-
 rum, quas philosophia con-
 tinet, est transferenda, αὕτη

καὶ συγγενεστάτην ἑαυτῇ, καὶ μάλιστα πρεπούσαν
 2. εὐχόμενον εἶναι τῶν ἐκεῖνων μαθησιν. 3.) Ἐπειδὴ γὰρ
 οὐχ οἷον τε ἦν τῷ σώματι, εἰς τὸν οὐρανόιον ἀφικεσθαι
 τὸ πόνον,

Var. Lect.

2.) οὐχ dedi ex E. B. W. P. [D.] οὐκ habet R.
 τὸ σῶμα τι omnes ceterae; vitiose vero in R. exaratum est σῶμα τι;

sc. φιλοσοφία, τὰ π. ο. εἰπεν,
 ea graue, (molestum) nego-
 tium non est auersata. Eodem
 modo δίδω cum casu quarto
 apud Apollon. Rhod. I. 773.

Δεῖσεν δ' ἀργαλεῖς εἰδὼς —
 πρᾶγμα h. l. est molestia, ne-
 gotium graue molestumque,
 Graecis alias αλγος, ἀργαλεόν τι
 nominatum, Adhibetur, vt
 Latinis negotium, Sic et αἰθ-
 λος, αἰθλον apud Graecos
 saepius significat opus mole-
 stum, maximo cum periculo
 coniunctum, et proprie dici-
 tur de Herculis molestiis et
 periculis, vt apud Apollon.
 Rhod. I. 997.

Δεῖ γὰρ ποὺ νῆκεσσι θεὰ τρε-
 φεσσινα πύλωρα (Gigantes)
 Ἡρῇ Ζηνὸς ἀκαίῃς, αἰθλὸν
 Ἡρακλῆι.

οὐδ' αἰ. τ. κ. ἀπῆξωσεν,
 nec tam praeclaris (pulcher-
 rimis) rebus se censuit indi-
 gnari, Λιτοῦς, i. e. illis di-
 gnam se censuit, καλλίστας

idem, ac supra δαίμονιος, θῶος,
 — ἀλλὰ — μαθησιν, sed po-
 tius illarum rerum cognitio-
 nem coniunctissimam sibi,
 (quia philosophia in primis
 in perscrutandis et contem-
 plandis rebus versatur), val-
 deque decoram (quia ceteri rei
 difficultate deterriti illam
 inuestigationem auersati sunt)
 arbitrata est. Apul. Nam
 quia ceteri magnitudine rei
 territi, eiusmodi laborem ar-
 duum et profundum existima-
 rent; sola Philosophia suum
 non despexit ingenium, nec
 indignam se existimauit, cui
 diuinarum et humanarum re-
 rum disceptatio deferatur;
 sed conducere ac decere tam
 bonas artes, et congruere isti-
 usmodi curam talibus studiis,
 et moribus cum ingenuitate
 professionis suae credidit.

3.) Ἐπειδὴ — Ἀλωάδω.]
 Philosophiam laudat a com-
 paratione animae et corpo-
 ris, ostendens, corpus homi-
 nis, si anima ei esset data,
 ad

τόπον, καὶ τὴν γῆν ἐκλιπόντα, τὸν οὐρανόιν ἐκεῖνον
χωρὸν κατοπτέυσαι, καθάπερ οἱ ἀνῆστοι ποτὲ ἐπε-
νοῦν

Var. Lect.

Pro *ἐκάνον* in mentem venit *ἐκάνων*, sc. *πράγματων*, i. e. *coe-
leste spatium*, in quo talia sunt, quas philosophia perscrutatur.

κατοπτέυσαι E. B; P. R. [D.] recte, vid. Not. καθοπτέυσαι
contra in W. forsan per errorem typ. nam hoc esset *despicere*, quod huc
non quadrat.

ἀνῆστοι ποτὲ W. P. R. D. ἀνῆστοι ποτὲ E. B. quibus solemne est
voces coniungere.

ad talem contemplationem
haud esse idoneum, id quod
exemplo Gigantum illustrat.
Siquidem quum corpori sit
denegatum, ad coelestem il-
lum locum permeare, terra-
que relicta, coelestem illum
locum perlustrare, sicuti de-
mentes Aloiides aliquando in
animum sibi induxerunt: —
οὐχ οἷον ἢ τῷ σωματι, corpori
non est possibile, corpori dene-
gatum est, poetice Schultess.
war ist, uns in dieser körper-
lichen Hülle versagt. σῶμα
homo, quoad corpus, τὲ fae-
pius τῷ οἷον postponi solet, —
ἢ explicari potest simpliciter
erat, siue, quod praefero,
ponitur pro ἵστί more Grae-
corum, — Cetera omnia sunt
clara. — κατοπτέυσαι pro κα-
τοπτέυναι, est secundum Sui-
dam παραφύλαττειν; itaque
perlustrare, accuratius inspi-
cere. cf. ad hunc locum Mi-
nuc. Fel. cap. v, 6. Sed quate-

nus indulgentes insano atque
inepto labori, ultra humilitatis
nostrae terminos euagatur,
et, in terram proiecti, coelum
ipsum et ipsa sidera audaci
cupiditate transcendimus. —
χωρὸς, locus vel spatium.
Antea dixit τόπον. sic Sophocl.
in Philoct. vf. 23.

‘Α μοι προσελθόν σίγη ση-
μαίν’, αὐτ’ ἔχῃ
Χωρὸν πρὸς αὐτὸν τὸν δὲ γ’,
αὐτ’ ἀλλήν κυρσά.

καθάπερ οἱ α. π. ε. Δ. exem-
plum addit, quod corpori
humano regiones coelestes
petere non esset datum, il-
ludque a Gigantibus desumit;
quod enim supra nos, nil ad
nos. — ἐπενοῦν, i. in ani-
mum sibi induxerunt, Αἰαα-
δάι, sunt Gigantes. Αἰώνος,
filius terrae e Titane, frater
Aeetae, regis Colchidos illius
ob filiam Medeam notissimi
cuius vxor Iphimedia a Ne-
ptuno

γουν Ἀλωαδαί· 4.) ἡ γουν ψυχή δια φιλοσοφίας λαβούσα ἡγεμονα τον νουν, επεραιωθῇ καὶ ἐξεδημησεν, ἀκοπιάστον τινὰ ὁδὸν εὑρούσα, καὶ τὰ πλείστον ἀλλήλων ἀφεστῶτα τοῖς τοποῖς, τῇ διανοοίᾳ συν-
εφρονῆσε,

Var. Lect.

Ἀλωαδαί sine spiritu P. R. [D.] ἄλωαδαί E. B. ἄλωαδαί cum spiritu leni W.

επεραιωθῇ E. W. P. R. επεραιωθῇ B.

ptuno compressa Otum et Ephialtea peperit, qui Ἀλωαδαί, Latinis *Aloides* vocabantur. Cf. Homer. Odyss. XI. 306—319. Virgil. Aeneid. VI. vf. 582.

Hic et Aloidas geminos, immunia vidi

Corpora.

Fabula de oppugnatione coeli est nota, ob quam dicuntur ἀνοητοί, *dementes*, de qua voce cf. Ammon. p. 25. ed. nouiss.

4.) ἡ γουν — συνεφρονῆσε,] *inde per philosophiam animus humanus, intellectu duce adsumto, peregrinabundus est sublatu, viamque lassitudinis vacuam inueniens res inter se situ longissime seiunctas, ingenio suo circumplexus est.* — ψυχή, animus opponitur σωματι, quod vid. paullo antea, δια φιλ. per philosophiam, i. philosophia adiutrice, philosophiae ope. λαβ. τον νουν ἡγεμ. intellectum nactus est

ducem quasi viatorem, epiraiwθῇ, se extulit, sublatus est. Antea dixerat διαρριμνη. — καὶ ἐξεδημησεν, i. peregrinatus est, eo scilicet consilio, vt rerum naturas inuefigaret, — εὑρούσα α. τ. ὁδὸν, inueniens viam lassitudinis, laboris vacuam, i. e. facilem, expeditam philosophiae; nam aliis est via satis impedita, vt Noster paullo antea innuit, dicens: ἀλλων ταυτης ἀποστάντων δια το ὕψος καὶ το μεγαδος. — καὶ συνεφρονῆσε δ. ingenio suo circumplexus est, nobis est mit dem Verstand umfassen, τὰ πλείστον α. ἀφεστ. τ. τοπ. i. res situ inter se longissime seiunctas, e. c. terra et coelum, Mercurius planeta et Saturnus longissime inter se distant. Ita intellectus humanus philosophiae ope res contemplari potest, ad quas corpus ne adspirare quidem, nedum ascendere potest.

ἐφρονησε, 5.) ῥαδίως — οἶμαι — τα συγγενη γνωρί-
σασα, καὶ θεῶ ψυχῆς οἰματι τα θεα καταλα-
βουσα,

Var. Lett.

οἶμαι cum P. parentheos signo inclusi.

5.) ῥαδίως — προφθερευουσα.]
facile — mea sententia —
res sibi coniunctas cognoscit,
diuino animi oculo eas compre-
hendit hominibusque inter-
pretatur. — οἶμαι, mea sen-
tentia, ut ego quidem arbi-
tror, γνωρισασα τ. σ. nosci-
tans, intelligens ea, quae sibi
sunt coniuncta; quia nempe
sola philosophia apta est con-
templationi earum rerum,
quas ceteri haud pernoscere
valent sine philosophia, ideo
haec res naturali quasi vinculo
cum philosophia coniunctae
sunt. — ῥαδίως, facile, sine
molestia, sine opera, καὶ κα-
ταλ. τα θεα, comprehendens
res diuinas, sublimes, quae
in hominis philosophia desti-
tuti intellectum non cadere
possunt; sic intelligo τα
θεα. — θεῶ ψυχῆς οἰματι,
diuino animi oculo, quia
philosophia cum diuinis rebus
est coniuncta, ergo θεῶ οἰ-
ματι eas comprehendit. Sed
haec verba magis oratorem
et sophistam in verbis luxu-
riantem decent, quam gra-
uem Aristotelem, in suis

scriptis concise scribentem,
nec villas verborum ambages
amantem. Huic accedit lusus
verborum θεῶ et θεα; talia
enim semper scriptores exigui
ingenii sectantur et cupide
arripiunt. τοῖς τ. α. προφ. et
hominibus explicans; προφ-
τευω enim h. l. est explicare,
interpretari. Obseruanda est
climax: γνωρισασα, καταλα-
βουσα, (nobis begreifen) προ-
φθερευουσα, quae tres voces
sub praecedenti συνεφρονησας
latent. Haec et praecedentia
sic se habent apud Apu-
leium: Nam quum homines
Mundum eiusque penetralia
corpore adire non possent, et
e terreno domicilio illas regio-
nes inspicerent; Philosophiam
ducem nacti, eiusque inuen-
tis imbuti, animo peregrinari
ausi sunt per coeli plagas, his
itineribus, quae exploratione
acuminis sui, peruia sapien-
tiae, solis cogitationibus vi-
derant: ut, quum ipsius in-
ternalli conditione a mundi vi-
cinia Natura nos secretos esse
voluisset, immensitati tamē
eius volucrique curriculo cogi-

βουσα, τοις τε ανθρωποις προφητευουσα. 6.) του-
το δε επαδε, καδ' εσον εϊον τε ην, πασιν αφθονως
μεταδδουαι βουληθεσα των παρ' αυτης τιμιων. 7.)
Διο

Var. Lect.

καδ' εσον B. W. P. R. [D.] καδ' εσον E. male,
εϊον τε W. P. R. [D.] εϊον τε E. B.

rationum nostrarum nos per-
picit intinaret; facillime-
que ea, de quibus origo eius
est, anima diuinis oculis suis
adspexit et agnouit, aliisque
etiam eius scientiam tradidit.
veluti prophetae quidam Deo-
rum maiestate completi effan-
tur ceteris, quae diuino be-
neficio soli vident.

6.) τουτο — τιμιων.} Hoc
vero philosophia faciendum
suscepit, quia omnibus, quo-
ad fieri poterat, sine inuidia
res suas easque praecipuas im-
pertire voluit. — Post τουτο
supple προημα, επαδε i. e.
suscepit, faciendum suscepit,
sc. φιλοσοφία, — καδ' εσον —
ην, quoad fieri poterat. Paul-
lo antea: εϊον τε ην τη σημα-
τι. Post καδ' εσον supple
εσσομενον, ellipsis nota. —
βουληθεσα πασιν μεταδ. dum
omnibus impertire aliquid
voluit των π. α. τιμιων de re-
bus suis magni pretii (von
ihren Schätzen.) et quidem
αφθονως, i. libenter, sine
inuidia. Sine dubio haec

verba ad eos pertinent,
qui philosophiam auersantur,
rem difficilem satisque impe-
ditam eam esse sibi persua-
dentes, quos Noster refutare
conatur, philosophiam omni-
bus, si tantum eam amplecti
vellent, accomodatam esse
ostensurus.

7.) Διο και — μικρα.]
Bud. vertit. Quapropter istos
miserari quibus iure possit,
ut pusilli animi scriptores, res
quaslibet [false in P. qualibet]
vulgoque expositas; summa
admiratione prosequutos, qui
nobis vnius loci naturam, aut
urbis cuiusdam formam sitam-
que aut magnitudinem flumi-
nis, aut denique amoeni mon-
tis aspectum describere in-
stituerant, quum interim ma-
gnifice de semetipsis sentiant
ob exiguam quampiam naturae
perceptionem, cuiusmodi non-
nulli magno illi quidem studio
fecerunt, accurata ut dictio-
ne describerent, hic Ossam
montem, ille Nyssam, alii
Coryceum specum, alii quiduis
eorum,

Διο καὶ τοὺς μετα σπουδῆς διαγραφέντας ἡμῖν ἑνὸς τοποῦ Φυσιν, ἢ μίας σχήμα πόλεως, ἢ ποταμοῦ 3.
μεγε-

Var. Lect.

αὐτῆς W. P. L. D. et sic edatur necesse est. αὐτῆς cum spiritu leni E. B. αὐτὴν denique legitur in R. — Pro διο ed. G. habet δια.

3. δια — μερὸς cum P. parenthesi inclusi.

eorum, quae inter Orbis particulas censentur. — Διο καὶ ἂν τις οἰκτισθῇ, igitur optimus quisque miseretur, τοὺς μ. σ. δ. ἢ. ε. τ. Φυσιν, eos, qui omni cum diligentia nobis loci cuiusdam naturam descripserunt, ἢ μίας π. σ. aut urbis cuiusdam formam. σχήμα formam imo et situm urbis, i. e. accuratissimam descriptionem denotat, ἑνὸς et μίας verti possunt cuiusdam, τινος, attamen significare possunt unius, ad μικροφυξίαν describentis eo magis designandam, — ἢ ποταμοῦ μ. aut magnitudinem fluminis μεγάλοις cursum, altitudinem etc. fluminis indicat, ἢ ὄρους κ. aut montis cuiusdam pulchritudinem; forsan καλλος etiam ad prospectum e monte pertinere potest, ni pro naturali montis pulchritudine tantum positum contendimus. — τῆς μικροφ. supple ἑνεκα, ob pusillanimitatem, animum pu-

fillum eorum, qui tali descriptione mirifice delectantur et omnia praestitisse sibi persuadent, qui tamen, si philosophiam potius fuerint nacti adiutricem, plus praestare potuissent, ideo addit: τα τ. ἐκπληξ, cuiuslibet rei admiratione commotos; i. rem quamlibet admirantes, καὶ μ. φ. ε. θεωροῦσιν μικρὰ, et ob exillem perceptionem iam magni se facientes. Facile quidam in mentem sibi inducere possent, quod Nostro omnes essent contemptui et odio, qui urbem etc. descripsissent. Sed neutiquam hoc ei vitio tribui potest, quia e multis in hoc libello locis adparet, se talium rerum fuisse studiosum; eos tantum reprehendit, qui talibus rebus perpetuo incumbunt omnesque, quibus eae haud sunt in deliciis, despiciunt et philosophiam parui pendunt cf. not. seq. — Nunc profert eorum quaedam in medium, quae multis

μεγεθος, η ορους καλλος — δια τε τινες ηδη πεποιη-
 κασι, φραζοντες οι μεν την Οσσαν, οι δε την Νυσ-
 σαν, οι δε το Κωρυκειαν αντρον, οι δε, οτιουν ετυχε
 των

Var. Lxv.

i. δια τε τινες dedi ex W. R. V. voculam τε enim τη οίς addere
 Notico solemne. τε abest ab E. B. P. L. [D.] G.

πεποιηκασι W. P. R. D. πεποιηκασιν frustra in E. B., cf. infra
 II. 4. vbi in Var. lecti, legitur καλυσσι et καλουσιν.

Οσσαν W. P. Spiritum omittunt R. D. Οσσαν B.

Νυσσαν E. B. W. P. R. V. et in marg. D. et G. γρ. Νυσσαν,
 in quibus tamen vt et in L. est Νυσαν.

Κωρυκειαν E. B. R. [D.] sicque iuueni in Strabone et Pausania.
 Κωρυκασιν W. P.

ετιουν E. B. P. R. [D.] ο, τιουν W.

tis magnae sunt admirationi,
 — δια τ. τ. η. πεπ. cuiusmo-
 di nonnulli iam fecerunt,
 φραζ. οι μ. τ. Οσσ. alii
 describentes nobis Οσσαν.
 φραζω hic pro describere.
 Οσσα mons notus Thessaliae:
 Νυσσα, alter e verticibus Par-
 nassi, cuius h. l. meminit
 N. Fuere plures huius no-
 minis, c. c. alius in India,
 Baccho sacer, teste Arrian.
 in Ind. I. alius in Syria, teste
 Xenoph. de venat. c. II, I.
 vbi Zeune in ind.: „eodem
 nomine decem vrbes adpella-
 tas esse, narrat Stephanus de
 vrbibus.“ Si itaque N. exem-
 plum descriptionis cuiusdam
 fluminis addidisset, potius
 Νυσσαν de vrbe quadam quam
 de monte intelligerem, quia
 iam Οσσαν praecedit, quod

vero non opus est, quia Κω-
 ρυκειον αντρον addit, nec an-
 tea vllius antri mentionem
 fecerat. — Κωρυκειον, spe-
 cus mirabilis ad oppidum Co-
 rycum Ciliciae, hodie Carco,
 vbi multum croci gignitur.
 Ergo canit Horatius. sat. II.
 4, 68.

*Corycioque croco sparsim
 stetit —*

Curt. III. 4, 10. Typhonis
 quoque specus et Corycium
 nemus, vbi crocum gignitur,
 vbi Salmaf. p. 53. ed. Schre-
 uel. copiosus est. de Mela,
 qui in amoena sua illius an-
 tri descriptione I. 13, specum
 Corycium cum Corycio pro-
 montorio confudisset; aliter
 enim id ostendit Strabo XIV.
 p. 768. Vna cum Strabone
 Pau-

τῶν ἐπὶ μερῶς — οἰκτισεῖν οὖν τις τῆς μικροψυχίας,
τὰ τυχόντα εκπέπληγμενούς, καὶ μεγά φρονούντας.

ἐπὶ.

Var. Lect.

ἀν τις W. P. R. D. αὐτίς E. B.
καὶ μεγά φρονούντας E. B. P. R. [D.] μεγά φρονούντας καὶ
W. nescio quo casu, quoue consilio.

Pausanias fufus est in descrip-
ptione huius antri, X, 6. p.
811. et X, 33. p. 877. ad-
dens p. 811. Ἀργεῖαι δὲ
καὶ ἄλλος διαφορὸς λόγος τῷ
πρῶτερον; Ἀπολλωνίᾳ ἐκ Νυμφῆς
Κωρυκίας γενεσθαι Λυκωρον,
καὶ ἀπὸ μὲν Λυκωρον πολὺν
Λυκωρεῖαν, τὸ αὐτὸν δὲ οὐο-
μασθῆναι τὸ Κωρυκίον ἀπὸ τῆς
Νυμφῆς. cf. et Barth. ad Statii
Theb. VII, 348. p. 707. —
— οἱ δὲ, ὅτι οὖν ε. τ. ε. μερῶς,
alii (descripserunt) qualescum-
que e rerum partibus sibi in-
mentem venit (andere Ein-
zelheiten mehr, vertit
Schult.) Apul. Quare et
eos, qui nobis unius loci inge-
nia qualitatesque describunt,
aut moenia urbis, aut alicuius
annis fluentia, aut amoenita-
tes et magnitudines montium,
alia multa descripta ab aliis
plerique studiosè legunt. Ny-
sae iuga, et penetralia Cory-
ci, et Olympi acra; et Ossae
ardua, et alia huiuscemodi
sola duntaxat et singula extol-
lunt. Quorum miseret me,

quum tantò opere nec magnis
et oppido paucis inexplicabili
admiratione capiuntur.

8.) τούτῳ — μεγίστων.]
Quod vero illis euenit, quia
maiora numquam viderunt,
id est, mundum resque in illo
praecipuas. Patet ex his et
segg. quod iam in nota an-
tecedenti ostendi, quod No-
ster non eos reprehendat,
qui aliis rebus e. c. historiae
etc. incumbunt, sed eos tan-
tum, qui historiam etc. auide
arripiunt et a philosophia
animum abstrahunt. — τούτῳ
δ. πᾶσιν οὖν, hoc illis euenit,
dies thun sie aber, (daher
kommt es bey ihnen). Thu-
cyd. I, 80. ὅπερ ἂν οἱ πολλοὶ
παροίεν — διὰ τ. α. τ. κ.
αὐταί, quia maiora namquam
viderunt, i. e. quia ad res
animum adpellunt, quae an-
te oculos sibi versantur et
intellectu faciles sunt. Ex
quo fit, vt facilius rebus
adsueti, philosophiam asper-
nentur. — ἀδατος h. l. non
est ἀοράτος, sed ἀσπίου προ-
εο,

ἐπὶ θεωρίᾳ μικρά. 8.) τούτο δὲ πασχούσι, διὰ
το αἰσάτοιο των κρείττωνων εἶναι· λέγω δὲ κόσμου, καὶ
των ἐν κόσμῳ μεγίστων. 9.) οὐδέποτε γὰρ αὖν, του-
τοῖς

Var. L²H.

οὐδέποτε E. B. R. [D.] οὐδέ ποτε P. W.

eo, qui non videt, cui ali-
quid non exploratum est, su-
mitur. — κρείττωνων, rerum
maiorum, sublimium, quae
non in cuiuslibet hominis
sensum cadunt. — λέγω, sci-
licet, id est — μεγίστων idem
ac κρείττωνων. Apul. Hoc illis
euenire adeo non est mirabile;
quum nihil mains suspexerint,
neque ad aliquid intenderint,
quod maiore diligentia con-
templandum esset.

9.) οὐδέποτε — ὑπεροχῇ.]
Si enim haec rite cognouissent,
neutiquam tanta admiratione
aliarum rerum capti fuissent,
sed omnia alia lenia existimas-
sent et ob illarum excellen-
tiam, floccifacienda. His an-
nuit N. si homines primum
philosophiam fuissent sequu-
ti, tunc omnia alia leuioris
esse momenti, intellexissent.
— τούτοις γ. οἱσσι. si haec
rite cognouissent, τούτων refer
ad praecedens μεγίστων. —
γνησίως proprie est legitime,
et de iis adhibetur, qui e
matrimonio legitimo nati

sunt. Sic Pheres, pater Ad-
meti, dicit apud Eurip. in
Alcest. vl. 678.

Οὐκ εἰσθα Θεσσαλὸν μα,
κῆπε Θεσσαλὸν

Πατρός γεγῶτα γνησίως ελευ-
θερον;

Eodem modo γυνή γνησίως, i.
legitime nupta apud Xenoph.
in Cyrop. IV, 3, 1. hinc
Nostro est rite, accurate. —
οὐδέποτε α. ε. τ. ἄλλων, nihil
aliarum rerum admirati fui-
sent, ἀλλὰ π. μ. κ. αὖν, sed
omnia alia leuissima (hoc
enim significat μικρά, nobis
geringsüßig), putassent, καὶ
ο. ἀξία, nec vilo digna; post
οὐδένος enim subintelligo αὖν
θροῦ. — πρὸς τὴν ὑπεροχῇ,
ob excellentiam (nobis Vor-
trefflichkeit), τούτων sc. μεγα-
ίστων ἐν τῷ κόσμῳ. Apul. Cete-
rum, si terrarum orbem,
omnemque Mundum contem-
plari pariter aliquando potuis-
sent, minus exiguas eius et
singulas partes dignas laudi-
bus credidissent, quibus esset
vniuersitas comprehensa.

τοῖς γήσιως ἐπιστήσαντες, ἐθαυμάζον τι τῶν ἀλ-
λων, ἀλλὰ πάντα αὐτοῖς τὰ ἀλλὰ μικρὰ κατεφαί-
νετο αὐν, καὶ οὐδένος ἀξία, πρὸς τὴν τούτων ὑπεροχὴν.

10.) Λέγωμεν δὴ ἡμεῖς, καὶ, καθόσον ἐφικτόν, 4
θεολογῶμεν περὶ τούτων συμπαντων, ὡς ἕκαστον
ἔχει

Var. Lect.

ἐθαυμάζον τι W. P. R. D. ἐθαυμάζοντι vitiose E. B.
τὰ ἀλλὰ vel πάντα forsan abesse posset, sed non opus.
4. Pro καθόσον malletm καὶ δ' ὅσον. Cf. supra f. 2.

10.) Λέγωμεν — πύσσις.]
Bud. vertit. Proinde dicere
ipsi adgrediamur de iis omni-
bus uniuersis collectis, quam-
quo fieri potest, maxime theo-
logica commentatione ediffere-
re, quatenus sit cuiusque ho-
rum natura, situs, motus.
Ostendit hisce, quemnam
scopum sibi in hoc libello
proposuerit, de quibus re-
bus et quo modo de iis sit
disputaturus. — Λέγωμεν
hic idem quod differamus,
ποιεῖ θεολογῶμεν, theologicè
disputemus. Heinsius in
dissertatt. in quibus p. 563.
seqq. de Nostri libello disse-
ritur, hoc vocabulo adeo
commotus est, ut: *apage
has ineptias* clamaret, quas
minime Aristotele dignas cen-
sebat. Sic in adnot. ad ver-
sionem theodiscam p. 44. Sed
ex vñico hoc vocabulo mi-
nime elici posse credo, Ari-

stotelem huius libri non esse
auctorem; ex tota potius
praefatione. Operae est pre-
tium ea addere, quae Cl.
Buhle dissertationi suae do-
ctissimae de distributione libro-
rum Aristotelis etc. p. 41.
inferuit. „Priorem philoso-
phandi modum appellabat
Aristoteles το ἐπισκοπὴν θεο-
λογικῆς siue ἐκ τῶν ὑπαρχόν-
των, ex ultimis rei principiis
et causis etc.” et p. 42. „
disquisitio θεολογικῆς seu ἐκ
τῶν ὑπαρχόντων inde nomen
accepit, quod ea maxime
vñus sit Aristoteles ad con-
templandam naturam diui-
nam, vltimum omnium re-
rum principium et causam;
theologiae enim s. metaphy-
sicae peculiare esse oportere
contendit philosophus hoc;
ut ens, prout ens sit, eius-
que naturam i. e. quae ef-
finsint, siue eius proprietates,

ἔχει φύσεως, καὶ θεσεως, καὶ κινήσεως. II.) πρε-
πειν δὲ οἰμαί γε καὶ σοὶ ἡγεμονῶν ὀντι ἀριστῶ, τὴν
των

Var. Lef.

Pro tούτων συμπαντων in mentem venit: τούτου (sc. κόσμου)
συμπαντων, i. e. de omnibus huius mundi rebus.
οἰμαί γε W. P. R. D. οἰμαιγε E. B.

tes, et quidem yniverſe, qua-
tenus primum ens ſit, per-
ſcrutentur.“ Bene igitur N.
διόλογον ἐſt: de Deo rebus-
que diuinis commentari. —
περί τ. σ. de omnibus his re-
bus. — κ. εἰς, quantum
feri poteſt, ὡς ἔ. ε. φ. quac-
nam ſit cuiusque natura, θε-
σεως, ſitus, locus, κ. κινήσεως
et motus. Apul. — dicemus
de omni hac coeleſti ratione,
naturas et officia complexi,
et cur et quemadmodum πο-
νεantur, explicabimus.

II.) πρεπειν — ἀριſτους.]
Verto: tibi vero, ducum
principi, decorum eſſe puto,
maximarum rerum hiftoriam
cognoſcere, philoſophiae ope-
ad leuia animum non aduer-
tere, ſed potius credere, quod
optimi viri philoſophiae donis
ad eam alliciantur. In Apu-
leio haec non habentur. Bu-
daeus omnia obſcure — mea
quidem opinione — trans-
tulit, nec melius in margine
ed. P. vertuntur, germani-
cus denique interpres Auſto-

rem liberius, quam decebat,
vertit. Mallem ſic; für dich
den trefflichſten unter den
Feldherren, möchte es, nach
meiner Meinung, nicht unan-
ſtändig ſeyn, die Geſchichte
dieſer wichtigen Sachen zu
ſtudiren, durch die Philoſo-
phie auf keine Kleinigkeiten
zu denken, ſondern zu glau-
ben, daß durch ihre Ge-
ſchenke ſelbſt die trefflichſten
Männer ſich einladen laſſen.
— σοὶ — ἀριſτῶ tibi, ducum
principi. Sic ſe iterum ad
Alexandrum, cui ſtatim in
principio capitis libellum
ſuum dedicarat, et a quo
laus philoſophiae Noſtrum
auocarat, conuertit. — με-
τιναι ἱſτορικῶν, intelligere, per-
ſcrutari perſequi hiftoriam,
hiftoriae operam dare. Quo
ſenſu occurrit haec vox in
Xenoph. Mem. Socr. IV. 2,
9. μετιναι τὴν σοφίαν, in:
Epiſt. c. 31. p. 82. ταῦδε ωφε-
λμα, καὶ τὰ αἰτία αὐτῶν με-
τιναι. — μεγιſτῶν, vide ſu-
pra not. 2. — φιλοſοφίᾳ —
ἀπινου,

τῶν μεγίστων ἱστορίαν μετιέναι, Φιλοσοφία τε μηδὲν
μικρὸν ἐπινόειν, ἀλλὰ τοῖς ταύτης δαῶσι δεξιούσθαι
τοὺς ἀρίστους.

1.) Κόσμος

Var. Lett.

Pro ταύτης δαῶσι in marg. ed. P. ταυτοῖς δαῶσι. Non male.

ἐπινόων, philosophiae opera
non de leuibus cogitare, ad
res leues animam non adpelle-
re, ἀλλὰ subintelligo ἐπι-
νόων, — τοὺς ἀρίστ. δεξιού-
σθαι, quod et optimi viri alli-
ciantur (sc. ad philosophiae
studium), τ. τ. δαῶσι donis phi-
losoφiae, quae iam in hoc
capite summis extulit laudi-
bus. Hoc modo, e mea
sententia, omnia sunt plana.

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Πρὸς Κοσμοῦ ἡτοὶ οὐρανοῦ, καὶ τῶν αὐτοῦ μερῶν, καὶ
ἀστέρων.

1.) **Κ**οσμος μὲν οὖν, ἐστὶ σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ
γῆς καὶ τῶν ἐν τούτοις περιεχομένων φύσεων. 2.)
Λεγέ-

Var. Leß.

1. Περιεχομένων explicationis causa additum credo, nam
Apuleius scripsit: quae utrinque sunt, quae verba magis in tunc
quam περιεχομένων convenire videntur. denique non legitur πε-
ριχ. apud Cleomedem. Vid. Not.

1.) Κοσμος — φύσεων.]
Bene; in initio Mundi defi-
nitionem proponit, cuius
sensus hic est: *Mundus
itaque est compages coeli et
terrae rerumque, quae his
insunt.* Breuior fuit in defi-
nitione Mundi Cleomedes in
Στοιχ. κυκλικῇ, p. 71. Κοσ-
μος ἐστὶ σύστημα ἐξ οὐρανοῦ
καὶ γῆς, καὶ τῶν ἐν τούτῳ
φύσεων; Isidorus contra co-
piosior in Orig. lib. XIII.
lib. de Mundo, cap. 1. p.
1141. *Mundus, est coelum,
terra, mare, et quae in eis
sunt opera Dei, de quo dici-
tur: et mundus per ipsum
factus est.* Recte vero sub
κοσμῷ vel Mundo totum,
quod nos dicimus, uniuers-

sum intelligitur; sunt enim,
qui hoc vocabulum in signi-
ficatu strictiori accipiant, mo-
do nostram tantum *terram*,
modo *coelum* intelligentes.
Plin. Hist. Nat. II, cap. 1,
vbi p. 69. et 126. inspicien-
dus est Harduinus. *Mun-
dum*, ait Plinius; *et hoc
quod nomine alio coelum ad-
pellare libuit, cuius circum-
flexu teguntur cuncta, nu-
men esse credi par est, aeter-
num, immensum, neque geni-
tum, neque interitum un-
quam.* Eodem modo Mela,
I, 1. *Omne igitur hoc,
quidquid est, cui mundi coe-
lique nomen indidimus, unum
id est, et uno ambitu se cun-
ctaque amplectitur.* Quae
verba

Λέγεται δὲ καὶ ἑτέρως Κόσμος, ἢ τῶν ὅλων ταξίς τε καὶ διακοσμησις, ὑπὸ Θεοῦ τε καὶ διὰ Θεοῦ φυλάττο-

Var. Lect.

Λέγεται δὲ καὶ ἑτέρως Κόσμος, sic distinguendum putant, et interpretor: alio modo sic vocatur: *Mundus* sc. *ἔστι ἐστ.* Λέγεται δὲ καὶ ἑτέρως Κόσμος, E. P. L. R. W. [D.] Edit. B. nullam habet distinctionem,

verba Harduinus l. 1. Melam e Timaeo Platonis p. 1047. accepisse testatur vbi: ὁ δὲ πᾶς οὐρανός, ἡ κόσμος, ἡ καὶ ἄλλο ὅ, τι ποτε νομαζόμενος μαλίστ' ἀνέχετο, τοῦδ' ἡμῖν νομασθῶ. — μὲν οὖν, non otiosa verba, vt videri posset. transitus causa sunt addita. — *σύστημα*, *compages*, — *φύσεων*, id est *entium*. Apud p. 120. *Mundus omnis societate coeli et terrae constet, et eorum naturis, quae utriusque sunt.*

2.) Λέγεται — φυλάττομενων.] Dicitur etiam aliter: *Mundus est ordo et dispositio uniuersorum, quae a Deo et per Deum adseruantur.* Alteram hanc definitionem potius esse descriptionem Mundi statim adparet. — Λέγεται — ἑτέρως, vide Var. lect. ταξίς x. διακοσμ. ordo et dispositio. vox διακοσμησις respectu pulchritudinis Mundi — nam κόσμος etiam est *ornamentum*, de qua significa-

tionem infra — positum uidetur. Sic et Cleomedes statim in principio: *Τοῦ κόσμου πολλαχῶς λεγομένου, ὁ νῦν ἡμῖν λόγος ἐνεστήκας, περὶ τοῦ κατὰ τὴν διακοσμησιν ἐστίν. — φυλάττομένη, ἡγεῖται, ἡμῖν ἐκείνη, ὑπὸ θ. τ. κ. δ. Θεοῦ, & Deo et per D.* Aristoteles Mundum esse aeternum statuit; at ex his verbis elucere videtur, Deum Mundi esse auctorem. Hinc Heinsius nostrum locum iis adnumerandum credit, ex quibus adparet, Aristotelem huius libri non esse Auctorem. Batteux acerbe eum perstringit et haec verba ab Aristotele, si tantum sane explicarentur, esse pronuntiat. Nam non de ortu sed de conseruatione Mundi hic esse sermonem, optimum quemuis intelligere aumat, dein, si Mundus esset aeternus, Deus tamen Mundi auctor esse posset; *aeterna enim causa aeternum in se continere potest effectum*

2. λαττομένη. 3.) Ταυτης δε το μεν μεσον, ακινητον
τε ον και εδραιον, η φερεισβιος εληχε γη, παντοδα-
των

Var. Lect.

Σεν τε W. P. R. D. Σευτε E. B.

2. μεν μεσον dedi ex E. B. L. abest μεν a W. P. R. [D.]

εληχε E. B. P. L. D. V. G. εληψε R. conieceram εληψε. Sic Aristoteli, in Meteor. I, cap. 3. p. 731. E. ο γαρ λεγομενος Αιθηρ παλαιαν εληψε την προσηγοριαν, quam coniecturam firmabat W. in qua est εληψε, nec minus margini ed. D. et G. adscriptum est: γρ. εληψε, vbi simul additur: minus recte, et id re vera; bona lectio εληχε non est remouenda, cf. VI, 4. την μεν συν ανωτατω και πρωτην ιδραν αυτος (Deus) ελαχεν.

effectum. Priori rationi hoc denique addit, quod omnes veteres aethera Deum esse crediderint; per aethera vero, qui Mundum completitur, Mundus comprimitur externe, id esset ὑπο Θεου; cum per aethera, usque ad lunam permeantem, Mundus etiam in internis partibus inter se coniungitur, id esset δια Θεον. Interpretes germanici animam Mundi sub his verbis intelligit. Vid. *Excurs.* I. et infra VI. 3. αυτης μεν γαρ οτως απαντων εστι, και γινεται των, οπως δηποτε κατα τονδε τον κοσμον συντελουμενων ο Θεος, κ. τ. λ. Quis quaeso sit, qui haec de Aethere vel de Mundi anima intelligat? Apul. *Vel sic: Mundus est ornata ordinatio; Dei munere; Decorum recta custodia.*

3.) Ταυτης — μητης.] Sensus: in medio Mundi loco eoque immobili et firmo, posita est terra foecunda, omnium viuientium sedes et mater. — Ταυτης, scil. ταχους και διακοσμησεως, i. e. κοσμου. — μεσον — εδραιον, i. e. locum medium, immobilem et firmum, εληχε γη, forte quasi est παστα (pro accepis) γη. cf. VI, 4. Bene γη distinguitur a κοσμος; cetera vero sunt ex opinione veterum, qui credebant, quod terra in medio Mundi sit posita, qui locus medius esset immobilis indeque terra immobilis, ita firma. Cf. ad rem Aristotel. de coelo, II, 14. in quo capite hanc rem demonstrare conatur, vbi e. c. p. 650. D. Φανεροι τεινν, οτι αναγκη επι του μεσου σιτω τη γην, και ακινητην. Cf. πραιο-

παν ζῶων ἔστιαι τε οὐσαι καὶ μήτηρ· 4.) τὸ δὲ ὑπερ-
 δεν αὐτῆς, παν τε καὶ παντὶ πεπερατωμένον, ἢς
 79

Var. Lect.

παντὶ W. P. R. [D.] παντὶ sine iot. f. E. B.

praeterea Cic. de Nat. D. II.
 36. Disput. Tusc. I, 17.
 Plin. Hist. nat. II. 4, p. 17.
 Macrob. in Somn. Scip. I,
 22. Martian. Capell. VIII.
 p. 274. inprimis Clœomed.
 lib. I. p. 156. seqq. et alios.
 — Φερσεβιος, vitam ferens,
 i. alma, foecunda. Hesiod.
 in Theog. vs. 693.

— — αμφὶ δὲ Γαῖα Φερσε-
 βιος ἐσματογρίζον
 Κόσμον, —

ἰστία — μήτηρ, quae est se-
 des et mater. ἰστία, pro-
 prie est focus, hinc sedes, vel
 secundum Apuleium alatrix.
 παντ. ζ. animalium variorum.
 Infra v, 12. Ἦτε γῆ Φυ-
 τοῖς κοσμήσα παντοδαποῖς.
 Apul. cuius (mundi) cardi-
 nem — sic enim dixerim
 centrum — robustum et im-
 mobilem, genetrix atque al-
 trix animantium omnium ha-
 bet tellus:

4.) Το — ὠνομασται.]
 Sensus: supra terram omne
 idque ubique est terminatum,
 cuius suprema pars, Dei do-

miciium, Coelum vocatur. —
 ὑπερδ. αὐτῆς, sc. γῆς, supra
 terram, παν πεπερατωμένον,
 omne est terminatum, i. hoc
 est extremum, extra quod
 nil aliud est: Sic περατοῦ
 infra VI, 10. Τὴν δὲ συμ-
 πασαν ἀρχὴν τῆς Ἀσίας, περα-
 τουμένην Ἑλλησποντῶ μιν, κ.
 τ. λ. — καὶ παντὶ, omnem,
 totam per partem, ubique,
 ἢς — οἰκητηρίον, cuius sum-
 ma pars Dei est domicilium.
 Cf. infra, VI, 4. Τὴν μὲν
 οὐν ἀνωτάτω καὶ κρείττην ἰδραν
 αὐτοῦ (Θεοῦ) ἔλαχεν, vbi vid.
 not. 6. — οὐρανὸς ὠνομασται.
 Vocem οὐρανός, quia extre-
 ma Mundi pars est, vbi παν
 πεπερατωμένον, deriuat Philo
 in libro περὶ Κοσμοῦ, haud
 procul ab initio ab ἐρῶν, τὸν,
 ait, δὲ αἰθέριον ἐν κυκλῷ τόπον
 ὠχυροῦτο, τὸν ἐντος ὅρον τῶ
 καὶ φυλακτηρίον αὐτοῦ τῆς
 αἰφ' οὐ καὶ Οὐρανὸς ὠνομασθαι
 δεκα. Huic adsentitur Isido-
 rus XIII. 4, p. 1144. Apul.
 supernis omnibus — ut vide-
 ri potest — aëris liquidate,
 ad modum tegminis, septis
 B 3 ee

το ανωτάτων Θεου οικητηρίων, Ουρανος ωνομασται.
 5.) πλήρης δὲ ὧν σωμάτων Θεῶν, αἱ δὲ καλεῖται
 ποτρεα εἰσθαμεν, 6.) κινούμενος κινήσιν αἰδίων, μίαν
 περιὰ-

Var. Lect.

αἰδίων, μίαν περιὰγωγὴν καὶ κυκλῶ συναναχόρευσιν κ. τ. λ.
 Sic distinguunt W. P. [D.] idque bene. Cf. Not. αἰδίων, μίαν
 περιὰγωγὴν, καὶ κυκλῶ, συναναχόρευσιν κ. τ. λ. E. B. ut dubium
 sit, quo voces μίαν κ. κ. sint referendae. κινήσιν, αἰδίων, μίαν
 περιὰγωγὴν, καὶ κυκλῶ συναναχόρευσιν L. et R.

et opertis. Ultra, Deorum
 domus est, quod vocamus
 Coelum.

5.) Πλήρης — εἰσθαμεν,]
 plenus est corporum diuino-
 rum, quae astra vocare sole-
 mus. — πλήρης — Θεῶν,
 plenum est coelum corporum
 diuinorum, i. e. innumera-
 bilia in coelo conspiciuntur
 astra. Haec vocantur σώμα-
 τα Θεῶν, quoniam videntur
 coelo esse adfixa, οικητηρίῳ
 Θεοῦ, Dei sedi et domicilio,
 ut paullo ante dixit.

6.) κινούμενος — δι' αἰῶ-
 νος.] mouetur indefinenter, et
 uno circumactu orbisque du-
 ctu cum his omnibus perenni
 in aeuum tenore circumagi-
 tur, i. e. coelum cum om-
 nibus astris perpetuo circum-
 uoluitur. — κινουμ., κ. αἰδίων,
 i. e. κινεῖται αἰδίως, mouetur
 in sempiternum, mouetur
 motu sempiterno, — συνανα-
 χόρευν, una se circumagit,
 una circumuoluitur. ἀναγα-

χόρευν proprie est chorum
 duco ad numerum et in mo-
 rem praesultoris, (quod et
 Bud. versioni suae inseruit)
 vnde facile intelligitur pul-
 chra significatio in motu
 coeli, cf. et omnino Apule-
 ium. — μίαν κ. una circum-
 αἴκν. μίας dixit, quia per-
 petuo circumagitur, quia
 circumactus numquam defi-
 nit ideoque hic circumactus
 semper est vnus idemque, —
 καὶ κυκλῶ, orbisque ductu.
 Κυκλος hic designat circu-
 lum illum, in quo coelum
 mouetur. — πᾶσι τοῖς,
 sc. astris, cf. II. 7. ἀπανστας,
 i. ἀτελευτήτως, perenni teno-
 re, incessanter, indefinenter.
 Antea dixit αἰδίων κινήσιν,
 paullo post ἀνδελῶς, — δι'
 αἰῶνος, per aeuum, in secu-
 la seculorum. Cf. ad rem
 Aristotel. de Coel. I. cap. 8.
 et I. 3. p. 630. C. ἐπεὶ δὲ
 ὁ οὐρανὸς τριπλῆς — σώμα-
 γὰρ τι θρον' — δια τὸν τοῦ

περιάγωγη, καὶ κυκλῶ συναναχόρευει πασι τοῦτοις
ἀπαυστως δι' αἰῶνος. 7.) Του δὲ συμπαντος οὐρα-
νου τε καὶ κόσμου σφαιροειδους οντος, καὶ κινου-
μενου — καὶ θάπερ εἶπον — ἐνδελεχως, δυο ἀκίνη-
τα

Var. Lect.

δι' αἰῶνος. ob ἀπαυστως superfluum et addititium videri posset
in talia. saepius in Nostro occurrerent.

3. καὶ θάπερ εἶπον cum P. parenthesi inclusi.

ἐνδελεχως E. W. P. L. R. D. G. ἐνδελεχες B. ἐντελεχως V. i. e.
perfecte.

το ἐγκυκλίαν σωμα, ὃ φύσει κί-
νῃται κυκλῶ καί. cf. Macrob.
in Somn. Scip. I, 17. Apul.
quod (coelum) quidem divi-
nis corporibus onustum vide-
mus, ignibus pulcherrimis et
perlucidis Solis et Lunae, et
reliquorum Siderum, cum
quibus fertur per orbem, die-
rum noctiumque curriculis,
agens stellarum choros inter-
mino lapsu, finem nulla aevi
defectione factura.

7.) Του δὲ — περιστρεφί-
ται.} Quia vero coelum et
mundus globi formam habent,
et — ut dictum est — affi-
due moventur; duo, necesse
est, ut sint puncta, sibi op-
posita, firma globumque con-
sistentia, circa quae mundus
universus circumvolvitur, si-
cut globus circum tornum.
Sensum sensimque ad polos
progreditur ostenditque, an-
tequam nominantur, qua
de causa Poli sint. οὐρανοῦ

καὶ κασμ. hic mundus a coelo
distinguitur, et si e definitio-
ne κόσμου adparet, quod
οὐρανός et γῆ sub voce κασμ.
intelligentur. Attamen neu-
tiquam κόσμος pro γῆ est su-
mendum, sed το οὐρανός h. l. a.
κοσμῶ separatum est, quia
οὐρανός est sedes Deorum, su-
prema mundi pars; inde di-
cit, quod non coelum solum
sed et totius mundi corpora
essent rotunda, quae per-
petuo in gyrum voluerentur.
— σφαιροειδής est rotundus,
in sphaerae speciem congloba-
tus, inde globosus. Sic
globosa forma mundi apud
Cic. de Nat. D. II, 19. —
καὶ κ. ἐνδελεχως, idem quod
antea ἀπαυστως. — ἐξ ἀναγκῆς,
pro ἀναγκαιώς, necessa-
rio, δυο ἐστὶ σημ. ἀκίνητα,
duo immobilia sunt puncta,
et quidem πανταγτικῶν ἀλλή-
λων, e regione obversa, sibi
opposita. Κατακτιχῶν ἐστὶ ex
adverso,

τα εἰς ἀναστροφῆς ἐστὶ σημεῖα, καὶ ἀντικρὺ ἀλλήλων,
καθάπερ τῆς ἐν τῶν κυκλοφοροῦμενης σφαίρας,
στερεὰ μένοντα, καὶ συνεχόντα τὴν σφαίραν, περι-
ε

adverso, e regione, sicuti
ἀπ'ἀντικρυ apud Pausan. I.
I, p. 4. καὶ βιασάμενος ἐς
Λαμίας κατέκλινε τὴν ἀπ'ἀν-
τικρυ τῆς Οἰτῆς. — καθάπερ
— σφαίρας, *sicuti in torno*
globus circumagitur, wie an
einer Kugel, die auf einem
Drehstuhle um sich selbst her-
umläuft, vertit. Schultess.
Rem exemplo illustrat, quod
Nostro soleat. cf. V, 16.
ibique *Var. lect.* Τῶνος,
τῶνος, Grab-Dreibeisen, cu-
jus inuentor teste Plinio in
H. N. VII. 57, p. 414.
Theodorus Samius fuisse di-
citur. — Duo haec immo-
bilia sibi oppolita puncta
στερεὰ μένοντα, pro στερεὰς μέ-
νοντα, sunt *firma*, sic ut num-
quam moueantur; sed sem-
per vno eodemque sint loco,
καὶ συνεχόντα τ. σ. *glabum-*
que continentia, sic, ut glo-
bus vno eodemque loco ma-
neat, nec e curriculo suo
elabatur. σφαῖρα *sphaera*,
globus; i. mundus, qui,
quum globosus, σφαῖρα no-
minatur. *Globosum esse mun-*
dum, pluribus docet Cleo-
med. I. p. 142 — 155. *coeli*

figuram globosam esse osten-
dit Aristotel. de Coel. II,
4. stellas, ibid. II, 11. τον-
ram, ibid. II, 14. Adde
Isidor. XIII, 5. p. 1144.
seq. Sphaera coeli dicta, co-
quod species eius in rotundum
formata sit. sed et quidquid
tales est a volubilitate, Sphaera
a Graecis dicitur, sicut et
pilae, quibus ludunt infantes.
Nam philosophi dicunt, coe-
lum in sphaerae figuram vndi-
que esse conuexum, omnibus
partibus aequale, concludens
terram in media mundi mole
libratam. Hoc moueri dicunt,
et motu eius sidera in eo fixa,
ab oriente usque ad occiden-
tem circuire, septentrionibus
breuiores gyros iuxta cardi-
nem peragentibus. Duplici
denique sensu Sphaeram oc-
currere constat, modo glo-
bum caelestem, modo terre-
stem, in quo situs gentium
describuntur, significantem.
Cf. Plin. H. N. II, 6. p. 74.
ibique in emendatt. Harduin.
p. 126. — περι ᾧ — κινεταί,
circa quae mundus mouetur.
— ὁ μὲν κ. τ. λ. vid. Var.
lect. Apul. Sed quum omne
coelum

ὁ δὲ πᾶς κόσμος κινεῖται· [ὁ μὲν οὖν κόσμος ἐν κυκλῷ περιστρέφεται.] 8.) Καλοῦνται δὲ οὗτοι Πό-
λοι, δι' ὧν εἰ νοησάμεν ἐπεξευγμένην εὐθεσίαν, ἣν
τι-

Var. Lect.

Verba δὲ μὲν οὖν κόσμος ἐν κυκλῷ περιστρέφεται, *circumaxialis* itaque mundus in circulo, vncis inclusi; primo statim enim adipsam a margine, cui explicationis causa erant adiecta, in contextum intrusa videmus, primum, e praecedentibus colligantur necesse est, dein, repetitio του κόσμος valde inuenuista est, tum verba: καλοῦνται δὲ οὗτοι Πόλοι statim τῷ κινεῖται sunt adiungenda, denique non adparent apud Apuleium. Iam Budaeus inconcinнатem horum vocabulorum sentiens, in sua versione omnia omisit.

περιστρέφεται E. W. P. [D.] περι στρέφεται B. R.
δὲ οὗτοι E. B. quod Nostro solemne, vid. *Excurs. I. δ' ἔντοι*.
W. P. L. R. [D.]

4. ἐπεξευγμένην E. W. L. P. R. D. ἐπεξευγμένην vitiose B.

coelum ita revolvatur ut sphaera, eam tamen radicibus oportet teneri, quas divina machinatio verticibus adfixit, ut in tornando artifex solet forcipe materiam comprehensam reciproco volumine rotundare.

8.) Καλοῦνται — πόλοι.] Hos polos adpellant, per quos si lineam rectam ab uno ad alterum eamque productam intellexeris, quam nonnulli Axem vocant, erit mundi Diameter, qui in medio terram, duo vero polos pro terminis habet. — Πόλοι a πόλις, verro, sic dicti, inde Latinis Vertices, vide Cic. de Nat. D. II. 41. et Cardines. Vitruv. IX, 7. p. 219.

Namque ubi Septentriones circum axis cardinem versantes non occidunt, neque sub terram subeunt: sic et circa meridianum cardinem, qui est propter inclinationem mundi subiectus terrae, sidera versabunda latentiaque non habent egressus orientes supra terram. Adde Isidor. XIII, 5. p. 1145. Cardines extremae partes sunt axis, et dicti cardines, eo quod per eos vertitur coelum. Isidoro tunc sine dubio sunt Poli circuli illi, quos nos Polarzirkel nominamus; Poli, inquit, sunt circuli, qui currunt per axem, Horum alter est Septentrionalis, qui nunquam occidit, adpellaturque Boreus; alter Au-

ΤΙΝΕΣ Αξίονα καλοῦσι, διαμετρος εσται του κοσμου, μετην μεν εχουσαι την γην, τους δε δυο πολους, περατα. 9.) των δε ακινητων πολων τουτων, ο μεν

Var. LcJ.

καλοῦσαι W. L. P. R. D. καλοῦσιν E. B. Cf. supra I, 3, vbi in Var. locū. est πιποηκασι et πιποηκασιν.

stralis, qui nunquam videtur, et Austronothus dicitur, et dicti Poli, quod sint axium circuli ex usu plaustrorum, a poliando scilicet nominati; sed polus Boreus semper videtur, Austronothus nunquam, quia dextra coeli altiora sunt, pressa Austri. — α νοη-
σαιμεν, quod nos dicimus, in Gedanken sich vorstellen, einbilden, δι' ὧν κ. εὐθ. per eos rectam lineam, eamque porrectam, productam, ἢν — καλοῦσι, quam nonnulli Axem vocant, διαμετρος εσται του κ. diameter erit mundi. δια-
μετρος proprie Latinis vocatur dimetiens sc. linea. Hic διαμετρος a nonnullis vocatur Αξίς, Axis, Cf. e. c. Proclus de Sphaera in init. Αξων κα-
λεται του κοσμου, ἡ διαμετρος αυτου, περι ἣν στρεφεται τα δε περατα του Αξίονος, Πολοι λεγονται του κοσμου. Hicor. XIII, 5. p. 1145. Axis est septentrionis linea recta; quæne per mediam pilam Sphaerae tendit, et dictus

Axis, quod in eo Sphaera ve-
rota voluitur, vel quia ibi
plaustrum est. — — Quae
linea recta μετην ε. τ. γην, ter-
ram habet mediam, i. e. in
medio, quia terra in medio
mundi a Nostro posita dicitur,
τους — περατα, duo
polos vero pro terminis. Cf.
locum Procli, paullo antea
laudatum. Apul. eos Polos
dicimus: a quibus velut a
cardinibus, discretio quaedam
profecta, Axis est dictus, di-
uisor et disterminator Mundi,
Orbem terrae in medietate
constituens.

9.) των δε — καλουμενος.]
Ex his immobilibus polis alter
semper est conspicuus super
verticem ad tractum Septem-
trionalem, qui Arcticus voca-
tur; alter infra terram sem-
per conditus est ad tractum
Australem, qui vocatur Ant-
arcticus. Haec itaque nobis
exhibent diuisionem Polorum.
— ακινητων, cf. antea f. 3.
vbi ακινητα σημεια vocantur.
— ο μεν — εστιν, alter
semper

μεν, αὖτε φάνερὸς ἐστίν, ὑπὲρ κορυφῆν αὐν, κατὰ
το βορειὸν κλίμα, Ἀρκτικός καλούμενος· ὁ δὲ, ὑπο
γῆν αὖτε κατακεκρυπται, κατὰ το νοτιον, Ἀνταρκτι-
κὸς καλούμενος. 10.) Οὐρανοῦ δὲ, καὶ ἀστρῶν ου-5.

σιαν

Var. Lect.

· διαμέτρος ἐστίν, forsan ὁ ἐστίν.

Verba καλονται — καλούμενος, ne descriptio Polorum dif-
fingatur. transposite legerem hoc modo: Καλονται δὲ οὗτοι

semper nobis adparet, ὑπὲρ
κ. αὐν, est super verticem,
ist über unfern Scheitel,
κατὰ τ. β. κλίμα, ad tra-
ctum Septentrionalem; κλί-
μα enim Latinis dicitur tra-
ctus, — Ἀρκτικός κ. a fidere
Ἀρκτῷ, allis Ἀμαζα. — ὁ
δε — κατακεκρ. alter vero
infra terram, nobis non adpa-
ret. Κατακεκρυπται opponi-
tur φάνερὸς ἐστίν — κατὰ τ.
νοτιον sc. κλίμα, *ad tractum*
Australē, Α. καλ. quia
Arctico est oppositus, ab
αντι. Isidori locum iam in
nota praecedenti in medium
protuli. Proclus copiosior
Nostro: τῶν δὲ πόλων, ὁ μὲν
λεγεται Βορρῆος, ὁ δὲ Νοτιος.
Βορρῆος μὲν, ὁ διὰ πικτὸς φα-
νομενος, ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν
οὐρανὸν· Νοτιος δὲ, ὁ διὰ πικ-
τὸς κορατος, ὡς πρὸς τὸν ἡμε-
τερον ὀρίζοντα. αὖτε μὲν τοι το-
ποι τινες ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου συμ-
βαίνα τον καὶ ἡμῖν πόλον, τον

αὖτε φάνερὸν, ἀπὸ τοῦ κορατος
αντι· τον δὲ καὶ ἡμῖν πόλον
κορατος, ἀπὸ τοῦ φάνερὸν αντι,
καὶ καλῶν ἐστὶ τὸς τοπος ἐπὶ
τῆς γῆς, ὅπου δύο πόλοι ὁμοί-
ως ἐπὶ του ὀρίζοντος κενταί,
Apul. *Verum bi vertices, quos*
immobiles diximus, ita sunt,
ut supra caput alter adpareat
ex parte Boreae, qui Septem-
trionalis vocatur: alter au-
tem Antarcticus humo tegitur,
humidus et austrinis vaporibus
mollis.

10.) Οὐρανὸς — Θεοῦ]
Agitur nunc de Aethere. Bu-
daeus: *Coeli porro siderum-*
que substantiam adpellamus
Aetherem: non quidem ideo,
quod ignita flagret ipsa, ut
aliqui censuerunt, plurimum
utique aberrantes circa poten-
tiam illam maxime ab ignea
natura abhorrentem: origine
vero huius vocabuli inde ducta,
quod semper aether curvat
matu circumducibili, quoniam
fit

σιαν μιν, Αἰθέρα καλούμεν, οὐχ ὡς τινες, δια τὴν
πυρῶδὴ οὐσαν, αἰθεσθαι, πλημμελουντες περὶ τὴν
πλευ-

Var. Lect.

Ποιοὶ τῶν δὲ ἀκινήτων πολλὰν τούτων, ὁ μὲν, αἰ Θανερός ἐστιν, ὑπερ κρυφῆν ὦν, κατὰ τὸ βορρᾶν κλίμα, Ἀρκτικός καλούμενος· ὁ δὲ, ὑπὸ γῆν αἰ κατακρυπταί, κατὰ τὸ νοτιόν, Ἀνταρκτικός καλούμενος. δι' ὧν ἡ νοσηκαμένη ἐπεξευγμένην εὐθεῖαν, ἣν τινες Ἀξόνα καλοῦσι, διαμέτρος ἐστὶν τοῦ κόσμου, μέσην μὲν ἔχουσα τὴν γῆν, τοὺς δὲ δύο πολλοὺς περάτα.

§. ὡς τινες B. W. P. L. R. [D.] ὥστινες E.

*fit illud elementum a quatuor
illis diuersum, tum diuinum,
tum interitus expers. — Οὐ-
ρανου — καλουμιν, substan-
tia coeli et astrorum Aether
vocatur, quae vox duis fu-
stinet deriuationes; alii enim
ab αἰθεσθαι, arderé, deri-
uant, cui vero deriuationi
Aristoteles non adsentit; alii
ab αἰα θαν, quia perpetuo
circumuoluitur. — οὐτιν,
κυνλοφορουμένην refer ad οὐ-
σιαν. — δια — αἰθεσθαι,
quia ignita flagrat, ardet
ἑρῶ, πλημμελουντες aberran-
tes περὶ τὴν δύναμιν circa po-
tentiam sc. aetheris, ἀπὸ πλ.
πλοστοῦ πυρός, maxime ab-
horrentem ab igni, ἀλλὰ —
κυνλοφ. sed quia semper cur-
rendo circumuoluitur, στοιχ.
— τισσάντων, est enim ele-
mentum diuersum ab illis
quatuor, sc. igni, aqua,*

aëre et terra, de quibus
mox. — ἀκρηατον, incorra-
ptum, interitus expers, καὶ
θαν et diuinum. De omni-
bus his Aristoteles est copio-
sior partim in libr. de Coelo,
partim in Meteor. Sic de
Coelo lib. I. cap. 3. vbi e.
c. p. 601. E. διοπερ ὡς ἑτερον
τινος ὄντος τοῦ πρώτου σώματος
παρὰ γῆν καὶ πυρ, καὶ αἰρα
καὶ ὕδωρ, Αἰθέρα προσωνομα-
σαν τὸν ἀντατικὸν τόπον, ἀπὸ
τοῦ θείν αἰ τὸν αἰθιδιον χρό-
νον, θεμενοι τὴν ἐπωνυμίαν
αὐτῶν. Ἀναξαγορας δὲ κατακρη-
χεται τῇ ὀνοματὶ τούτῃ οὐ
καλῶς· ὀνομαζαί γὰρ αἰθέρα
αὐτὶ πυρός. E quo loco ad-
paret, Anaxagoram iis adnu-
merandum esse, qui αἰθέρα
ignem esse statuerent. Idem
testatur Aristotel. in cap.
III. libri I. Meteor. e. c. p.
731. F. ὁ γὰρ λεγομενος Αἰ-
θερ,

πλεῖστον πυρὸς ἀπηλλαγμένην δύναμιν· ἀλλὰ διὰ
το αἰε θέν κυκλοφοροῦμένην, στοιχεῖον οὐσαν ἔτε-
ρον τῶν τεσσάρων, ἀκῆρατον τε καὶ θεον. 11.) 6.

Τῶν

Var. Leß.

πλεῖστον E. B. P. L. [D.] ελαστέη R. W.

ἀκῆρατον τε καὶ θεον exhibent omnes meae edd. nisi quod in R. viciose ἀκῆρα τόν. In Apuleio est *diuinum et inniolabile*, inde forsan transposite legit θεον τε καὶ ἀκῆρατον. Ceterum omnia haec ab Οὐρανοῦ νίque ad θεον medico indigete mihi videntur; ego nil tentare conor, nisi quod forsan pro στοιχεῖον οὐσαν legendum sit σ. οὐσίαν, sc. εἶχα, hoc elementum ab illis quatuor habet *substantiam diuersam*.

θεῖα, καλαίαν πληθεῖ την προ-
σηγορίαν, ἣν Ἀναξαγόρας μὲν
τῷ πυρὶ ταύτων ἤγησασθαι μοι
δοκεῖ σημαίνειν· τα τε γὰρ ἀνὰ
πληθὺ πυρὸς αἶα, κοκκῶδες την
ἐκείνην δύναμιν, Αἰθέρα καλὸν
ἐνομίσαν· τούτου μὲν ὁρθῶς νομι-
νας. — et paullo post,
p. 732. Α. ὅσοι δὲ πυρὶ κα-
θαρον αἶασι φασὶ το περιεχόν,
καὶ μὴ μόνον τα φερόμενα σω-
ματὰ· το δὲ μεταξύ γῆς καὶ
τῶν ἀστρῶν, Αἶρα, θεωρησαν-
τες αὐ τα νῦν δεκνύμενα διὰ
τῶν Μαθημάτων ἱκανῶς, ἵσως
αὐ ἐπαύσαντο ταύτης τῆς παι-
δικῆς δοξῆς. — Quod Aether
a ceteris elementis diuersus
sit, vid. apud Aristotel. de
Coel. II, 3. et I, 2. quod
sit ἀκῆρατος, *interitus expers*,
vid. *ibid.* I, 2. et omnino
II, 1. Isidor. XIII, 5. p.
1144. Aether locus est, in

quo sidera sunt, et significat
eum ignem, quia [lego: qui]
toto mundo in alterum sepa-
ratus est. Sane Aether est
ipsum elementum: Αἰθέρα
[lege: Αἰθρία] vero splendor
aetheris, et est sermo Grae-
cus, Apul. Sed coelum ipsum
stellaeque coeligenae omnisque
siderae compago, Aether vo-
catur: non, ut quidam pu-
tant, quod ignitus sit et in-
census; sed quod cursibus ra-
pidis semper rotetur: Ele-
mentum vero non unum ex
quatuor, quae nota sunt can-
tis, sed longe aliud, nume-
ro quintum, ordine primum,
genere diuinum et inniolabile.

11.) Τῶν — ἰδῆας,] Bud.
Eorum vero siderum, quae
intus cobibentur, ea quae
errationis nescia sunt, cum
coelo circumferuntur, eas-
dem

Τῶν γε μην ἐμπεριεχομένων ἀστρῶν, τὰ μὲν ἀπλανή, τὰ συμπαντι οὐρανῷ συμπεριστρέφονται, τὰς αὐτὰς ἔχοντα ἑδράς, 12.) ὧν μέσος ὁ Ζωοφόρος καλου-

Var. Lefl.

6. 7^η μην W.L.P. R. D. 7^η μην E. B.

dem utique sedes positusque eisdem tenentia. Venit ad astra, et quidem primum ad ἀστρα ἀπλανή, i. e. *inerrantia, fixa, stabilia*, nobis *Fix-sterne*, quae a Cenforino cap. 8. vocantur *stellae fixae*. — ἐμπεριεχομένων, sc. ἐν τῷ οὐρανῷ, quae a coelo cobibentur, i. quae coelo insunt die der Himmel enthält, vertit Schult. — συμπαντ. τ. σ. οὐρανῷ, cum coelo circumferuntur; statuit enim, terram esse immobilem, circa quam coelum, cui ἀστρα ἀπλανή sunt adfixa, circumvoluitur; haec astra igitur non sua vi — sunt enim immobilia — mouentur, sed cum coelo circumferuntur. — τὰς α. ε. ἑδράς, i. easdem sedes tenentia, vni eisdemque loco sunt adfixa, verändern ihre Stellen nicht. Cleomed. lib. I, p. 99. ὁ τοίνυν οὐρανὸς κυκλῶ εἰλούμενος ὑπὲρ τὸν αἰθέρα καὶ τὴν γῆν, καὶ ταύτην τὴν κίνησιν, προσηγο-

κὴν οὖσαν, ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ διὰ μὴν [lege omnino διαμνη, *perennitati, diuturnitati*] τῶν ὅλων ποιούμενος, ἀναγκαίως καὶ πάντα τὰ ἐμπεριεχομένα αὐτῷ τῶν ἀστρῶν περιέχει. τούτων τοίνυν τὰ μὲν ἀπλουνστα τὴν ἑξῆς τὴν κίνησιν ὑπὸ τοῦ κόσμου στρεφόμενα, καὶ διὰ πάντος τοῦ αὐτοῦ τοποῦς τῇ οὐρανῷ κατεχόμενα. — τὰ μὲν οὖν — καλεῖται ἀπλανή. Adde Isidor. III, cap. 61. 62. 63. Cic. de Nat. D. II, 21. 31. 40. Macrobi. in Somn. Scip. I, 17.

12.) ὧν — χωρὰς.] *quorum medius circulus, Zodiacus, obliquus per circulos tropicos coelum cingit et ex omni parte in duodecim signorum regiones diuiditur.* — ὧν μέσος, sc. ἀπλανητῶν, in ihrer Mitte, mitten durch sie — διαζώστως, windet sich durch, geht durch, κυκλῶς καλ. Ζωοφ. *circulus, qui Zodiacus nominatur* (aliis vocatur-

καλουμένος, κυκλὲς ἐγκάρσιος διὰ τῶν τροπικῶν διε-
ζώσται, κατὰ μέρος διηρημένος εἰς δώδεκα, ζωδίων
χωρὰς.

Var. Lect.

διηρημένος W. P. [D.] διηρημένος E. B. L. R.

tur Ζωδιακός) et quidem ἐγκάρσιος, i. obliquus, transversus, idem quod λοξός. sic Proclus p. 41. λοξὸς δὲ καλεῖται ὁ Ζωδιακὸς κυκλὸς, διὰ τὸ τέμνειν τοὺς παραλλήλους κύκλους. — διὰ τῶν τροπικῶν sc. κυκλῶν, per tropicos circulos. Τροπικοὶ κύκλοι a conuersionibus, ἀπὸ τοῦ τροπῶν sic dicti (nobis *Wendekirke*); in his enim fiunt Solis conuersiones, i. e. Solstitia. De his Cleomed. I. p. 91. Γραφόνται δὲ ἐν τῇ οὐρανῷ κύκλοι παραλλήλοι πεντε. εἰς μὲν, ὃ εἰς δύο ἰσὰ τέμνων τὸν οὐρανόν, ὃν καλουμένησημερινὸν (aequinoctialem, i. e. aequatorem). τούτου δ' ἑκατέρωθεν δύο, αὐτοῦ μὲν μίαντες, ἴσοι δὲ ἀλλήλοις, κυλουνταὶ Τροπικοί, ἐπεὶ διὰ τῶν τροπικῶν τοῦ ἡλίου σημεῖω γραφομέναι αὐτοὺς. Idem inuenies apud Proclum in capite περὶ σφαιρας κυκλῶν p. 8. seq. Addo Isidor. III, 43, p. 905. — Secundus circulus, θέρωνος (tropicus cancri), qui et tropicus dicitur, quia in eo circuiens sol Aquilonis finibus aestatem facit, et ultra eum circulum non transiit, sed statim reuertitur, et inde tropicus adpellatur. — Quintus circulus, χαμαρώνος tropicus (tropicus capricorni), qui a Latinis hiemalis siue brumalis adpellatur; ideo sol, quum ad eum circulum peruenierit, hiemem iis, qui ad Aquilonem sunt, facit, et aestatem iis, qui in Austrum partibus commorantur. Eadem sunt in cap. 6. libri XIII. — — διηρημένος, distinctus, diuisus, κατὰ μέρος, omni ex parte, αἰ — χωρὰς, in duodecim signorum regiones. Χωρὰς sunt duodecim illa signa coelestia, in quae Signifer orbis diuiditur, optimo cuique nota, vnde Proclus p. 41. το δὲ πλάτος τοῦ ζωδιακοῦ κυκλοῦ ἐστὶ μοῖραι εἰς. et Isidorus XIII, 6. Zodiaco autem circulus est, qui duodecim continet signa, ἀπὸ τῶν ζῶων, id est, ab animalibus ita dictus. — Ζωοφόρος denique vel Ζωδιακός, nobis

χωρείας. 13.) Τα δε, πλανητα [οντα], ουτε τοις προτεροις ὁμοιοταχως κινεσθαι πεφυκεν, ουτε αλληλοις,

Var. Lit.

οντα, quod vocem meae edd. agnoscunt, spurium et superfluum mihi videtur, ideo vncis inclusi.

ὁμοιοταχως E. B. W. P. V. ὁμοταχως, i. e. parili celeritate, habent L. R. D. G. in quarum margine: γρ. ὁμοιοταχως.

nobis *Thierkreiss*, de quo hic agitur, secundum Cleomed. I. p. 104. ἐστὶ κυκλὸς λαβὸς, διὰ τε τῶν τροπικῶν καὶ ἰσημερινοῦ βεβλημένος, καὶ ἰκατέρου μὲν τῶν τροπικῶν καὶ ἑνὶ ψαύων σημερινόν, τὸν δὲ ἰσημερινόν περὶ δύο ἰσά τεμνόν. Ceterum in toto illo capite agit Cleomed. de Zodiaco. Cf. et Procli cap. περὶ ζωδιακοῦ κυκλῶν p. 41, et cap. vlt. p. 66. Isidor. III, 44. et XIII, 6. Plin. H. N. II, 3. Macrobi. in Somn. Scip. I, cap. 15. et 21. Martian. Capell. lib. VIII. p. 280 seq. Latini proprie dicitur *Signifer*, vel *signifer circulus*; *Signifer* enim per se est adlestium. Cenforin. de die nat. c. VIII. p. 42. Circulus est, ut ferunt, signifer, quem Graeci vocant ζωδιακόν; in quo Sol et Luna ceteraeque stellae vagae feruntur. hic in duodecim partes, totidem signis redditas, aequabiliter divisus est. vbi *Lindenbrog.*

p. 46. „Huius inuentum alii *Pythagorae*, alii *Oenopidae* Chio, Plutarch. lib. II. de Plac. Philos. cap. 12. alii *Anaximandro* Milefio tribuunt, Plin. lib. II. c. 8.⁴ Apul. *Iam astrorum innumerable multitudo, partim labitur cum orbis inerrantis regione, quam circuloꝝ ambie Signifer, obliqua complexione circumdatus, et signis duodecim illuminatus.*

13.) τὰ δε — ἀνωτερον.] *astra, quae erratica dicuntur, neque cum prioribus simili celeritate mouentur, neque inter se inuicem; sed in aliis atque aliis orbibus, sic ut eorum orbis modo propius terram accedant, modo sublimiter ferantur.* — Aliud genus astroꝝ sunt πλανητα, sc. ἀστρα, Planetae, *astra erratica, πεφυκεν, sua natura comparata sunt, ουτε τοις προτεροις (sc. ἀστροις ἀπλανει.) κιν. sic, ut neque cum prioribus moueantur ὁμοιοταχως, i. e.*

λοις, ἀλλ' ἐν ἑτέροις καὶ ἑτέροις κυκλοῖς, ὥστε αὐ-
τῶν, το μὲν, προσγεωτερον εἶναι· το δε, ἀνωτερον. 7.

ε. 14.) Το

Var. Lect.

ὥστε E. W. L. P. R. D. ὡς τε B.

ἀνωτερον E. W. L. P. R. D. Sic supra f. 2. το ἀνωτατον θῆου
δικητηριον, et paullo post: αα τον ἀνωτερω. Male igitur ἀνωτε-
ρον B.

e. eadem celeritate, qua
coelo adfixa intra spatium
XXIV. horarum vna cum
coelo circumferuntur, οὐτε
ἀλλήλ. neque inter se inuicem,
i. e. varie mouentur, alia
breuiore, alia maiore orbe
feruntur, ὥστε αὐτῶν sc. κυ-
κλον, sic ut eorum orbis το
μ. π. αἰναι modo vicinior fit
sc. terrae, το δε αὐ. modo lon-
gior abest a terra. — πλανη-
τα α πλανῶν circumuero dicta
haec astra, quia non locum
habent fixum, sicut ἀπλανη,
sed quia circumuagantur,
circumerrant, vid. in primis
Macrobi. in Somn. Scip. I,
14. p. 74. seq. Cleomed.
lib. I. p. 100. τα δε (sc.
αστρα) κινεῖται μὲν, καὶ τὴν
ἐν τῷ κόσμῳ κίνησιν ἀναγκασίως
περιεγχομενα γε ὑπ' αὐτοῦ διὰ
τὴν ἐμπέριον χην, κινεῖται καὶ
ἑτέραν προαιρετικὴν, καθ' ἣν
καὶ ἄλλοτε ἄλλα μερὴ τοῦ ου-
ρανοῦ καταλαμβάνει. —
ταῦτα δε Πλανῶμενα, ἐπεὶ δὴ

ἄλλοτε ἐν ἄλλοις μερεσι τοῦ
κόσμου φανταζέται. cf. inter
alios Cic. de Diuinat. I, II.
de Nat. D. II, 20. Censorin.
de d. nat. cap. 8. Macrobi.
in Somn. Scip. I. cap.
18 et 19. Isidor. III, cap.
61, 62, 63 et 66. vbi:
*Quaedam stellae ideo Planetae
dicuntur, id est errantes,
quia per totum mundum va-
sio motu discurrunt. Vnde
pro eo quod errant, retrogra-
dae dicuntur; vel anomaliae
efficiuntur, id est, quando
particulas addunt et detra-
bunt. Ceterum quando tan-
tum detrahunt, retrogradae
dicuntur: stationem autem
faciunt, quando flant.* La-
tinis dicuntur *planetae*, astra
errantia, stellae mobiles, va-
gae, erraticae etc. Nigidi-
us, teste Gellio in libr.
XIV, I. pag. 106. *errones*
vocauit, quod caput omnino
cum Nostro conferendum est.
Apul. p. 121. *partim erran-
tibus*

14.) Το 'μεν ουν των απλων πληθος εστιν ανεξε-
ρητον ανθρωποις, καιπερ επι μιας κινουμενων επιφα-
νειας της του συμπαντος ουρανου· 15.) το δε των
πλανη-

Var. Lect.

7. απλων W. L. P. R. D. απλων E. B.
επιφανειας W. L. P. R. D. επιφανειας E. B. male. Infra V, 6.
recte exhibent haec edd. σφαιρας επιφανειαι.

*tibus stellis, quae neque prio-
rum motus habent, nec sane
inter se similes et aequales;
sed adfixae diuersis globis,
inordinatum — ut sic dixe-
rim — ordinem seruant:
aliaeque ultra sunt, aliae
citra.*

14.) Το — ουρανου] Bud.
*Et statariorum quidem nume-
rus iniri prorsus nequit ab
hominibus, tametsi omnia ea-
dem in superficie moueantur,
quae vnica est totius coeli, i.
e. etsi omnes stellae in coeli
superficie mouentur indeque
ab hominibus videri possunt;
attamen earum numerus ab
hominibus iniri nequit. —
πληθος ανεξ. i. e. multitudo,
cuius numerus iniri, quae
numerari nequit. Cleomed.
I. p. 101. το μενον των απλ-
ων πληθος απελθον [corrigo
απελθρον, i. e. immensum,
indefinitum] εστι. — καιπερ
κιν. etsi mouentur επι μιας
επιφ. in vna superfice της τ. σ.*

*oue. totius coeli, quia totum
coelum homines oculis cer-
nere possunt. επιφανεια h.
l. est superficies coeli; pro-
prie est adparentia, vid. in-
fra V, 6. Apul. hoc loco
a N. diuersus est: stellae,
quae propter naturam eius-
modi nullis creduntur errori-
bus vagae, et infinitos nume-
ro greges ducunt, et simplex
aetheris dorsum alius et sa-
crata amoenitate lucis coro-
nant.*

15.) το δε — περιελθ-
σαι.) Sensus: *Planetae sunt
septem, in totidem orbibus
ordinatim siti, ita vt semper
superiores orbis inferioribus
sint maiores et septem orbis
inter se inuicem continean-
tur, omnes vero a globo stel-
larum fixarum circumdantur.
— το, supple πληθος, των
πλ. κεφαλ. εις επτα μερη, pla-
netarum septenario collectus
numerus, vertit Bud. καιφα-
λαιω est enim in summam
reduco,*

πλανήτων, εἰς ἑπτὰ μέρη κεφαλαιούμεενον, ἐν το-
σούτοις ἐστὶ κυκλοῖς ἐφεξῆς κειμένοις, ὥστε αἰετὸν
πάνωτέρῳ, μείζον του ὑποκάτω εἶναι, τοὺς δὲ ἑπτὰς
ἐν ἀλλήλοις περιεχέσθαι, πάντας γὰρ μὴν ὑπο τῆς
τῶν

Var. Lect.

ἔστι κυκλοῖς E. W. L. P. R. D. ἐπὶ κυκλοῖς B.
ὥστε E. W. L. R. ὡς τε B. P. D.
γὰρ μὴν W. L. P. D. γὰρ μὴν E. B. R.

veduco, colligo. Septem Plan-
etae etiam in aliis scriptori-
bus inveniuntur, ad quos
refertur *Sol et Luna*, at
Terra non in eorum nume-
ro habetur. Tum Veteres
Planetarum numerum septena-
rium statuerunt quidem, at-
amen fuerunt incerti, plures-
ne sint, quod elucet e Cleo-
mede, I. p. 101. τοὶ δὲ πλα-
νῳμεναί, ἀδῆλον μὲν, α καὶ
πλῆθω ἐστίν. ἑπτὰ δὲ ὑπο τὴν
ἡμετέραν γνῶσιν ἐληλυθεν. —
ἔστι *sita est* sc. multitudo,
Budaeus: *situs est* sc. nume-
rus, ἐν τ. κ. ε. κ. in totidem
orbibus deinceps substitutis,
vertit Bud. ἐφεξῆς ἐστὶν *de-*
inceps, *ordinatum*; nobis
nuseinander, *nacheinander*,
— ὥστε — εἶναι, sic ut sem-
per superior orbis inferiore
sit maior, i. e. orbis Planē-
tae, qui longior a terra

abest, est maior quam orbis
illius, qui terrae est vicinior.
Sic orbis Saturni est maior
orbe Mercurii. — τοὺς —
περιεχέσθαι, et septem orbis
sepe complectentes inuicem,
i. e. orbis alius Planetae sta-
tim proximum post alium
Planetam occupat locum, ut
nulla alia inter eos sit stella.
Similem constructionem in-
uenies infra III, 4, vbi vid.
not. γ. — πάντες — περιελ-
omnes Planetae ab orbe astro-
rum incerrantium circum-
dantur. Apul. Septem vero
Deorum nominibus illustres,
totidem orbibus adfixae sunt,
et gradatim sibimetque super-
latae, ut superior inferiore
sit maior, ac vicissim mutuis
adhaesionibus nexae, comple-
xu illius orbis, qui inerra-
bilis dicitur, continentur.

8. των απλανων σφαιραις περιεληφθαι. 16.) Συνεχη
δε εχει αει ταυτην την θεσιν, ο του Φαινοντος,
αμα

Var. Leß.

ταυτην την θεσιν E. B. W. V. P. Sic supra f. 4. των δε πολλων —
τουτων. Pro ταυτην habent L. R. D. G. ταυτη, tuncque σφαιρα
est supplendum. Margini D. et G. adiectum est υαλγο ταυτην, ac maig.
ed. P. Interpr: legunt ταυτην pro ταυτην.

16.) Συνεχη — οριζεται.]
Nunc nomina Planetarum
eorumque situm (θεσιν) pro-
fert, vbi copularum varia-
tio est notanda: εφεξης, ειδη,
εξης, μετ' ον, ατα, και τε-
λευταιος. Primus est Φαινων
siue Κρονος, Latinis *Satur-
nus*; secundus Φαιδων, *Zeus*,
Latinis *Iupiter*; tertius Ηυ-
ροας, Ηρακλης, Αρης, *Mars*;
quartus Στιλβων, Ερμης,
Απολλων, *Mercurius*; quin-
tus Φωσφορος, Αφροδιτη, Ηρη,
*Lucifer, Vesper, Venus, Ju-
no*; sextus Ηλιος, *Sol*; sep-
timus Σεληνη, *Luna*, ο —
οριζεται, *Luna* usque ad ter-
ram fines suos extendit, i. e.
terrae est vicinior, quam
ceteri Planetæ. Saturnus
Aegyptiis *stella Nemefis* dice-
batur, *Iupiter stella Osiridis*
secundum Achill. Stat. de quo
post. *Venus Isis et Mater
Deum* vocabatur secundum
Plin. in H. N. II, 8. p. 75.

De ordine stellarum errati-
carum iam antiquitus magna
fuit dissensio. Ordinem, quem
Noëter est sequutus, retinent
Cic. de Nat. D. II, 20. Vi-
truu. lib. IX. p. 212 seq.
Achilles Stat. in Phaenom.
et vt Lindebrog. ad Cenforin.
p. 73. notat, Aratus. Alii
hunc ordinem obseruant:
Saturnus, Iupiter, Mars,
*Sol, Venus, Mercurius, Lu-
na.* Hunc, quem vocant,
teste Lindebrogio l. c. ordi-
nem *Pythagoræ*, sequuti sunt
Manil. lib. I. 805 seq. canens:

*Sunt alia aduerso pugnan-
tia sidera mundo,
Quæ coelum terramque
inter volitantia pendent,
Saturni, Iouis et Martis
Solisque: sub illis
Mercurius Venerem inter
agit Lunamque locatus.*

Plin. Hist. N. II. 8, p. 74.
Cenforin. de D. nat. cap. 13.

Cleomed.

αἶμα καὶ Κρόνου καλούμενος κυκλὸς ἐφεξῆς δὲ, ὁ
 τοῦ Φαεθόντος, Διὸς λεγόμενος· εἰθ' ὁ Πυρρῶν, ὁ
 Ἡρακλεὺς τε καὶ Ἀρεὸς προσαγορευόμενος· ἐξῆς δὲ

Var. Lett.

ἔξῃς teste E. B. W. L. P. [D.] ἔξῃς vitiose R.

Cleomed. lib. I. p. 101. et quos praeterea addit Lindenb. Cic. lib. I. de Divin. et fragm. lib. VI. de republ. in Scmn. Scip Hygin. de limit. p. 111. Chalcid. in Timaeum Plat. p. 60. Suid. in ἐποχῇ. Secundum Lindenbrogium l. c. ex sententia Platonis, quae refertur etiam a Plutarcho lib. II. de placit. Philos. cap. 15. et de procreatione anim. pag. 1891. Stob. in Eclog. phys. p. 54. Iul. Firm. lib. II. cap. 2. hoc ordine se excipiunt Planetæ: Saturnus, Iupiter, Mars, Venus, Mercurius, Sol, Luna, quibus auctoribus addidit Timaeum Locrum p. 12. et Eratosthenem apud Chalcid. p. 61. Iis subiungo Macrobiū in lib. I. in Somn. Scip. cap. 19. et 21. ubi etiam de hac dissentione differitur, et optimo iure Martianum Capellam in libr. VIII. p. 287, Anaximander apud Stobaeum in Eclog. phys. p. 53. teste

eodem Lindenbrogio ad Censorinum p. 73. Solem omnium supremum esse voluit, deinde Lunam, tum denique fixas errantesque stellas sequi. — Magnam hanc Veterum in ordine stellarum vagantium dissensionem inde ortam esse, quod terram in medio Mundi eamque immobilem ponebant, extra omnem dubitationis aleam positum credo; nam quum Terrae, e qua Planetas observabant, falsum locum assignarent, falsum itidem locum Planetis una cum Luna et Sole attribuerunt, imo et falsum cursum, quod e scriptoribus quibusdam antea adductis elucet. Fuere et quidam Veterum, qui quinque tantum, omisso Sole cum Luna, Planetas statuerent, quod elucet e Seneca in Nat. Quaest. VII. 3. Sic Democritus nec numerum, nec nomina eorum posuit, et Eudoxus primus ab Aegypto

ὁ Στίλβων, ὃν ἱερὸν Ἑρμοῦ καλοῦσιν ἐνιοί, τινες δὲ Ἀπαλλωνος· μεθ' ὃν ὁ του Φωσφοροῦ, ὃν Ἀφροδίτης, οἱ δὲ Ἥρας προσαγορεύουσιν· εἶτα ὁ Ἥλιου, καὶ τελευταίος

motus Planetarum in Graeciam transtulit, teste eodem Seneca. Ut vero Cleomedes cum Nostro conferri possit, eius verba huc transfero, I, p. 101 seq. ὃν (sc. Πλανωμένων) ὑψηλίστατος μὲν ἀνακαθύκει, ὁ Φαιών καλούμενος, ὁ του Κρονοῦ ἀστήρ, τριακονταετία χρόνῳ τὸν οἶκον κυκλὸν ἀπαρτίζων (absoluens) κατὰ τὴν προκαρτικὴν τῶν κινήσεων· ὑπο τούτον ἐστὶν ὁ του Διὸς, καλεῖται Φαίδων, δωδεκαετίᾳ τὸν οἶκον ἀμαβῶν (idem quod antea ἀπαρτίζων) κυκλὸν [vitiose, lege: κυκλὸν]· ὑπο τούτον Πυρρὸς, [lege: Πυρρὸς] ὁ του Ἀφροδίτης, ἀτακτοτέρῳ μὲν τὴν κίνησιν ἔχων· ὅκα δ' οὖν καὶ οὗτος ἐν αὐτῇ περιερχόμενος τὸν οἶκον κυκλὸν· ὑπο τούτον ὁ Ἥλιος ἀνακαθύκει ὑπονοήται, μεσσοῦ ὑπάρχων τῶν ἄλλων. οὗτος ἐν αὐτῇ περιερχόμενος (supra ἀπαρτίζων, ἀμαβῶν, postea ἐπιτελεῖ etc. pulchra variatio.) τὸν οἶκον κυκλὸν, κατὰ ταύτην μὲν τὴν κίνησιν τὰς ὥρας ἀπαρτίζει, κατὰ δὲ τὴν συντηρητικὴν τὰς ἡμέρας ἐπιτελεῖ· ὑπο τούτον ὁ της Ἀφροδίτης [1.

Ἀφροδίτης] ἐστὶ, καὶ ἐν αὐτῇ τὴν περιόδον ἔχων. καλεῖται δὲ, ὅποταν ἐπικαταδύηται τῇ ἡμέρᾳ, Ἑσπερίος, ὅποταν δὲ προεῖσιν αὐτοῦ [lege: αὐτοῦ], Ἑωσφορος, τινες δὲ τούτον καὶ Φωσφορον καλεῖν εἰσάγουσι· ὑπο δὲ τὴν Ἀφροδίτην, ἐστὶν ὁ του Ἑρμοῦ, Στίλβων καλούμενος, καὶ τούτον ἐν αὐτῇ περιερχόμενος ἰδίῳ κυκλῷ φαίνει· ὑπο τούτον ἐστὶν ἡ Σελήνη, προσκατομένη πάντων τῶν ἀστέρων ὑπαρχουσῶν κατὰ τὴν συναφὴν γὰρ του αἰῶρος πρὸς τὸν αἰθέρα ἀνακαλεῖται. — — — αὕτη τὸν ἰδίον ἀπαρτίζει κυκλὸν, ἐν ἑπτὰ καὶ ἐκκοσιν ἡμέραις, καὶ ἡμισί. συνιδεῖται δὲ τῇ ἡμέρᾳ δια λ'. Addo Achillem Statium, partim, quia nomina memoriae tradidit, quae Aegyptii Planetarum singulis indere solebant, partim quia eundem, quem Noster sequutus est, ordinem retinet. Verba eius descripsit Elmenhorstius ad Apuleium, p. 72. Τα ὀνόματα τῶν Πλανητῶν διαφόρως ἐκλήθησαν, καὶ περὶ του χρόνου ἑκάστου διαφωνοῦν πολλὰ γένη πολλοῖς Αἰγυπτίοις γὰρ καὶ

λευταῖος, ὁ τῆς Σελήνης μέχρι τῆς γῆς ὀρίζεται. 17.)

δ

καὶ Ἑλλῆσι τοῦ Κρόνου ὁ ἀστήρ, καὶ τοῖς ἀμυροτάτοις (obscurissimus) ὡς λέγεται, ἀλλὰ καὶ Ἑλλῆσι μὲν κατὰ εὐφημίαν λέγεται οὕτω· παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις Νεμεσεὺς ἀστήρ. Δευτέρως ὁ τοῦ Διὸς, καὶ Ἑλλῆσι Φαεθών, κατὰ δὲ Αἰγυπτίους Οὐρανός ἀστήρ. Τρίτος ὁ τοῦ Ἀφροδίτης, καὶ μὲν Ἑλλῆσι Πυροίς, παρὰ δὲ Αἰγυπτίους Ἡρακλείδης ἀστήρ. Τετάρτος ὁ τοῦ Ἑρμοῦ, δεξιόθεν γὰρ νυν, τεταρτὸν αὖτον αἰετὶς· αἰετὶς γὰρ, ὅτι διαφωτὶς πολλή· περὶ τῶν ἀστέρων τούτων ἐστὶν Ἑρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης, καὶ Ἡλείου, ὁ τοῖνυν τοῦ Ἑρμοῦ ἀστήρ καλεῖται, παρὰ μὲν Ἑλλῆσι Στίλβων, παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις Ἀπολλωνεύς ἀστήρ. Πέμπτος ὁ τῆς Ἀφροδίτης, παρὰ μὲν Ἑλλῆσιν Ἑωσφορός, Νέσκειο, ἀν Σολεμ et Lunam Planetarum numero attribuerit, nec ne. Isidori hucusque nondum mentionem feci; nam hic omnia confudisse mihi videtur. Venus dicitur Graecis Ἑωσφορός, Φωσφορός, Latinis *Lucifer*, si Solem antegreditur; *Esperios*, *Vesper*, si Solem subsequitur teste Cicerone, de N. D. II, 20. inde Venus Isid. est *Lucifer*, Mars vero *Vesper*. Audiamus

ipsum in libr. III. c. 65. p. 908. *Luna VIII annis fertur explere curriculum suum, Mercurius annis XX, Lucifer annis IX, Sol annis XIX, Vesper XV, Phaethon XII, Saturnus XXX.* numerum annorum mirifice corruptum esse, etiam patet. Si *Vesper*i substituimus *Martem*, retinuit ordinem Pythagorae. — Quod denique Solem Planetis Veteres attribuere solerent, inde factum puto, quia obseruauerunt, Solem eodem modo, quo Planetae, moueri, et in dies singulos et menses motum suum mutare; sibi enim haud persuadere poterant, Terram moueri. Apul. *Hic Phaenonis globus, quem adpellamus Saturnum, post quem Phaetontis secundus est, quem Iouem dicimus et loco tertio Pyrois, quem multi Herculis, plures Martis stellam vocant. Hanc sequitur Stilbon, cui quidam Apollinis, ceteri Mercurii nomen dederunt. Quintus Phosphorus, Iunonia, imo Veneris stella censetur. Dein de Solis est orbis, et ultima omnium Luna, altitudinis aetherae principia determinans,*

ὁ δὲ Αἰθήρ τὰ τε θεὰ ἐμπεριεχὲι σώματα, καὶ τὴν
9. τῆς κινήσεως τάξιν. 18.) Μετὰ δὲ τὴν αἰθερίον
καὶ θεῖαν φύσιν, ἣν τινὰ τεταγμένην ἀποφαινόμεν,
ἐπὶ δὲ ἀτρέπτον τε καὶ ἀνετεροειωτόν καὶ ἀπαθὴ,
συνεχὴς ἐστὶν ἡ δὲ ὅλων παθὴτὴ τε καὶ τρέπτῃ, καὶ

— το.

Var. Lect.

τὰ τε W. L. P. R. D. τάτε E. B.

9. ἣν τινὰ W. L. P. R. D. ἣντινα E. B.

παθὴτὴ τε W. L. P. R. D. παθῆτῃτε E. B.

*mans, quae diuinas et immor-
tales viuacitates ignium pa-
scens, ordinatis ac semper
aequalibus inuentionibus solui-
tur atque reparatur.*

17.) ὁ δὲ — ταξίν.] Haec
corpora diuina et motus ordi-
nem circumdat Aether. cf.
ad hunc locum et seqq. Cic.
de N. Deor. II, 36. —
Terra; sita in media parte
mundi, circumfusa undique
est hac animabili spirabilique
natura, cui nomen est Aër,
Graecum illud quidem, sed
perceptum iam tamen usu a
nostris: tritum est enim pro
Latino. Hunc rursus am-
plexitur immensus Aether,
qui constat ex altissimis igni-
bus. — ἐμπεριεχῆα, i. e. cir-
cundat, amplectitur et con-
tinet θεὰ σώματα, corpora
illa diuina, vid. supra II, 2,
ibique not. — τάξιν κινήσ.

ratas vices motuum vertit
Budaeus.

18.) Μετὰ — [ἐκκλῆρος.]
Bud. vertit: At vero ae-
thereae diuinaeque naturae,
quam certa lege constare de-
monstramus, constitutisque
vicibus, mutabilitatis etiam
inimmem, atque in aliam
aliamque speciem conuersionis
immutabilem, consuetis est na-
tura patibilis prorsus et ver-
tibilis, atque — ut in uni-
uersum dicam — solubilis et
obnoxia, i. e. aetheri, cuius
natura est immutabilis, con-
finis est mutabilis variisque
casibus obnoxia natura. —
ἣν τ. τ. α. quam certa lege
constitutam demonstramus,
cf. supra f. 5. ἀποφαινω h. l.
est demonstro, statuo, adfir-
mo, τεταγμένη φύσις, est na-
tura rite ordinata, certa le-
ge constituta. Sic infra V,
9 et II.

— το συμπαν εἶπεν — φθαρτὴ τε καὶ ἐπικηρὸς.
19.) ταύτης δὲ αὐτῆς, πρώτη μὲν ἐστὶν ἡ λεπτομέ-
ρης.

Var. Lect.

το συμπαν ἔπεν iam in P. parenthesi sunt inclusa.
φθαρτὴ τε E. W. L. P. R. D. φθαρτῆς B.

9 et II. τεταγμένος. — ἀτρέκ-
τον, *immutabilem, firmam,
constantem*. Aelian. V. Hist.
VI, 14. ἀτρέκτον βλέμμα, i.
e. vultus *immutatus*, unbeweg-
licher Blick, — ἀντεροίωτον,
*nulla conuersionis specie mu-
tabilem, unwandelbar* vertit
interpretes germ. — ἀπαθῆ,
*perturbationis expertem, nulli
casui subiectam*. Sic ἀπαθῆς
κακῶν apud Xenoph. de ex-
ped. Cyri min. VII, 7, 20.
— Omnia haec, Aetherem
nullo modo mutabilem esse
indicant. Huic immutabili
Aetheri συνεχὴς ἐστὶν, *confi-
nis, cohaerens est* (Paullo
antea f. 8. συνεχὴ ἔχει κ. τ.
λ. cf. et infra VI, 8, vbi
est *contiguus*,) ἢ f. c. Φύσις.
δι' ὧν, *per totum, ganz
und gar*, ita vt et minima
quidem pars casui sit subie-
cta. — παθῆτη, oppositum
est ἀπαθῆ, ideo *perturbatio-
ni, variis casibus subiecta*,
cf. f. Io, et not. 22. τρεπτή,
oppositum ἀτρέκτον, ergo

mutabilis, infirma, — τὸ
συμπαν ἔπεν, quod nos
dicimus: überhaupt, mit
einem Wort infra IV. 19.
συλληβθῆν, dixit, vbi vid.
not. et IV, 33. ὡς δὲ το παν
ἔπεν. φθαρτῆ, corruptioni
obnoxia, zerstörbar, καὶ ἐπι-
κηρὸς et fluxa *verweslich, ver-
gänglich*; nam ἐπικηρὸν est
id, quod κηρὶ, i. e. θανάτῳ
subiectum est. Apul. Post
eam vero pars est, quae sancti
Aetheris finibus coercetur, cu-
ius mensu appensuque distin-
cta est naturae mutabilis regio,
et mortalis, ac iam paene
terrena.

19.) ταύτης — κινήσεως.]
Describuntur in his et seqq.
ea, quae in hac mutabili
natura adparent. Huius pri-
ma materia subtilibus parti-
culis est praedita et ignita,
quae ab Aetheris natura ob
huius magnitudinem et motus
celeritatem accenditur. Cf.
Senec. N. Quaest. lib. II.
passim. — Ταύτης δ. α. bu-
iux

ρης και Φλογωδης ουσια, ὑπο της αιθεριου Φυσεως
 πυρουμενη δια το μεγαθος αυτης και την οξύτητος
 της κινήσεως. 20.) εν δε τη πυρωδει και ατακτω
 λεγο-

ius naturae inmutabilis, πρώτη
 ουσια, *prima materia*, quae
 proxima est aetheri, *εστι*
λεπτομερης, i. e. *subtilibus*,
tenuibus particulis praedita.
λεπτος est tenuis, *subtilis*,
 inde *λεπτομερης tenues*, *sub-*
tiles particulas in se continens,
 και *Φλογωδης*, et *flammae*,
ignita. Statim adlicit, vnde
 πρώτη ουσια sit *λεπτομερης* et
Φλογωδης, scil. *ab aethere*;
 nam *πυρουμενη*, *accenditur*,
excitantur particulae ignitae
 ὑπο της α. Φυσεως, *ab aeth-*
eris natura, δια το μεγαθος
 αυτης, *propter aetheris ma-*
gnitudinem. quia totum coe-
 lum amplectitur, vid, antea
 f. 5. και την ο. τ. κινήσεως,
 vid. supra f. 5. quia perpe-
 tuo mouetur magna cum ce-
 leritate. Apul, cuius *prunae*
sunt partes tenuiores et va-
poratae. quippe quum finiti-
 mis Aetheris attigantur ar-
 doribus, quantum maximis
 parua, et quantum rapidis
 possunt pigriora contingi.

20.) εν δε — *πολλακις.*
In hac ignita et incompressa
natura fulgores profiliunt,
flammae vibrantur, *Δοκιδες*

et Boθνοι et Cometae statio-
nem faciunt saepeque exstin-
guuntur. — Εν δε τη sc.
 Φυσει siue ουσια πυρωδει, in
 hac ignita natura, και ατακ-
 τω λεγ. et *incondita appella-*
ta. ατακτος est *inordinatus*,
indigestus etc. inde haec regio
 Mundi vocatur ατακτος, quia
 in ea multae adparent res,
 sine ordine constitutae, (vt
 Cometae etc.) quae modo
 adparent, modo exstinguun-
 tur, sic vt regio illa sit *in-*
composita, *inordinata*. —
σειλα, vid. infra cap. IV. f.
 22. διαττω, *fulgores profili-*
unt, *emicant*; διαττω est
ruo et quidem *cum impetu*,
cum celeritate. hinc trans-
 fertur ad *σειλα*, quae magna
 cum celeritate profiliunt, —
Φλογες ακοντιζονται, *flammae*
vibrantur, ακοντιζω itidem
 ob vim et celeritatem posi-
 tum. De vi et celeritate
 Venti adhibet Musaeus vf,
 310.

Χαμερης προηστιν ακοντι-
ζοντες αηται,
Αθροον εμπιπτουσιν επι εγγ-
μινι θαλασσης

Pto-

λεγομένη, τα τε Σέλα διαττεῖ, καὶ Φλογες ἀκοντι-
ζονται, καὶ Δοκίδες καὶ Βοθύνοι καὶ Κομηταὶ λεγο-
μενοί,

Var. Lest.

Punctum, quod E. et B. post πυρουμενη ponunt, recte tollunt
W. L. P. R. D. πυρουμενη cum δια το μεγαθος κ. τ. λ. est con-
iungendum.

τα τε W. L. P. R. D. τατε E. B.

διαττεῖ E. B. W. L. P. D. διαπτεῖ vitiose R.

Proprie usurpatur de *baslis*,
telis vibrandis. — Δοκίδες,
infra cap. IV, f. 23. Βοθύ-
νοι, vid. ibid. Κομηταί, ibid.
f. 22. Addo h. l. Achill.
Stat. verba ab Elmenhorstio
ad Apul. p. 74. adlata. Π-
ρι δε Κοσμητῶν (lego: Κομη-
τῶν) καὶ Δοκιδῶν ἐπραγμακτευ-
σαντο πολλοί, ὥσπερ καὶ Δη-
μητρίος. αἱ δὲ οὐκ ἐν οὐρανῷ,
ἀλλὰ ἐν τῷ ἀερὶ· οἱ μὲν οὐν κα-
τὰ τὸ Φῶς ἔχοντες, καὶ τὰς
μικρομαρυγὰς κατὰ νεύουσας κα-
λοῦνται Κομηταί· οἱ δὲ ἀπὸ το
Φῶς νεύοντες ἔχοντες καλοῦνται
Λαμπάδες· ὅποτε δὲ ἐπιμήκεις
ἔχουσι τὸ Φῶς, καλοῦνται Δο-
κίδες· ὅποτε δὲ ἱκματωδὲς Φῶς
ὄραται, καλεῖται Ἰρις· ὅταν δὲ
περὶ τὸν ἥλιον ἢ κυκλοί, ἐνίοτε
καὶ δύο καὶ τρεῖς γίνονται. —
σπηρεζόμεναι, infra cap. IV,
22, τῶν δε Σελῶν αἱ μὲν
ἀκοντίζονται, αἱ δὲ σπηρεζονται.
— σπηρε. Bud. vertit *visum*-
tur. Significat σπηρεζῶ *firmiter*,
dein vti in lexico adnotatum

video, est: *stationem facio*,
diciturque de Planetis, an-
tequam retrogradiuntur et
recurrunt, quum in epicy-
clo vel minima vel nulladif-
ferentia inuenitur incremen-
ti atque diminutionis, h. e.
τῶν προσθετικῶν τε καὶ ἀφαι-
ρετικῶν παροδῶν. Isidor. III.
c. 69. *Status stellarum est,*
dum stella semper mouetur,
tamen in aliquibus locis stare
videtur. Et Cenforin. de d.
nat. cap. III. *nam ut — non-*
nullae (stellae) stationem fa-
cient, vbi Lindebrog. p. 45.
„ Chalcid. in Timaeum Pla-
ton. p. 61. *Statio* (inquit,
est) *visum et imaginatio stel-*
lae, diu manentis in eodem
loco, iuxta aliam fixam stel-
lam, nec errantem. Graeci
σπηρεζόμενον vocant. Pappus
Alexand. σπαραγγ. αὖ τὴν ἀπό-
τελεσμ. Et στασις· Gemin.
pag. 10.“ Laudatur etiam
Iul. Pollux lib: IV. cap. 20.
— σπηρεζόμεναι itaque hic est
statio.

μενοι, στήριζονται, και σβεννυνται πολλακις. 21.)
 10. Ἐξῆς δὲ ταύτης ὁ ἀήρ ὑποκεχυται, ζοφωδῆς ὢν,
 και

Var. Leß.

σβεννυνται E. W. L. P. R. D. σβεννυνται B. eodem modo Cap.
 V. l. 22.

*stationem faciunt i. e. fixa
 manent loco — κ. σβεννυνται
 π. et saepius exstinguuntur.*
 Infra IV, 22. Πολλακις δὲ
 τῶν Σελῶων, τὰ μὲν ἐπιμένον
 (i. e. στήριζεται) πλάσσει χρό-
 νον, τὰ δὲ παύσασθαι σβεννυ-
 νται. Apul. *Sed ex ea parte,
 quae curriculis finitimi inuri-
 tur Solis, eiaculari atque
 emicare et scintillare flammulae
 quaedam ostensae oculis na-
 stris videntur, quas Graeci
 Cometas, et Docidas, et Bo-
 thynos adpellant, quasque la-
 bi et fluere frequenter vide-
 mus, lucere, faciliusque re-
 stingui.*

21.) Ἐξῆς — ἀλειανός.]
 Sensus: Post ignem circum-
 funditur aër, cuius natura
 caliginosa et gelu concreta est;
 sed motu fit illuminata et ca-
 lida, ideoque splendens et
 fervida. Verbo: sie ist zwar
 von Natur dunkel und kalt;
 wird aber durch die Bewe-
 gung erleuchtet und erhitzt,
 scheint also und wärmt. Sic
 hunc locum intelligo: aër

scilicet celeritate motus, quod
 paullo ante οὐρυτῆτα κινήσεως
 vocavit, sit splendens et
 calidus, id quod e natura
 rerum facile adparet. Legi
 potest Aristotel. Meteor. I,
 cap. 3. Problemat. Sect. 25.
 Plin. H. N. II, 38 seqq.
 Seneca Nat. Quaest. II, 6
 seqq. vbi in cap. 10. (aer)
frigidus per se (N. dixit: τὴν
 φύσιν) *et obscurus. lumen illi
 calorque aliunde sunt.* Isidor.
 lib. XIII, cap. 7. Cleomed.
 lib. I, pag. 153 seqq. —
 Ἐξῆς δὲ ταύτης, sc. οὐσίας,
 quae est φλογωδῆς, *deinceps,
 banc naturam excipit*, Bud.
 vertit. *ἔξῆς enim est ordine,
 der Ordnung nach, gleich
 darauf*, et adhibetur, si res
 rem excipit, et quidem ita,
 vt nulla alia inter has sit.
 Hanc significationem plura
 N. loca vindicant, cf. e. c.
 init. cap. III. — ἀήρ ὑποκ.
aër circumfusufus est. Bene,
 quia aër totam terram cir-
 cumdat. — ζοφωδῆς ὢν, est
caliginosus, seu, vt Seneca di-

και παγετωδης την Φυσιν ὑπο δε κινήσεως λαμπο-
μενος αἶμα και διακαίωμενος, λαμπροτερος τε γίνε-
ται και αλγεινός. 22.) εν δε τούτῳ και αὐτῷ της
πα-

dixit l. c. *obscurus*, παγετωδης,
gelu concretus. Sic de antro,
tempore aestiuo frigido So-
phocl. in Philoct. vf. 1109.

Ω κοίλῃς πετρῶς γυαλὼν
Θερμὸν τε και παγετωδές, —

Ante την Φυσιν supple κατὰ,
i. *per se*, vt bene dicit Se-
neca l. c. *super te natura*
transtulit Budaeus, nobis est
seiner Natur nach. ὑπο δε
κινήσ. *movendo*, i. motus ce-
leritate γίνετα λαμπ. τε κ.
διακ. *fit illuminata et calida*,
i. e. ob motum naturā aëris
fit i. etc. etfi alias et per
se est obscura et frigida.
inde etiam fit λαμπρ. και
αλγεινός, *splendens et feruida*,
quae duae voces ad res, quas
aër calefactus illustrat, sunt
trahendae, vocabulis λαμ-
πομενος et διακαίωμενος ad aëris
naturam ipsam translatis.
Xenoph. Oeconom. IX, 4.
και διαστητήρια δε τοῖς ἀνθρώ-
ποις ἐπεδακνύον αὐτῇ κεκαλλω-
πισμένα του μεν θεοῦ εἶχον
ψυχὰς, του δε χαμῶντος αλγει-
να. Apud eund. est *tepidus*,
in Cyrop. VIII, 7, II. vbi
de regione circa Babylonem

dicit: αὐτῇ γὰρ αλγαιή χωρὰ.
Apul. p. 122. *Exin inferioris*
aëris qualitas turbidior
infunditur, *cui permixtus*
est glacialis rigor. sed superio-
ris vicinia claritatis et pro-
pinqui caloris adflatu nitescit,
ac sinceriore interdum luce
vestitur.

22.) Εν δε — τῷ Φυσίων.]
Sensus: *in hoc eodemque aëre*
vim patibilem continente, va-
rieque in aliam naturam con-
uerso, nubes conglomerantur,
imbres cum strepitu decidunt,
niues, pruinae et grandines,
flutus ventorum et tempesta-
tum. — Varias scil. res ad-
dit, quae in aëre saepius
mutato oriuntur, de quibus
omnibus infra cap. IV. est
copiosior fusiorque. — εν
δε τούτῳ sc. αέρι, *in hoc vero*
aëre και αὐτῷ eodemque; αυ-
τός hic enim est idem. cf.
infra VI, 13, ibique not.
27. — *εἰς της κ. δύναμεις,*
continente vim patibilem, i.
e. quae multas variasque
mutationes pati, sustinere
potest; (cf. paullo ante f. 9.
Φυσις παθητή, ibique not.
18.) nam statim adiecit: καὶ
π. ἀλλῶ

παθητής οντι δυνάμεως, και παντοδαπως αλλοι-
ομετω, νεφη τε συνιστανται, και ομβροι καταβ-
εσσουσι, χιονες τε και παχυναι, και χαλαζαι,
πνοαι τε ανεμων και τυφωνων· 23.) ετι τε βρονται
και

Var. Lect.

παθητής recte E. B. W. P. [D.] vitiose πάθη τῆς L. R.
πνοαι τε B. W. L. P. R. [D.] προαιτε E.
τυφωνων E. B. W. L. P. [D.] γνωφων R.

π. αλλοι i. e. et vario modo
in aliam aliamque naturam
conuerso. Sic αλλοιουσθαι
est variari Xenoph. de Ve-
nat. cap. IX, 4. πολλυ γαρ
αλλοιουσθαι (sc. κυνες) τη αψα
εγγυς προσιοιτι. — In hoc
aëre, varias mutationes su-
ffinente, νεφη τ. σ. nubes
conglomerantur, coagmentan-
tur, ο. καταββ. imbres colidun-
tur et cum vi, strepitu deci-
dunt, Facile hic est intel-
lectu, voces συνιστανται et
καταββασσουσι positas esse pro
oriri, quae variatio vero
animi lectoris egregie mul-
cet. — χιονες etc. vide cap.
IV. πνοαι ανεμων eodem mo-
do, quo Homeri βιος Αχιλ-
λεις, vel εως ποταμου apud
Apollon. Rhod. I, 1115.
2108 et alia.

23.) ετι — συμπληγαδες.]
Adlatis aëris mutationibus
alias addit, sc. tonitrua,

fulgetra, fulmina, de qui-
bus vid. cap. IV. πτωσας κε-
ρυκων, pro κερυκοι, pul-
chre, nam haec vox praeci-
pitationem fulminum in ter-
ram designat. — μυρ. γνωφ.
συμπληγαδες, multiuariae ca-
liginis confliktiones. μυρις,
est multiplex, multiuarius.
Sic III, I. χλωσις μυριας.
γνωφς est proprie caligo,
opacitas, hic nubes opacas
et densas, i. e. multa cali-
gine impletas significat. συμ-
πληγαδες, confliktiones, di-
ctae ab insulis illis duabus
seu scopulis in Bósforo sitis,
qui inter se concurrisse vi-
debantur iisque, qui per
fauces Byzantias nauigabant,
asperam et periculosam nauí-
gationem exhibebant. Voca-
bantur hi scopuli Συμπληγα-
δες, Symplegades, de quibus
vide Strab. I. p. 19. Plin.
H. N. IV, 27, ibique Har-
duin.

καὶ ἀστράπαι, καὶ πτώσεις κεραυνῶν, μυριῶν τε
γνοφῶν συμπληγάδες.

Var. Leß.

Post συμπληγάδες verbum forsā quoddam excidit, quod ceteris substantiis coniungatur, quomodo ομβροὶ καταβρᾶσσουσι, νεφὴ συνίστανται.

duin. p. 219. Adde VI, 13. Mel. II, 7. Nominabantur et Κυανεαί, *Cyaneae*, testibus iisdem, et κυανεαὶ Συμπληγάδες secundum Eurip. in Med. vf. 2. et Πλαγκταί, *Planctae*, secundum Strabonem et Plinium. Nobis est *das Zusammenstoßen dichter (sinsirer) Wolken*; nescio itaque, qua de causa Schultess. vertit: *mitternächtliches Duñkel*. Locò huic addo Plin. H. N. II, 38. *Hinc nubila, tonitrua et alia fulmina. Hinc grandines, pruinae, imbres, procellae, turbines, qui locus Harduino p. 92. e nostro expressus videtur. Cf. etiam omnino Minuc. Fel. cap. V, 10. Sic, congregatis ignium seminibus, soles alios atque alios semper splendere; sic, exhalatis terrae vaporibus, nebulas sem-*

per'adolescere; quibus densatis coactisque (συνιστανται) nubes altius surgere: iisdem labentibus, pluvias fluere, flare ventos, grandines increpare: vel, nimbis collidentibus (ομβροὶ καταβρᾶσσουσι) tonitrua (βροντῇ) mugire, rutilare fulgura (αστραπαὶ) fulmina (κεραυνοὶ) praemicare (supra: διατταν). Apul. Huius saepe mutabilis conuertitur species: quum sit natura variabilis, et in nubes cogitur, et reciprocis flabris aperitur, et imbribus vehementibus rumpitur, niuibus etiam et glacie inborrescit, et praecipiti grandine desuper verberatur: turbine, flatibus, typhonisque conflictu fit procellosa: sed telis fulminum, et missilium coelestium iaculis ignescit.

ΚεΦαλαιον γ'.

Ἡ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάττης φύσις καὶ θεσις.

1. 1.) Ἐξὸς δὲ τῆς αἰρίου φύσεως γῆ τε καὶ θαλάσσης
ἐρηρεῖσται, φυτοῖς βρυουσα καὶ ζώοις, πηγῶν τε
καὶ ποταμοῖς, τοῖς μὲν ἀνα γῆν ἐλπίττομενοις, τοῖς
δε

Var. Lett.

1. Ed. P. hoc caput cum praecedenti coniungit. Non male.
βρυουσα, sc. γῆ, quae vox forsan excidit.
ἐλπίττομενις E. W. L. P. R. D. ἐλπύττομενοις B.

1.). Ἐξὸς — θαλάσσης.] *bent*, i. e. non mouentur;
Transit N. ad terram et ea, nam iam supra terram in
quae in terra exstant. Sen- medio mundi et quidem im-
sus: *Deinceps ab aëria na-* mobilem fixam esse docuit.
tura terra et mare sedem ba- — βρυουσα (cf. Var. lett.)
bent fixam et firmatam, e scatens, quae vox de terra
quibus illa scatet stirpibus et graminum proferente proprie
animalibus, fontibus et flu- adhibetur, ut apud Xenoph.
uiis, qui partim per terram de Venat. cap. V, 12.
ipsam labuntur relabunturque, Ὅταν δὲ ἡ γῆ βρῇ, πολλὰ
partim in mare defluunt. — τὰ ἔργα, ἢ τὰ ὄρη ἔχουσιν.
Ἐξὸς δὲ τ. α. φ. *deinceps ab* ideoque addidit N. φυτῶν
aëria natura, allernächst un- stirpibus; φυτῶν vero omnia
*ter der Luft. de ἔξῃ vid. stirpium genera designat.
cap. II. f. 10. ibique not. Dein βρῶν de omnibus, qui-
21. — γῆ τ. κ. θαλάσσης. bus aliquid abundat, sumi-
i. e. terra, et quod continet tur. ut h. l. ζώοις, πηγῶν
mare; sed saepius hae voces καὶ ποταμοῖς, *animantibus,*
distinguntur. — ἐρηρεῖσται *fontibus et fluuiis.* Sub ζώοις
fixum et firmatum locum ha- omnia animalia, ne hominibus
quidem*

δε ἀνερευγομένοις εἰς θαλάσσαν. 2.) πεποικιλται
 δε καὶ χλοαῖς μυριαῖς, ὁρεσι τε ὑψηλοῖς, καὶ βαθυ-
 ξυλοῖς δρυμοῖς, καὶ πόλεσιν, αἷς το σοφον ζων,
 ἀνθρω-

Var. Lett.

ὁρεσι τε W. L. P. R. D. ὁρεσι τε E. B.

quidem exceptis, intelligi
 possunt, quare *animantibus*
 vertit Budaeus; quia vero
 paullo post σωφον ζων, ἀν-
 θρωπος occurrit, το ζωοις
 etiam et quidem bene ani-
 malia tantum, *ratione desti-
 tata* significare potest. —
 τοις — θαλ. qui partim per
 terram errant, partim in
 mare fluunt. ἑλκτω de flu-
 uis, qui voluntur per ter-
 ram, et quorum cursus est
 curvatus et tortuosus bene
 adhiberi solet, ἀνερευω est
 emitto, effluo. Duo hic flu-
 minum genera distinguuntur,
 alterum, quod in mare effluit,
 alterum, quod per terram
 errat; quia vero etiam ea
 flumina in mare emittuntur,
 quae in alia immittuntur flu-
 mina, facile est intellectu,
 voces τοις μὲν καὶ γὴν ἑλκτω-
 μενοις ea flumina denotare,
 quae in flumina defluunt, et
 per haec in mare voluntur.
 Apul. Aeri Terra coniungi-
 tur, eaque in se suscipit ma-
 ria. Haec frequentatur ani-

*mantibus, haec silvarum viri-
 ditate vestitur, haec fontium
 perennitate recreatur, haec
 fluminum frigidus lapsus nunc
 erroribus terrenis vebit, mo-
 do profundo in mari confun-
 dit.*

2.) πεποικιλται — ἡ κα-
 ρις.] Pergit in descriptione
 terrae simulque ea comme-
 morat, quae natura ipsa
 procreat et quae hominum
 diligentia instituit. cf. Plin.
 H. N. II, 63. p. 104 seq.
 πεποικιλται, distincta, varia-
 ta est, χλοαῖς μυρ. innume-
 ris herbis. μυρ. vid. not. 23.
 cap. praec. χλοαῖς est herba
 viridis, et de floribus ceteris-
 que herbis parvis, terram
 varietate sua exornantibus,
 vsurpatur. — ὁρεσι τε ὑψ.
montibus altis. Nescio, qua
 de causâ Bud. verterit: *fru-
 stificantiumque simul montium
 verticibus*, iure iam repre-
 hensus in marg. ed. P. —
 βαθυξυλοῖς δ. silvis densis opa-
 cisque. βαθυξυλος de locis
 vsurpatur; in quibus nunt-

D

tum

ανθρώπος ἰδρύσαστο, νησοῖς τε ἐναλλιαῖς καὶ ἡπει-
2·ροῖς. 3.) Τὴν μὲν οὖν Οἰκουμένην ὁ πολὺς λόγος
ἐντ.

Var. Lect.

αἱ τε σ. ζ. α. ἰδρύσαστο primo adspēctū pro glōria habenda, et
delenda videri possent; at quia etiam Apuleiō insunt, sine dubiō a
Nostro profecta. Huic accedit ratio interna; nam bene addi-
ta haec vocabula puto ob πολισιν, quas non sua sponte protulit
terra, quomodo alia antea commemorata, sed quis hominum solēci-
tia aedificauit. — ἰδρύσαστο denique est in W. L. P. R. D. ἰδρύσαντα
contra in E. B, forsan ob σοφον ζῶον et ἀνθρώπος.
ἐναλλιαῖς E. B. W. L. R. [D.] ἐναλλιαῖς P.

nam ligni est, ubi multae ar-
bores sunt, itaque est densus,
opacus, additurque ad au-
gendum; nam δρυμός iam
per se est silua densa, et
quidem proprie quercuum,
quae multum praebent um-
brae. Aelian. V. H. XIII,
I. p. 646. σννρηφης δρυμῶν;
inde Theocrit. Id. III, 16.
pro patria leonum adhibet:

— — η ῥα λεωνισσ
Μασδον ἐδηλαξε, δρυμῶ τε
μιν ἐτρικτε μητηρ.

το σοφ. ζ. α. sapiens animal
hominum. Bene addidit σο-
φον, ad sapientiam hominum
declarandam eosque a brutis
distinguendum. — ἰδρύσαστο,
condidit, exstruxit. Sic
Aelian. in Var. H. XII, 11.
σιων καὶ βυμον ἰδρύσαστο. Stra-
bo II. p. 129. καὶ ἐν αὐτῇ
(ἢ κολπῇ Γαλατικῇ) Μασ-

σαλια τὴ καὶ Ναρβων ἰδρύντας
πολὺς ἐπιφανιστάται. Cf.
Var. lect. — νησοῖς ἐνάλ. in-
sulis maritimis. ἐναλλιαῖς ad-
ditum ob ἡπειροῖς, continen-
tibus. Plura vid. in not.
seq. Apuleius est fusior,
forsan vero ornatior: eadem
infinitis coloribus floret; al-
titudine montium, camporum
aequore, nemorum opacitate
variatur: sinuosis inflexa lit-
toribus, distincta insulis, vil-
lulis orbibusque collucens,
quas sapiens genus homo com-
munibus vsibus fabricatur.

3.) Τὴν μὲν — περιέρο-
μένη.] Venit ad terrae diui-
sionem, in continentem scilicet
et in insulas; plurimi
enim hoc modo diuiserunt ter-
ram, ignari, quod tota a
mari Atlantico circumdata
terra, una sit insula. —
Noster itaque tollit diuisionem

nem

εἰς τε νήσους καὶ ἡπείρους διέλεν, ἀγνοῶν, ὅτι καὶ ἡ συμπάσα, μία νήσος ἐστίν, ὑπὸ τῆς Ἀτλαντικῆς

Var. Lat.

ἡπείρους omnes meae et bene; nam N. intelligit sub ἡπείρους *Europam, Asiam, Africam*. Sic antea ἡπείροις. Apuleius contra *dedit continentem*, quasi scriptum inuenisset ἡπείρον

nem istam, hodiernis adhuc diebus vsu tritam, terrae nostrae in continentem et in insulas, quippe quia omnis terra mari est circumfusa. Non hic est locus disquirendi, an terra in continentem et in insulas sit diuidenda nec ne; sed hoc tantum adponere lubet, quod haec terrae distinctio iam inde a temporibus orta sit antiquissimis, quibus homines omnibus subsidiis destituti, tam paruum terrae cognitionem habuerunt, ut crederent, quod *continens sic nominata* usque ad fines terrae sit prolongata. id quod historia antiquorum populorum, et Noster testantur, ἀγνοῶν, dicens, ὅτι καὶ etc. Quia itaque totam terram *insulam* esse credit, dixit paullo ante νήσοις ὁμαλῆς καὶ ἡπείροις. Adstipulatur Nostro Strabo lib. I. p. 4. Ὅτι δὲ, inquit, οἰκουμένη νήσος ἐστίν, πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἀσθδηςαῖος καὶ τῆς

παρὸς ληπτεῖος etc. — Τῇ μὲν ο. οἰκουμ. itaque *terram habitabilem*; οἰκουμένη ἐστὶ *terra habitabilis*, quia septentrionem et meridiem versus terram minus habitabilem crediderunt veteres, partim ob frigus, partim ob aestum. Res nota. — ὁ πάλιν λόγος, *multus sermo*, pro πλεστοὶ τῶν ἀνθρώπων, πολλοὶ ἀνθρώποι i. plurimi homines, διέλεν, *diuisit ut t. v. x. ἡπείρους, in insulas et continentes*, ἀγνοῶν, *nescius, ignarus*, ὅτι ἡ συμπάσα sc. γῆ, ἐστὶ μ. νήσος, *una sit insula*, περιβέβ. *circumdatus* ὑπὸ τ. Α. π. θαλάσσης *a mari, quod vocatur Atlanticum*; immensum enim Oceanum Vett. nominarunt *Atlanticum*. Infra f. 8. Πάλιν δὲ, το μὲν ἐξω τῆς οἰκουμένης, Ἀτλαντικὸν καλῶνται. Apul. Nec sum nescius, plerisque huius operis auctores terrarum orbem ita diuississe: partem eius insulas esse, partem vero continentem

νης καλουμένης θαλάσσης περιῤῥέομενη. 4.) πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας εἰκὸς τῆςδε ἀντιπορθμούς ἀποδεν κεῖσθαι, τὰς μὲν μείζους αὐτῆς, τὰς δὲ ἐλαττοὺς ἡμῶν

Var. Leß.

2. τῆςδε sc. γῆς sive οἰκουμένης omnino est legendum cum E. W. P. [D.] Sic statim post: πλὴν τῆςδε: Male τῆς δε exaratum est in B. L. R.

insidentem vocari: nescii, omnem banc terrenam immensitatem Atlantici maris arbutu coerceri, insulamque banc unam esse cum insulis omnibus.

4.) πολλὰς — κορατοὺς.] Budaëus: Multas autem et alias longe quidem illas submotas, sed tamen veluti dirimente freto, huic ipsi esse obuersas, non absimile veri est, partim hac maiores, partim etiam minores; sed quarum nullam praeter eam sub prospectum nostrum sita est. Hoc, quod N. suspicatus est, ad veritatem produxit Columbus. — Εἰκὸς, verisimile est, πολλὰς δὲ καὶ sc. τῆσους, multas aliasque, itaque plane a nostra diuersas, insulas, ἀντιπορθμούς, fretum habentes obuersum, quas fretum dirimit. — τῆςδε ab hac. cf. Var. leß. — ἀποδεν κ. ulterius incere. Κεῖσθαι proprie de occisis et extensis usurpari ostendit Ill. Harles. ad Anthol. gr. poet.

hic de regionibus longe submotis. Imitantur id Latini, v. c. Rutil. de re dit. I, 528.

Iude Triturritam petimus: sic villa vocatur, Quae iacet, expulsis insula pene fretis.

— τὰς — ἐλαττοὺς, quarum aliae maiores, aliae minores nostra. — ἡμῶν δὲ π. κορατ. nulla vero in nostros cadit oculos, πλὴν τ. hac, i. nostra, excepta. Sic non vnā, sed plures insulas a nostro mari disiunctas credidit. Talis insula valde remota, occurrit apud Auctorem de Mirabil. Aufc. (quem librum Aristoteli attribunt) p. 1093. C. Ἐν τῇ θαλάσσῃ τῇ ἐξ Ἡρακλέων στηλῶν, φασὶν ὑπο Καρχηδονίων [lege: Καρχηδονίων] νῆσον εὐεθένηαι ἐρημὴν, ἐχούσαν ὕλην τε παντοδαπὴν, καὶ ποταμούς πλωτοὺς, καὶ τοῖς λοιποῖς καρποῖς θαυμαστὴν, ἀπεχούσαν δὲ πλεονὸν ἡμερῶν κ. τ. λ. Apul. Nam similes huic

ἡμῖν δὲ πάσας, πλὴν τῆςδε, ἀοράτους· 5.) ὅπερ
γὰρ αἱ παρ' ἡμῖν νῆσοι πρὸς ταῦτα τὰ πελάγη
πεπον-

Var. Lect.

ὅπερ E. B. W. L. P. [D.] ὅσπερ R.

huic alias et alias minores
circumsundit Oceanus, quas
tamen merito videntur igno-
tae, quum ne hanc quidem,
cuius cultores sumus, omnem
peragere possimus. Clave-
rius in animadu. ad Apul.
de Mund. edit. Elmenh. sub-
iectis p. 413 seq. Nostrum
sic interpretatur: „Verisimi-
le esse atque credibile, alias
praeterea complures insulas
in longius remoto pelago
huic magnae insulae nostrae,
quae in Africam, Europam
et Asiam diuiditur, esse ob-
uersas, partim aequae mag-
nas, partim minores: no-
bis autem praeter hanc no-
stram magnam, omnes in-
conspectas, nec peragratas.“

5.) ὅπερ — θαλάσσαν.]
Sens. Sicuti insulae nobis co-
gnitae mari sunt circumda-
tae, ita nostra terra a mari
Atlantico circumdatur. Exem-
plum scilicet in medium pro-
fert, quo vult ostendere:
totam terram esse insulam,
nec continentem, contra
vulgi opinionem. — ὅπερ γ.

α. π. ἡ, νῆσοι, sicuti enim
nostris insulis, i. e. iis quae
in mari mediterraneo sunt,
indeque omnibus fere bene
notae. Eodem modo dictum,
quo ἡ εὐω θαλάσσαν, vid.
paullo post f. 7. ibique not.
vbi vocantur νῆσοι ἴστος. —
πεπονθασι, h. i. accidit, ene-
nit, in quo sensu verbum
πάσχα saepius occurrit, e.
c. apud Eurip. Alcest. v. l.
143.

Οὐκὼ τοδ' οἶδε δεσποτης,
πριν ἂν παθῶι.

πρὸς ταῦτα τὰ πελάγη α. νοστῶ
mari, sc. mediterraneo eius-
que sinubus, e. c. Adria-
tico, qui optimo cuique
Graecorum erant noti, ita
vt ne dubii quidem haerere
possent, his insulis, quas oculis
suis perlustrarant, nomen in-
sularum esse imponendum. —
πρὸς hic pro ἀπο, et ταῦτα,
δεσπτικῶς. — τούτο, idem
opponitur ὅπερ, ἥδε ἡ οἰκ.
huic, quam nos incolimus,
terrae sc. πάσχα, accidit
πρὸς τ. Α. θαλ. vt mare At-
lanti-

ναι εἰσι κησὶ, μεγάλους τις περικλυζομένοι πελάγεσιν. 7.) Ἡ δὲ συμπασα τοῦ ὕγρου φύσις ἐπι-
ποδαζουσα, κατὰ τινὰς τῆς γῆς σπείλους τὰς κά-
λουμα.

Var. Lat.

3. συμπασα τοῦ ὕγρου φύσις agnoscunt omnes mese. Ba-
dæus vertit *humorē univērsi*, quasi legisset: συμπαίτας.
σπείλους τῆς iterum in edd. Cf. noi. Forsan legi posset σπείλα-
δας; nam σπείλας est *saxum concavum in aqua, aut circa mare, pe-
tra*. Sic Schol. ined. ad Lycophr. in ed. nouiss. σπείλας i. e. πε-
τρα, ακρωτήριον. Occurrit hæc vox apud Theocrit. Epigr. IV,
6, apud Apollon. Rhod. II, 568.

Κίτλων δὲ σπηλυγγῶν ὑπὸ σπείλας τρηχάται
κλυζουσι κίλοι ἐνδὸν εὐρυβίον.

et proxima est aëri. Quae
omnia, si quid sentio, nil
aliud significant, quam quod
aqua aëri coniuncta sit, et
in quibusdam locis terrae, i.
e. locis prominentibus recur-
rat, sicque siccae terrae regio-
nes formet. Nam statuit, om-
nem terram aqua non cir-
cumdatam solum, sed et ob-
tectam esse. — Ἡ δὲ σ. φύς.
τοῦ ὕ. *omnis natura humoris*,
i. e. omnis humor, aqua;
φύσις enim saepius additur
ad rem accuratius describen-
dam. Sic αἰρίου φύσις pro
αἰρος. Conferri potest ad
rem Aristot. Meteor. II, 2.
— ἐπιποδαζούσα, *innatans*,
in superficie exstans, quae
vox ostendit, quod ὕγρον,

humor, i. e. aqua non solum
terram circumdet, sed et in
eius innatet quasi superficie,
id est, ex omnibus partibus
terram circumcingat, inun-
det. — ἀναπνεύουσα, *existerē*
faciens, *tas καλούμ. οἰκουμ.*
orbis terrae sic dictos, sc.
Europam, Asiam, Africam
κατὰ τινὰς σπείλ. τ. γῆς, in
nonnullis terrae scopulis, lo-
cis editioribus; κατὰ hanc enim
est αἰψ. Σπείλος in masc.
gen. proprie est *macula*, seu
nota vesti adspersa; dein est
etiam in foem. gen. *scopulus*,
saxum nigris, vt h. l. et apud
Lycophr. vs. 374. nō ibi no-
men proprium sit.

Οφίλια καὶ μυχουρὲ χα-
μάςιν Ζωφίλ,

λουμίας αναπεφυκυία οικουμένας, ἔξῃς αὖ ἐσθ' τῆς
αερίου μαλίστα φύσεως. 8.) μετὰ δὲ ταύτην ἐν
τοῖς βυθοῖς κατὰ τὸ μεσσητάτον τοῦ κόσμου συν-
πρηγμένη γῆ πάσα, καὶ πεπνεσμένη συνεστήκεν
ἀκίνητος

Var. Lect.

μεσσητάτον E. W. L. P. R. D. μεσσητάτον B.
συνπρηγμένη W. L. P. R. D. συνεπρηγμένη E. B.
πεπνεσμένη B. W. L. P. R. [D.] πεπνεσμένη E.

Σπῖλαι τε καὶ Τρυχάνται mundi est ima pars mundi
καὶ τραχύς Νέδων, κατὰ τὸ μ.σ. et quidem in
medio γῆ π. συν. fixa et fir-
mata est tota terra, καὶ π.π.
et compressa, ὡς ἵτα vt nulla
parte aequilibrium terrae con-
cutiatur: ideoque συνιστ. ακ.
n. α.σ. constitit immobilis et
inconcussa. De hac Veterum
opinionem iam supra egimus.
καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ πᾶν τ. κ.
hocque est uniuersum mundi,
ὃ καλ. κατῶ, quod vocamus
inferius. Noster Mundum
in duas distribuit partes,
quarum alteram vocat τὸ πᾶν
κόσμου ἀνω (vid. not. II.) i.
e. θείων οἰκητηρίον, superiorem
Mundi partem; alteram τὸ
πᾶν κόσμου κατῶ, inferiorem
Mundi partem, i. e. terram.
Merito in his omnibus admi-
randa est narrationis breuitas,
dictionis ornamēto minime
definita!

hinc etiam est insula apud
eundem poetam vl. 188. —
ἔξῃς — φύσις, maximam per
partem coniuncta est naturae
aeris, i. e. aeri. Vide tabul.
I. De constructione ἔξῃς
vid. supra.

8.) μετὰ — κατῶ.] Sen-
sus: Humorem excipit tota
terra, quae in imis partibus
et medio mundi fixa et com-
pressa est, et constitit immo-
bilis ac inconcussa; hocque
est mundi uniuersum, quod
vocamus inferius. — Μετὰ
δ. ταύτην, sc. ἔγρου φύσιν,
antea dixit ἔξῃς etc. ἐν τοῖς
βυθοῖς in imis partibus sc.
κόσμου. Βυθος, βυσσος est
profunditas, vnda, gurgēs,
βυθος τοῦ κόσμου profunditas

mundi est ima pars mundi
κατὰ τὸ μ.σ. et quidem in
medio γῆ π. συν. fixa et fir-
mata est tota terra, καὶ π.π.
et compressa, ὡς ἵτα vt nulla
parte aequilibrium terrae con-
cutiatur: ideoque συνιστ. ακ.
n. α.σ. constitit immobilis et
inconcussa. De hac Veterum
opinionem iam supra egimus.
καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ πᾶν τ. κ.
hocque est uniuersum mundi,
ὃ καλ. κατῶ, quod vocamus
inferius. Noster Mundum
in duas distribuit partes,
quarum alteram vocat τὸ πᾶν
κόσμου ἀνω (vid. not. II.) i.
e. θείων οἰκητηρίον, superiorem
Mundi partem; alteram τὸ
πᾶν κόσμου κατῶ, inferiorem
Mundi partem, i. e. terram.
Merito in his omnibus admi-
randa est narrationis breuitas,
dictionis ornamēto minime
definita!

ἀκίνητος καὶ ἀσάλευτος, καὶ τοῦτ' ἐστὶ τοῦ κόσμου τὸ πᾶν, ὃ καλούμεν κατῶ. 9) Πέντε δὴ στοι-
χεῖα ταῦτα ἐν πέντε χώραις σφαιρικῶς ἐγκείμενα,
περιχομένης αἰετὸς τῆς ἐλαττοῦς τῇ μεζονί, —
λεγοῖ

Var. Lect.

Pro ἀκίνητος vitiose R. ἀκίνητος, et pro ἀσάλευτος P. habet
ἀσάλευτος.

4. Πέντε δὲ E. B. W. L. P. R. Πέντε δὲ D.

9.) Πέντε — συνιστῆσθαι] *Ostendit Noster, uniuersum quinque elementis, quorum hucusque iam mentionem fecerat, constare, in regionibus totidem globose incubantibus sic, ut minor regio semper a maiore cobibeatur, terra ab aqua, aqua ab aëre, aër ab aethere, aether ab igni. De elementis e sententia Anaxagorae et Empedoclis vide Aristotel. de Coel. III. cap. 3. et 4. Metaphys. I, 7. p. 1239. B. Adde praeter alios Cic. Acad. Quaest. I, 7. Plin. Hist. Nat. II, 4. Senec. de Ira, II, 18. Isidor. XIII, 3. ubi: Ἐπὶ Graeci rerum quamdam primam materiam dicunt, nullo prorsus modo formatam, sed omnium corporalium formarum capacem, ex qua visibilia haec elementa sunt, unde et ex eius derinatione*

vocabulum acceperunt. Hanc ὕλην Latini materiam adpellauerunt, ideo quia omne informis, unde aliquid faciendum est, semper materia nuncupatur. Proinde et eam Poetae siluam nominauerunt. Nec incongrue, quia materiae siluarum sunt. Graeci autem elementa στοιχεῖα nuncupant, eo quod sibi societatis concordia et communione quadam conueniant. etc. Noster quinque elementorum meminuit; dilucide contra Aristotel. qui de quatuor loquitur lib. II. de gener. et corrupt. cap. 3. p. 714. A. Ἐπὶ δὲ τετταρα στοιχεα, των δὲ τεταρων ἑξ συνδυας κ. τ. λ. ubi etiam sequentia capita legenda sunt. De qua differentia vid. Excurs. I. Hoc vnum hic monuisse satis erit, quod ii, qui quatuor elementa statuebunt, Aethera
D 5 omit;

λέγω δε γῆς μὲν ἐν ὕδατι, ὕδατος ἐν αἰθρῇ, αἰθρὸς ἐν πυρὶ, πυρὸς δὲ ἐν αἰθέρῃ τὸν κόσμον ὅλον συνεστήσατο. 10.) καὶ τὸ μὲν ἄνω, θεῶν ἀπεδείξεν οὐκὴ-
τηρίον,

Var. Leß.

Verba λέγω — αἰθρῇ parenthetis iam includuntur in ed. P. ὕδατος ἐν αἰθρῇ, αἰθρὸς ἐν πυρὶ dedi e. W. L. P. R. D. in E. et B. quoniam est ὕδατος δὲ ἐν αἰθρῇ, αἰθρὸς δὲ ἐν πυρὶ.

Pro συνεστήσατο, quod omnes meae edd. excepta V. agnoscunt, in marg. ed. D. et G. γρ. συνεστήσαντο. Non opus, construs tamquam: στοιχεῖα συνεστήσατο.

Pro ἀπέδειξεν V. exhibet ἀπέδειξαν.

omittant. — Πᾶσι δ. ε. γ. ἑκαμένα, *quinque haec elementa incubantia*, i. e. sunt ἐν πέντε χώραις *in quinque regionibus*, i. e. quinque regiones complectuntur a se ipsis separatas, et quidem σφαιρικῶς i. *globose*, in circulo, περιεχομένης — *μαζῶν*, quarum minor semper a maiore circumdatur, vid. omnino tab. I. Eadem constructio supra de Planetis, II, 7. Το δὲ τῶν πλῶντων αἱ ἑπτὰ μέρη κεφάλαιουμένων, ἐν τούτοις ἐστὶ κύκλοις ἐφεξῆς καμέναις, ὥστε καὶ τοὶ ἀνωτέρω, μαζῶν τοῦ ὑποκάτω εἶναι, τοὺς δὲ ἑπτὰ ἐν ἀλλήλαις περιεχέσθαι. — συνεστήσατο, *coagmentavit*, *continuit* τὸν κόσμον ἢ. *totum mundum*, i. e. *quinque haec elementa coniungens inter se totum mundum*, i. e. *Mundus quin-*

que his elementis constat. Apul. p. 123. *Elementorum inter se mutui nexus arctia adfinitatibus implicantur, et quinque coniuges copulae bis ordinatae vicibus attinentur, ut adhaereant etiam gravioribus leniora. Aquam in se habet Tellus: et Aqua, ut alii putant, vehit Terram: Aër ex Aqua gignitur, Ignis ex aëria densitate conflat, Aether vicissim, Ignisque illi immortalis Dei vivacitate flammantur. Huius divini ignis origine incensi, per totius Mundi connexa illustribus facibus ignescunt.*

10.) καὶ — [ζῶων.] *Sens. Suprema regio, est sedes Deorum designata, infima caducorum animantium*, i. e. in suprema parte Mundi sunt Dii, in inferiore cetera animantia.

De

σηριον, το κατω δε, εφημερων ζωνων. II.) Αυτου γε μην τωτου, το μεν υγρον εστιν, ο καλειν ποταμους,

Var. Lect.

Αυτου, hic ed. P. tertium caput incipit, quod inscriptum est: *de inferiori mundo et eius partibus.*

γε μην W. L. P. R. D. γεμνη E. B.

De significatione *ανω* et *κατω* vide not. 8. *απειδαζειν* designavit, h. l. idem est ac *τεπος απειδαγματος*, locus designatus, certus, fixus, alibi dicit *αληχε*, e. c. II, 2. vt et III, 1. — *Θων οικη.* *sedes Deorum.* Supra II, 2. *Θεου οικητηριον*, quem locum cum nostro conferas. — *εφημερων ζωνων*, in diem visitantium male, vt opinor, versum a Bucdao; nam *εφημερος* est, qui vivit unum per diem, hinc est *mortalis*, *caducus*, quae significatio hic locum habeat necesse est. *εφημερα ζωναι* sunt igitur *terrae animalia*, *ratione praedita et ea destituta*, quorum vita respectu Deorum est *caduca et fragilis*. Sic *θηνη και εφημερος φυσικη αυθρωπων* occurrit apud Aelian. in Var. Hist. VIII, 11. et ibid. III, 29 de Diogene *βιον εχων τον εφημερον*, vbi interpret atidem vertit: *in diem vivere*,

sed iam correctus ibi in ind. sub v. *βιος*.

II.) Αυτου — *ονομαζομεν.*] Huius porro id, quod liquore constat, flumina, scaturigines et maria vocare consuevimus; quod aridum est, terrarum, continentes et insulas nominamus. Haec inferioria mundi partis est divisio; dividitur enim in *aquam* (*υγρον*) et in *ficcum* (*ξηρον*). Ad illam referuntur *fluvii* (*ποταμοι*) *scaturigines* (*πηματα*; *πημα* est enim *fons*, *scaturigo*; e. c. apud Theocrit. Idyll. VII, vs. 116.

Τιμας δ' Ἰετιδες και Βυβλιδες αἰδη λαγοντες
Ναμα,

licet apud Lycophr. vs. 451 sit *fluvius*, vbi *Βυκαρον ναμτων*; nam *Bocarus* teste Strabone IX. p. 456 est *amnis insulae Salaminae*, alias *Βυκαλιος* dictus), et *maria* (*θαλασ-*

ταίμους, και ναμαίτα, και θαλασσας εἰθισμεθα·
το δὲ ξηρον, ὁ γὴν τε και ὑπερους, και νησους
5· οὐνομαίζομεν. 12.) Των δὲ νησων, αἱ μὲν εἰσι μεγά-
λαι

Var. Lect.

5. Των δὲ dedi e W. L. P. R. [D.] Των νησων est in E. et B.

(Θαλασσας). Ad *secum* (ξη-
ρον) pertinent *terra* (γη, κατ'
ἐξοχην sic dicta, vt nobis *die*
Erde, das Erdreich), *conti-*
nentes (ἡπιοροι) et *insulae*
(νησοι). Schulteff. vertit:
Inseln, Halbinseln und festes
Land! Apul. haec cum an-
tecedentibus sic transtulit:
Superna quapropter Dii supe-
ri sedes habent, infima cete-
rorum animantium terrena
possident genera, per quae
serpunt, et erumpunt, et
scatent flumina, fontes et
maria, quae mentus et lacu-
nas et origines habent in gre-
mio terrarum.

12.) Των — ουσων.] Pri-
mum transgreditur ad insu-
las, quas diuidit in maiores,
et in minores, dicens: ex
insulis aliae sunt maiores,
veluti totus hic Orbis ter-
rarum et multae aliae,
quas immensa ambiunt maria;
aliae sunt minores, nobis vo-
ro notae et internae. — Ad

maiores insulas refert etiam
Οἰκουμένην, idque bene,
quia supra s. 2. totam ter-
ram esse insulam dixit, et
praeter hanc alias insulas,
quarum nonnullas in seqq.
in medium profert. De his
dicit: περιβέβομεναι μεγάλοις
πελάγεσι, quas circumdant
magna maria. Sub μεγ. πε-
λάγεσι subintelligi possunt
Oceanus et mare Atlanticum;
at quod e. c. Creta, quam
insulam maioribus adscribit,
neque Oceano, neque mari
Atlantico alluitur, facile in-
de colligi debet, has voces
immensum, multa et magna
aqua refertum mare, quod
insulas a continenti procul
iacentes ab eaque segregatas
alluit, significare. Pergit
ἀπὸ δὲ τ. ἑλαττοῦς, aliae sunt
minores quidem, φανεραὶ δὲ
ἡ. nobis vero notae, id est:
non pertinent ad eas insulas,
quarum situs nobis ne explo-
ratus quidem est, sed quae
nobis,

λαι, καθάπερ ἡ συμπάσα ἡδε Οἰκουμένη λελεγκται, πολλὰ τε ἑτέρας περιβέβομεναι μεγάλοις πελαγεσιν· αἱ δὲ εἰσιν ἐλαττοὺς, φανεραὶ δὲ ἡμῖν, καὶ ἐντος οὐσαι. 13.) Καὶ τούτων, αἱ μὲν ἀξιολογοί, Σικελία

Var. Leß.

πολλὰ τε W. L. P. R. D. πολλάς τε E. B.

Pro φανεραὶ δὲ ἡμῖν, καὶ ἐντος οὐσαι Cluver, p. 415 legit: φανεραὶ δὲ ἡμῖν αἱ ἐντος οὐσαι: alias enim orationem imperfectam esse credit. At bonum sensum exhibet illa lectio. Cf. not. 14.

nobis, etsi minoribus adscribendae, sunt cognitae. Cf. omnino supra f. 2. καὶ ἐντος οὐσαι, *intestinae* vertit Budaeus. Sub his vocibus subintelliguntur *insulae maris mediterranei*, quod ἡ εὐω θαλάττω (vid. paullo post, ibique not.) nominabatur, a Latinis *Nostrum mare* secundum Melam I. I, 32. et proponitur τῇ ἐξωποντῇ, *mari extero*, apud Arrian. in Ind. II, 39, quod simili modo quoque vocabatur ἡ ἐκτος θαλάσση et ἡ ἐξω θαλάσση. Apud Strabonem II. p. 124. νῆσοι καὶ ἡμᾶς eadem sunt, ac νῆσοι ἐντος οὐσαι. Causa huius nominis esse videtur, quia *mare mediterraneum* tribus continentibus circumdatur, idque eas regiones aluit, in quibus scriptores talia memoriae mandantes, vixerunt. Apuleius haec omisit.

13.) Καὶ — Λεσβος*) Nominat nonnullas insulas memoria dignas, et quidem *maiores*; τούτων enim ad τῶν δὲ νῆσων αἱ μὲν αἰεὶ μεγάλας εἰς referendum, in quibus prima est *Sicilia*, ab Apuleio *Trinacria* vocata. cf. Plin. H. N. III, 14. *Verum ante omnes claritate Sicilia, Sicania Thucydidi dicta, Trinacria pluribus, aut Triquetra, a triangula specie: circuitu fatens, ut auctor est Agrippa, DCXVIII. M. pass. quondam Bruti agro cohaerens, mox interfuso mari auulsa XV. M. in longitudinem freto, in latitudinem autem M. D. pass. iuxta columnam Reginam.* Strab. II. p. 124. qui inter alia: αὕτη (Σικελία) δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐστὶ μέγιστη τῶν καὶ ἡμᾶς, καὶ ἀρίστη. Adde Mel. II, 7. Mart. Capell. VI, p. 207. seq.

Σικελία, καὶ Σαρδῶ, καὶ Κυρῖος, καὶ Κρήτη, καὶ
Εὐβοία,

seq. Isidor. XIV, 6. p. 1177. — Σαρδῶ, *Sardinia*. Cf. Strabon. lib. V. p. 248. Plin. III, 13. Mel. II, 7. Mart. Capell. VI. p. 207. Isidor. XIV, 6. p. 1178. — Κυρῖος, *Kyryh, Corfica*. Vid. Strab. lib. V. p. 247. Plin. III, 12. Mel. II, 7. Mart. Capell. VI. p. 206. Isidor. XIV, 6. p. 1178. Adde Rutil. Numat. I. 429 — 438 ibique interpp. Apuleius hanc insulam omittit, aliam contra *Peloponnesus* profert, quae tamen peninsula, non insula est, cuius erroris non Apuleium sed librariorum incuriam accusare malo. — Κρήτη, *Creta*, a *Crete* indigena quodam sic dicta secundum Isidor. I. c. p. 1173. hodie *Candia*. De aliis nominibus, quibus haec insula insignita erat, vid. Plin. IV, 20. Adcas quoque Strabon. X. p. 539. Mel. II, 7. — Εὐβοία, *Euboea*, nunc *Negroponte*. Cf. Strab. init. lib. X. Plin. IV, 21. Mel. II, 7. — Λεσβός, *Lesbus*, nunc *Metelino*. Vid. Strab. XIII. p. 713. Plin. V, 39. Mel. II, 7. Plura de his insulis e Strabone et

Plinio in medium proferre poteram, in primis longitudinem, latitudinem resque quasdam memoratu dignas ex iisdem scriptoribus commemorare; at veritus, ne copiosior illarum rerum expositio lectoribus esset fastidio, huic rei superfedere et scriptores, qui plura dant lectu digna, adlegare tantum satius duxi. Praeterea nonnulli eruditi viri praecclare iam sunt meriti de expositione et illustratione eiusmodi rerum, veluti *Dorvilleus* in Siculis de *Trinacria*, *Bergerus* in dispu. de *Corfica* etc. Apuleium denique ab ordine insularum, quem sequutus est Noster, discessisse videmus, ea fortasse de causa, quia Apuleii tempore insulae eo, quo ab Apuleio commemorantur ordine, memoria digniores fuerint, e. c. Euboea clarior Cypro etc. quod olim non sic fuerit. Sed his omissis, ei haud contradico, statuenti Apuleium, Nostri oculo fugitivo legentem, omnia pro arbitrio suo posuisse. Verba eius sic se habent. *Ipsarum vero insularum, quas*
sunt

Ευβοία, καὶ Κύπρος, καὶ Λέσβος 14.) αἱ δὲ ὑποδεστέραί, ὧν αἱ μὲν Σποράδες, αἱ δὲ Κυκλάδες,

sunt in nostro mari (τῇ ἡμῶν θαλάττῃ) dignae memorari, Trinacria est, Euboea, Cyprus atque Sardinia, Creta, Peloponnesus, Lesbos.

14.) αἱ δὲ — ονομαζόνται.] Minoribus insulis attribuitur Sporades, Cyclades et aliae aliis insignitae nomini-bus. Non omnium harum insularum nomina in medium protulit, Sporadas Cycladasque nominasse contentus; de ceteris αἱ δὲ ἄλλως ονομαζόνται dixit. In quibus Clu-uerio in libro iam supra lau-dato p. 414, adfentiri nequeo, putanti, haec verba ad Amēricam insulasque ei adiacen-tes, inde Nostro ignotas, pertinere. Idem vult elicere e verbis πολλὰς τε ἑτέρας πε-ριέρομεναι μεγάλους πελάγε-σιν, in quo loco etiam Ger-manicus interpret cum se-quitur. — Sed Dii prohibeant! Pertinent haec verba ad insulas Nostro minime ignotas, sed bene ei explora-tas, a Spor. et Cycl. modo diuersas et ἡσθεῖς εντος ουσσας omnino adnumerandas, ve-luti Samos, Ithaca etc. quas

breuitati studens omittebat. Itaque ἄλλως nil aliud signi-ficat quam alio nomine, ἄλλῃ ονοματι. — Haec erat sine dubio caussa, ob quam Clu-uerius supra f. 5. contextus mutationem tentaret. — ὑπο-δεστέραί, idem quod antea ἐλάττους. Σποράδες, insulae in mari Aegaeo maximam per partem sitae et ita dictae, quia sparsae iacent ac veluti temere dissipatae, a voce σπορας, e. c. apud Thucyd. I, 49. p. 71. καὶ καταδιωξαν-τες σποράδας ἐς τὴν ἡπείρου κ. τ. λ. Recenset has insulas Strabo passim in libr. X. Plin. IV, 23. Mela II, 7. p. 102 seqq. — Κυκλάδες, Cyclades insulae in mari Ae-gaeo positae, quarum media est *Delus*. Nomen traxerunt a κυκλῶ, quia in circulo quasi iacent. Inde canit Dionys. in descript. orb. vi. 525 seq.

Ἄιδ' Ἀσίης πρώτην αἰσάν
λαχόν αἰφεῖς τοῦσσας
Ἀήλον ἐκυκλωσαντο, καὶ
τενοντο Κυκλάδες αἰσι,

Idior.

6. δες, αἱ δὲ ἄλλως ονομαζονται. 15.) Πελάγος
 δε, το μεν ἐξω τῆς Οἰκουμένης, Ἀτλαντικὸν καλε-
 ται

Isidor. XIV, 6. p. 1176. *Quidam, non quod in orbem digestae, sed propter scopulos, qui circa eandem (Delum) sunt, dictas putant Cycladas. Hae in Hellesponto inter Aegaeum et Maleum [lego: Maleum], mare constitutae circumdantur etiam pelago Mirtaeo. Sunt autem omnes numero quinquaginta tres, tendentes a septentrione in meridiem millia quingenta, ab oriente in occasum millia ducenta, metropolis earum Rhodus. Delos insula in medio Cycladum sita. Cf. Strabon. passim in libr. X. Plin. IV, 22. Mel. II, 7, 105. Apul. minores autem aliae, ut naevuli quidam per apertas Ponti [lege omnino: ponti.] sunt sparsae regiones; aliae Cyclades dictae, quae frequentioribus insulis allun-
 tur.*

15.) Πελάγος. — ἡμᾶς.]
 Hucusque insulas maris τοῦ
 αἰῶν perlustravit, nunc ad
 maria et sinus transgreditur.
 Porro autem pelagus, quod

extra Orbem nobis habita-
 tum, fusum est, et Atlanti-
 cum dicitur et Oceanus, a
 quo ipsi circumluimur. Sic
 Budaeus. Noster his ver-
 bis unum tantum mare, quod
 Europam, Asiam et Africam
 circumluit, intellexit, quod
 modo Atlanticum, mare,
 modo Oceanus vocatur; sed
 Apuleius, quem iam repre-
 hendit Cluverius, duo ma-
 ria maiora intellexit, scri-
 bens: *Maria maiora sunt,
 Oceanus et Atlanticum, qui-
 bus Orbis nostri terminan-
 tur anfractus.* Certe contra
 Nostri mentem; *Atlanticum*
 enim mare, ut et *Oceanus*
 aliis scriptoribus sunt ἡ ἐκτος
 θαλασσα siue ἡ ἐξω θαλασσα,
 cuius pars occidentem ver-
 sus a Veteribus *mare Atlan-
 ticum* inprimis, cetera *Ocea-
 nus* nominabatur, et unum
 tantum mare erat. Cf. Isidor.
 XIII, 15. — οἰκουμένη de-
 nique est *Orbis habitabilis*
 Asiae, Africae et Europae,
 inprimisque eae partes, quae
 mari mediterraneo, i. e. τῇ
 ἐντος adiacebant, et quae
 Graecis Romanisque maxime
 habita-

ται· καὶ ὁ Ωκεανὸς, περιῶν ἡμᾶς. 16.) ἐν δὲ τῷ πρὸς
 δυσὶν στενοπόρῳ στοματι διανεῶγως κατὰ τὰς Ἡρα-
 κλείους

Var. Lect.

διανεῶγως dedi e W. L. P. R. G. quae lectio quoque margini ed.
 D. adscripta est, quae vero cum E. B. V. exhibet διανεῶγως.

habitabiles videbantur. —
 περιῶν ἡμᾶς, i. e. γῆν, vel
 οἰκουμένην ἡμῶν.

16.) ἐν δὲ — ποιεῖται.]
 Idem vero ab Solis occasu an-
 gusto ore inter Herculis co-
 lumnas terras irrumpens,
 tamquam in portum quem-
 dam influit. Sic vertit Clu-
 uer. — Hic et in seqq.
 maris mediterranei sinus,
 forma etc. bene describuntur
 et accurate, in quibus om-
 nino obseruandae sunt varia-
 tiones, quibus N. in descri-
 bendo utitur. — διανεῶγως, sc.
 Oceanus; nam mare, quod ex-
 tra Herculis columnas est,
 pertinet ad mare Atlan-
 ticum, quod intra eas, id
 refertur ad θαλασσαν τὴν ἐσω,
 sic vt Herculis columnae sint
 terminus θαλασσης τῆς ἐξω
 et τῆς ἐσω. Oceanus itaque
 διανεῶγως, idem quod Mela
 saepius adhibet, aperit. Ce-
 terum cum hac descriptione
 omnino conferendus est Me-
 la I, 1, 18 seqq. — ἐν τῷ
 στεν. στοματι, angusto ore;

στενοπόρον στόμα sunt enim
 fauces maris angustae. Sic
 στόμα ποντοῦ apud Theocrit.
 Id. XXII, 28. aliaque, quae
 omnia maris angustias, no-
 bis Meerengen, designant.
 Eodem modo est στόμα ος
 vel ostium finis, fluvii, e. c.
 apud Thucyd. I, 55, p. 78.
 Ἀνακτοριον, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῷ
 στοματι τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλ-
 που, εἰλον ἀπατῆ. — πρὸς δυ-
 σιν, occidentem versus, κατὰ
 τὰς Η. λ. στ. inter (κατὰ no-
 bis hic est bey), Herculis
 columnas, vti vocantur, bey
 den so genannten Säulen des
 Hercules. — ποιεῖται τὸν
 πᾶρον, intrat, idem quod
 πᾶρα, vti paullo post πᾶρων
 ὁ Ωκεανός. — πρὸς τὴν ἐσω θ.
 in internum mare, i. medi-
 terraneum, ὡς ἀν. ε. λιμ.
 tamquam in portum. Hic
 et in seqq. cf. omnino Isidor.
 XIII, 16.

17.) κατὰ — πλατυνομέ-
 νος.] Sensus: Paullatim mox
 extensus diffunditur, ma-
 gnosque amplectens sinus in-
 ter se continuos modo in an-
 gustas

κλειους λεγομενας στηλας, τον εισρουν εις την εσω
θαλατταν, ως αν εις λιμενα, ποιηται 17.) κα-
τα μικρον δε, επιπλατυνομενος αναχεται, μεγα-
λους

Var. Leß:

Ηρακλεους est in E. B. W. L. P. R. Ηρακλεους in D.
εισρουν omnes, praeter B. quae vitiose dat ειστρουν.
Pro αναχεται forsan αναχεται.

gustas fauces comprimitur, modo latius extenditur. —
κατα μικρον, *serfim, paulla-
tim, allmählig, επιπλατυνο-
μενος, extenditur, exspatia-
tur, wird es breiter,* Cluuer.
vertit recedentibus terris,
imitatus sine dubio Melam,
abigit vaste cedentia litora
dicentem I. I, 24. — ανα-
χεται, apud Melam I, I,
34 et 38, *diffunditur, ef-
fundit.* — μεγ. περ. κόλπους,
maghos amplectens sinus, i.
efficiens. Hi sinus postea
describuntur. — αλληλους
συναφας, inter se continuos,
contingentes, sic vt cohære-
ant, non disiungantur. —
πη — πη, *in alia — alia*
parte; mox, mox; modo,
modo. ανεστομ. se comprimens,
apud Melam I, I, 28 *ar-*
ctius exit in spatium, zieht
sich zusammen, wird enger,
Cf. de h. v. ind. ad Xenoph.
Cyrop. ed. Lips. κατα στε-
νους. αυχενας, idem quod an-

tea στενοπορον στομα; nam
αυχην et στομα ab animanti-
bus translata, eleganter ad-
hibentur de mari et fluviiis.
Apud Melam I. I, 30. *exi-*
guo ore coniungitur. — πα-
λιν πλατυνομενος, apud Me-
lam I. I, 28. *inde se rursus*
laxat. Supra dixit επιπλα-
τυνομενος. Apul. haec cum
praecedentibus sic eddit: *Sed*
occiduarum partium mare
per angustias oris arcta-
tum, in arctissimos sinus fun-
ditur: et rursus a columnis
Herculis refusum, in immen-
sam latitudinem panditur,
saepiusque coeuntibus terris,
veluti quibusdam fretorum
cervicibus premitur, et idem
rursus cedentibus terris, est
imminensum.

18.) [Πρωτον — καλου-
σιν] Pergit in descriptio-
ne maris mediterranei, mo-
do maiores, modo mino-
res sinus formantis. *Pri-*
imum igitur ab Herculis co-
lumnis

λους περιλαμβάνων κόλπους, ἀλλήλοις συναφείς.
 πῃ μὲν, κατὰ στενοποροὺς αὐχένας ἀνεστομώμενος,
 πῇ δέ, πάλιν πλατυνόμενος. 18.) Πρῶτον μὲν οὖν γ.
 λέγε-

Var. Leß.

συναφής W. L. P. R. D. συναφείς E. B.

Pro πῃ μὲν R. exhibet τῇ μὲν; male; tunc enim etiam legendum esset τῇ δέ, sc. μεριδι' πῃ — πῃ est in L. P. et D. sic etiam πῇ δέ in R. πῇ — πῇ habent E. B. W.

7. πρῶτον E. W. L. P. R. D. πρῶτων vitiose B.

lumnis intro nauigantibus dextrorsus insinuari dicitur bifariam in Syrtes, quarum altera maior, altera minor vocatur. Πρῶτον, hac voce vititur, quia hoc loco *primum* sinus nominat eosque describit, quos reddit mare mediterraneum. ἀσπλ. τὰς Η. στ. *nauiganti intro ab H. columnis.* Constructio in describendo, Graecis familiaris. Pausan. I, 1, καὶ λαμνὴν τε παραπλευσαντι τὴν ἀκρὰν ἐστὶ. et dein: πλεοντι δὲ ἐς τὸ πρῶτον Λαυριον τε ἐστὶ. — Η. ἀσπλ. στηλαί, *columnae Herculis*, etiam στηλαί tantum Graecis, vt et Latinis *columnae* nominantur. Summa ibi angustia secundum Strabonem II. p. 123. LXX. circiter stadiorum esse fertur. Has columnas Herculis esse duo montes, *Abylam* et *Calpem*, testatur prae-

ter alios Mela I. 5, 18. et II. 6, 67. — λέγεται ἑκατέρωθεν *insinuari.* Mela II. 6, 44. *Inde se in terras pelagus* insinuat; quae vox dicitur de *mari*, altius in terras intrante ibique sinus formante. — διχως, *bifariam*, quia nempe mare mediterraneum in parte dextra et sinistra sinus reddit. In dextra, i. e. in ea parte, qua ad Africam spectat, ἑκατέρωθεν αὐτῇ τ. κ. *Syrtes*, in *Syrtes*, ὧν — καλοῦσιν, *quarum altera maior, altera minor* vocatur. Hac in parte, i. in dextra, duo amplectitur sinus, qui *Syrtes* vocantur; sunt enim *Syrtes* loci illi vadiosi et nauigantibus periculosi, quarum maior ad Cyrenaicam prouinciam, hodie *Barkan*, in Africa est hodieque *Golfo de Sidra* nominatur, minor in ora Afri-

λεγεται εγκολλησθαι εν δεξια εισπλεοντι τας
 Ηρακλειους στηλας, διχως, εις τας καλουμενας
 Συρτεις, ὧν την μεν μεγαλην, την δε μικραν κα-
 λουσιν. 19.) επι Ξατερα δε, ουκ επι ὁμοιως απο-
 κολου-

Var. Lect.

εισπλεοντι omnino est legendum, cum W. L. P. R. D. quam lectionem insuper agnoscunt Clauver. et Colu. in not. ad Apul. quare vitiōse exaratum est in E. εἰς πλεον τι, et in B. εἰς πλεον τι. cf. not.

ουκ επι ὁμοιως, quam lectionem sequutus videtur interpres Germanicus, recepi ex E. B. V. sicque interpretor: in hac, i. in sinistra parte non item eodem modo, quo scilicet in dextra parte, sinuosum est mare medii. Quod non satis intellexisse videntur alii; nam ουκ ὁμοιως est in W. et D. ουχ ὁμοιως in P. R. G. Si quid ego mutarem, legerem ουκετι ὁμοιως. ὁμοιως denique vitiōssime legitur in B. Sic iam supra in loco quodam,

cae propriae, et hodiernis diebus nomine *Golfo de Gabes* insignitur. Consule Strabonem passim.

19.) επι — Αδριακῶν.] Sensus: *ab altera parte non item eodem modo incuruatur, sed tria efficit maria, Sardoum, Gallicum et Adriaticum.* Describit nunc alteram maris mediterranei partem, Europam spectantem, quare dixit επι Ξατερα, *ab altera parte*, ουκ επι ὁμ. vide Var. lect. αποκολλημενος, incuruatur, insinuatur, idem quod antea εγκολλησθαι. — τρια π. πηλ. tria efficit maria, quae sunt primum Σαρδωνιον vel Σαρδων, Σαρδονικον. πελαγος,

Sardiniam attingens. Strabo lib. I. p. 46. hoc vna cum mari Siculo et Cretico *profundissimum* nominat, quod iam ante eum, paucis mutatis, memoriae prodidit Aristotel. in Meteor. II, 1. E. p. 759. αἱ γὰρ καὶ βαθυτέρα φαίνεται οὐσα ἢ θαλάττης καὶ τῆς μεν Μαιωτικῆς ὁ Ποντός, τούτου δ' Αἰγαίου, του δ' Αἰγαίου ὁ Σικελικός· ὁ δὲ Σαρδωνικός καὶ Τηθύηνικος βαθυτάτοι πάντων. Ceterum totum hoc caput conferri debet. Plin. III, 10, p. 158. *Eratosthenes autem inter ostia Oceani et Sardiniam quidquid est, Sardoum.* — Γαλατικόν, Gallicum. Plin.

κολπουμενος, τρια ποιει πελαγη, το τε Σαρδανιον, και το Γαλατικον καλουμενον, και Αδριαν 20.) εξης δε τούτων εγκορσιον το Σικελικον, μετα δε

Var. Lect.

το τε teste W. L. P. R. D. τότε male in F. et B.

Pro εγκορσιον quod est in W. L. P. R. D. habent E. et B. Εγκορσιον, quasi haec vox esset nomen proprium. Male. Vid. not.

Plin. ibid. mox *Gallicum* (mare) ante *Narbonensem prouinciā*. Strabo finum tantum *Gallicum* vocat hoc mare lib. II. p. 129. το δ' αυτη τη καδ' ήμας θαλαττη, καδ' ο χωριον, ο καλουμενος Γαλατικος κολπος αναχεται. et III. p. 198. finum hunc *duplicem* esse narrat. — Αδρια, hodie *Golfo di Venezia*. Itidem a Strabone V. p. 237. vocatur κολπος Αδρια.

20.) εξης. — Μηρτων.] εξης τούτων, haec excipit το Σικελικον, quod teste Strabone II. p. 124. olim vocabatur *Αυσονιον*, et secundum Plinium III, 10. p. 158. sic nominabatur a Polybio. Hoc dicitur εγκορσιον, quia *in obliquum est porrectum*, quod elucet e Plin. III, 10. p. 158. Inde, inquit, ad *Siciliam Tyrrhenum*. Ab hac *Cretam usque Siculum*: ab ea *Creticum*. Schultess. vertit: *in einer Krümmung*. —

μετα — Κρητικον, hoc excipitur a *Cretico*. συνεχει δε αυτω, *hinc* (sc. *Cretico mari*), *coniunctum est*, τη, sc. *μεριδι*, *parte altera mare Aegyrium, Pamphylicum et Syrium*. Lége Strabonem, VII. p. 375. Απο δε Σουνιου μεχρι Πελοποννησου, το Μυρτων εστι, και Κρητικον πελαγος, και Λιβυκον (quod N. *Aegyptium* nominat,) συν τοις κολποις μεχρι του Σικελιου. *Pamphylium et Aegyptium mare sinus mediterranei* vocat Strabo II. p. 122. et *Syrium* antiquitus inuium fuisse testatur idem I. p. 44. — τη — Μηρτ. altera parte est *Aegaeum et Myrtoum*. De illo vide Plin. IV, 18. p. 207. qui *Myrtoum mare* Aegaei partem et a parua quadam insula sic nominatum fuisse, ibi ostendit. Myrtoi maris meminit etiam Mela II. 3, 28, ubi a Reinoldio ad partem meridiōnalem *Pe-*
E 3 Iopon-

δε τούτο το Κρητικόν· συνέχες δε αὐτῶ, τῇ μὲν, το Αἰγυπτίον τε καὶ Παμφυλίον καὶ Συρίον, τῇ δε, το Αἰγαίον τε καὶ Μυρτώον. 21.) Ἀντιπαρήκες δὲ τοῖς

Var. Lect.

Αἰγυπτίον E. W. L. P. R. D. Αἰγυπτίον B.
το Αἰγαίον W. L. P. R. D. τῶ Αἰγαίον vitiose E. et B.

Ioponncfi inter mare Aegaeum et Ionium ponitur. Vid. Patruī mei ind. in Melam. — Quod *Aegaeum mare* nomen suum ab Aegaeo, Thesei patre acceperit, cuilibet est exploratum, sed Plinius l. c. nomen suum a scopulo quodam traxisse testatur, quod praeter hunc alii insuper scriptores tradunt, ut ibi in notis ostendit Harduin. Apul. cum superioribus sic haec transtulit: *Primum igitur Columnis nauigantibus dextrum latus duobus finibus [finibus vel sinubus cum aliis legerem,] maximis cingitur, quorum primus duas Syrtes habet, alter imparibus quidem sinuatur figuris, sed in maxima diuisus est maria: quorum unum Gallicum dicitur, alterum Africum, quod quidem Aristoteles Sardinense maluit dicere: tertium Adriaticum pelagus. His iungitur Siculum, et post Creticum, et indiscretis fini-*

bus Pamphylium, Syrium, Aegyptium. Sed ante Aegaea et Myrtoa sunt maria. Reprehenditur hic Apuleius a Cluuerio.

21.) Ἀντιπαρήκες — Προποντιδῇ.] Senf. *Ex aduerso borum antedictorum marium porrigitur et portenditur Pontus, plures habens partes, cuius intima pars vocatur Maeotis, et altera, extra Maeotida per Hellepontum arctius cohaeret cum Propontide, uti vocatur.* Tres itaque partes N. attribuit Ponto Euxino, nempe: Maeotida, Propontidem et Hellepontum. — Ἀντιπαρήκες, Melae saepius dicitur porrigitur; est enim idem ac ex aduerso iacet, obiacet, τοῖς ἀπὸ μ. sc. πλωγεσι, maribus, de quibus supra dixerat, ὡς ὁ Πόντος, Pontus Euxinus, πολυμερστάτος, plures partes habens, der mehrere Theile habende Pontus. ἐν το μ. μυχ. cuius intima

τοῖς εἰρημένοις πολυμερεστάτος ὧν ὁ Πόντος, ὅτι
 τα μὲν μυχαίτατον, Μαιωτὶς καλεῖται· το δὲ ἐξω
 πρὸς τὸν Ἑλλησπόντον συνεστομῶται τῇ καλου-
 μένῃ Προποντίδι. 22.) Πρὸς γὰρ μὴν ταῖς ἀνασχε- 8.
 σεσι

Var. Lect.

Μητῶν W. L. P. R. D. Μητῶν sine iot. subf. E. B.
 8. γὰρ μὴν W. L. P. R. D. γέμην E. B.

ntima pars. Mela intus,
 interior, intimus. — καλα-
 ται Μαιωτὶς, Maeotis, hodie
 Mare delle Zabache. το δὲ
 ἐξω, exterior autem pars,
 πρὸς τ. Ἑλλ. hae voces vel
 ad το δὲ ἐξω referri possunt
 et tunc interpretor eas: ex-
 terior autem pars, quae ad
 Hellespontum spectat; vel ad
 συνεστομῶται, tuncque est:
 exterior autem pars per Hel-
 lespontum arctatur. Hoc
 mallet; priorem contra ex-
 plicationem sequutus est Bu-
 daeus. — συνεστομ. arcta-
 tur, in fauces contrahitur.
 Supra dixit ἀνεστομῶμενος. —
 τῇ κ. Προπ. cum Propontide,
 uti vocant. Προποντίς h.
 Mar di Marmora, et Ἑλλη-
 σπόντος Fretum Dardanelli.
 Mela I. I, 34 seqq. est fu-
 sior et accuratior: Qua dif-
 funditur (nostrum mare)
 alia aliis locis cognomina ac-
 ceptat. Vbi primum se ar-
 ctat, Hellespontus vocatur.

Propontis, ubi expandit.
 Vbi iterum pressit, Thracius
 Bosporus. Vbi iterum effun-
 dit, Pontus Euxinus. Qua
 paludi committitur, Cimme-
 rius Bosporus. Palus ipsa,
 Maeotis. Apul. p. 124.
 His sane vicinus est Pontus,
 sinus amplissimus maris nostri:
 cuius extremus recessus in
 Maeotin senescit, et ex Hel-
 lesponti faucibus concipitur,
 vestibulumque eius Propontis
 vocatur.

22.) Πρὸς — διασχεῖς] Mare mediterraneum, eius
 sinus variaque nomina recen-
 suit hucusque; nunc transit
 ad Oceanum, Orientem versus
 spectantem, sinusque eius de-
 scribit, scil. sinum Indicum,
 Persicum et Arabicum, siue
 mare Rubrum. — Πρὸς —
 ἡλίου, ab ortu Solis, i. orien-
 tem versus. Ἀνασχεῖς alias
 est amotio, h. l. ortus. —
 ἀσχεῖν Ὠκ. Oceanus se immit-
 tens, influens, penetrans.

σεσι του ἡλίου πάλιν εἰσρέων ὁ Ωκεανός, τον Ἰνδικόν τε καὶ Περσικόν διανοίξας κόλπον, ἀναφαίνεις,
 συνεχῇ

Var. Lect.

εἰσρέων W. L. P. R. D. εἰς ῥέων vitiose E. B. Cf. paullo ante Var. Lect. in ἀσπλεοντι.

Supra f. 6. ἀσπρουν κείσται. — διανοίξας, *aperiens*. f. 6. διανέψγος. — Ἰνδ. καὶ Π. κόλπον, *sinum Indicum et Persicum*. Tota haec constructio similis est ei in f. 6. περιλαμβάνων κόλπους, eleganter modo verbis mutatis. *Sinus* praeterea *Indicus* est pars *Oceani*, quem vocant *Indicum*, et videtur esse nostris temporibus *Cambaycus*, siue *Bengalicus*. — ἀναφαίνεις, *efficit*, quae vox ad Ἐρυθρεὺν θαλάσσαν et ad Ἰνδ. καὶ Περσικόν κόλπον trahi potest. — συνεχῇ διαλήφως, *continuo* (zunächst an diesen) *complectens*; διαλήφως est enim *intercipiens*, *complectens*, quod supra f. 6. περιλαμβάνων dixit. — τὴν Ε. θαλάσσαν, *mare Erythraeum*, quod alias *mare Rubrum* et *sinus Arabicus* audit. De *sinu Persico* et *Arab.* Strab. II. p. 122. Ὁ δὲ Περσικὸς καὶ Ἀραβικὸς (κόλπος) ἀπὸ τῆς γοτίας ἀναχεῖονται θαλάττης, ὁ μὲν τῆς Κασπίης κατακτικῶν.

μάλιστα, ὁ δὲ τῆς Ποντικῆς Plin. VI, 29. p. 330. *Rubrum mare et Persicum sinum* confundere videtur, scribens: *Persae Rubrum mare semper accollere, propter quod is sinus Persicus vocatur*. Sed neutiquam confundit hos sinus; constat enim, totum illius Oceani tractum inter Indias Aegyptumque vocatum esse *mare Rubrum*, quod testatur idem IX, 54. p. 520. *circa Arabiam in Persico sinu maris Rubri*. Dilucide vero adparet e Solin. cap. LIV, f. 12. *Irrumpit haec littora Rubrum mare, idque in duos sinus scinditur: quorum qui ab oriente est, Persicus adpellatur, quandoquidem oram illam habitare Persidis populi, vicies et sexagies centena milia passuum circuitu patens; ex aduerso, unde Arabia est, alter Arabicus vocatur: Oceanum vero, qui ibi insluit, Azanium nominarunt*. Cf. quoque Mart. Capell. VI. p. 225. —

ἀνερχη τῇ Ερυθρᾷ θαλάσσαν διελθῶς 23.)

ἐπὶ

225. — θαλάσσα Ερυθρά, secundum Curtium in libr. VIII. 9, 14. a rege *Erythra* nomen habet, propter quod *ignari rubere aquas credunt*. Hinc nomen *Rubri maris* est ortum, quia *ερυθρος* est *ruber*; nam illud mare secundum Curtium l. c. *ne colore quidem abborret a ceteris*.

23.) ἐπὶ — ὁρίζων] Alteram Oceani partem Septemtrionem versus describit: *Quod ad alteram partem attingit, penetrat Oceanus per fauces angustas oblongasque, inde late diffunditur et complectitur fines Hyrcaniae Caspiaeque*. — ἐπὶ θ. κερας, in altera parte. *Κερας* tam multivarias apud Graecos habet significationes, quam Latinorum cornu. Hoc loco est *pars terrae*, in qua significatione apud Melam cornu occurrit, I. 2, 15. Deinde quum iam in suum finem aliarumque Terrarum confinia devenit (Oceanus), *media Nostris aequoribus excipitur; reliqua altero cornu pergit ad Nilum, altero ad Tanain*. Adde II. 4, 8. et 67. III. 6, 9. Supra f. 7.

ἐπὶ θατερα δε. — διηκων, *penetrans*, κατὰ στενὸν τ. κ. ἐπιμ. *αυχεν*, *per fauces angustas oblongasque*. Plin. VI, 15. p. 310. *Irrumpit autem arctis faucibus, et in longitudinem spatiosis*. Budaeus vertit: *simul atque oblonga ceruice angustaque*. Supra f. 6. στενοπόρους αυχενας, et f. 6. στενοπορον στομα, dixit. — παλιν ἀνευρυνεται, *iterum dilatatur*. Mela I. 1, 28. *se rursus laxat*. supra πλατυνομενος, *επιπλατυνομενος*. — ὁρίζων, *terminians, desiniens*, hinc h. l. *complectens*, vti supra περιλαμβάνων, διελθῶς. — Ἰρκαν. τὰ καὶ Κασπ. *Hyrcaniae fines Caspiaeque* vertit Budaeus; at si subintelligas *θαλάσσαν*, esset *mare Caspium vel Hyrcanium*. καὶ enim tunc esse posset *aut*; quia *Caspium* et *Hyrcanum mare* vnum idemque sunt. Sed cf. seqq. — Haec vero, quae N. in medium protulit, experientiae hodiernae e diametro repugnant; nam mare *Caspium* est stagnum, in quod neququam Oceanus septemtrionalis per angustas oblongasque

πὶ θατερον δε κεραις, κατα στενον τε καὶ επιμηκη
δηλων

Var. Lect.

στενον τε W. L. P. R. D. στενοντε E. B.

que penetrat fauces; at sicut *Perficum* et *Arabicum* mare sunt sinus Oceani Orientalis siue Meridiani, ita *Caspium* mare, e regione positum, sinum Oceani septemtrionalis esse plurimi veterum sunt arbitrati. Sic Strabo II. p. 122. Λεγομεν δε, — — ὅτι καὶ ἡμας Οἰκουμένη γῆ περιβήντες οὐσα, δεχεται κολπὸς αὖς ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς ἐξω θαλάττης κατὰ τὸν Ὠκεανόν, πῶλλους, μεγίστους δὲ τεσσαρὰς, ὧν ὁ μὲν βορείως Κασπίᾳ καλεῖται θαλάττῃ, εἰδ' Ἰρκαλίαν προσαναγορεύουσιν. Contradicit huic Diodor. Sicul. lib. XVIII. p. 590. Α. δι' ἧς συμβαίνει περιχεσθαι τὴν Ἰρκαλίαν θαλάτταν, οὐσαν καὶ αὐτὴν. E quo loco adparet, Diodoro bene exploratum fuisse, *mare Caspium* vel *Hyrceanum* neutiquam esse sinum Oceani. Ergo bene Harduinus ad Plinii locum paullo ante citatum, p. 310.: „fuit ea veterum sententia vsque ad Ptolemaeum, si Herodotum, Aristotelem et Diodorum excipias,

Caspium mare angusto fluente connessi cum Scythico, seu Septemtrionali: [nam et Plinius huic opinioni erat addictus], quem vero admodum ex Meridiano oceano *Perficus* effluit. Dedit huic errori ansam Patrocles, Macedoniae classis praefectus, qui Volgae fluminis ostium fretum esse angustum credidit, quo se Scythicum mare siue Septemtrionale, in *Caspium* effunderet.“ Cf. etiam cl. Mannert in exinio libro: *Geographie der Griechen und Römer*, p. 116. Teste Harduino, Aristoteles vna cum Herodoto et Diodoro non in ea fuit sententia, vt *mare Caspium* sinum Oceani Septemtrionalis esse statueret, qui locus sine dubio existat in lib. II. Meteor. cap. I. p. 759. B. ἐτι δ' ἐπεὶ πλεονεῖσι θαλάτται πρὸς ἀλλήλας οὐ συμμειγνύουσιν κατ' οὐδέναι τρόπον, ὥν ἡ μὲν Εὐρώπη φαίνεται, κατὰ μικρὸν κοινωγνύουσα πρὸς τὴν ἐξω στήλων θαλάτταν,

δηκὼν αὐχένος, πάλιν ἀνευρενεται, τὴν Ἑρκανίαν
τε καὶ Κασπίαν ὀρίζων· 24.) τὸ δὲ ὑπὲρ ταύτην,
βαδὺν

ἢ δ' Ἑρκανία καὶ Κασπίη κε-
χωρισμέναι τε ταύτης, καὶ
περικυκλῶσθαι ὥστ' οὐκ
αὖν εἰλαιδῶνον αἱ πηγαί, ἀ καὶ
τινα τοκὸν αὐτῶν ἦσαν. De
contradictione itaque inter
Nostrum et Aristotelem hinc
orta, vid. *Excurs. I.* Ari-
stotelis denique verba, ut et
Nostrum, θαλάσση Ἑρκανία καὶ
Κασπία minime sic sunt ex-
plicanda, quasi haec duo et
quidem diuersa essent maria;
neutiquam! Mare Caspium
et Hyrcanium est idem. Cf.
tantum Strabon. XI. p. 585.
ἢ δὲ δευτέρα μῆρις (sc. Ἀσίας),
ἀρχιταί μὲν ἀπὸ τῆς Κασπίας
θαλάττης. — — καλαταί
δὲ αὕτη θαλάττα καὶ Ἑρκανία.
Plin. VI, 15. p. 310. Nam
et irrumpit e Scythico oceano
in aversa Asiae, pluribus no-
minibus accolarum adpella-
tum, celeberrimis duobus (sc.
nominibus, Caspio et Hyrcani-
o. Attamen statim antea
fin. cap. XIV. eodem modo,
quo Aristoteles et Noster,
scripsit: *Haec usque ad Ca-
spium et Hyrcanium mare.*
Totam rem egregie illustrat
Mela III. 5, 23 seqq. *Mare*
Caspium, ut angusto, ita

longo etiam freto, primum
terras, quasi fluvius, irrumpit:
atque ubi recto alueo
influxit, in tres sinus diffun-
ditur; contra os ipsum in
Hyrcanum, ad sinistram in
Scythicum, ad dextram in
eum, quem proprie et totius
nomine Caspium adpellant:
omne atrox, saevum, sine
portibus, procellis undique
expositum; ac bellis magis
quam cetera refertum, et
ideo minus navigabile. *Aquil.*
Ab ortu Solis Oceanus est,
Indicum et Persicum mare
conferens. hinc patefcunt fi-
nitima Rubri maris: quae
per angustas longinquasque
fauces, in Hyrcanium et
Caspium flectuntur simul.

24.) τὸ δὲ — Ωκεανός.]
Senl. Mare, quod super Ca-
spiae Hyrcaniaeque fines est,
super Macotin paludem va-
stum obtinet locum; paul-
tim deinde super Scythas et
Celticam terram adstringit
orbem terrarum usque ad
sinum Gallicum et supra no-
minatas Herculis columnas,
extra quas orbem terrarum
circumsluit Oceanus. Nostro
terras

βαθύν έχει τον ὑπὲρ τὴν Μαιωτὶν λιμὴν τόπον.
εἴτα κατ' ὀλίγον ὑπὲρ τοὺς Σκυθὰς καὶ Κελτικὴν,
σφιγγεὶ τὴν οἰκουμένην, πρὸς τε τὸν Γαλατικὸν
κολπόν,

Var. Lect.

το δὲ omnes meae exhibent. Vid. not. Attamen conficere totum
enim, quod toti contextus seriei mea quidem opinione respondet
melius.

terras Europae septemtriona-
les parum fuisse notas, ex
hisce adparet, quod vero
non solum Nostro, sed plu-
rimis veterum accidit, quos
frigus saevaeque tempestas
sine dubio impediuerunt,
quo minus regiones illas ac-
curate perlustrarent. — το
δε, supple πελάγος, simul-
que cf. Var. Lect. — ὑπὲρ
ταύτην, sc. Ἑρκανίαν καὶ Κασ-
σίαν. — βαθύν έχει τόπον,
vastum habet locum, i. mare
ibi est extensum magnumque,
et quidem ὑπὲρ τὴν Μαιωτὶν
λιμὴν, super Maeotin palu-
dem. εἴτα κατ' ὀλίγον, paul-
latim deinde. Supra f. 6.
κατὰ μικρὸν δὲ dixit, — ὑπὲρ
τ. Σ. καὶ Κελτικὴν, sc. γῆν,
super Scythas et Celticam re-
gionem i. Septemtrionem et
Occidentem versus. Scythae
fuerunt veteribus populi
Asiae Europaeque septemtrio-
nale, et Celtae ultimi Euro-

pae populi ad Septemtrio-
nem usque ad Occidentem.
— σφιγγεὶ τὴν Οἰκουμ. ad-
stringit orbem terrarum.
Schultess. vertit *schließt ein*,
et Mannert p. 88. *spizt das
Land zu*, potius est, *streichet
an ihm hin*. Sic Strabo III.
p. 175. καὶ τοῦ ἰσθμοῦ, τοῦ
ὑπὸ τῶν Γαλατικῶν κολπῶν
σφιγγομένου. Theocrit. Idyll.
VII, 17. usurpat hanc vocem
de pallio.

Ἀμφὶ δὲ οἱ στηθεσσι γερὺν
εὐσφιγγετο πέπλος
Ζωστὴρι πλακέρῃ.

et de manipulis Id. X, 44.

Σφιγγετ', αμειβομένη, τὰ
δραγματα — —

πρὸς τ. τ. Γαλ. κ. usque ad
finem Gallicum. Nollem hic
cum cl. Mannert p. 88. Γαλ.
κολπ. vertere *den galatiscben
Busen*. Gallicus hic finis
denique non est πελάγος Γα-
λατικόν,

κολπον, καὶ τὰς προειρημένους Ἡρακλείους στήλας, ὧν ἐξω περιῖξαι τὴν γῆν ὁ Ωκεανός. 25.) Ἐν τοῦ-9. τῷ γέ μιν νῆσοι μέγισται τε τυγχάνουσιν οὐσαι δύο, Βρετανικαὶ λεγόμεναι, Ἀλβιον καὶ Ἰερνῇ, τῶν προϊστορημένων μείζους, ὑπὲρ τοὺς Κελτοὺς κείμεναι.

Var. Left.

9. γέ μιν W. L. P. R. D. γεμην E. B.

Voculam te post μέγισται abicerem, et potius legerem Ἀλβιον τε καὶ Ἰερνῇ.

Βρετανικαὶ omnes meae. Cel. autem *Martbaei* in programmata quodam, in quo de Dionysii Periegetae differitur, Dresd. 1788. ostendit p. 6. Βρετανοὶ κ. τ. λ. cum duplici τ scribi debere.

λατικόν, cuius N. supra f. 7. meminit, sed est sinus, illi oppositus, de quo Strabo II. p. 129. Ἀντικαταὶ δὲ τῇ κολπῇ τούτῳ (supra descripto) κατ', ἀποστροφῇν ἕτερος κόλπος, ὁμωνυμὸς αὐτῇ, καλούμενος Γαλατικός, βλέπων πρὸς τὰς ἀρκτοὺς καὶ τὴν Βρετανικὴν. — καὶ τ. π. Ἡρ. στήλους, et ad *Herculis columnas*, de quibus antea. ὧν ἐξω, pro ἐξω ὧν, extra quas περιῖξαι τὴν γῆν ὁ Ω. Oceanus τεύραμ περιδύει; nam antea iam dixi, mare, quod extra *Herculis columnas* est, ad Oceanum, neutiquam ad mare mediterraneum a Veteribus relatum esse. Apul. Deinde paulatim *Scythicum et Hiberum fretum*, et rursus mare, per quod *Gallicum finem*

atque *Gaditanas columnas circumuectus Oceanus*, orbis nostri metas includit.

25.) Ἐν — κείμεναι.] *Maximae in hoc mari insulae sunt Britannicae, sc. Albion et Ierne.* — ἐν τούτῳ sc. πελάγῳ, in hoc mari, quod ad Septentrionem et ad Occidentem spectat, νῆσοι — δύο, sunt maximae insulae, numero duae. Τυχ. οὐσαι; nil muta. Graecismus sane notus. — Βρετ. — Ἰερνῇ, quae vocantur *Britannicae*, sc. *Albion et Ierne*. Ἀλβιον est *Anglia* et *Scotia*; forsan ab *Albione*, pirata Anglico, quocum pugnauit *Hercules*. Cf. Patruī mei ind. in *Melam* sub voce *Albion*, et *Plin.* IV, 30. p. 222. Multi sunt in his insulis describendis

κειμεναι* 26.) τούτων δε οὐκ ελαττοῦς, ἢ τὸ
Ταπροβανή, περὶν Ἰνδῶν, λοξὴ πρὸς τὴν οἰκου-
μένην, καὶ ἡ Φεβολ καλουμένη, κατὰ τὸν Ἀρᾶ-
βικόν.

Var. Lect.

ἢ τε W. L. P. R. [D.] ἢ τε E. B.

bendis fusique Geographiveteres, e quibus Dionysii Periegetae verba tantum adducam, vf. 566 — 569.

Δισσοὶ νῆσοι εἰσι Βρετανίδες
ἀντὶ Ῥῆνου*

Καθὶ γὰρ ὑστάτην ἀπερευ-
γεται εἰς ἄλκι διήν.

Τῶν τοι μεγέθεσ περιώσιον,
οὐδὲ τίς ἄλλη

Νῆσοις ἐν πύσῃσι Βρετανίσιν
ἰσοφαιζα.

Ιερὴ ἐστὶν Ἰρλανδία, Hiberna
vel Iuerna etiam Latinis.
Hae insulae sunt προῖστ. με-
ζους maiores antedictis, προῖ-
στορεῖ ἐστὶν idem ac προαῖρεω,
qua voce supra saepius usus
est. haeque insulae ὑπὲρ τ.
Κ. κειμεναι, sitae sunt supra
Celtas. Vide not. antece-
dentem. Apul. Sed in al-
tera parte Orbis iacent insu-
larum aggeres maximarum:
Britannicae duae Albion et
Ierna iis, quas supra dixi-
mus maiores. Verum hae in
Celtarum finibus sitae sunt.

26.) τούτων — κολών.]
Duas alias insulas, Britan-
nia et Hibernia non mino-
res, Taprobanen scilicet et Phe-
bol, quarum illa super Indos
posita est, haec ad sinum
Arabicum. Apul. Haud mi-
niores vero ultra Indos, Ta-
probana et Phebol. Apule-
ius itaque duas has insulas
ultra Indos sitas est arbitra-
tus, vnde facile illas esse
existimare possumus, quae
hodie nominantur Ceylon et
Sumatra, siue Borneo, vno
verbo, duas ex insulis illis
maioribus, quae in Indico
mari posita sunt; forsitanque
consulto Apuleius a Nostro
recessit, inscius, insulam
maiores ad Arabicum sinum
sitam esse; Noster enim aper-
te dicit: Taprobanen super,
trans Indos, (περὶν Ἰνδῶν)
Phebol ad sinum Arabicum
(κατὰ τὸν Ἀρᾶ. κολών) esse.
Quod ad illam attinet, veri
est similis, esse Ceylon, quam
quod alii suspicabantur, Bor-
neo, vel quae Cluverio in
men-

Βικον κειμένη κολπον. 27.) οὐκ ὀλγαί δὲ μικραὶ
περὶ τὰς Βρετανικὰς καὶ τὴν Ἰβηρίαν, κυκλῶ πε-
ριστεφάνωνται τὴν οἰκουμένην ταύτην, ἣν δὴ νῆσον
εἰρη-

mentem venit, *Sumatra*. Meminit illius Strabo II. p. 74. et 120. XV. p. 794. Plinius VI, 24 aliisque locis. Mela III, 7, 83. in primisque euolue Solin. cap. LIII. 8 seqq. et LIV, 1. Adde Isidor. XIV, 6. p. 1175. — *Phebol* nusquam reperii, nisi quod Isidorus l. c. statim insulae Taprobani addat; *Telos, insula est Indiae, ferens omni tempore folia*. Cluuerius *Madagascar* esse dicit; at multae id prohibere videntur rationes. Haec insula enim — vt hoc modo moneam — tantum abest a continenti Arabiae, vt neutiquam Noster dicere potuerit: κατὰ τὸν Ἀραβικὸν κειμένη κολπον; dein in illa Oceani parte est posita, quam veteres nautae nauibus tentare periculoser putarunt. Suspisor potius, *Phebol* esse insulam, quae ad sinum Arabicum est hodieque nominatur *Socotora*. Nec me impediunt verba Nostri; τούτων δὲ οὐκ ἐλάτους, i. e. *Taprobane et*

Phebol insularum circuitus non minor est, quam Britanniae et Hiberniae, i. e. T. et Ph. non cedunt magnitudine insulis Britannicis, quia exploratum est, quod veteres insularum circuitum saepius haud accurate cognouerint, imo cognoscere potuerint. — λοξὴ π. ο. *inflexa, obliqua ad orbem terrarum*, et sic Ceylon esse constat.

27.) οὐκ — ἀρρηκόμεν,] Sens. *Circa insulas Britannicas et Iberiam, insulae sunt plures sed paruae, quae hunc Orbem terrarum, quem insulum esse diximus, undique corona quasi cingunt*. — Hucusque de maioribus insulis disseruit, nunc ad minores progreditur, de quibus vero ob operis breuitatem haud fuit copiosior. Dicit ideo tantum: οὐκ ὀλγαί δ. μ. *non paucae sed paruae* sc. νῆσου *insulae*, et quidem περὶ τ. Βρετ., sc. νήσους, κ. τ. Ἰβηρ. *circa Britannicas insulam et Iberiam, περιστεφάν. coronant, corona cingunt,*

εξηκαμεν, 28.) ἥς πλάτος μὲν ἐστὶ κατὰ το βα-
 ρυτάτον τῆς ἡπείρου, βραχυ ἀποδεον τετρακισμυ-
 ρίων σταδίων, ὡς φασιν οἱ ἐν γεωγραφῆσαιντες* μη-
 κος

Var. Left.

ἡπείρου E. W. L. P. R. D. ἡπείρου vitiose B.
 τετρακισμυρίων W. L. P. R. D. contra τετρακίς μυρίων E. B.
 et in iisdem quoque legitur ἑπτακισμυρίους.

cingunt, κυκλῶ adverbialiter est circum, circumcirca, undique. Aelian. Var. H. III, 18. τὴν μὲν Εὐρώπην, καὶ τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν Λιβυὴν ἡστούς· αἳ περιέχον κυκλῶ τὸν ὠκεανόν — τὴν ο. τ. hunc Orbem terrarum, ἣν — ἐξηκαμεν, vide supra f. 2. — Ἰβηρικὴ denique est Hispania. Proprie vero non totam Hispaniam, vel duas Hispanias, sed huius terrae tantum partem antiquitus complectebatur, teste Strabone, III. p. 175. Ἐκὰς καὶ Ἰβηρικὴν ὑπὸ μὲν τῶν προτέρων κυκλῆσθαι πᾶσαν τὴν ἐξω τοῦ Ῥοδανοῦ καὶ τοῦ Ἰσθμοῦ, τοῦ ὑπὸ τῶν Γαλατικῶν κολάπων σφιγγομένου· οἱ δὲ νῦν ἔριον αὐτῆς τιθέσθαι τὴν Ἰβηρικὴν λεγούσι, καὶ Ἰσπανικὴν μόνον ὀνομάζουσαν, τὴν αὐτὴν τοῦ Ἰβηρος. Apul. multaeque aliae nobis ad modum sparsae hanc nostram insulam,

id est, hunc Terrarum orbem, quam maximam, ut diximus, ornamentis suis pingunt, et continuatione, ut quibusdam fertis coronant.

18.) ἥς — μαλιστα.] Budaeus vertit: Huius orbis latitudo, qua continens est amplissima, paullo minus quadraginta millia stadiorum patet: ut quidam perhibuerunt auctores rectae et exquisitae geographiae: longitudo ad septuaginta millia. Noster, ut est videre, agit de latitudine et longitudine continentis, sequiturque Geographos, qui huic rei strenue incubuerunt; dicitenim, ὡς φασιν οἱ ἐν γεωγραφῆσαιντες, nobis: geschickte, die besten Geographen. Latitudo continentis 40000 et longitudo 70000 stadia faciunt secundum Nostrum. Aristoteles in lib. II. cap. 14. de Coel. p. 653. in fine καὶ τῶν μαθηματικῶν, ὅσοι

κος δὲ, περὶ ἑπτακισμυρίους μαλίστα· 29.) διαί-
ρεται δὲ εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ Ἀσίαν, καὶ Λιβυήν. 10.
Εὐρώπη μὲν οὖν ἐστὶν, ἥς ὅροι κύκλοι, στήλαι τὸ
Ἡρα-

Var. Lect.

αἱ τὴν W. L. P. R. D. εἰς τὴν E. B. forsan αἱ τὴν.

10. Pro Εὐρώπῃ vitiose in R. Εὐρωπῇ.

τὸ μέγεθος ἀναλογιζέσθαι πε-
ρὶ τῆς περιφέρειας, αἱ
τετταρακκόντα λεγούσιν ἄντας
μυριάδας πεδίων. Secundum
hunc locum terrae circui-
tus 40000 stadia effice-
ret. Sed omnes Veteres
inter se dissentiunt. Sic
Strabo, quod ad *longitudi-
nem*, cum Nostro consen-
tit; contra, quod ad *la-
titudinem*, ab eo disce-
dit; hanc enim triginta
millibus stadiorum minorem
constituit, lib. II. p. 117.
sequutus, teste Cel. Man-
nert. p. 103. Artemidorum.
Cf. praeter alios Plin. II,
112. p. 124. Mart. Capell.
lib. VI. p. 197. de circuitu
terrae, p. 198. de *longitu-
dine*, p. 199. de *latitudine*.
In primis vero evolue Man-
nert. a p. 98 — 114. qui
instar commentarii est. —
κατὰ τὸ βᾶδιν. τ. η. bene
vertit Bud. *qua continens est
amplissima*. — βραχὺ ἀπο-
δεῖν, paulo minus. — μα-

λίστα, *ad summum*. Schul-
teff. *auf das böchste*. Apul.
*Atenim huius Terrae, quam
nos incolimus, latitudo qua-
draginta, prolixitas septuaginta
millia stadiorum tenet*.

29.) διαίρεται — ἀρῆκα-
σαν.] Diuidit τὴν οἰκουμένην
in suas partes et fines Euro-
pae constituit. Bud. vertit:
*Diuiditur porro in Europam,
Asiam et Africam. Europa
bis finibus circumscribitur:
Herculis cippis, Ponti recessu,
Hyrcano mari, secundum
quam angustiae Isthmi simi-
les ad Pontum usque perti-
nent. Nonnulli tamen ab
illo Isthmo Tanain fluuium
Europae terminum esse dixe-
runt*. Apuleius diuerfos ge-
minosque Europae terminos,
a Nostro prolatos confun-
dit, diligentia forsan, si
conferas Mel. I, 3. scri-
bens: *Sed in diuisione ter-
rarum Orbis, Asiam et Eu-
ropam, et cum his, sicut
plures, Africam accepimus*.

F

Euro-

Ἡρακλεους, και μυχοι Ποντου, θαλαττα τε Τρεκα-
νια, καθ' ἣν στενωτατος Ἰσθμος εἰς τον Ποντον δι-
κεῖ τινες δὲ ἀπο του Ἰσθμου Ταναϊν ποταμον εἰρηκε-
σαν.

*Europa ab Herclis columnis
usque Pontum et Hyrcanium
mare, ac flumen Tanaim
fines habet*, Noster contra
duos Europae terminos Asi-
am versus posuit sic, vt se-
cundum alios ab oriente Eu-
ropa terminos haberet mare
Ponticum et Hyrcanum, quod
finum Oceani septemtriona-
lis esse crediderunt, vid.
antea not. 23. tum *Isthmum*
istum, qui interiacet mari
Pontico et Hyrcano; secun-
dum alios autem *aemnem*
Tanaim, ἀπο του Ἰσθμου, ἰ.
ab eo *Isthmo*, qui mari Pon-
tico et Hyrcano interiacet
usque ad fluvium Tanaim,
quem haud procul Oceano
oriri et e Septemtrionibus
in Meridiem profluere exi-
stimarunt, vt, obseruat Clu-
uer. Cf. omnino Aristotel.
Meteor. I, 13. p. 752. A. —
De diuisione Terrae, et fini-
bus Europae, consulendi
sunt praeter Strabonem Plin.
init. lib. III. Mel. I, 1. et
3. Isidor. XIV, 2. et 4.
Márt. Capella lib. VI. p.
201. Mannert passim in

libro iam supra laudato. —
Alio modo praeter ea Terram
esse diuidendam plurimi sunt
arbitrati. Consulas Strab.
init. lib. II. Isidor. XIV,
2. *Quapropter si in duas
partes Orientis et Occidentis
Orbem diuidas, Asia erit in
una; in altera vero Europa
et Africa*. Sic quoque Era-
tosthenes in duas partes
Terram distribuit. — De
voce *Ευρωπη*, vid. Isidor.
XIV, 4. — *Ευρωπη*, —
κυκλω, ἰ. *Europa*, cuius fi-
nes circumcirca sc. hoc mo-
do sunt; huius termini enim
sunt ad meridiem et occi-
dentem, σηλαι Ἡρακλεους;
ad septemtrionem *μυχοι Πον-
του*, ἰ. *recessus Ponti Euxini*,
nam *μυχοι* hic est *sinus*,
quam significationem etiam
Latinorum *recessus* sustinet,
e. c. apud Mel. I. 3, 16.
I. 13, 1. III. 8, 17. — ad
Septemtrionem, et orientem
θαλαττα Τρεκνια, καθ' ἣν
— *δικεῖ*, ἰ. secundum *Θα-
λασσαν Τρεκνιαν* *Isthmus an-
gustissimus usque ad Pontum
Eux. penetrat*; totus sc. ille
terrae

σαν. 30.) Ἀσία δέ, ἐστὶ τὸ ἀπὸ τοῦ εἰρημένου
 Ἰσθμοῦ, τοῦ τε Ποντοῦ, καὶ τῆς Ὑγκανίας θαλάσ-
 σης, μέχρι θατέρου Ἰσθμοῦ, ὅς μεταξὺ κεῖται τοῦ
 Ἀράβικου κόλπου, καὶ τῆς ἐσω θαλάσσης, περιε-
 χόμενος

Var. Lect.

Pro ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ Ταναϊν Cluver. legere mauult ἀπὸ τῆς Ἰ.
 Ταναϊν. Non opus.
 τοῦ τε Ποντοῦ E. B. W. L. P. R. τούτε Π. D. male.
 τοῦ Ἀράβικου E. B. W. L. P. R. sed D. omittit voculam τού.

terrae trañus, qui est inter
 mare Hyrcanum et Pontum
 Eux. διῆκα, penetrat, vid.
 supra f. 8. — Ταναῖς hodie
 nominatur Don. Cf. inprimis
 Strab. lib. XI. p. 559. Est
 Europae, inquit Plin. VI.
 38. magnitudo LXXXII.
 XCIV. mill. pass. i. e. octo-
 gies bis centena, nonaginta
 quatuor millia, 8,294000
 mill. pass. vti ibi Harduin.
 p. 349. Mart. Capell. VI. p.
 226. Europae solius mensura
 octogies bis nongenta quatuor.

30.) Ἀσία — ὅρον.] Asiae
 fines. Sensus: Asia extendi-
 tur ab Ἰσθμῳ iam dicto,
 Ponto marique Hyrcano ad
 Ἰσθμum alterum, qui inter-
 iacet sinum Arabicum et
 mare interius, quique cir-
 cumdatur ab hoc mari et
 circumcirca ab Oceano. Sunt
 alii, qui a Tanai usque ad
 ὄστια Nili Asiae fines exten-

sos statuant; De Asiae par-
 tibus cf. Strab. XI. p. 559.
 de longitudine et latitudine
 Plin. VI, 38. p. 349. Asiae
 longitudo in confesso est LXIII.
 LXXV. mill. passuum. La-
 titudo sane computetur ab
 Aethiopico mari ad Alexan-
 driam iuxta Nilum sitam,
 ut per Meroën et Syenem
 mensura currat, XVIII.
 LXXV. mill. passuum. Mar-
 tianus Capell. VI. p. 227.
 Asiae vero longitudo sexage-
 sies ter septingenta quinqu-
 ginta. Latitudo ab Aethio-
 pico mari ad Alexandriam
 iuxta Nilum sitam per Me-
 roën et Syenem decies octies
 viginti quinque millia. Mar-
 tianus e Plinio hausit, quare
 Harduinus p. 349. viginti
 quinque manifestum errorem
 arbitratur. Cf. et Mel. I, 4.
 Isidor. XIV, 3. et eundem
 ob nomen Asia. — ἀπὸ τοῦ

χομενος ὑπο τε ταυτης, και του περιζ Ωκεανου
τινες δε, το απο Ταναϊδος μεχρι Νειλου στοματων
τιθενται τον της Ασιας ορον. 31.) Λιβυη δε, το
απο του Αβραβικου Ισθμου εως Ηρακλους στηλων

11

Var. Lect.

ὑπο τε W. L. P. R. D. ὑποτε E. B.
Pro Νειλου vitiose in R. Νευλου.

αφ. Ισθμου, vide not. prae-
cedent. — Ποντον, *Ponti*
Euxini, — μεχρι δυτερ.
Ισθμου, *vsque ad alterum*,
oppositum Isthmum, ος —
θαλ. *qui finem Arabicum et*
mare mediterraneum interia-
cet. Est itaque Isthmus,
qui Asiam Aegypto coniun-
git, hodie dictus Isthmus
Suez. — περιχομενος, sc.
Ισθμος ουτος — ὑπο τε ταυ-
της, sc. της εσω θαλαττης,
ad septentrionem — και
του περιζ Ω. et *circumcirca*
(auf den andern Seiten) *ab*
Oceano; ωκεανος *opponitur*
τη εσω θαλαττη. — Non
praeterit praeter ea opinio-
nem eorum, qui Aegyptum
vel Aegypti partem, Asiae
tribuunt. Hi Nilum Asiae
Africaeque terminum consti-
tuunt, de qua re consulendi
sunt vett. Geographi. Cf.
not. seq. τιθεντας τ. τ. Α.
ορον, *constituunt, ponunt,*
statuunt Asiae terminum.

Verba περιχομ. — Ωκεανον
plane omisit Schultess. Apul.
Asia ab iisdem angustis Pon-
tici maris vsque ad alias an-
gustias, quae inter Arabicum
sinum et interioris ambitum
pelagi, iacet; constringitur-
que Oceani cingulo et socie-
tate nostri maris. Sed alii
alio modo; ut quidam ab
exordio Tanais vsque ad ora
Nili, Asiae terminos metiun-
tur.

31.) Λιβυη — προσαπτον-
ει.] *Africa a finu Arabico*
vsque ad Herculis columnas
porrecta est; vel secundum
alios, a flumine Nilo vsque
ad Herculis columnas; Ae-
gypti enim, quidquid Nili
ostii septum est, alii Asiae,
alii Africae tribuunt. De
Africae finibus et aliis rebus,
ad eam pertinentibus, conf.
Strab. I. p. 32. Plin. lib. VI.
Mel. I, 4. Isidor. XIV, 5.
Mart. Capell. VI. p. 215.
De longitudine et latitudine
Plin.

οἱ δὲ, ἀπὸ τοῦ Νεῖλου Φασιν, ἕως ἐκεῖνων. τὴν δὲ Αἰγύπτου, ὑπὸ τῶν τοῦ Νεῖλου στοματῶν περιβόεσθαι, οἱ μὲν τῇ Ἀσίᾳ, οἱ δὲ τῇ Λιβυῇ, προσάπτουσι.

Plin. VI, 38. p. 349. *Africae* — — *efficit longitudo XXXVII. XCIV. mill. Latitudo, qua colitur, nusquam ducenta quinquaginta millia passuum excedit. Sed quoniam a Cyrenaica eius parte nongentorum decem millium passuum eam fecit Agrippa, deserta eius ad Garamantas usque, qua noscebantur, complectens; universam mensuram, quae venit in computationem, XLVI. VIII. mill. passuum efficit.* Mart. Capell. VI. p. 226. seq. *Africae longitudo tricies septies nongenta quatuor. Latitudo in Cyrenaicam eius partem nongenta et decem.* Ex omnibus fere scriptoribus Graecorum et Romanorum, qui Geographis adnumerantur, fines Asiae et Africae haud accurate fuisse definitos, adparet. Nam alii Nilum; alii sinum Arabicum terminum constituunt, quod iam N. docet. Quare Aegyptus modo Asiae, modo Africae attribuitur. In illorum numero est e. c. Mela et Martianus Capella, a quo

Asiae caput vocatur. Contra Strabo I. p. 32 seq. Καθ' ἃπερ οὖν οἱ χαριεστεροὶ τῶν διακρινόντων τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Λιβυῆς, ὅρον ευφρεστερον ἡγούνται τούτων τῶν ἡμερῶν ἀμφοῖν κόλπον, ἢ τὸν Νεῖλον· τὸν μὲν γὰρ διέχον παρ' ὀλίγον παντελῶς ἀπὸ θαλάττης ἐπὶ θαλάτταν· τὸν δὲ Νεῖλον πολυλάκλασκον ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ διέχον, ὥς τε μὴ διαφέρει πάναν τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Λιβυῆς. κ. τ. λ. — Denique *Africa* Graecis est Λιβυή; quod porro ad derivationem huius vocis pertinet, non inter se consentiunt Vett. Plin. init. lib. V. *Africam* Graeci *Libyam* adpellant. Mart. Capell. VI. p. 215. *Africa* vero, ac *Libya* dicta ab *Afro Libe*, *Herculis filio*. Isidor. XIV, 5. p. 1171. *Libya* dicta, quod inde *Libs* fiat, hoc est *Africus*. Alii aiunt *Epaphum*, *Iouis filium*, qui *Memphim* in *Aegypto* condidit, ex *Cassio* uxore procreasse *filiam Libyam*, quae post ea in *Africa* regnum possedit. Cuius ex nomine terra *Libya* est adpellata. *Afri-*

σι. 32.) και τας νησους, οι μεν, εξαίρετους ποιουν-
σιν, οι δε, προσνεμουσι ταις γειτοσιν αει μοιραις.

33.) Γης

cam autem nominatam qui-
dam inde existimant, quasi
apricam, quod sit aperta
caelo vel soli, et sine borro-
re frigoris. Alii dicunt
Africanam adpellari ab uno ex
posteris Abrahæ de Catura,
qui vocatus est Afer. Meum
non est, tantas componere
lites. — Post Ius κενων
supple σπηλων Ηρακλους. —
την Αιγ. — περιζέρομενην ver-
tit Bud. quidquid Aegypti
Nili ostiis septum est, et
Schultess. das obere Aegypten
an den Mündungen des Nils.
Haec verba eam Aegypti par-
tem designant, quae est in-
ter Nilum et sinum Arabi-
cum, inde Αιγυπτον, μερικη
Αιγυπτου, Aegypti partem
esse constat; sed quo mo-
do στοματα Ναλου, i. e.
ostia Nili, Aegyptum com-
pleri possint? Puto quod
eam tantum Aegypti partem
hae voces denotent, quae
cum Asia cohaeret, quam
mare non sejungit, vno
verbo, Isthmum, qui hodie
Suez vocatur, et usque ad
Nili ostia extenditur, hanc-
que terram οι μεν — προσνε-
μουςι, alii Asiae, aliae Afri-

cae adtribuunt. προσνεμω
idem est, ac statim post
προσνεμω. Apul. p. 125
Africanam vero ab Isthmo Ru-
bri maris, vel ab ipsis fonti-
bus Nili oriri putant, eius-
que in Gaditanis locis fines
esse. Sed ipsam Aegyptum
plerique Asiae, plures Afri-
cae adiungunt. Ex his vero
Apuleii verbis et ex antece-
dentibus, — nam tota Ae-
gyptus Asiae attribuitur —
patet, verba illa Αιγυπτον —
περιζέρομενην de tota Aegypto
esse intelligenda; ideo στο-
ματων non ostiorum verterem,
sed idem, ac βιβρον του
Ναλου, i. e. ποταμον N. esse
et περιζέρω arbitrarer de
fluvio, qui una tantum par-
te terram alluit, quum alias
vsurpatur de mari, quod
terram ex omnibus alluit
partibus, usurpatum esset.

32.) και — μοιραις.]
Sens. Insulae ab aliis conti-
nenti non adnumerantur, ab
aliis vero finitimis terrae
partibus adtribuuntur. —
εξαίρετους ποιουνσι, i. excipi-
unt, eximunt. Bene Schul-
tess. die Inseln werden von
einigen absonderlich betrach-
tet. —

33.) Γῆς μὲν δὴ καὶ θαλαττῆς φύσιν, καὶ θέσιν, ἥντινα καλεῖν ἐσώθαμεν Οἰκουμένην, τοιαύδε τινας ἰστορηκάμεν.

Var. Lect.

ἥντινα et τοιαύδε dedi ex E. et B. ἢ τινα et τοιαύδε habent W. L. P. R. D.

ter. — προσνεμοῦσι, antea dixit προσκαπτουσι, adtribuunt, τὰς γ. α. μοῖραις sc. γῆς, semper vicinis (proximis) terrae partibus, i. iis terrae partibus, cum quibus vicinitate coniunctae sunt, zu dem nächsten festen Land; μοῖραι hic est enim pars terrae, ein Erdtheil. Apul. ut in sularum situs. (sc. adiungunt; cohaerent haec enim cum superioribus.) sunt, qui eas finitimis locis comprehendunt: et sunt, qui in

alia divisione eas habendas putant.

33.) Γῆς — ἰστορηκάμεν.] Bud. Proinde terrae marisque naturam ac situm huiusmodi prodenda censuimus, quem habitatum orbem adpellare consuevimus. — ἰστορηκάμεν, memoriae prodidimus, i. descripsimus. Cf. infra IV, 28. De propria huius vocis significatione, conf. Born. ad Anacreont. XVIII, 9. p. 73. Apul. hoc tantum addit; de mari satis dictum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν ἀξιολογωτάτων ἐν τῇ οἰκουμένῃ, καὶ περὶ τὴν οἰκουμένην παθῶν.

Ι. Ι.) Περὶ δὲ τῶν ἀξιολογωτάτων ἐν αὐτῇ, καὶ περὶ

Ι.) Περὶ — ἀνακεφαλαιούμενοι.] In hoc capite, quod in ed. P. capp. IV - IX. continet, agitur I.) *de duplici exhalatione et meteoris.* II.) *De iis, quae ex humida exhalatione in aëre generantur.* III.) *De ventis et aliis meteoris siccis.* IV.) *De meteoris specie tenuis aut re ipsa exsistentibus.* V.) *De exhalationum in terrae visceribus effectibus.* VI.) *De iis, quae mari accidunt.* Sensus: differamus nunc de rebus memoria dignis, quae in orbe et circa eum exsistunt, sic, ut necessaria in summam redigamus. — — Post ἐν αὐτῇ κ. π. α. supple ex antecedentibus οἰκουμένην. — παθῶν, adfectionum. παθος est enim adfectus, adfectio, διαθεσις, et idem, quod Graeci dicunt τα συμβεβηκότα, accidentia. Aristotel.

Meteorol. I, 9. p. 745. F. Αναγομένου δὲ τοῦ ὕγρου αἵ, δια τὴν τοῦ θερμον δυνάμιν, καὶ πάλιν φερομένου κατω, δια τὴν συζίν προς τὴν γῆν; οἰκῶς τα ονοματὰ τοῖς παθεσι κατὰ, καὶ τισὶ διαφοραῖς αὐτῶν. Gellius I, 26. Nam ut aliorum omnium, quos Latini philosophi adfectus vel adfectiones, Graeci παθή adpellant. Cf. infra l. 27 ibique not. 66. VI. 19. Plura quoque inuenies in indice ad Aelian. Var. Hist. sub h. v. παθή ἐν οἰκουμένῃ καὶ περὶ αὐτὴν sunt itaque omnia, quae in orbe et circa orbem sunt, alle Ereignisse, die sich auf der Erde, und um dieselbe zutragen. — ἀναγκαῖα, necessaria, ea tantum, quae sunt praecipua et in terra quasi necessaria ἀνακεφαλαιούμενοι, in summam redigamus, breuiter cōbi-

εἰ αὐτὴν παθῶν νῦν λεγόμεν, αὐτὰ τὰς ἀνασφυκτικὰς ἀνακεφαλαιούμενοι.

2.) Δυο γὰρ δὴ τινες ἀπ' αὐτῆς ἀναθυμιάσεις 2. ἀναφέρονται συνεχῶς εἰς τὸν ὑπὲρ ἡμᾶς αἶρα, λεπτομερεῖς καὶ αἰσρατοὶ πανταπασί, εἰ τι μὴ κατὰ τὰς

Var. Lect.

2. τινες ob duo facile deleri posset, ni δὴ saepius cum pronomine τις coniungeretur.

αἶρα E. B. L. P. R. [D.] αἶρα W. male. Paullo post αἶρος μὲν παχύτερα.

αἶ τι W. L. P. R. D. αἶτε E. B. sicque αἶ τε W. L. P. R. D. αἶτε E. B.

colligamus. Apuleius addidit tantum: *Terreni vero casus ita se habent.*

2.) Δυο — θεωρῶνται.] Duo exhalationum genera statuit, de quibus Aristoteles in Meteorol. I, 9. init. fusius agit. Graeca sic ver- to: *duae e terra perpetuo exhalationes adsurgunt ad aëra, qui supra nos est, tenues nec omnino nobis conspicuae, iis exceptis, quae tempore matutino e fluviis et scaturiginibus attolluntur.* — Δυο ἀναθ. duae exhalationes, i. duo exhalationum genera; δυο enim verterem zweierley. ἀπ' αὐτῆς, sc. αἰκουμένης, γῆς. — συνεχῶς, i. e. ἀδιαστατῶς, indefinenter, continuo. Supra II, 2. ἀπενστος dixit. — ὑπὲρ ἡμᾶς, i. e. ὑπὲρ τῆς γῆς. Sic Aristotel. Meteorol. I,

9. p. 745. C. αἶ τὸν ὑπὲρ τῆς γῆς αἶρα. — — λεπτομε- ρεῖς, tenues, subtiles, καὶ αἰσ. nec conspicuae, unsicht- bar. Λεπτομ. et αἰσ. sunt duo, vt ita dicam, attribu- ta exhalationum, quae iis Noster adtribuit. — — παν- ταπασί, i. e. διαπαντα, δια- παντος, omnino, semper, vs- quequaque. Cf. infra f. 26. — — αἶ τι μ. κ. τ. δ. εἰσιν. Haec verba leniunt siue re- stringunt το antecedens παν- ταπασί; postquam enim N. exhalationes subtiles, nec omnino conspicuas esse sta- tuerat, addit: *excepto tem- pore matutino*, quo tempore terrae exhalationes conspici possunt. Sic haec verba ex- plicanda nec cum Budaeo vertenda credo: *nisi si quid est huiusmodi ad tractus*

τας ἑώας ἐστίν, αἱ τε δια ποταμῶν τε καὶ ναμάτων
ἀναφερόμεναι θεωροῦνται. 3.) Τούτων δέ, ἡ μὲν
ἐστὶ

Var. Less.

ἑώας W, L, P, R, D. ἑώας sine iot, subscr. E, et B.

Orientalis; ἑώα enim ab
Ἑώος *Lucifer*, qui tempore
matutino ad Orientem cer-
nitur, non est h. l. *ortus
solis*, i. oriens, sed *tempus
matutinum*, quo exhalatio-
nes in sublime sublatae, no-
bis sunt conspicuae. Eodem
modo apud Apuleium *matu-
tinis temporibus*. Plin. XVIII,
67. p. 136. *nisi fuerit hoc
observatum diligenter, ex-
balare matutino nebulam
quamdam.* — — ναματα,
vide in it. cap. III. Confe-
rendis est denique Senecae
lib. IV. Nat. Quaest. Apu-
leius: *Exhalationes duas Phy-
sici esse dicunt, tennes et
frequentes, vixque visibiles
ad superiora minari, e gre-
miō telluris nebularum agmi-
na baliti amnium fontium-
que constare, matutinis tem-
poribus crassiora.*

3.) Τούτων — Φυσικῶν.]
Ostendit, quae sint duo ha-
rum exhalationum genera?
*alterum siccum et fumosum
(nebulosum) e terra matiat;
alterum humidum et vapore-*

*sum ex humida natura in
aërem adscendit.* Causam
harum diuersarum exhalati-
onum exponit Aristotel.
in Meteorol. I. cap. 9. p.
745 B. deriuatque eam a
calore et frigore, hoc modo:
Ἡ μὲν οὖν ὡς κινουσα καὶ κα-
ρια καὶ πρώτη τῶν ἀρχῶν ὁ
Κυκλος ἐστίν, ἐν ᾧ Φαινόμε
ἡ τοῦ ἡλίου Φορὰ διακρινουσα
καὶ συγκρίνουσα, τῷ γιγνέ-
σθαι πλησίον; ἡ πόρρωτερον,
αἰτία τῆς γένεσως, καὶ τῆς
Φθορᾶς ἐστὶ. Μένουσῃ δὲ
τῆς γῆς, τὸ περὶ αὐτὴν ὑγρὸν
ὑπὸ τῶν ἀκτίνων καὶ ὑπὸ τῆς
ἀλλῆς τῆς ἀνωθεν θερμότητος
αἰμιδουμένον φέρεται ἀνω τῆς
δε θερμότητος ἀπόλειπущης τῆς
ἀναγωγῆς αὐτό, καὶ τῆς μὲν
διασκεδαννυμένης πρὸς τὸν ἀνο-
τοπον, τῆς δὲ καὶ σβεννυμένης
διὰ τὸ μεταπειρῆσθαι πόρρωτε-
ρόν αὖς τὸν ὑπὲρ τῆς γῆς ἀέρα,
σύνιστάται πάλιν ἡ αἰμία ψυ-
χρᾶνθαι διὰ τε τὴν ἀκολαψὴν
τοῦ θερμοῦ, καὶ τὸν τοκοῦ,
καὶ γίνεται ὕδωρ ἐξ ἀέρος γε-
νομένου δὲ φέρεται πάλιν πρὸς
τὴν γῆν. Ἐστὶ δὲ ἡ μὲν ἐξ
ὕδατος

ἔστι ξηρὰ καὶ καπνωδὴς, ἀπὸ τῆς γῆς ἀπορρέουσα
ἢ δὲ νοτερά καὶ αἰμωδὴς, ἀπὸ τῆς ὑγρᾶς ἀναδυ- 3.
μωμένη φύσεως. 4.) Γίνονται δὲ, ἀπὸ μὲν ταυ-
της,

Var. Leth.

ἢ μὲν E. W. L. P. R. D. ἢ μὲν B. vitiosissime; responder enim ἢ δε.

ὑδατος ἀναδυμιασίς, αἰμῆς,
κ. τ. λ. Exhalatio igitur
ea (Ausdünstung) ἀπὸ τ. γ.
ἀπορρέουσα, quae e terra
emanat, ἐστὶ ξηρὰ, i. e. ari-
da, sicca et καπνωδὴς, i. e.
fumosa, nebulosa; ea vero,
ἀναδυμωμένη ἀπὸ τ. ὑγρᾶς
φύσεως, quae ex humida na-
tura emanat, (sub ὑγρᾶς φύσ.
intelligε ποταμούς et ἡμάδα,
de quibus antea dixit,) ἐστὶ
νοτερά, i. e. διυγρὰ, humida
(opposita itaque τῇ ξηρᾷ)
et αἰμωδὴς, i. e. vaporosa,
dampfartig vertit Schult.
(opponitur huic καπνωδὴς).
Apul. Harum (exhalationum)
altera arida est atque fumo
conformis, quae terrenis eru-
ptionibus surgit: altera hu-
mida, egelida, hanc ex fluen-
tis superioris vaporis natura
ad se trahit.

4.) Γίνονται — συμφύλα.]

Ea nunc describit, quae ex
his exhalationibus oriuntur.
Oriuntur, pergit, ex hac
nebulae, rores et omnia con-
gelationum genera, tunc nu-

bes, pluviae, nives et gran-
dines; ex sicca vero exhala-
tione venti flatusque diaersi,
tonitrus, fulgura, turbines,
fulmina, aliaque his cognata. — ἀπὸ μὲν ταύτης,
sc. ὑγρᾶς, oriuntur ὁμίχλαι,
vid. f. 4. ὄροισι, vid. f. 5.
παγῶν ἰδέαι, vide f. 5. νεφῇ,
vid. f. 6. οὐμβροί, vid. f. 6.
χιονες, vid. f. 7. χαλαῶσι,
vide f. 8. ἀπὸ δὲ ξηρᾶς, ex
sicca exhalatione oriuntur
ἀνέμοι τ. κ. π. δ. vide f.
9 — 15. παγῶν ἰδέαι, sunt
omnia congelationis genera
e. c. non tantum ros, sed et
glacies, pruina etc. Infra
f. 23. ἀλλὰ φαντασμάτων
ιδέαι. vid. not. 26. βρονταί,
vid. f. 16. ἀστραπαί, vid.
f. 17. πρηστήρες, vid. f. 18.
κεραυνοί, vide f. 18. —
συμφύλα, i. ea, quae ad res
antea memoratas pertinent et
cum iis cognata sunt. Infra
f. 19. καὶ ταῦτα παραπλη-
σια. Apul. Et ex hac qui-
dem nebulae, rores, pruinae,
nubila, imbres, nix atque
grando

της, ὀμίχλαι, καὶ δροσοί, καὶ παγῶν ἰδεαί, νεφὲ τὰ
καὶ ὀμβροί, καὶ χιόνες καὶ χαλαραὶ ἀπὸ δὲ τῆς ξη-
ραε, ἀνεμοί τε καὶ πνευματῶν διαφοραί, βρονταί τε
καὶ ἀστραπαί, καὶ πρησθηρε, καὶ κεραυνοί, καὶ
4. τὰ ἄλλα, ἃ δὴ τούτοις ἐστὶ συμφυλά. 5.) Ἐστὶ δὲ,
Ὀμίχλη

Var. Lat.

ἀνεμοί τε W. L. P. R. D. ἀνεμοίτε E. B.

ἃ δὴ τούτοις exhibent omnes meae; sed malletm αὐτὸ τούτοις.

In ed. P. quintum incipit caput. cum voc. Ἐστὶ.

grando generantur; de illa
superiore, quam diximus sic-
cam, venti atque flamina,
fulmina atque aliae ignitorum
telorum gignuntur plurimae
species.

5.) Ἐστὶ — ὑπολαμματος.]

Definitio ac descriptio Ne-
bulae. *Nebula est exhalatio vaporosa, carens aqua, aëre densior, nubibus tenuior.*
•Oritur vero Nebula vel e rare-
scentibus nubium primordiis,
vel ex nubium reliquiis.
Aristotel. in Meteorol. I. 9.
p. 745. D. Ὀμίχλη δὲ, (sc.
ἐστὶ) νεφελῆς περιττωμα τῆς
αὖς ὕδωρ συγκρῆσις διότι περ σπ-
μαίων μαλλόν ἐστιν ἐνδίας, ἢ
ὕδατων. ἐστὶ γὰρ ἡ ὀμίχλη,
ἄϊον νεφελῆ, ἀγονος. Sic ibi
Aristoteles, a Nostro, quod
ad verba, diuersus, nam
dicit: *nebula est abundantia*
(*superfluum*) *nubis in aquam*
concretæ. — — ἀτμῶδες

αὐτοῦ. *vaporosa exhalatio,*
vid. paullo ante. — — ἀγο-
νος ὕδατος, i. aqua carens,
Budaëus vertit: *aquae ne-
quaquam genetrix.* Quod
vero non ita est intelligen-
dum, ac si nebula ne in
aquam quidem resolui posset,
vel ac si nil humidi contine-
ret, sed sic, quod nebula per
se considerata, neque aquam
generare, neque pluuiam
demittere possit. Male ver-
tit Schult. *der Nebel ist eine*
dampfartige Ausdünstung,
die nicht zu Wasser wird.
Proprie ἀγονος is dicitur, qui
liberis caret, vide Apollon.
Rhod. I. 684. eique oppo-
nitur γονιμος, vide f. 6. ibiq.
not. II. — — αἶρος παχ-
νέρε crassior, contra νεφους
δ. α. nubibus subtilior, et
quidem eam ob causam, quia
nebula vel ἐξ ἀραιώσεως α. γ.
id est e rarefcentibus nubis
pri-

Ὅμιχλη μὲν ατμώδης ἀναθυμιασὶς τις, ἀγόνος ὕδατος, αἶρος μὲν παχύτερα, νεφούς δὲ αἰραιότερα γίνεται δὲ ἤτοι ἐξ αἰραιώσεως ἀρχῆς νεφούς. ἢ ἐξ ὑπολειμματος. 6.) ἀντιπαλὸς δὲ αὕτη λέγεται, καὶ ἐστὶν Αἰθρία, οὐδὲν ἄλλο οὐσα, πλὴν αἰθρᾶ ἀνεφελὸς καὶ ἀνομιχλὸς. 7.) Δρόσος δὲ, ἐστὶν ὕγρον 5.
εἰ

Var. Lef.

αὕτη λέγεται dedi e W. L. P. R. D. αὕτη habet E. αὕτη vero B.

primordiis (vid. f. 7. ηραιω-
μενου), vel ex ὑπολ. e nubium
reliquiis oritur. Schult. Er
entsteht, wenn sich eine wer-
dende Wolke verdünnert,
oder eine vergebende zerstreut.
Cf. Plin. passim, et Isidor.
XIII. 10. ubi inter alia:
Nebulae autem imia petunt,
quum serenitas est; summa,
quum nubilum. Apul. Nebu-
la constat aut ex ortu nube-
culae, aut ex eius reliquiis.
est autem exhalatio vaporata
et humore viduata, aëre
crassior, nube subtilior.

6.) ἀντιπαλὸς — ἀνομι-
χλὸς.] Statim adiungit, quod
nebulae opponitur. Nebu-
lae contraria dicitur et est
Serenitas, quae nil aliud est,
quam aër sine nubibus et ne-
bula. — — ἀντιπαλὸς est
contraria, ἀντιπαλὸς est etiam
hostis; e. c. apud Xenoph.
de rep. Laced. XI, f. 10.

Ἦν γε μὴν κατὰ τὰ εὐωνυμῶν
πολεμιοὶ προσίστησιν, οὐδὲ του-
το ἔχουσιν, ἀλλ' ἀπικθύνουσιν, ἢ
ἐναντίους ἀντιπαλοὺς τοὺς λο-
χοὺς στρεφουσι. Ceterum de
h. v. egregie copioseque
disputare Spanhemium ad
Iulian Caes. monet ibi Har-
lef. p. 136. — — Αἰθρία,
serenitas; inde αἰθριὸς Zeus
infra dicitur VII, 1. — —
ἀνεφ. sine nubibus, κ. ἀνομιχλ.
et sine nebula. Apul. pergit:
cui (sc. nebulae) Serenitas
abolitionem infert. Nec ali-
ud est Serenitas, quam aër
purgatus caligine, et perspi-
cuae sincerus.

7.) Δρόσος — φερόμενον.]
Definitio roris. Bud. vertit:
ros est humidum quid, e se-
renitate concretum minutim-
que delabens, et Schult.
Thau ist eine Feuchtigkeith,
die sich bey heiterm Himmel
sammelt, und ganz dünn
ber-

εξ αιδρίας κατα συστασιν λεπτον φερομενον. 8.)
Κρυσταλλος δε, αιδροον υδωρ, εξ αιδρίας πεπηγος.

9.) Παχυν

Var. Lect.

ς. Pro κρυσταλλος κ. τ. λ. legi posset: κρυσταλλος δε υδωρ εξ αιδρίας αιδρους πεπηγος, i. e. *glacies, est aqua, a serenitate confertim concreta*. Vid. Apulei,

hætrabfabrt. — — κατα συστασιν, ob *crassitudinem, coagmentum*. Omnia ea significat hæc vox, quæ multitudinem eamque plerumque firmam, indicant. Sic *coetum hominum* apud Xenoph. de re equestr. VII, 19. — λεπτον, adverbialiter positum, et *minuti quid*, i. tenuitatem designat. Transfertur etiam ad hominem. e. c. apud Eurip. Med. v. 529. νους λεπτος; apud Bion. Id. I, v. 9. de Adonide λεπτον αποφυχων; apud Themistocl. ep. IX, 20. λεπτη ελπις, cett. Fusior est Aristoteles in Meteorol. I, 10. p. 746. e quibus hæc sufficiunt. Εκ δε του κατ' ημεραν ατμιζοντος, οσον αν μη μετακριτην δε ολιγοτητα του αναγοντος αυτο πυρος προς το αναγομενον υδωρ παλιν καταφερομενον, όταν ψυχθη νυκτωρ, καλათαι Δροσος και Παχυν. — — Δροσος δ' εστιν συνηρη με υδωρ η ατμις.

και μηδ' ουτως εχη η αλεα, ωστε ξεραναι το αναχθεν' μηδ' ουτως ψυχος, ωστε παγηναι την ατμιδα αυτην, δια το, η τον τοπον αλειανωτερον, η την αιραν αναε. γινεται γαρ μαλλον η Δροσος εν ευδιαι, και εν τοις ευδιανωτεροις τοποις κ. τ. λ. Cf. Isidor. XIII, 10. et Plin. passim. Apul. Ros vero *noturnus, humor est, quem serenitas tenuiter spargit*.

8.) Κρυσταλλος — πεπηγος.] Definitio glaciei. *Est aqua conferta, a serenitate concreta*. Schult. *Eis ist gebäuftes Wasser, das sich bey heitem Himmel verdichtet und verbärtet hat*. Cf. Aristotel. Meteorol. IV, cap. 6. — — ο Κρυσταλλος est *glacies*, η κρυσταλλος *crystallus lapis*, ob perspicuitatem et similitudinem cum glacie sic dictus. Cf. omnino Plin. XXXVII, 9. p. 768. vbi vid. Harduin. *Contrariabuc causa crystallum facit, gelu vehementiore concreto*. Non aliubi

9.) Πάχυν de, δροσός πεπηγυία. 10.) [Δροσο-
παχυν

Var. Leß.

Δροσοπαχυν — δροσος vncis inclusi, cf. not.

aliubi certe reperitur, quam
ubi maxime hibernae niues
rigent., glaciemque esse cer-
tum est, unde et nomen
Graecidedere. Isidor. haec,
vt iam monuit Harduinus,
ad verbum recepit XVI, 12.
in fine. adde cap. 13. init.
et Senec. N. Q. III, 25. Quis
non grauissimas esse aquas
credat, quae in crystallum
coeunt? Contra autem est:
tenuissimis enim hoc cucnit,
quas frigus ob ipsam tenui-
tatem facillime gelat. Vnde
autem fiat eiusmodi lapis,
apud Graecos ex ipso nomi-
ne adparet: κρυσταλλος enim
adpellant aequae hunc perluc-
idum lapidem, quam illam
glaciem, ex qua fieri lapis
creditur. — — αθρον ὕδωρ,
aqua conferta. Cf. f. 7. — —
πεπηγος, concreta, compacti-
lis (aqua). Apul. Glaciem
dicimus humorem, sereno ri-
gore concretum. Adde huic
Isidor. XIII, 10. Glacies
a gelu et aqua, quasi gela-
cies, id est, gelata aqua.

9.) Πάχυν — πεπηγυία.]
Pruina, est ros concretus,

Schult. Reiff ist bartgewör-
den oder gefrorener Thau.
Vid. Aristot. Meteorol. I,
10. praeter ea, quae iam
not. 7. descripsi, haec addo:
Πάχυν μὲν, ὅταν ἡ αἰθρὶς
παχῇ, πρὶν αἰ ὕδωρ συγκριθῇ-
ναι πάλιν γίνεται δὲ χαμῶνος,
καὶ μᾶλλον ἐν τοῖς χαμηρῖναις
τόποις, κ. τ. λ. Cf. Plin. II,
61. p. 103. Senec. N. Q.
IV. Isidor XIII. 10. Pru-
ina, est matutini temporis
frigus: quod inde pruinae
nomen accepit, quia sicut
ignis urit. πυρ enim ignis,
vrere vero et ad solem et ad
frigus pertinet, etc. Apul.
Huic (glaciei) est Pruina
consimilis, si mollities roris
matutinis frigoribus incanuit.

10.) Δροσοπαχυν — δρο-
σος.] Bud. vertit. Droso-
pachue composito nomine di-
cta est, ros schmelzconcretus,
quasi ros pruinosus. et Schul-
tess. Zuweilen gefriert die-
ser (Thau) nur halb; dann
wird er noch nicht Reiff ge-
nannt. De δροσοπ. nusquam
mentionem fieri video. In
Lexicis est sub h. δροσο-
παχυν

6. παχυνη δε, ἡμιπαγης δροσος.] II.) Νεφος δε, εστι παχος ατμωδες, συνεστραμμενον, γονιμόν ὕδατος.

12.) Ομη

Var. LeB.

6. Verba νεφος — ὕδατος praeposenda videntur loco superiori ante Ἐστι δε ὁμιχλη, quis in definitione *nebulae* iam *nubium* ratio habetur. Huc accedit, quod in Apuleio tota haec *nubium* definitio ne inueniatur quidem. Sed quaedam rationes id prohibere videntur, quarum est altera, quod in recentendis nominibus ὁμιχλη, κ. τ. λ., i. 3. νεφος ante ομβρος, nec ante ὁμιχλη ponitur; altera, quod sequens ομβρον descriptio a descriptione *nubium* non bene potest auelli.

παχυνη λεγεται ἡμιπαγης δροσος. Sed haec omnia a scio-
lo adiecta videntur, qui
valde subtilis in his rebus
perscrutandis fuerit. Ari-
stoteles in Meteorol. silen-
tio haec omnia praeterit,
nec in Apuleio inueniuntur.

II.) Νεφος — ὕδατος.]
Nubes, pergit, est *crassitu-
do* (densitas) *vaporosa*, *con-
torta*, *aquae foecunda*. Schult.
*eine Wolke ist eine Häufung
mit einander sabrender Dün-
ste, die zu Wasser werden
können*. Aristotel. Meteorol.
I, 9. p. 545. D. Ἐστι δ' ἡ
μεν ἐξ ὕδατος ἀναδυμιασι,
Ἀτμης ἡ δ' ἐξ αἰρος ὡς ὕδωρ,
Νεφος. Cf. Plinius passim.
Seneca in N. Q. II, 30. in
fin. *Est nubes spissitudo aë-
ris crassi*. Adde Isidor. XIII,
7. vbi c. c. *Nubes diclae
ab obnubendo, id est operien-*

do coelum. — — *Nubes au-
tem aëris densitas facit*. — —
*παχος ατμ. crassitudo vapo-
rosa*, i. e. multitudo vapo-
rum *συνεστραμμενον, contor-
ta*, i. e. in vnum locum
collecta, *γονιμον ὕδωρ. aquae
foecunda, aquae genetrix*.
Γονιμος aperte est oppositum
τῷ αἰρος, vide f. 4. ibique
not. 5. vbi de nebula dicitur
αἰρος ὕδατος. Cf. infra
f. 9. Sed Aristoteles in Me-
teorol. — vid. not. 5. —
dicit: οὔτε ἡ ὁμιχλη, οὔδ' ὡς
νεφελη, αἰρος. i. *nebula ae-
que ac nubes, aqua caret*.
Aperte sic sibi contradicunt
N. et Aristoteles, vid. *Ex-
curs. I*. Ceterum *nebulam*
et *nubes* non rite a N. di-
stingui videmus. Addere
debuerat: *Nubes esse vapo-
res in locis superioribus*, i.
in aëre, *conspicuas; Nebulam*
contra

12.) Ομβρος δὲ, γίνεται μὲν κατ' ἐκπίεσμον νεφούς,
 εὐ μάλα πεπαχυσμένου· διαφορὰς δὲ ἰσχεῖ τούσαςδε,
 ὅσας

Var. Lect.

ισχ.α. Forſan hic εἰς reponendum eſt, quod Noſtro ſolemnius,
 εἰς eſt ſuſtinet.

τούσαςδε retinui ex E. B. D. τούσας δὲ male exhibent W. L. P. R.
 reſpondet ei enim ὅσας.

contra vapores in locis infe-
 rioribus. Vt itaque nebulam
 et nubes diſtingueret, addi-
 dit: ὁμιχλὴ eſt ἀγνός ὕδατος,
 Νέφος γονιμὸν ὕδατος.

12.) Ομβρος — θλίψις.]
 Imber ſit expreſſione nubis
 magnopere addenſatae, tot
 habens differentias, quotu-
 plex eſt nubis compreſſio. Sic
 recte Budaeus. Schult. Re-
 gen entſteht durch den Druck
 verdickter Wolken. Ie
 nachdem dieſer Druck ſtär-
 ker oder ſchwächer iſt, gibt
 er verſchiedene Gattungen
 Regens. Cf. Ariſtotel. ini-
 tium cap. 9. libri I. Meteo-
 rol. Iſidor. XIII, 10. Plu-
 uiae — — naſcuntur de
 terrae et maris anbelitu, quae,
 quum altius eleuatae fuerint,
 aut ſolis calore reſolutae, aut
 vi ventorum compreſſae ſtil-
 lantur in terris. — — Ομ-
 βρος genus pluuiarum eſſe
 videtur, vt e ſeqq. adpa-
 ret. — — κατ' ἐκπίεσμον

νεφ. expreſſione nubis. Infra
 V, II. το νοτερον εκπιεζομε-
 νον. — — εὐ μάλα, habet,
 vt ſemper, vim augendi, et
 eſt valde, magnopere πεπαχ-
 addenſatae. διαφορὰς δ. ἰ. τ.
 ſc. ομβρος, tot habet, con-
 tinet ſpecies (differentias)
 ὅσας κ. ἡ θλίψις, quot ſc.
 ſpecies habet compreſſio του
 νεφ. nubium. θλίψις eſt com-
 preſſio et vim quamdam de-
 ſignat, etſi apud alios mol-
 liorem ſuſtinet ſenſum. Sic
 ſignificat complexum aman-
 tium, oscula ſibi imprimen-
 tium apud Longum II, 7.
 pag. 174. ed. Bod. θλίψιν
 τοις στομασι παρεχουσαι, κα-
 τα την των χειρων περιβολην.
 vnde χαλινὸς θλίβαν apud
 Theocrit. Id. XX, 4. Apul.
 Ergo ſi aër actus in nubem,
 nubilum denſet, et ea craſſi-
 tudo aquarum foetus graui-
 dat, Imber exprimitur: quum
 inter ſe virguentur nubium
 ſidentates; atque diuerſita-
 tibus

ῥσας καὶ ἡ τοῦ νεφούς θλίψις. 13.) ἡπια μὲν γὰρ
ουσα, μαλακὰς Ψεκάδας διασπείρει σφοδρὰ δὲ,
ἀδρστερας. Καὶ [τοῦτο] καλούμεν Τετον, ομβροῦ
μεζῶ,

Var. Leff.

ἡπια recte W. L. P. R. D. ἡπια male E. et B. mox pro ἀδρστερας
false P. ἀδρστερας.

ἀδρστερας. Καὶ τοῦτο καλούμεν Τετον, ομβροῦ κ. τ. λ.
Recte sic distinguunt W. L. P. R. D. ut ex Aristotelis loco, in notis
laudato, elucet. Dein haec verba καὶ τοῦτο κ. Τ. ad ομβροῦ κ.
τ. λ. esse transferenda, sensus nos docet. Vide not. Male in E.
et B. ad praecedentia σφοδρὰ κ. τ. λ. transferuntur, hoc modo:
ἀδρστερας, καὶ τοῦτο καλούμεν Τετον. Ομβροῦ κ. τ. λ. —
Τοῦτο denique vncis inclusi, tamquam vocem sane otiosam ob ver-
ba συστρεμματα κ. τ. λ. quod ex interpretatione in not. eluce-
bit. Aliam vocem huic si substituerem, malleμ τε; nam quod
τοῦτο ex abbreviatura male intellecta, oriri poterit, non est quod
miremur. — Pro ψεκ. in R. est ψηκάδας.

tibus pluviae cadunt, quot
modis aer nubium coitionibus
cogitur.

13.) ἡπια — Φερόμενα.]
Varii modi siue potius di-
versitates Imbris nominan-
tur et describuntur. Si re-
missa fuerit (sc. θλίψις).
molles dispergit stillas; sin
vehemens, spissiores. Plu-
viam vero nominamus imbris
stillas contortas, et quidem
maiusculas spissaque, in ter-
ram deuolutas. Aristoteles
in Meteor. I, 9. p. 745. F.
Αναγομένου δο. του ὕγρου αἰ,
διὰ τὴν τοῦ θερμοῦ δύναμιν,
καὶ πάλιν φερόμενου κατῶ, διὰ
τὴν ψυξιν πρὸς τὴν γῆν, οἰκῶς
τὰ ὀνόματα τοῖς παιδῶσι κατὰ,

καὶ τισὶ διαφοραῖς αὐτῶν ὅταν
μὲν γὰρ κατὰ μικρὸν φερεται,
Ψεκάδες ὅταν δὲ κατὰ μαζία
μορία, Τετος καλεσται. Ita-
que altera species Ομβροῦ
sunt Ψεκάδες; altera est
Τετος. Cf. Plin. passim, et
Isidor. XIII, 10. vbi pluviae,
nimbus et Imbres distinguun-
tur. Seneca in Nat. Quaest.
IV, 4. Quum ver coepit,
maior inclinatio aeris sequi-
tur, et calidiore coelo maio-
ra fiunt stillicidia. Ideo, ut
ait Virgilius noster,

— quum ruit imbrī-
ferum ver,

vehementior immutatio est
aeris, undique patefacti et
soluē-

μαζω, καὶ συνεχὴ συστρεμματα ἐπὶ γῆς φερόμενα.

14.) Χιών

soluentis se, ipso tempore adiuuante. Ob hoc nimbis graues magis vastique quam pertinaces deferuntur, Bruma lentas pluuias habet et tenues: quales saepe solent interuenire, quum pluuias rara et minuta nimbem quoque admixtam habet. — Praeterea Aquilone flante, et suum coelum habente, minutae pluuias sunt: Austro inher improbius est, et guttae pleniores sunt. — — ἡπικ μ. γ. ο. si remissa, placida fuerit θλίψις; ἡπικος enim est placidus, remissus, paruulus, et h. l. de nubibus mollibus, tenuibus; paruocum impetu a vento actis vsurpatur, eodem modo, quo de omni re molli et tenui adhibetur. Sic Sophocles de foliis mollibus adhibet in Philoct. vs. 707. ἡπικος φύλλοις dicens. — — διασπαρα, dissipat, spargit, difficit. — — μαλ. Ψεκαδός, stillas molles, tenues, quod nos dicimus *Staubregen*. ψεκας enim est „adpersio illa ac velut irroratio, quoties minutissimis guttis irrigamur, vt pluuias rori simillima, *minutula pluuias*“, vel *pluuia mi-*

nutulis iisque mollibus, tenuibus guttulis Xenophonti de Venat. V, 4. est ψεκας gutta. Ὅς δὲ ὕετος κατακλυζουσι καὶ αἱ ψεκαδες. Adde Aristotel. in Meteor. I, 12. p. 747. F. p. 749. B. etc. — — σφοδρα δὲ (sc. οὐρα θλίψις) ἀσποτίρας, mainseculas, crassas, spissas sc. διασπαρας ψεκαδός. — — Καὶ [τ.] κ. ὕ. Pluuiam [hoc] vero nominamus συστρεμματα ομβριού, conuolutiones; coagmenta compactilia imbris, et quidem, quae μαζω καὶ συνεχὴ maiores et continuata κ. γ. φερόμενα in terram deuoluuntur, quod nos *Platzregen* vocamus. Apul. raritas nubium stillicidia dispertit: quae, concretas vehementius, effundunt agmina largiora, et eas aquas, quas Imbres vocamus, a quibus hoc differunt Nimbis, quod Pluuia iugis est: Nimbis autem, quanto repentinior est, tanto vehementior: et quanto improuisor eius praecipitatio est, tanto breuiore casu restringitur.

14.) Χιών — ἀνακοπέντων.] Venit ad nimbem: Nix oritur e fractura (comminatione)

7. 14.) Χίων δε, γίνεται κατὰ νεφῶν πεπυκνωμένων ἀποθραυσιν προ τῆς εἰς ὕδωρ μεταβολῆς ἀνακοπέντων. 15.) ἐργάζεται δε ἡ μὲν κοπή το ἀφρωδες καὶ

Var. Leß.

7. προ τῆς recte W. L. P. R. D. nam pro est *antequam*, *priusquam*; ergo male E. B. *προς* τῆς. In marg. ed. D. et G. „Quidam *προς* τῆς, pro ὑπο, minus recte. Aputius, *priusquam in aquam defluant*.”

nubium densarum et quidem, antequam in aquam mutantur, contusarum, i. e. dum nubes densatae comminuuntur et contunduntur, antequam in aquam mutantur, oritur Nix. Schult. *Schnee entsteht, wenn dicke Wolken zerbrechen, und ebe sie zu Wasser werden, zerfallen.* Cf. Aristotel. in Meteorol. I, 11. p. 747., vbi e. c: A. χίων γὰρ καὶ παχὴ τάντων, καὶ ὕτες, καὶ ὁροσες, ἀλλὰ το μὲν πολὺ, το δ' ὀλίγον. — et paullo post B. ἴμοις δὲ καὶ παχὴ, καὶ χίων ὅταν γὰρ παχὴ το νεφες, χίων ἐστίν· ὅταν δ' ἡ ἀτμός, παχὴ. Senec. N. Q. IV, 3. Nix, (sc. est) in pruina pendens congelatio. Illud enim iam diximus, quod inter aquam et rorem interest; hoc inter ruinam et glaciem, nec don inter niuem et grandinem interesse. Cf. et Plin. passim, in primis II, 61. p.

103. Isidor. XIII, 10. — κατὰ ἀποθραυσιν, i. e. *per fracturam, comminutionem*. νεφ. πεπυν. *nubium densarum*, ἀνακοπ. *quae contunduntur*, προ τ. μ. ε. ὕδωρ, *ante mutationem in aquam*, i. e. *priusquam in aquam mutantur*. Male Bud. *quae simul ac in aquam verti coeptae sunt*, iam correctus in marg. ed. P. *priusquam in aquam mutetur*. Apul. haec cum seqq. sic transtulit: *Niues autem colligi iactatione densarum nubium constat. nam priusquam in aquam defluant, fractae ac discissae spumas agitationibus suis faciunt, et mox gelatus humor rigore frigoris inborrescit.*

15.) ἐργάζεται — εκλευκόν.] Modus describitur, quo Nix efficitur, et spuma niuis alba gignitur. Gignit autem illa contusio spumosi et candidi quid (spumam et candorem.) Putat nempe, nubes,

καὶ ἐκλευκόν· 16.) ἡ δὲ συμπηξίς τοῦ ἐνόντος ὑγροῦ
τὴν ψυχρότητα, οὐκ ἔστι χυθέντος, οὐδὲ ηῤῥαιωμένου.

17.) σφο-

Var. Lect.

ἐκλευκόν τοῖς W. L. P. ἐκλευκεν R. D. ἐλευκόν E. B.

nubes, si contunduntur, spumam gignere et efficere, qua candidus sive albus nivi color existat. Refer huc Aristotel. de gener. anim. II, 2. p. 1248. F. καὶ ἡ μολυβδαῖνα μίγνυται ὕδατι, ἡ ἐλαιῷ, ἐξ ὀλίγου τε πολλὸν οἶνον ποιεῖ, καὶ ἐξ ὑγροῦ στιφρὸν, καὶ ἐκ μέλανος λευκόν. Αἰτίον, δ' ὅτι ἐγκαταμίγνυται πνεῦμα, ὃ τὸν τε οἶνον ποιεῖ, καὶ τὴν λευκότητα διαφανεῖ, ὥσπερ ἐν τῷ ἀφρώ καὶ τῇ χιονί· καὶ γὰρ ἡ χιών ἐστὶ ἀφρός. Cf. et Plin. XVII, 2. p. 49. Nix aquarum coelestium spuma est, — — κοπή ἐστὶ contusio, conflictio, fractura. — τὸ ἀφρώδες spumosum, pro ἀφρὸν, i. spumam, quae vox de omnibus rebus spumam congerentibus, siue potius de spuma ex omnibus variisque rebus conflata, adhibetur. Sic Apollon. Rhod. I, 542.

Ἀφρῷ δ' ἐνθα καὶ ἐνθα καὶ
λαομένη ἐκκηκεν ἄλμη.

ἐκλευκόν, sc. τι album, candidum.

16.) ἡ δὲ — ηῤῥαιωμένου.] Rigor nivis, unde fit, ostendit. Vertit Bud. humoris autem, qui inest, concretio, quique nondum fusus est nec rarefactus, Rigorem, sc. ἐργάζεται, efficit. Schult. Von der Verdickung der Feuchtigkeiten, die noch nicht zu Wasser geworden, oder sich noch nicht zu Luft verdünnert haben, rührt sein Gefrorenes her. Rigorem itaque oriri putat. e concretione humoris, qui nivui inest, et qui nondum effusus nec attenuatus est. — — συμπηξίς ἐστὶ concretio congeries. πηξίς dixit Aristotel. in Meteorol. I, 12. p. 748 C. — — τοῦ ἐνόντος ὁ humoris qui inest sc. χιονί. Similiter Aristotel. in Meteorol. I, 11. p. 747. B. οὐ γὰρ ἀνέκηνυτο, ἐπεὶ πολλὴς ἐνέουσας θερμότητος. — — οὐκ ἔστι χυθ. humoris, qui nondum effusus est, οὐδ. ηῤῥ. nec tenuatus. Sic supra de Nebula s. 4. dixit ηῤῥαιωσιν.

- 17.) σφοδρα δε αὕτη και αθροα καταφερομενη, Νι-
8. φετος ωνομασται. 18.) Χαλαζα δε γινεται, νιφε-
του συστραφεντος, και βριδος εκ πιληματος εις κα-
ταφα-

Var. Leß.

8. Pro χαλαζα vitiose in L. et R, σαλαζα.

17.) σφοδρα — ωνομασ-
ται.] Ad Ninguorem trans-
greditur. *Ninguor* adpellat-
um, si rigor vehementer et
confertim decidit. — αὕτη,
sc. χιων — — σφοδρα, ve-
hementer, cum impetu, κ.
αθρ. et confertim. Cf. supra
f. 5. κρυσταλλος, αθροα ὕδωρ.
— — καταφ. decidens, de-
labens. Νιφετος denique Apu-
leio est *ninguor*, nobis
Schneewetter, *Schneegestöber*.
Apul. Haec, victis nubibus,
crebrior ad terram venit.
Eam tempestatem nos *Nin-
guorem* vocamus.

18.) Χαλαζα — λαβον-
τος.] Quid sit *grando*, osten-
dit. Minus dilucide haec
omnia vertit Budaeus, hoc
modo: Quo genere volutum
contorto, libramentumque ex
compressu capientem ad cele-
riorem lapsum, fit quae
Grando vocatur. Melius in
marg. ed. P. *Grando* autem
fit, quia ninguor condensa-
tus pondus ex conspiratione
ad celeriore lapsum acce-

perit; dicit nempe, *Gran-
dinem* e ninguore conden-
sato oriri, si hic ninguor
per compressum celeriore
acceperit lapsum, celerius
delabitur, deuoluitur. Schult.
*Higel entsteht, wenn Schnee-
gestöber auf einander stößt
sich ballt und durch schnel-
lern Fall schwerer wird.*
Fusior est Aristotel. in Me-
teorol. I, 12. vbi e. c. p.
747. Ε. εστι μιν γαρ ἡ χαλαζα
κρυσταλλος. πηγνυται δὲ το
ὔδωρ, του χαμῶνος. αἱ δὲ
χαλαζαι γινονται εἰσος μιν
και μεταπωρου μαλιστα, ατα
και της σπινρας χαμῶνος δ'
ολιγακις, και εταν ἡττον η
φυχος, και ὅλως δὲ γινονται
χαλαζαι μιν εν τοις ευδιανοτε-
ροις τοποις, κ. τ. λ. Plin. II,
61. p. 103. *Grandinem*, ait,
conglaciato iubre gigni. Se-
nec. Nat. Quaest. IV, 3.
Grando nihil aliud est, quam
suspensa glacies. Isidor. XIII,
10. *Grando* adpellata, quod
forma eius granorum simili-
tudinem habeat. Haec au-

tem

ταφoραν ταχυτεραν λαβoντος. 19.) παρὰ δὲ τῆς μεγεθῆ των απορρῆγγυμενων θραυσματων, εἰ τε ογκοι

Var. Lett.

Pro απορρῆγγυμενων legi posset απορρῶντων, i. e. *delabentium, deuolutorum*.

Pro θραυσματων L. et R. exhibent vitiose τραυματων. Tunc εἰτε — αἱ τε est in W. L. P. R. D. οἰτε — αἰτε in E. B.

Mallet pro αἱ τε καταφοραι γ. βιασoτερας legere: ὡν καταφοραι γινονται βιασoτερας, i. e. *ea moles grandinis est maior, quae cum maiore delabitur impetu*. Fauere videtur Aristotel. in Meteorol. I, 12, p. 749. B. καὶ ὅσα δ' ἀντγγυτερον, καὶ ἀθρωoτερα γίνεσθαι ἢ πῆξις, τὰ τε ὕδατα λαβρoτερα γινεται, καὶ αἱ ψεκασοdes, καὶ αἱ χαλαζας μαιζoνς, δια το βραχυον φερεσθαι τοπον. Posset etiam pro αἱ τε legi καὶ; nam αἱ τε et οἱ τε h. l. sibi non respondent.

tem ventorum rigore durantur in nube, ac solidantur in niuem, ruptoque aëre soluantur. — — νιφετου σ. ninguore condensato, καὶ λ. β. et capiente pondus, i. qui maius accipit pondus ἐκ πιληματος ε' compressu, per compressum ας κ. τ. ad lapsum celeriozem, i. vt celestius delabatur, deuoluatur.

19.) παρὰ — βιασoτερας.] Sens. Quod ad magnitudinem fragmentorum fracturum adtinet, moles grandinis modo est maior, modo maiore deuoluitur impetu; siue: moles grandinis est maior, quae cum maiore deuoluitur impetu. — — παρὰ δ. τ. μεγ. quod ad magnitudinem adtinet τ. α. θραυσμα-

των, fragmentorum fracturum, ruptorum, i. e. quae e tota grandinis massa sunt abrupta. εἰ ογκοι μ. sc. γινονται, i. e. grandinis moles maior est, oritur; nam ογκος est aceruus, massa, moles. Xenoph. de magistr. equit. off. cap. V, 6. αἰαγκη γαρ, τον ογκον της ταξιας οὕτω μαζω τε καὶ πυκνοτερον φαινεσθαι. Idem de Venat. VIII, 8. ταχυ γαρ ἀκαγορευθῆ, δια το βυθος της χειρoς, καὶ δια το, κατωθεν των ποδων λασιων οὕτων, προσεχισθαι αὐτῷ ογκον πολυκ. Cleomed. lib. I. p. 76. καὶ πάλιν, αν ας πληρομενον ὕγρου σκευος, στερεον τι ἐμβλησθῇ, τοσούτον ὑπερχεσθαι του ὕγρου, ὅσας εστι ὁ του

ογκοι μεζους, αἱ τε καταφοραι γινονται βιαιοτεραι.
20.) Ταυτα μεν ουν εκ της υγρως αναδημιουσεως
πεφυκε συνεκπιπτειν.

21.) Εκ

Var. Lect.

βιαιοτερας E. B. W. L. P. R. βιαιοτεροι D.

εμβληθέντος στερεον ογκος, ubi male Valla ογκος vertit *tumor*. Adde Aristotel. de gen. animal. II, 2. vid. not. 15. etc. H. i. itaque ογκοι, sc. χαλαζης, sunt *grandinis corpuscula, fragmenta*, et quidem μεζους, *maiora*, αἱ α. β. quorum lapsus violentiores, *vehementiores*, i. quaedam grandinis fragmenta maiori vi, impetu deuoluuntur. Cf. Var. lect. Paulo ante σφοδρα δὲ αὐτη, και αθροα καταφερομενη. Apul. *Grandinae vero tunc diciuntur, quum aqua nubem lapidoso pondere, et festinante perfrumpit: eademque vi et ad pernicietatem incitat, et, sedente aeris molitie, praecipitata, indignatione vehementi humum verberat.*

20.) Ταυτα — συνεκπιπτον.]. Sens. *Quod haec ob humidam exhalationem eueniant, naturae est accommodatum. πεφυκε, naturae est*

aptum, conuenit naturae. ταυτα, *haec*, de quibus hucusque differui, *συνεκπιπταν, euenire* εκ της υ. α. Vide supra f. 2 et 3. Aristotel. in Meteorol. I, 12. in fin. postquam de rebus, quae ex humida oriuntur exhalatione, differuerat, caput illud simili modo concludit, quod Noster est imitatus. Περι μιν ουν υγρον, και δροσον, και υφετον, και παχυνη, και χαλαζης, δια τινε αιτιαν γιγνεται, και τις η φυσικ αυτων εστιν, αρησθαι τοσκατα. Apul. *Haec satis erunt de iis, quae vdis elementis aquosisque contingunt.*

21.) Εκ — λεγεται.]. Hucusque differui de iis, quae ex humida exhalatione oriuntur; nunc transgreditur ad ea, quae e sicca exhalatione, in quibus primo loco sunt Venti: *ex humida*, ait, *exhalatione oritur Ventus, quum illa a frigore sic traditur,*

21.) Ἐκ δὲ τῆς ξηρᾶς, ὑπο ψυχροῦς μὲν ὡσθ' 9.
 σης, ὥστε ἔσιν, Ἀνεμὸς ἐγένετο· οὐδὲν γὰρ ἐστὶν
 οὗτος, πλὴν αἰθρᾶ πολὺς ῥέων καὶ ἀθροός, ὅστις
 [ἀμα]

Var. Lect.

9. Ἐκ δὲ κ. τ. λ. Hic in ed. P. sextum incipit caput,

ἀνεμὸς ἐγένετο vitiose P.

καὶ ἀθροός, ὅστις ἀμα καὶ Πνευμᾶ λέγεται. λέγεται κ. τ. λ.
 Sic interpuncti ex E. B. W. D. iisque adlentire videntur L. et R. quae co-
 lon tantum post ἀθροός ponunt. Quam distinctionem cum res ipsa,
 tum sensus postulare videtur. Cf. supra II, 1. Ed. P. sic textum
 constituit: καὶ ἀθροός. Ὅστις ἀμα καὶ Πνευμᾶ λέγεται. λε-
 γεται κ. τ. λ. — ἀμα denique otiosum et ab aliena manu intru-
 sum videtur; nam καὶ sensum τὸν ἀμα iam sustinet. Attamen
 Graeci talia amant. Sic Thucyd. II, 80, p. 124. λεγοντες, ἑτα
 ἡν χανσι καὶ περὶ ἀμα μετὰ σφῶν ἐλθῶσιν, κ. τ. λ.

ditur, ut fluat; Ventus enim
 nil aliud est, quam multus
 aër confertim fluens, qui
 simul Spiritus vocatur. Ali-
 ter de Vento Aristotel. in
 Meteorol. I, cap. 13. et II,
 cap. 4. ubi dicit p. 770. F.
 καὶ γὰρ ἀτοπὸν, αὐτὸς ὁ περὶ
 ἑκάστοις περιεχόμενος αἰθρᾶς,
 οὕτω κινούμενος, Πνευμᾶ. καὶ
 ἕθεν καὶ τυχῇ κινηθεὶς, Ἀνε-
 μος ἵσταται. Plura in Excursf.
 I. Cf. etiam Aristotel. Probl.
 fest. XXVI. Meteor. III, 1.
 init. Plin. passim, in primis
 lib. II. cap. 44. Senec. N.
 Q. V, 1. Ventus est fluens
 aër. Quidam ita definie-
 runt: Ventus est aër fluens
 in unam partem. Isidor.
 XIII, 11. Ventum aërem

esse commotum et agitatum
 inquit. Vitruv. I, 6. p. 22.
 Ventus est aëris fluens unda,
 cum incerta motus redun-
 dantia. Nasçitur, quantum
 feruor offendit humorem, et
 impetus feruoris exprimit vim
 spiritus flantis. Ampel. cap.
 5. Venti sunt ex aëris mo-
 tu et inclinatione. Adde
 Achill. Stat. in not. 25. —
 Ἐκ δὲ τ. ξ. sc. ἀνθυμιασεως,
 vide supra f. 2. et 3. Ἀνε-
 μος ε. ὁ. ψ. id est, a frigore.
 Inde fumitur et pro χαμῶνι,
 vti Schol. ad Sophocl. Philo-
 lost. vf. 17. fol. 172. a. no-
 tat. — ὡσθ' αἰθρᾶς, ita im-
 pulso, ὥστε ἔσιν, ut fluat.
 Παν, quod proprie de aqua
 vsurpatur, hic adhibetur de
 vento.

[ἀμα] καὶ Πνεῦμα λεγεται. 22.) [λεγεται δὲ καὶ ἑτέρως Πνεῦμα, ἢ τε ἐν φυτοῖς, καὶ ζώοις, καὶ διὰ πάντων διηκρούσα, ἐμψυχὸς τε καὶ γονιμὸς οὐσία, περὶ

Var. Lect.,

Verba λεγεται — ἀναγκασίον aliena esse videntur, doctrinae et ostentationis causa adiecta, ideoque vncis inclusi. Licet enim haec verba ab Apuleio translata sunt, non possum tamen a me imperrare, vt Nostro ea adtribuiam; mirifice enim glossam redoleht, quod repetitio του λεγεται abunde testatur, totusque locus saluo et integro sensu abesse potest. Ceterum duplex glossa mihi hic latere videtur, quarum altera verba λεγεται οὐσία comprehendit; altera verba περὶ — ἀναγκασίον, quae verba etiam in Apuleio non inveniuntur.

ἢ τε L. R. ἢ τε E. B. W. P. [D.]

vento. — — οὗτος sc. Ἀνεμος ventus ουδεν ἢ. nil aliud est, πλην α. π. ε. κ. multus aer fluens et confertus, confertim fluens; saepius enim adiectiuorum duorum iuxta se positorum alterum aduerbiū locum obtinere, constat. δ. [α.] κ. Π. λεγεται, qui et [simul] Spiritus vocatur. Πνεῦμα itaque pro ἀνέμῳ et αἵρῳ poni solet. Hinc supra l. 3. dixit: Ἀνεμοὶ τε καὶ Πνευματῶν διαφοραί. Sophocl. iii Philoct. vs. 1120. οἰζυτονου δια πνευματος, magno cum vento, siue vti Cel. Gedicke p. 186. interpretatur, magno cum stridore. Ceterum de discrimine flatus (πνευματος) et venti lege Plin. II, 45. p. 95. et Senec. N.

Q. de discrimine Venti et Spiritus, V. 13. p. 728. Spiritum a Vento modus separat: vehementior enim spiritus ventus est; inuicem spiritus leuiter fluens aer.

22.) λεγεται — ἀναγκασίον,] Vid. Var. lect. Sensus: Πνεῦμα et alioquin nominatur substantia illa animata et foecunda, quae inest stirpibus ac animantibus, ac quae per omnia penetrat, de qua hic differere non est necesse. — — Quia aliam τοῦ Πνευματος profert significationem, dicit: λεγεται δὲ καὶ ἑτέρως, vt supra II, I. de mundo: Λεγεται δὲ καὶ ἑτέρως. — — Πνεῦμα sc. ἐστὶ, οὐσία ἐμψυχὸς, substantia illa animans; nam ἐμψυ-

περὶ ἧς λεγέειν νυν οὐκ ἀναγκαῖον.] 23.) Τὰ δὲ ἐν 10.
αερί [πνεόντα] πνεύματα, καλούμεν Ἀνεμούς.
Αὐρας δὲ, τὰς ἐξ ὕγρου φερόμενας ἐκπνοάς. 24.) 11.
Τῶν

Var. Lect.

10, πνεόντα superfluum est, et ab eo additum videtur, a quo glossa praecedens est profecta.

ἐμφυχος est animans, animatus, ut apud Meleagr. XI, 3.

Νυν δ' ὁ θεῶν καλλίστος
ἔρως ἐμφυχὸν ἀγαλμα,
'Αὐτὸν ἀπακονίσας, ἐπλάσσει
Πραξιτέλην.

— — τε κ. γονίμης, i. foecunda, genetrix. Vid. supra f. 6, ibique not. II. adde infra V, 9. Schult. die lebendige zeugsame Substanz. — — ἡ τε ε. φ. κ. ζ. sc. εἶσι, Φυτὸν hic omnia stirpium genera designat, et opponitur τοῖς ζῴοις, i. qui vitam acceperunt, homines et animalia cuiuslibet generis. Nonnumquam vero pro creatura, animata sumitur, ut apud Eurip. Med. vf. 231.

Γυναικες εἰμεν ἀθλιωτάτου
φυτῶν.

in quo loco Φυτὸν idem est, quod nos ein Geschöpf, eine Kreatur, vocamus. — —

καὶ sc. ἡ, δ. π. διηκουσα, quae per omnia penetrat, die alles durchdringt. Supra III, 10. Ἐπὶ θαλάσῃ δὲ κέρας κατὰ στενὸν τε καὶ ἐπιμήκη διηκὼν αὐχένα et ibid. f. 13. καὶ ἢν στενωτάτος ἱεθμοῦς εἰς τὸν Πόντον διηκῇ. — — οὐκ ἀναγκ., non necessarium, hic non est locus. Ceterum haec formula iis, qui breuitati student, solemnis. Sic Cleomed. I. p. 80. ἐστὶ [i. ἐστὶ,] δὲ μύρια ἑτέρα, δι' ὧν τούτο διακινεῖται, περὶ ὧν νυν λέγειν οὐκ ἀναγκαῖον. Apud Apul. haec cum praecedentibus sic se habent: Verum aliae sunt passiones, quum impulsu frigidioris aëris Venti generantur. Nec enim aliud est, nisi multum et vebemens in unum coacti aëris flumen. hunc Spiritum dicimus: licet Spiritus ille etiam nominetur, qui animalia omnia extrinsecus vitalia tractus sui vitali et foecunda ope vegetat.

Τῶν δὲ Ἀνεμῶν, οἱ μὲν ἐκ νενοτισμένης γῆς πνεοντες, Ἀπογῆοι λεγόνται· οἱ δὲ ἐκ κοιλῶν διεξάττοντες, Εὐ-

Var. Left.

Pro νενοτισμ. L. et R. habent νεοτισμένης, vitiaſe.

23.) Τα — ἐκπνεας.] Dis-
crimen inter *Ventum* et *Au-
ras* ostendit. *Ventos*, per-
git, nominamus *flatus*, qui
in aëre spirant; *Auras* vero,
exhalationes quae ex humido
prodeunt. Isidor. XIII, II.
p. 1149. *Aura* ab aëre
dicta quasi aërea, quod lenis
sit motus aëris; *agitatus*
enim aër *auram* facit. Isi-
dorus itaque Nostro non
adſentitur, ſaltem non ſcri-
bit, *auras* oriri ex humido.
Adde Non. Marcell. ſub h.
V. cap. 4. p. 623. et Senec.
N. Q. V. cap. 13. — *Φερό-
μενας*, i. e. ſublataſ in ſub-
lime, prodeuntes, pro ἐκφε-
ρομεναι, vel vt ſupra: γινον-
ται συνεκπιπταν. — — ἐκ-
πνεας, exhalationes, idem
quod ἀναθυμαſεις. Ceterum
cf. Achill. Stat. in not. 25.
Apul. *Siccis et ſuperiores*
Mundi flatus Ventos nomi-
namus: *Auras* vero, *humidi*
ſpiritus.

24.) Τῶν — Εὐκοιλιαί.]
Distinguuntur genera Ven-
torum. *Venti*, qui e terra
humida proſiliunt, vocantur
Ἀπογῆοι, - qui vero e ſinibus

erumpunt, Εὐκοιλιαί. — —
ἐκ νενοτισμένης γ. i. e. e terra
humida, ulgiноſa. — —
Ἀπογῆοι ab ἀπὸ et γῆ. Me-
minit horum ventorum Ari-
ſtotel. in Problem, ſect.
XXVI, 5, pag. 986. Διὰ
τι οἱ Τροπαίαι ἐκ τῆς θαλάττης
αἰσιν; ἢ, οἷα ἡ θαλάττη πλη-
σιον; ἢ, ὅτι ἐναντιοὺς ἐστὶ τῇ
Ἀπογῆῃ ἡ Τροπαία, καὶ ἐστὶν
ἡ Τροπαία, ὅσον ἀναſτροφη
Ἀπογῆαι· ἡ δὲ Ἀπογῆα, το ἐκ
τῆς γῆς πρὸς τὴν θαλάττην
πνεῦμα γινόμενον. Cf. Senecae
N. Q. lib. V. cap. 7. Plin.
II. 44. p. 95. quem locum
adponere lubet: *Simili moda*
Ventos vel potius Flatus,
poſſe et ex arido ſiccoque an-
belitu terrae gigni non nega-
uerim: poſſe et aquis aëra
exſpirantibus, qui neque in
nebulam denſetur, nec craſ-
ſeſcat in nubes: poſſe et So-
lis impulſu agi: quoniam
Ventus non aliind intelligatur,
quam fluxus aëris pluribus,
que etiam modis. Namque
et e fluminibus, ac ſinibus
et e mari videmus, et qui-
dem tranquillo: et alios quos
vocant Alſanos, e terra con-
ſur-

Εγκολπια. 25.) τούτοις δὲ ἀναλογον τι ἔχουσιν,
 οἱ

Var. Lat.

II. τούτοις δὲ ἀναλογον τι ἔχουσιν οἱ ἐκ — ὁ δὲ κατὰ. Sic E. B. P. proboque hanc lectionem; N. enim dicere vult, quod cum Encolpiis similitudinem quamdam habeant Venti, qui e fluminibus et stagnis prodeunt; non vero οἱ δὲ κατὰ κ. τ. λ. Nam hi ab illis sunt seiuncti et vocantur Ecnephiæ. Idco Venti, qui e fluminibus et stagnis prodeunt, adnumerantur Encolpiis. At quia post λαμνων nullum additum est nomen, quod his ventis esset peculiare, inde Apuleium vna cum aliis eo esse adductum veri est simile, vt credent, cum Encolpiis non solum Ventos οἱ ἐκ ποταμων καὶ λαμνων, sed et qui vocantur Ecnephiæ et Exhydriæ illud ἀναλογον habere commune, ideoque legisse: Τούτοις δὲ ἀναλογον τι ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐξ ποταμων κ. λ. οἱ δὲ, κατὰ κ. τ. λ. sic vt Venti οἱ ἐκ ποταμων καὶ λαμνων coniungantur cum Ecnephiis et Exhydriis. Exhibent hanc lectionem W. L. R. D. quæ lectio tunc vero tolerari possit, si οἱ μὲν est *hi quidem*, οἱ δὲ, *hi vero qui* etc.

surgere, qui quidem quum e mari redeunt, Tropæi vocantur; si pergunt, Apogei. Hos Altanos eosdem esse, putat ibi Harduinus, cum Apogeis, e loco Seruii ad Virgil. Aen. VII. 27. et quidem recte. Meminit et eorum Isidorus loc. laud. — οἱ δ. ε. κ. διεξάττοντες, *qui e sinibus erumpunt.* διεξάττω vim quamdam eamque magnam indicat; est enim *erumpo, raptim profilio, εξορμαω, εξαλλομαι.* Infra V. 13. adhibetur de Ventis in terræ visceribus inclusis ex iisque profiliantibus: *σφοδρης τε γαρ, διεξάττουσιν αἱ των πνευμάτων παρεμπιπτασαι.* Theocrit. adhibet hanc vo-

cem de velocissimo et vehementissimo cursu nauis, vndas secantis Id. XIII. 23.

Ἄ τις Κυανέας οὐχ ἤψατο
 συνδρομαδὼν ναυς,
 Ἀλλὰ διεξαιξε, βαθυὺν δ'
 ἀστροδραμε φασιν,

Speciatim hōrum ventorum, qui vocantur Εγκολπιαί, meminit Senec. l. l. cap. 8. Achilles Stat. vocat eos Κολπιαί vid. not. 25. Apul. Sed ventorum binæ sunt species. Qui facti e Telluris balitu constant, Terrigenæ nuncupantur: at illi, qui excutiantur e sinibus, Encolpiae Graece sunt nominati.

25.) Τούτοις — λαμνων }
 Senl. Inter hos et eos Ventus,

οἱ ἐκ ποταμῶν καὶ λιμνῶν. 26.) οἱ δὲ, κατὰ ῥῆξιν νεφούς γινόμενοι, καὶ ἀναλυσιν τοῦ παχούς πρὸς ἑσού-

Var. Lect.

Sive καλονται, sive λεγονται abesse potest. — Dein πρό εκραγεγτος legi posset εκραγεγτες, id est; Εξυδριας vocantur Ven- ti, qui denotantur cum aqua confertim, i. conferta Cf. Not.

tos, qui e fluminibus et sta- gnis prodeunt, similitudo quaedam intercedit. Cf. Var. Lect. Ventos in locis humi- dis oriri dicit ipse Aristotel. Meteorol. I, 3. p. 743. Α. φαίνεται γὰρ καὶ νυν ἡ τῶν Ἀνεμῶν γένεσις ἐν τοῖς λιμνα- ζούσι τοποῖς τῆς γῆς. Cf. Pro- blemat. f. XXVI, 39. — οἱ δὲ, sc. Ἀνεμοί, οἱ διεξυτ- τούσι, ii Venti vero, qui profiliunt ἐκ ποταμῶν κ. λ. e fluviiis et stagnis, εχουσιν α. τ. habent similitudinem quamdam τούτοις sc. συν τ. cum Encolpiis. Sine dubio etiam hi Venti, qui e flumi- nibus et stagnis prodeunt referri possunt ad Altanos, de quibus in nota praee- denti; Seruius enim l. ibi l. sic: Flatus omnis, qui est ripae aut pelagi, Altanus vocatur. Ceterum haud in- acceptum fore credo, si ex Achill. Stat. in Arat. p. 102. ea, quae Elmenhorst in notis ad Apul. laudavit, huic

loco adposuero: Αναξιδριάν- δρος τοῖνυν ῥυσιν αἶρος τὸν Ἀνε- μὸν εἶπε· τινες δὲ, ἀναδυμια- σιν αἶρος· ἀλλοὶ δὲ διαφθρεν Ἀνεμὸν λεγουσιν· Ἀνρας ἀνε- μὸν (duas has voces corru- ptas vel male descriptas esse, puto), γὰρ εἶναι ῥυσιν αἶρος· Ἀνραν δὲ, ἀναδυμιασὶν γῆς, καὶ τοὺς μὲν ἐκ νεφῶν λεγοῦσιν εἶναι Ἀνεμούς, καὶ καλίστας Ἐκνεφίας· τοὺς δὲ ἀπὸ γῆς Φε- ρομένους, Ἀπογαιούς· τοὺς δὲ ἀπὸ ποταμῶν, Ενυδρίας· τοὺς δὲ ἀπὸ κολπῶν, Κολπίας· ἀπὸ δὲ ὄρων, Ορίας, ἢ Ορίστιας. Apul. Consimiles his haberi oportet eos, qui de flumini- bus, lacubus, et stagnis, vel raptis nubibus per aperta coeli manare adsolent, rur- sumque in crassam nubium speciem conglobantur, quæ Ecnephbia adpellantur, vel quum imber effusus conciet flabra, quæ Exhydriae At- ticorum lingua vocitantur.

26.) οἱ δὲ — λεγοντας.] Sens. li Venti, qui e fra- ctura

ἑαυτοὺς ποιοῦμενοι, Ἐκνεφίαι καλοῦνται· μεθ' ὕδα-
τος δὲ ἐκραιγέτος ἀθροῦς, Ἐξυδρίαι λεγόνται. 27.)
Καὶ οἱ μὲν ἀπὸ ἀνατῆλης συνέχευς, Εὐροὶ κεκληνται· 12;
Βορέαι

*etura nubis oriuntur, et solu-
tione crassitudinis inter se
colliduntur, vocantur Exne-
φίαι; ii vero, qui una cum
aquae impetu eoque conferto
erumpuntur, Ἐξυδρίαι. —
De Ἐκνεφ. sic Seneca in N.
Q. V, 12. Sunt quaedam
genera Ventorum, quae ru-
ptae nubes et in praeonium solu-
tae emittunt. Hos Graeci
ventos Ἐκνεφίας vocant. Cf.
Plin. II, 49. in not. ad hoc
cap. 42. laudat. Bud. ver-
tit Nubigenas. Hi itaque
γινόμενοι oriuntur κατὰ ῥήξιν
νεφ. per fracturam nubis,
(vnde Senec. cap. 13. lib.
laud. Facit ergo ventum re-
soluta nubes, quae pluribus
modis soluitur), καὶ ποιοῦμε-
ν. ἑαυτ. et inter sese col-
liduntur, κατὰ ἀναλυσιν
τ. π. per resoluendam cras-
situdinem, i. e. nubis cras-
situde attenuatur, resol-
uitur, cuius vis et motus
hunc ventum excitat. Cf.
omnino Plin. II, 49. ibique
Harduin. p. 99. Schult. ver-
tit: Winde, die aus gebor-
stenen Wolken herausfahren,*

*und die Masse derselben ganz
auflösen und zerstreuen, wer-
den Orkane genannt. — —
Ἐξυδρίαι, quasi Aquatores
vertit Bud. Sturmwinde
Schult. — — μεθ' ὕδ. τ.
u. cum aqua confertim deuol-
uta, verterem: mit dicht
sich herabschürzendem Wasser.
Hi venti sunt Latinis Pro-
cellae. Cf. omnino Senec.
N. Q. V, 12. Denique om-
nia haec Ventorum gene-
ra, de quibus hucusque dis-
seruit, sc. Ἀπὸ γαίης etc. sunt
διαφορὰς Ἀνεμῶν, vti supra
f. 3. dixit. — Adnotandae
sunt praeter ea variationes:
Ἀνεμοὶ Φιέρονται — πνεύσι —
διαζέττονται — γίνονται —
ἐκρηγνύνται. De Apul. vide
not. praecedentem.*

27.). Καὶ — μεσημβρίας.]
Hic et in seqq. diuisio et
nomina Ventorum indican-
tur, de qua re in notis bre-
uiorem me esse licebit, quip-
pe quum in Excursu altius
in hanc rem sum inuestiga-
turus.

Sens. Venti, qui ab Ori-
ente continentur perflant,
vocat.

Βορραι δέ, οἱ ἀπο ἀρκτου Ζεφυροι δέ, οἱ ἀπο δυσσεως Νοτοι δέ, οἱ ἀπο μεσημβρίας. 28.) Των γε μην

Var. Lect.

12. Pro δυσσεως, vitiose R, δσσεως.
γε μην W. P. R. D. γεμην E. B.

vocantur Euri; *qui a Septentrione*, Boreae; *qui ab Occidente*, Zephyri; *qui a Meridie*, Noti. — Hi sunt quatuor Venti praecipui, et quidem I.) Ευροι, Latinis Euri dicti, nobis Ostwinde, οἱ συνεχας i. continenter, uno tenore sc. πνέουσι, ἀπο ἀνατολής, ab Oriente, Proprie ανατολήν esse ortum Solis, inde etiam Orientem designare, non est quod moncamus. II.) Βορραι, nobis Nordwinde, οἱ ἀπο ἀρκτου, i. e. a Septentrione. Αρκτός proprie est *vr̄sa*, *vr̄sus*, dein *sidus illud coeli Septentrionem vr̄sus*, Graecis etiam εὐρυά adpellatum, a quo ἀρκτος Septentrio eodem modo, quo Latinorum *Vr̄sa*, III.) Ζεφυροι, Latinis Favonii, nobis Westwinde, οἱ ἀπο δυσσεως, i. e. ab Occidente; *δυσς* enim proprie est *Solis occasus*. IV.) Νοτοι, Latinis *Austri*, nobis Südwinde, οἱ α. μεσημβρίας, a Meridie. Hi venti iam in

versibus illis Homeri fat notis comprehenduntur, Odysſ., V, vl. 295 seq.

Συν δ' Ευρος τε, Νοτος τ'
ἐπεσι, Ζεφυρος τε δυσσεως,
Και Βορρης καὶ ἀνατολῆος με-
γα κυμα κυλινδων.

Quibus addendus Musaeus, vl. 316 seq.

— — — Ζεφυρῶ δ' ἀντε-
πνεον Ευρος,
Και Νοτος ἐς Βορρην μεγα-
λας ἀφικνεν ὑπάλας.

28.) Των — χαμαίρηναις.] Sequitur divisio Ventorum flantium ab Oriente. Ex Euris ventus ille vocatur Καυκίας, qui fiat ob ortu solis solstitiali; Απηνιωτής, qui ab ortu solis aequinoctiali; Ευρος, qui ab ortu solis brumali. Itaque I.) τῶν Ευρῶν, subintell. εκ, est Καυκίας, nobis Ost- Nord- Ost, ὁ ἀπο τοῦ τοποῦ περι τ. θ. α. qui ab ortu solis solstitiali, Schult. der, so vom sommerlichen Auf-

μην Εὐρώην, Καίκιαν μὲν λέγεται, ὁ ἀπὸ τοῦ περὶ
 τὰς Θερμῶν ἀνατολᾶς τοῦ [πνεῶν ἀνεμὸς]. Ἀπὴ-
 λιώτης δὲ, ὁ ἀπὸ τοῦ περὶ τὰς ἰσημερινῶν Εὐρώς
 δὲ,

Var. Lett.

περὶ τὰς Θερμῶν recte exhibent W. L. P. R. D. G. sic enim et postea
 περὶ τὰς ἰσημερινῶν κ. τ. λ. male itaque in E. B. V. παρατὰς θ.
 Pro πνεῶν ἀνεμὸς, quae verba explicationis causa addita credo,
 vitiosissime E. habet νεῶν πᾶνεμὸς, quem errorem feliciter repetiit
 B.

Aufgang berweht. Θερμῶν
 ἀνατολᾶς, sunt ortus solsti-
 tiales, i. e. solstitium aesti-
 uum, de quo Isidorus, V.
 cap. 34. Solstitium dictum
 quasi solis statium, quod tunc
 sole stante crescant dies vel
 noctes. — Duo autem sunt
 solstitia; unum aestiuum
 octavo Kalendarum Iuliarum,
 de quo tempore remeare sol
 ad inferiores incipit circu-
 los; aliud hiemale, octavo
 Kalendarum Ianuarii, quo
 tempore sol altiores incipit
 circulos petere. Vnde et
 hiemalis solstitii dies minimus,
 sicut aestiui maximus inueni-
 tur. II.) Ἀπὴλιώτης, Latini
 Subsolanus, nobis Ost-
 wind, ὁ ἀπὸ τοῦ π. τ. i. sc.
 ἀνατολᾶς, i. e. qui ab ortu
 solis aequinoctiali, (wo die
 Sonne in der Tagesgleiche
 aufgeht) i. ab aequinoctio,
 et quidem vernali fiat. Ad-

do Isidor. l. laud. Aequi-
 noctium adpellatum, quod
 tunc dies et nox horarum spa-
 tio aequali consistunt. — Duo
 sunt aequinoctia, unum ver-
 nale, et aliud autumnale,
 quae Graeci ἰσημερινῶς vocant.
 Sunt autem haec aequinoctia
 die octava Kalendarum Apri-
 lium, et octavo Kalendarum
 Octobrium, quia annus in
 duas partes tantum diuide-
 batur, hoc est, in aestiuum
 et in hiemale solstitium, et in
 duo hemisphaeria. Adde om-
 nino Gell. N. A. II, 22. in pri-
 mis Plin. XVIII, 77, p. 143
 seq. et Procl. p. 9 seq. III.) Εὐ-
 ρῶς, Latinis Vulturius, nobis
 Ost-Süd-Ost, ὁ ἀπὸ τοῦ τ. χ.
 i. qui ab ortu brumali, (vom
 winterlichen Aufgange der
 Sonne.) Oppositus est ortus
 brumalis occasui solstitiali.

29.) Καὶ — χαμῆρινος.]
 Diuisio Ventorum spirantium
 ab

δε, ὁ ἀπο τοῦ περὶ τὰς χειμερινὰς. 29.) Καὶ τῶν ἐναντιῶν Ζεφυρῶν Ἀργεστῆς μὲν, ὁ ἀπο τῆς θερινῆς δυσέως, ὃν τινες καλοῦσιν Ὀλυμπίαν, αἱ δὲ Ἰαπυγαὶ Ζεφύ-

ab occidente, i. e. Zephyrum, qui sunt oppositi Euris. — E Zephyris, inquit, oppositis ille vocatur Ἀργεστῆς, qui ab occasu solstitiali flat, ab aliis Ὀλυμπίας, ab aliis Ἰαπυγὲς nominatus: Ζεφυρός, qui ab occasu æquinoctiali; Λιψ, qui ab occasu brumali flat. — Καὶ sc. εκ, τῶν Ζ. α. ex Zephyris, oppositis sc. Ευροῖς I.) Ἀργεστῆς, Ὀλυμπίας vel Ἰαπυγὲς, Lat. Corus, nobis West- Nord- West dictus, ὁ ἀπο τῆς θερ. δ. qui ab occasu solstitiali aestiuo, (der vom sommerlichen Niedergang berweht). Oppositus itaque est τῷ Ευρῷ, quia δυσὶς θερινῇ est opposita τῇ ἀνατολῇ χειμερινῇ. II.) Ζεφυρός, Latinis Fauonius, nobis West, ὁ ἀπο τ. ἰσημ. sc. δυσέως, qui ab occasu æquinoctiali. Itaque est oppositus τῷ Ἀπηνιωτῇ, quia δυσὶς ἰσημερινῇ contraria est τῇ ἀνατολῇ ἰσημερινῇ. III.) Λιψ, Latinis Africus, nobis West- Süd- West, ὁ ἀπο τῆς χειμερινῆς sc. δυσέως, qui ab occasu brumali. Oppositus est

τῷ Κακκίῳ, quia δυσὶς χειμερινῇ opponitur τῇ ἀνατολῇ θερινῇ. 30.) Καὶ — καλοῦσι.] Diuisio ventorum spirantium a Septentrione. — Ex Septentrionibus ille vocatur Boreus proprie, qui coniunctus est τῷ Κακκίῳ; Ἀπαρκτίας, qui statim iuxta illum a polo meridiem versus flat; Θρασίας, ab aliis Κακκίῳ vocatus, qui statim iuxta Ἀργεστῆν spirat. — Καὶ, supple, vt antea, εκ, τῶν Β. ι. κ. I.) Βορέας, peculiariter ille vocatur Βορέας; idem enim est peculiariter, proprie, additum, vt Βορέας distinguatur ab omnibus ventis a septentrione flantibus, qui vocantur Βορέας. Sic supra Ευροῖς et Ευρος; Ζεφυραὶ et Ζεφυρός. — ὁ ἕξ τ. Κ. qui Caecianus excipit, qui proximus est C. ἕξ est idem quod γαττιῶν, vti apud Aristotel. in Meteor. II, 6. p. 777. Β. γαττιῶν τῷ Νοτῷ. Latinis est Aquilo, nobis Nord- Nord- Ost. II.) Ἀπαρκτίας, Latinis Septentrio, nobis Nord, ὁ ἕξ τ. κ. qui iuxta illum, subinde, flat

Ζεφυρος δὲ, ὁ ἀπο τῆς ἰσημερινῆς Δψ δὲ, ὁ ἀπο τῆς χειμερινῆς. 30.) Καὶ τῶν Βορρῶν ἰδίως, ὁ μὲν ἐξ ἡς 13. τῷ Κακίῳ, καλεῖται Βορρᾶς· Ἀπαρκτίας δὲ, ὁ ἐφεξῆς

Var. Leff.

13. ἐξ ἡς — ἐξ ἡς W. L. P. R. D. ἐξ ἡς — ἐξ ἡς E. B.
 πνεύων explicationis causa fortassis additum.

flat, nam ἐφεξῆς est idem, ac ἐξ ἡς. — ἀπο τ. πύλου, a polo, et quidem arctico, κατὰ τ. μ. meridiem versus. III.) Θρασκίας, nobis Nord-Nord-West, ὃν ε. Κ. κ. quem alii Κακίαν vocant, ὁ ἐξ ἡς π. τ. Α. est is, qui Argessen excipit.

31.) Καὶ — καλοῦσι.] Diuīso Ventorum, spirantium a Meridie. — Ex Austris ille vocatur Notos, qui a polo nobis condito aduersus flat τῷ Ἀπαρκτίῳ; Eurovotos, qui inter Eurum et Notum; ille vero, qui ab altera parte flat, inter Africum et Austrum, ab aliis vocatur Λιβονotos, ab aliis Λιβοφαινίξ. I.) Notos, Latinis Auster, nobis Süd, ὁ φερομενος α. qui oppositus, aduersus spirat; φερομαι enim de ventis adhiberi, iam supra vidimus. — τῷ Ἀπαρκτίῳ, et quidem ἀπο τοῦ αἰθέρους π. a polo nobis condito, i. Antarktiko. supra II, 6. dixit: ὁ. (sc. πύλος) δὲ ὑπο

γὴν αἰ κατακεκρυμμένος, κατὰ το νοτιον, Ἀνταρκτικός καλούμενος. Hinc Notos contrarius est τῷ Ἀπαρκτίῳ. II.) Eurovotos, nobis Süd-Süd-Ost, est is, ὁ μεταξὺ Eurovotos καὶ Notou, qui inter Eurum et Notum. Pro μεταξὺ Aristotel. dicit κοινος, veluti in Meteorol. II, 6. p. 777. F. Itaque Eurovotos est oppositus τῷ Θρασκίῳ. III.) Τον δὲ ἐπὶ θαλάττῃ, illum, qui in altera parte. Sic supra III, 7. ἐπὶ θαλάττῃ, III, 8, ἐπὶ θαλάττῃ κεραι. — καλοῦσι κ. τ. λ. nominant alii Λιβονοτον, alii Λιβοφαινίκα. Hic nobis est Süd-Süd-West, et oppositus τῷ Βορρᾷ.

32.) Τῶν δὲ — λεγομενος.] Noua diuīso Ventorum, et quidem quarta. Ex Ventis, ait, alii flatus habent rectos, ii scilicet, qui directis ante se lineis flant; alii reflexis spirant lineis, veluti Caecias. Iterum Venti in duo genera diuiduntur, e quibus ευδυσκ

ξης απο του πολου κατα το μεσημβρινον πνεων
 Θρασκιας δε, ο εξης πνεων τω Αργεστη, ον ενιοι
 Καικιαν καλουσι. 31.) Και των Νοτων, ο μεν απο του
 αφανους πολου φερομενος αντιπαλος τω Απαρκτιας,
 καλειται Νοτος· Ευρονοτος δε, ο μεταξυ Ευρου και
 Νοτου· τον δε επι θαιτερα, μεταξυ Λιβος και Νο-
 του. οι μεν Λιβονοτον, οι δε Λιβοφοινικα καλουσι.
 14. 32.) Των δε Ανεμων οι μεν, εστιν Ευθυπνυοι, οποσοι
 διεκ-

Var. Lat.

κατα το μεσημβρινον, intellige κλιμα. Locutio plena occur-
 rit supra II, 4. κατα το βορειον κλιμα, ubi etiam κατα το νο-
 τιον. Alias etiam legi posset: κατα την μεσημβριαν.

ον ενιοι Καικιαν καλδουσι. 'Legi debet: ον ενιοι Καικιαν κα-
 λουσι. Vid. Excurs. de Vent. §. XIX.

αφανους πολου. Ni voce αφανης et alias Noster vñus esset, ve-
 luti VI, 17. legi posset αφαντου, i. e. non adparentis. Sic Sopho-
 cles in Philoq. vñ. 300. αφαντον φως de igni latente in filice, cf. ind.

φερομενος αντιπαλος, fiat adversus. Mallet post φερομενος
 comma ponere, et post αντιπαλος subintelligere εστι, i. fiat, et
 est adversus. — forsan paullo post ante ο, excidit ον.

14. ευθυπνυοι R. εποδοι exhibent L, et R. Vitiose.

νοι, qui flatus habent rectos,
 opponuntur ανακαμπιπνυοις,
 qui reflexos et refractos ha-
 bent flatus, e quorum nu-
 mero est Καικιας. Vide,
 quae de hoc scripsi in Ex-
 curs. de Vent. §. XVI. So-
 lus Καικιας videtur sic flare,
 quod ex Aristotele colligi
 debet, soli huic Vento fla-
 tus reflexos adtribuente;
 ceteri vero Venti flatus ha-
 bere rectos videntur. Quod
 ad hos adtinet, accuratius
 eos describit Noster, οποσοι,

dicens δ. π. κ. ευθικαν, qui
 recta ante se flant linea, die
 in gerader Linie vor sich hin-
 wehen. διεκπνευσι idem ac
 πνευσι, φερονται. Verbum
 compositum simplicis locum
 sustinet. προσω, ante se, vor
 sich hin, vorwärts. κατ' ευ-
 θικαν, vide supra II, 4.
 Apul. p. 127. Excursores
 venti habentur, qui directo
 spirant: Reslabri, recipro-
 ci; ut Caecias putatur esse.

33.) Και — γινε.] Di-
 visio Ventorum quinta, ab
 anni

διακπνεουσι προσω κατ' ευθειαν' οἱ δε, Ανακαμψι-
πνοοι, καθάπερ ὁ Κακικας λεγομενος. 33.) Καὶ οἱ
μεν χειμῶνος, ὡςπερ οἱ Νοτοί, δυναστευοντες· οἱ δε,
θερους,

Var. LeA.

λεγομενος superfluum est, sicuti in seqq. λεγομενοι. Attamen-
talia etiam penes alios leguntur, veluti apud Thucyd. II, 79. p.
122. εκ της Κρουσιδος γης καλουμενης. cf. ind. sub v. καλουμενος.

anni temporibus, in quibus
spirant, desumta. Alii, in-
quit, *biberno pollent tempo-
re*, sicuti Νοτοί; alii *aestiuo*,
sicuti Ετησιαί, ex *Septem-
trionibus et Zephyris compo-
siti*; Ορνθιαί, *verno tempo-
re flantes*, ad genus *Septem-
trionum sunt referendi*. —
Οἱ χειμῶνος δ. alii *tempore
biberno pollent, sunt princi-
pes*, ὡςπερ ὁ Ν. veluti *Nosi
sive Austri*. Cf. Aristotel.
Meteorol. II, 5. p. 774. B.
Adde Probl. S. XXVI, 17.
vbi: Δια τι οἱ Νοτοί πνεουσι
μεν [του] χειμῶνος, καὶ ταυτος
πρρχομενου, καὶ μεταπρρχουλη-
γοντες; cf. et Plin. II. 47.
p. 98. — οἱ δε θερους, alii
tempore aestiuo. Supple χρ-
ν, vt antea ad vocem χει-
μῶνος, — ὡς λεγομ. Ετησιαί,
vt *Etesiae*. Addit, e quo
genere Ventorum hi sunt
compositi, μίξινεχοντες, *com-
positi sunt ex των φερομενων
σε α. τ. α. ventis septemtrio-*

nalibus, vnde patet, quod
Etesiae non ex vno vel al-
tero vento septemtrionali
orianitur, sed ex omni illo-
rum genere, qui a plaga
septemtrionis spirant, et
quidem in primis ex iis,
qui occidentem versus locum
obtinent, quod ex Aristotele,
mox laud. adparebit. nam
non solum compositi sunt ex
ventis septemtrionis, sed etiam
e Zephyris, καὶ των Ζεφυρων.
Cf. Aristotel. Meteorol. II,
5. p. 774. B. Απερνευσι
δε τινες, δια τι βορραι μεν
γινονται συνεχας, ὅς καλου-
μεν Ετησιαί, μετα τας θερι-
νας τροπας. κ. τ. λ. et paullo
ante p. 773. F. Οἱ δ' Ετη-
σιαί πνεουσι μετα τας τροπας
καὶ κυνος επιτολην, καὶ οὐτο
τηνικαυτα, ὅτε πλησιαζει μα-
λιστα ὁ ἥλιος, οὔτε ὅτε πορρέω*
καὶ τας μεν ἡμερας πνεουσι,
τας δε νυκτας πνεονται. κ. τ.
λ. Ibid. cap. 6. p. 779. C.
et D. Οἱ δ' Ετησιαί περι-
σταται

Φερους, ὡς οἱ Ετησικαὶ λεγόμενοι, μῆζιν ἔχοντες τῶν
 τε ἀπὸ τῆς ἀρκτοῦ φερομένων, καὶ Ζεφυρῶν· οἱ δὲ
 Ὀρνι-

στάται τοῖς μὲν περὶ δυσμῶν
 οἰκουσιν, ἐκ τῶν Ἀπαρκτιῶν
 οἱ Θρασκίαι, Ἀργεστοὶ καὶ
 Ζεφυροὶ, — — ἀρχόμενοι
 μὲν ἀπὸ τῆς ἀρκτοῦ, τελευτών-
 τες δὲ εἰς τοὺς πορρῶ· τοῖς δὲ
 πρὸς ἰὼ περισταταῖς μέχρι τοῦ
 Ἀπηνιωτοῦ. Adde Probl. Sect.
 XXVI. Plin. Hist. nat. II,
 47. p. 97. seq. *Caniculae*
fidus, *Sole primam partem*
Leonis ingrediente: qui dies
XV. ante Augustas Calendas
est. Huius exortum diebus
 octo ferme Aquilones antece-
 dunt, quos *Prodromos* ad-
 pellant. [Vid. de his Ari-
 stotel. Meteorol. II, 5. p.
 773. D.] *Post biduum au-*
tem exortus, iidem Aquilones
constantius perflant his die-
bus, quos Etesias adpellant.
Mollire eos creditur Solis va-
por geminatus ardore sideris:
nec ulli ventorum magis statim
sunt. Aliis praeter ea locis
 agit Plinius de his ventis.
 Cf. quoque Senec. Nat.
 Quaest. V, 10. seqq. Isidor.
 XIII, 11. p. 1149. qui ibi
 male vocem Ετησικαί, *Ete-*
siae, ab ἐνιαυτος deriuat.
 Deriuanda potius est ab ἐναι,

et Latinis vocantur *Venti*
annuii, anninerarii. Quia
 vero hi venti inter Septem-
 trionem et Occidentem flant,
 facile est perspectu, quam
 ob rem Vitruvius, XXIV
 statuens Ventos, I, 6. p.
 28. *Etesias* — sic enim
 ibi scribitur — collocat in-
 ter Caurum et Argesten. Vid.
Excurs. de Ventis. §. IV. —
 Tertium genus sunt Ὀρνιθιαί,
 qui Βορραὶ αἰετῶ γενεαί, sunt
 e genere Ventorum Boreali-
 um et αἰετοὶ τ. ο. α. *Venti*,
 qui tempore verno perflant.
 Iterum consulendus Aristote-
 les in Meteorol. II, 5. p.
 774. D. Ὅμοιος (sc. vt
 Etesiae,) δὲ καὶ μετὰ τὰς
 χαμερμαῖας τροπὰς πνεοῦσιν οἱ
 Ὀρνιθιαί· καὶ γὰρ οὗτοι Ετη-
 σικαὶ αἰετῶ ἀσθενεῖς, ἐλαττοῦν
 δὲ καὶ οφθαλμοῦ τῶν Ετησιῶν
 πνεοῦσιν· ἐβδόμηκοστή γὰρ ἀρ-
 χόνται πταν, διὰ τὸ πορρῶ
 οὔτα τὸν ἥλιον ἐνίσχυναν ἥττον,
 et sic porro. Cf. etiam Plin.
 II, 47. p. 97. *Fauonium*
quidam a. d. VIII. Calen-
das Martii Chelidonium vo-
cant, ab hirundinis visu:
nonnulli vero Ornithian vno
 et

Ορνιθία καλούμενοι, ἑσθῆνοι τινες οὗτοι ἀνεμοί, Βορέαι εἰσι τῶ γενεῖ. 34.) Τῶν γε μην βιαίων πνευμάτων. 15.
τῶν

Var. Læß.

15. γὰρ μην W. L. P. R. D. γὰρ μην E. B. more consueto.
Pro βιαίων viciose legitur in R. βιαίων, et pro ἀνεμῶν eadem
exhibet αἰωθῶν.

et LX. die [altera ibi lectio habet uno et LXX. quae loco c. Aristotelis accommodatior videtur; sed vide ibi Harduin. p. 129.] post brumam ab adventu autum, flatem per dies novem. Ideo vocavit Noster hos Ventos *εσθῆνους ἀνεμούς*, quia flant tempore, quo aues sunt reduces, id est, initio veris. Columella XI, 2. p. 426. Ornithiae sunt Venti septemtrionales, qui per dies triginta esse solent; tum et birundo advenit. Meminit quoque horum Ventt. Vitruvius l. laud. Apul. Equidem biemales habentur, ut Noti: Etesiae frequentiores sunt aestate anni, Septemtriones ac Zephyri tempestate veris: Ornithiae venti adpellantur Aquilonum genus ex aëre prolati [al. exhibent prolati] minori nisu, nec iugi perseverantia spiritus perferentes.

34.) Τῶν — ἐξαιφνης*]
Transgreditur ad Ventos

violentos et vehementes, *e violentis*, inquit, *flatibus est Catagis, superne et quidem subito deiectus*, der plötzlich von der Höhe herunterstürzt, vertit Schult. Videtur hic Ventus violentus similitudinem quamdam habere cum *Ἐκρηφιαῖς*, de quibus supra iam est dictum; attamen nil certi de eo mihi constat, nec Aristoteles cap. 1. libri III. Meteorol. in quo de his ventis violentis differitur, eius meminit. Laudat quidem Elmenhorst. in not. ad Apul. p. 80. Gregorii Nyss. in Psalm. tract. I. cap. 8. p. 283. at ille locus nil aliud indicat, quam quod K. sit ventus violentus, magna vi erumpens et omnia vastans. Idem laudat Hesych. sub h. v. Seneca denique N. Q. V, 17. nomen quidem profert, at nil aliud addit, quam quod Pamphyliam infestet. Forfan hoc nomen Vento cui-

των, Καταργίς μὲν ἐστὶ, πνεῦμα ἀνωθεν τυπτόν ἐξαφ-
νης. 35.) Θυελλα δὲ, πνεῦμα βίαιον, καὶ ἀφνω
προσαλλομένον. 36.) Λαίλαψ δὲ καὶ Στροβίλος, πνεύ-
μα

dam violento ab iunioribus
scriptoribus est inditum.

35.) Θυελλα — προσαλ-
λομένον.] Alterum horum
Ventorum genus Θυελλα
est *fiatus vebemens, repente
profiliens*. Videtur esse La-
tinorum *procella*, iterumque
ad *Εκνεφίας* referendum;
duo enim *Εκνεφίων* genera
profert Aristoteles in *Meteo-
rol.* III, 1. quorum unum
cum tonitru et fulgure, al-
terum cum imbre effunditur.
Cf. etiam Plin. II, 49. p.
99. Senec. Nat. Quaest. V.
12. Isidor. XIII, II. pag.
1149. ubi: *est vis venti cum
pluvia*. — — πνεῦμα β.
flatus violentus, vebemens.
Sic paullo antea τῶν βίαιων
πνευμάτων. — — ἀφνω, *subi-
to, repente*, idem ac ἐξα-
φνης, *asphudius*. — — προ-
σαλλ. *profiliens*, ad vim,
impetum et celeritatem de-
clarandum.

36.) Λαίλαψ — ἀνω.]
Tertium et quartum genus.
*Flatus, qui inferne sursum
versus voluitur, Λαίλαψ et
Στροβίλος*. Hos ventos nos

vocamus *Wirbelwinde*. —
*ελούμενον, volutum, conuo-
lutum*, et quidem *κατωθεν*
i. e. *inferne, sursum versus*,
von unten hinauf, quare
opponuntur hi duo Venti
Καταργίς, qui ἀνωθεν deuol-
uitur. Λαίλαψ et Στρ. om-
nia e terra in aërem rapi-
unt, nec ab aëre in terram.
Haec et praecedentia Apu-
leius sic transtulit: *Atenim
procellosus flatus Cataegis
dicitur, quem praefractum
possumus dicere. Ventus,
qui de superiore coeli parte
summissus, inferiora repen-
tinis impulsibus quatit. Tur-
bo autem dicitur, qui repen-
tinis flabris profilit, atque
uniuersa perturbat. Vertex
ille est, vel uti dicitur, Di-
ne, [Graecorum, δινη,]
quam torquetur humus ari-
da, et ab imo erigitur ad
summum. — Turbo et Di-
ne videntur esse Nostro Λαί-
λαψ et Στροβίλος; nam Grae-
corum δινη vel divos est aëris
turbo.*

37.) Αναφύσημα — ἐστιν.]
Quintum genus. *Αναφύση-
μα*

μα εἰλούμενον κατωθεν. ἀνω. 37.) Ἀναφύσσημα δὲ, γῆς πνεύμα. ἀνω φερόμενον κατὰ τὴν ἐκ βυθου τινος ἡ ἐξηγματος ἀναδῶσιν ὅταν δὲ εἰλούμενον πολὺ φέρεται,

Var. Lect.

Pro ἀνω φερόμενον vitiose in R, exaratum video αἰω φερόμενον.

μα est effatus terrae, qui sursum rapitur ex eruptione profundum cuiusdam loci (i. speluncae,) vel biatus terrae; (qui sc. erumpit e profundo quodam terrae loco, seu e terra, per hiatus discissā,) hic flatus si multus ac contortus fertur, vocatur Turbo (Praester) terrestris. Ἀναφ. itaque est πνεύμα ἐκ γῆς, flatus e terra; γῆς enim refero ad πνεύμα, et subintelligo ἐκ, neutiquam ad ἀναφύσσημα. — ἀνω φερ. qui sursum trahitur, voluitur, κατὰ τὴν α. per eruptionem ἐκ βυθου τ. e profundo quodam loco, ἡ ἐξηγματος, vel biatus. Budos quemlibet locum profundum, speluncam significat; ἐρημα est terrae biatus, terraemotu, siue re alia ortus; ἀναδῶσις denique eruptio sc. πνεύματος. Haec ἀναδῶσις accurate describitur et distinguitur; nam addit: ὅταν αἰλούμενον sc. πνεύμα, πολὺ φέρεται, si hic flatus valde contortus

agitur. πολὺ ad αἰλούμα. et ad φέρεται trahi potest. — Πρηστήρ χθονίος ἐστίν, τὴν Turbo (Praester) terrestris est. ἐστίν h. i. pro γίνεται. Bene vero, additur χθονίος, ut distinguatur Πρηστήρ οὐρανίος, siue κεραυνίος, de quo post. Eodem modo distinguuntur a Plinio II, 50, p. 99. quem locum in not. 42. laudatum videbis. Seneca in N. Q. V, 13. hunc turbinem vocat igneum, de quo in not. 42. Adde Lucret. VI, 423, et 444. nec non Aristotelis Meteorol. III, 1. in quo capite abunde de his Ventis vehementibus disputatur. Schult. πρηστήρ est Windsbraut. Apul. Anaphysmata Graeci vocant eos spiritus, qui de profundo vel biatibus terrae explosi ad superna aëris silent eadere. Hi quum maiore vi torti sunt, fit procella terrestris, et a Graecis Praester nomen accepit.

16. ται, Πρηστήρ χθονίος ἐστίν. 38.) Ἐλήθεν δὲ πνεῦμα ἐν νεφέῃ παχέι τε καὶ νοτερώ, καὶ ἐξώθεν δὲ

Var. Lect.

16. παχὰ τε W. L. P. R. D. παχάτε E. B.

38.) Ἐλήθεν — ἐλαυνόμενον.] Venit ad tonitru, de quo sic: Si flatus crassiori et humidæ nubi implicitus, extrinsecus per eam continua nubis spissamenta violenter dirumpit, edit mugitum et fragorem, sicque oritur Tonitru eodem modo, quo flatus violenter in aquam impellitur. De Tonitru agit Aristoteles in II. Meteorol. cap. 9. vbi inter alia p. 787. B. Ὅση δ' ἐμπεριλαμβανέται τῆς ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως ἐν τῇ μεταβολῇ ψυχόμενον τοῦ αἰέρος, αὕτη συνιόντων τῶν νεφῶν ἐκκρίνεται βίη δὲ φερόμενη καὶ προσπίπτουσα τοῖς περιεχομένοις νεφέσι, παχὰ πλῆγην, ἥς ὁ φοβὸς καλεῖται βροντῇ. Plura ibi sunt lectu digna. Lectori relinquenda. Adde Plin. II, 53 seqq. Senec. N. Q. II, 12 seqq. et 54 seqq. Isidor. XIII, 8. — πνεῦμα ε. ἐν ν. flatus qui in nubem fertur, i. e. flatus in nube inclusus, nubi implicitus, et quidem παχὰ

τε καὶ νοτ. densæ et humidæ, vt infra f. 20. ἐν νεφῇ νοτερώ. — καὶ ἐξην. β. et qui violenter dirumpit, ἐξώθεν δ. α. extrinsecus per eam, τὰ α. π. τ. ν. continua nubis spissamenta. συνεχῇ addit, quia hæc πλάσματα non sunt disiuncta, sed coniuncta, i. e. continua, die vest. dicht an einander hängen, vnde sine vi disiungi, dirimi nequeunt, ideoque πνεῦμα ἀπεργασάτο βρομ. κ. π. μ. edit mugitum et fragorem, quod nos einen Knall und Schlag dicimus. id βροντ. λεγ. iam Aristoteles in Meteorol. l. c. p. 787. D. dicit, varios sonos in tonitruo fieri: παντοδαποὶ δ' οἱ φοβοί, διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τε γίνονται τῶν νεφῶν, καὶ διὰ τὰς μεταξὺ κοίλας, ἥ τ' οὐ συνεχεῖς ἐκλάσσει τῆς πυκνότητος, et Senec. N. Q. II, 12. Dissimilis autem crepitus fit, ob dissimilem impactionem nubium. — Simile, de quo vid. Var. lecti. addit N. explicationis causa:

δι' αὐτοῦ θηγνυον βίαιως τὰ συνεχῆ πλάσματα τοῦ νεφούς, βρομον καὶ παταγον ἀπεργάζεται μεγαν, βροντὴν λεγομεν, ὥσπερ ἐν ὕδατι πνεύμα σφοδρῶς ἐλαυνόμενον. 39.) Κατὰ δὲ τὴν τοῦ νεφούς ἐκρήξιν 17. πυρῶ-

Var. Lect.

βίαιως E. W. L. P. R. D. βίαιος B.

βροντὴν λεγομεν W. L. P. R. D. βροντὴ λεγ. E. B.

Verba ὥσπερ ε. ὕ. π. σ. ἐλαυνόμενον additamentum esse videtur, saltem abesse possunt. Attamen non statim ea expungerem, quum Noster Aristotelem ipsum ante oculos habuerit eumque sic imitatus, de qua re cf. *Excerpt. I.* Vt vero Apuleium, verba illa ipse vertentem, omittam, vnum Aristotelis, qui talia explicationis causa scriptis suis immiscuit, locum, in quo de tonitru didicerit, adducam, in *Meteorol. II, 9, p. 787. C.* Γίνεται δ' ἡ πληγὴ τοῦ αὐτοῦ τροπῶν, ὥσπερ ἀκασαί μετ' ἑνὶ μικρῷ παύσει, τῷ ἐν τῇ φλογὶ γινόμενῳ φωφῷ, ὃν καλοῦσιν οἱ μὲν, τὸν Ἡφαιστὸν γέλιν' οἱ δὲ, τὴν Ἑστίαν [mallem: τὸ Ἡφαιστὸν γέλιν' οἱ δὲ, τῇ Ἑστίᾳ], οἱ δ' ἀπὸ αὐτῆς τούτων, γίνονται δ', ὅταν ἡ ἀναδυμίσσις αὐτῆς τὴν φλογὰ συνεστραμμένη φερίται, θηγνυμένων καὶ θηρανομένων τῶν ζώων· οὕτως γὰρ καὶ ἐν τοῖς νεφέσι γινόμενον ἡ τοῦ πνεύματος ἐκρήξις πρὸς τὴν πυκνοτάτην τῶν νεφῶν ἀσπίπτουσα, ποιεῖ τὴν βροντὴν.

caussa: ὥσπερ π. σ. 1. sicuti flatus vehementer impulsus ἐν ὕδατι pro αὐτῇ ὕδαρ, in aquam. Apul. p. 128. Sed quum tormentum illud [Prester] ire pergit, densasque et tumidas nubes prae se agit, coactasque collidit, fit sonitus, et intonat coelum: non secus, ac si commotum ventis mare cum ingenti fragore undas littoribus impingat.

39.) Κατὰ — γινόμενον.] Differit de Fulgure, et dum nubes, pergit, disrumpitur,

spiritus ille ignitus et coruscans vocatur Fulgur, quod tonitru antecedit, re vera autem post illud fit. *Αστραπή* et *Κεραυνός* ita inter se differunt, ut *αστραπή* sit Lat. *tonorum Fulgura*, *Fulgor*; i. e. ipsa luminis vibratio, quae cum ipso sit tonitru, sed ante cernitur, nobis das *Wetterleuchten*, vel der bloße Blitz ohne Donner secundum Stroth. in *Chrest. gr.* p. 346; *Fulmen* contra, Gr. *κεραυνός*, sit ardor nubium confli-

πυρῶθεν τὸ πνεῦμα καὶ λαμψαν, Ἀστραπή λεγέ-
ται, ὃ δὴ προτερον τῆς βροντῆς προσεπεσεν, ὑπερον
γενομε-

Var. Leß.

17. προσεπεσεν exhibent W. L. R. [D] G. προσεπεσεν dedi ex
B. B. P. V. sicque legitur in marg. ed. G.

conflictu expressus et emis-
sus, der Blitz, quamquam
Ausonius Popma in *diff. verb.*
has vv. sic distinguit: „*Ful-*
men est telum ipsum, quod
emittitur: *Fulgur* est ignis
sive coruscatio cum fulmine
emicans: *Fulgetra* est ful-
gor tantum sine fulmine;
sed Vett. ipsi non semper ac-
curati esse videntur in his
vv. Seneca in N. Q. II, 12,
Tria sunt ergo, quae acci-
dunt, fulgurationes, fulmi-
na et tonitrua: quae una
facta, serins audiuntur. Ful-
guratio offendit ignem: ful-
minatio emittit. *Illa — ut*
ita dicam — comminatio
est, et coactio sine ictu: ista
iaculatio cum ictu. Patet ex
his. quod Senecae *fulgur* et
fulgetra sit unum idemque.
Alia profert Isidor. XIII. cap.
9. not. 41. laud. et Plinio
vox *Fulmen* vocabulum, ut
ita dicam, generale videtur;
nam dicit II, 52. p. 100.
Fulminum ipsorum plura ge-
nera traduntur. Sed reuer-

tor ad Nostrum. Ἀστραπή
est *fulgur*. Cf. Aristotel. in
Meteorol. II, 9. p. 787.
D. seq. Το δὲ πνεῦμα το
εκδιλυβομενον, τὰ πολλὰ μὲν
εκπυρουνται λεπτή καὶ ἀσθενὴ
πυρῶσα· καὶ τούτ' ἐστίν, ἥν
καλούμεν Ἀστραπήν, ἥ αν ὡς
περ ἐκκίπτον το πνεῦμα χρω-
ματισθὲν οὖθῃ. Eodem fere
modo ἀστραπή Nostro est
πνεῦμα πυρῶθεν καὶ λαμψαν,
spiritus ignitus et coruscans;
πυρῶθεν vero dicitur de ἀστα-
πῇ, quia re vera ignem con-
tinet, λαμψαν, quia micat,
coruscat, nobis leuchten,
schimmerern, erhellen, — κα-
τὰ τὴν τ. γ. ε. dum nubes dis-
rumpitur, sc. a tonitru,
quod e praecedentibus patet.
Potius vero ab ἀστραπή, siue
καρῶνσῃ, sed Noster maio-
rem vim tonitru, ac fulguri
adtribuit; nam credit, quod
tonitru sit causa fulguris,
quum tamen vice versa opti-
mum quemlibet non fugere
possit, fulgur causam esse
τον tonitru. Eiusmodi error
latet

γενομενον· 40.) ἐπεὶ τὸ ἀκουστον ὑπο τοῦ ὁρατοῦ
πεφύκε

latet quoque in verbis δ δὴ
προτερον τ. β. π. υ. γ. fulgur
tonitru antecedit, re vera
autem fit posteum. Sic haec
verba intelligo mecumque
facit Apuleius. Schult. Man
sieht diesen, ebe man den
Donner hört, obwohl er von
diesem die Folge ist. Nostro
adstipulatur Aristoteles in
Meteorol. II, 9. p. 787. E.
Γινεται δὲ [sc. ἀστραπή,] με-
τα την πληγην, καὶ ὕστερον
της βροντης, ἀλλὰ φαίνεται
προτερον· διὰ τὸ τὴν οὖν προ-
τεραν της ακοης. Rem exem-
plo illustrare conatur Ari-
stoteles, nam, δῆλοι, per-
git, δ' ἐπὶ της εἰσεσις τῶν
τρίτηων· ἡδὴ γὰρ ἀναφερόντων
καὶ τὰς κόπας, ὁ πρῶτος
αφικνείται ψοφος κωπηλασίας.
Inde melius Plin. II, 55.
p. 101. Falgetrum prius
cerni, quam tonitrum audiri,
quum simul fiant, certum
est. Nec mirum, quoniam
lux sonitu velocior. etc. Apul.
p. 129. Nunc de nubium
praestigiis referam. Quan-
dō perfecta nubecula patefe-
cerit coelum, ignescunt pe-
netrabiles spiritus, emicat-
que lux clara: hoc dicitur
Coruscare: et ordine quidem

prius Tonare oportet, scilicet
Coruscare.

40.) ἐπὶ — αφικνουμε-
νον.] Causam indicat, ob
quam fulgur prius adparet,
quam tonitru auditur. A
natura ita comparatum est,
ut id, quod oculis percipi
potest, prius in sensus no-
stros cadat, quam quod auri-
bus percipimus; nam illud
etiam e longinquo videri pot-
est: hoc vero tunc demum,
si auribus adpulsum fuerit,
et praecipue, quia alterum
maxima omnium praeditum
est celeritate — scilicet igni-
ta natura — alterum vero,
quia tardiore et aëria praë-
ditum est natura, non prius
audiri potest, quam quam
aures pepulerit. Explicatio-
nis causa Schultesii versio-
nem addam: denn die Ge-
genstände des Gesichts ma-
chen ihren Eindruck viel ge-
schwinder auf ihr Empfin-
dungswerkzeug, als die des
Gehörs: das Auge sieht schnell-
er in eine große Entfernung,
da das Ohr erst hört, wenn
der Ton an sein Trommel-
fell anschlägt: besonders bey
Gegenständen so verschiede-
ner Natur, wie das Feuer,
das

πεφυκε φθάνεσθαι, του μεν και προῤῥωθεν ὀρώμενου·
του δε, επειδαν εμπელαση τη ακοη, και μαλιστα,
εταν το μεν, ταχιστον η των οντων, λεγω δε το πυ-
ρωδες το δε, ηττον ταχυ, αερωδες ον, εν τη πλη-
ζει

Var. Lect.

ορώμενον E. B. W. L. P. R. [D.] G. ὀρώμενου exstat in V.
In margine ed. D. legitur γρ. δηλουμένου, quae lectio quoque in-
uenitur in var. lect. ed. G. non male, attamen etiam verus lectio
ferri potest, cf. not.

Pro εταν malletm ετι αν.

το πυρωδες recte W. L. P. R. et sine dubio cett. Vitiose contra το
πυρωδες habent E. et B.

das schnellste in der Natur,
und die Luft, die in ihrer
Bewegung ungleich langsa-
mer ist. — — επω πεφυκε,
nam a natura ita conpara-
tum est. Cf. f. 8. — — φθα-
νεσθαι ὑπερ του ὄρατου, ut
id, quod oculis cernitur,
praeueniat το ακουστον, id
quod auditur, i. quod ocu-
lis percipitur, prius in sen-
sus nostros cadit, quam id,
quod auribus percipimus.
Osserua elegantem vsum του
φθάνεσθαι. — — του μεν sc.
ὄρατου κ. π. ὁ. nam id, quod
oculis percipitur, etiam e
longinquo cerni potest; con-
trario vero του sc. ακουστου,
id, quod auribus percipitur,
tunc demum, επιδαν ε. τ. α.
si auribus adpulsum fuerit.
ακοη eleganter pro ωσι, au-

ribus, et εμπελαζω est adpro-
pinguare. Infra f. 26. ὡν
τα μεν ενδουσιαν ποιεῖ τους εμ-
πελζοντας. — — κ. μαλι-
στα, et in primis, εταν το
μ. τ. η. των οντων, quoniam
illud sc. ὄρατον, omnia cele-
ritate sua superat. — —
λεγω δε τ. π. loquor enim de
natura ignita. (De hoc vfu
verbi λεγων vide supra I, 3.)
το δε, hoc vero, sc. ακου-
στον, ηττον τ. tardius, αερω-
δες ον, est enim aerium, i. e.
maius temporis spatium con-
sumitur, donec motus aëris
verberati auribus percipi pot-
est. αφικναται κ. α. perue-
nit ad aures, εν τ. κ. quum
eas pepulerit. Bene quidem
ostendit Noster, quod Αστρα-
πη citius in sensus nostros
cadat, quam Βροντη atcauf-
sa,

ἔτι πρὸς ἀκοὴν ἀφικνουμένον. 41.) Το δὲ ἀστρα-18.
ψαν,

sa, quod βροντῇ re vera prius oriatur, quam ἀστραπή, ex his neutiquam elici potest. Haec, de quibus Noster copiosius disseruit, paucis verbis complexus est Aristoteles: διὰ τὴν οὖν προτερὰν τῆς ἀκοῆς, vid. not. antec. ubi idem ianuit Plinius, nec ab his discedit Seneca in N. Q. II, 12. *Ante autem videmus fulgurationem, quam sonum audiamus: quia oculorum velocior est sensus, et multum aures antecedit.* Apul. Quippe ubi nubes adflictu ignem, ut ignifera saxa attrita inter se dant; obtutus velocius illustriora contingit: auditus dum ad aures venit, seriore sensu concipitur. ita et prius Coruscare coelum creditur, et mox Tonare. tum quia ignes pernecitate sui clarifcantes, dicto citius nostrae visioni occurrunt, sonus vero, verberato aëre, id est, alterius iudicio sentitur.

41.) Το δὲ — καλαται.] Sens. Si vero fulgur ignitum violenter usque ad terram illisum fuerit, Fulmen vocatur. Cf. Aristoteles in Meteorol. III, 1. p. 790. E

εάν δ' ἐν αὐτῇ τῇ κῆφᾳ πολὺ καὶ λεπτὸν ἐκβλήσῃ πνεῦμα, τοῦτο γίνεταί Κεραυνός (Blitz.) Plura ibi de κεραυνῷ legi possunt. Plin. II, 50. p. 100. *Quod si simul rupit nubem, exarsitque* (sc. Turbo,) *et ignem habuit, non post ea concepit, Fulmen est.* Adde Senec. in N. Q. II. passim, et Isidor. XIII, 9. Fulmina collisa nubila faciunt; nam omnium rerum collisio ignem creat, ut in lapidibus ceruimus, vel attritu rotarum, vel in silvis arborum: simili modo in nubibus ignis, unde et prius nubila sunt, deinde ignes. Ex vento autem et igne fulmina certum est in nubibus fieri et impulsu ventorum emitti. Ideo autem fulminis ignem vim habere maiorem ad penetrandum, quia subtilioribus elementis factus est, quam noster, id est, qui nobis in visum est. Tria sunt autem eius nomina, Fulgur, Fulgor, et Fulmen. Fulgur, quia tangit: Fulgor, quia incendit et urit: Fulmen, quia findit, ideo et cum trinis radiis pingitur. — — Κεραυνὸς καλαταί, τὸ α. α. fulgur igni-

ψαν, αναπυρωθεν, βιαίως αχρι της γης διεκθεον, Κεραυνος καλεται 42.) εαν δε ημιπυρον η, σφοδρον
δε

ignitum, διεκθεον, quod attingit, i. illiditur, αχρι τ. γ. usque ad terram, i. usque ad terram progreditur, penetrat, et quidem βιαίως, violenter, magno impetu magnaue vi. attamen et bono sensu haec vox ad αστραψαν referri potest, licet mallem ad αχρι της γης. Apul. Flamma vero illa, quam nubium adflatus excussit, si robustiore fuerit incendio, impetu denebitur in terras, et Fulminis habet nomen, atque formidinem infert.

42.) εαν — Τυφων.] Si semiignitum, attamen violentum et condensatum, Πρηστηρ vocatur; sin vero prorsus nil ignis conceperit, Τυφων. Aristotel. in Meteorol. III, 1. p. 790. E. 'Οταν δε κατασπωματιον εκπυρωδη — τουτο δ' εστιν, αν λεπτοτερον το πνευμα γενηται — καλεται Πρηστηρ συνεπιμψησι γαρ τον αερα τη πυρωσει χρωματιζων. Ibidem copiose agitur de Typhone, e. c. p. 790. C. Καλ.ται δ' αναχρωματιστον η, τουτο το παθος Τυφων, ανεμος ων, ονεν Ενε-

φιας, ανεπτος. Colligi inde potest, quod Κεραυνος, Πρηστηρ et Τυφων species sint της Αστραψης, et Αστραψη genus. Non possum non, quin ad rem Plinii verba, describam II, 49 seq. p. 99. seq. Vagi quippe et ruentes (sc. flatus) torrentium. modo tonitrua et fulgura edunt. Maiore vero illati pondere incursumque, si late siccam rupere nubem, procellam gignunt, quae vocatur a Graecis Ecnephias: sin vero depresso finu arctius rotati effregerint, sine igne, hoc est, siue fulmine, vorticem faciant, qui Typhon vocatur, id est, vibratus Ecnephias. Desert hic secum aliquid abruptum e nube gelida, conuolvens, versansque, et ruinam suam illo pondere aggrauans, et locum ex loco mutans rapida vertigine: praecipua nauigantium pestis, non antennas modo, verum ipsa nauigia contorta frangens, tenui remedio aceti in aduenientem effusi, cui frigidissima est natura. Idem illisu ipse reperiussus, correpta secum in coelum refert.

δε ἀλλως καὶ ἀθροον, Πρηστήρ· εἰαν δὲ ἀπυρον[η]
παντελως, Τυφῶν· 43.) ἑκάστον δὲ τούτων, κα-
τάσκη-

Var. Lett.

Pro ἀθροον vitiose R. ἀθρον, et pro ἀπυρον P. ἀπαρον.

η post ἀπυρον vncis inclusi, tamquam vocem superfluum; nam iam antea ἡμιπυρον η, vnde repetitio huius vocis auri est ingrata. Mendose denique scribitur in E, et B, η, sine iot, subser.

fert, sorbetque in excelsum.

Quod si maiore depressae nubis eruperit specu, sed minus lato quam procella, nec sine fragore, Turbinem vocant, proxima quaeque proflernentem. Idem ardegitior, accensusque dum furit, Prester vocatur, amburens contacta pariter, et proterens. etc. Seneca in N. Q. V, 13. sic definit Turbinem. Ventus circumactus, et eundem ambiens locum, et se ipsa vertigine concitans, Turbo est. — Qui si pugnacior est, ac diutius voluntatur, inflammiatur, et efficit, quem Πρηστήρα Graeci vocant. Hic est igneus Turbo. Πρηστήρ, cuius N. hic meminit, est καρυνιος Πρηστήρ, secundum Senecam igneus Turbo, et bene distinguui debet a Πρηστήρι χθονίῳ, de quo f. 15. — ἡμιπυρον, semiignitum. Repetendum

est e praecedentibus ἀστράψαν, — *de αλλως, attamen, gleichwohl aber, demohngeacht, — σφοδρον, vehe-mens, violentum.* Sic apud Palaeph. c. XIII. ἀνεμος λαβρος καὶ σφοδρος. — καὶ αθ. et condensatum, — *Eian δὲ ἀπυρον, sin vero sine igne fuerit, i. si nil ignis conceperit, et quidem παντελως, omnino, plane, κατὰ τὰς Τυφῶν, kalter Strahl vertit* Schult. Apul. *Presteras vero nominamus, quum flammarum in illis minus fuerit. Sed si ignitum non fuerit fulmen, Typhon vocant.*

43.) ἑκάστον — ονομαζέ-
ται.] *Quidquid horum in terram cum inpetu deciderit, vocatur Σκηπτος.* Facile est intellectu, quod Σκηπτος sit nomen, vt ita dicam, generale, vel genus, cuius species sunt καρυνιος, πρη-
στήρ et τυφῶν, quae tres species in terram decilere
I pos-

τασκηψαν εἰς τὴν γῆν, Σκηπτος ονομαζεται 44.)
των

Var. Leß.

κατασκηψαν omnes meae edd. et quidem recte. Sic antea αστραψαν pro αστραψαν, quod coniecturam margini ed. D. adpositam, facile reiecit, vbi: γρ. κατασκηψαι. Nec opus est legere κατω σκηψαν, vti est in Var. leß. ed. G. Sicuti enim dicitur παρασκηπτω, (vid. not.) ita κατάσκηπτω. Cf. not. Sic κατασκηπτω paullo post, vbi vid. not. 45.

possunt, vnde Σκηπτος vocantur. Sic σκηπτος est fulmen apud Demosth. pro Coron. cap. 57. p. 412. Εἰ δ' ὁ συμβας σκηπτος ἢ χαμῶν μὴ μόνον ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μείζων γέγονε, τί χρὴ ποίαν; Lycophr. vs. 1371.

Πρῶτος μὲν ἦξα Ζηνὶ τῷ
Λαπερσίῳ

Ὁμωνυμὸς Zeus, ὃς κατασβατῆς μολών,

Σκηπτῷ κύρωσαι πάντα δυσμενῶν σταθμῶν.

— — κατασκηψαν εἰς τ. γ. in terram cum impetu imissum; κατασκ. enim impetum et celeritatem, qua fulmen in terram fertur, designat, estque percellere, et saepius ac proprie de fulmine in terram immisso adhibetur, veluti apud Xenoph. in Memor. Socrat. IV. 3, 14. κεραυνὸς τε γὰρ ὅτι μὲν ἀνωθεν ἀφίσταται ὄψαν, καὶ ὅτι

οἷς αὖ ἐντυχῇ, πάντων κρατὶς ὄραται δ' οὐτ' ἐπὶ νῦν, οὔτε κατασκηψας, οὔτε ἀπὶ νῦν, Inde est laedere, violare, ut apud Eurip. in Med. vs. 94.

— — — οὐδὲ πάντες
ταῖς

Χελον, σαφ' οἶδα, πρὶν
κατασκηψαί τινα.

Eodem modo dicitur παρασκηπτω in Tim. Lucian. p. 79. ὃ δὲ κεραυνὸς, εἰς τὸ ἀνακασὶν παρασκηψας, ἐκείνο τε κατεφλέξε, vbi Barlaeus: „παρασκηψας, detortum, vel a scopo delapsum. Praepositio vitium designat. σκηψας Hesychius interpretatur πεσαν, sed proprie est σφοδρῶς καὶ βίαιως καταστρεφέναι. hinc σκηπτος pro fulmine, quod impetu deuebitur in terras, ut Apuleius loquitur lib. de Mund.“ Sic Latinis dicitur de fulmine decidere, ut Frontin. in strateg. I. 12, 10. cadere, apud Minuc. Fel. cap. 5, 11.

των δὲ κεραυνῶν, οἱ μὲν αἰθαλαῶδεις, Ψολοεσντες λε-
γονται· οἱ δὲ ταχέως διαττοντες, Αργητες. 45.)

Ελκίαι

44.) των — Αργητες.]

Alla diuisione των κεραυνῶν a materia, qua constant, desumpta. *E fulminibus ea, quae sunt fuliginosa, vocantur Ψολοεσντες: quae vero raptim emicant, Αργητες.* Rem illustrat Aristoteles in Meteorol. III, I. p. 790. F. εαν μὲν πανυ λεπτον, (sc. πνευμα,) οὐκ επικαον δια λεπτοτητα, ἐν οἷ ποιηται Αργητα καλουσιν· εαν δ' ἥττον επικαον, Ψολοεσντα καλουσιν. ὁ (sc. Αργης,) μὲν γὰρ δια τὴν λεπτοτητα φερεται, δια δὲ το ταχὺς φθανε δύναν, ποιν εκπνῶσαι, καὶ ἐπιδεικνύσας μελανοῖα· ὁ δὲ (sc. ψολοεσ,) βραδυτερος, ἐχρῶσε μὲν, ἐκαυσε δ' οὐ, ἀλλ' ἐφθασε δύναν. κ. τ. λ. Schult. vertit: *Donnerkeile, die nur Schwefeldampf zurück lassen, nennt man dampfende; die, so schnell entzündend, heißen Argetes, feurige Strahlen.* — αἰθαλαῶδης, est fuliginosus, in fauillas conuersus, idem quod αἰθαλαῶδης apud Theocrit. Idyll. XIII, 13. vbi (quod ibi in ind. sub h. v. adnotauit Ill. Harl.) Schol. Hesych. αἰθαλαῶδης, κακνυμενον, σμυπτερημα-

νον. Schol. ad Hom. II. β', 415. το κατακαυσθῆναι δυναμενον. Sic αἰθαλαῶδης, combustus occurrit apud Lycophr. v. 338. ab αἰθαλαῶ, quae vox saepius in hoc poeta inuenitur. — ταχέως διαττοντες, ad celeritatem indicandam addit ταχέως, etsi iam διαττω est *prosilio, emico*, quod verbum proprie de *fulminibus* fumi videtur, saltem de omni re, quae fulgorem et splendorem indicat; sic enim apud Aelian. in Var. H. XII, I. p. 651. de Atalanta: ἀδοκῆτως, καὶ ἀπροσπῶς ἐπιφῆνε διωκουσῶ θηριον, ἡ ἀμυνομένη τινα, καὶ ὥσπερ ἀστὴρ διαττουσα, ἐξελάμπεν ἀστραπῆς δίκην. cf. supr. II. n. 20. — ψολοεσ proprie est *ardens, fuliginosus*, a ψολος *fuligo, argys*, est *candens, candidus, purus*, unde illud fulminum genus a *fuligine*, hoc a *candore* nomen accepit; nam Αργης, vt ex antedictis patet, habet flammam ardentem, ideo *lucidam, claram et puram*, sed Ψολοεσ, quia nil ignis conceperit, *obscuram, fuliginosam*.

‘Ελικιαί δε, εἰ γραμμοειδὲς φερόμενοι’ Σκηπτοὶ δε,
19. ὅσοι κατασκηπτουσιν εἰς τι’ 46.) Συλληβὴν δε
των

Var. Lat.

γραμμασδὲς omnes meae. γραμματοσδὲς conicitur in ed. D. et G. Eadem coniectura margini ed. P. est adposita, vbi: „alii Codd. habent γραμματοσδὲς. Vulcanus [i. Vulcanius], legendum censet γαμμοσδὲς, ut significantur fulmina bifida vel hiulca, hoc est, scissa et fatiscentia, quaeque ad instar litterae feruntur.“ Nil muto, sed adhaereo lectioni vulgari. Vid. 115.

as τι. cede W. L. P. R. D. et absque dubio cett. Vitiose in E. et B. as τι.

45.) ‘Ελικιαί — as τι.] ‘Ελικιαί nominantur, si lineari forma conformata sunt fulmina; Σκηπτοὶ vero, quaecunque in quidvis illis sunt. γραμμοσδὲς est specie, forma lineari, a γραμμή, linea, itaque γρ. φερόμενοι sunt fulmina, quae ad modum lineae, specie lineari deiiciuntur. Deriuari praeter ea potest a γραμμή, quod non lineam solum, sed et litteram significat, vnde γρ. φ. essent fulmina, quae ad modum litterae (e. c. si figuram του ξ, ζ et γ adspiciamus) deiiciuntur, i. fulmina hiulca, fatiscentia; nobis geschlängelt, ut bene vertit Schult. et sic mallet hanc vocem interpretari, quod vox ‘Ελικιαί ipsa innuere videtur, quae deriuanda est ab ἑλίσσω, voluo. φερό-

μενοι saepius de Ventis, ut supra dictum est, sumitur, h. l. bene de fulminibus, quae cum vi et impetu deiiciuntur. — Σκηπτοὶ omnia designant fulmina, quae κατασκηπτουσιν, illiduntur, immittuntur as τι, id est, as τινα τοπον, in quemvis locum, ubique. De σκηπτος et κατασκηπτω, vide not. 43. Apul. Sceptos generale omnibus, quae de nubibus cadunt, nomen est. Cetera genera fulminum a Nostro laudata, plane omisit Apuleius.

46.) Συλληβὴν — ὑποστασιν.] Ad alia transgreditur, quae adparent in aëre, et quae in duo diuiduntur genera a Nostro. Vt cetera complectar, inquit, eorum, quae in aëre adparent, exsistunt quaedam specie tantum:

των ἐν αἰρὶ φαντασμάτων, τὰ μὲν, ἐστὶ κατ' ἐμφασιν· τὰ δὲ, καὶ ὑπόστασιν. 47.) κατ' ἐμφασιν μὲν,

Var. Lect.

19. Hic in ed. P. cap. VII. incipit.

tum: quaedam vero naturae substantiam habent. Ideo primum genus ea continet, quae re vera non sunt, sed quae in sensus nostros ita cadunt, quasi omnino existerent, nobis scheinbare Luster-scheinungen; alterum vero genus ea, quae omnino in rerum natura existunt, wirkliche L. — Συλληβδην transitionis causa adhibent, et est suinmatim, breuiter, ut cetera comprehendam etc. e. c. apud Aristoph. in Plut. vi. 646.

Ὡς ἀγαθὰ συλληβδὴν ἀπαντα σοὶ φέρω.

Sic infra dixit: ὡς δὲ το παν ἀπαν. των ἐν α. φ. eorum, quae in aëre adparent, in oculos nostros cadunt; nam φαντασμα h. l. est res adparens, siue vera, siue falsa, vnde significat *visionem, somnium* ap. Theocrit. in Id. XXI, 30.

Οὐ σε θέλω τ' ὡμῶ φαντασματος ἡμεν ἀμείρον.

Plura vide sub voce φασμα

apud Ammonium p. 269. κατ' ἐμφασιν, secundum speciem, dem Scheine nach, et opponitur τοῖς καὶ ὑπόστασιν, secundum substantiam, quae nos minime fallit, sed re vera existit. ὑπόστασις est substantia. Cf. e. c. Cleomed. I. p. 75. τὴν οὖν τοιαύτην ὑπόστασιν, εἰαν δ' ἂν οὐσαν δεχέσθαι σῶμα, καὶ κατεχεσθαι, κενὸν εἶναι φάμεν. Apul. Atque, ut breuiter comprehendam cuncta generis eorum, quae eiusmodi praestigias summis inferunt oculis, alia sunt, quae speciem tantum spectaculi pariunt; alia quae nihil ab eo quod ostenderunt, mentiuntur.

47.) κατ' — παραπλησια.] Quae ad hoc vel illud genus φαντασμάτων ἐν αἰρὶ sunt referenda, recenset. Ad ἐμφασιν referuntur Ἰριδες, de quibus in f. 20. Ῥαβδοὶ κ. τ. τ. f. 20. et 21. ad ὑπόστασιν, Σελαι f. 22. Διαττόντες f. 22. Κομηταί, καὶ τ. τ. κ. f. 22. — — καὶ τὰ τοιαῦτα est idem, ac τὰ τοῖς παρα-

μεν, Ιριδες και 'Ραβδοι, και τα τοιαυτα' καθ' ὑποστασιν δε, Σελα τε, και Διαπτοντες, και Κομηται.
20. και τα τουτοις παραπλησια. 48.) Ιρις μεν ουν,
ΕΣΤΙΝ

Var. LeB.

Pro σελα τε, και διαπτοντες in lexx. sub v. διαττω, legitur σελατα και διαπτοντες. Non male; σελας enim in secundo casu habet σελαος et σελατος. διαπτοντες vitiose in R.

παραπλησια, vel vt supra f. 3. dixit α δη τουτοις εστι συμφυλα, quae formulae loquendi adhibentur, quando in descriptione rerum quaedam, nec omnia recensentur, Latinorum *cetera*, *similia*. Apul p. 130. Fallunt imagine Irides et Arcus, et talia: vere videntur Cometae, Fulgores, et similia pleraque.

48.) Ιρις — περιφερειαν.] Describitur Iris, nobis Regenbogen, Latinis Iris vel Arcus. Iris est imago segmenti solaris vel lunaris in nube humida, caua, et quae videtur continua, quam velut in speculo intuemur, sicuti ambitum circuli. Schult. Der Regenbogen, oder die Iris ist die Erscheinung eines Bogens, oder Stücks von dem Umkreis der Sonnen- oder Mondscheibe, das sich für eine Weile in einer nassen und boblen Wolke, wie in einem Spiegel, abmahl. Plu-

ra inuenies in Aristotel. Meteorol. III. cap. 2. seqq. vbi inter alia p. 791. F. της δ' Ιριδος ουδεποτε γινεται κυκλος, ουδε μειζον ημικυκλιου τμημα. Plin. H. N. II, 60. p. 103. Manifestum est, radiis Solis immissum cauae nubi, repulsa acie in Solem refringi: colorumque varietatem mixtura nubium, aeris igniumque fieri. Certe nisi Sole aduerso non fieri: nec umquam, nisi dimidia circuli forma. Senec. in N. Q. I. cap. 3. seqq. vbi p. 586. Illud esse dubium nulli potest, quin arcus imago solis sit, rosida et caua nube concepta. Plura ibi sunt legenda de arcu. Isidor. XIII. cap. 10. p. 1147. Arcus coelestis dictus a similitudine curuati arcus. Iris huic proprium nomen est. et dicitur Iris, quasi aeris, id est, quod per aërem ad terras descendit. Hic autem a So-

ἐστὶν ἐμφασίς ἡλίου τμήματος, ἡ σελήνης, ἐν νεφέῃ
 νοτέρῳ καὶ κοίλῳ, καὶ συνεχεῖ πρὸς φαντασίαν, ὡς
 ἐν κατοπτρῷ θεωρουμένη κατὰ κυκλοῦ περιφέρειαν.
 49.) Ραβ.

Ver. Lett.

20. φαντασίαν recte E. W. L. P. R. vitiose vero B. φαντασίαν,

*le resplendet, dum cauae
 nubes ex aduerso radium so-
 lis accipiunt, et arcus speci-
 em fingunt, cui varios colo-
 res illa dat res, quia aqua
 tenuis, aer lucidus, et nu-
 bes caligantes, irradiata ista
 varios creant colores.* Cf.
 Achill. Stat. in not. 20. ad
 cap. II, 9. laudat. — ἐμ-
 φασίς, *imago*, Abdruck,
 τμήματος ἡλ. ἡ σ. *segmenti
 solis vel lunae*. Est itaque
 tantum *segmentum*, neuti-
 quam totus circulus; sic
 enim esset Ἄλως, vid. not.
 50. Dein splendore Lunae
 itidem *Arcum* posse oriri,
 dicit, quod etiam adfirmat
 Aristoteles in Meteor. III,
 2. p. 791 D. seq. καὶ μετ'
 ἡμέραν μὲν Ἰρις γίγνεται· νυκ-
 τος ἀπὸ σελήνης, ὡς μὲν οἱ
 ἀρχαῖοι φοντο, οὐκ ἐγίγνετο.
 τοῦτο δ' ἐπαθόν, διὰ το σπα-
 νιον ἐλατθάνει γάραντους· γίγ-
 νεται μὲν γὰρ, οὐρανὸς δὲ
 γίγνεται. το δ' αἰτίον, ὅτι δ'
 ἐν τῇ σκοτῇ λαμβάνει τὰ χρω-

ματά, καὶ ἀλλὰ πολλὰ δε
 συμπεσαν. κ. τ. λ. Sic fere
 Seneca in N. Q. I, 3. *At
 contra arcus in nocte non fit,
 nisi admodum raro: quia
 luna non habet tantum viri-
 um, ut nubes transeat, et
 illis colorem suffundat, qua-
 lem accipiunt sole perstrictae.*
 etc. Sed Plinius hoc pro-
 fus negat II, 60. *nec noctu,*
 (sc. fiunt arcus,) *quamuis
 Aristoteles prodat aliquando
 visum: quod tamen fatetur
 idem non, nisi tricesima Lu-
 na, posse.* Sic enim Aristo-
 oteles loco l. p. 792. E. *ἐν
 τῇ πανσέληνῳ γὰρ ἀναγκὴ γί-
 νεσθαι, αὐτὸς μὲν λέγει ἔσσεσθαι καὶ
 τότε ἀνατελλούσης, ἡ δυνούσης·
 διόπερ ἐνετεσιν ὑπὲρ τὰ ἴ, διὰ
 ἐνετυχομεν μόνον.* — — ἐν νε-
 φῇ νοτέρῳ, *in nube bumida,
 roscida*, vt supra f. 16. *ἐν
 νεφῇ πυκνῇ τε, καὶ νοτέρῃ.*
 — — καὶ κοίλῳ, i. *caua*,
 quod etiam praeter Senecam
 et Iliodorum adfirmat Plinius
 locc. laudd. vbi Hard. p.
 I 4 103.

- 49.) 'Ραβδος δε, εστιν Ιριδος εμφασις ευθεια. 50.)
21. Άλως δε, εστιν εμφασις λαμπροτητος αστρου περιανυος

Var. Leß.

21. In marg. ed. D. et in Var. Leß. ed. G. haec leguntur: „Mire hunc locum est interpretatus Apuleius: *Halysis eis*, quasi legisset *άλυσις* utroque loco, pro *άλως*: nam scripsisse Apuleium, *Hales est corona*, vix dici potest. Notabis apud Stob. *περιανυτος* legi pro *περιανυος*.“

103. bene addit: „Existimabant crassiuscule veteres, nubem esse veluti speculum concavum, e quo Solis radii reflecterentur: sic demum Iridem fieri: rotunditate ex figura nubis vnice petita. Vid. Plutarch. lib. III. de placit. Philos. cap. 5. etc.“
— — καὶ συνεχὲς κ. φ. et quae videtur continua, quae continua in sensus nostros cadit; nam verba *προς φαντ.* omnino cum *συνεχὲς* sunt coniungenda. Explicationis causa addit *ὡς ἐν κ. θ. quam velut in speculo intuemur.* κατὰ κ. κ. secundum ambitum circulem, wie die Peripherie eines Circuls. Apul. *Irin*, vulgo *Arcum*, esse aiunt, quando imago Solis vel Lunae bimnidam et cauam nubem densamque ad instar speculi colorat, et medieta-tem orbis eius secat.

49.) 'Ραβδος — ευθεια.]
'Ραβδος est imago Iridis dire-

cta. Die feurige Ruthe ist die Erscheinung einer Iris in gerader Linie, vertit Schult. 'Ραβδος proprie est virga, sed h. l. illas imagines coelestes, quae virgarum instar in oculos nostros cadunt, significat, et idem esse puto, quod nobis dicitur: die Sonne zieht Wasser. Nil aliud esse, patet ex Aristotel. Meteor. III, 2. p. 792. C. et cap. 6. p. 801. seq. ubi etiam causa et generatio Virgarum, F. γιγνεται δε τούτο, όταν ανωμαλος ἡ του νεφους ἡ συστάσις, καὶ τῇ μὲν πυκνῶν τῇ δὲ μακρῶν, καὶ τῇ μὲν ὑδατωδεστερῶν τῇ δὲ ἥττων. ανακλᾶσθαι γὰρ τῆς οὐρας πρὸς τὸν ἥλιον, τὸ χημικ [corr. σχημα,] μὲν τὸν ἥλιον οὐχ ὁρατὶ, διὰ τὴν σμικροτητα τῶν ἐνοπτρῶν το δε χρωμα διὰ το ἐν ανωμαλῶ φαινεσθαι λαμπρον καὶ λευκον τὸν ἥλιον, πρὸς ὃν ανεκλᾶσθῃ ἡ οὐρα, το μὲν, φοι- νικουν

εἰαυγος διαφέρει δὲ Ἰριδος, ὅτι ἡ μὲν Ἰρις ἐξεναν-
τίας φαίνεται ἡλίου τε καὶ σελήνης· ἡ δὲ Ἄλως,
κυκλῶ

νικουν φανεται· το δὲ, προ-
σινον, ἡ ξανθον. — — αἱ
μὲν οὖν ῥαβδοὶ γίνονται δι
ανωμαλίαν τοῦ ὀπτροῦ, οὐ
τῷ σχηματι, ἀλλὰ τῷ χρω-
ματι. De Virgis agit Seneca
in N. Q. I. cap. 9. vbi:
Virgae nil aliud, quam im-
perfecti arcus sunt. Nam
facies quidem illis est picta,
sed nihil curvati habent. In
rectum iacent etc. Secun-
dum N. est Ῥ. ἡμφασις Ἰρι-
δος, *Iridis imago*; quia vir-
gae, sicuti arcus, sunt ver-
ficolores, sed in eo tantum
diuersae ab Iride, vt Virgae
in rectum extendantur, quod
Noster dixit εὐθὰν, Aristote-
les, in Meteor. III, 6. p.
801. E. κατ' εὐθυρίαν, Se-
neca *in rectum*, sed Iris sit
ἡμικυκλος. Apul. *Rhabdos*
autem generis eiusdem, ad
virgae rigorem per longum
colorata nubecula dicitur.

50.) Ἄλως — ἀστρου.]
Ἄλως, est imago fidereae
claritatis undique collustrata,
ab Iride diuersa, quia Iris
e regione Solis et Lunae con-
spicitur: Ἄλως vero fidus
totum ambitu circumdat or-

biculari. Latinis dicitur
Area, nobis der Hof, Kranz
z. E. um den Mond, et est
circulus ille splendens, qui
saepius circumdat Lunam.
Aristotel. in Meteorol. III,
2. p. 791. E. et F. Της
μὲν οὖν Ἄλως φαίνεται πολλὰς
κυκλὸς ὅλος, καὶ γίνεταί
περὶ ἡλίον καὶ σελήνην, καὶ
περὶ τὰ λαμπρὰ τῶν ἀστρῶν.
Εἰς δ' οὐδὲν ἦτον νυκτός, ἡ
ἡμέρας, καὶ περὶ μεσημβρίαν,
ἡ δὲ ἡλὸν ἔωθεν δ' ἐλαττοναίης,
καὶ περὶ δυσιν. Cf. etiam om-
nino cap. III. Bene prae-
ter ea agit de *Area* Seneca
in N. Q. I. cap. 2. vbi:
Graeci Halo vocant, nos di-
cere Coronam aptissime pos-
sumus, et p. 582. fere
sequitur Aristotelem, di-
cens: *Hae coronae noctibus*
fere circa lunam et alias
stellas notantur: interdum ra-
ro: adeo ut quidam ex Grae-
cis negauerint, eas omnino
fieri, quum illos bistoriae
coarguant. Causa autem
rarisatis haec est, quod solis
fortius lumen est, et aer ipse
agitatus ab illo, calefactus-
que, solutior est: lunae au-
tem

22. κυκλῶ παντός αστρου. 51.) Σελας δὲ, ἐστὶ πυ-
ρος

regis interior vis est, et ideo
a circumposito aëre facilius
sustinetur: aequè sidera ce-
tera infirma sunt, nec perfrum-
pere aëra vi sua possunt.
Excipitur itaque illorum ima-
go, et in materia solidiore
ac minus cedente versatur.
Debet enim aer nec tam spif-
sus esse, ut excludat ac sub-
moueat a se lumen immixtum,
nec tam tenuis et solutus, ut
nullam venientibus radiis
mioram praebet. Haec no-
ctibus temperatura contingit,
quam sidera collectam aëra
luce leui non pugnaciter nec
aspera feriunt, spissoremque,
quam solet esse interdiu, in-
ficiunt. Adde etiam cap.
10. nec non Plin. II, 28.
p. 90. Cernuntur et stellae
cum Sole totis diebus, ple-
rumque et circa Solis orbem,
ceu spicae coronae, et ver-
sicolores circuli, et p. 91.
Exsistunt eadem coronae cir-
ca Lunam, et circa nobilia
astra, coelo adhaerentia, qui
etiam II, 29. arcum cir-
ca Solem in medium pro-
tulit. — — εὐφραϊς πτε-
ραρυγ, imago undique collu-
strata, λαμπρότης α. splen-

doris fideris, i. splendoris
siderei, claritatis sidereaë.
Statiim discrimen Iridis et
Areae addit, Ius nempe
Φανεταις εξαντίας, i. e. ex-
aduersum, e regione ἡλίου
κ. σελήνης: Ἄλλως autem Φα-
νεταις κυκλῶ conspicitur cir-
cum π. αστρου totum sidus,
i. sidus orbe splendente cir-
cumdat. Κυκλῶ est circum,
circumcirca, et aduerbialiter
fumenidum, ut e. g. in Aelian.
Var. Hist. XIII, 22. κυκλῶ
δὲ τας πολας περιστῆσε τοῦ
ἀγαλματος. Ib. III, 18. p.
197. ἡς περιῶρῃν κυκλῶ τῶν
ἡλικίων. Xenoph. in Ages.
I, 32. ὁ δὲ Λαγυσιῶν ἐχων
κυκλῶ πάντα, καὶ φίλια, καὶ
πολέμια. — παντός signifi-
care potest totius, i. e.
Ἄλλως circumdat sidus totum,
ex omni parte, undique;
vel omnis, i. Ἄλλως conspi-
citur in omnibus sideribus,
in Sole, Luna et stellis,
quod ob κυκλῶ malle, quia
haec vox iam indicat, quod
Area undique sidus circum-
det. Adstipulatur Seneca
in N. Q. I, 10. Similis
varietas in coronis est: sed
hoc differunt, quod coronae
ubique

ρος ἀθροῦς ἐξαψίς ἐν αέρι τῶν δὲ Σελῶν, αἱ μὲν ἀκοντίζονται αἱ δὲ στηρίζονται. 52.) Ὁ μὲν οὖν Ἐξακοντισμός, ἐστὶ πῦρος γενεσίς ἐκ παρατρίψεως, ἐν αέρι

Var. Lect.

22. ex παρατρίψεως recte W. L. P. R. D. εκπαρατρίψεως coniundim E. B.

ubique fiunt, ubiqueque fixus est: arcus non nisi contra solem, ἐξεναντίας ἡλίου, N. dixit. Apul. *Halysis, est catena quaedam luminis clarioris, per Solis ambitum in se reuertens. Inter hanc et Irida, illud interest: quod Iris multicolor est, et semicirculo figurata procul a Sole atque Luna: Catena clarior est, astrumque ambit orbe incolumi; corona non discolor.* Vid. Var. lect.

51.) Σελᾶς — στηρίζεται.] Σελᾶς, est inflammatio ignis condensati in aëre. Per coelum ille (Fulgor) aut iaculari specie transmeans, aut vno loco fixus. Sic Bud. Σελᾶς est Latinis Fulgor, Schult. vertit. *glänzendes Feuer*, et ad ea debent referri, quae sunt κατ' ὑπόστασιν, vti paullo ante N. dixit. Senec. in N. Q. I, 15. *Fulgores, quomodo fiunt, quos Graeci Sela adpellant? vbi*

plura inuenies. Σελᾶς significat praeter ea eodem modo, quo Romanorum Fulgor, quemlibet splendorem, et quidem cuiuslibet rei, Coluth. vf. 131.

Δερκετο μὲν γλαυκὸν βλεφαρων σελᾶς, — —

Sophocl. in Philoct. vf. 1011.

Ω Λημνία χθον, καὶ τὸ παγκράτες σελᾶς Ἠφαιστότευκτον.

ἐξαψίς, est inflammatio, incensio, nobis *Entzündung*. Duo genera Σελῶν statuit, quorum alterum ἀκοντίζεται, i. e. quod modo iaculorum mouetur, vibratur; alterum στηρίζεται, fixo manet loco, certo loco permanet, dixit Senec. in N. Q. I, 15. De h. v. cf. supra II, 9. ibiq. not. 20. Apul. *Selas autem Graeci vocant, incensi aeris lucem.*

αερί φερόμενου ταχέως, και φαντασίαν μηκούς εμφαινόντος δια το ταχος' ο δε Στηριγμος, εστι χωρίς φορας προμηκης εκτασις, και οιον αστρου ζυσις.

53.) πλα-

52.) ὁ μὲν — ζυσις.] Duo illa Σελων genera accuratius describuntur. Εξακοντισμος, est generatio ignis, qui adritu aëris celeriter movetur, et ob hanc celeritatem, speciem (Schein) longitudinis repraesentat: Στηριγμὸς vero, est longa extensio, quae non delicitur, et tamquam sideris profluvium. Itaque primum genus extenditur non solum, sed et celeriter in aëre movetur; alterum vero extenditur quidem, at non delicitur, nec loco suo movetur. Quid mirum, si illud sit, quod nos das Sternschnäuzen; hoc, quod nos Nordschein vocamus. Seneca l. l. *Ex his fulgoribus quaedam in praecipites eunt, similia profluentibus stellis: quaedam certo loco permanent, et tantum lucis emittunt, ut fugent tenebras, et diem repraesentent, donec consumpto alimento; primum obscuriora sint, deinde flammæ modo, quae in se cadit, per assiduam diminutionem redigan-*

tur in nihilum. Forfan ad primum genus referri debent *Faces*, de quibus Plin. II, 25. et *Φλογες καιομεναι*, de quibus Aristotel. in Meteorol. I, cap. 4. — Εξακοντισμος ab εξακοντιζω, *eiaculator*, nomen a rei similitudine desumptum. Sine dubio illud Cometarum genus huc est referendum, quod Plinio II, 22. *Acontiae*; (ακοντίας,) nam addit: *inaculi modo vibrantur, ocyssimo significatu.* — Εἰ secundum Ν. *γενεσις πυρος*, generatio ignis, et quidem ex παρατριψ. per adiritum, *adterendo, in aeri.* Sic *nubium adritu excuti fulmen* occurrit apud Frontin. I. 12, 10. *Φερομ. τ. sc. πυρος*, qui celeriter movetur, terram versus, Senec. in praecipites eunt, dixit, και εμφαινόντος, et repraesentat φαντασιων μ. formam, speciem longitudinis, i. speciem oblongam, δια το τ. ob celeritatem. Schult. *Der schießende Stern ist ein durch Anreiben in der Luft entstandenes*

53.) πλατυνομένη δὲ κατὰ θάτερον, Κομήτης καλεῖται. 54.) πολλακίς δὲ τῶν Σελῶν, τὰ μὲν ἐπιμένει

nes Feuer, das schnell dahin fährt, und wegen dieses schnellen Fabrens wie ein langes Seil erscheint. — Alterum Σελῶν genus est Στηριγμος, a στηρίζω, fixus sum, non moveor, est εκτασις προμήκης, extensio longe porrecta, sed χωρὶς Φωτός, sine deiectione, quod genus non κλονίζεται, φερεται terram versus, sicuti Εξακοντισμος, unde vno eodemque loco conspicitur; nam Φωτός est h. l. proruptio, impetus, ὄρμη. Cf. V, 9. ibiq. not. 12. Sic Aristotel. in Meteorol. I, 7. p. 740. D. ἀστερος Φωτός dixit. — καὶ ὁ α. ἔνστις, et quasi sideris profluvium, sidus omnem ignis materiem effudisse videtur. Schult. Zuweilen schießt auch ein stille stehender Stern lange feurige Strahlen von sich. An sic recte verterit interpres, subdubito. Aristoteles hoc genus αἵματωδὴ χρώματα nuncupasse videtur, in Meteorol. I, 5. p. 737. A. et Plin. II, 37. p. 90. scribit: Fit et sanguinea specie — quo nihil terribi-

lius mortalium timori est — incendium, ad terras cadens inde etc. Apul. Iaculatio igitur tunc fieri putatur, quam meatu aëris atque impulsu, generatus ignis celeritatem sui cursumque rapidae festinationis ostendit. Statina lux est, quam Sterigmon illi vocant, sine cursu ingi, sed proluxa lux, stellaeque fluore et ignitus liquor.

53.) πλατυνομένη — καλεῖται.] Bud. Quod si in alteram partem dilatetur, Crinita stellā vocatur. Schult. Verlängert sich der feurige Ausfluß auf eine Seite des Sterns stärker, so nennt man denselben einen Comet. Cf. supra II, 9. ibiq. not. 20. et praecipue Aristotel. in Meteorol. I, cap. 6. et 7. Κομήτης Latinis vocabantur Stellae crinitae, quod e pluribus Vett. locis adparet, in primis e Plinii H. N. II, 22. p. 87. Cometas Graeci vocant, nostri Crinitas, borrentes crine sanguineo, et comarum modo in vertice hispidas. Nomen itaque traxerunt a κομή, crinis, qui

ἐπιμένει πλείονα χρόνον· τα δὲ, παραχρημα σβεν-
23. νυται. 55.) Πόλλαι δὲ, καὶ ἀλλαι φαντάσματος

[ἰδεαί

Var. Leß,

σβεννυται F. W. L. P. R. D. σβεννυται B. Cf. supra II, 9.

23. φαντάσματος omnes meae. Margini ed. D, additum est: γρ. φασμάτων, et in G. φασμάτων apud Stob. Non male. Sic Aristotel. in Meteorol. I, 5. p. 737. Α. πολλά φασμάτα ἐν οὐρανῳ. At Noster paullo ante l. 19. τῶν ἐν αἰρί φαντάσματος, scripsit.

qui adhaerere illis videtur, et cuius caussam Aristoteles indicat in Meteorol. I. cap. 7. p. 740. F. ἐν πρὸς αὐτοῖς ἡ κομὴ γίγνεται τοῖς ἀστροῖς, ἀλλ' ὥσπερ αἱ ἄλλαι περὶ τὸν ἥλιον φαίνονται, καὶ τὴν σελήνην παρακολουθεῖν, καὶ περ μετίστχμενων τῶν ἀστρῶν, ὅταν οὕτως ἡ περὶ τοῦ ἡλίου πορεύσῃ, ὥστε τοῦτο γίγνεσθαι τοῦ παθὸς ὑπὸ τὴν τοῦ ἡλίου πορεύσῃ· οὕτω καὶ ἡ κομὴ τοῖς ἀστροῖς, οἷον ἄλλως ἐστὶ. Plura Cometarum genera profert Plinius l. c. de quibus post; N. enim variis τῶν Σελῶν generibus ea adnumerat. Cf. praeter ea Senec. N. Q. lib. VII. Cometas in N. Q. I, 15. p. 600. sic definit: *At quibus* (sc. fulgoribus) *longior mora et fortior ignis est, motumque coeli sequens, aut proprios cursus agunt, Cometas nostri putant.* Quibus adde

Isidor. III, 70, p. 910. Denique Aristoteles in Meteorol. I, 7. p. 740. D. duplicem Cometarum figuram esse, tradit: *εἰαν μὲν γὰρ παντὴ ὁμοίως, Κομήτης· εἰαν δ' ἐπὶ μῆκος, καλεῖται Πηγώνιας.* Duo quoque Cometarum genera statuit Epigenes, teste Seneca in N. Q. VII, 6. quem vid. — Post πλατυνομένη suppleκτασις, et verba κατὰ θάτερον nil aliud significare credo, quam quod in alteram tantum partem extendatur ista εκτασις, non in vtramque, sicuti in στήριγμα; nam in στήριγμα in omnes, non in vnam tantum, extenditur partem, et extenuatur. Apul. qui, (sc. liquor,) *quum latius quatitur, Cometes vocatur.*

54.) πολλὰ καὶ — σβεννυται.] Noua diuisio τῶν Σελῶν. Saepius aliquot τῶν Σελῶν

ἰδεαὶ θεωροῦνται, Λαμπάδες τε [καλουμέναι], καὶ
Δοκίδες, καὶ Πιθοί, καὶ Βοθύνοι, κατὰ τὴν πρὸς
ταῦτα

Var. Lect.

καλουμέναι ob προσαγορευθεῖσαι non necessarium, et expli-
cationis causa additum videtur.

καὶ Δοκίδες, καὶ Πιθοί, omnes exhibent meae. Apud Sto-
baeum vero, quod notatum est in marg. ed. D. et in v. lect. ed. G.
est καὶ Δοκίδες, καὶ Πωγωνίαι, καὶ Πιθοί. Facile fieri potuit,
ut genus quoddam τῶν Σελῶν, a Nostro commemoratum excideret;
attamen recipere nolui, quippe quum plura Σελῶν genera, quo-
rum sit mentio penes Aristotelem Plinium et Senecam, omiserit. N.

πρὸς ταῦτα E. B. W. L. P. R. D. πρὸς ταῦτ' V.

Σελῶν maius per temporis
spatium permanent, aliquot
statim exstinguuntur. Inde
Seneca in N. Q. I, 15. di-
xit: Cometis longior mora,
et fortior ignis est, et paullo
ante: Fulgorum brevis fa-
cies, et caduca est. Causa
est, maior vel minor ignis
materies, aërisque seueritas
vel lenitas. Cf. II, 9. ibi-
que not. 20. Apul. Sed ple-
rumque lucēs istae repentino
ortu visae, statim occidunt:
et item, ut se ostenderit,
aliquantisper manent.

55.) πολλὰι — προσαγο-
ρευθεῖσαι.] Alia genera τῶν
Σελῶν in medium profert,
quae omnia a rebus, cum
quibus similitudo quaedam
iis intercedit, nomina ac-
ceperunt. αλλὰς φ. ε. Sic f.
4. παγὼν ἰδεαί, — — Λαμ-

πάδες, similitudinem habent
cum facibus, de quibus Plin.
II, 25. p. 90. Emicant et
Facies, non nisi quum deci-
dunt, visae. — — Duo
genera earum: Lampades vo-
cant plane faces, alterum
Bolidas. — — Distant
quod faces vestigia longa fa-
ciunt, priore ardente parte:
Bolis vero perpetua ardens,
longiorem trahit linitem. Cf.
Senec. N. Q. VII, 4 seqq.
et I, 15. Aristotel. Meteo-
rol. I, cap. 4. — — Δο-
κίδες, ob similitudinem cum
trabibus sic dictae, de qui-
bus supra II, 9. vbi vid.
not. 20. Plin. II. 26. p.
90. Emicant et Trabes simi-
li modo, quas δόκους vocant,
vbi Harduin. „Lucem in
aëre, seu quamdam albedi-
nem, angustam quidem, sed
oblon-

24. ταυτα ὁμοιοτητα ὡδε προσαγορευθῆσαι. 56.) Κατα μὲν τούτων, ἐσπερία· τα δὲ, ἑωα· τα δὲ, ἀμφίφαση θεωρεται· σπανίως δὲ, βορεία καὶ νοτία· πάντα δὲ, ἀβεβαία· οὐδέποτε γὰρ τι τούτων αὖτε φανε-

Var. Lect.

24. ἀμφίφαση omnes meae. Sed ἀμφίφαση legitur ap. Stobaeum, ut notatum est in marg. ed. D. et in var. lect. ed. G. οὐδέποτε E. B. D. οὐδέποτε W. L. P. R.

oblongam, de noctu quandoque visam, sereno coelo, si parallelo situ sit, *Trabem* vocant: si perpendiculari, *Columnam*: si cum cuspide, *Bolida*, siue *Iaculum*.“ Senec. N. Q. VII, 4. *Trabes vero et Faces, quae nullo alio inter se quam magnitudine distant, hoc modo fiunt. Quum humida terrenaque in se globus aliquis aëris clausit, quem turbinem dicimus, quacunque fertur, praebet speciem ignis extenti. Quae tam diu durat, quamdiu mansit aëris illa complexio, humidi intra se terreneque multum vebens. Ibid. cap. 5. Trabes non transcurrunt, nec praeteruolant, ut Faces, sed conimorantur, et in eadem parte coeli collucent. — Trabes flammam aequalem habent, nec ullo loco intermissam aut languidam, in ultimis vero*

partibus coactam. Meminit etiam *Trabium* Aristoteles, quas non *Δοκους*, sed *Δαλούς* vocat in *Meteorol.* I, 4. p. 735. B. et 5. p. 737. C. — Πύροι, a similitudine *doliorum*. Plin. II, 22, p. 88. *Pitheus doliorum cernitur figura, in concauo fumidae lucis.* Senec. N. Q. I, 14. *Sunt Pithiae, quum magnitudo vasti rotundique ignis dolio similis, vel fertur, vel in uno loco flagrat.* — — Βοθύνοι, similes *scrobibus*. Cf. supra II, 9. De his Seneca in N. Q. I, 14. *Sunt Bothynoe, quum, velut corona cingente, introrsus ingens coeli recessus est similis effossae in orbem speluncae.* — — ὡδε προσαγορευθῆσαι, *trabunt haec nomina, κατὰ τ. ὁ. α. similitudine πρὸς τ. eiusmodi rerum.* Non omnia genera N. breuitati studens laudauit,

Φανερον ἱστορεῖται κατεστηρικμενον. 57.) τα μεν-
τοιουν αερια τοιαυτα.

Εμπε-

uit, sed plura omisit. Sic apud Aristotelem in Meteorol. I, 4, p. 735, B. occurrunt, *Αγες*, apud eundem in Meteorol. I, 7. p. 740. D. et Plinium, II, 22. *Pogoniae*, apud eundem *Acontiae*, *Xipbiae*, *Disceus*, *Ceratae*, *Hippeus*, etc. quae omnia Cometarum multivaria sunt genera. Idem laudat *Chasma* II, 26. quod etiam non praetermiserunt Seneca in N. Q. I, 14. et Aristotel. in Meteorol. I, 5. *Cyparissiae* etiam occurrunt apud Sen. in N. Q. I, 15. Licet vero quaedam *Σελαων* genera, quorum N. meminit, ab aliis Cometarum numero adscribantur, id nobis haud mirum videri debet, quippe quum multa talia *εν αερι φαντασματα*, ut Nostris verbis utar; Cometarum speciem atque figuram repraesentent, unde facile fieri potuit, ut in Cometarum numerum ab aliis referrentur. Apul. *Sunt et alia eiusmodi imaginum genera, quas Graeci Faces, et Docidas, et Pitbos, et Botynos, ad eorum similitudinem, unde dicta sunt, nominant.*

56.) *Και — κατεστηρικμενον.* *Alia*, inquit, com-

spiciuntur in occidua; alia in orienti mundi plaga; alia sunt ambigua, raro conspiciuntur in septemtrionali vel meridionali plaga. Causa sine dubio in terrae circumvolutione ab occidente orientem versus, est quaerenda. Plin. II, 23. p. 89. *Cometes numquam in occasura parte coeli est.* Seneca in N. Q. VII, 11. *Cometas non in una parte coeli adspici, nec in signifero tantum orbe, sed tam in ortu, quam in occasu, frequentissime tamen circa Septemtrionem.* Aristotel. in Meteor. I. 6. p. 739. F. *αλλα μεν ουδε τουτο αληδες, οτι εν τη προς αρκτον τοπη γινεται ο Κομητης μινον, αμα και τον ηλιου οντος περι θερικας τροπας ο τε γωρ μεγας κομητης, ο γενομενος περι τον εν Αχαϊα σεισμον, και την του κυματος [corr. κυματος,] εφοδρον, απο δυσμων των ισημεριων απεσχε, και προς νοτον [corr. νοτον,] πολλοι γεγονασιν.* Qui scriptores si sibi contradicere videantur, non vnum idemque Cometarum genus in mente habuisse cogitandum est. — *αμφιφαν, αμφι-*
κ bi.

25 58.) Εμπεριεχει δε και πολλας η γη εν αυτη, καθα-
περ υδατος, ουτω και πνευματος, και πυρος πηγαις.

59.) του-

Var. Lect.

25. In ed. P. hic caput VIII. incipit. Bene; nam ad aliam materiam N. transgreditur.

αυτη recepi e W. L. P. R. D. in E. et B. legitur αυτη.

bigua, ambiguum est sc. an *εσπερια* vel *εωα* sint; nam utrique generi adscribi possunt, παντα δε αβεβαια, ceterum omnia incerta, vertit Bud. iam correctus in margine ed. P. ubi *inconstantia*, i. e. quae non diu durant. Pergit: numquam enim proditum est, talia semper fuisse ita stabilita, ut nobis semper essent conspicua. κατεστ. est stabilitum, firme positum, sic ut semper nobis sit conspicuum. Contra quidam, perpetua haec sidera esse, credebant, quod patet e Plinii libr. II, 23. p. 89. Sunt, qui et haec sidera (cometas) perpetua esse credant, suoque ambitu ire, sed non nisi relictis ab sole cerni. Alii vero, qui nasci humore fortuito, et ignea vi, ideoque solui. Illi opinioni, teste Harduino, addicti erant Pythagorei. Adde Senec. N. Q. VII, 19. huic Stoici. Sic enim Seneca in N. Q. VII, 19. et 20. Quidam esse quidem, sed non, quibus siderum nomen imponas: quia dilabuntur, nec

diu durant, et exigui temporis mora dissipantur. In hac sententia sunt plerique nostrorum. i. e. Stoicorum. Sed Seneca, quod elucet e cap. 22. Stoicis non adsentiebatur. Apul. et quaedam vespertina sunt notiora. raro autem de Septemtrione vel Meridie videas. nihil horum quippe loci vel temporis in nascendo idem potuit obtingere. Verba *εσπερια* etc. non de plaga Mundi, sed potius de tempore diei et noctis accepisse Apuleius videtur.

57.) τα — τοιαυτα.] Fini cuiuslibet materiae Aristoteles in Meteorol. tale quid adiacere solet, quod Noster imitatur. Vid. fin. cap. III. αερια sunt omnia, quae in aere euenire solent. Apul. De aere tantum habuimus, quod diceremus.

58.) Εμπεριεχει — πηγαις.] Nouam materiam in his et seqq. Noster tractat; differit scilicet de effectu exhalationum in terrae visceribus: sicuti multas, in se terra continet scaturigines aquae,

59.) τούτων δέ, αἱ μὲν ὑπο γῆν, εἰσιν αεράτοι·
πολλ-

aquae, ita etiam spiritus ignisque. In quibus voces καὶ ἀπὸρ et ὄντω, de industria a N. adhibitae mihi videntur; nam omnibus, qui naturae arcana indagando non sunt persequuti, facile erat intellectu, terram in se continere *aquam*, si tantum de ortu fluuiorum cogitarent; at simili modo non quivis intelligere poterat, in terrae visceribus *spiritum*, imo *ignem* inesse, vnde periodum, quam dicunt comparativam, maiorem hic habere vim, optimus quisque facile intelliget, licet subtilitatis minime sit studiosus. Iam Anaxagoras, *aetherem* (αἰθέρα) se condere in venas et cauernas terrae, teste Aristotele in Meteorol. II, 7. p. 779. F. credidit. Sed sub hac voce non latet *aether*, sed *ignis*, quem αἰθέρα vocitare solitus est Anaxagoras, ut nos docet Aristoteles de Coel. I, 3. p. 601. E. *Anaxagoras de κατακεχρηται τῷ ὀνόματι τούτῳ οὐ καλῶς ὀνομαζέσθαι γὰρ αἰθέρα ἀπὸ πυρός* — Ἐμπεριέχει, *continet.* Supra II, 8. ὁ δὲ αἰθήρ τὰ τε ὕδατα ἐμπεριέχει σώματα. — πηγὰς, *fontes, scaturigi-*

nes, quae vox plerumque quidem de *aquis*, nihil ominus tamen de *igni aliisque rebus*, aquarum modo rotatis adhiberi solet. Apul. *Sed non aquarum modo, tellus in se fontes habet, veram spiritu et igni foecunda est.*

59.) τούτων — ἀναφύσεως.] Nonnullae harum scaturigium in terra latent, multae habent spiracula et crateres. Quibus N. vult indicare, πηγὰς nonnullas nos latere, i. e. quia in ipsis terrae existunt visceribus, in oculos nostros non cadere possunt: contraque multas ob spiracula, e quibus vis et impetus τῶν πνεύματος καὶ πυρός effunditur, nos minime latere ἀναπνοὰς καὶ ἀναφύσεως vocat *hiatus*, e quibus effunditur spiritus et ignis; sunt enim ἀναπνοὰς quasi terrae spiracula, sicuti aedificiorum. Supra f. 10. ἐκπνοὰς dixit. *Αναφύσεως* proprie κρατῆρες esse videntur, i. e. fumus, qui in vertice aperitur, hiatus, e quo in montibus ignem euomentibus, omnis vis ignis effluit. Sic infra VI, 22. τῶν ἐν Αἰτῇ κρατῆρων ἀναββαγόντων. *emissaria vaporis* vertit Budaeus.

πολλὰι δὲ ἀναπνεύσας ἔχουσι καὶ ἀναφύσεις, 60.)
ὥσπερ Λίπαρα τε καὶ Αἶτνη, καὶ τὰ ἐν Αἰόλου νη-
σοῖς

60.) ὥσπερ — διαπυρούς.]
Addit exempla ἀναφύσεων.
sicuti Lipara, Aetna, insulae
Aeoliae, quae saepius fluvio-
rum modo fluunt, et ignitas gle-
bas euoluunt. Λίπαρα, hodie Li-
pari, una ex insulis ad Siciliam,
et quidem septemtrionem ver-
sus. Αἶτνη, mons satis no-
tus, hodie Monte Gibello,
καὶ τὰ ε. Α. ν. et aliae quae-
dam ex insulis Aeoliis. Insu-
lae Liparenses vocitantur quo-
que Vulcaniae et Aeoliae
Plin. III, 14, p. 164. *Citra
vero Siciliam ex aduerso Me-
tauri annis, XXV. millibus
ferme pass. ab Italia, VII.
Aeoliae adpellatae. Eaedem
Liparaeorum, Hephaestides
a Graecis, a nostris Vulcan-
niae: Aeoliae, quod Aeolus
Iliacis temporibus ibi regna-
uit. Lipara, cum ciuium
Rom. oppido, dicta a Liparo
rege, qui successit Aeolo, an-
tea Melogonis vel Meligunis
vocitata.* Adde Mart. Capell.
VI. p. 208. Λίπαρα et νησοὶ
Αἰόλου a Nostro seiunctae vi-
dentur; at neutiquam, nam
insula Lipara, etsi Aeoliis
adnumeratur, ob magnitudi-

nem, qua ceteras superabat,
insula per se spectata potest
considerari; dein verba καὶ
τὰ seqq. non insulas indi-
cant, quae a Lipara plane
sunt diuersae, sed vertenda:
et praeter ea aliquot, und
aufferdem noch einige unter
den Aeolischen Inseln. In-
sulas Aeolias tales esse, e qui-
bus ignis erumpit, iam dicit
Aristotel. in Meteorol. II, 8.
p. 782. seq. inter quas secun-
dum hunc est Ἰερα νησος vbi
pars terrae intumescerebat et ad-
surgebat cum sono in tumu-
li speciem: quo disrupto
multum spiritus prodiit, qui
scintillam cineremque sustu-
lit, ac Λίπαραιων πόλιν to-
tam in cineres redegit. Sed
descriptio illa, Stagirita tan-
tum digna, unicuique est le-
genda. — — αἱ δὲ, sc.
πηγαὶ πυρός, ῥέουσι π. saepius
fluunt, ποταμῶν δ. fluviorum
modo. Vox διπλή, coniuncta
cum casu secundo, est Lati-
norum *instar, in modum, ri-
tu.* Infra VI, 22. χα-
μαῖον διπλή. — — καὶ
ἀναῖρ. euoluunt, effundunt μυ-
δρὸς διαπ. glebas, massas
igneas

σοις, αἱ δὲ καὶ ῥέουσι πολλακίς ποταμῶν δίκην, καὶ
μυδρὸς ἀναῤῥίπτουσι διαπυρρὸς· 61.) εἵναι δὲ ὕπο
γῆν

Var. Lect.

Ante αἱ δὲ posui comma, vii iam est in ed. P. transfero ad praecedentia, et subintelligo πηγὰς πυρρὸς. Cf. not. Aliae ante αἱ δὲ ponunt colon, et ante ὥσπερ comma, sic vt verba ὥσπερ — νησοῖς adhaereant praecedentibus, et αἱ δὲ — διαπυρρὸς non cum praecedentibus coniungatur. Sine dubio αἱ δὲ posterius membrum periodi esse putant, et αἱ μὲν prius, sed minime: tunc esset legendum αἱ δὲ. Membrium, quod αἱ μὲν respondet, est εἵναι δὲ, et verba αἱ δὲ κ. τ. λ. describunt tantum modum eruptionis τῶν πηγῶν ἐν Λιπαρῶν, καὶ Αἰτνῇ, καὶ ἐν Αἰολῶν νησοῖς.

ἀναῤῥίπτουσι W. L. P. R. D. G. ἀναρίπτουσι male E. B. ἵπτουσι V.

igneas, nobis *Lava*. Sic Lycophr. 272. Πακτωλὶς ἐν τηλαυγῇ μύδρον, Paetoliā claram laminā pro auro posuit. Apul. Nam quibusdam subter occulti sunt spiritus, et stantes incendia indidem suspirant: vt Liparis, vt Aetna, vt Vesuvius etiam noster solet. Vesuvium, qui Apuleii tempore iam ignem euomuit, omnino Apuleius in medium producere poterat. Sed N. quisquis est sit, Vesuvii sub Titi imperio primum erumpentis, haud meminit, vnde, ni omni cura hanc rem silentio praeteriit, hoc saltem colligi potest, ante Titi tempora hunc librum esse conscriptum.

61.) εἵναι — κρασεως.] Nonnullae, pergit barum sca-

turiginum sub terra prope ad aquarum fontes sitae, bos calefaciunt, aquam vel tepidam sursum emittunt, vel effervescentem, vel bene temperatam. Ex his scaturiginibus ignitis originem thermarum et calidarum aquarum N. deriuat; credit enim, in loco, quo illarum sunt fontes, πηγῶν πυρρὸς esse spiraculum, ἀναπνοήν. Sic Aristotel. in Meteorol. II, 3. p. 769. D. varia et diuersa genera saporis aquae tribuit igni. αἱ δὲ πολλαχοῦ καὶ κρηναί, καὶ ῥεύματα ποταμῶν, πάντοδακτους ἔχοντα χυμούς· ὥς πάντων αἰτιατῶν τὴν ἐνοῦσαν, ἡ ἐγγινομένη δύναμις πυρρὸς κ. τ. λ. Eiusdem sententiae fuit Empedocles, vt patet e Senec. N. Q. III, 24. — — εἵναι δὲ re-

γην ουσαι, πλησιον πηγαιων ὑδατων, θερμαινουσι
ταυτα, και τα μεν, χλιαρα των ναματων ανιασι
τα δε, ὑπερζεστα· τα δε, ευ εχοντα κρασεως. 63.)
26 Ὅμοιος δε. και των πνευματων πολλα πολλαχου
γης

Var. Lef.

πλησιον recte legitur in E. W. P. D. vide nos. In B. vitiose
legitur πλησιον, R. L. denique nescio quo casu, omittunt hanc vocem.

respondet superiori αἰ μιν.
Supple πυρος πηγαι — — ὑπο
γην, sub terra, quae verba
referenda sunt ad εναι, ουσαι,
fitae sunt, et quidem πλησιον
π. ὁ. prope ad fontes aquae.
Sic Κορωναιας πλησιον ap. Strab.
IX. p. 476. Bene addit
ὑδατων, etfi πηγη proprie est
fons, e quo aqua ebullit, ad
distinguendum a πηγαις πυ-
ρος. — θερμαινουσι, calefa-
ciunt ταυτα sc. ὑδατα, και
ανιασι, emittunt sursum, aus-
der Erde herauf, τα χλιαρα
τ. ν. tepidam fontium aquam,
— ὑπερζεστα, effervescant
— ευ εχοντα κ. bene tempe-
ratam, i. quae inter aquam
tepidam et effervescantam tenet
medium. Κρασις h. l. idem
est ac μιξις. Cf. infra V, 6.
Sic Aristotel. in Meteorol.
II, 3. p. 769. F. ποιαι δε
χυμοι εκ ποιων γινονται κρασεων.
Proprie vero adhibetur in
temperando vino, quod elu-

cet e Xenoph. in Sym-
pos. III. 1. ὁ δε Χαρμο-
σις και απεν, αλλ' εμοι μιν
δοκει, ω ανδρες, ὡς περ Σωκρα-
της εφη τον οινον, ουτω και
αυτη ἡ κρασις των τε παιδιων
της ωρας και των φθογγων τας
μεν λυπας κοιμιζαν, την δ' α-
φροδιτην εγαραν. Cf. not. 65.
ad hoc cap. ευ κρασεως deni-
que est idem, ac ευκρατον.
Apul. p. 131. Illi etiam
ignes, quae terrae secreta-
riis continentur, praetereun-
tes aquas vaporant, et pro-
dunt longinquitatem flam-
mae, tepidiores aquas red-
dunt; viciniam, quum feruen-
tiores.

63.) Ὅμοιος — Λεβαδια.]
Bene haec vertit Budaeus:
Multis etiam in locis Orbis
exitus spirituum pari ratione
patefacti sunt. Quorum par-
tim fanatico furore adficiunt
homines propius accedentes;
par-

γῆς στομὰ ἀνεφικται, ὧν τὰ μὲν, ἐνθουσιαν ποιεῖ
 τοὺς ἐμπελαζόντας· τὰ δὲ, ἀτροφεν· τὰ δὲ, χρησ-
 μωδεν, ὥσπερ τὰ ἐν Δελφοῖς, καὶ τὰ ἐν Λεβαδίᾳ
 64.)

Var. Lect.

26.) ἀνεφικται et ἐνθουσιαν recte in W. L. P. R. D. ἀνεφ-
 ικται et ἐνθουσιαν, sine iot. subscr. in E. B.

Χρησμωδαν W. L. P. R. [D.] Χρησμοδαν false E. et B.

Λεβαδίᾳ recte in W. L. P. R. D. Vitiolae vero Λεκαδίᾳ habet
 E. quod repetit B. Λεβαδία occurrit apud Strabonem lib. IX, p.
 475. et 476. nec non apud Ptolemaeum. Λεβαδία apud Pau-
 saniam IX, cap. 39. et 40. quae lesbia, quod ibi adnotavit Syl-
 burg. p. 788. vera esse videtur; sic enim scribimus Ελατεια, imo
 et Χαίρωνεια, Κορυθια, vid. Strab. in not. laud. Attamen, etiam
 praeferenda videtur Λεβαδία, lesbionem vulgarem mutare nolui
 nam ipse N. sic scribere potuit. Teste Harduino ad Plin. IV, 12
 p. 197. apud Harpocrationem pag. 185. legitur Λεμβαδία.

partim tabifica vi absumunt,
partim fatidicos efficiunt, ut
Delphici et Lebadici. Varios
 effectus πνευματων quorum-
 dam e terra erumpentium
 narrat, additis exemplis. Cf.
 Senec. N. Q. III, 21. Plin. II,
 95. p. 115. seq. — Ὅμοιως,
simili modo, quae vox vfur-
 patur, si a similibus ad si-
 milia progredimur. —
 δε· καὶ τὰ πολλὰ στομὰ των πν.
multi etiam exitus spirituum;
 στομιον enim h. l. est idem
 ac στομα, et Latinorum os.
 Alias significat *frenum*, vel
 proprie eam freni partem,
 quam equus mordet, nobis
Gebiss, ut apud Xenoph. de
 re equestri, cap. VI, 7. ἐπὶ τῇ

τας μὲν ἥνικας περιβαλὼν περὶ
 τὴν κεφαλὴν καταδέτω ἐπὶ τῇ
 ἀκρωμῳ, τὴν δὲ κορυφαίαν τῇ
 δεξιᾷ αἵρω, τὸ δὲ στομιον
 τῇ ἀριστερᾷ προσφέρειτω. —
 πολλαχοῦ γ. in compluribus
 terrae locis ἀνεφικται, patefa-
 ti sunt. Nunc effectus de-
 scribit, qui partim τοὺς
 ἐμπελαζόντας ἐνθουσιαν π. ho-
 mines adpropinquantes (Su-
 pra f. 17. ἐπὶ τῇ ἐμπε-
 λαῃ τῇ ἀκρω,) fanatico fu-
 rore adficiunt. Vox ἐνθου-
 σιαν bene illustratur in in-
 dice ad Aelian. ed. Kühn. et
 Led. sub h. v. „Sic pagani
 loquebantur ad exprimen-
 dam adfectuum vehementiam,
 partim quia, velut divino

64.) τα δε, και πανταπασν αναιρει, και παρτα

εν

spiritu correpti vultum ceteraque membra tales distorquere solent ac deformare, partim, quia adfectos ipsos Deos credebant, quorum impulsu animus humanus agitaretur. Est enim ενθουσιασμος proprie, οτε η ψηχη ολη ελλαμπηται υπο του θεου, vt Hefychius docet, — — ατροφαν, *tabescere*, quod vel ob pestilentem halitum, vel ob cibi abstinentiam fieri poterat; Pythia enim e. c. plures dies, antequam tripodem adscendebat, cibo caruit. — — χρησμων, *vaticinari*, *oraculum reddere*, unde χρησμος *oraculum*. Proprie sumitur de iis, qui *oraculum edunt*, tum de omnibus, qui *vaticinantur*, vt apud Xenoph. in Apol. Socrat. f. 30. βουλομαι δε και εγω χρησμηδηναι τι. — — εν Δελφεις, quae vrbs Phocidis hodie *Castri*, ad montem Parnassum sita, satis est nota ob templum, Apollini sacrum, quod exstruxerunt Tropho- nius et Agamedes, teste Cicerone in Tusc. Disp. I, 47. Ibi Pythia vaticinans sedebat in tripode, sub quo specus erat, ex quo vapor sursum

tollebatur, vbi ας εκστασιν τραπασα, *oracula edebat*. Ergo Noster vna cum Plinio II, 95. p. 116. id εκπονη πνευματων adtribuit: *Alibi*, inquit Plin. *fatidici specus, quorum exhalatione temulenti futura praecinunt, vt Delphis, nobilissimo oraculo*. — — Λεβαδια; cf. *Var. Lect.* Erat vrbs Boeotiae, primum Μιδαια, deinde a Lebado, Athenis illic proficiscente, Λεβαδια dicta, teste Pausan. IX, 39. Haud procul ab ea erat αλπος του Τροφωνιου, *Trophonij lucus*, vbi talis erat spelunca, de qua vide Pausan. l. c. speluncam et omnia ad ea spectantia copiose describentem. Cf. et Liu. XXXV, 27. et Strabonem in libr. IX. p. 476. Λεβαδια δ' εστιν, οπον Διος Τροφωνιου μαντιος ιδρυται, χασματος υπονομου καταβασιν εχον. καταβαιναι δ' αυτος, ο χρηστηριαζομενος κατα τα δε μεταξυ του Έλικωνος και της Χαερωναις, Κορωνιας πλησις. Apul. *At enim illos quis non admirandos spiritus arbitretur, quum ex his animaduertat accidere, vt eorum religione lymphantes, alii sine cibo*

ἐν Φρυγίᾳ. 65.) Πολλὰ κίς δὲ καὶ συγγενὲς πνευ-27.

μοῦ

Var. Lat.

27. Forſan pro συγγενὲς legi poſſet συνεχὲς, conſinno. Ariſtotel. in Meteorol. II, 8. p. 780. F. καὶ τοῦτο ὅτε μὲν συνεχὲς ἐξῶ ῥα πάν.

cibo potuque ſint, pars vero praeſagiis effantes futura? quod in oraculis Delphicis ce-terisque eſt.

64.) τα — Φρυγίᾳ.] Sunt et qui prorsus enecent, ut in Phrygia. πανταπασιν, vid. ſupra f. 2. Speluncam, cuius halitu et vapore omnia enecantur, in Phrygia eſſe teſtatur. Hierapolis, ab Apuleio, qui ibi verſatus erat, accurate deſcripta eſt, in qua ſpelunca omnia, excepto antiſtite, cui ſemiuiro innoxia eſt, pereunt. Nec Plinius eam praeterit, l. c. p. 116. Item in Hirpinis Amſancti, ad Mephitis aedem; locum, quem qui intrauere, moriuntur. Simili modo Hierapoli in Aſia, Matris tantum Magnae ſacerdoti innoxium. Omnino denique euoluentus eſt Strabo in libr. XIII. p. 726. Ad rem cf. Senec. N. Q. III, 21. Apuleii et aliorum deſcriptionem ſingularem excurſui reſeruaui.

65.) Πολλὰ κίς — συνεκ-

δαν.] Senſim progreditur ad terraemotum. Saepe commixtus ſpiritus, in terrae viſceribus genitus, vi quadam impuſus (aberrans) et loco ſuo motus, in abſtruſos terrae meatus penetrat multasque (terrae) partes concutit. Sententia aliorum de terraemotu reſutata, ſcribit Ariſtotel. in Meteorol. II, 8. p. 781. B. οὐκ ἀν. οὐν ὕδωρ, οὐδὲ γῆ αἰτίον εἴη, ἀλλὰ πνεῦμα τῆς κινήσεως, ὅταν ἐξω τυγχῇ [l. τυγχῇ] ἔνεν το ἐξω ἀναδυμῶμενον. et ibid. p. 782. C. δὲι γὰρ γινῆναι, ὅτι, ὡς περ ἐν τῷ ſωματι ἡμῶν, καὶ τρομῶν καὶ ſφύγμων αἰτίον ἐſτίν ἡ τοῦ πνεύματος ἐνκολλημένης δυνάμεις, οὕτω καὶ ἐν τῇ γῇ το πνεῦμα παρὰ πλῆθει ποιεῖν, καὶ τὸν μὲν τῶν ſειſμῶν, ὅσον τρομὸν ἀναί, τὸν δ' ὅσον ſφύγμον κ. τ. λ. Sed alii cauſſam terraemotus aquae, alii igni, alii terrae ineſſe credebant. Cf. Ariſtotel. l. c. Seneca in N. Q. VI, 5. ſeqq. qui in cap. 13. Ariſtotelis et Theophraſti de

K 5

tes-

μα ευκρατον εν γη παρεξωσθεν eis μυχιους συριγ-
γας.

Var. LeA.

παρεξωσθεν omnes meae. In marg. ed. D. γρ. παρυσθεν, sic-
que in Var. LeA, ed. G. Non opus, Vid. not.

terraemetu opinionem adcu-
ratus perlustrat. Plin. II, 81.
p. 112. *Neque aliud est in ter-
ra tremor, quam in nube toni-
truum: nec hiatus aliud, quam
quum fulmen erumpit: inclu-
so spiritu lucente, et ad li-
bertatem exire nitente. Isi-
dor. XIV, 1, — — Πολλα-
κis κ. σαιρις quoque παρεξω-
σθεν, vi impellitur, aber-
rat; παρεξωσθεν enim est a
via vera deflectere, aberrare
et magna vi impelli, hicque
sumitur de spiritu, qui inclu-
sus cauernis terrestribus aber-
rat a suo loco, et impellitur
ad exitum sibi aperiendum,
ob vim vero ita expanditur,
vt vndique perrumpere non
solum, sed et vbiuis pene-
trare conetur, sicque partes
terrae quasdam concutit. —
πνευμα συγγειες, spiritus ge-
nitius, ευκρατον εν γη, in ter-
rae visceribus mixtus, i. qui
in terrae visceribus miscetur
multis variisque rebus, in
primis aliis flatibus, qui vndi-
que exitum sibi patefacere
tentant. ευκρατος, vox pro-*

pria in temperando vino. Me-
leag. XXX, 4.

Ουτως ευκρατον Κυπριδος
οινομαλι.

cf. not. 62. ευκρατον itaque
hoc l. est bene, i. e. valde,
fortiter temperatum, mix-
tum. — — εις μ. σ. κυνης fo-
γης, in abstrusos terrae mea-
tus. μυχιος, est intimus, oc-
cultus, abstrusus, et intimas
terrae partes, in quas πνευμα
penetrat, designat. συριγξ pro-
prie est fistula, quibus vte-
bantur pastores, vnde αιπο-
λικαι συριγγες apud Meleag.
XXVII, 1. et ex arundine fa-
cta, quare Eurip. in Iphig. in
Aul. 1038. scribit

Συριγγων θ' ὑπο καλα-
μοισσαν

Βσταται ιαχαν;

Sed h. l. denotat cauernam,
siue meatum sub terra, modo
fistularum in longitudinem
se extendentem, in quo mea-
tu πνευμα mouentur. Paulo
post dicit κοιλωματα et τα
κοιλα, atque Aristotel. in
Meteorol. II, 7, p. 779. F.
τα

γὰρ αὐτῆς, ἐξέδρον γενομένου ἐκ τῶν οικειῶν τόπων, πολλὰ μέρη συνεκράδανε. 66.) πολλακίς δὲ πολὺ γενο-

Var. LcB,

Pro δε πολὺ vitiose exaratum est in R, δε πολη. L. veram exhibet lca.

τῇ κατω τῆς γῆς, καὶ τῇ κοιλῇ. — — et ἐξέδρον γ. remotus, expulsus ἐκ τ. ο. τ. e loco suo, in quo antea erat inclusus. Aristotel. in Meteor. II, 8. p. 781. C. συνεχῇ [1. συνεχῆς,] γὰρ οὐσιν ἢ ἀναδυμῆσιν, ἀκούουσα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῇ ὁρμῇ τῆς ἀρχῆς. ὥστε ἡ εἰς αἶμα, ἡ ἐξ ὁρμῆς, πᾶσα. — — συνεκράδανει, concutit; nam συγκράδανω est idem, quod σῶω, τινάσσω, concutio, vibro. — — πολλὰ μέρη sc. γῆς, multas terrae partes. Apul. Atqui saepe accidit, ut natiui spiritus per terrae concavas partes errantes concutiant solida terrarum.

66.) πολλακίς — σασμον.] Causa terrae motus est quoque spiritus, qui in terrae loca concava pulsus, haud potest retrogradi. Saepius, inquit, spiritus extrinsecus in terrae loca concava penetrat, et exitu exclusus omni vi terram concutit, dumque quaerit exitum, id, quod terrae motum vocare solemus,

efficit. — — πολλακίς δὲ respondet τῷ πολλακίς καί, sic ut hoc in priori, illud in posteriori ponatur membro. — — πολὺ γ. supple πνεῦμα, — — ἐξωδεν, extrinsecus, von aussen hinein, ille sc. spiritus, qui in aëre circuminquetur, ἐγκαταληθῇ, penetrat, irrumperit, se insinuat tuis κοιλ. in cavernas, speluncas, angustias τρυτῆς sc. γῆς, — καὶ ἀποκλ. i. et exitu exclusus, nobis der Wind versängt sich, sic, ut nusquam possit erumpere — — συνετ, αὐτὴν μεταβ. omni vi quatit, concutit terram, ζητοῦν i. i. dum sibi quaerit exitum, καὶ ἀπαγ. etc. illudque, quod terrae motum vocamus, efficit. πᾶτος nobis Zufall, Ereignis. Vid. supra f. I. et infra V, 12. denotat haec vox, omnia, quibus quid adficitur. Latinis est adfectio, et Cicero praecclare hanc vocem circumscribit in Acad. Quaes. I, 7. partes accipiendi et quasi patiendi. Saepius Aristotel. hanc

γενομενον' εξωθεν, εγκατελεθη τοις ταυτης κοιλω-
μασι, και αποκλεισθεν εξοδου, μετα βιας αυτην
συνετριναξε, ζητουν εξοδον εαυτω, και απειργασατο
28. παθος ταυτο, ο καλεν εισθαμεν Σεισμον. 67.)
Των δε σεισμων, οι μεν, εις πλαγια σειοντες κατ'
οξείας

hanc vocem de effectu ter-
raemotus adhibet, veluti in
Meteorol. II, 7. p. 780. B.
et D. cap. VIII, p. 784. A.
et F. etc. Sic Thucyd. II,
86. p. 138. de Lacedaemo-
niis, clade ab Atheniensibus
accepta, territis, φοβουμενοι
το προτερον παθος. Sic locum
illum, vbi Abradates sepelie-
batur, Xenoph. in Cyrop. III,
7, 2. nominat παθος. Ce-
terum cf. de h. v. indicem
ad Aelian. V. H. ed. Kühn.
et Lederl. sub v. παθος. Apul.
saepius (fit) ut spiritus, cre-
scente violentia, et insinuan-
tes se telluris angustiiis, nec
inuenientes exitum, terram
moueant.

67.) Των — καλουνται.]
Varia terraemotus genera
profert, quorum επικλινται,
qui ad angulos acutos in obli-
quum quatiunt; Βρασται, qui
sursum deorsumque ad re-
ctos angulos terram rumpunt;
χωσματια, qui sedimentum
terrae in cauum subsidentis

efficiunt; Ψηκται, qui terram
disfrumpunt biatumque ape-
riunt. Aristoteles contra
duo tantum genera profert
in Meteor. II, 8. p. 786. B.
Όταν μεν ουν η πολυ το πνευ-
μα, κινει την γην, ωςπερ αν
ο τρομος, επι πλατος μεν, γι-
γνεται δ' ολιγακις και κατα
τινας τικπους, διον ο σφυγμος,
ανω και κατωθεν. Διο και
ελαττονακις σσει τουτον τον τρο-
πον ου γαρ ξαδην ουπω [leg.
δυτω,] πολλην συνελθειν αρχην
επι μηκις γαρ πολλη κλασια
της απο του βαθους, η διακρι-
σις, όπου δ' αν γινηται τοιου-
τος σεισμος, επιπολαζει πληθος
λιθων, ωςπερ των εν τοις λιανοις
αναβραττομενων. τουτον γαρ τον
τροπον γενομενου σεισμου, τα
περι Σικυλων ανετραπη, και το
καλουμενον Φλεγρησιον πεδιον,
και τα περι την Λιγυστικην χω-
ραν. Similiter duo genera
placent Posidonio, et Sene-
cae tria, quem cf. in N. Q.
VI, 21. Plin. II. 82. p. 112.
Varie itaque quatiuntur, et mi-
ra

οἷαις γωνίαις, Ἐπικλινταὶ καλοῦνται οἱ δὲ ἀνω
 ῥιπτοῦντες, καὶ κατὰ κατ' ὀρθὰς γωνίαις, Βραστοὶ
 οἱ δὲ συνιζησεῖς ποιοῦντες εἰς τὰ κοῖλα, Χασματῖαι
 οἱ

Var. Leß.

29. Pro αἱ τὰ κοῖλα margini ed. D. est adiectum, nec non
 Var. Leß. in ed. G. αἱ τὰ κοιλώματα. Non male. Sic
 enim N. dixit f. 27. τοῖς κοιλώμασι, unde sine dubio haec con-
 iectura traxit ortum. At non est mutanda lectio vulgaris; nam et
 ipse Aristoteles abstrusos terras meatus vocat τὰ κοῖλα, in Meteoro-
 rol. II, 7. p. 779. F.

ra edantur opera: alibi pro-
 fratis moenibus, alibi biatu
 profundo hauritis, alibi egestis
 molibus, alibi emissis avari-
 bus: nonnumquam etiam igni-
 bus, calidisue fontibus, alibi
 auerso fluminum cursu. —
 Τῶν δ' ὁ σ. e. terrae motibus
 vero οἱ Ε. κ. ii. vocantur Ε.
 ab ἐπικλινόμεαι, inclino. —
 σπροντες, qui quatunt, concu-
 tiunt sc. γῆν, et quidem αἱ
 πλαγίαι, in transuersum, ob-
 liquum κατ' ο. γ. ad angulum
 acutum, bald stößt er feit-
 wärts nach in scharfen Win-
 keln, vertit Schult. si sc. con-
 cussio ab altero ad alterum
 transgreditur locum, bene-
 que Bud. terrae motus quasi
 in transuersum se agentes.
 Βραστοὶ, a βρασσω, ebullio,
 effervesco, a similitudine
 aquae ebullientis sic dicti, sunt
 ῥιπτοῦντες, qui quassant, rum-

punt terram. ἀνω καὶ κατὰ,
 auf und niederwärts, et qui-
 dem κατ' ο. γ. ad rectum an-
 gulum. Haec itaque esset
 differentia specifica τῶν Ἐπι-
 κλιντῶν et Βραστῶν. — —
 χασματῖαι, a χασμα, hiatus,
 sunt οἱ π. σ. qui labes terrae
 relinquant, vertit Bud. συνι-
 ζησις est enim sedimentum
 (Senken) illud terrae, quo
 regiones deprimuntur, αἱ τὰ
 κοῖλα, in caua, ita vt caua
 terrae loca aperiantur, et
 terra in caua subsideat, die
 Erde setzt sich. — ῥηκται,
 a ῥήγνυμι, rumpo, χασμ. α.
 qui hiatus aperiunt, καὶ γ. α.
 terramque disrumpunt. In-
 fra VI, 22. σασμοὶ — βίαιαι
 πολλὰ μὲν τῆς γῆς ἀνέβηξαν.
 Nam si terra disrumpitur,
 hiatus vt oriantur necesse est.
 Apul. Horum motuum tam
 varia sunt nomina, quam di-
 uersi

οἱ δὲ χασματα ανοίγοντες, καὶ γῆν ἀναρρήγνυντες,
ῥηκται καλοῦνται. 68.) τούτων δὲ, εἰ μὲν, καὶ
πνευ-

Var. Lect.

Pto τούτων vitiose W. τούτες.

uersi esse videntur. Namque obliquis lateribus proxima quaeque iacentes, et acutis angulis mobiles, Epiclintae Graece adpellantur; et qui subsiliunt, excutientes onera, et reciprocantes directis angulis mobiles, Brassae vocitantur: illi autem, qui abstrudere videntur Chasmatiae dicti; quorum impulsu diffilit tellus, Rhectae sunt nominati. Ceter. v. ind. in σεισμος.

68.) τούτων — ευσας.] Varios horum terraemotus generum effectus describit. Notum alii spiritum sursum rapiunt, alii saxa, alii coenum, alii aperiunt fontes, qui antea non erant. τούτων refero ad praecedentia terraemotus genera, e. c. ad Επικλιντάς etc. non ad ea, de quibus in seqq. est sermo, licet non negarem, ab his eiusmodi procreari posse effectus. — προσαναβαλλουσι, sursum trahunt, rapiunt πνευμα spiritum, qui terrae visceribus erat inclusus in iisque absconditus, nec minus eum, qui

supra terram est; tunc etiam πέτραι, πῆλον, σάχα et coenum: attollunt. πῆλος h. l. non tantum coenum, sed et puluerem sursum a vento raptum indicat. — alii φανουσι, pro φανισθαι ποιουντες, i. aperiunt, edunt. Eodem sensu inuenitur haec vox in Theocrit. Idyll. VII, 7. vbi cf. Ill. Harles. p. 119.

— — ται δὲ παρ' αὐτῶν
Αἰγαροὶ πέτελεα τε εὖσκον
αἰσος εἴφαινον,
πηγαι, fontes, τας siue simpliciter, siue potius pro τοιαύτας energiae causa positum. — — προτερον v. o. qui antea non erant. τας ευσας denique est loquutio plena, pro τας. Exemplum talis effectus profert Aristotel. in Meteorol. II, 8. p. 781. F. Διο καὶ (ob terraemotum) τὰ θερμὰ τὰ περὶ Λιδίαν ἀπο τοιαύτης αἰτιαὶ γέγονε. cf. Plin. locum, in not. antec. laudat. et omnino haec, quae ibid. leguntur: Nec simplici modo quatitur, sed tremit vibratque. Hiatus vero alias re-

ma-

πνεῦμα προσαναβαλλουσιν· οἱ δὲ, πέτρας· οἱ δὲ, πηλόν· οἱ δὲ, πηγὰς φαίνουσι, τὰς προτερον οὐκ οὐσας. 69.) Τινες δὲ ἀνατρέποντες κατὰ μίαν 29. προ-

Var. Lect.

προσαναβαλλουσιν retinui ex E. B. D. προσαναβαλλούσι W. L. P. R.

τὰς ante προτερον saluo sensu abesse potest; sin vero retineatur, cf. not.

manet, ostendens quae sorbuit, alias occultat ore compresso, rursusque ita inducto solo, ut nulla vestigia exsint, urbibus plerumque deuoratis agrorumque tractu hausto etc. Adde Senecam in N. Q. VI, 23. seqq. Apul. p. 132. His passionibus contingit, ut quaedam terrae expirent balitus, aliae vomant saxa, nonnullae coeunt. sunt quae fontes pariunt insolentibus locis, peregrinorum fluminum fulcantes vias.

69.) Τινες — ἀπεργαζόμενοι.] Superioribus terraemotus generibus alia addit genera, simulque ostendit horum effectus: Bud. *Ostias* (id est *Trusfores*) vocant, qui vno obnixu subuertunt, quod impulerunt. Sunt etiam, qui quassabundi, atque utroque declinantes vibrantesque, quod mouerint, semper erigunt: ob id *Palmatae* (hoc est, Vi-

bratores?) dicti: efficiuntque terraemotum tremoris baud dissimilem. — — ἀνατρέποντες, subuertunt, funditis evertunt. Infra VI, 22. βίαι τῶ πνευματῶν καὶ τυφῶνων, ἐστὶν ὅτι πολλὰς ὁλοὰς ἀνέτρεψαν. — κατὰ μ. κ. pro μιᾷ προύσσει, i. e. ἀδησα, vno impetu, durch einen einzigen Stoss. Aliud genus πάλματις a πάλλα, vibro — ἀνακυλλόντες, quatientes, vibrantes, καὶ α. δ. semperque erigentes, dirigentes το σάομενον, quod mouerint. Addit modum, quo id efficiunt, sc. ἐγκλίσσει κ. α. inclinando et vibrando, in schaukelnder Bewegung, vertit Schult. ας ἑκατέρωθεν, sc. μίρον, pro ἑκατέρωθεν, in utramque partem, ἀπεργ. et efficiunt παῖδος δ. τ. τρόμος est tremor terrae, terraemotu procreatus. Apul. *Ostiae* sunt motus, quibus solum quatitur: Pal-

πρῶσιν; οὓς καλοῦσιν Ωστας· οἱ δὲ, ἀναπαλλόν-
τες, καὶ ταῖς εἰς ἑκάτερον ἐγκλίσεσι καὶ ἀναπαλ-
λεσσι διορθοῦντες· αἰετὸν σεισόμενον, Παλματιαὶ λε-
γόνται, τρομῶ παθὸς ὁμοίον ἀπεργαζόμενοι 70.)
γίνονται δὲ καὶ Μυκητῖαι σεισμοί, σειόντες τὴν γῆν
30. μετὰ βρομοῦ. 71.) Πολλακίς δὲ, χωρὶς σεισμοῦ
γινε-

Var. Lect.

29. εἰς ἑκάτερον E. B. L. P. R. D. sed W. praepositionem omit-
tit, ἐγκλίσεσι E. B. W. L. P. R. D. G. ἐκκλίσεσι V. ἐκκλίσει εἴ-
set declinatio. Sic etiam legisse videtur Budaeus.

Pro τρομῶ παθὸς ὁμοίον mallem παθὸς τρομῶ ὁμοίον; sic
enim meo sensu ordo esset concinnior.

βρομοῦ exhibent omnes meae, et bene; nam significat illum
mugitum, sonitum et fremitum, qui terraemotuum tempore ad
aures nostras peruenit. Apuleius, vertens *rudoris*, neutiquam
hanc vocem ante oculos habuit, sed βρωμον. quod *tonitru*, *sonitus*
etc. significat, proprie vero de asini rudore adhibetur, ut nos do-
cet Ammonius p. 273. βρωμασθῆαι, ἐπὶ οὐν. Sed retineo no-
stram lectionem, quia maioris vis est ac βρωμος, ni hoc *tonitru*,
sonitus vertere liceat. Accedit, quod in Apuleio al. legunt *odoris*.

Palmatae vero *adpellantur*,
quorum *pauitacione* illa quae
trepidant, sine *inclinationis*
periculo nutant, quum *dire-*
cti tamen rigoris statum re-
tineant.

70.) γίνονται — βρομοῦ.]
Denique ii *terraemotus*, per-
git, qui *terram cum mugitu*
concutiunt, vocantur Μυκη-
τῖαι. — μετὰ βρομοῦ, i. e.
cum *mugitu*. Cf. Var. lect.
Supra f. 16. πνεῦμα βρομον
καὶ πατάγον ἀπεργασατο. —
Itaque βρωμος est idem quod
μυκημα, *mugitus*, *fremitus*,

a quo *Muketis* nomen tra-
xit. Cf. Aristotel. in not.
seq. laud. Apul. *Mycetias*
vocatur *tetri rudoris inquina-*
tudo terrena.

71.) Πολλακίς — βίας.]
Saepius sine *terraemotu ori-*
tur mugitus sub terra, quum
spiritus terrae quatiendae
haud fuerit sufficiens, sed in
ea inuolutus, vi *vehementi*
pulsatur. Hoc etiam adfir-
mat Aristotel. in *Meteorol.*
II, 8. p. 785. Α. καὶ ἀνεὺ δὲ
σεισμῶν ἤδη που γεγωνασιν ὑπὸ
τὴν γῆν, sc. φοφοί, *strepitus*.
προεργ-

γίνεται μυχῆμα γῆς, ὅταν τὸ πνεῦμα σείεν μὲν μὴ
ἢ αὐταρκες· ἐνεκλουμένον δὲ ἐν αὐτῇ, κοπύηται μετὰ
ῥοθίου

Var. Lef.

μυχῆμα γῆς W. L. P. R. D. V. μυχῆ μαχῆς E. quem erro-
rem feliciter repetiit B. μυχῆνα γῆς exhibet G. vitiose.

Pro σείαν R. habet σείεν, quod, ni vitium esset typographicum,
fecit potest. Sic σείον πνεῦμα in Aristot. Meteor. II, 2. p. 785.
D.

ἢ W. L. P. R. D. ἢ prae E. B.

προέρχεται δ' ὁ ψόφος τῆς κινή-
σεως, διὰ τὸ λεπτομερέστερον
εἶναι, καὶ μᾶλλον διὰ πάντες
εἶναι τοῦ πνεύματος τὸν ψόφον·
ὅταν δ' ἐλάττων ἢ, ἢ ὥστε κί-
νησας τὴν γῆν διὰ λεπτότητα,
διὰ μὲν τὸ ῥαδίως διηθεσθαι,
οὐ δύναται κινᾶν. διὰ δὲ τὸ
προσπίπτειν στερεοῖς οἰκοῖς, καὶ
κεῖλοις καὶ παντοδαποῖς σχη-
μασι, παντοδαπὰς ἀφίησι φω-
νὰς, ὥστ' ἐνίοτε δοκᾶν, ὥσπερ
λεγουσιν οἱ τερατολογούντες, μυ-
κασθαι τὴν γῆν. De mugitu
sub terra, antequam oritur
terraemotus, sic scribit Sene-
ca in N. Q. VI, 13. p. 753.
Ideoque antequam terra mo-
veatur, solet mugitus audiri,
ventis in abdito tumultuan-
tibus: nec enim aliter posset,
ut ait Virgilius: [Aen. VI,
254.]

Sub pedibus mugire solum,
et iuga celsa moveri:
nisi hoc esset ventorum opus. Vi-

ces deinde huius pugnae sunt:
desinit calidi congregatio, ac
rursus eruptio: tunc frigida
compscuntur et succedunt,
mox futura potentiora. Dum
ergo alterna vis cursat, et ul-
tro citroque spiritus commeat,
concutitur. Nec aliter Plinius
II, 82. p. 112. Praecedit
vero, conitaturque terribilis
sonus, alias murmur finilius
mugitibus, aut clamori hu-
mano, armorumque pulsantium
fragori: pro qualitate ma-
teriae excipientis: formaque
vel cauernarum, vel cuniculā
per quem meat: exilius graf-
sante in angusto, eodem rau-
co in recurvis, resultante in
duris, feruente in humidis,
fluctuante in stagnantibus:
item fremente contra solida.
Itaque et sine motu saepe edi-
tur sonus. — μυχῆμα,
sonus mugitus, quae vox pro-
prie usurpatur de boue; sic
L enim

φοδίου βίας. [72.) συσσωματοποιείται δε τα εισι-
οντα

Var. LcB.

συσσωματοποιείται E. B. W. D. συσσωματοποιείται L. R. συσ-
σωμα τοποιείται P. Conieci initio συστημα το ποιείται, vel
το deleto, συστημα ποιείται, i. eo praeget efficiunt spiritus. Sic
supra II, 1. Κόσμος μὲν οὐκ, ἐστὶ σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς
καὶ τῶν ἐν τούτοις περιεχομένων φύσεων. Nec minus legi posset:
συστάσιν ποιούνται, efficiunt coagmentum, quae vox supra f. 5.
occultat: Δροσος δὲ, ἐστὶν ὕγρον ἐξ αἰθέρας κατὰ συστάσιν
λεπτόν φερομένων. Sed, his sepolitis, totus hic locus siue sappo-
siticius, siue loco suo male hic translatus mihi videtur; nam aegre
cohaeret cum praecedentibus, quibus accedit, quod Apuleius haec
omnia omisit. Cf. notas.

enim Ammon. p. 273. Μυ-
κασθαι δὲ, ἐπὶ τῶν βῶων δια-
τον υ. Sic etiam Plinius et Se-
neca dixerunt *mugitum* locc.
antea laud. Bene igitur
adhibetur de terraemotu, fo-
num boum mugitui similem
edente. Sic etiam de aliis
rebus, veluti apud Apoll.
Rh. I, 1269.

— — καὶ ἀνὰ πλατὺν
αὐχέν' αἰσθῶν

Ἰησε μνησκῶ.

— ὅταν τ. π. σ. μὴ ἢ α. *quum*
spiritus non sit sufficiens, i.
λεπτομηνῆς, uti dicit Aristo-
teles. Apul. non male ver-
tit *inualidus*, et Bud. *impar*.
Sic infra VI, 2. οὐδεμία δὲ
φύσις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν αὐταρ-
κῆς, vbi cf. not. 3. — αἰσθῶν
f. γην. — ἐπαιλουμένον δ. ε.
α. *quia vero in ea innoluitus*,

inclusus est, quod supra di-
xit πνεῦμα αποκλυσθῆν ἐξόδου.
— κοπτήται, *pulsatur*, Bud.
vertit *arietari*. — μεταξ. β.
ui vehementi. Apul. *Audiu-
tur mugitus, interioribus ge-
mitibus expressis, quum spiri-
tus inualidus ad terram mo-
uendam per aperta telluris in-
uentis itineribus progreditur.*

72.) συσσωματοποιείται —
[ἐκκενυμένον.] Dicit, ven-
tum sub terra in vnum cor-
pus cum aquis in ea abditis
coalescere. Bud. vertit: *Ad-
de, quod flatus, qui terram
subierint, corroboratiores fiunt
a liquoribus terrenis, qui in-
tus conditi sunt.* Melius trans-
fertur in margine ed. P. *Coa-
lescunt autem in vnum cor-
pus spiritus, qui ingredian-
tur* (i. qui terram subeunt,
etiam

οντα πνεύματος καὶ ὑπο τῶν ἐν τῇ γῇ ὑγρῶν κεκρυμμένων.] 73.) Τὰ δὲ ἀναλογον συμπίπτει τοῖς 31.

καὶ

Var. Lect.

κεκρυμμένων E. W. P. D. V. G. κεκρυμμένων B. L. R. Acuta legitur coniectura in marg. ed. D. et in V. L. ed. G. „fort. τῇ γῇ ὑγρῶν κεκρυμμένων, nam ita fere Stob.“ Sic supra N. addidit πρᾶσις ἐν τῷ κράτει, et f. 4. cap. seq. ζῳγραφία μὲν γὰρ λευκῶν τε καὶ μελανῶν, ὡχρῶν τε καὶ ἐρυθρῶν χρωμάτων ἐγχερασάμενη φύσις. hicque bene dici posset de liquoribus sub terra inter se commixtis; nihilominus vero a vulgari lectione, quae, si notas inspicias, bonum reddit sensum, recedere nolui.

31. Hic IX incipit cap. in P. quod est inscriptum; De his, quae mari accidunt.

etiam a liquoribus in terra abditis. Cf. Aristotel. in Meteorol. II, 8. p. 785. — — δι τ. ε. π. spiritus vero, qui terram subeunt, de quibus paullo antea f. 26. συσσωματοποιαται, coalescunt, coniunguntur. Vox deriuanda a συσσωμα, quod, si hoc verbo uti liceat, esset coalescentia; sed dubito, an συσσωμα inueniatur apud alios scriptores, hocque iterum a συν et σωμα et a ποιω. Sic esset συσσωμαποιω, sed συσσωματοποιω, dicitur euphoniae causa. Ceterum vide Var. lect. — — καὶ ὑπο τ. ὑ. etiam cum liquoribus, per liquores, κεκρ. ἐν τ. γ. sub terra abditis. Iam Democritus aquam in visceribus terrae latere arbitratus causam-

que terraemotus inde deriuare conatus est, ut est videre in Aristot. Meteorol. II, 7. p. 780. B.

73.) Τὰ — θαλάσση.] Transgreditur ad ea, quae tempore terraemotus in primis mari accidere solent. Cf. omnino Aristotel. Meteorol. II, 1 — 3. ubi de mari differit. — His similiter, inquit N. respondent ea, quae mari accidunt. Τοῖς 30. σασμοῖς, de quibus antea erat sermo, συμπίπτει, respondent, ἀναλογον, supple κατα, similiter. Bud. vertit proportionem. Paullo post: ἔστι τὰ καὶ δυναι, τὰς τῶν πνεύματων ἀναλογον. — τὰ κ. ε. 31. etiam ea, quae mari accidunt.

και εν θαλασση· 74.) χασματα τε γαρ γινεται θαλασσης, και αναχωρηματα πολλakis, και κυμα-

74.) χασματα — Βουραν.] Nam saepius fiunt hiatus recessusque maris et undarum motus, modo reciprocan-tes, modo incurrentes, sicuti pro- ditum est de Helice et Bura. Adde, quae de his rebus scripsit Aristotel. in Meteorol. II, 8. p. 785. D. όπου δ' άμα κυμα σεισμος γεγονεν, αιτιον, εταν εναντια γινηται τα πνευ- ματα· τουτο δε γινηται [prae- tria haec vocabula in R. cum antecedentibus copulantur.] εταν το σειον την γην πνευμα, φερομενην υπ' αλλου πνευμα- τος την θαλαττας, απωσας μεν ολως μη δυναται· προωδου δε και συστελλον εις ταυτον, συνα- θροιση πολλην. τοτε γαρ αναγ- καιον ηττηθεντος τουτου του πνευματος, αθρουσιν ωθουμενην υπο του εναντιου πνευματος εκρηγνυσθαι, και ποιαν τον κατακλυσμον. εγενετο δε τουτο και περι Αχαιαν κ. τ. λ. Plin. II. 86. p. 113. Fiunt simul cum terraemotu et inunda- tiones maris, eodem videlicet spiritu infusi, ac terrae re- fidantis sinu recepti. — — χασματα, hiatus, quae vox antea et proprie de hiati-

bus in terra, h. l. vero de hiatibus in mari vsurpatur; sunt autem χασματα θαλασσης, si mare vi terraemotus et ventorum ita disrumpitur, ut hiatus adpareat — αναχω- ρηματα, maris recessus, si loco suo mouetur et retro- greditur. — επιδρομαι κυμα- των, excursions undarum, ver- tit Bud. sed malleim motus undarum, duobus, quod sta- tim elucet, modis se exferen- tes. Infra VI, 22. επιδρομας τε κυματων και αναχωρησεις πολλakis και ηπαρους εδωλκ- τωσαν, και θαλαττας ηπαρω- σαν. Hae επιδρομαι κυματων, ποτε μ. ε. αυτ. modo habent reciprocationem, i. aestum ma- ris, Ebbe und Fluth. Strabo accessum maris εφοδον, recessum αναχωρησιν vocat, lib. I. p. 50. — ποτε δ. π. μ. modo vero incurfionem solam, προωσις h. l. adhibetur de fluctibus, qui omni impetu magnaue vi et incurfione terram ver- sus impelluntur, nec retro- grediuntur, ita ut aqua tumescat, nec, sicut in fluxu et refluxu maris, repellatur — ωςπερ i. etc. De verbo ιστο-

ματων ἐπιδρομαι, ποτε μὲν, ἀντανακοπὴν ἔχουσαι·
ποτε δὲ πρῶσιν μόνην, ὥτπερ ἱστορεῖται περὶ Ἑλι-
κην

Var. Leß.

πρῶσιν omnes edd. sed προσόδον legi apud Stob. adnotatum est in marg. ed. D. προσόδον legitur apud eumd. ut indicant Var. leß. ed. G. Sed nil muto. Sic antea f. 29. κατὰ μίαν πρῶσιν. Cf. ποτ.

Ἑλικὴν τε legi debet cum W. L. P. R. D. In edd. E. B. more solemni hae voces male cohaerent.

ἱστορεῖν vide supra III, 16. Saepius hoc vocabulo vtuntur vett. scholiast. in laudandis vett. historicorum libris, e. c. Schol. Apoll. Rh. ad II, 1214. Φερικυδης ἐν τῇ Θεογονίᾳ ἱστορεῖ. Erant Ἑλικὴ et Βουρα oppida Achaiae, in sinu Corinthiaco sita, nobilia atque praeclara, biennio ante pugnam Leucetricam, absorpta, teste Strabone lib. VIII. p. 439. κατεκλυσθῆ δὴ Ἑλικὴ δύσιν ἐπὶ πρὸ των Λευκτρικων. Quae pugna commissa est anno II, Olym. CII. i. e. anno M. 3602. Cf. Diodor. Sic XV. p. 371. et choronlog. ad Nep. ed Harlef. Praeter Strabonis loc. laud. meminit idem horum oppidorum I. p. 55. Βουρα δὲ, καὶ Ἑλικὴ, ἣ μὲν ὑπο χασματος, ἣ δ' [leg. ἣ δ'] ὑπο κυματος ἠφανισθῆ. Multus est Pausanias VII. p. 585. et

p. 590. Plin. II, 94. p. 115. addens: *quarum in alto vestigia adparent.* Quocum conuenit Ouid. in Metam. XV, 293. seqq.

*Si quaeras Helicen et Burin,
Achaïdas vrbes,
Inuenies sub aquis: et adhuc
ostendere nautae
Inclinata solent cum moenibus
oppida merfis.*

Senec. in N. Q. VI, 23. narrat, Callisthenem ab Alexandro interfectum, in peculiaribus libris hanc calamitatem descripsisse. Cf. eumd. ib. VII, 5. Immo Aristotel. in Meteorol. II, 8. p. 785. E. subintelligit has vrbes, etsi nomina haud profert. Apul. haec tantum conscripsit: *His talibus marina sunt paria, quum fluctuum concurrentium mole nunc progressibus littora, nunc recursibus sinus caesi quatiantur.*

32. κην τε και Βουραν. 75.) Πολλακις τε και αναφυσμαται γινεται πυρος εν τη θαλασση, και πηγων ανα-

Var. Leß.

32. Omnia haec verba a Πολλακις — πορθμους vna cum maxima parte antecedentium partim omisit Apuleius, partim mirifice omnia in breuitatem contraxit; vnde facile suppositionis suspicio oriri posset in N. verbis.

75.) Πολλακις — πορθμους]
Ad alia, quae mari accidunt, translit. αναφυσμαται πυρος, *exhalationes ignis*. Cf. Plin. II, 89. p. 114. — πηγων αναβλυσας, *fontium scaturigines*. Sed quomodo πηγαι, ποταμοι, δendra etc. in mari fieri possunt? Omnino, cogitandum tantum est, Nostrum, breuitatis studiosum, addere debuisse, quam saepe mare vi terraemotus repellitur, et retrogreditur, in cuius locum terra succedit, in qua fontes etc. oriuntur. Sic infra VI, 22. dixit: επιδρομαι κυματων και αναχωρησεις πολλακις — — θαλαττας ηπαιρωται, et Plin. l. c. multas insulas profert, in mari ortas. Haec igitur omnia intelligi debent de insulis, vi terraemotus ortis, in quibus e. c. adparent πηγων αναβλυσας, i. scaturigines. Verbum αναβλυσαν Theocrit. de Nili inundatione adhibet in Id. XVII, 80,

Ναλος αναβλυσαν διαραν 'οτα
βωλακα θρυπτε
Nosterque infra VI, 22. de igni. — — ποταμων εκβολαι vertit Bud. *ostia fluminum aperiuntur*. Significare potest ostia, quod nos die *Mündung* vocamus, vel *ortum fluminis*, quod mallem, sc. accipio de ortu fluminis recenti, qui antea non fuerat, sed vi terraemotus tantum ebulliuit, — — δεινρων εκφυσας *arborum enascentium incrementa*. δεινρων non de arboribus solum, sed de omnibus fruticetis accipi debet. — — εσαι και δινακ. Subintelligi potest ποταμων; attamen quoque ad mare, in quo vortices et aluei possunt oriri, si quis velit referre, per me licet. εσαι αλευται, et δινακ vortices significat, i. e. των υδατων συστροφας. — — ταις τ. π. α. *inftar εων και διων πνευματων*, i. e. simili modo, quo status spirituum mu-

αναβλυσσεῖς, καὶ ποταμῶν ἐκβολαί, καὶ δένδρων ἐκφυ-
σεῖς, ῥοαί τε καὶ δῖναι, ταῖς τῶν πνευματῶν ἀναλογον' αἰ-
μεν, ἐν μετοῖς πελαγεσιν' αἱ δὲ κατὰ τοὺς ευρίπους τε
καὶ πορθμούς. 76.) πολλὰ δὲ ἀμπώτεις λεγόνται,
καὶ

Var. Lect.

ἀμπώτεις exhibent W. L. P. R. D. Reſſe. Saepius occurrit
haec vox apud Strabonem, e. c. I. p. 3. τὰς πλημμυρίας τοῦ
ωκεανοῦ, καὶ τὰς ἀμπώτεις, I. p. 51. ἀπώτεις vero est in E.
et B, in quarum margine notatur varia lectio ἀπώσας. Vid. ind.

mutantur, mutari possunt
curfus maris. Aristotel. in
Meteorol. II, 8. p. 784. B.
ἐπερ οὖν ἡ θαλάττα ποιεῖ περὶ
τὴν γῆν' τοῦτο τὸ πνεῦμα περὶ
τὴν ἐν τῇ ἀερὶ ἀχλὺν. — —
αἱ μὲν ε. μ. π. partim medio
in mari, αἱ δὲ etc. partim in
euripis et fretis, i. vbi terra
adluitur mari. Euripos est fre-
tum, Meerenge; proprie
maris pars, quae recipro-
catur, qualis fuit inter Atti-
cam et Euboeam: πορθμός
est finus, Meerbusen, quod
aperte docet Ammonius p. 136.
Πορθμός ἐστὶ στενὸς θαλάσσης
πορός, ἐκατέρωθεν ὑπο γῆς πε-
ριεχόμενος. Mirifice haec
omnia maxima e parte ver-
tit Schult. „Zuweilen bre-
chen Feuerflammen aus dem
Meer hervor, sprudeln Quel-
len hoch empor, schießen
Wasserstrahlen und Wasser-

güsse, wie Bäume, in die Hö-
und Wasserströhmte und Waf-
ferwirbel, den Windströhmten
und Windwirbeln ähnlich;
nicht nur auf der hohen See,
auch in Meerengen und
Golfen.

76.) πολλὰ — καιρῶν.]
Multi quoque aestus, ut aiunt,
undarumque sublationes sta-
tis quibusdam temporibus sem-
per cum luna circumaguntur.
De aestu maris plura inue-
nies apud Plinium, e. c.
II, 99. p. 117. aestus maris
accedere et reciprocare, ma-
xime mirum: pluribus qui-
dem modis: verum causa in
Sole Lunaque. Adde Senec.
in N. Q. III, 28. — — λε-
γόνται, fertur, aiunt. Non se
ipsum huius opinionis aucto-
rem profitetur, sed in me-
dio relinquit. — πολλὰς ἀμπ.
L 4 multi

και κυματων αρσεις συμπεριδευειν ας τη σεληνη
33. κατὰ τινὰς ὀρισμένους καιροὺς. 77.) Ὡς δὲ τὸ
πάν

Var. Lect.

αρσεις recte legitur in W. L. P. R. D. cf. nos, quae quidem
lectio iterum exstat in margine E. B. in contextu vero est ἀρσεις.
ὀρισμένων W. L. P. R. D. ὀρίμενους E. B.
33. δὲ τὸ πάν E. B. W. P. το absq. a L. R.

multi aestus, πολλὰς significat, hos aestus non in uno, sed pluribus locis, et quidem saepius fieri. ἀμπω-
tis est accessus maris, ab ἀμπωτίζω, ingurgito. — κυ-
ματων α. undarum sublatio-
nes, reciprocatio, ab αἰρω.
Proprie vocabatur πλημμυρις,
e. c. apud Strabonem, loc. cit. cf.
et infra V, 12. — — συμπε-
ριδευειν α. τ. σ. semper cum
luna circumaguntur, i. e.
sicut luna crescit et decrescit,
ita oritur aestus ac recipro-
catio maris, et quidem κατὰ
τ. ὥ. κ. certis horis. Hoc
illustrat Plinius l. c. Bis inter
duos exortus Lunae adfluunt,
bisque remeant, vicenis qua-
ternisque semper horis, ubi
cf. Harduin. Schult. bene
vertit. An vielen Orten soll
auch periodische Ebbe und
Fluth seyn, nach dem Zu-
nehmen und Abnehmen des
Mondes, et Apul. Sentitur
etiam coeli marisque cognati-

tio, quum menstruis cursibus
Lunae, decrements et accessus
fretorum atque aestuum de-
prehenduntur. Vid. ind. in ἀμπ.

77.) Ὡς — φυλαττούσαι.]
Atque ut in uniuersum di-
cam, quum elementa tem-
peratura quadam inter se
mixta sint, in mari, et ter-
ra, et aqua, ut consentaneum
est, similitudines adfectionum
constant, iis quidem ex parte
interitus et generationes ad-
ferentes, uniuersum vero in-
teritus et generationis ex-
pers conseruantes. Sic | vertitur
a Pacio. Budaeus et Schul-
tess. | verba ἐν αἰρε καὶ θα-
λάσῃ omiserunt. N. vult
ostendere, elementa in-
ter se esse varie commix-
ta, vnde partim nouae res
oriuntur, partim ortae in-
tereunt, uniuersum vero
eo ipso seruari. In qui-
bus est obseruandum, i-
gnem, qui tamen elementorum
numero adtribuitur, a
Nef-

παν εἶπεν, τῶν στοιχείων ἐγκεκραμένων ἀλλήλοις, ἐν αέρι τε, καὶ γῇ, καὶ θαλάσῃ, κατὰ τὸ εἶκος, αἱ τῶν παθῶν ὁμοιοτήτες συνίστανται, τοῖς μὲν, ἐπὶ μερῶς

N. esse praetermissum; at sine dubio hic nullum locum habere poterat, quod ignis cum ceteris elementis non ita est coniunctus, ut inde tam varia oriantur, quae in hominum oculos cadere possint, quam e terra, commixta cum aëre et aqua; nam non existit per se, nec solidi atque continui quid format. Cf. cap. seq. et Aristotel. περὶ γενέσεως καὶ φθοράς, in primis II, cap. 4. — — Ὡς δὲ τὸ π. ε. est idem, quod supra συλληβδην f. 19. vbi vid. not. 46. Sic II, 9. τὸ συμπαν σπαν. — — ἐγκεκρ. ἐγκεκραννυμι est immisceo, confundo, de cuius propria significatione cf. quae dixi supra f. 26. ad vocem κρασις, et f. 27. ad vocem ευκρατον. — — ὁμοιοτήτες τ. παθῶν, similitudines adfectionum, ὁμοιοτήτης hic dicitur de elementis, quatenus sibi sunt similia, et inter se misceri possunt. συνίστανται, constant, formantur. Verba κατὰ τὸ εἶκος referenda sunt ad seqq. αἱ κ. τ. λ. et significant, ut

consentaneum est, quod adparet. Bene vertit Schult. natürlich; nam κ. τ. ε. est idem ac φανερόν, ut apud Aristotel. περὶ γενέσεως καὶ φθοράς, q. p. 715. C. ὅτι μὲν οὖν ἅπαντα πεφυκεν εἰς ἀλλήλα μεταβάλλαν, φανερόν. Hae ὁμοιοτήτες φερονσάαι i. adferuntur τοῖς sc. στοιχείοις, ἐπὶ μερῶς, ex parte, φθοράς κ. γ. corruptionem et generationem. De ἀγεννητῶ et φθαρτῶ conferri potest Aristotel. de Coel. I, cap. II. — — At tamen, licet hae ὁμοιοτήτες corruptionis et generationis multarum rerum sint causa, φυλαττούσαι conservant τὸ συμπαν ἐνὶ παντί, et quidem ἀσυνλεθρόν κ. α. ita ut neque corrumpi neque generari possit, i. ut semper sit atque maneat, eandem retineat formam, quam ab initio habuit. De ἀγεννητῶ cf. Cellar. in epit. theol. philos. ex Aristotel. et libr. de Mund. p. 56. Obserua in his elegantem usum verbi φυλάτταν, quod adhibetur de custodiis et omnibus iis, qui

μερους φθορας και γενεσεις φερουσαι το δε συμπαν,
 ανωλεθρον τε και αγεννητον φυλαττουσαι.

Var. Lect.

αγεννητον E. et D. αγενητον B. W. L. P. R.

aliquid custodiunt, et quibus id sic est curae cordique, ut nil detrimenti ei adiungatur, vnde servatur conservatur. Cf. V, 9. not. 12. Apul. Verum enimvero, ut quatenus possum de universitate quod sentio breviter absolvam: elementorum inter se tanta concordia est, id

est, aëris, maris atque terrae, ut admirari minus deceat, si illis eadem incommoda soleant, atque secunda contingere, particulatim quidem rebus ortus atque obitus adferentes, universitatem vero a fine atque initio vindicantes.

Κεφαλ. ε΄

Διὰ τι ὁ κόσμος ἐκ τῶν ἐναντιῶν ἀρχῶν συνεστήκει οὐ
διαφθαρταί.

Ι.) Καὶ τοι γέ τις ἐθαύμασε, πῶς ποτε, ἐκ τῶν
ἐναντιῶν ἀρχῶν συνεστήκει ὁ κόσμος — λέγω δὴ
ξηρῶν

Var. Leß.

Ι. θαύμασε meae omnes. At in D. et in Var. leß. G. conii-
citur θαύμαζε.

συνεστήκει legendum est cum W. L. P. R. D. male συνεστήκει est
exaratum in E. et B. Cf. Var. leß. f. 28. cap. praecedent.

Ι.) Καὶ — ἀπολῶλεν.] N. in hoc capite differit de *Mun-
di duratione atque ornatu*, in
quo sane nobis adridet distio
suavis et elegans, hominis
diserti et elegantis in dicen-
do, urbanum atque ornatum
ingenium ostendens, quae
respondet distioni illi or-
natae, paullulumque tumi-
dae, qualem in capite pri-
mo agnoscimus, ita, ut quod
ad scribendi artificium, h.
c. capita praecedentia lon-
go post se relinquat interual-
lo. At gravi Aristotelis di-
stioni neutiquam respondet,
ex quo facile fit intellectu,
an hoc opus Stagiritae sit tri-

buendum nec ne. Ob diuer-
sum denique in hoc libro
distionis genus dubii primum
haerere possumus, an vni
eidemque auctori omnia sint
tribuenda; saltem ab initio
aegre a me impetrare potui,
ut crederem, ab vno eodem-
que hoc opus conscriptum
fuisse. Sed plura in *Excursf. I.*

Initio dubitatur, quo mo-
do Mundus consistat, quum
tamen e rebus sibi prorsus
contrariis sit compositus et
confarcinatus. *Profecto*, in-
quit, *admirati sunt quidam,*
cur Mundus, principiis con-
trariis, nempe siccis et hu-
midis, frigidis et calidis con-
stans

ξηρων τε και υγρων, ψυχρων τε και θερμων — ου
πα-

stans, iam dudum non sit dissolutus, atque interierit. Quae quidem omnia cum praecedentibus cohaerere, facile inde est intellectu, quia N. in fine capitis praecedentis dixerat, elementis, etsi sibi contrariis, conservari το συμφαν, unde statim transgreditur ad univcrsum, i. e. ad Mundum, eiusque durationem. — — Καὶ τοι γε, et profecto, Bud. vertit *sametsi*, sed vid. Viger. de Idiotism. XXIV. II, XIII. p. 422. ed. Ill. Schütz. nam particula γε ubi additur, adseuerandi του τοι potestatem vi sua περιγραφικη vrget magis, vt sit et sane quidem. — τις εδουμασε, vti paullo post: τινες εδουμαζουσιν; sed hoc l. non tantum est *mirari*, sed *dubitationem* innuit, quippe quum multi dubii fuissent, an Mundus sic semper possit durare, dein τις ε. pro τινες εδουμασαν — — πως ποτε, wie es möglich sey, vertit: Schult. breuius, wie denn. — — ο κοσμος ου παλαι δ. κ. α. iam dudum non sit dissolutus atque interierit. διαφθορας corruptionem et

incommodum tantum denotat, quod aliquot Mundi partes experiuntur, quo vero non prorsus destruuntur, sed απολωλεν uniuersum interitum significat, et παλαι h. l. non debet verti *olim*, sed est *iamdudum*. α συνιστ. si constaret εκ των ε. α. principiis sibi contrariis, αρχαι quod nos den *Urstoff* vocamus, sunt quae dici solent *prima stamina*. Hae αρχαι vero sibi inuicem sunt *contrariae*, nempe ξηραι, *ficcae*, quo terra significatur, υγραι, *humidae*, quo aqua denotatur, ψυχραι, *frigidae*, quo aer designatur, et θερμαι, *calidae*, quo ignis insignitur. Cf. cum hoc capite Aristotel. de Coel. I. cap. 8, 9. et 10. II, 1. Plin. init. lib. II. et Seneca dicit in N. Q. VII. 27. mundus ipse, si consideres illum, nonne ex diuersis compositus est? Apul. Et quibusdam mirum videri solet, quod quum ex diuersis atque inter se pugnantibus elementis Mundi natura conflata sit, aridis atque fluxis, glacialibus et ignitis; tanto rerum diuortio nondum sit eius mortalitas dissoluta.

παλαι διεφθαρται καὶ ἀπολώλεν. 2.) Ὡς καὶ ἐν 1.
πολὺν τινες θαυμαζοῖεν, ὅπως διαμενῇ, συνεστηκυῖαν
εἰς

Var. Lect.

2. Pro ὅπως διαμενῇ, συνεστηκυῖαν non male in edd. D. et G. conicitur ὅπως διαμενῇ, συνεστηκυῖα. Ordo quidem sic erit concinnior; at etiam vulgaris ferri potest lectio, dum συνεστηκυῖαν transfertur ad πολὺν. Cf. Var. lect. infra f. 13.

2.) Ὡς — τυχήν.] Primum argumentum contra dubitationem illam, a simili et quidem a ciuitate, desumptum. Proinde quasi quisquam mirari debeat, quoniam pacto ciuitas incolumis perduret, quae e gentibus contrariis sit composita — — inscius, hoc esse in concordia ciuili admiratu dignissimum, quod nempe e multis vnum, et e dissimilibus similem efficit adfectum, omnemque naturam fortunamque fouet. — — καὶ α, cf. Deuar. de Partic. p. 198. — — διαμενῇ significat firmam stabilemque durationem ciuitatis, quae, licet e contrariis sit composita rebus, nulla re labascit. Sic Xenoph. de inuiolatis legibus Lycurgi in libr. de rebus publ. Lac. XIV, 1. Εἰ δὲ τις με εἰροίτο, καὶ καὶ νῦν ἐνταῦθα δοκοῦσι οἱ Λυκούργου νόμοι ἀκίνητοι διαμενῇ, τούτο μὰ Διὰ οὐκ ἂν ἐν τῷ θρασείῳ ποί-

μι. — — Πολιτικῆς ὁμοῦ. concordiae ciuilis. Demosth. pro Coron. cap. 52. p. 368. μάλιστα μὲν τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμοιοῦσι διατηρεῖν, καὶ τοῦ συνθήκας. et ibid p. 374. Ἐκομισαμένη τὴν παρ' ὁμῶν ἐπιστολὴν, δι' ἧς μοι τὴν ὁμοιοῦσαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀναγενομένη. — — ἀποτελεῖ δ. efficit adfectum, voluntatem. sc. ὁμοιοῦσα, et quidem μίαν, quod refer ad πολλῶν, ac ὁμοιοῦσαν, quod refer ad ἀνομοιοῦσαν, dissimilium. Itaque διαθεσὶς μία καὶ ὁ. esset dictum de iis, qui communi ciuitatis vtilitati inferuiunt, et, licet natura, voluntate et opibus sibi impares, tamen diuersis suis moribus opibusque ciuitatem conseruant integram et incorruptam. — — ὑποδεχομένη κ. π. φ. κ. τ. admittens omnem naturam et fortunam, i. e. varii generis homines. Φυσις h. l. adhibetur de natura hominum, qui voluntate, mori-

ἐκ τῶν ἐναντιῶν ἐθνῶν. — πεινητῶν λεγῶ, καὶ πλουσιῶν, νεῶν καὶ γεροντῶν, ἀσθενῶν, ἰσχυρῶν, πονηρῶν, χρηστῶν — ἀγνοοῦσι δὲ, ὅτι τοῦτ' ἦν πολιτικῆς ἑμονοίας τὸ θαυμασιωτάτον, λεγῶ δὲ, ὅτι ἐκ πολλῶν μίαν καὶ ἑμοίαν ἐξ ἀνομοίων ἀποτελεῖ διαδεῖν, ὑποδεχόμενη καὶ πάσαν Φύσιν, καὶ τυ-
 3. χην. 3.) Ἰσως δὲ καὶ τῶν ἐναντιῶν ἡ φύσις γλῆχε-
 ται,

Var. Lect.

ἑμονοίας W. L. P. R. D. ὁμοιᾶς E. B.

Pro ὅτι ἐκ πολλῶν μίαν καὶ ἑμοίαν ἐξ ἀνομοίων ἀποτελεῖ διαδεῖν, ὑποδεχόμενη καὶ πάσαν conicitur in edd. D. et G. το μίαν κ. ὁ. ε. α. ἀπὸτελεῖ δ. ἀποδεχόμενῃν πάσαν, et additur: „ita in simili loco cap. 6., Nil muto. Maneat coniectura!

Pro τυχην in mentem venit τεχην. Lectio τυχην quidem per se non est spernenda, beneque potest explicari, si notas conferre velis; at τεχην quaesitum artemque hominum omnis generis, quibus civitas constat, designaret. Huc accedit, quod, si φύσιν καὶ τεχην legimus, de φύσιν f. 3. de τεχην, f. 4. differitur; sin τυχην, agitur quidem post ea de φύσιν, non veto de τυχην.

3. Ἰσως δὲ καὶ retinui e W. L. P. R. D. δὲ omittunt E. B.

moribus viribusque sibi sunt dissimiles; τυχη vero est fortuna, fors horum hominum inter se dissimilium, quorum alii sunt pauperes, alii diuites, πεινῆτες καὶ πλουσιοί, vt N. dixit. At tamen cf. Var. lect. Apul. Quibus illud simile satisfaciēt, quum in vrbe ex diuersis et contrariis corporata rerum inaequalium multitudo concordat. Sunt enim pariter dītes et egentes, adolescēns aetas permixta senioribus, ignani cum forti-

bus, pessimi cum optimis congregati. Aut profecto quod res est fateantur, banc esse ciuilis rationis admirandam temperantiam, quam quidem de plurimis vna sit facta, et similis sui tota, quum dissimilia membra sint, quum receptrix sit naturarum ad diuersa tendentium, et fortunarum per variōs fines exitusque pergentium.

3.) Ἰσως — ὁμοίαν.] Secundum argumentum a natura ductum. Eodem modo con-

ται, καὶ ἐκ τούτων ἀποτελεῖ το συμφωνον, οὐκ ἐκ
των ὁμοίων ὥσπερ ἀμελεῖ το ἀρρῆν συνηγαγε πρὸς
το θηλυ, καὶ οὐχ ἑκάτερον πρὸς το ὁμοφυλον, καὶ
τὴν πρώτην ὁμονοικαν διὰ τῶν ἐναντιῶν συνηψεν, οὐ
δικο

Var. Lect.

ἀποτελεῖ est legendum cum P. et D. ἀποτελεῖν exhibent E. B.
L. W. R.

*contrariorum natura est ad-
petens ex iisque, non autem
e similibus conficit consona;
sic scilicet coniunxit marem
cum femina, non vero utrum-
que cum suo genere, quin
etiam praecipuam concordiam
contrariis, non similibus in-
ter se coniunxit.* Iōws h. l.
est similiter, simili modo,
neutiquam fortasse, qua
significatione occurrit apud
Theocrit. Idyll. III, 39.

Καὶ κε μ' ἰσως ποτιδοί.
γλιχεται, est adpetens, cupit,
hic cum casu secundo, apud
alios cum infinitiuo coniun-
ctum reperimus, e. c. apud
Demosth. pro Coron. cap. 60.
p. 430. Οὗτις — — τῆς μὲν
αὖτε τὰ παρὸν τίμης ἐμα ἀποστε-
ρησαι γλιχεται, vbi p. 432.
haec addit Harles. „Hesych.
sub h. v. γλιχεται, αἰτ, παι-
ζα. ἐκιδυμα, προδυμαται.
et Alberti in obs. ad h. l.
docet, γλιχισθαι proprie esse

γλισχεῖν ἐκιδυμα, misere
cupere, discupere, gestire;
vt monet A. Dounaeus Prae-
lect. in Demosth. p. 169.,
— — συμφωνον, consonum,
i. e. concordiam, Harmonie,
quae e dissimilibus efficitur.
vox sumta a concentu musi-
ces. — — ἀμελεῖ est exem-
pli caussa, scilicet, profecto.
Vox, quae saepius constru-
itur cum ὥσπερ, vt apud Cleo-
med. I. p. 78. ὥσπερ ἀμελεῖ
καὶ το νυν κατεχομενον ἀπ'
αυτῆς, κενον ἐστὶ πεπληρω-
μενον. — — συνηγαγε, con-
iunxit. Verbum honestum
de amore, pro ἐν φιλοτητι
μιγασθαι. — — ἀρρῆ. κ. θ.
non de hominibus tantum,
sed et de animalibus, est ac-
cipiendum. — — ἐκατ.
utrumque, sc. ἀρρῆν καὶ θη-
λυ. — — ὁμοφυλον, euni-
dem ortum, eundem sexum,
idem genus, designat, quia
etiam unum populum, vt apud
De-

4. δια των ὁμοίων. 4.) Εἰκε δὲ καὶ ἡ τέχνη, τὴν φύσιν μιμουμένη, τοῦτο ποιεῖν· ζωγραφία μὲν γὰρ, λευκῶν τε καὶ μελάνων, ὡχρῶν τε καὶ ἐρυθρῶν χρωματῶν ἐγκεράσασα μὲν φύσεις, τὰς εἰκόνας τοῖς προηγούμενοις ἀπέτελεσε συμφωνούς· μουσικὴ δὲ, ὅξεις ἁμᾶς

Var. LeB.

4. Χρωμάτων E. B. W. L. P. R. D. V. Χρημάτων G.

Demosth. pro Coron. c. 55. p. 403. Ἐπεὶ δὲ, οὐδὲ ἄλλοτριον ἤγασται ἀναεῖ ὁ Ἀθηναίων δῆμος τὸν Θηβαίων δῆμον, οὔτε τῇ συγγενεᾷ, οὔτε τῷ ὁμοφυλῷ. opponitur ei ἁλλοφυλος, ut adparet ex eodem p. 402. — — καὶ est vertendum quin potius, τὴν πρώτην ὁ. Budaeus vertit *primam concordiam*, et Schult. *die allererste ursprüngliche Uebereinstimmung*. Potius vero est *primus*, *praecipuus princeps*, ut *Latinorum primus*. — — συνῆψεν est *coniunxit*, *copulauit*. Sic Meleag. II, 7.

Χρυσανθῇ δὲ κομᾷσι προκοπῇ, Θηρῶνα, συνῆψεν.

Apul. pergit p. 133. et, *ut res est, contrariorum per se natura sectitur, et ex dissimilitudine fit unus idemque concentus*. Sic *mare et femineum secus iunguntur, ac diuersus utriusque sexus ex dissimilibus simile animal facit*.

4.) Εἰκε — συνεστήσασα.] Tertium argumentum ab *artibus* desumptum, sc. a *pictura, musica et grammatica*. Eodem modo *ars, naturae imitatrix, hoc facere solet*. Sic *Pictura naturas variorum colorum et quidem alborum et nigrorum, luteorum et rubrorum, inter se miscet, effigiesque consonas exemplaribus reddit*. Idem *Musica, quae ex diuersis sonis unum efficit concentum*. Idem *Grammatica, quae e diuersis elementis totam litterarum artem composuit*. — — Εἰκε utuntur ad transitionem, estque *conuenit, solet*. Cf. VI, 20. — — ὡχρῶν est oppositum τῷ ἐρυθρῶν, significatque colorem *pallidum*. vel ut Salmaf. in exercitt. p. 1154. potius *luteum*, ut est videre ap. Ill. Harlef. in ind. ad Theocrit. sub h. v. cui adde eleg. Degen in ind. ad Anacr.

αἶμα καὶ βαρεῖς, μακροὺς τε καὶ βραχεῖς φθόγγους
 μιξάσα, ἐν διαφοροῖς φωναῖς μίαν ἀπετελεσεν ἁρμονίαν·
 γραμμῳτική δὲ, ἐκ φωνηέντων καὶ ἀφώνων γραμμάτων
 κρᾶσιν

Anacr. Hic acquiesco in posteriori significatione, quae opposito ἐνδρῶ magis respondere mihi videtur. — — ἐγκρασαμένη pro μιξάσα, de qua voce supra. — — προηγουμένοις vertit Bud. *exemplaribus*, et in lex. suo monuit: sunt προηγουμένα *primigenia*, hoc est primordialia, τὰ ἀρχοσά, τὰ προῦφαστηκότα, τὰ προῦποκαμένα, i. τὰ προτερον φῦσις οὐτα, id quod nos *Original* vocare solemus, itaque τὰς ἀκονας τ. π. α. σ. est: *effigies exemplaribus consonas reddit*, i. efficit pictura, vt effigies obmixturam diuersorum et inter se contrariorum colorum exemplari, a quo sunt desumptae, sic respondeant, vt plane cum hoc conueniant. Cf. Gell. XII, 5. p. 40. — vox μουσική, h. l. sensu strictiori est accipienda i. e. *musica*; saepius enim omnem prope liberalem doctrinam comprehendit. Cf. si vis, Harles. ad Iuliani Caes. cap. IX. p. II7. seq. — — φθόγγους ἄξας κ. τ. λ. *sonos acutos*

gravesque, longos breuesque. Cf. VI, 15, ibique not. 34. scharfer und stumpfer, langer und kurzer Töne, vertit Schult. — — ἁρμονίαν, *concentum*. Haec vox proprie significat *compositionem, iuncturam*, et saepius adhibetur de musica, vbi iuncturam illam διαφορῶν φωνῶν significat, qua vnus redditur concentus, animum nostrum egregie mulcens. Exstat Aristoxeni liber ἁρμονικὰ στοιχάμ inscriptus, et Nicomachi ἐγχαριδίων ἁρμονικῆς, qui libri optimo cuilibet sunt noti. — — γραμματική, recte scribendi loquendique scientia, de qua vid. Quintil. instit. orat. II, 4. inde γραμματικός, qui scribere recte potest et legere; dein sic vocatur is, qui veterum auctorum scripta, maxime poetarum, interpretatur, antiqvis etiam *litterator* dictus, vnde γραμματική, *litteratura* apud Quintil. in instit. O. II, 1. — — ποιησαμένη κρᾶσιν ἐκ φ. κ. α. γ. coniungit *elementa vocalia et muta*. γραμμα-
 τα,

κρᾶσιν ποιησάμενη, τὴν ὅλην τέχνην ἀπ' αὐτῶν συνεστή-
 5. σατο, 5) Ταῦτο δὲ τοῦτο ἦν καὶ τὸ παρὰ τῷ Σκοτει-
 νῷ

Var. Lect.

5. Pro καὶ τὸ παρὰ τῷ Σκοτεινῷ λεγόμενον Ἡ. malle
 καὶ τὸ παρὰ τῷ Ἡρακλετῷ, λεγόμενον Σκοτεινῷ, i. cognomine
 Σκοτεινοῦ.

τα, sunt prima linguae ele-
 menta, quae partim sunt
 φωνηεντα, i. litterae, quas
 vocamus vocales, partim
 αφωνα, i. e. mutae, conso-
 nantes. Aristotel. de Hist.
 Anim. IV, 9. p. 916. Ε. τα
 μεν οὖν φωνηεντα ἢ φωνη καὶ
 ἢ λαρυγγὶ ἀφῆσιν' ὅσα δὲ
 αφωνα ἢ γλῶττα καὶ χαλῆ,
 ἐξ ὧν ἡ διαλεκτος ἐστι. — —
 τὴν ὅλην τ. α. α. σ. ex iis to-
 tam artem (sc. grammaticam,
 litteraturam) composuit. Apul.
 artes denique ipsae naturam
 imitantes, ex imparibus pa-
 ria faciunt. Pictura nam-
 que ex discordibus pigmen-
 torum coloribus, atris, al-
 bis, luteis et puniceis, confu-
 sione modica temperatis, ima-
 gines iis, quos imitatur, simi-
 les facit. Ipsa etiam Mu-
 sica, quae de longis et breui-
 bus, acutis et grauioribus so-
 nis constat, tamque diuersis
 et dissonis vocibus harmoniam
 consonam reddit. Gramma-
 ticorum artes vide quaeso,

quam ex diuersis collectae
 sint litteris; ex quibus aliae
 sunt insonae, semisonantes
 aliae, pars sonantes; et ta-
 men mutuis se auxiliis adiu-
 uantes syllabas pariunt, et
 de syllabis voces.

5.) Ταῦτο — Ἡρακλετῷ.]
 Confirmatur N. sententia au-
 thoritate Heracliti, cuius etiam
 alibi meminit, e. c. in libr.
 de Coel. I, 10. p. 618. A.
 Fuit Blysonis, siue vt alii
 volunt, Herationis filius,
 Ephefius, florens circa LXIX.
 Olymp. Scripsit librum περὶ
 φύσεως, tripartitum et de in-
 dustria obscure compositum
 ὅπως οἱ δυναμικοὶ προσιοῦεν αὐ-
 τῷ, καὶ μὴ ἐκ τοῦ δημώδους
 εὐκαταφρονητοῦ ἢ, vt narrat
 Diogenes Laert. lib. IX. init.
 vnde Σκοτεινὸς dictus. — —
 ταῦτο τοῦτο est Latinorum
 hoc idem, quo Caesar saepius
 vititur. Apul. Hoc Heraclitus
 sententiarum suarum nebulis
 ad hunc modum est profe-
 quutus.

καὶ λεγόμενον Ἡρακλείτῳ 6), συναψείας οὐλαὶ καὶ
 οὐχι οὐλα, συμφερόμενον καὶ διαφερόμενον, συνα-
 δόν

Var. Lect.

συναδόν καὶ διαδόν W. L. P. R. D. sicque in ed. Apuleii Bip. συ-
 ναδόν καὶ διαδόν E. B. edd. Apuleii Colu. Elmenh. Altenb. aliae-
 que.

6.) συναψείας — πάντα.]
 Laudantur verba Heracliti
 ipsa, absque dubio e prima
 operis parte desumpta, in qua
 de universo, περὶ τοῦ παντός,
 differuit. Perniciosa et saluta-
 ria si coniunxeris, consentiens
 et dissentiens, consonans et dis-
 sonans; ex omnibus unum,
 omniaque ex uno. Quibus
 significatur, res sibi contrarias
 inter se coniungi, ex ea-
 que coniunctione nil incom-
 modi ad has res redundare.
 — — Συναψείας, iunxeris,
 coniunxeris, paullo ante συ-
 ηψεν, — — οὐλα καὶ οὐχι
 οὐλα, haec sibi esse opposita
 indeque sibi contraria, facile
 patet. at varias vox οὐλος
 sustinet significationes, de
 quibus fufus est Gefnerus
 ad Orphei Argon. vf. 955.
 inde difficile est dictu, qua-
 lis significatio huic voci h. l.
 sit tribuenda, et ex his elu-
 cere suspicor, qualis Hera-
 cliti obscuritas fuerit, si cf.

VI, 27. ibique not. 77.
 οὐλος est mollis, crispus, sa-
 nus, integer, perniciosus etc.
 Bud. vertit *crispa et minime
 crispa*, quem sequutus est
 Schult. vertens: *krausès und
 glattes*. Pacius margini ed.
 P. adiecit *integra et non in-
 tegrà*. Sed ego mallein in-
 terpretari οὐλον, *perniciosum*.
 Sic perniciosus et salubri-
 bus medicamentis temperatis,
 enascitur inde medicamen-
 tum saluberrimum; sic οὐλον
 χαμα, *perniciosam biemem*,
 dixit Bion. Idyll. VI, 14;
 sic occurit οὐλος Eros, *Amor
 perniciosus* apud Mosch. in
 epigr. in Amorem arantem,
 vf. 2. — — συμφ. κ. δ. *con-
 sentiens et dissentiens*. — —
 συναδόν κ. δ. *consonans et dis-
 sonans* Vocabula itidem a
 musica desumpta. Quae quum
 ita sint, sit ἐν ἐκ πάντων,
 unum ex omnibus rebus, quae
 sunt varia, diuersa sibiue
 contraria; attamen si inter

„δον και διαδον, και εκ παντων εν, και εξ ενός παν-
 6. „τα.“ 7.) Ουτως ουν και την των όλων συστασιν
 — ουρανου λεγω και γης, του τε συμπαντος κοσμου
 — δια της των εναντιωτατων αρχων κρασεως μιας
 δι-

Var. Lit.

6. Verba ουρανου λεγω και γης omisit Apuleius, nec sunt necessaria; nam κοσμος est συστημα εξ ουρανου και γης, quod e cap. 11, 1. elucet, ideoque facile haec verba ob του τε συμπαντος κοσμου deleri possunt, quia verbis συμπαντος κοσμου iam ineit ουρανος και γη. Attamen leniorem medelam hic adhibere possumus, si pro του τε legimus τουτ' εστι, id est, του τε exhibent W. L. P. R. D. τουτε E. B.

μια δ. αρμονια W. L. P. R. D. V. G. μια δ. αρμονια E. B. sicque coniicitur in edd. D. et G. nec non margini ed. P. est adiectum, sic legere Budaeum, forsitan Apuleii verbis pari nec discordante concentu Naturae, adductum, vt crederet, vocem φυσis siue elapsam, siue supplendam esse; at ellipsis certe esset durior, et ob δια της των εναντιωτατων αρχων κρασεως bene in casu primo exhiberi potest μια αρμονια; nam licet verum sit, Naturam per αρμονiam diuersorum libique contrariorum elementorum συστασιν του παντος effecisse, illi tamen αρμονιας causa illius euentus attribui potest. Sic postea: διακοσμησε η δια παντων διηκουσα δυναμις.

se copulantur, vnam reddunt harmoniam, et eodem inodo fiunt παντα εξ ενός, omnia variaque ex vno eodemque. In Apuleio exarata sunt vocabula Graeca.

7.) Ουτως — αρμονια.] Ex antedictis concludit, Mundum e contrariis recte consistere; sed quis non intelligat, hanc conclusionem e praemissis, quae similibus tantum abundant, nec demonstrationem huius, quam protulit, opinionis conti-

nent, non posse elici? Res quidem habet probabilitatem, at nil certi. Sens. itaque totius compagem, coeli scilicet et terrae totiusque mundi, principiis longe inter se contrariis temperatis, vna eademque exornauit harmonia. Vox αρμονια h. l. est Schultesio δυναμις, qua voce in seqq. N. vitur, eamque interpretatur vim illam summam, i. Deum. At si accurate haec cum praecedentibus conferamus, patet tantum

διεκοσμήσεν ἁρμονίᾳ. 8.) ἕτηρον γὰρ ὕψος, θερμὸν
 δὲ ψυχρὸν, βαρεὲς τε κοῦφον μίγνεν, καὶ ὀρθὸν περὶ-
 φε-

Var. Lect.

βαρεὲς τε et paullo[post γην τε W. L. P. R. D. sed βαρεῖς et
 γῆν τε E. B.

Pro μίγνεν habet B. μίχεν.

tum hoc: sicut variae diuer-
 saeque res, dum inter se tem-
 perantur et miscentur, vnum
 reddunt concentum: ita
 principiis et elementis sibi
 longe contrariis inter se
 mixtis, oritur inde concen-
 tus, compagem τοῦ παντός,
 i. totum Mundum formans
 et exornans. — ἁρμονία est
 tantum concentus ille, quo
 omnia, etsi contraria, inter
 se consentiunt. — διεκοσ-
 μήσεν, ornauit, moderata est
 pro ἀποτελεσέν, effecit. Xe-
 noph. in Cyrop. VIII, 4, 1.
 καὶ ὅπη ἐκένος διεκοσμήσεν.
 Sic Latini ornare, exornare
 dicunt. — ἀρχὸν — κράσεως,
 vide paullo antea. Apul.
 Sic totius Mundi suorum in-
 stantia initiorum inter se im-
 pares conuentus, pari nec
 discordante concentu Natura,
 veluti Muscam, temperauit.

8.) ἕτηρον — σωματικόν.]
 Causa efficiens durationis
 Mundi, quam concordiae
 coniunctionique tam con-

trariarum rerum inesse cre-
 dit. Insuper ostendit, or-
 dinem harum rerum adcura-
 tum firmiter esse stabilitum.
 Budaei translationem adpo-
 no: quippe siccum humido,
 calidum frigido, grani leue
 mixtum, et rectum orbiculari,
 terram etiam omnem, omne
 mare, aethera, solem, lu-
 nam et postremo totum coe-
 lum vis vna per omnia per-
 tinens certo ordine descripsit
 concinneque digessit: e diner-
 sis ipsa naturis atque imper-
 mixtis, aëre, terra, igne et
 aqua, mundum architectata,
 quumque eum etiam globosa
 superficie comprehendisset, na-
 turas quam maxime contra-
 rias, veluti edicta concordia
 et imperata, adstrinxit ad
 consensum mutuumque com-
 mercium: cuiusmodi rerum
 molitione vninerfitati ipsi sa-
 lutem machinata est. Cf. Ari-
 stotel. de Coel. I, cap. 10.
 — ὀρθὸν περιφερεῖς, rectum
 cum orbiculari, rotundo. Am-

Φερε, γην τε πασαν και θαλασσαν, αιθερα τε και ηλιον, και σεληνην, και τον ολον ουρανον διεκοσμησε μια η δια παντων διηκουσα δυναμις, εκ των αμικτων και εγερσιων, αερος τε και γης, και πυρος, και υδατος, τον συμπαντα κοσμον δημιουργησασα, και μια διαλαβουσα σφαιρας επιφανεια, τας τε εναντιω-
 τας εν αυτω φυσεις αλληλαις αναγκασασα ομολογησαι, και εκ τουτων μηχανησαμενη τω παντι σωτη-

Var. Lect.

μια η δια παντων E. B. V. η omittunt W. L. P. R. D. G. Præpo distinguunt E. et B. post διεκοσμησε, non post δυναμις, sic vt verba μια η δια παντων διηκουσα δυναμις neutiquam ad præcedentia, quibuscum taρpen coniungantur necesse est, referantur. Cetera bene post δυναμις ponunt comma. Apud Mein. p. 454. leg. δ'εκοσμησε.

mon. p. 104. Ευθυ και ορθον διαφερει το μεν γαρ Ευθυ αντικειται τω στρεβλω το ορθον τω πλαγι. — διηκουσα penetans, insinuans. Vid. supra II, 13. — δυναμις, vis. Battefius hanc vim quidem esse Deum, sed per Deum æthera subintelligendum esse autumat, sed cf. Excurs. I. — — εκ των α. κ. ε. e non mixtis et dissimilibus, e. c. ex aère, terra etc. Cf. VI, 13. — — τον συμπαντα κ. δ. totum Mundum composuit. Itaque αηρ, γη, πυρ et υδωρ sunt prima illa elementa, αρχαι, e quibus το παν est compositum δημιουργειν est componere, formare, vt apud Aelian. de Hist. animal. I, 21. Την δε αρχην η φυσις σοφην

αι ιστουργειν εδημιουργησε. — et totum hunc mundum διαλαβουσα μια σ. ε. superficie globi, i. superficie globosa comprehendit. Nempe fecit, vt vniuersi superficies sit globosa. επιφανειαν vero esse superficiem, iam supra II, 7. vidimus. Saepius occurrit apud Cleomed. I, p. 84. την επιφανειαν σωματον ουσαν. Adde I. p. 88. etc. — — Haec vis αναγκασασα cogit τας εν αυτη sc. τω παντι, φυσικας naturas in Mundo, et quidem εναντιω-
 τας αλληλοις sibi contrarias ομολογησαι, consentire, sc. elementa sibi contraria ita sunt instituta, vt cogen-
 tur consentire, i. e. vt se-
 cum coniungi possint. —

και

σωτηρίαν. 9.) Αἰτία δὲ ταύτης μὲν, ἡ τῶν στοι-
χείων ὁμολογία· τῆς δὲ ὁμολογίας ἡ ἰσομοιρία, καὶ

το

καὶ ἐκ τούτων *bisque*, sc. hac
elementorum sibi contrario-
rum concentu, μηχανισ-
μένη τ. π. σ. *vniverso parat*
salutem, i. e. totum vnuer-
sum seruatur. μηχανισμῶ, est
moliri, efficere. Sic Xenoph.
de republ. Lac. II, 8. ἔφη-
κεν αὐτοῖς γὰρ μηχανασθαι τὴν
τροφὴν, i. parare cibum.
Apul. Naniq̃ue humidis arida,
glacialibus flammida, veloci-
bus pigra, directis obliqua
confundit, vnumque ex omni-
bus, et ex vno omnia iuxta
Heraclitum, constituit: ter-
ramque humore, coelum solis
orbe, et lunae globo, cete-
risque orientium et condito-
rum siderum facibus ornauit,
vna illa parte mixta, quam
quidem cunctis constat impli-
catam, dum libera elemento-
rum substantia, ignis, aquae,
aëris, terrae, ex quibus hu-
ius sphaerae conuexa, et dis-
paribus qualitatibus natu-
rae conflata, adacta est fa-
teri concordiam, et ex ea
salutem operi machinatum.

9.) Αἰτία — δύνασθαι.]
Ostendit, quae sit — vti lo-
qui solent. — *caussa instru-*

mentalis durationis mundi.
Hanc esse dicit *concordiam*
elementorum, huiusque caus-
sa est *aequilibrium*, quo al-
terum elementum altero non
plus pollet. Legi potest
Aristotel. de Coel. II, cap. 5
et 6. III, 2. p. 658. F. seqq.
— — ἡ τῶν σ. ὁ. *elemen-*
torum concordia, quae, etsi
sibi contraria, mirifice ta-
men inter se sunt coniuncta,
quod patet ex antedictis. —
τῆς δὲ ὁ sc. αἰτία ἐστίν, ἡ
ἰσομοιρία, *aequabilitas* (Gleich-
förmigkeit) vertit Bud. po-
tius vero est *aequilibrium*,
das Gleichgewicht, vt recte
vertit Schult. καὶ τὸ μ. αὐ-
τῶν sc. στοιχείων, π. ἑ. ἑ. δ.
nec alterum *element.* plus al-
tero pollet, i. e. omnia ele-
menta seruant concordiam
ob *aequilibrium*, sic, vt al-
terum ab altero non possit
prorsus corrumpi, sed ser-
uetur. Apul. p. 134. Prin-
cipiorum igitur consensu sibi
concordiam peperit: per-
seuerantiam vero amicitiae
inter se elementis dedit spe-
cierum ipsarum aequa par-
titio, et dum in nullo alia

το μηδεν αυτων πλεον ετερον ετερου δυνασθαι 10.)
την γαρ ισην αντιστασιν εχει τα βαρεια προς τα
κουφα, και τα θερμα προς τα ψατερα, της φυ-
σεως

Var. Lect.

7. Pro αντιστασιν legitur apud Stobaeum non inepte αντι-
τασιν, vt adnotatum est in edd. D. et G.

ab alia vincitur, modo vel
potestate.

10.) την — κοσμου.] Sens.
Ad aequilibrium enim incli-
nant, grauia cum leuibus,
et calida cum iis, quae sibi sunt
opposita, nosque iam in maio-
ribus docet natura, per aequa-
litatem seruari concordiam,
et per concordiam seruari mun-
dum, qui omnia pulchritudine
superat, omniumque est ge-
metrix. Ea quae proposue-
rat in antecedentibus, co-
piously tractat, et ad Mun-
di praestantiam transit. —
ισην αντ. i. aequilibrium εχει
τα βαρεια, seruant grauia προς
τ. κ. cum leuibus. Nos
dicimus das Gleichgewicht
erhalten. — και τα ψ.
π. τ. ψ. et calida cum iis,
quae sibi sunt opposita, i.
cum frigidis. της φ. ε. τ. μ.
δ. quod nos iam docet natura
in maioribus, ότι το ι. σ. ε.
δ. pro σωζα ομονοιαν, per aequa-
litate seruari concordiam,

πως quodammodo. Cf. Hoog,
Doctr. P. G. cap. XLIX.
f. II, II, p. 730. — — η
δε ομονοια, sc. ιστι σωστικη
vel σωτηρια, του κοσμου, παν-
των γ. mundi, genetricis
omnium. Supra II, 2. Ταυ-
της δε το μεν μεσον, ακινητον
τε εν και εδραμον, η Φερειβιος
αληχε γη, παντοδαπων ζωων
εστια τε ουσα και μητηρ. —
— και περικ. et omnia pul-
chritudine sua superantis.
Quae vox περικαλλεστατος an-
sam N. dedit, ad pulchritu-
dinem et praestantiam Mun-
di transeundi, et in seqq.
de hac re differendi. Apul.
Aequalis quippe omnium di-
uersitas grauissimorum, le-
uissimorum, seruentium, fri-
gidorum, docente ratione Na-
turae, diuersis licet rebus,
aequalitatem deferre concor-
diam, omniparentis Mundi
amoenitatem aeternitatemque
repperisse.

σεως ἐπὶ τῶν μεζόνων διδασκουσης, ὅτι το ἴσον
σωστικόν πως ἐστὶν ὁμονοίας, ἡ δὲ ὁμονοία τοῦ πάν-
των γενετης καὶ περικαλλεστάτου κοσμοῦ. 11.) 8.
Τίς γὰρ, ἀν εἴη Φύσις τοῦδε κρεττων; ἢν γὰρ ἀν

εἴποι

Var. Lect.

περικαλλεστάτου L. P. R. G. D. περικαλλεστάτου E. B. W. et V.
8 ἢν γὰρ E. W. L. P. R. D. V. sicque omnino est legendum.
Cf. not. ἢν (erat) vitiose B. et ἐν G. cf. Var. lect. f. 1. cap. VI
et f. 12. in hoc cap. ἀποὶ τίς E. W. L. P. R. D. ἀποτίς B.

11.) Τίς — κοσμομηθεα.]
Probatur *Mundi prae-
stantia* primum a comparatione
totius et partium, dein
a pulchritudine. Dicit itaque:
nam quae naturalis est
praestantior tunc, sc. κοσμον?
quam enim naturam quis nominaret,
ea pars est αὐτοῦ, sc. κοσμοῦ.
Post ἢν supple
Φύσιν. — — το το καλόν π.
ομπή, quod pulchrum est,
quod pulchrum nominare
solemus, επωνυμὸν ε. τ. sc.
κοσμοῦ, id est cognomen *Mundi*,
i. e. omnia, quae pulchra
nominamus, sunt partes
Mundi, ideoque si quid
pulchrum vocamus, hoc nomen
adtribuimus *Mundo*; nam επωνυμὸς
est eiusdem nominis, siue sit
homo, siue aliud quid. Quia vero
Graece κοσμος ornamentum
et *Mundum* designat, omne-

que quod sub oculos nostros
cadit, pars est mundi, facile
est inde intellectu, quam
ob rem N. omnia, quae
pulchritudine sunt praedita,
Mundi partem nominare
solet, ideoque addit καὶ
το τ. et quod ordinatum,
bene constitutum est, λεγομ.
ἀπο τ. κ. κ. a κοσμῷ dicitur
ornatum. Apul. Quid enim
Mundo praestantius? Lauda
quam potes speciem; portio
a te laudabitur *Mundi*. ad-
mirare quam voles temperantiam,
ordinationem, figuram;
hic et per hunc illud quodcunque
est, inuenietur esse laudandum.
Nam quid, oro te, ornatum
atque ordinatum videri potest,
quod non ab ipsius exemplo
imitatura sit ratio? unde κοσμος
Graece nomen accepit. Inde
Isidor. XIII, 1. scribit: *Græ-*

ἑποῖ τις, μέρος αὐτοῦ ἐστὶ τὸ τε καλὸν πᾶν, ἐπω-
νυμον ἐστὶ τούτου, καὶ τὸ τεταγμένον ἀπὸ τοῦ
9. κόσμου λεγόμενον κεκοσμηθῆναι. 12.) Τίς δὲ τῶν
ἐπὶ

*ei nomen mundo de ornamen-
to adcommodauerunt, propter
diuersitatem elementorum, et
pulchritudinem siderum; ad-
pellatur enim apud eos κόσμος
quod significat ornamentum.
Nihil enim mundo pulchrius
oculis carnis adspicimus. Ad-
de Plin. II, 3.*

12.) Τίς — ἐνιαυτοῦ.] Ter-
tio probatur Mundi praeestan-
tia ab ordine. *Quod ad sin-
gulas partes pertinet, quid
quaeso potest εξισθῆναι con-
ferri, comparari τῇ τάξει καὶ
φ. supple συν, cum ordine
et motu coeli. Φορὰ vid. su-
pra IV, 19. vbi est ὄγκος h. i.
est onus, pondus, siue po-
tius κίνησις, motus, quo cir-
cumferuntur corpora coele-
stia. — οὐρανοῦ coeli, i.
corporum coelestium, quae
stato et dimenso mouen-
tur ordine, sc. vt ipse dicit,
ἀστρων, ἡλίου τε καὶ σελήνης,
κινουμένων ε. α. μ. i. e. exqui-
sitis, accuratissimis di-
mensionibus, sic vt vnum
eundemque seruent ordinem;
nec aberrant, et quidem ἐξ
αἰῶνος ε. i. α. a saeculo ad*

*saeculum, i. semper, αα, vt
numquam ordo interrumpat-
tur. τίς δὲ γ. α. α. τ. vertit
Bud. age, ecquae tandem vi-
ces tam ratae esse possunt.
ἀφενδᾶ sunt vices statuae, non
aberrantes anni, quae statu-
to tempore redeunt. Sic
canit Horat. Carm. IV. 7, 3.*

Mutat terra vices.

et Lycophr. vl. 1456.

Καὶ διαφαιτῶν προματιν
ἀφενδῇ φρονι,
i. veracem scientiam, quae
nos non decipit. — ἢ
τ. φ. quales observant, ser-
uant, et quidem accurate,
certissime, quod nos dici-
mus *einhalten*. De φυλάτ-
τω, cf. not. 77. ad cap. IV.
— ὥραι, anni tempora,
vicissitudines, i. quatuor-
anni tempora. Nollem cum
interprete theodisco vertere
Stunden. Ammon. p. 281.
Ὠρὰ δασεὺς (aspirate) τοῦ
εἶναι καὶ τῆς ἡμέρας, a prima
forfan huius vocis significa-
tione, qua est *venustas*, est
deriuanda haec altera signi-
ficatio, eodem modo, quo
κόσμος ornamentum, inde
μυνη-

ἐπὶ μέρους δύναιτ' ἂν ἐξισωθῆναι τῇ κατ' οὐρανοῦ
τάξει τε καὶ Φορᾷ ἀστρῶν, ἡλίου τε καὶ σελήνης,
κινουμένων ἐν ἀκριβεστάτοις μέτροις ἐξ αἰῶνος εἰς ἑτα-
ρον αἰῶνα; τίς δὲ γενοίτ' ἂν ἀψευδεῖα τοιαύδε, ἥν
τινα φυλαττοῦσιν αἱ καλά καὶ γονίμοι τῶν ὅλων
ῥαί

Var. Lett.

9. Pro ἀψευδεῖα exhibet W. ἀψευδία.

mundus dici solet. Sic vox
ῥαί *annuum*, siue melius *qua-*
tuor anni tempora notat apud
Theophr. in Id. XV, 74.

Καὶς ῥαίς κήπητα, φίλ' ἀν-
δρῶν, ἐν καλῇ σῆς.

Sic ῥαί *ἔτους* apud Thucyd.
II, 52. p. 78. Sic infra VI,
15. τοσσαυτὰς ῥαίς αἰῶν τῶν
ἔτους. Similiter Latini utun-
tur vocabulo *Hora*, ut nos
docet Macrob. Saturn. I,
21, p. 314. *Apud eosdem*
(Aegyptios) *Apollo, qui est*
Sol, Horus vocatur: ex quo
et horae vigintiquatuor, qui-
bus dies noxque conficitur,
nomen acceperunt: et qua-
tuor tempora, quibus annuus
orbis impletur, horae vocan-
tur. Inde canit Horat. Carm.
I. 12, 16.

— — *qui res hominum*
ac Deorum

Qui mare ac terras, va-
riisque mundum
Temperat horis.

Proprie ῥαί esse *tempus*,
deinde *certum anni, diei,*
aetatis etc. tempus, ut *pue-*
ritia, iuuentus etc. scribit
Born. ad Anacreont. III, 1.
p. 11. cf. et Bremer. ad The-
mistocl. ep. XIV, 7. p. 77.
ῥαί nunc vocantur *καλὰς*
καὶ γονίμοι τῶν ὅλων, pulchrae
omniumque rerum foecundi-
tate praeditae, omnibus rebus
foecunditatem praebentes. κα-
λὰ ad multiuarias anni mu-
tationes, nos grate mulcen-
tes ideoque variam venusta-
tem nobis praebentes, est re-
ferendum, et ὅλῳ γ. quia
vicissitudine sua terram red-
dunt foecundam. Cf. IV,
6. et 9. — — *ἐπαγούσαι, re-*
ducentes, adducentes τεταγ-
μενός ordine, certissime. (su-
pra II, 9. Φύσις τεταγμένη,
(adde f. 11. huius cap.) *θερὰ*
τε κ. χ. aestates biemesque.
Duo, non quatuor anni tem-
pota hic nominata. vides;
quod

ὄρα, θερὴ τε καὶ χειμῶνας ἐπαγούσαι τεταγμένως;
 ἡμέρας τε καὶ νύκτας εἰς μῆνος ὑποτέλεσμα καὶ
 ἰο.ενιαυτου; 13.) Καὶ μὴν μεγέθει μὲν, ὁ αὐτὸς παυν-
 περτα-

Var. Læ.

θερὴ τε W. L. P. R. D. θερῆτε E. B.

quod vero Graecis familiare, *θερος* et *χειμῶνας* saepius pro quatuor temporibus anni ponentibus, verque cum *αὐθιμνο* ad aestatem hiememque referentibus, nulla alia forsan caussa, quam quod haec duo anni tempora inter aestatem hiememque sunt media, multaque modo cum aestate, modo cum hieme habent communia; ideo dixit *θερὴ*, *χειμῶνας* in plural. — — *ἡμέρας τ. κ. ν. sc. ἐπαγούσαι, αἰς μ. α. κ. ε.* ad mensem annumque implendum, conficiendum. Haec omnia magis oratori, quam philosopho esse adcommodata, quis non videat? re vera autem omni suauitate amoenitateque neutiquam sunt destituta. *Apul. Euntibus solē atque Luna, ceteraque luce siderea per eandem vias, custoditis temporum vicibus, nec ullius erroris interiectione confusis, digeruntur tempora, et rursus incipiunt. At quam pul-*

cbrae et foecundae Horae procreantur, nunc aestivos vapores reuoluentes, nunc pruinas biemis circumferentes! dierum etiam noctiumque curriculis ordiuntur menses, texunt annos, anni seriem conficiunt seculorum.

13.) Καὶ — αἰθρατος.] Probatur Mundi praestantia a magnitudine, a celeritate motus, a splendore et vi, quae omnia mira breuitate est complexus. — — Καὶ μὴν, quod nos dicimus, *ia auch, ia fogar*. Non mutari debet ob *μὲν*; hoc enim respondet sequenti *δε*, quae constructio paullo post iterum occurrit: καὶ μὴν αἰθρατος μὲν το παγεταδες πια-νουσιν· δε παγοι δε τας φλογας ανισι. — — αὐτος, in lexx. subintelligitur *ουρανος*. Minime, refero ad *κοσμος*; hic enim non de *coela*, sed de *mundo* sermo habetur. Quis quaeso paullo post *ὅντας*
 εναλιων

περτατος, κινήσει δὲ οὐρτατος, λαμπροτητι δὲ
ευαγεστατος, δυναμει δὲ ἀγῆρω τε καὶ ἀφθαρτος.

14.) 'Ου

Var. Leß.

10. Pro ευαγεστατος in margine ed. D. et in var. Leß. ed.:
G. hoc legitur: „Scribe τηλαυγιστατος. Apuleius, splendore per-
lucidus, et ita etiam in Stobaei codicibus, „ Non male; sed conf.
not.

ἐναλίων κ. τ. λ. ad coelum
nec ad mundum traheret?

Mecum facit Apul. — —

μ. πανυπερτατος, quod ad
magnitudinem, longe prae-
stantissimus. Bud vertit: ma-
gnitudine ambitum longe
suimum complexus. Haec
vox occurrit etiam apud

Apollon. Rhod. I, 1122.

— — ἐξεσε δ' Ἀργος

Ευκοσμως, καὶ δὴ μιν ἐπ'
οκρίοντι κολωνψ.

Ἰδρυσαν, Φηγοισιν ἐπὶ ῥιφες
ἀκροτατησιν,

Ἄς ῥα τε πασάντων πανυπερ-
τατος ἐρρίζωντο.

κινήσει οὐρτ. quod ad motum,
pernicissimus. — λαμπροτητι

ευαγ. quod ad splendorem pu-
rissimus, fulgentissimus. Pro-
prie est ευαγης idem quod
ἅγιος, sanctus, vitam agens
inculpatae Sic Apoll. Rh.
I, 1140.

Ἴδ δὲ πον ευαγεσσειν ἐπὶ Φρε-
να θῆκε θυηλαας

Λυταει δαιμων,

Callimach. Hymn. in Del.
v. 98.

— ευαγεν δὲ καὶ ευαγε-
εσσι μελοισιμη.

Theocrit. Id. XXVI, 30.

Αυτος δ' ευαγεοιμι, καὶ ευαγ-
γεσσειν ἄδοιμι.

Inde transfertur ad omnia,
quae puritate, claritate etc.
alia superant. Quia itaque
sol et stellae splendore clarissi-
mo atque purissimo omnem
splendorem, qui aliis inest
rebus, longe superant, diffi-
cile non est intellectu, qua-
re N. de Mundo dixerit λαμ-
προτητι ευαγεστατος, nam hic
splendor est candidus et pu-
rus. — — δυναμει δὲ α. κ.

α. quod ad potestatem, vim,
non senescit, nec corrumpi
potest. De Mundi aeterni-
tate, cf. Aristotel. de Coel. II,
cap. I. Apul. et hic quidem
Mundus magnitudine immen-
sus, cursibus rapidus, splen-
dore perlucidus, valenti ha-
bitudine, pubertate iuuenali.

11. 14.) 'Ουτος ἐναλίων ζώων, καὶ πεζῶν, καὶ ἀερίων
 φύσεις ἐχώρισε, καὶ βίους ἐμετρήθη τὰς ἑαυτοῦ κί-
 νησασιν. ἐκ τούτου πάντα ἐκπνεῖ τε καὶ ψυχὴν ἰσχεῖ
 τὰ ζῶα. 15.) τούτου καὶ αἱ παραδοξαὶ νεοχμώσεις
 τε-

Var. Lect.

11. ἐχώρισε dedi e W. P. D. G. ἐχώρησε E. B. V. L. R.
 ἐκπνεῖ τε W. L. P. R. D. ἐκπνέσθαι E. B. sic et ψυχὴν vitiose in B.
 νεοχμώσεις E. B. W. L. P. R. D. V. νεοχμώζεις G.

14.) 'Ουτος — ζῶα.] Pro-
 batur Mundi praestantia a
 rebus, quas continet; nam
 Seneca in N. Q. II, 3. omnia.
 inquit, quae in notitiam no-
 stram cadere possunt, mun-
 dus complectitur. — 'Ου-
 τος, supple κόσμος, ἐχώρισε
 φύσεις ἐναλ. ζ. segregavit na-
 turas animalium in aqua vi-
 uentium (aquatiliū). Su-
 pra III, 1. θήσας ἐναλίας δι-
 xit. — — πεζῶν, animalium
 in terra viuentium (terre-
 strium), ἀερίων, animalium in
 ἀέρι viuentium (volantium)
 Mirabilis Mundi nempe prae-
 stantia cognoscitur ex vario-
 rum animalium diuersa na-
 tura, vario modo vitam
 tranfigentium, diuersimode
 victum sibi quaerentium, par-
 tim in ἀέρι, partim in terra,
 partim in aqua viuentium,
 καὶ βίους ε. τ. ε. κ. motuque

suo iis praebet vitam. Quia
 motu Mundi continuo aër
 ab alio in alium semper tru-
 ditur locum, aër non pu-
 trefcit, sed nouam vitam no-
 uasque vires semper imper-
 tit animantibus. ἐκ τούτου,
 sc. κόσμον; attamen et verti
 potest inde, quibus rebus fit.
 πάντα ε. τ. κ. ψ. ε. τ. ζ. omnia
 animalia trahunt spiritum a-
 nimamque habent. Cf Senec.
 in N. Q. II, cap. 5. Apul.
 Hic animalium nantium at-
 que terrestrium, pennigero-
 rumque cunctorum distinxit
 genera, species separauit, fi-
 xitque leges viuendi atque
 moriendi. Ex hoc animan-
 tia vitales spiritus ducunt.

15.) τούτου — ἐξαισιων.]
 Cum his et seqq. cf. VI. 22.
 — Ante τούτου suppl. κα, ex
 hoc ἀποτελούνται, conficiun-
 tur, implentur, i. oriuntur,
 exsi-

τεταγμένως αποτελούνται, συναραττοντῶν μὲν ἀνεμῶν πάντοιων, πίπτοντων δὲ ἐξ οὐρανοῦ κεραυνῶν, ῥηγνυ-

existunt, *τεταγμένως adcurate, certissime, nach Regel und Ordnung*, vertit Schult. vide paull. ante. — *παράδοξοι νεοχμῶσις miracula rerum novarum* vertit Bud. et Schult. *eine Seltenheit, ein Wunderding*. *Νεοχμῶσις*, est *studium rerum novarum*, unde de eo, *qui rebus novis studet*, dicitur *νεοχμῶν*, vide infra VII, 1, not. I. et *παράδοξον*, est omne, quod solentius, admiratu dignum videtur, et praeter opinionem accidit. Inde dixit Demosth. pro Coron. cap. 59. p. 420. *Ἐπὶ δὲ πολλοῖς τοῖς συμβεβηκοῖν ἔγκειται, βουλομαι τε καὶ παράδοξον ἄπαν*. Itaque *παράδοξοι νεοχμ.* sunt res illae, quae in rerum natura ab aliis demum producuntur, et quae ob naturam vimque suam admiratu sunt dignae, vno verbo, res, quae *gignuntur nobisque videntur novae, dignaeque admiratu*, e. c. tonitru. Addit N. exempla: *συναραττοντῶν μ. α. π. si multiarii venti colliduntur*. πάντοιων de variis ventorum generibus adhibetur,

saepius sibi contrariis. Supra et paullo post πάντοδᾶπος dixit, et *συναραττοντῶν* designat magnam ventorum vim et impetum, quo inuicem colliduntur, nec susurrum sed fremitum edunt. — *πίπτοντων δ. ε. ο. κ. si fulmina cadunt de coelo*. *πίπτω*, i. ὄρμαινω, cum impetu deiicior. Vid. quae ad VI, 18. diximus. — *ῥηγν. δ. χ. ε. si erumpunt nimiae, intempestivae tempestates*, (si nubes nimis tempestatibus rumpuntur). *χαμῶν* est *hiems*, quo anni tempore nimiae oriuntur tempestates: unde haec vox *tempestatem* significat. Res nota. *ἐξαισίοι, nimiae, intempestivae*, ab *ἐξαιίσσω*, profilio. Sic *ομβροὶ ἐξαισίοι* apud Xenoph. in Oecon. V, 18. et infra VI, 22. Quae quidem omnia sunt *παράδοξοι νεοχμῶσις*. Apul. p. 135. *Illinc statim cursibus temporum euentus, qui admirationi esse solent, quum vel inter se ventorum proelia cientur, vel dissectis nubibus fulminat coelum, et tempestates inter se serenae biber-*

ξηγνυμένων δὲ χειμῶνων ἐξαισιῶν. 16.) διὰ δὲ τοῦ-
των το νοτερον εκπιεζομενον, το τε πυρωδες διαπνεο-
μενον εἰς ὁμονοιαν αἰρεῖ το παν, καὶ καθίστησιν.
12. 17.) Ἦτε γῆ φυτόις κομῶσα παντοδαποῖς, ναμασι

τε

Var. Lect.

12.) Ἦτε γῆ omnes meae, quibus usus sum, edd. exhibent; at quoniam γῆ non antecessit, sed statim cum ἤτε coniungitur, inconcinrior haec lectio videtur, ideoque siue ἤ τε, siue quod melius ἢ δὲ legi posset. Attamen cf. not.

ναμασι τε et εκφυουσα τε W. L. P. R. D. Non disiunguntur hae voces in E. et B.

hibernaeque configunt, mi-
cant ignes, imbres rumpun-
tur.

16.) διὰ — καθίστησιν.]
Sens. Quibus rebus fit, ut
vis humoris expressa ignisque
vis diffolata uniuersum con-
iungat firmiterque constituat,
i. e. abundans humor nu-
bium exprimitur, ignis iti-
dem spissior diffolatur, quibus
rebus fit, ut diuersis his na-
turae euentibus το παν con-
iungatur firmiterque consti-
tuatur ita, ut e diuersis con-
centus oriatur. — νοτερον,
humidum. Cf. supra IV, 2.
et passim. — εκπιεζομενον,
expressum. Supra IV, 6.
Ομβρος δὲ, γινεται μὲν κατ'
εκπιασμον νεφους. — — πυ-
ρωδες, omne, quod ignem nu-
trit, ignis materiam in se
continet. Vid. supra II, 5.

etc. — — διαπνεομενον, quod
flatu dissipatur. — — εἰς ὁ. α.
coniungit, καὶ α. et firmiter
fundat, ut semper oriatur
harmonia. Apul et rursus,
placatis omnibus, amoena lae-
titia mundi reseratur.

17.) Ἦτε — τηρα.] Ter-
ram uniuersam interitui non
esse obnoxiam, it probatum;
nam variis exornata est stir-
pibus, etc: varias res nutrit,
omnia in lucem profert, et
sinu quasi excipit, multiva-
rias rerum formas sustinet
et casibus est obnoxia; nibilo
secius est praedita natura,
senectutem non sentiente. —
— Ἦτε, δακτικως, haec ip-
sa terra, quam incolimus.
Cf. Var. lect. κομῶσα,orna-
ta, vestita. Proprie κομῶσα
est crines capere, pascere,
nutrire, quod olim illis tan-
tum

τὴ περιβλυζουσα; καὶ περιοχουμένη ζωοῖς; κατὰ
καιρὸν ἐκφυουσα τὰ πάντα καὶ τρεφουσα καὶ δεχο-
μένη, μυρίας τὴ φερούσα ἰδέας καὶ παῖδη, τὴν ἀγνῶ-
φυσιν

tum permillum fuerat, qui
ingenui, vel alicuius condi-
tionis erant. Cf. plura in
ind. ad Aelian. sub h. v. ed.
Kühn. et Lederl. Adde
Ammon. p. 154. seq. ibi-
que Valcken. Quia vero
ἐκ φυτοῖς crinis simile quid
progerminat, Graecis κομὴ
et κομῶν de φυτοῖς vsurpa-
tur, et significat florere: ἔ. c.
Theocrit. Id. I, 133.

Ἄ δὲ καλὰ ναικίσσος ἐπ'
ἀρκυδοῖσι κομάσαι.
vbi Schol. λέγεται οὐ μόνον
ἐπὶ τριχῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ φυτῶν.
Cf. Mein. ad Mel. ver. Similiter
Latini vtuntur *coma*. — Φυ-
τοῖς π. vario stirpium genere.
— ναικίσι τ. π. undique lati-
cibus irrigua, καὶ π. ζ. vesti-
giis ammantium pressa, trita.
Supra III, I. φυτοῖς βρυσουσα
καὶ ζωοῖς, πηγῶν τε καὶ πο-
ταμῶν κ. τ. λ. — — ἐκ-
φυουσα τ. π. omnia produ-
cens; inde supra II, 2. Φε-
ρεσβίος γῆ dixit. — — et
quidem κατὰ καιρὸν, *tempore*
certo, non semper, sed iis
tantum temporibus, quibus
ea, quae e terra progermi-

nant, crescere et prouenire
possunt. Haec omnia τρε-
φουσα, *nutrit κ. δεχομένη,*
sinu suo quasi excipit, i. fo-
uet. Verbum, sumtum a
matre, infantulum fouente
et ab omni periculo vindic-
cante; ideo et supra II, 2.
dixit: γῆ, παντοδαπῶν ζῶων
ἔσθια τε οὖσα, καὶ μήτηρ. —
— μυρίας τ. φ. i. *innumeras*
rerum formas proferens. Su-
pra de terra III, I. πεποι-
κίλται χλοαὶς μυρίαῖς. — —
καὶ παῖδη, *ab eisque multi-*
pliciter adscitur; transtulit
Bud. De παῖδος iam supra
fui copiosus. IV, 27. n. 66.
ὁμοίως, *nihil secius*, demohn-
geachtet, *τηρὰ τὴν κ. φ. ser-*
uat, sustinet naturam, sen-
escentem non sentientem, i.
non senescit: *φυοῖς*, formam
et conditionem terrae, quā
semper gaudet, designat, et
τηρὰ est idem; ac σωζῶν, vel
vti supra dixit φυλάττω. —
Quia itaque per multa iam
secula terrae forma, quod
ad totum pertinet; neuti-
quam sic est mutata, vt prorsus
nouā existeret forma;
N inde

Φυσιν ὁμοίως τηρεῖ. 18.) Καὶ τοὶ καὶ σεισμοῖς τινασσομένη, καὶ πλημμυρίσιν ἐπικλυζομένη, πυρκαϊαῖς τε

Var. Lect.

πλημμυρίσιν recte L. P. R. D. V. sicque legitur apud Apoll. Rhod. ed. Brunk. loc. in not. laud. πλημμυρίσιν E. B. W. πλημμυρίσιν G. vid. Var. Lect. f. 8. et f. 1. cap. VI.

inde colligit N. terram interitui non esse obnoxiam. Apul. *Videas et viridantibus comis caesariatam esse terram, et scatebris fontium manantem, et aquarum agminibus concipientem, parientem atque educantem, nec occasibus fatigari, nec seculis anilitari.*

18.) καὶ τοὶ καὶ — φλογιζομένη.] Obiectio contra terrae incolumitatem, siue potius aeternitatem. *Terraemotibus quidem quattitur, undis superfluentibus inundatur, et incendiis hac vel illa parte inflammatur.* A tribus rebus hanc obiectionem esse desumptam, vides, a *terraemotu, inundatione et incendiis.* καὶ τοὶ καὶ, dubitationem continet, *attamen quidem.* — — τινασσομένη, *concussa*, idem quod *σεισσομένη*. Hic adhibetur de *terraemotu*, vt IV, 27, *συντρίκασσω*, et infra VI, 21. de *ventis*: *ἀνεμοῖσι τινασσεται*. Proprie vero de *vibrandis armis cu-*

iuscunque generis, vt apud Homer. Iliad. XII, 298.

— — δύο δοῦρε τινάσσων
Βη δ' ἔμιν.

Apollon. Rhod. I, 1196.

Τὴν δ' ὄγε χαλκοβαρεῖ ἔοπαλῃ δακνύουσι τινάξας
Νεοθεν ἀμφοτέρῃσι περιστοπὸς ἔλλαβε χερσίν,
ἐπικλυζομένη, inundata. Idem

Apollon. I, 541.

Ὡς οἱ ὑπ' Ὀρφῆος κίθαρυ
πεπληγον ἑρταμείς

Πόντου λαβρόν, ὕδωρ, ἐπὶ δὲ
ῥοδῶν κλυζόντο.

πλημμυρίσιν, *undis superfluentibus*; nam *πλημμυρίς* est *humoris abundantia, inundatio*. Ita apud eundem poetam II, 576. *πλημμυρίς παλιννοστος*. — φλογιζομένη, *inflammata*. Sic Philoct. apud Sophocl. vf. 1227.

Οὐδ' αὖ πυρφόρος ἀστεροπητὴς

Βροτῆας ἀνγῶας μ' ἄσι φλογίζων.

πυρκαϊαῖς, incendiis. Proprie *πυρκαϊά*, est idem quod *πυρε*,

τε κατὰ μέρος φλογίζομενη. 19.) Ταῦτα δὲ παν-13
 τὰ εἰσὶν αὐτῇ πρὸς ἀγαθοῦ γινομένα, τὴν δὲ αἰω-
 νος σωτηρίαν παρέχεν· 20.) σκομένης τε γὰρ, δι-
 εξατ-

Var. Lect.

13. δι' αἰῶνος recte E. W. L. P. R. D. Sic paullo post φυλατ-
 τα το συμπαν ἀφθάρτον δι' αἰῶνος. Sed B. exhibet δι' αἰῶνας.

πυρ, *rogus*, sed h. l. est idem
 quod φλοξ, *incendium*, vt
 infra VI, 22. πυρκαϊὰς τε
 καὶ φλογες τὰ πρὸς ἰὼ μέρη
 κατεφλέξαν. — — κατὰ με-
 ρος, modo hac, modo illa par-
 te, i. e. modo haec, modo
 illa terrae pars terraemotu,
 inundatione, incendiis capit
 detrimentum et corrumpitur.
 Apul. (Videas) *excussam*
erumpentibus semper tam pi-
gris quam mouentibus flatib-
us, aquarum saepe alluio-
nibusmersam, flammarum
per partes voracitate consump-
tam.

19.) Ταῦτα — παρέχεν.]
 His et seqq. vsque ad finem
 obiectionem illam diluere
 terraeque aeternitatem de-
 monstrare conatur. — —
 εἰσὶν, vide f. 4. πρὸς ἀγαθοῦ
 γινομένα, ad salutem perti-
 nentia; nam πρὸς cum geni-
 tivo saepe significat *pro sa-*
lute, in commodum, vt mo-
 net Zeune ad Xenoph. de

republ. Laced. XV. 2. p. 49.
 vbi: Ἐθῆκε γὰρ, θύαν μὲν
 βασιλεῖα πρὸς τῆς πόλεως τὰ
 δημοσία πάντα. Exempla
 huius constructionis lauda-
 uit Vigerus de Idiot. IX, 8.
 teste eodem Zeune. — —
 σωτηρίαν παρέχαν, *salutem*
praebere, fere vt antea σωτη-
 ρίαν φυλάτταν.

20.) σκομένης — ἀλκρινί-
 ται.] Ostendit, quo modo
 ea, quae parti cuidam ter-
 rae sunt incommodo et de-
 trimento, toti salutem adfe-
 runt, totamque terram ab
 interitu sartam testamque
 conferuant. Omnino legen-
 dus est Macrobi. in Somn.
 Scip. II, 10. vbi p. 156.
 eadem obliiuntur, quae in
 antecedentibus N. protulit:
quum modo exustione, modo
eluuione terrarum, diuturni-
tati rerum intercedat occa-
sus. — — σκομένης sc. γῆς,
 αἱ τῶν π. π. sunt venti illi,
 qui in terram penetrant, se

ἐξαττούσιν αἱ τῶν πνευμάτων παρεμπτώσεις, κατὰ
τὰ ξηγμάτα τὰς ἀναπνοὰς ἰσχύουσαι, καθὼς ἀνω
λελεκται· καθαιρομένης τε ομβροῖς, ἀποκλύζεται
παν-

Var. Lect.

καθαιρομένης et paullo post περιπνεομένης retinui e W. L. P. R.
D. V. G. Coniungendae sunt hae voces cum σασομένης, et omīssūa
est γης. Cf. Var. lect. supra s. 2. E. et B. exhibent καθαιρο-
μένη et περιπνεομένη, quae lectio etiam exstat apud Stob. ut
adnotatum est in marg. ed. D. et in Var. lect. ed. G. — Batte-
sius denique, ut proditum est. p. 60. vers. vernac. Vulcanium hunc
locum sic legisse testatur: πικανέται καὶ ἀποκλύζεται [fors. vitio-
se pro ἀποκλύζεται] πάντα τὰ νοσώδη, τότε ὅτε αὐτὴν ἀνω
τα ὑπὲρ αὐτὴν.

infringunt. Supra IV. 26. καλ-
λακίς δὲ πολὺ γινόμενον ἐξω-
θεν, ἐγκαταληθὴ τοῖς ταύτης
κοιλώμασι, καὶ ἀποκλεισθὲν ἐξο-
δου, μεταβίβας αὐτὴν συνεισάξει,
ζητοῦν ἐξοδὸν ἑαυτά. — —
διεξαττούσιν, perfrangunt, pro-
filiunt. Supra IV, II. de
ventis: εἰ δὲ ἐκ κοιλῶν διε-
ξαττούσι, Εγκολπίας. vbi vid.
not. 27. — — κατὰ τὰ
ῥ. τ. α. i. utique spiracu-
lis terrarum discessibus pa-
refactis, || vertit Bud. sed
dubito, an vox ἰσχύουσαι,
hanc significationem susti-
neat. ἰσχάν, est cohibere,
coercere, ideo sensus, αἱ τῶν
πνευμάτων παρεμπτώσεις pro-
filiunt e terra, ἰσχύουσαι et
coercens κατὰ τὰ ῥ. discessi-
bus factis τὰς ἀναπν. terra-
rum spiracula, i. quia ter-

raemotu sunt terrae disces-
sus, e quibus venti profili-
unt, fit, ut venti antea terrae
inclusi, nunc verò erumpen-
tes, impediunt, quò minus
spiracula terrae, huic alias
perniciosissima, aperiantur.
— — καθὼς ἀνω λελεκται,
Latini, ut supra demon-
stratum est, vid. IV, 26. seqq.
Quia ideo terraemotu dis-
cessus, siue hiatus terrae
oriuntur: erumpit ventus
terrae inclusus, qui alias ter-
rae esset perniciiei, sic-
que terraemotus terrae non
interitum, sed commodum
adferunt. καθαιρομένης γης,
τ. ο. si imbris terra
purgatur, — — ἀποκλύζε-
ται π. τ. i. abluuntur omnia
pestifera. νοσώδης, est mor-
bum pariens, pestiferum, et

απὸ

πάντα τὰ νοσῶδη. περιπνεομένης δὲ αὐραῖς, τὰ
 τε ὑπ' αὐτὴν, καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτὴν εἰλικρινεύονται.
 21.) καὶ μὴν, αἱ Φλογες μὲν τὸ παγετώδες πιαίνου-
 σιν,

Var. L^{ts}.

τα τε W. L. P. R. D. τατε E. B.

αποκλυζῶ *abluo*, inde *depello*.
 Apoll. Rh. I, 366.

— — — τὸν οὐκ ἐπιβάλλει
 θαλάσσει

Κυμασι, χαμμένη δὲ παλαί
 ἀποκλυσσιν ἄλμῃ.

Sic imbres et inundationes
 terrae minime sunt obno-
 xiae, quia omne pestiferum
 abluunt atque depellunt. —
 — — — περιπνεομένης, intell. γῆς,
 δὲ α. *si terram venti per-
 flant, si terra ventis perspi-
 ratur.* αὐρα hic non ventum
 illum mollem lenemque no-
 bisque gratum, vel ψιδυρισμα
 illud Theocriteum Id. I, 1.
 denotat, sed grauiissimi et
 vehementissimi venti impe-
 tum, filuis, domibus ac ho-
 minibus perniciosum, designat.

— — — τα τε ὑπ' α. κ. τ. υ.
 α. ε. *ad sinceriores consti-
 tutionem super subterque re-
 ducitur* vertit Bud. Sed
 non recte intelligere inde pos-
 sumus commodum illud, quod
 venti terrae adferunt. αλι-
 κρινεω est quidem *sincerum
 reddo, in sinceriores statum*

redigo, sicque αλικρινεῖς ἀδει-
 κναι, *sincera iniuria*, i. ma-
 nifesta, occurrit in Xenoph.
 Memor. Socr. II. 2, 3. at
 h. l. aliam, etsi huic fini-
 lem significationem, habeat
 necesse est. Quia nempe
 omne *sincerum* sine culpa,
 integrum, purum est, patet
 inde sole clarius, αλικρινεω
 hic idem esse ac καθαίρειν
purgare; omnia enim sub et
 super terra purgant ventū
 noxiis et pestilentibus exha-
 lationibus omnibusque, quae
 nobis sunt perniciiei. Hoc
 modo secundum N. violenti
 venti terram conseruant.

21.) καὶ — ανιασι.] Nec
 conflagrationes, nec conge-
 lationes terrae sunt obnoxiae;
 nam *conflagrationes concre-
 tum coquendo pinguescunt,*
et congelationes dissolunt,
quod inflammatum est. Schult.
*Die Flammen dungen erfro-
 ren, Frost und Eis verbef-
 sern verbrennten Boden.* Sic
 duo sibi prorsus contraria
 terrae vtilitatem adferunt. —

σιν' οἱ παγοὶ δὲ, τὰς φλογὰς ἀνιάσι. 22.) καὶ
τῶν ἐπὶ μερῶς, τὰ μὲν γίνεταί· τὰ δὲ ἀκμαῖζέ
τα

Καὶ μὴν μὲν, vide supra
f. 10. ibiq. not. 13. φλο-
γες, *conflagrationes*, referri
possunt ad fulmina et omne
incendii ignisque genus,
nec minus ad Solis aestum,
quo terra torret, *πικανουσι*,
i. e. *λίπαανουσι pingui faciunt*,
Bud. vertit *concoquunt*, po-
tius *coquendo pinguefaciunt*
τὸ παγετώδες, *gelu concre-
tum*, vide supra II, 10. —
οἱ παγοὶ, *congelationes*, su-
pra IV, 3. *παγὼν ἰδέαι*. —
— *ανιάσι τ. φ.* *dissolunt*
quod inflammatum est. Abs-
que dubio ad anni tempora
maxime haec sunt referenda,
quia omnia, quae aestatis aestu
torrida sunt facta, hiemis
frigus adstringit, contra
quae frigore durefcunt, ca-
lore liquefcunt.

22.) καὶ γενέσας.] Senf.
Vicissimque alia oriuntur,
alia florent, alia intereunt.
et ortus reprimat interitum,
interitusque leuat ortum. —
ἐπὶ μερῶς, singularum qui-
dem rerum, vertit Bud. et
Schult. *Einzelbeiten*, τὰ μὲν
γίνεταί, *quaedam oriuntur,*
τὰ δὲ ἀκμαῖζα, *crescunt, flo-*

rent, Bud. vertit *vegetantur*,
et Schult. *sind in der Blüthe*.
ἀκμαῖζω, de omnibus rebus,
quae florent, dicitur, vt in-
numera nos docent exem-
pla. Sic ἀκμαῖζοντες apud
Xenoph. de republ. Laced.
IV, 3. et X, 2. sunt iuue-
nes, qui aetate vigent, ad
aetatis robur peruenerunt,
vt bene ibi monet Zeune.
Adde Xenoph. de magist.
equit. II, 2. Agef. XI, 15.
Sic Onofand. cap. XLII, p. 126.
ἀκμαῖζουσιν ἐπὶ πληθὺν τε καὶ
δυναμὴν πόλιν, i. e. *ciuitatem*
multitudine et potestate flo-
rentem. Eodem modo Thu-
cyd. II, 31. p. 49. ἀκμαῖζουσης
ἐπὶ τῆς πόλεως, vbi Schol.
p. 380. ἀκμὴν καὶ αὐξήσιν
ἐχούσῃ τῆς πόλεως, καὶ οὐκ ὡς
ὑπονοσσοῦν ἐλαττωθῆσθαι. Iterum
Thucyd. II, 79. de frumen-
to iam maturo: ἀκμαῖζοντες
τοῦ σίτου. — — φθαίρεται
perennit. Infra VI, in fine.
γίνεταί, καὶ ἀκμαῖζα, καὶ
φθαίρεται, vbi vid. not. 77.
— — καὶ αἰ μ. γ. ε. τ. φ.
ortus reprimunt, cohibent in-
teritum, i. e. licet mul-
tae res intercant, id tamen
neuti-

τα δὲ φθίρεται, καὶ αἱ μὲν γενεαὶς ἐπαναστελλουσι τὰς φθοράς· αἱ δὲ φθοραὶ κουφίζουσι τὰς γενεαίς. 23.) μίᾳ δὲ ἐκ πάντων περαινομένη σωτηρία

Var. Lect.

Pro ἐπαναστελλουσι Stobaei Cod. exhibet ἀνασηκουσι, vt legitur in edd. D. et G.

περαινομένη W. L. P. R. D. vid. not. Est a παραινέσθαι, *euenerire*, et περαινω, est *eis to peras agō, termino, ad finem perduco, efficio*. E. et B. habent παραινόμενη, et in Lexx. inuenio παραινόμενη, σωτηρία, *parta salus, perfecta salus*. Efficit a παραινέω, *admonco, consulo, suadeo*, sed fateor, significationem, qua παραινόμενη σ, esset *parta siue perfecta salus*, me nondum elicere potuissē.

neutiquam interitum promouet, nam semper nouae nascuntur. αἱ δὲ φ. κ. τ. γ. ἑψή- que interitus leuant ortus, i. interitus rerum efficit, vt nouae res gignantur, quod experientia nos satis superque docet. κουφίζω, est *leuo, subleuo*, quod nos dicimus *erleichtern*, Schult. vertit *Platz machen*.

23.) μίᾳ κ. τ. λ.] Sens. *Vnica ex omnibus sibi inuicem contrariis parta salus permanet, et quamuis alia modo praeualeant, modo cedant, conseruat ea tamen vniuersum in aeternum incorruptum*, i. e. ex omnibus his rebus sibi contrariis terraeque saepius incommodum iniungentibus, nascitur tamen concordia salusque vnica, vniuersum, alia licet

floreant atque intereant in aeternum conseruans.

— — περαινομένη σ. *salus, incolumitas parta, conflata*. cf. not. 19. ad cap. VII. et quidem μίᾳ, *vnica*, ἐκ κ. *ex omnibus his rebus*, de quibus antea dictum est. eaque σωτηρία διατελεῖ, *permanet*. Cf. VI, II, ibique not. 20.

— — αὐτῆς. α. refero ad πάντων, i. e. *ex omnibus, quae sibi sunt inuicem contraria*. Budaeus coniunxit cum τότε μὲν κρατουμένων κ. τ. λ. vertens; *inter se rebus ex aduerso obsistentibus et cedentibus vicissim, atque praeualentibus*; at iam sensus requirit interpretationem priorem. — — καὶ τ. μ. κ. *et modo aliis praeualentibus, τότε δ. κ. modo aliis cedentibus*, φυλάττει, vide

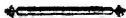
ρια διατελει, ἀντεπερῆσταμένων ἀλλήλοις· καὶ
τότε μὲν κρατούντων· τότε δὲ κρατουμένων, φυλάτ-
τει το συμπᾶν ἀφθαρτον δι' αἰῶνος.

Var. Leß.

Pro καὶ τότε μὲν κρατούντων· τότε δὲ κρατουμένων, habet
Stob. (cf. edd. D. et G.) καὶ το μὲν περικρατοῦν, το δὲ περι-
κρατουμένον.

supra cap. IV. in fin. supple
συντηρικῶς. το σ. vniuersum,
αφ. δ' α. ita, vt in semp-
tēnum, nunquam intereat.
De aeternitate, quam No-
ster et Aristoteles de Coel.
II, I. Mundo tribuunt, le-
ge Celeb. Meiners Hist. doctr.
de vero Deo, P. II, sect VII.
p. 446. Apul. haec cum
praecedentibus sic dedit: quae
tamen illi quum regionaliter
videantur esse pestifera, ad
omne salutaria sunt, et ad
redintegrationem eius valent.
et quum mouetur, profecto
spirat illos spiritus: quibus
clausis, et effugia quaeren-
tibus, mouebatur. Imbri-

bus etiam madefacta, non
solum ad educandos foetus
suos opimatur, verum etiam
pestifera contagione proliu-
tur. Flabris autem spiran-
tium aurarum grauioribus, et
minus puri aëris spiritus di-
geruntur atque purgantur.
Tempores frigus glaciale miti-
fificant, et brumalis austeritas
terrestrium viscerum venas
remitit: et pars gignen-
tium, alia adolescentium, ce-
tera occidentium vices susti-
uent: forsque nascentium,
obitorum loco pullulat, et oc-
cidentium numerus nascenti-
bus locum pandit.

Κεφαλ. στ'.

Περὶ τῆς τῶν ὅλων συνεκτικῆς αἰτίας.

1.) Λοιπόν δὲ, περὶ τῆς τῶν ὅλων συνεκτικῆς αἰτίας, κεφαλαιώδως εἰπεῖν, ὅν τρόπον καὶ περὶ τῶν ἄλλων. 2.) Πλημμελεῖ γὰρ περὶ Κοσμοῦ λεγόντας, εἰ καὶ

Var. Lect.

In ed. P. est cap. XI.

1. πλημμελεῖ W. L. P. R. D. V. recte. Sic et apud Eurip. in Med. ed. Niemey. vide not. πλημμελεῖ E. B. πλεμμελεῖ G. cf. Var. lect. l. 8. et 12. c. v.

1.) Λοιπόν — ἄλλων.] Transgreditur ad Deum, de quo fufus est in hoc capite. Initio statim causam indicat, ob quam sibi, de Mundo tantum differenti, in mentem venerit dissertatio, de Deo. — Λοιπόν, sc. ἵστι. Caue ut existimes, λοιπόν hic aduerbii loco positum esse et designare praeter ea: neutiquam, est potius adiectivum, et Latinorum reliquum est, restat. — συνεκτικῆς α. causae continentis et conservantis τῶν ὅ. totius, universi. — κεφ. αἰαν est summarim differere, summarisch behandeln vertit Schult.

2.) πλημμελεῖ — παρα-λοιπόν.] Bud. vertit: flagitii enim instar esset, quum de Mundo dicere instituerim, tractatu si minus exquisito fortasse, at certe qui sat esse possit ad formulam doctrinae crassio rem, intactam praecipuam mundi partem principemque praeterire. — — πλημμελεῖ, est flagitii instar, iniuria, contra regulam. Eurip. in Med. vf. 306.

Εὐ δ' οὖν φοβῆ με, μὴ τὸ πλημμελεῖς πάθῃς.

α — ὡς, verterem: wenn nicht gleich mit aller Genauigkeit, doch etc. — αὐ τοῦτο μ. ad haud leuiorem

N 5

tamen

εἰ καὶ μὴ δι' ἀκριβείας, ἀλλ' οὖν γε ὥς εἰς τυπωδὴ
μαθήσιν, τὸ τοῦ κόσμου κυριωτάτον παραλίπεν.
2.3.) Ἀρχαῖος μὲν οὖν τις λόγος, καὶ πατριος ἐστὶ
πάσιν

tamen cognitionem. — —
κυριωτάτον, κ. π. *praecipuum*
Mundi praeterire, omittere,
id sc. quod praecipuum et
summum Mundi est. Sic
Epictet. cap. 31. Τῆς περὶ
τοῦ θεοῦ εὐσεβείας, ἰσθί,
ὅτι τὸ κυριωτάτον ἐκατό ἐστιν.
Apul. *Restat, quod caput est*
sermonis huius, ut super Mun-
di rectore verba faciamus,
indigens quippe videbitur ora-
tio, de Mundo disputanti-
bus, ni, etsi minus curiose,
at quoquo modo possumus, di-
camus. De rectore quippe
omnium, non, ut ait ille, si-
lere melius est: sed vel pa-
tum dicere.

3.) ἀρχαῖος — σπηριας.]
Proponit ea, quae prisci, et
quidem primum, quod omnes
homines de Deo statuerent,
id elucet ex πασιν ἀνθρώποις,
quibus ἀρχαῖος λόγος, *priscus*
sermo erat, i. ab antiquissi-
mis iam temporibus ore cu-
iusque tritus. Sic ὁ ἀρχ-
αῖος occurrit apud Lucian.
in Tim. p. 62. — πατριος,
hereditarius, iure heredita-
tis quasi relictus et propaga-

tus, eine Volkstradition, ὥς
ἐκ — — συνεστήκειν, a Deo
et per Deum omnia esse con-
stitutata, stabilita, coagmen-
tata. De ἡμῖν vid. Var. lect.
Cf. Aristotel. in Metaphys.
I, 2, p. 1228. Α. ὁ τε γὰρ
θεὸς δοκεῖ τὸ αἰτιον πασιν ἀναί
καὶ ἀρχὴ τις· καὶ τὴν τοιαύ-
την ἢ μόνος, ἢ μάλιστα' ἂν ἔχοι
ὁ θεός. et Deorum cogni-
tionem omnibus esse notam
atque exploratam, dicit lib.
I. de Coel. cap. 3. p. 601.
B. πάντες γὰρ ἀνθρώποι θεῶν
ἐχθροὶν ὑπολήψιν. — — εὐδεμ.
Φύσις, nulla natura, i. nulla
res, αὐτὴ κ. ε. α. ipsa per
se est sufficiens, sc. ad suam
salutem et existentiam, i.
nulla res se producere et
conseruare potest. Supra IV.
30. ὅταν τὸ πνεῦμα αἰσάν μὲν
μὴ ἢ αὐταρχεῖ. Sed sibi ipse
est sufficiens Deus nec villo
indiget, ut elucet ex Aristot-
el. in Magn. Moral. II, 15.
p. 242. B. οὐ γὰρ, αἱ ὁ θεός
ἐστὶν αὐταρχῆς καὶ μηδέως δε-
ταί, διὰ τούτ' οὐδ' ἡμῖς οὐδε-
νός δεδησομεθα. ἐστὶ γὰρ καὶ
τοιοῦτος λόγος ἐπὶ τοῦ θεοῦ λε-
γομε-

πᾶσιν ἀνθρώποις, ὡς ἐκ Θεοῦ τὰ πάντα, καὶ διὰ Θεοῦ [ἡμῶν] συνεστήκεν οὐδὲν αὐτῆς φύσις, αὐτὴ καὶ ἑαυτὴν αὐταρκῆς, ἐξημώθαισα τῆς ἐκ τούτου σωτηρίας. 4.) Διὸ καὶ τῶν παλαιῶν εἶπεν τινες προηχθῆ-
σαν,

Var. Lect.

2. ἡμῶν, de qua voce dubius haereo; totus enim locus per se planus, ut paullo obscurior, si huic voci locum reliquerimus; sed si quis dativum commodi esse statuerit, per me licet, quare verterem: uns zum besten.

αὐτῇ, ipsa; sed malletm comma ante αὐτῇ tollere et legere αὐτῇ, sibi per se ipsa est sufficiens.

γόμενος· ἐπεὶ γὰρ φησι, πάντα ἔχει τ' ἀγαθὰ ὁ Θεός, καὶ ἐστὶν αὐταρκῆς, τί ποιήσει; adde Ethic. ad Eudem. VII, 12. p. 362. Α. ἀπορησάι γὰρ αὐν τις, ποτέρον αἴη κατὰ πάντα αὐταρκῆς εἶναι τούτῳ Φίλος, ἢ..... εἶναι ἀγαθὸς αὐταρκιστάτος, κ. τ. λ. et ibid. paullo post B. de Deo; δῆλον γὰρ, ὡς οὐδένος προδεόμενος, οὐδὲ Φίλου δεησεται κ. τ. λ. E. quibus patet, αὐταρκῆς de iis dici, qui οὐδένος προσδεύονται, nullo indigent, sed in quibus ipsis omnia consistunt. — ἐξημώθαισα τ. σωτ., salute destituta ex τ. sc. Θεοῦ, i. e. nulla res sibi saluti esse potest, ni Deus eam conferuat; nam ἐξημώ, est desero, destituo. Sic ἐξημώμενη χωρὰ apud Xe-

noph. in Agef. I, 20. Apul. Vetus opinio est, atque cogitationes omnium hominum penitus infedit, Deum esse originis, et haberi auctorem, Deumque ipsum salutem esse et perseverantiam earum, quas effecerit, rerum. Neque vlla res est tam praestantibus viribus, quae viduata Dei auxilio, sui natura contenta sit.

4.) Διὸ — οὐσία.] Proponit ea, quae a quibusdam priscis hominibus de Deo erant tradita, eorumque dicta expendit, partim ea probans, partim refellens. — τινες τῶν π. quidam veterum, προηχθῆσαν, eo pro-uecti sunt, eo processerunt, απαν, ut statuerent, ὅτι τὰν-τα π. haec omnia, quae
ορμ-

σαν, ὅτι ταῦτα πάντα ἐστὶ Θεῶν πλεον τε, καὶ δι' ὀφθαλμῶν ὑδαλλομένα ἡμῖν, καὶ δι' ἀκοῆς, καὶ πασης αἰσθησεως· τῇ μὲν Δεῖα δύναμις πρεποντος κατὰ-

Var. Leff.

3. ταῦτα πάντα ἐστὶ E. B. V. ταῦτα ἐστὶ πάντα W. L. P. R. D. G. lectio quidem concinnior, sed ob sensum meliorem priori non praeferenda videtur.

Pro ὑδαλλομένα in Lexx. adnotatum est, legi ὑδαλλυμένα, et pro δι' ακ. exhibet B. δ' ακ.

oculis cernimus, siue quae sub sensus nostros cadunt, ἅτιι Θ. κ. *Deorum esse plena*, nempe, quia nulla natura est κατ' αὐτὴν αὐταρκῆς, ideo, δι' καὶ, quidam credebant, etc. i. e. quia omnia Dei auxilio indigent, isque omnia conferuat, fit, vt, quocumque oculos nostros conuertimus, ibi Deum esse cognoscamus Deique potentiam sentiamus. Horum numero adscribi debet Thales, quod patet ex Aristotel. de Anima, I, 5. p. 1385. B. εἴθεν ἴσως καὶ Θαλῆ [leg. Θαλῆς,] φηδὲ, πάντα πληρὴ Θεῶν εἶναι.

Sic Virgil. Eclog. III, 60.

*Ab Ioue principium Musae:
Iouis omnia plena.*

Cf. etiam Macrob. in Somn. Scip. I, 17. — — κ. ὑδαλλομένα ἢ. *quorum spectra hauriuntur*, vertit Bud. ὑδαλλομαι proprie, est *adfini-*

lari, similem esse, ὁμοιουθαι. Sic Apollon. Rhod. I, 1297.

— — τῷ δὲ οἱ ὅσσι

Ὅσθιγγες μακροῖο πυρός ὡς ὑδαλλοντο.

et Theocrit. Id. XXII. 39.

Λαλλὰς κρυστάλλῳ ἢδ' ἀργυρῳ ὑδαλλοντο.

Dein est φαίνεσθαι, φανταζεσθαι, erscheinen, sicque h. l. ὑδαλλομένα ἡμῖν, est nobis *adparet, occurrit*, et quidem triplici modo δι' ὀφθαλμῶν, ἀκοῆς et αἰσθησεως. At hoc dictum potius *vim diuinam, quam essentiam Dei* designare N. arbitratur, igitur pergit, καταβαλλ. λαγον, *fundamentum iacentes diuinae quidem potentiae, αὐμην τ. γ. ο. minime vero essentiae diuinae*. Schult. welches in Absicht auf die Kraft Gottes seine Richtigkeit haben mag, aber in Absicht auf seine Substanz kaum statt finden dürfte. Apul. p. 136.

Hanc

καταβαλλομενοι λογον, ου μην τη γε ουσια. 5.) σωτηρ
 μεν γαρ οντως ἀπάντων εστι, και γενετωρ των, ὅπως
 δηπο

Var. Lect.

ση γε W. L. P. R. D. τη γε E. B.

Hanc opinionem vates sequuti, profiteri ausi sunt, omnia Ioue plena esse; cuius praesentiam non iam cogitatio sola, sed oculi et aures et sensibilis substantia comprehendit. At haec composita est potestati Dei, non autem essentiae conueniens oratio.

5.) σωτηρ — περιγίνεται.]
 Sent. omnia creauit Deus, et omnia conseruat; attamen non labore defatigatur more opificum vel animalis lassitudinem sentientis, sed facultate nulli cedente est praeditus, cuius vi etiam illa, quae longius ab ipso videntur remota, in potestate continet. — — ὁ Θεος σωτηρ μ. γ. ἀπάντων ε. Deus enim est omnium conseruator et quidem οντως omnino, certe, και γενετωρ, et genitor συντελουμένων κατὰ τ. τ. κ. omnium rerum, quae in hoc mundo perficiuntur, i. e. omnium rerum in hoc mundo, ὅπως δηποτε, quomodoocunque. Cf. de hac dictione Hoeg. esp.

XXXV, XXI. p. 511. seq. vbi locus ex Demosth. Olynth. III. p. II. laudatur: Τοῦτο πεπρακται νυν ὅπως δηποτε. — Idem, quod hic de Deo statuit N. etiam infra dixit, c. 16. ὁ πάντων ἡγεμῶν τε και γενετωρ, f. 21. συνεχῶν την των ὅλων ἁρμονικῶν τε και ὁσθητικῶν. Adstipulatur Nostro Aristotel. in Metaph. I. 2, p. 1228. A. vid. not. 3. Adde ibid. XII, 8. p. 1398. E. vbi Deum vocat αρχην και το πρωτον των οντων. — Sed Deus ου μην ὑπομενω καματον, non adficitur labore, non laborem sustinet, subit αυτουργου, opificis, i. more opificis; nam αυτοεργος dicitur is, qui omnia manu sua administrat, sine alterius ope, ideoque facile defatigatur. — και επιπονουζ. et animalis lassitudinem sentientis, quod labore defatigatur. ζωον hic non minus ad animalia, quam ad homines referri potest. Vid. III, 1. nam Deum ipsum vocat Aristotel.

εργον

δηποτε κατά τόνδε τον κοσμον ουτελουμενων, ὁ
Θεος, ου μην αυτουργου και επιπονου ζωου καματον
υπομενων, αλλα δυναμει χρωμενος ατρυτω, δι' ἧς
4. και των πορρω δοκουντων ειναι, περιγινεται. 6.) Την
μεν

πρωτον ζων, in Metaphys. VII, 12. p. 1329. E. Adde omnino Topic. V, cap. I. init. — — αλλα χρωμ. δ. α. *sed gaudet facultate nulli cedente*, vnde et ισχυροτατος α Nostro vocatur f. 19. vbi vid. not. 48. ατρυτος, est indomitus, immensus, nulli cedens difficultati, inde est molestus, vti apud Theocrit. Id. XV, 7. ὁδῖς ατρυτος, ad quem loc. cf. Harlef. p. 229. inde et magnus, ingens, vt ατρυτα αλγα αἰα apud Mosch. Id. IV, 69. — δι' ἧς — περιγινεται, i. hac facultate administrat etiam ea, quae longius ab eo remota videntur, sc. a coelo, Dei sede, quod e seqq. adparet. περιγινεσθαι est enim, in potestate continere, inde administrare, vnde Schulteff. vertit wirksam seyn. Apul. Sospiator quidem ille et genitor est omnium, quae ad complendum Mundum nata factaque sunt: non tamen ut corporei laboris officio orbem istum manibus suis instruxerit; sed qui qua-

dam infatigabili providentia, et procul posita cuncta contingat, et maximis interval-
lis disiuncta complectatur.

6.) Την — ουρανου.] *Prima et altissima sede Deum gaudere*, dicit, vnde et nominatur Supremus. Sic Aristotel. de Coel. I, 3. p. 601. B. παντες τον ανωτατω τῷ θειῳ τοπον αποδιδοασι, και βαρβαροι και Ἕλληνες, ὅσοι περ ειναι νομιζουσι θεους, δηλονοτι, ὡς τῷ αθανατῳ το αθανατον συνηρτημενν. et ibid. II, 1. p. 626. D. τον δ' ουρανον, και τον ανω τοπον οἱ μιν αρχαιεσι θεοις απαναμαν, ὡς οντα μονον αθανατον. — — ανωτ. κ. π. 1. *altissimam et primam sedem*, i. coelum, quod disertè dicit Aristot. l. c. inde supra II, 2. το ανωτατον θεου οικητηριον, ουρανος ωνομασται. *Prima sedes* vocatur non solum respectu hominum et ceterorum animantium, sed quia est *praeccipua*, et ceteras excellentia, altitudine, pulchritudine superat. Inde f. 21. καθαρων χωρων

μεν οὖν ἀνωτάτω καὶ πρώτην ἔδραν αὐτὸς ἐλα-
 χεν, Ἰπάτος τε διὰ τοῦτο ἀνομασται, καὶ κα-
 τὰ τὸν ποιητὴν, ἀκροτάτῃ κορυφῇ τοῦ συμπαντος
 ἐγκαθιδρυμένος οὐρανοῦ. 7.) μάλιστα δὲ πῶς αὐ-
 του

Var. Lect.

4. Voces κατὰ τὸν ποιητὴν signo parenthesi, inclusa sunt in P.
 δε πῶς W. L. P. R. D. δεπῶς E. B.

χωρον hanc Dei sedem no-
 minat. Hanc sedem vero
 ἐλαχεν, *forte quasi obtinuit.*
 Sic f. 22. Ζεὺς δ' ἐλαχεν οὐρα-
 νον ἑνὺν. Cf. et supra II,
 2, ibiq. Var. lect. — διὰ
 τοῦτο, inde, quia ἀνωτάτω καὶ
 πρώτην ἔδραν ἐλαχεν ὁ Θεός,
 vocatur Ἰπάτος *Supremus*;
 at non solum ob fedis alti-
 tudinem et praestantiam, ab
 hominum ingenio Deo ad-
 tributam, sed et ob poten-
 tiam vimque suam in omni-
 bus conspicuam, hoc nomine
 Deus insignitus videtur. —
 — καὶ ἐγκαθιδρυμένος, et qui
 domicilium habet stabilitum
 et collocatum α. κ. τ. οὐρανοῦ,
 in summo vertice uniuersi
 coeli, κατὰ τὸν ποιητὴν, *se-*
cundum poetam. Siue hoc
 vnus tantum poeta effatus
 est, siue, quod ex Apuleio
 elucere videtur, plures. Plu-
 res insuper poetas N. in
 hoc libro laudauit, quorum

testimoniis suam nifus est
 opinionem, veluti, Orphei,
 Homeri, Sophoclis. Apul.
nec ambigitur eum praestan-
tem atque sublimem sedem
tenere, et poetarum laudi-
bis nomen eius consulum ac
regum (vide, quo modo ver-
tit ἰπάτος,) nuncupationibus
praedicari, et in arduis ar-
cibus habere solium consecra-
tum.

7.) μάλιστα — τοῦτον.]
 Sens. Praecipue corpus Deo
 proximum eius vim sentit,
 dein id, quod secundum ab hoc
 situm habet, et sic porro vs-
 que ad terram. De N. opi-
 nionibus vide, quae dixi in
 Excurs. I. Cf. infra f. 12.
 ibiq. not. 26. — — τὸ
 πλησιον α. σ. corpus Deo pro-
 ximum, i. coelum, τοῦτοι
 ἀνωτάτος, vt e superioribus
 elucet, μάλιστα δ. π. ἀπο-
 λαύει αὐτοῦ τ. δ. quodam mo-
 do in primis vim eius sentit.
 δυνα-

του της δυναμews απολαυει το πλησιον αυτου σωμα,
και επεστα το μετ' εκεινο, και εφεξης ουτως αχρι
5. των καθ' ημας τοπων. 8.) Διο γη τε και τα επι
της

δυναμεις, est vis et potentia
Dei, quae in corporibus se
exferit, et απολαυω, est fru-
ctum sentio, cōimodum ca-
pio. Sic Aelian. in Var.
Hist. XII, 25. οἱ Δημοκρι-
ται δὲ, συγγενομένοι Δημοκρι-
τῷ, πολλὰν ἀπῆλυσαν. Sic
απολαυαν της ηδονης, volupta-
te frui apud Epictet cap. 34.
Uniuersim notat adfici ab ali-
qua re, seu, id, quod ex re
quapiam proueniat, siue gra-
tum siue minus, percipere;
inde apud Graecos in vtram-
que partem tam bonam quam
malam, ambiguum elegan-
ter vsurpari solet et per se
simpliciter et construite, vt
obseruat Ill. Harles. ad Pha-
lar. ep. V. p. 127. seq. in
Chrest. gr. prof. laudans
Ienf. et Hemsterh. ad Lucian.
Timon. II. p. 100. ed. Reitz.
tom. I. Consentit Ammon:
ad vocem απολαυσις, p. 275.
Scribens: Απολαυσις, ἐξίς
παντός ἐπὶ πάσης μεταλήψεως
πασσομένη, ἀγαθῆς τε καὶ
φυλῆς. — ἐπὶ τὰ τ. μ.
i. deinde quod secundum ab

boc situm habet, i. Sol, stel-
lae. — εφεξης — τοπων, us-
que terram, nostram sedem,
quae longissime a Dei sede
sublimi est remota.

8.) Διο — μεταλαμβάνον-
τα.] Sens. Quia itaque ter-
ra a Dei sede longissime est
remota; terra et terrena
omnia eam ob causam lon-
gissime a Dei- administrati-
one abscedunt, indeque in-
firmitati obnoxia; incompo-
sita multoque tumultu exa-
gitata; atqui quum numen
dinum quoquoersus per-
meet, similique modo ad nos
et ad ea corpora, quae supra
nos sunt, permeet; sentiunt,
quae vel propius vel longius
a Dei sede absunt, Dei auxi-
lium maius, seu minus. —
— Διο γη τ. κ. τ. ε. τ. γ.
Ideo terra et quae in ea sunt,
τοιαν καθενη κ. α. ε. infirmas
et indigesta esse videntur.
καθενη mutationes et incom-
moda; quae terrae rebusque
terrenis accidere solent, de-
notat; vnde terrena sunt in-
firma et caduca. ακατάλη-
τος,

τῆς γῆς εἰσικεν, ἐν ἀποστάσει πλείστη τῆς ἐκ Θεοῦ
 ὄντα ὠφελεῖας, ἀσθενῆ καὶ ἀκαταλλήλα εἶναι, καὶ
 πολλῆς μέστα ταραχῆς· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ, καθόσον
 ἐπὶ πάντων διίκνεσθαι πέφυκε τὸ θεῖον, καὶ τὰ κατ'
 ἡμᾶς

λας, est *anarmonstos, inconcin-*
nus, indigestus; nam ea,
 quae sunt in terra, neutiquam
 ita sunt comparata, vt tam
 concinne, ordinate essent,
 quam sedes Dei et ea, quae
 fedi Dei sunt propiora; ideo
 infra f. 21. terram *τοπον θο-*
λερον, et sedem Dei *καθαρὸν*
 vocauit. — καὶ π. μ. τ.
multoque plena tumultu; *τα-*
ραχη significat sine dubio
 omnes *tumultus, discordias*,
 hominibus ceterisque rebus
 terrestribus multum incom-
 modi damnique adferentes.
 Significare etiam potest *om-*
nem perturbationem animi.
 Cf. Aristotel. Rhet. II, 5.
 init. — Causam addit, quare
 haec incommoda rebus terre-
 nis accidere soleant, *ὄντα ε.*
α. τ. ὠφελεως ἐκ Θ. quia a
Dei auxilio longissime sunt
remota. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ,
atqui quum, imo etiam, ver-
terem: gleichwohl, demohn-
 geachtet aber, nam hae par-
 ticulae non tollunt superio-
 ra, sed iis nobiliorem par-
 tem addunt, vt est videre

apud Hoog. de part. cap.
 XXXVIII. f. II, VI. p. 641.
 — — κ. πέφυκε τὸ θεῖον,
quia numinis diuini natura
ita est comparata. θεῖον est
 Latinorum *numen*, die Gott-
 heit, natura Dei, essentia di-
 uina, ideo saepius pro ipso
 Deo ponitur. Saepius hac
 voce vititur Aristoteles, velu-
 ti in Metaphys. I, 2. p. 1227.
 F. πέφυκε φθονᾶν τὸ θεῖον. cui
 Aristotelis loco addere notissi-
 mum illum locum Herodot.
 I, 32. τὸ θεῖον πάντων ἐν φθο-
 νῶν cf. etiam Aristotel. de
 Coel. I, 3. p. 601. B. Oecon.
 I, 3. p. 577. E. Rhetor. II,
 5. p. 661. B. etc. — — ἐπὶ
 π. δ. vt quoquoersus pene-
 tret. Senec. in consol. ad
 Helu. cap. 8. *sive Deus* —
 — *sive diuinus spiritus per*
omnia, maxima, minima, ae-
quali intentione diffusus. Mi-
 nuc. Fel. cap. XVIII, 3. *Nec*
uniuersitati solummodo Deus,
sed et partibus consulit. et
 qui ibi laudatur Cic. de Nat.
 D. II, 65. — — καὶ ὁμοίως
σ. et simili modo peruenit τὰ
 κατ'

του της δυναμews αποκλυνε το πλησιον αυτου σωμα,
και επετα το μετ' εκενο, και εφεξης εντως αχρη-
5. των καδ' ημας τοπων. 8.) Διο γη τε και τα επι
της

δυναμεις, est vis et potentia
Dei, quae in corporibus se
exserit, et αποκλυνω, est fru-
ctum sentio, cōimodum ca-
pio. Sic Aelian. in Var.
Hist. XII, 25. οἱ Δημοκρι-
ταιοι δε, συγγενομενοι Δημοκρι-
τη, πολλων απηλαυσαν. Sic
αποκλυναν της ηδονης, volupta-
te frui apud Epicet cap. 34.
Vniuersim notat adfisci ab ali-
qua re, seu, id, quod ex re
quapiam proueniat, siue gra-
tum siue minus, percipere;
inde apud Graecos in vtram-
que partem tam bonam quam
malam, ambiguum elegan-
ter vsurpari solet et per se
simpliciter et construite, vt
obseruat Ill. Harles. ad Pha-
lar. ep. V. p. 125. seq. in
Chrest. gr. prof. laudans
Iens. et Hemsterh. ad Lucian.
Timon. II. p. 100. ed. Reitz.
tom. I. Consentit Ammoni.
ad vocem αποκλυνσις, p. 275.
Scribens: Αποκλυνσις, εἰς
ποιους επι πασης μεταληψεως
τασσομενη, αγαθης τε και
φανλης. — — πκατα τ. μ.
i. deinde quod secundum ab

boc sitam habet, i. Soli, stel-
lae. — εφεξης — τοπων, vs-
que terram, nostram sedem,
quae longissime a Dei sede
sublimi est remota.

8.) Διο — μεταλαμβανον-
τα.] Sens. Quia itaque ter-
ra a Dei sede longissime est
remota, terra et terrena
omnia eam ob causam lon-
gissime a Dei adminicula-
tione abscedunt, indeque in-
firmitati obnoxia, incompo-
sita multoque tumultu exa-
gitata; atqui quum numen
diuinum quoquoersus per-
meet, similique modo ad nos
et ad ea corpora, quae supra
nos sunt, permeet; sentiuntur
quae vel propius vel longius
a Dei sede absunt, Dei auxi-
lium maius, seu minus. —
— Διο γη τ. κ. τ. ε. τ. γ.
Ideo terra et quae in ea sunt,
τοικειν ασθενη κ. α. ε. infirma
et indigesta esse videntur.
ασθενη mutationes et incom-
moda, quae terrae rebusque
terrenis accidere solent, de-
notat, vnde terrena sunt in-
firma et caduca. ακαταλλη-
λος,

της γῆς ἐσμεν, ἐν ἀποστάσει πλείστη της ἐκ Θεοῦ
 ὄντα ὠφελείας, ἀσθενή καὶ ἀκαταλλήλα εἶναι, καὶ
 πολλῆς μετὰ ταραχῆς· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ, καθόσον
 ἐπὶ πανὶ δίκνευσθαι πέφυκε τὸ θεῖον, καὶ τὰ κατ'
 ἡμᾶς

λαί, est *anarmonstos, inconcin-*
nus, indigestus; nam ea,
 quae sunt in terra, neutiquam
 ita sunt comparata, ut tam
 concinne, ordinate essent,
 quam sedes Dei et ea, quae
 fedi Dei sunt propiora; ideo
 infra f. 21. terram *τοπον θο-*
λερον, et sedem Dei *καθαρον*
 vocavit. — καὶ π. μ. τ.
multoque plena tumultu; τα-
ραχη significat sine dubio
 omnes *tumultus, discordias*,
 hominibus ceterisque rebus
 terrestribus multum incom-
 modi damnique adferentes.
 Significare etiam potest *om-*
nem perturbationem animi.
 Cf. Aristotel. Rhet. II, 5.
 init. — Causam addit, quare
 haec incommoda rebus terre-
 nis accidere soleant, *ὅτι α. ε.*
α. τ. ὠφελείας ἐκ Θ. quia a
 Dei auxilio longissime sunt
 remota. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ,
 atqui quum, imo etiam, ver-
 terem: gleichwohl, demohn-
 geachtet aber, nam hae par-
 ticularae non tollunt superio-
 ra, sed iis nobiliorem par-
 tem addunt, ut est videre

apud Hoog. de part. cap.
 XXXVIII. f. II, VI. p. 641.
 — — κ. πέφυκε τὸ θεῖον,
quia numinis diuini natura
ita est comparata. θεῖον est
 Latinorum *numen*, die Gott-
 heit, natura Dei, essentia di-
 uina, ideo saepius pro ipso
 Deo ponitur. Saepius hac
 voce vititur Aristoteles, velu-
 ti in Metaphys. I, 2. p. 1227.
 F. πέφυκε φθονεῖν τὸ θεῖον, cui
 Aristotelis loco adde notissi-
 mum illum locum Herodot.
 I, 32. τὸ θεῖον παν ἐν φθo-
 νερον cf. etiam Aristotel. de
 Coel. I, 3. p. 601. B. Oecon.
 I, 3. p. 577. E. Rhetor. II,
 5. p. 661. B. etc. — — ἐπὶ
 π. δ. ut quoquoersus pene-
 tret. Senec. in consol. ad
 Helu. cap. 8. *sive Deus* —
 — *sive diuinus spiritus per*
omnia, maxima, minima, ae-
quali intentione diffusus. Mi-
 nuc. Fel. cap. XVIII, 3. *Nec*
uniuersitati solummodo Deus,
sed et partibus consulit. et
 qui ibi laudatur Cic. de Nat.
 D. II, 65. — — καὶ ὁμοίως
 σ. et simili modo peruenit τὰ
 κατ'

ἡμᾶς ὁμοίως συμβαίνει, τὰ τε ὑπὲρ ἡμᾶς κατὰ το ἐγ-
γιον τε καὶ πορρωτέρον Θεοῦ εἶναι, μαλλον τε καὶ ἥττον
ὁφελείας μεταλαμβάνοντα. 9.) Κρείττον οὖν
ὑπο-

Var. Lect.

τὰ τε W. L. P. R. D. τὰτε E. B. Eodem modo ἐγγισσεν τε W.
L. P. R. D. ἐγγισσεν E. B. Paulo ante Meiners p. 454. δ' ἰκνεσθαι.
πορρωτέρον E. W. L. P. R. D. πορρωτέρον B.
ὁφελείας W. L. P. R. D. ὁφελείας E. B.

καθ' ἣ. *ad terram, in qua ip-
si versamur* τὰ τ. ὑ. ἣ. *et ad
ea, quae nobis sunt superiora,*
μεταλαμβάνοντας μαλλον δ.
κ. ἣ. ω. *vel maius, vel minus
auxilium sentiunt* κατὰ το
— *αναι, quae longius vel pro-
pius a Deo abjunt, i. e. res
terrenae non solum, sed et
quae supra nos, auxilio di-
uino fruuntur, at ita, ut lon-
gius remotae minoris, pro-
piores vero maioris sint par-
ticipes auxilii diuini. Hoc
modo adtribuit quidem Deo
auxilium, quo in omnia fer-
tur, sed hoc auxilio ea, quae
a sede Dei minori absunt
spatio, quam nostra terra,
magis fruuntur. Quis est,
qui non sentiat, Deum
infirmisimum esse Deum e N.
sententia? Apul. Denique
propiores quosque de potesta-
te eius amplius trahere. cor-*

*pora illa coelestia, et quanto
finitima sunt ei, tanto am-
plius de Deo carpere: multo-
que minus quae ab illis sunt
secunda, et ad haec usque
terrena, pro internaliorum
modo indulgentiarum Dei ad
nos usque beneficia peruenire.
Sed quum credamus, Deum
per omnia permeare, et ad
nos, et ultra potestatem sui
nominis tendere; quantum
abest vel imminet, tantum
existimandum est eum am-
plius minusue rebus utilita-
tis dare.*

9.) Κρείττον — *επι γης.]*
*Melius, dicit, est itaque, Dei-
que maiestati adcommodatus,
opinari: Dei potestatem in
coelo sedem habere, atque
remotissimis, et, ut uno verbo
dicam, omnibus rebus salutis
causam praestare nec illis ad-
sentiri, qui hanc vim diuinam*
ad

ὑπολαβεῖν — ὁ καὶ πρεπον ἐστὶ, καὶ Θεῷ μαλίστᾳ
 ἀρμोजον — ὡς ἡ ἐν οὐρανῷ δύναμις ἰδρυμένη, καὶ
 τοῖς πλείστον ἀφ' ἑστηκοσιν — ὡς ἐνὶ γε εἶπεν —
 καὶ

Var. Lect.

6. Verba ὁ — ἀρμोजον, et ὡς — απαν iam in P. parenthesis
 signo sunt inclusa, dein ἐνὶ γε bene in W. L. P. R. D. ἐν γὰρ in
 E. et B.

*ad omnia penetrare, eaque,
 quae ne bonesto quidem no-
 mine sunt digna, administrare,
 censeant.* Hoc modo Deum
 omnium salutis causam esse,
 quidem statuit, at vim di-
 uinam in omnibus se ex-
 ferentem, tam arctissimis
 coërcet limitibus, neutiquam
 ut ei plane adfentiri possimus;
 nam Deo coelum, quasi se-
 dem suam adscribens essen-
 tiamque diuinam exemplis
 ab hominibus rebusque ter-
 restribus desumptis — quod
 in seqq. est videre — illu-
 strare cupiens, dissertatio-
 nem suam falsis nonnum-
 quam opinionibus commu-
 culauit, de qua re egi in
 Excurs. I. attamen negari
 neutiquam poterit, haec
 omnia suauiter dicendi genere
 esse exposita. Nostrumque
 hominibus tunc temporis vi-
 uentibus, quibus scientia de
 Deo rebusque diuinis non

fatis riteque erat explorata,
 multa tradidisse, quae ho-
 minum ingenio essent noua
 atque accepta. — —
 Κοσμον ο. ἢ. *Itaque est
 praestantius, melius, opinari.*
 Sic saepius Aristoteles ὑπο-
 λαμβανόμεν δὴ, veluti in Me-
 taphys. I, 2. p. 1226. C.
 — ὁ κ. π. ε. κ. θ. μ. α. *hoc
 enim est decentius Deoque
 conuenientius, ὡς ἡ ε. ο. δύ-
 ναμις, sc. Θεῷ, ἰδρυμένη, vim
 diuinam in coelo sedem ha-
 bere, i. Deum in coelo, sede
 sua, vim suam praecipue
 exferere.* De ἰδρυματὶ vide
 not. 66. ad hoc cap. — καὶ
 τοῖς π. α. et eorum, quae lon-
 gissime absunt, ὡς ἡ γ. απαν,
 ut breuiter, uno vs. loco loquar.
 Locutio plenior ἐν λόγῳ. Sic
 Latini, ut uno, ut uno ver-
 bo completar — καὶ σ. et
 omnium, α. γ. σ. esse causam
 salutis, πολλὸν potius, ἢ ὡς
 δ. quam ut penetret, permeet.

καὶ συμπάσιν αἰτίος γίνεται σωτηρίας, μάλλον, ἢ
ὡς δηκούσα καὶ φοιτῶσα ἐνθα μὴ καλὸν, μὴδὲ
7. εὐσχημον αὐτουργεῖν τὰ ἐπὶ γῆς. 10.) Τούτο μὲν
γὰρ

Var. Lē.

ἐνθα E. W. L. P. R. D. ἐντα B.
μηδὲ W. L. P. R. D. μὴ δὲ contra consuetudinem E. B.
αὐτουργεῖν τεθε E. W. L. P. R. D. αὐτουργῇ B.

Supra iam hac voce vñs est
e. c. de mari in terras se in-
finuante etc. — καὶ φοιτῶσα
i. illucque tendat, μ. κ. μ.
εὐσχημον, quo adire nec bo-
nestum nec speciosum est. Sic
εὐσχημων significat bone-
stam speciem prae se gerens,
in Eurip. Med. 584.

Ὡς καὶ σὺ μὴ νῦν εἰς τὴν
εὐσχημῶν γενῇ.

αὐτουργῇ τ. ε. γ. resque ter-
renas administret. αὐτ. est
χαρουργῇ, καὶ ἰδίαις χερσὶν
εργαζέσθαι. Hic vero sumi-
tur de vi diuina, cui ob
dignitatem, rationem exilium
et leuium rerum habere, non
conuenit e N. opinione. Cf.
f. II. Apul. Quare rectius
est atque honestius sic arbi-
trari, summam illam pote-
statem, sacratam coeli pene-
tralibus, et illis qui longissi-
me separantur, et proximis
vna eadem ratione, et per se
et per alios opem salutis ad-

ferre, neque penetrantem at-
que adeuntem specialiter sin-
gula, nec indecore attrectan-
tem conpinus cuncta.

10.) Τούτο — ποιήσαν.]
Vim diuinam non ad omnia
in primisque vilissima per-
meare, illustrare conatur
exemplis, ab hominibus pe-
titis; nam ne hoc quidem, in-
quit, principum dignitati est
adcomodatum, ut cuilibet et vi-
li negotio incumbant, e. c. prae-
fecto exercitus, vel urbis, vel
domus, si fasciculum sarcini-
arium colligare, siue vilius
perficere negotium euenisset,
quod magni regis ne vi-
le mancipium quidem fa-
ceret. — ἀνδρωπιων ἡγ.
illustribus, principibus homi-
num; nam ἡγεμῶν h. l. est
omnis, qui rei cuidam praest,
hincque aliis praefertur; nam
neutiquam ad reges solum-
modo est haec vox trahenda,
vti ex interpretatione ger-
mani-

γὰρ οὐδὲ ἀνθρώπων ἡγεμοσιν ἀρμόττει, παντὶ καὶ
τῷ τυχεῖντι ἐφίστασθαι ἐργῶ, οἷον στρατίας ἀρ-
χόντι, ἢ πόλεως, ἢ οἴκου· καὶ εἰ χρεῶν στρώματο-
δεσμόν.

Var. Lest.

7. οἷον — οἴκου parenthesi sunt inclusa in P.
Pro χρεῶν R. χρεῶν.

manica colligere quis posset.
— ἀρμόττει, decei, conue-
niens, adcomodatum est, ἐφί-
στασθαι, incumbere παντὶ κ.
τ. τ. ἐργῶ, cuilibet eique vili
negotio. τυχεῖν est, quod vbi-
uis est obuium, facile com-
paratu, hincque vile. Sic
Aelian. in Var. Hist. VI, 12.
p. 355. δαγμα οὐ το τυχεῖν,
i. non leue documentum, non
quod vulgo ita solet accidere.
τῷ denique, quod ante τυ-
χεῖντι est, vim habet augendi.
— Ipse interpretatur, quem
sub ἡγεμονι intelligit, ἀρχόντι.
στρατίας, duci exercitus, πό-
λεως, praefecto urbis. Schult.
vertit *Archonten*, sed sine
dubio non Athenarum so-
lum praefectorum N. habuit
rationem, sed omnium, qui
huic vel illi praeerant oppi-
do. — οἴκου, domus prima-
rio dispensatori vertit Bud.
i. e. οἰκονομῶ ἐπιδικαυητῇ,
vt vet. nos docent glossae.
Schult. vertit *Hausvater*. Non

male, sed ego illud voca-
bulum de omni, qui domo
praeest, siue sit paterfami-
lias ipse, siue alius, intelli-
gere malle. — — καὶ εἰ
χρεῶν ε. si etiam opus esset
στρ. δηλαδ. fasciculum far-
cinarium colligare. Hoc
exemplum tamquam vilissi-
mum, adposuit, — — καὶ
α, respondet praecedenti καὶ
α, siue si, oder noch dazu,
τὶ φ. α. ε. vilius negotium
obiret, sc. negotium, quod
farcinario fasciculo colligen-
do, longe esset vilius atque
abiectius. Quam vile et ab-
iectum tale quid sit, illustrat
nouo exemplo, ὃ οὐκ α. τ.
τ. α. π. quod ne vilissimum
mancipium quidem faceret.
ἀνδραποδὸν est proprie, homo
captus in bello ac in serui-
tutem abstractus, cui vilissi-
ma erant facienda negotia.
Sic Demosth. pro Coron.
cap. 62. p. 442. βοσκηματα
καὶ ἀνδραποδα, pecora et man-
cipia,

δεσμον εἴη δῆσαι, καὶ εἰ τι φραυλοτερον αποτελεσεν
εργον, ὃ ἐπὶ τοῦ μεγάλου βασιλεως οὐκ ἂν το τυ-
χον ἀνδραποδον ποιησειεν. 11.) ἀλλ' ὅσον ἱστορε-
ται,

Var. Lect.

α τ, W. L. R. P. D. ατ, E. B.
ἱστορεται recte in W. P. D. ἱστορεται το est in L. R. Minus
recte; το enim ex ultima syllaba vocis praecedentis ortum est. Sic
legitur in E. et B. ἱστορε το.

cipia, vnde ἀνδραποδίζω, in
servitutem abstrabo, legitur
apud Thucyd. II. 68. p. 105.
III, 28, p. 209. et ἀνδραπο-
δισμος p. 106. — ἐπὶ τοῦ
μ. β. magni regis tempore,
vertit Bud. male. Melius
Pacius: sub magno rege.
Μεγας βασιλευς, rex Persarum
κατ' ἐξοχην a Graecis
sic nominatus, et a Romanis
magnus rex, nulla alia, ut
opinor causa, quam quod
reges Persarum ceteras gen-
tes partim splendore et magni-
ficentia, partim magnitudine
imperii et copiarum longe
superarint. Certe Graecis
magno fuerunt terrori, et
Romani Graecorum denomi-
nationem in linguam suam
transtulerunt. Apul. p. 137.
Talis quippe humilitas deiecti
est, et minus sublimis offi-
cii, ne homini quidem conue-
nit ei, qui sit paululum con-
scientiae celsioris. Militiae

principes et curiae proceres,
et urbiuni ac domorum re-
ctores, dico nunquam com-
missuros esse, ut id suis ma-
nibus factum velint, quod
sit curae lenioris fusciorisque,
quae nibilo sequius possint fa-
cere, dominorum imperio,
ministeria servulorum.

11.) ἀλλ' — διεκεκοσμη-
το.] Comparatio Dei cum
Persarum potentissimo tunc
temporis rege. Sed ut pro-
ditum est, magnifica species
Cambyfis, Xerxis et Darii
in fastigium maiestatis et ex-
cellentiae exquisitè adornata
erat, i. maiestatis et excellen-
tiae summum fastigium con-
sequuti erant reges Persarum,
quod nonnullorum regum
exemplo, et quidem eorum,
qui divitiis rerumque splen-
dore ceteros longe supera-
runt, ostendit. veluti exem-
plo Cambyfis, Cyri filio, qui
patris imperio Aegyptum ad-

ται, Καμβύσου, Ξερξου τε καὶ Δαρείου προσχημα-
εις σεμνότητος καὶ ὑπεροχῆς ὕψος μεγαλοπρεπὸς
διεκεκοσμητο. 12.) Αὐτος μὲν γὰρ, ὡς λόγος, ἰδρυ-8.

το

Var. Lect.

8. ἰδρυτο, recte W. L. P. R. D. i. e. collocatus erat, versaba-
tur. Sc paullo ante f. 6. δυνάμεις ἰδρυμένη. viciose igitur exhi-
bent ἰδρυτο E, et B.

adiecit; *Xerxis*, qui Euro-
pam in primisque Graeciam
et mari et terra cum tantis
copiis inuasit, quantas ne-
que antea, neque post ea
habuit quisquam, teste Ne-
pot. in Themist. cap. 2. *Da-
rii*, Hytaspis filio, Scythis,
deinde Graeciae bellum in-
ferentis, a Miltiade autem
magna cum clade repulsi.
Posset et *Darius Codomun-
nus* intelligi, Alexandro M.
saepius superbe respondens,
et eximia pompa incedens,
teste Curtio III, 3. nam si
Darium Hytaspem intelli-
mus, legendum esset *Δαρείου*
τε καὶ Ξερξου, quia ille pater
fuit Xerxis, regnumque an-
te hunc erat adeptus. Sed
forsan non adcuratus fuit N.
seu *Δαρείου* plures eiusdem
nominis designare potest. —
— *προσχημα*, h. l. est *spe-
cies magnifica, spectatu mira-
bilis*, *Hoffstaat* vertit Schult.
— — *μεγαλοπρεπὸς δ, magni-*

fice adornata, exornata erat,
ας ὕψος, in fastigium σεμν-
ότητος, maiestatis, veneratio-
nis, καὶ ὑπεροχῆς, et prae-
stantiae, excellentiae, quae
e seqq. elucet.

12.) Αὐτος — *αστραπτον-*
τα] In his et seqq. maië-
statem et magnificentiam re-
gum Persarum copiose de-
scribit. — — *γὰρ, ὡς λ. nam*
ut est fama avτος rex μ. ἰδρυ-
το, sedem suam habet, resi-
dirt. Cf. not. 66. ad f. 26.
εν Σ. Susa fuit vrbs regionis
Susianae in Persia primaria,
in qua fuit regia Cyri,
post ea vrbs primaria fuit
Persepolis. *η Εκβ. Ec-*
batana, metropolis Me-
diae, a Nostro vero ad
regnum Persicum, cui Me-
dia succubuit, refertur. Quam
saep̄ *Persae, Medii et Par-*
thi inter se commutantur,
est notum. — *παντι αορατος,*
procul hominum conspectu
transtulit Bud. et Schult. dem

το εν Σουσοις, η Εκβατανοις, παντι αορατος, θαν-
μαστον επεχων βασιλεον οικον και περιβελον χρυσω,
και

Var. Lect.

Pro Σουσοις vitiose L. R. Ζουσοις.

Χρυσω και ηλεκτρω κ. τ. λ. Apul. argenti luce addidit, unde post χρυσω excidisse και αργυρω coniici posset. Sic etiam Homerus in loco quodam, in notis a me excitato, αuro, electro et εβονι addidit argentum. — Pro ηλεκτρω male E. B. ηλεκτρω.

Volk unsichtbar, quae consuetudo frequens erat apud orientis gentes, sic ut saepius ii, qui regem inopinato oculis cernebant, capitis supplicio adficerentur. Hunc ritum nostris temporibus plures tenuerunt orientis populi; attamen, quum reges Persarum in bellum, quo a multis videbantur, descenderent, malle interpretari haec verba de *regia*, in qua rex ab omnium fere hominum conspectu seclusus, vitam degebat inertem, qualis est domus imperatoris Turcarum, *Serail* vocata. Etiam infra de Deo dixit αορατος ων αλλως, f. 16. — επεχων θανμαστον β. ο. *obtinens regiam sane admirandam*. επεχω hic locum simpliciter sustinet, quo modo saepius Graeci compositis vtuntur, ideoque est *habeo, obtineo*. Sic f. 11. του τον

κοσμεν επεχοντος Θεου, vbi vid. not. 19. adde f. 19. βασ. οικον. *regiam domum*, i. regiam, et quidem θανμαστον, *admirandam*, i. praeclaram, optimis et pretiosissimis rebus refertam. — και περιβελον, *ambitu septam* sc. domum, vertit Budaeus. Saepius occurrit haec vox apud Cebet. Audias Pollucem, libr. I. cap. 5. οι δε αναμενοι θεοις τοποι, αλση τε και τεμνη, και ερηκη, και ο περι αυτα κυκλος, περιβελος. — αστρακτοντα, *fulgentem, micantem*. Vox desumpta a *fulmine*, cf. supra IV, 18. — χρυσω αuro, κ. ηλεκτρω, et electro. Huius tria genera sunt, ut nos docet Isidor. XVI, 23. p. 1229 seq. Huius (sc. electri) tria genera sunt. Vnum, quod ex pinis arboribus fluit, quod fucinum dicitur. Alterum, metallum, quod naturaliter inueni,

καὶ ηλεκτρω, καὶ ἐλεφαντὶ ἀστραπτόντα. 13.) πω-
λωνες δὲ πολλοὶ καὶ συνεχεῖς, προδύρα τε συχνοῖς
εἰσγού.

Var. Leß.

προδύρα τε W. L. P. R. D. προδύρατε E. B.
Pro συχνοῖς vitiose in R, σηχνοῖς.

uenitur, et in pretio habetur. Tertium, quod fit de tribus partibus auri et argenti una. Quas partes etiam si naturam resolvas, inuenies. Unde et nihil interest natum sit an factum; utrumque enim eiusdem naturae est. Ele-
ctrum, quod est naturale, eius-
modi natura est, ut in con-
tinuo et ad lumina clarius
cunctis metallis fulgeat, et
venenum prodat. — Et
paullo antea: Electrum vo-
catum, quod ad radium so-
lis clarius auro argentoque
reluceat. Sol enim a poetis
Electron vocatur. Primum
genus huc non quadrat, sed
alterum siue tertium. Hoc
apud veteres magno fuit in
honore, quod adparet ex Ho-
meri Odyss. IV, 71. seqq.
quem iam laudat Harduin.
ad Plin. XXXIII, 23. p. 619.
qui locus Plinii omnino est
inspiciendus. Homeri locus
sic se habet:

Φραζέο Νεστορίδῃ τῇ μῦ' καὶ
χαρισμένῃ θυμῷ,
Χαλκοῦ τε στεροπὴν καὶ δι-
μῦκτα ἠχῆεντα,
Χρυσοῦ τ', ηλεκτροῦ τε, καὶ
αργυροῦ, ἧδ' ἐλε-
φαντος.

— ἐλεφας, ebur in pari ho-
nore ac pretio apud veteres
fuit, ac aurum. Apul. Exem-
plo quale sit istud intellige.
Cambyses, et Xerxes, et Da-
rius potentissimi reges fue-
runt. horum praepotentiam,
quam ex opibus collegerant,
lenocinium vitae affecerat cel-
siorem: quum eorum alter apud
Susam et Ecbatanas, ut in sa-
no quodam sacratus, nulli te-
mere notitiam oris sui pan-
deret; sed circumseptus ad-
mirabili regia, cuius tecta
fulgerent eboris niae, argen-
ti luce, flammea auri vel ele-
ctri claritate.

13.) πωλωνες — ὠχυρωτω.]
Sunt ei multa et contigua ve-
stibula et atria, multis sta-
diis inter se distantia, fer-
reis

εργομενα σταδιοις, απ' αλληλων, θυραις τε χαλ-
9. καις, και τερχεσι μεγαλοις ωχυρωτο. 14.) Εξω δὲ
του-

reis iannis aleisque muris munita. — πυλων i. e. *vestibulum*, i. e. locus ante ianuam domus per quem ad aedes accedimus, de qua re vide Gell. XVI, 5. copiose de hac re differentem. πολ-
λοι κ. σ. *multa et contigua*, i. quae inter se cohaerent, nec disiuncta sunt. Thucyd. III, 21. illustrat συνχας, scribens: ην ξυνεχην (sc. ταχην) ὥστε ἐν φανερῶν ταχοι παχυν. προθυρα, atria. προθυρον erat locus ianuae interiori proximus, nobis *Vorgemach, Vor-saal*, Gallis antichambre. Haec atria εργομενα συχνοις σ. α. α. *multorum stadiorum spatio inter se direpta*. Quis non cogitet de palatiis principum orientis, e. g. de palatio imperatoris Turcarum? — ωχυρωτο, *munita*, quae vox statim cum προθυρα est coniungenda, — θ. χαλκ. *ianuis ferreis*, και τ. μ. *altisque muris*, *magis* enim hic non solum *magnitudinem*, sed et *altitudinem* murorum designat, imo et *crassitudinem*, ac in primis significationem του ὀψηλος sustinet. Apul. *limi-*

na vero alia prae aliis erant. interiores fores, exteriores ianuae munitae, portaeque ferratae, et muri adamantina firmitate.

14.) Εξω — αντοι.] *Extra fores principes et lectissimi viri dispositi erant, quorum alii regis ipsius satellites famulique, alii vestibulorum singulorum custodes fuerunt, ianitores et auricularii vocati, sic ut rex, dominus Deusque nominatus, omnia videre et omnia audire posset.* — — τωντων, sc. πυλωνων και προθυρων, — διακοσμητη, *dispositi erant*, quasi ornatus causa; nam κοσμηω eiusque composita eandem vim habent, quam Latinorum *ornare*. — ανδρες οι π. *viri primi*, i. e. primarii, principes; sicut enim Latinorum *primus* saepe ponitur pro *principe*, viro *primario*, ita Graecorum *πρωτος* adhibetur. — και δοκ. *probatissimi*, ergo *lectissimi*. Sic ανηρ δοκιμος apud Xenoph. in Agesil. I, 24. — Describuntur horum officia. Alii sunt δορυφοροι, *satellites* et

τούτων, ἀνδρες οἱ πρῶτοι καὶ δοκιμασμένοι διεκ-
κοσμήντο, οἱ μὲν, ἀμφ' αὐτὸν βασιλεῖα δορυφοροί
τε καὶ θερᾶποντες· οἱ δὲ, ἑκάστου περιβολοῦ φυλά-
κες, πύλωροι τε καὶ ὠτακουσταὶ λεγόμενοι, ὥς αὖ
ὁ βα-

Var. Lett.

9. Pro ὠτακουσταὶ legitur in B. ὠτακουσθαι.

et θερᾶποντες, *famuli*, qui
ἀμφ' α. β. *circa regem ipsum*
erant; alii sunt φυλάκες ε.
π. i. cuilibet περιβολῇ addi-
ti erant custodes, omnia ob-
servantes hominesque aditu
ad regiam prohibentes, qui
vocabantur πύλωροι, *ianito-
res*, et ὠτακουσθαι, *emissa-
rii* vertit Bud. *auricularii*
Pacius, quam interpreta-
tionem quoque vet. glos-
sae retinent. Significatio
huius vocis iam adparet e
compositione ab οὖς et ακουω,
et Pollux haec scribit lib. II.
cap. 37. Ἐκάλουντο δὲ τινες
ὠτα καὶ ὀφθαλμοὶ βασιλεως,
οἱ τὰ λεγόμενα διαγγέλλοντες,
καὶ τὰ ὄρωμενα, ἀπὸ δὲ τούτων
τὸ ὠτακουσθαι πεποιθται. —
ὥς, adeo ut, male vertit Bud.
quum interim — βασιλεὺς
ονομαζ. ipse rex despotus,
unumschränkter Herr, mo-
re gentium orientis, *Deus*-
que nominatus, ob summam
subditorum in regem vene-

rationem, reges suos cultu
fere diuino prosequendum,
vnde προσκυναν in consuetu-
dinem venit. — πάντα μ.
β. π. δ. α. per auricularios
ceterosque satellites famulos-
que. Sicuti itaque hic rex
omnia explorata habet, nec
tamen vbique est, ita Deus
omnia scit, nec opus habet,
secundum N. μη καλά, καὶ
μη εὐσχημα. αὐτοῦργαν. Apul.
*ante fores, viri fortes stipa-
toresque regalium laterum*
(ἀμφὶ αὐτὸν βασιλεα,) *intela*
peruigili, custodiam per vices
fortium sustinebant. Erant
inter eos et diuersa officia.
in comitatu regio armigeri
quidam, at extrinsecus singuli
custodes locorum erant, et ia-
nitores et atrienses. Sed in-
ter eos Aures regiae, et im-
peratoris oculi (eodem mo-
do, quo Pollux ὠτα καὶ ὀφ-
θαλμοὶ βασιλεως dixit,) qui-
dam homines vocabantur. Per
quae officiorum genera rex
ille

ὁ βασιλεὺς αὐτός, δεσποτὴς καὶ θεὸς ὀνομαζόμενος, πάντα μὲν βλέπει, πάντα δὲ ἀκούει. 15.) χωρὶς δὲ τούτων, ἄλλοι καθίστηκται προσδὼν ταμίαι, καὶ

ille ab hominibus Deus esse credebatur, quum omnia quaecunque ibi gererentur, ille otacustarum relatione disceret.

15.) χωρὶς — ἐπιμεληταί.] *Praeter hos erant alii vectigalium quaestores, alii bello et venatui praefecti, pecuniarum coactores ceterarumque, prouti necesse erat, rerum procuratores.* Multa profert additque, ad maiestatem regis; Persarum eo melius cognoscendam, qui ea, quae sibi erant facienda, neuti-quam administrabat, sed omnia aliis permittebat sic, ut rex ipse ea fecisse videretur. καθίστησαν, constituti erant, antea dixit διεκνευσμένη. — προσδὼν τ. vectigalium coactores. Sic ταμίαι occurrit apud Xenoph. de republ. Laced. cap. XIII, II. et ἡ ταμία, i. mulier, quae habet administrationem, apud Euclid. in Oecon. IX, 10. — στρατηγοὶ praefecti, quo nomine proprie duces belli insigniebantur; tum et ad omnem, qui rei quidam

praeest, transfertur, veluti h. l. ad eos, qui praesunt venando. δωρὼν ἀποδεκταί, coactores munerarii vertit Bud. et interpres Germ. *Geschenke in Empfang nehmen.* Regi intra fines regni iter facienti ab omnibus Persis muneris oblatio, lex erat. Cf. Aelian. Var. Hist. I, cap. 31. et 32. ii, qui munera accipiebant, vocabantur ἀποδεκταί, quod nomen vero et omnibus imponebatur, qui pecuniam publicam regis nomine reciperent. τῶν τ. λ. ε. ἐ. ἐπιμεληταί, et ceterarum rerum singuli procuratores. Sic σπουδαῖος ἐπιμελητής apud Xenoph. in Apolog. f. 30. — κατὰ τ. χ. prouti necesse erat. Apul. *Dispensatores pecuniae, quaestores vectigalium, tribunos aetarios habebat. Alios et alios praefecerat ceteris urbibus. Alii venatibus agendis prouinciam nacti; pars donis et muneribus praefecti putabantur, et ceteri perpetuis magnisque curis, et observationi singularum rerum adpositi erant.*

καὶ στρατηγοὶ πολεμῶν καὶ κυνηγεσιῶν, δαῶν τε ἀποδεκτῆρες, τῶν τε λοιπῶν ἐργῶν. ἕκαστοι κατὰ τὰς χρεῖας ἐπιμελῆται. 16.) Τὴν δὲ συμπάσαν 101' αἰρᾶ

Var. Lect.

Pro κυνηγεσίῃ P. exhibet vitiose κυνηγεσίῳ. Mallem πολεμῶν καὶ κυνηγεσιῶν, quod Nostro solemnius. δαῶν τε W. L. J. P. R. D. δαῶντι E. B.

16.) Τὴν — βασιλείῃς.] *Totum autem Asiae imperium, ab occidentis partibus Helle-sponto, ab orientis vero Indo terminatum, administrandum susceperunt, qualescunque et in eo fuerint gentes, praetores, satrapae regesque, serui magni illius regis.* — Τὴν δ. σ. α. τ. Ἀσίας, i. regnum Persiae, maximam Asiae partem continens, vnde *uniuersum Asiae imperium* vocatur. Cui accedit, quod ceteri Asiae populi neutiquam Graecis tanto erant terrori, hique cum ceteris Asiae populis neutiquam tanta et tam exitiosa gerebant bella, quam cum Persis, cetera denique pars Asiae minime Graecis ita erat explorata, vt eam imperio Perfarum, quod magnitudine et circuitu cetera imperia longe superabat,

huic anteferrent. — *πέραν τουμανην, terminatum.* Vid. supra II, 2. et infra VII, 3. ibique not. 14. — *ἐκ τῶν μερῶν πρὸς ἡ. α. parte occidentis,* Ἑλλησποντῇ. *Helle-spontus* finis regni Persiae inde iam a Cyri temporibus, Croeso Lydiae rege capto Sardibusque expugnatis, esse coepit. Graeci quidem ante Alexandri M. tempora quasdam Asiae minoris vrbes, a Graecis illinc transmigrantibus conditas, tenebant, sed nihilominus summum terrae illius imperium fuit apud Persas, vnde exitiosa bella sunt orta. — — *ἐκ τῶν sc. μερῶν, πρὸς ἡ. α. parte orientis,* sc. *περατουμανην, Ἰνδῷ.* Vid. Var. lect. — *διὰ λαφίσκων, susceperunt,* i. administrarunt, *κατὰ ἑθνη, nullo populo excepto, vñ Volk zu Volk.* Sic dicitur *κατὰ πόλεις*

αρχὴν τῆς Ἀσίας πέρατουμένην Ἑλλησπόντῳ μὲν,
ἐκ τῶν πρὸς ἑσπεραν μερῶν Ἰνδῷ δὲ, ἐκ τῶν πρὸς
ἑω,

Vat. Lect.

10. Ἰνδῷ δὲ recepi e P, idque vox Ἑλλησπόντῳ, cui respon-
deat necesse est, postulat. Ἰνδῷ, i. e. fluvio Indo, qui Persiam et
Indiam interfluebat, et terminus Indiae Persiaeque erat, quod patet
e Pompon. Mela, III, 7. p. 84. *India non Eoo tantum adposita pelago,*
sed et ei, quoad ad meridiem spectans Indicum diximus, et hinc Tauri iu-
gis, ab occidente Indo finita etc. Fauet lectioni Ἰνδῷ Eratosth.
lib. III, ap. Strab. p. 173. ed. Seidel, ὀρίζεσθαι μὲν γὰρ φησι (ὁ Ἐρα-
τοσθένης) τὴν Ἀριανὴν ἐκ μὲν τῶν πρὸς ἑω τῷ Ἰνδῷ, κ. τ. λ.
Ἰνδῶν δὲ habent E. B. W. L. R. D. V. G. vnde iam in edd. D. et
G. scriptum est. γρ. Ἰνδῷ δὲ, et ita legendum, vel τῇ δ' Ἰνδῶν
nam ita Apul. *Sed omne antiquum (vulgo Aissicum ineptissime) ab oc-*
cidente Hellespontus terminabat, ab ortu gens inchoabat Indorum. Sed
Apul. lectioni τῇ δ' Ἰνδῶν potius fauere videtur.

πολὺν, κατὰ οἶκον. Mul-
tas variasque gentes Persa-
rum regno succubuisse; est
notum, quare dixit κατὰ ε.
— στρατηγοί, praetores, i. e.
ii, qui exercitui, praecerant.
Vid. not. antec. — σατρα-
παι, vox proprie Persica, in
linguam graecam vero aequè
ac in latinam recepta, signi-
ficat praefectum prouinciae,
sive urbis. — βασιλεῖς eos
significare opinor, qui apud
Persas omnium facile erant
principes regique dignitate
proximi, vulgo Magnates,
μεγιστάνες dicti. Possunt ta-
men et reges intelligi, qui
regi Persarum tributum sol-
uerent. — Omnes hi στρα-

τηγοί, σατραπαι et βασιλεῖς
magna praediti auctoritate
et viri potentes; sunt tamen
δουλοὶ τ. μ. β. serui (Vasal-
len) regis longe potentissimi.
Male interpres theodiscus:
Die ganze Regierung über
Asien — — war unter
Feldberrn, Satrapen, Kōni-
ge und kleinere Vasallen des
grossen Königs getheilt. No-
ster non scripsit καὶ δουλοί,
tamquam δουλοὶ adnumeran-
di essent τοῖς στρατηγοῖς etc.
sed στρατηγούς etc. nomina-
uit δουλοὺς regis Persiae. Apul.
p. 138. *Sed omne Asiaticum*
regnum ab occidente Helle-
spontus terminabat, ab ortu
gens inchoabat Indorum. Du-
ces

ἔω, διεληφθεσαν κατὰ ἔθνη στρατηγοὶ καὶ σατραπῆαι καὶ βασιλεῖς, δούλοι τοῦ μεγάλου βασιλεως.

17.) ἡμέροδρομοὶ τε καὶ σκοποὶ, καὶ ἀγγελιαφοροὶ, καὶ

Var. Lect.

διεληφθεσαν E. W. L. P. R. D. διαλαφισαν B.

Pro κατὰ ἔθνη in Lex. Bud. legitur κατ' ἔθνη, contra Nostri consuetudinem, et in Lex. Baf. vitiōse καὶ ἔθνη.

ces ac Satrapae ubique dispositi, et permixta locis omnibus mancipia regalia.

17.) ἡμέροδρομοὶ — ἐποπτεῖς.] Alios praecedentibus seruis regis Persarum adiicit homines, e quibus omnia, quae accidebant, cognoscebat, cui consuetudini similis fuit, quam in regno Mexicano quondam obuiam fuisse legimus. — Eiusmodi hominum sunt ἡμέροδρομοὶ, i. e. *cursores diurni*, teste Liuiο XXXI, 24. *ingens die vno cursu emetientes spatium*, qui mihi tamen hos et *speculatores* (σκοπεῖς) ibi confudisse videtur. Hi singulis diebus regem de omnibus rebus certiore faciebant, et apud Persas equitibus utebantur ad hoc ministerium, vt obseruat Stauerer ad Nep. I. 4, 3. p. 13. ex quo loco intelligimus, apud Graecos etiam hoc hominum

genus locum habuisse, qui sine dubio hanc consuetudinem a Persis in Graeciam transtulerint. Cf. not seq. Schultess. vertit *Läufer*. — σκοποὶ, *exploratores, speculatores*. Σκοπος quemlibet designat, qui rei cuidam est praepositus eique praestitum in finem, vt illam custodiat, inde σκοπος est *custos*, ἀπο τοῦ σκοπεῖν. Sic οἶων σκοπος apud Theocrit. Id. VI, 10. Inde transfertur ad eum, qui in specula quadam (ἐν σκοπῇ) obseruat, speculatur, quod hominum genus etiam φυλάξ nominari solebat, vt nos docet Aeschylus init. Agamemn. vbi omnino euoluendus est commentarius Cel. Schützii p. 135. Denique et ii σκοποὶ nominabantur, qui ad rem quamdam explorandam, siue regionem perlustrandam emittebantur. Cf. Sophocl. Philoct.

και Φυλακες, Φρυκτωριων τε εποπτηρες. 18.) το-
 σουτος δε ην ο κοσμος, και μαλιστα των Φρυκτω-
 ριων,

Var. Lect.

Φρυκτωριων τε E. W. L. P. R. D. Φρυκτωριωντε B.
 ην ante ο κοσμος abest a L. R.

loct. vl. 126. et 45. quod
 praecipue in loco quodam
 sublimiori fieri solebat. quae
 res quam maxime Persis erat
 in consuetudine, vid. Xe-
 noph. Cyrop. VI. I, 24. de
 quo hominum genere hic est
 cogitandum. — αγγελιαφο-
 ροι, nuntii, qui de omnibus
 rebus e vestigio regem fac-
 ciebant certiozem. The-
 mistocl. epist. XIV, 6. Αλ-
 λα σοι τα προς βασιλειαν η Πο-
 λυτων εστιν, η Γογγυλος ο
 κακιστος Ερετριων, αν τι και
 τούτω αγαθω κεχηρησαι αγγε-
 λιαφορ. Postillion! vertit
 Schult. σκοποι vero omisit.
 — Φυλακες, custodes, sine
 dubio in specula quadam con-
 stituti, et quidem diurni,
 alias ημεροσκοποι nominati.
 cf. not. 18. Nolo cum in-
 terprete germ. de custodibus
 ante urbium portas cogitare,
 qui vertit: Hüter an Tho-
 ren. — εποπτηρες Φρυκτ. spe-
 cularii, excubitozes vertit Bud.
 et Schult. Hüter auf Wach-

thürmen. Φρυκτωρια et Φρυ-
 κτωρος est fax, vide Lycophr.
 vl. 345. et 1096. nec minus
 Schol. ad Thucyd. II, 94.
 p. 399. Φρυκτοι, εστι λαμ-
 παδες κ. τ. λ. vnde εποπτη-
 ρες Φ. sunt excubitozes noctur-
 ni, qui in loco quodam edi-
 tiori constituti erant, et, si
 res postulabat, faces accen-
 sas eleuabant, vt e longin-
 guo conspici possent. Cf.
 not. seq. Res ipsa dicebatur
 πυρσοι, πυρακτουμενα, Φρυκ-
 τοι. Vid. Schwebel. ad Ono-
 sand. c. V. p. 36. Hodier-
 nis diebus vsum huius rei
 testatur Heluetia. Apul.
 Ex eo numero erant excur-
 sores, diurni atque nocturni
 exploratozes, et nuntii specu-
 laram incensozes assidui.

18.) τοσουτος — καινουρ-
 γουμενα.] Sens. Dispositio
 praecipue facium ex alia at-
 que alia specula subinde sub-
 latarum ab imperii finibus
 adusque Susa et Ecbatana, vt
 rex eo ipso die cognosceret,
 quic.

ριῶν, κατὰ διαδοχὰς πυρσεύουσιν ἀλλήλοις ἐκ πε-
ρατῶν τῆς ἀρχῆς μέχρι Σουσῶν καὶ Ἐκβατανῶν,
ὥστε

quicquid noui in Asia quisquam moliretur, i. e. facibus in speculis accensis, rex omnia e vestigio cognoscere poterat, quae quisquam in regno suo moliretur. — *κοσμος, adparatus, dispositio ornata*, quia facies, in eminentiori loco noctu accensae, rem spectatu dignam aliis praebebant, quae res toti imperio magno fuit vsui et commodus; sic ut vnusquisque sibi consulere posset. — *Φρυκτωριῶν πυρσ.* facium, quae accensae in speculis attollebantur, ut vnusquisque eas conspiceret posset. Cuius consuetudinis exstat locus classicus penes Onosandrum, cap. XXXV. p. 90. καὶ γὰρ ἐκείνων ὅταν ὁ πρῶτος ἀρῇ τοῦ Φρυκτον, ὁ δευτερος τῷ μετ' αὐτοῦ ἐπυρσεύεν, αὐτὰς δὲ τρίτος τῷ τεταρτῷ, καὶ ὁ πέμπτος τῷ ἑκτῷ, καὶ κατ' ἑξῆς πάντες ἀλλήλοις, ὥστ' ἐν οἷα, διὰ μῆκους σταδίων, το σηματοῦν ὑπο τοῦ πρωτοῦ πάντας ἐπιγινώσκαι. Adde cap. V. vbi Schwebel p. 36., Habuerunt veteres suos speculatores, qui aduentum, vel alia coepta hostium, certis signis, suis

nunciarunt; erantque vel *diurni*, ἡμεροσκοποι, qui interdiu excubias in locis editioribus egerunt; vel *nocturni*, Φρυκτωροὶ et πυρσεύται dicti, qui facibus subiectis, ex arboribus vel turribus ad id excitatis, res hostium significarunt. Sic Aeneas Taft. c. VI. παραγγέλλεισθαι δὲ τοῖς ἡμεροσκοποῖς αἰρᾶν τὰ συστήματα ἐνιοτε, κατὰπερ δὲ πυρσεύεται τοὺς πυρσους. et Herodotus L. VII. cap. 182. Frontinus L. II. c. V. §. 16. Fuerunt autem ignes isti vel *φίλοι*, vel *πολεμιοί*, quorum differentiam explicat Schol. Gr. ad Thucyd. L. III. cap. 22. [p. 411.] οἱ γὰρ φίλοι (Φρυκτωροὶ) ἀνετάνοντο, καίομεναι μὲν, ἵσταμενοὶ δὲ οἱ δὲ πολεμιοί, καίομενοὶ μὲν καὶ αὐτοὶ, σιδήμενοι δὲ ὑπο τῶν ἀνατείνοντων. κινήσεις γὰρ ὁ πόλεμος., Multos praeter ea ibi Schwebelius laudat scriptores, qui de hac re memoriae aliquid prodiderunt. E loco Thucydidis, a Schwebelio laudato, patet, et penes Graecos hanc rem fuisse in vsu. Quod quoque ex alio Thucydidis loco II, 94. ad-

ὥστε τον βασιλεα γινωσκειν αυθημερον παντα τα
 εν

Var. Lect.

Pro ὥστε est in P. ὡς τε.

paret, vbi: *εἰ δὲ τὰς Ἀθῆνας*
Φρυγιοὶ τε ἤγοντο πολέμοις,
 vbi copiose de hac consue-
 tudine differit Schol. p. 399.
 qui nos docet, etiam in
 urbium muris (ἀνωθεν τῶν
ταχῶν.) faces accensas suble-
 uatas esse. Male huius loci
 non fecit mentionem Schwe-
 bel. Adde insuper eumd.
 Schol. ad III. 22. p. 411. et
 III. 80. etc. Copiose quoque
 de hac re differit Casaub.
 in epist. ad Io. Witten. quam
 inuenies in not. Elmenh. ad
 Apul. p. 93 — 95. — —
κατὰ διαδοχὰς, vicissim per
vices, i. e. simul ac specu-
 latores, in loco quodam
 eminentiori excubias agentes,
 in specula quadam faces ac-
 censas videbant, itidem fa-
 ces in sua specula ac-
 censas sustulerunt, quod
 omnes hinc et illinc in spe-
 cula positi fecerunt. Sic
 Thucyd. IV, 8. p. 13. *καὶ*
διεβησαν μὲν καὶ ἄλλοι προ-
τερον κατὰ διαδοχὴν. Cf. et-
 iam omnino Cleomed. lib. II.
 p. 203. nam *διαδοχὴ* poni-
 tur de iis, *qui succedunt.*

Xenoph. in Cyrop. I. 4, 17.
 Ἡδὴ δὲ ἐσπερας γενομένης, ἡ
διαδοχὴ τῇ προσθεν φυλακῇ
εἰσχέται ἐκ πόλεως, καὶ πεζοὶ
καὶ ἵπποι. — *ἐκ περατῶν τ.*
α. μ. Σ. κ. Ε. i. e. simulac
 faces in extrema Persici regni
 parte accendebantur, idem
 fiebat in ceteris speculis, ita
 ut omnes faces adusque Su-
 sa et Ecbatana accenderen-
 tur, quo facto res noua
 omnibus, haud magno tem-
 poris spatio praeterlapso,
 erat nota. ὥστε τ. β. γ. α.
sicque rex eodem die, certior
siebat. αυθημερον, est uno
eodemque die, ut apud Xe-
 noph. de exped. Cyr. min.
 IV. 4, 14. *αφικνουνται αυθη-*
μερον ἐπὶ τὸ στρατοπεδον. Ob
 extensos quidem Persiae fi-
 nes non semper eodem, quo
 accendebantur faces, die de
 nouitate rei regem certio-
 rem esse factum, a vero haud
 est absurdum; at cogitan-
 dum, plerumque ob celeri-
 tatem nouam rem regi eo-
 dem die innotuisse, et
 celeritatem maximam αυ-
 θεμερον significare. — πυν-
 τε

ἐν τῇ Ἀσίᾳ καίνουργουμένα. 19.) Νομιστεῖον δὲ, τὴν 11
τοῦ μεγάλου βασιλεως ὑπεροχὴν, πρὸς τὴν τοῦ τοῦ
κοσμοῦ

τ. κ. τ. τ. Α. κ. *de omnibus
novisque rebus, quas homines
moliebantur in Asia.* Ἀσία
i. regnum Persicum, vide
not. 16. καίνουργουμένα, *stu-
dium rerum novarum, non
hostium solum, sed omnium
qui rebus novis studebant,
et plerumque adhibetur de
iis, qui seditiones et mutatio-
nes clam et occulte quae-
runt, ut bene observat Kühn
in ind. ad Aelian. sub h. v.*
Apul. *Tum horum per vices
incensae faces, ex omnibus
regni sublimibus locis, in uno
die imperatori significabant,
quod erat scitu opus.*

19.) Νομιστεῖον — ζῶον.]
Hanc Dei comparisonem
cum rege Persarum mul-
tos finistre interpretari si-
bique in animum inducere
posse, Dei maiestatem ac
potentiam prorsus esse eam-
dem, quae regis Persarum,
nullumque intercedere discrimen
inter Deum et regem,
facile N. erat intellectu, quare
putandum est, inquit, *emi-
nentiam magni regis, si cum
eminentia Dei, mundum ob-*

*tinentis, componeretur, tan-
to inferiorem esse, quanto
maior est eminentia regis, si
cum cum animante quodam
vilissimo et infirmissimo com-
posueris.* Quae verba vna
cum seqq. si paullo adcura-
tius considerasset Batteux,
haud tam violenter in N. in-
uectus fuisset. Vid. p. 69.
vers. germ. — Νομιστεῖον δ.
*nos opinari oportet, τὴν ὑπερ-
οχὴν τ. μ. β. eminentiam
magni regis πρὸς τὴν 10. ὑπερ-
οχὴν, τοῦ τοῦ τ. κ. ε. si
cum eminentia Dei, mundum
obtinētis, eam comparavis.*
ἐπιχω, eodem sensu est po-
situm, quo supra f. 8. ubi
vid. not. 12. cf. 19. praeter
ea de Deo est cogitandum,
Mundum tamquam provin-
ciam obtinente; unde haec
vox comparationi Dei cum
Persarum rege bene respon-
det. — τὸς κατ. *tanto in-
feriorem esse, ὅσον quanto ma-
ior τῆς ἐκείνου 10. ὑπεροχῆς
eminentia illius (regis magni)
τὴν 10. ὑπεροχὴν τοῦ Φ. τ. κ.
α. ζ. si cum eminentia ani-
mantis vilissimi et infirmissimi
illam composueris.* Apul.

κόσμον επεχόντος Θεου, τοσούτον καταδεεστεραν,
 ὅσον της εκεινου, την του Φαυλοτατου τε και ασθε-
 νεστατου ζωου. 20.) ὥστε, ειπερ ασεμνον ην αυτω,
 αυτον

Var. Leß.

II. Pro καταδεεστεραν R. καταδεστειραν.

*Ignitur regnum illud ita com-
 poni oportet cum Mundi aula,
 ut, inter se comparantur sum-
 mus atque exsuperantissimus
 Divum, et homo ignavus et
 pessimus.*

20.) ὥστε — Θεο.] E praecedentibus colligit N. quapropter si e dignitate regis haudquaquam esset, Xerxem functione propria administrare omnia et absolvere, quaecunque facta cuperet, ne ipsum quidem operibus faciendis instantem curatoris operum officio perfungi: longe id nimirum minus Deo convenit. Ita Budaeus. — ὥστε, quapropter, atqui, απει α. η. si inhonestum, dedecori est, αυτω, sc. μεγαλη βασιλει, δοκουν credere, αυτον Ε. α. α. ipsum Xerxem omnia manu sua administrare. Nomen Ξερξης hic παρ' εξοχην pro magno rege positum, αυτουσαν, vid. f. 6. ibique not. γ. και δ. α. β. et omnia absol-vere, quae cuperet. διατελαν

h. 1. est rem inceptam ad finem perducere. Aliam significationem sustinet haec vox cap. V. f. 13. vbi vid. not. 28. — και ε. δ. et instantem perfungi. «φισταμενος, estis, qui rem tractare coepit, illi interest, usque dum finitur, et διοικων dicitur de omnibus, qui aliquid administrant, gubernant, et qui edicunt, ut res quaedam perficiatur. Sic Herodian. de Caracalla IV, 7. αποδημησας της Ρωμης ηδελησεν, ὡς δη διοικησων τα εν τοις στρατοπεδοις. Cleomed. I, p. 73. ὡς τουτο δηλον εκ του, ὑπο Φυσεως αυτον (sc. κόσμον) διοικασθαι, i. a natura mundus gubernatur. Ibid. ὅτι δε Φυσει εχασ την διδικουσαν αυτον, γνωριμον. — Itaque tria haec verba αυτουσαν, αποτελαν et διοικων de negotiis faciendis adhibentur. — πολλν — Θεο, multo minus hoc Deo convenit. απρεκες maiorem vim habere, ac ασεμνον

αὐτον δοκεν Ξεξην αὐτουργεν ἅπαντα, καὶ δια-
τελεν ἅ βουλοῖτο, καὶ ἐφισταμενον διοικεν, πολυ-
μαλλον ἀπρεπες αὖν εἶη τοῦτο Θεῷ. 21.) Σεμνοτε-12

ρον

ασέμενον, patet. Sic Thucyd. VI, 11. de Lacedaemoniis, *damnum ab Atheniensibus acceptum refarcire cupientibus*, dixit: το σφετερον ἀπρε-
πες εὖ θησονται. Apul. *Quod si cui viro, vel cuilibet regi indecorum est, per semetipsum procurare omnia et perficere; multo magis Deo inconueniens erit.*

21.) Σεμνοτερον — σωτη-
ρίας.] Sensus: *decentius est vero, et dignitati Dei accommodatius, existimare, Deum in superiore collocatum esse regione, ubi vis eius ad omnia penetrat et ubi salutis nostrae est auctor.* Haec iam supra f. 5. et 6. verbis tantummodo mutatis, protulit, sed hic repetiit, ut ad dissertationem suam de Deo, a qua comparatio Dei cum rege Persarum eum abstraxerat, rediret. — — Σεμνοτερον δ. κ. π. supra dixit; κραττον οὖν, ὑπολαβαν, ὁ καὶ πρεπον ἐστὶ, καὶ Θεῷ μαλιστα ἄρμοζον. — — αὐτον μὲν ε. τ. α. χ. i. supra ὡς ἢ ἐν οὐρανῷ δύναμις ἰδρυ-

μενη. — — την δὲ δ. δ. τ. σ. κ. δ. supra ὡς διηκουσα (δυναμὶς) καὶ φοιτῶσα κ. τ. λ. — — ἥλιον τ. κ. κ. σ. *Solem et Lunam Deum mouere, καὶ τ. π. ο. π. et totum coelum circumagere.* περιᾶγει, circum-agere, quoniam coelum perpetuo κυκλῶ circumagitur. Cf. supra II, 2. οὐρανός — — κινουμένος κινήτην αἰδίων, μίαν περιᾶγωγὴν καὶ κυκλῶ, συναχόμενα πασι ταῦτοις (sc. αἰσθητοῖς) ἀκυστῶς δι' αἰῶνας. Adde infra f. 24. de Deo πάντα κινεῖ καὶ περιᾶγει. — — αἰτίον τ. γ. τ. ε. τ. γ. σ. *eumque esse auctorem salutis eorum, quae sunt in terra.* Supra f. 6. καὶ συμπᾶσιν αἰτίῳ γίνεται σωτηρίας, et cap. VII, 2. πάντων αὐτοῦ αἰτίος ὢν. Apul. *Quare sic putandum est, (νομιστέον δὲ) cum maxime maiestatem retinere, si ipse in alto residens, eas potestates per omnes partes mundi orbisque dispenset, quae sint penes Solem et Lunam cunctumque coelum.* Horum enim cura salutem terrenorum omnium gubernari.

ρον δε και προπωδεστερον, αυτον μεν επι της ανω-
τατω χωρας ιδρυσθαι, την δε δυναμιν δια του
συμπαντος κοσμου δηκουσαν, ηλιον τε κινειν και
σεληνην, και τον παντα ουρανον περιεαγειν, αιτιον
τε γινεσθαι τοις επι της γης σωτηριας. 22.) ουδεν
γαρ επιτεχνησεως αυτω δε, και υπηρεσιας της παρ'
ετερων, ωσπερ τοις παρ' ημιν αρχουσιν της πολυχει-
ριας

Var. Lett.

12. ηλιον τε W, L, P, R, D. ηλιοντε E, B.

22.) ουδεν — ασθενεσαν.]
Non enim opus est Deo soler-
tia et administratione aliena,
sicuti principibus terrenis,
quibus ob infirmitatem mul-
torum manibus opus est. —
— γαρ αυτω δε, nam ei opus
est. δε hic cum casu tertio,
vt apud Xenoph. in Memo-
rab. Socr. III. 3, 10. α σοι
δοει διδασκων. — ουδεν επι-
τεχνησεως, nulla solertia, και
υπηρ. et administratio. επιτεχ-
νησις dicitur de eo, qui in
operibus suis conficiendis
adhibet solertiam curamque,
qui varia ac multa excogi-
tat, quo omnia votis suis re-
spondeant; υπηρεσια, de eo,
qui in operibus suis confi-
ciendis alieno indiget auxilio.
Schulth. denn es ist nicht nö-
thig, dass er selbst Mühe und
Sorge anwende, oder fremde
Hülfe brauche. — παρ' i.

quae per alios fit, i. aliena,
ωσπερ τ. αρχουσι παρ' η. fici-
ti principibus penes nos, i.
terrestribus, opus est πολυ-
χειριας, manibus multorum,
i. multorum hominum mi-
nisterio; nam πολυχειρια est
multitudo hominum, qui-
bus utimur in rebus nostris
conficiendis. — δια την ασθεν-
εσαν, ob infirmitatem. ασθεν-
εσα denotat omnia mala, quae
homini, prout homini, in-
sunt et adhaerent, vnde
proprie est corporis infirmi-
tas, i. aegritudo, veluti apud
Plutarch. de educ. lib. V, 10.
δια σωματος ασθενεσαν. Cf. L24.
σωματικης ασθενεσαν. Apul.
Nec multis ei opus est, nec
partitis hominum conscriui-
tiis: quibus propter ignauiam
adpositum est, pluribus indi-
gere.

ρῖαις διὰ τὴν ἀσθενεῖαν. 23.) ἀλλὰ τοῦτο ἦν τὸ
 θειοτάτον, τὸ μετὰ ῥαστώνης καὶ ἀπλῆς κινήσεως
 πάντο-

Var. Leß.

ἀσθενεῖαν W. L. P. R. D. ἀσθενίαν E. B. Eodem modo ῥα-
 στῶν L. P. R. D. ῥαστώνης praue E. B. W.

23.) ἀλλὰ — ἀποτελουν-
 τες.] Tertia Dei compara-
 tio cum Mechanicis, Hoc
 vero, pergit, Deo maxime
 est consentaneum, ut varias
 rerum formas cum facilitate
 simpliciue motu absoluat,
 quemadmodum scilicet eximii
 artifices facere solent, qui,
 fune instrumento cuidam ad-
 dito, multos variosque edunt
 effectus. — ἀλλὰ τ. η. τ.
 S. at hoc Deo melius conue-
 nit, maxime consentaneum
 est. ἢ. pro ἰστί, more so-
 lemni. — ἀποτελεῖν π. ε. va-
 rias formas absolvere, i. for-
 mas rerum variarum, quae
 in mundo sunt obviae. In-
 fra f. 24. πάντα κινᾶ καὶ πε-
 ραίγει, ὅπου βούλεται καὶ ὅπως,
 ἐν διαφοροῖς τε ἰδέαις καὶ φυ-
 σίαι. — μετὰ ῥαστώνης, cum
 facilitate, sine omni difficul-
 tate. Ῥαστώνη, h. l. est fa-
 cilitas, nobis Leichtigkeit.
 Sic Pausan. X, 28. p. 867.
 οὐ ἐν ῥαστώνῃ, i. difficulter.
 Alias est quies, ut apud Xe-
 noph. de re equestr. VIII,

14. vnde etiam *recreatio, re-
 laxatio*, ut apud Demosth.
 pro Coron. cap. 64. p. 452.
 ὑπελαπτετο γὰρ αὐτῶν ἕκαστος
 ἑαυτῇ ἅμα μὲν ῥαστώνῃ. —
 — καὶ ἀπλῆς κ. et simplici
 motu, vide not. 26. — —
 ὥσπερ ἀμείλα, quemadmodum
 scilicet. ἀμείλα additur τῇ
 ὥσπερ etiam infra f. 25. —
 δρῶσιν faciunt οἱ μὲν. vide
 Var. Leß. — ἀποτελούντες,
 edentes πολλὰ καὶ π. ε. mul-
 tas variasque artes. ποικίλος
 diuersitatem, varietatem ar-
 tium, quas edunt illi homi-
 nes, denotat. — διὰ μίας
 σχαστηρίας οἴγ. per unum
 funem instrumento additum.
 ὄργανον est instrumentum cu-
 iuslibet generis, et σχαστήρια,
 „funis, vel trochlaea, vel
 aliud, quo organum ducitur,
 hoc est, quo intentum laxa-
 tur, vel erectum demittitur.,
 Schult. haec vertit: „Das
 ist eben das erhabenste Vor-
 recht der Gottheit, daß sie
 ihre unzählbaren Ideen mit
 der größten Leichtigkeit und
 durch

παντοδαπας αποτελειν ιδεας, ὡς περ αμελει δρωσιν
οἱ μεγαλοτεχνοι δια μιας οργανου σχηματηριας, πολ-
λας και ποικιλας ενεργειας αποτελουντες. 24.) ὁμοιως
δε

Var. Lell.

ὡς περ αμελα δ. omnes exhibent meae edd. in lex. Bud. vero sub voce αμελα legitur hic locus ὡς περ δ' αμελα δ. Frustra; est enim contra Nostri consuetudinem.

οἱ μεγαλοτεχνοι. Hunc locum esse corruptum, indicant stellulae in E. et B. ei adpositae, vnde et in marg. ed. D. atque in var. lea. ed. G. „Corruptus locus. Scrib. οἱ μηχανοποιοι. Apuleius vertit: *machinatores fabricarum.* „ Bene, quod ad sensum, sed a veteri scriptura longius aberrat, quas est οἱ μεγαλωτεροι. Sic exhibent E. B. W. L. D. V. G. μεγαλωτεροι habet R. In P. est μηχανικωτεροι. sensus omnino postulat vocabulum, quod *artificem eximium et arte sua praestantem* designat. Itaque conieci μεγαλωτεχνοι, vel μεγαλωτεχνοι, i. *artifices eximii*, quam coniecturam deinde firmatam vidi in lex. Bud. sub. voce σχηματηρια. Margini ed. P. quoque est adposita. Alteri coniecturae fauet Xenoph. hist. gr. II, 4. 27. vbi cel. Schneid. p. 116. „Plutarchus in Arato c. 6. μηχανοποιον habet, qui scalas compingebat. Punctum denique, quod E. et B. post μεγαλωτεροι habent, bene sublatum est in ceteris.

durch die einfachste Bewegung bewerkstelligt; so ungefähr wie geschickte Mechaniker durch Regierung einer einzigen Saite oder durch die Kraft einer einzigen Triebfeder viele und mancherley Wirkungen hervorbringen.,,

24.) ὁμοιως — οφθαλμον.] Simili modo *neurospastae*, uno fimiculo adducto, cieri faciunt *animantis quasi simulacri manum, bumerum oculisque.* — — *Neurospastis, neurospastes, a νευρον et σπασμα.* Cf. Gesner, thes. vbi *νευρο-*

σπαστον est *imaguncula eo artificio confecta*, vt, si occultum funiculum trahas, ad speciem hominis viui moueri membra, quin et totum corpus videatur. Hanc rem attingit Horat. Serm. II. 7, 82.

Duceris, vt *neruis alienis mobile signum.* vbi vid. Bentley. p. 530. qui laudat Herodot. II, 48. et Gataker. ad Antonin. VII, 3. Praeter eos cf. Cael. Rhod. lectt. antt. VII, 16. p. 248. ed. Bas. 1542. et Turneb. Aduers. lib. II. c. 18. p. 53. ed. Argent.

δε καὶ οἱ νευροσπασταί, μίαν μῆρινθον ἐπισπασσά-
μενοι, ποιοῦσι καὶ αὐχένα κινεῖσθαι, καὶ χεῖρα τοῦ
ζώου, καὶ ὠμὸν, καὶ ὀφθαλμόν. 25.) ἐστὶ δὲ ὅτε
πάν·

Var. Lect.

μῆρινθον W. L. P. R. D. μῆρινθον E. B.

Argent. inde νευροσπαστα sunt
præstigiæ, θαυμάτια, in Xe-
noph. Sympof. IV, 55. vbi
vid. *Bachium* in ind. νευρο-
σπαστα quoque vocantur ho-
mines, si nihil sua sponte,
nil arbitrato suo faciunt, vt
dicit Gell. XIV, 1. p. 109,
— Νευροσπασταί vero, qui-
buscum Deus comparatur a
N. sunt homines, qui eius-
modi imagunculas secum du-
cunt lucri et quæstus gra-
tia. Interpres vertit *Mario-
nettenspieler*. — ἐπισπασσά-
μενοι μίαν μ., vnum *funicu-
lum attrabentes*; ἐπισπασσά-
μενοι enim, est *attrabo*, vt apud
Epistlet. c. 47. p. 137. ἐπι-
σπασσαι ψυχροῦ ὕδατος; inde
est *secum rapere*, vt apud
Xenoph. de exp. Cyr. min.
IV. 7, 9. 'Ο δ' αὐτοὺς ἐπι-
σπασται, vnde etiam *eo de-
ducere*, veluti apud eum-
dem in Cyrop. v. 5, 5. ὥσ-
τε καὶ τὸν Κύρον ἐπισπασσάτο
ἐμπλησθῆναι δακρυῶν τὰ ὀμ-
ματά, nec minus *ad senten-*

*tiam alicuius aliquem attra-
here*, vt apud Thucyd. III,
44. δικαιότερος γὰρ ἂν αὐτοῦ
ὁ λόγος πρὸς τὴν νῦν ἡμετέραν
οἴκην ἐς Μιτυληναίους, ταχὺ
ἂν ἐπισπασσάτο. — μῆρινθος
est *funiculus*, qui in illis ima-
gunculis attrahitur, vt mo-
ueantur. Proprie esse vi-
detur *funiculus piscatorius*,
cuius vsus fuit varius. Cf.
Theocrit. Id. XXI. 12, ibi-
que Harles. p. 327. — Quo
funiculo ποιοῦσι κ. α. κ. μο-
uent *ceruicem*, καὶ χ. τ. ζ.
manum *imagunculae*, vt vi-
uere videatur, etc.

25.) ἐστὶ — αὐτοθμίας.]
nonnunquam omnia mouen-
tur membra, et quidem
magna cum concinnitate. In
praecedentibus dixit, vnum
tantum membrum, e. c.
oculum, huiusmodi imagun-
culæ moueri, sed non-
nunquam fit, vt omnia quo-
que membra moueantur, ita,
vt re vera hominem repræ-
sen-

πάντα τα μερῇ, μετὰ τίνος ευρυθμίας. 26.) Ὅ-
τως οὖν καὶ ἡ θεία φύσις ἀπο τίνος ἀπλῆς κινήσεως
τοῦ

Var. Lect.

μετὰ τίνος E. W. L. P. R. D. μετατίνος B. Mox pro ἀπο τι-
νος E. et B. ἀποτίνος.

sentet, — *est te dte, non-
nunquam etiam, buc ac-
cedit quod.* vid. f. 22. ibique
not. 61. cf. f. 13. f. 15. π.
τ. μ. *omnia membra mouen-
tur, et quidem μετὰ τίνος
ευρυθμίας, cum concinnitate
quadam.* Sic ευρυθμίας apud
Eurip. in Cyclop. 560. i. c.
concinne, commode, decenter
et ordine, vt interpretatur
Hoepfner. p. 211. Referrī
potest haec ευρυθμία ad ae-
quabilitatem motus, quod
malim, siue ad *numerus
musices*, vnde Schulth. in ka-
denzirten Tanz zu bringen.
Apul. haec vna cum superio-
ribus sic transtulit: *An non
eiusmodi compendio machina-
tores fabricarum, astutia
vnius conuersionis multa et
varia pariter administrant?
etiam illi, qui in ligneolis ho-
minum figuris gestus mouent,
quando filum membri quod
agitari solet, traxerint, tor-
quebitur ceteris, natabit ca-
put, oculi vibrabunt, manus
ad omne ministerium praesto*

*erant, nec inaequaliter totus vi-
debitur viuere.*

26.) Ὅτως — κόσμῳ.]
Comparatur vis diuina actio-
ni Mechanicorum, antea de-
scriptae. itaque vis diuina
simplici motu primi corporis,
vim suam ei, cui proxima
est, impertit, et sic porro, vs-
que dum permeauerit per uni-
uersum; quippe alterum ab
altero motum, i. rursus quo
que aliud mouet cum mun-
do. Cf. omnino supra f. 4.
ibiq. not. 7. — ἡ θεία φ.
natura diuina, i. Deus. Sic
iam φύσις Deum denotat in
Anacr. Od. 2. — διδωσι τ.
δov. dat, impertit vim suam
ἀπο τ. α. x. simplici motu, i.
motu, quo vnum tantum
corpus mouetur, nec qui
repetitur, sed qui tantam
habet vim, vt per omnia
permeet, eumque omnia
sentiant corpora. — τοῦ
πρωτοῦ, sc. κινήεντος, pri-
mi corporis, quod mouetur,
(durch eine ganz einfa-
che Bewegung des ersten
Kreißes,

του πρώτου, τὴν δύναμιν εἰς τὰ ζυνεχῆ διδῶσι, καὶ ἀπ' ἐκεῖνων πάλιν εἰς τὰ προῖωτερά, μέχρις ἀν δια τοῦ πάντος διεξέλθῃ· κίνηθεν γὰρ ἕτερον ὑφ' ἑτέρου, καὶ αὐτο πάλιν ἐκίνησεν ἄλλο συν κοσμῷ.

27.) Δρῶντων μὲν πάντων οἰκειῶς ταῖς σφαιραῖς¹³
κατὰ-

Var. Lect.

ἀπ' ἐκάνων dedi e W. L. P. R. D. ἀπ' ἐκάνων est in E. ἀπ' ἐκάνων vero in B.

Pro διεξέλθῃ in L. R. est διεξέλθῃ.

Verba κίνηθεν γὰρ ἕτερον ὑφ' ἑτέρου, καὶ αὐτο πάλιν ἐκίνησεν ἄλλο συν κοσμῷ, h. e. nam si alterum ab altero motum fueris corpore, hoc quoque aliud cum mundo mouet, glossēma mihi videntur; nam sine difficultate iam e praecedentibus elici possunt.

Kreiffes, vertit Sch.) — *as ta ζ. iis corporibus, quibuscum cohaeret, Bud. quae sunt primo continentia, καὶ α. τ. et ab his πάλιν ε. τ. π. etiam iis, quae longius atque longius absunt, μέχρις α. δ. τ. π. δ.. usque dum per vniuersum, i. per omnes mundi partes, transmearet, κίνηθεν — κοσμῷ, vid. Var. Lect. Apul. Haud secus etiam coelestis potestas, quum initium scienti et salutifera opera mouerit: ab imo [forſan: primo,] ad secundum, et deinceps ad proprium, [lego: proximum,] et usque ad supremum, attactu continuo vim suae maiestatis insinuat: et aliud alio commouetur,*

motusque vnius alteri mouendi se originem tradit.

27.) Δρῶντων — σχήμα.]

Noua comparatio cum diuersis rebus inanimis, ex eodem vase proiectis. Bud. vertit: *Quum vniuersumque interim agat conuenienter constitutioni suae, nec tamen eadem sit via omnibus, sed diuersa, nonnullis etiam contraria, tametsi primus illis velut ad concentum atque aequabilitatem auspicatus, natura sit comparatus ad vnum motum: similiter atque si quis ex eodem vase simul iaciat globum, tesseram, turbinem et columellam; nempe vniuersumque eorum ad commodatē suae formatione*

κατασκευαις, ου της αυτης δε ὁδου πασιν ουσης, αλλα διαφορου και ετερειας, εστι δε οἷς και εναντιας, και τοι της πρωτης οἷον ενδοσεως εις κινησιν
μιαν

Var. Lett.

13. Pro ου της αυτης δε ὁδου mallem: ουδε της αυτης ὁδου. και τοι W. L. P. R. [D.] και τοι E. B.

παις *mouebitur*. i. e. etfi omnia corpora mouentur, tamen non mouentur vno eodemque modo, sed diuerfo imo et aliis contrario; {nihilominus vero primus motus concitat diuerfos hos motus similiter, ac si quis e vase simul globum, tesseram etc. proliciat, quae mouentur diuerfimode, licet ab vno eodemque, et quidem eodem modo, moueantur. — ὁρωντων μ. π. subintellige *μερων*, (nam haec verba cohaerent cum praecedentibus) *quasi singulae partes*, quae mouentur, *agunt* *οικως τ. σ. κ. conuenienter constitutioni suae*. Sic πανυ *οικως*, *necessario* occurrit apud Xenoph. in Oecon. II, 17. *κατασκευη*, est *constitutio*, Einrichtung, Beschaffenheit. Cf. f. 14. ibiq. not. 29. — ου της α. δ. ὁ. π. ὁ. *non tamen est omnibus eadem via*, i. e. non omnes partes (non omnia corpora)

eodem modo et ad eundem locum mouentur. nam της αυτης est *eiusdem*. Sic ὁ αυτος, *idem* in Xenoph. republ. Laced. cap. IX, 4. *αγοραζα δε εν τη αυτη ὁ κακος παραθῃ*. Cf. supra II, 10. et II, 6. — αλλα διαφορου, *sed diuersa και ετεροιας, et dissimilis*. cf. V, 6. — εστι δε, *et adhuc*, ia fogar, vide paullo post n. 61. — εναντιας, *opposita, contraria*, i. e. corpora, quibus est motus, aliis contrarius et oppositus. — και τοι, *quatenus*, nam huius vocis vsus h. l. est *επιλεγκτικος*, vide Hoog. de part. cap. XXIV, f. II. XVII, VIII. p. 420. — της πρωτης, sc. *κινησεως*, *primus motus* *α. σ. κ. μ. γ. ad unum eundemque motum fit comparatus*, οἷον ενδοσεως, *instar obsequii*, i. e. primus motus natura sua ita est comparatus, vt ceteri motus ei obediant, i. e. vt moueantur. Aliam του ενδοσεως significat

μιαν γενομένης. ὥσπερ ἀν εἰ τις ἐξ ἀγγους ὁμοῦ
ἐψέεε σφαίραν, καὶ κύβον, καὶ κώνον, καὶ κυλιν-
δρον·

Var. Liβ.

μιαν exhibent omnes, pro quo in edd. D. et G. conficitur μιας,
vbi vero bene additum est: „sed et μιαν ferri potest.,,

α τις W. L. P. R. D. ατις E. B. et pro κώνον vitiose in W.
exaratum est κώνον.

ficationem vide infra f. 20. δίων est *instar*, vt apud Plutarch. de educ. liber. VIII, 12. δίων ἐλεφαντων, καὶ ταυρων, καὶ λιοντων. — Rem simili explicare conatur, ὥσπερ α τις, *tamquam si quis an ἐψέεε proiiceret*, nobis hinschütten würde. Mox dicit ἐκβαλλω. — ἐξ ἀγγους, e vase. ἀγγος vas quodlibet esse videtur. Hesiod. o. et d. vf. 611.

— — ας ἀγγε' αφυσσαι

Δωρα Διωνυσίου πολυγηθεος. et quidem ὁμοῦ, *simul*, uno eodemque tempore. Merito reprehendendus est Ammon. p. 17. scribens: Ἄμα ἐστὶ χρονικόν· Ὁμοῦ δὲ, τοπικόν. Aperte in nostro loco ὁμοῦ est non solum τοπικόν sed et χρονικόν — σφαίραν, *globum*, eipe Kugel. Cic. de nat. Deor. II, 18. *globus: sic enim σφαίραν interpretari placet.* Cf. supra II, 3. — κύβον,

tesseram, cubum, einen Würfel. Vitruu. in praef. lib. V. p. 115. *Cubus, est corpus ex sex lateribus, aequali latitudine planitiesum quadratum.* Ita κύβοι, i. e. αστραγάλοι apud Aelian. in V. H. XIV, 43. Sic autem dicebantur δια του εχον τεσσαρας πτωσεις κατ' ἀντιθετον συγκαιμινας ὁμοιως κύβῳ, vt dicit Euclath. quem ibi laudat Kühn. — κώνον, *conum*, einen Kegel. Alias κώνος apud Graecos et *conus* penes Latinos est: *supremum galeae, super quo cristae sunt*, vid. Isidor. XVIII, 14. — κυλινδρον, *cylindrum*, einen Cylinder, eine Walze, est *columna teres, rotatu facilis.* — ἑκαστον γ. α. κινηθησεται, *nempe vniquodque horum mouebitur.* γὰρ hic reddi potest *videlicet*, ergo, *nempe*, vsusque huius particulae, vt dicunt, esset *inchoatiuus.*

Vid.

δρον ἑκαστον γὰρ αὐτων κατὰ τὸ ἰδιον κινήθησεται σχήμα. 28.) Ἡ εἰ τις ὁμοῦ ζῶον ἐνυδρον τε
καὶ

Vid. plura apud Hoogeu. de part. cap. XII. f. I. VIII. p. 132. seq. vbi excitatur Aristotel. lib. I. de Republ. c. 9. Ἐκαστον γὰρ κτηνικὸς δέττη ἢ χερσὶς ἐστίν. — κατὰ τὸ ἰδιον σχήμα, secundum suam figuram, i. e. globus, cubus etc. mouebuntur modo quodam, figurae et conditioni vniuscuiusque adcommo- dato. Schult. iedes derselben nach Maafs- gebung seiner eigenen Gestalt. Sic σχήμα, est babi- tus corporis, positura apud Xenoph. in memor. Socr. III, 10, 7. Cf. supra I, 3. vbi σχήμα πολυῶς. Apul. p. 139. Mutuo equidem consentiunt, non una, sed di- uersa via, et plerumque con- traria. Sed prima emissione ad motum data, simplici- que inchoato principio, impulsi- bus mutuis, ut supra dictum est, mouentur quidem omnia; sed ita, ut si quis sphaeram et quadratum et cylindrum simul iaciat, deferentur qui- dem omnia, sed non eodem genere mouebantur.

28.) Ἡ — ἐνυδρῶν.] No- uam addit comparationem priori similem, et desumptam ab animalibus diuersis, vno eodemque tempore e sinu emissis. Bud. Aut si quis animal vnum aquatile, aliud- que terrestre, et aliud volu- cre e sinu suo emittat: pla- num est enim [videlicet], quod natatilis eo proficiens enata- uerit, vbi ei commodum est victitare: terrestre ad suas sedes pascuaeque sua erepserit: at aërium e terra sublime raptum euolauerit, una uti- que eademque prima causa propriam eorum unicuique aptitudinem reddente. — Ἡ α τ. δ. aut si quis vno tem- pore et loco, de ὁμοῦ vid. not. praeced. — ζῶον ἐνυδρον, ani- mal aquatile. Sic Sophocl. in Philoct. vf. 1499. νυμφῶς τ' ἐνυδροῖς dixit. — χερσῶν, terrestre. Apud Palaeph. c. VIII. οὐ γὰρ ἄλλο τι ζῶον, ὃ δύναται ἀρπάζειν ἄνθρωπον, καὶ φεραν, χερσῶν ἐν. — πτηνόν, volucre, ἐν τοῖς κ. ε. in sinu haberet, ἐκβαλεῖ, et emitteret. De animantibus dixit ἐκβαλλῶ, et de rebus vita

καὶ χερσαίον, καὶ πτήνον ἐν τοῖς κόλποις ἐχών, ἐκ-
βαλοῖ. ὁ δὲ γὰρ, ὅτι τὸ μὲν νηκτὸν ἀλλομενον εἰς
τὴν ἑαυτοῦ διαίταν ἐκνηζεται, τὸ δὲ χερσαίον εἰς
τὸ

Var. Lect.

ἀλλομενον P. R. D. ἀλλωμενον W. ἀλομενον E. B.

vita carentibus e, vase pro-
iectis, antea ῥίπτω. — ὁ δὲ γὰρ, sc. ἔστι, *adparet nempe*.
De γὰρ vide not. antec. —
ὅτι τ. ν. sc. ζῶον, *animal aquatile*. νηκτὸν, est idem
quod ἐνυδρὸν, cf. Hesych. sub
h. v. quem laudat cl. Degen
ind. ad Anacr. p. 165. in cu-
ius carm. II, 5. νηκτὸν est *fa-
cultas natandi*. — ἀλλομενον,
prosiliciens, quae vox de *fa-
liendo animalium* proprie
vsurpari videtur. Xenoph.
Cyr. I. 4, 11. καὶ αἱ μὲν
ελαφοὶ, ὥσπερ πτήναι, ἤλ-
λονται πρὸς τὸν οὐρανόν. — εἰς
τ. ε. δ. *ad suam viuendi ra-
tionem*, illic, vbi victus, quo
alitur, est. Vsurpatur vox
διαίτα de hominibus et ani-
malibus. Lucian. in Tim.
p. 136. μνηστὴς δὲ ἡ διαίτα,
καὶ ὡς τοῖς λυκοῖς. Adde
praeter alios, Xenoph. de
republ. Laced. V, 1. de
republ. Athen. II, 8. Cyrop.
VIII, 4, 1. Oecon. VII, 19.
Themistocl. .ep. II, 7. —

ἐκνηζεται, *enatare*, τὸ δ'
χ. *terrestre vero* εἰς τ. σ. η.
κ. ν. *ad suas sedes et rascna*.
ἡδὸς h. l. est *sedes, domici-
lium*, vt apud Apollon. Rhod.
I, 1177.

Τῆμος ἀφ' οἷ γ' ἀφικόντο
Κιανίδος ἠδεα γαίης.
aliis est *indoles*, vt Eurip. in
Med. vl. 103.

— — ἀλλὰ φυλάσσοι —
σδ' ἀγρίον ἦδος.
διεξεργύσας, *crepere*. — τὸ
δε α. ε. ε. γ. *aërium e terra*,
raptum, sich von der Erde
emporhebend. Pro αἰρίον
antea dixit πτήνον. — με-
ταρσίον, *sublime*. Hanc vo-
cem de *velis nautis suspensis*,
itaque *sublimibus* adhibet
Theocrit. Id. XIII, 68.

Ναὺς ἐμὴν ἀρμέν' ἐχούσα
μεταρσία.

Alias, vt h. l. adhibetur de
auiibus, e terra in aërem vo-
lantibus. — οἰχησεται π. *fer-
tur volando*, μίας τ. π. α. sup-
ple ex vel ἑνικά, ob *primam*
causam, i. quam antea in
me-

τα σφετερα ηδη και νομους διεξερπυσαι, το δε αεριον εξαρθεν εκ γης, μεταρσιον οιχησεται πετομενον, μιας της πρωτης αιτιας, πασιν αποδουσης 14την οικειαν ευμαρσιν. 29.) 'Ωτως εχει και επι κοσμου'

Var. Lect.

διεξερπυσαι E. B. W. L. P. R. D. V. διεξερπυσαι vitiose G.

medium protulerat. Ostendit sc. causam, ob quam tam diuersa animalia e sinu, i. e. ex vno loco emissa, non vnum eundemque locum, sed prorsus loca inter se diuersa petunt, vnam eandemque esse, de qua antea egerat, αποδουσης πασιν την ο. ε. quae unicuique propriam eorum facultatem reddit. Bud. vertit aptitudinem. Minus latine. ευμαρσιν est δυναμις, facultas sc. natandi, volandi etc. sc. causa, quae primum animalium motum e sinu emissorum excitarat, iis reddit facultatem volandi etc. qua facultate animalia, in sinu inclusa, haud uti poterant, quare dixit αποδουσης. Sic apud alios est facilitas, ut apud Xenoph. in Oecon. V, 9. vbi recte ευμαρσιν legitur, pro ευχερσιν. Sophocli in Philoct. vl. 287. est occasio, quam significationem etiam hoc loco sustinere posset

ευμαρσιν. Tunc esset sensus: reddens illis occasionem volandi etc. qua animalia antea erant priuata. Sed ob stare videtur huic explanationi vox οικειαν. Schult. reddit Freiheit, et χειρσινον Hund? Apul. Nec illud dissimile exemplum videri oportet, si quis paviter patefacto gremio, animalium multitudinem simul abire patiat, volucrum, nantium, atque terrestrium greges. enimvero ad suum locum quaeque, duce natura, properabunt: pars aquam repetens; illa inter cicures atque agresles legibus et institutis suis [vid. Apulcius legisse νόμους pro νομούς] naturali lege adgregabuntur; et ibunt per aeris vias praepetes, quibus hoc natura largita est, atque ut ab vno sinu abeundi facultas concessa omnibus fuerit.

29.) 'Ωτως — κατασκευ.] Budacus haec omnia trans-

κοσμοῦ δια γὰρ ἀπλῆς τοῦ συμπάντος οὐρανοῦ
περιαγωγῆς ἡμερᾶς καὶ νυκτὶ περατουμένης, ἀλλοίαι
πάν-

Var. Lect.

14. Pro ἡμερᾶς καὶ νυκτὶ mallem ἡμερᾶς τε καὶ νυκτὶ. Leue
quidem, sed N. solemnius, et, ni fallor, concinnius. cf. f. 15.

transtulit: *eademque ratio*
est in mundo. Siquidem ab
una coeli vniuersi conuersione,
quae die noctuque finitur, aliae
atque aliae permeationes
fiunt, quumque vno omnia
coerceantur globo, pars ta-
men celerius, pars mouetur
tardius: nimirum intervallo-
rum longitudine et singulo-
rum opificio eam differentiam
efficiente. — ὧτως —
κοσμοῦ. eodem modo est quo-
que *Mundus comparatus.*
Quum enim N. ordinem ad-
curatum et constitutionem
singularum Mundi partium
multis variisque similitudi-
nibus ostendisset, eum in
finem propositis, vt in pri-
mis doceret, δακν Φυσιν
vno eodemque motu varios
non solum motus, sed et
multiuarios ac inter se inui-
cem prorsus alienos pro-
creare et efficere, atque
hac re ab instituto suo ope-
re aberrasset, redit filumque
cum materia connectit. Vox
ὧτως inferuit itaque transi-

tionī, vt paullo antea f. 12.
ὧτως οὖν κ. τ. λ. — —
γὰρ ἀλλοίαι διεξοδοὶ γ. nam
diuersae efficiuntur (fiunt)
permeationes πάντων, subint.
σωμάτων οὐρανοῦ, quod bene
odoratus est interpretes germ.
διεξόδος, est permeatio, nobis
Umlauf, et ἀλλοίος, *diuersus,*
alius atque alius. Hanc
significationem sustinet apud
Xenoph. in mem. Socr. III.
10, 6. ἀλλοίους ποίαις δρομαῖς
τε καὶ παλαιστας καὶ πυκ-
τας καὶ παγκρατιαστας. Causa-
sam, ob quam hae corpo-
rum coelestium permeatio-
nes sint *diuersae,* ἀλλοίαι,
statim praemittit; nam δια,
inquit, ἀπλῆς κ. τ. σ. ο. ob
vnā coeli vniuersi conuer-
sionem, per quam omnia cor-
pora coelestia non eodem
modo, sed diuersimode mo-
uentur. ἀπλῆ π. simplex *con-*
uersio est, quod supra II, 2.
μία περιαγωγή, *una conuer-*
sio, dixit. — ἡμερᾶς κ. ν. π.
quae die noctuque finitur, ver-
tit Bud. i. e. haec vniuersi
Q coeli

παντων διεξοδοι γινονται, και τοι ὑπο μιας σφαιρας περιεχομενων, των μεν θαττον, των δε σχολαιοτερον κινουμενων, παρα τε τα των διαστηματων μηκη, και τας ιδιαις εκαστων κατασκευαις. 30.) σεληνη

Var. Lect.

και τοι W. L. P. R. και τοι E. B. vt antea, [D.]

σχολαιοτερον E. B. W. L. P. R. D. V. σχολαιοτερον vitiōse G.
παρα τε W. L. P. R. D. παρατε E. B.

coeli conuersio tempore vnius diei et vnius noctis absoluitur, der ganze Himmel dreht sich in Zeit eines Tages und einer Nacht herum.

— και τοι ὁ μ. σ. π. εἴς ὅμνια (corpora coelestia) ὑπο coercentur globo, i. εἴς ὅμνια idemque globus haec corpora diuina continet, των μεν κινουμενων θαττον, alia tamen mouentur celerius, των δε σ. alia vero tardius. σχολαιοτερον opponitur τῷ θαττον, vt apud Xenoph. de republ. Laced. XI, 3. και γὰρ ταχιστα λαμπρυνεται, και σχολαιοτατα βυπαινται. —

Diuerſi hi motus fiunt παρα τῷ μήκει των διαστ. longitudine interuallorum; ob longitudinem enim interuallorum omnia haec corpora coelestia partim tardius, partim celerius mouentur; sic — quod mox elucet — Sol celerius circumagitur

Saturno, quia Sol est propior illi διαφ. Φυσα, quo fit, vt citius voluatur. Deinde sunt hi motus diuerſi παρα τας ιδιαις ἰ. κ. singulari structura, quae cuilibet inest, wegen der verschiedenen, (besondern) Einrichtung eines ieden. — διαστημα, est interuallum. Sic Cleomed. lib. I. p. 92. ουρανὸν διαστηματα dixit, et κατασκευη est constitutio, compositio, structura. cf. f. 13. Nollem cum Budaëo vertere opificium. Apul. Sic natura Mundi est constituta, nam quum coelum omne simplici circumactu voluatur, nocte dieque distinctum diuersis mensurarum aequalitatibus separatum, quamuis vna sphaera omnia concluderet.

30.) σεληνη — λεγομενος.] Indicat N. et definit tempus, in quo corpora coelestia, Planetæ sc. orbem suum per-

λήν μὲν γὰρ ἐν μηνὶ τὸν ἑαυτῆς διαπεραίνεται κυκλόν, αὐξομένη τε καὶ μειομένη καὶ φθίνουσα· ἥλιος δὲ, ἐν ἐνιαυτῷ, καὶ οἱ τούτου ἰσοδρομοί, ὁ τε Φωσφόρος καὶ ὁ Ἑρμῆς λεγόμενος. 31.) ὁ δὲ Πυρρὸς
 εν

peragunt. Evoluendi sunt ii scriptores, quos supra II, 8: laudaui in not. — *Et Luna quidem*, vertit Bud. *mensē suum peragit orbem, augescens vicissim imminutaque et tabescens*. — De *Luna* vid. in primis Cleomed. II. p. 240 — 296. — διαπεραίνεται, idem quod διατελεσ, *peragit, absolvit* (durchläuft) τὸν ἑ. κ. orbem suum. Κυκλός, est h. ἡ. spatium illud, in quo circumuoluuntur corpora coelestia. — αὐξομένη, Latinis *creescens luna*, nobis *der zunehmende Mond* — μειομένη, *decreescens, der abnehmende Mond*. — φθίνουσα, *senescens, Neumond*. Perperam Schult. hanc vocem omisit. Teste Cleomed. I. p. 103. Luna τὸν ἰδίον ἀκυρτίζει κυκλόν, ἐν ἑπτὰ καὶ σποσὶν ἡμέραις, καὶ ἡμῦσι. — ἥλιος orbem suum peragit ἐν ἐνιαυτῷ, ἀπὸν spatio, καὶ τούτου ἰσοδρομοί, et Solem cursu aequant, i. e. quoque anni spatio orbem suum permittuntur Φωσφόρος et Ἑρμῆς.

Idem tradit Cleomed. I. p. 102. ἥλιος ἐνιαυτῷ περιερχόμενος τὸν οἰκόν κυκλόν. — Ἀφροδίτης ἐνιαυτῷ [in Cod. Viteb. est ἐνιαυσιακῷ,] τὴν περιόδον ἔχων. — ὁ τοῦ Ἑρμου ἐνιαυτῷ περιερχόμενος τὸν ἰδίον κυκλόν φασιν.

31.) ὁ δὲ — ὑποκατω.] Πυρρὸς, *Mars orbem suum peragit ἐν διπλασίονι τ. χρόνῳ, duplo maiore spatio illis*, sc. Sole, Venere et Mercurio, i. e. *biennio*. Paullo aliter Cleomed. lib. I. p. 101. seq. ὁ τοῦ Ἀρεως ἀτακτοτέρων μὲν τὴν κίνησιν ἔχων, δοκεῖ δ' οὖν καὶ ὁυτος ἐνιαυτῷ περιερχόμενος τὸν οἰκόν κυκλόν, vbi Valla vertit *duobus annis et mensibus quinque*, et sane melior nec corrupta lectio exstat in Cod. Viteb. hoc modo: *ὁυτος διέτις* [i. διέτις,] καὶ πεντε μῆσι τὸν οἰκόν ἀνὰ κυκλόν. — ὁ δὲ Δίος sc. ἀστὴρ, *Jupiter orbem suum permittitur ἐν ἑξαπλασίονι, sexcuplici* vertit Bud. (i. duodecim annorum spatio) τούτου sc. Ἀρεως. Cleomed. I. c. 3

ΕΝ ΔΙΠΛΑΣΙΟΝΙ ΤΟΥΤΩΝ ΧΡΟΝΩ. ὁ δὲ ΔΙΟΣ ΕΝ ΕΞΑΠΛΑΣΙΟΝΙ ΤΟΥΤΟΥ, ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ, ὁ ΤΟΥ ΚΡΟΝΟΥ ΛΕΓΟΜΕΝΟΣ, ΕΝ ΔΙΠΛΑΣΙΟΝΙ ΚΑΙ ἡμίσει τοῦ ὑποκάτω. 32.) μίαι
 δε

Var. Lect.

ὑποκάτω E. B. W. L. V. P. R. D. ὑποκάτω vitiose G.

τοῦ Διὸς δωδεκαετίας τὸν οἰκάνῃ
 αἰμαίων κυκλόν; sic enim ibi
 est legendum pro vitiosa le-
 ctione κυκλόν. — καὶ τελευ-
 ταιός, *denique*, vid. supra II,
 8. ὁ τ. κ. ambitum suum ab-
 soluit ἐν δ. κ. ἡ. *tempore sex-*
quiplo maiore, vertit Bud. i.
 triginta annorum spatio. τοῦ
 ὑποκάτω, sc. Iouis, cuius
 sphaera proxime infra Satur-
 num circumagitur. Ceterum
 Veteres inter se dissentiunt
 de Planetis, eorum cursu et
 orbe. Cf. c. II, f. 8. et aucto-
 res ibi laudat. Apul. haec cum
 praecedentibus sic vertit:
incrementis [cohaerent haec
 cum verbis Apul. n. 29.
 laud.] *tamen globi sui, deci-*
sioneque luminis mensura
tempora Luna significat, et
coeli spatium Sol annua re-
uersione collustrat, eiusque
comites amoenus Lucifer, et
comis Cyllenius stella. Et
enim Pyrois Mauortium fi-
das circuli sui biennio confi-
cit spatia: Iouis clarum ful-
gensque, sexties eodem multi-

plicat cursibus suis tempora,
quae Saturnus sublimior tri-
ginta spatiis annorum cir-
cumerrat.

32.) μίαι — ἀποληγᾶ.] Sens.
Ex omnibus bis consonanti-
tibus chorosque ducentibus in
coelo, unus fit concentus, qui
ex uno oritur, et in unum
definit. Omnia sc. corpora
 coelestia mouentur diuerfi-
 mode, sed ita, vt quidam
 tamen illis insit concentus,
 et harmonia, diuersique hi
 motus, sibi saepius contra-
 rii, sibi inuicem nulli sint
 detrimento, — μίαι ἁρμονία,
 unus concentus. cf. cap. V. 6.
 Macrob. in Somn. sc. I. 4.
conuersionis concentum dixit.
 add. c. 5. 6. — ἐκ π. τ. κ. χ. ex
 omnibus consonantibus cho-
 rosque ducentibus κατὰ τ. ο.
 in coelo, an dem Himmel.
 De συναρᾷ, vid. V, 5. ibique
 not. 6. χρενω, vox propria
 in saltando. cf. not. 34. Hoc
 loco bene adhibetur, de cor-
 poribus coelestibus, quae
 motu

δε ἐκ πάντων ἀρμονία συναδόντων καὶ χορευόντων
κατὰ τὸν οὐρανόν, ἐξ ἑνὸς δὲ γίνεται, καὶ εἰς ἓν ἀπο-
λήγει. 33.) κόσμον δ' εὐμῶς το συμπάν, ἀλλ'
οὐκ

Var. Lect.

συναδόντων W. P. D. συναδόντων sine iot. subsc. E. B. L. R.
δ' εὐμῶς W. L. P. R. recte, vid. not. E. B. [D.] exhibent δ' εὐοι-
μῶς. Nescio utrum consulto, an ex vitio typ. sed si sana haec sit
lectio, legi debet δ' εὐοιμῶς, i. e. prompte. Sed iure praeterenda
est δ' εὐμῶς, ubi tamen mallet de εὐμῶς, quod est Nostro so-
lemne. Sic scribitur ei δε εν, δε εκ etc, pro δ' εν δ' εκ etc.

motu suo perpetuo chorum
ducere videntur, et quo-
rum motui nulla inest con-
fusio atque dissensio, sed
vnus ideinque concentus. —
Hic concentus γίνεται ἐξ ἑνός,
oritur ex vno eodemque, nec
e multis, i. causa huius con-
centus est vna, prima illa
vis, quae vocatur N. δύναμις
ἑαυ. Hicque concentus
ἀπολήγει εἰς ἓν, desinit in vnum,
i. e. licet diuersimode mo-
ueantur corpora coelestia,
quorum motus diuersus con-
fusionem genere videtur,
oritur tamen e diuerso hoc
motu concentus, cui nil con-
fusionis inest. Apul. Verum
inter haec vna Mundi con-
uersio vnusque reuersionis est
orbis, et vnus concentus, at-
que vnus stellarum chorus ex
diuersis occasibus ortibusque.

33.) κόσμον — αν.] Aptius
igitur Vniuersum nominan-
tis ornamentum, quam con-
fusionem. κόσμος Graecis est
ornamentum, res concinno or-
dine digesta atque composita.
ideo, quia Mundus est com-
pages concinno ordine di-
gesta, est factum, vt κόσμος
significaret ornamentum et
mundum. Sic supra V, 7.
dixit περικαλλεστάτου κόσμου.
conf. cap. II, 1. — Opponi-
tur ei ἀκοσμία, confusio, i. e.
congeries inordinata. Ex
antedictis adparere putat No-
ster, Vniuersum, το πᾶν,
neutiquam esse ἀκοσμίαν,
vti quis suspicari posset, sed
κόσμον esse nominandum, id-
que εὐμῶς, quod Apuleius
vertit rectissime et Bud. com-
modius; est enim vere, re-
cte, commode, vt apud Theo-
crit.

15 ουκ ακοσμιαν ονομασαι αν. 34.) Καθ'απερ δε εν
 χρω κορυφαιου καταρχαντος, συνεπηχε πας ο
 χο-

crit. in Idyll. XXV, 178. εν
 ετυμω μαυτενομας. Verti
 etiam posset ab origine vo-
 cis, vt infra f. 21. ον ετυ-
 μως καλουμεν Ουρανον. Sed
 priorem explicationem prae-
 fero hoc loco, quia N. vult
 ostendere, Mundum esse
 congeriem concinnam, quare
 omni inre κοσμος nominatur.
 Apul. Hoc ornamentum, et
 monile rectissime κοσμος Grae-
 ca lingua significat.

34.) Καθ'απερ — Θεου.] No-
 ua iterum comparatio, de-
 sumpta a choro coryphaei. Bud.
Quaemadmodum vero fit in
choro, vt auspicanti prae-
suli aut praecentori accinat
omnis chorus e viris inter-
dum feminisque compositus,
qui diuersis ipsi vocibus, gra-
uibus scilicet et acutis, con-
centum attemperant: eam-
dem ipsi rationem statuimus
et in Deo, qui vniuersum Mun-
dum moderatur et regit. —
εν χορω, in choro. Ammo-
 nius p. 279. χορος, το συστη-
 μα των παιδων και των αδον-
 των. Fuit nempe coetus sal-
 tantium et canentium, quod
 Latini *choros ducere*, Graeci
 χορευαν nominabant. cf. e. c.

Anacr. V, 16, et VI, 7. Eu-
 rip. in Cycl. vf. 156, vbi
 vid. Hoerfn. p. 72. seq.
 Inde in loco Ammonii
 pro παιδων substituerim
 παιζοντων? — κορυ-
 φαιον, *coryphaei*, α κορυφη,
apex, fastigium, inde κορυ-
 φος, *est dux, caput, prin-*
ceps cuiuslibet ordinis. Cf.
 Aristoph. Plut. vf. 954. Cic.
 de Nat. D. I, 21. *Zenonem,*
quem Philo noster coryphaeum
adpellare Epicureorum sole-
bat. Hoc loco est, quod
 alias Graecis χορυτης, Lati-
 nis *praeful, dux chori* vocatur.
 Cf. omnino Harles. ad De-
 mosth. pro Coron. c. 78.
 p. 502. καταρχαντος, *auspi-*
cantis, incipientis. In ex-
 plicatione vocis καταρχω co-
 piosus est Valckemar. ad Eu-
 rip. Phoeniss. teste Kaltwa-
 fero ad Eurip. Alcest. sub
 h. v. — συνελθω, *accinit,*
stimmt bey. Xenoph. in
 Cyrop. III. 3. 26. οι δε θεο-
 σεβους παντες συνεπηχησαν με-
 γαλη τη φωνη. — πας ο χ.
 α. *vniuersus virorum chorus*
 ενδ' ο. κ. γ. *quin ino femi-*
narum. Forfan verti debet
puerorum et puellarum, quia
 iuue-

χορος ἀνδρῶν, εἰδ' ὅτε καὶ γυναικῶν ἐν διαφοροῖς φωναῖς ὀξυτέραις καὶ βαρυτέραις μιαν ἀρμονίαν ἐμμελῆ κεραιν-

Var. LeA.

15. Χορος E. B. W. L. V. P. R. D. Χορος G. prae.
Pro ἐμμελῇ κεραινῶν in W. est ἐμμελῇ κεραινῶν.

iuvenes et puellae in primis
canendo et saltando fuerant
apti, unde canit Horat. in
Carm. saec. 5 — 8.

Quo Silybini monuere ver-
sus,

Virgines lectas, pueros-
que castos,

Dis, quibus septem placue-
re colles,

Dicere carmen.

Id. Carm. I, 21.

Dianam tenerae dicite vir-
gines:

Intonsum, pueri, dicite
Cynthiaum.

Adde Catull. carm. nupt. —
ἐν δ. φ. in diuersis vocibus,
e. c. ὀξυτέραις κ. β. cf omni-
no supra V, 4. μουσικῇ δέ,
ὀξυαῖς καὶ βαρυαῖς, μακροῦς
τε καὶ βραχέας φθόγγους μι-
ξῆτα ἐν διαφορῶν φωναῖς, μιαν
ἀποτελεσάν ἀρμονίαν. — φων-
αν, nec minus φωνῇ proprie
dicitur de hominibus, vid.
Ammon. p. 273. et hoc lo-
co in primis de hominum
cantu amoeno et concinno.
Supra V, 4. de sonis musices,

vid ib. not. — ἐμμελῇ καὶ
concinne temperantibus, gra-
te mulcentibus. Supra V, 4.
μιξασα, eodem fere mo-
do adhibuit. Κεραινῶν
proprie adhiberi de tem-
perando vino, supra ostendi.
Adi Hoepfn. ad Eurip. Cycl.
p. 209. seq. vbi e. c. „Vinum
temperatum vocabatur κεραι-
μενον vel κρασις.„ Schulth.
in fuisse Harmonie verschmol-
zene Stimmen vereinigen. —
ὁντως ἔχῃ καὶ ἐπὶ τοῦ Θεοῦ,
eadem ratio quoque in Deo,
vti paullo post: ὁντως ἔχῃ
καὶ ἐπὶ κόσμου. — διαποντος
σ. qui vniuersum gubernat.
συμπαν adhibetur, sicuti παν
pro συμπας ὁ κόσμος, et δια-
πω de omnibus, qui res gu-
bernant, administrant et mo-
derantur. — Quibus omni-
bus N. haec vult significare:
sicuti varius et commixtus
coetus hominum, chorum
ducentium, variis gratisque
sonis, duce coryphaeo, cho-
rum concinnum nobisque ac-
ceptum ducit, licet omnes
Q 4 illi

καραννυντων· οὕτως εχει και επι του το συμπαν διεπον-
τος Θεου. 35.) κατα γαρ το ανωθεν ενδοσιμον υπο
του φερωνυμωσ αν κορυφαιου προσαγορευθεντος, κι-
νεται μεν τα αστρα αει, και ο συμπας ουρανός.
36.) πο-

Var. Leß.

Pro προσαγορευθεντος vitiose L. R. προσαγορευθεντος.

illi homines diuerfos edant
sonos; ita et corpora, in
Mundo obuia, diuersimode
agunt; sed Deo adiuuante,
vnustamen redditur concen-
tus. Apul. p. 140. *Atenim
ut in choris, quum dux car-
minis hymno praecinuit conci-
nentium vulgus virorum et
feminarum mixtis grauibz
et acutis clamoribus vnā
harmoniam resonant: sic di-
uina mens mundanas varie-
tates, adinstar vnus concen-
tionis, releuat.*

35.) κατα — ουρανός.] Li-
berius haec vertit Budaeus:
*Et sidera enim semper, et
vniuersum ipsum coelum, eos
ad numeros mouentur, quos
Deus sursum quasi auspi-
cando praecinendoque emo-
dulatur, quem a similitu-
dine sane congrua Coryphaeum
mundi recte adpellaueris, qua-
si praesultorem ipsum huius-
que chori magistrum.* Illu-
strat sc. verba praecedentia

οὕτως εχει και κ. τ. λ. —

Constr. γαρ κινεται μεν τ. α
α. κ. ο σ. ουρανός, nam mo-
uentur astra totumque coelum
κατα το α. ε. secundum prae-
scriptum supernum, i. e. Dei,
υπο τ. κορυφαιου αυστρε co-
ryphaeo, φ. α. προσκ. a sa-
ne congrua similitudine sic
nominato. — ενδοσιμον, ανη,
της αρχης και κινήσεως αιτιον.
„Est, inquit Bud. in com-
ment. auspicatus rythmi vel
melodiae, et praescriptum,
quod datur ab ipso chorodi-
dascalo, cui accinere chorum
oportebat: quo edito, quo-
niam chorus incitabatur ad
cantum, ideo factum, ut
pro inuitamento et occasio-
ne data poneretur. — Φε-
ρωνυμωσ, verum nomen ha-
bens, a congrua similitudine
nominatum; nam φερωνυμον
est cognomen. Sic φερωνυ-
μους ταφους apud Lycophr.
vf 164. φερωνυμον ηγσιδα, ap-
eumd. vf. 599.

36.) πορεύεται δὲ διττὰς πορείας ὁ παμφαῆς ἥλιος·
τῇ μὲν, ἡμέραν καὶ νύκτα διορίζων, ἀνατολὴ καὶ δύσις.
τῇ δὲ, τὰς τεσσαρὰς ὥρας ἀγών του ἐτους, πρὸ-
σω

Var. Lect.

προσω E. B. W. L. V. P. R. D. προσο vitiose G.

36.) πορεύεται — διεξερ-
πων.] Venit ad Solem,
cuius motui concinnitatem
et ordinem inesse ostendit.
Duas, pergit, *vias ingreditur*
Sol omnia collustrans; *altera*
via diem noctemque ortu et
occasu suo distinguens; *al-*
tera: *quatuor anni tempora*
secum ductitans, *ultra ci-*
troque perreptando, *nunc*
Aquilonius, *nunc Austrin-*
us. — ὁ ἥλιος παμφ.
sol omnia collustrans. So-
phocl. in Philoct. vf. 732.

— — ἢ ὁ χαλ —

κασπὶς ἀνὴρ θεοῖς πλάθει πασι

Θαψ πυρὶ παμφαῆς.

πορεύεται δ. π. *duas vias in-*
greditur, e sensu veterum, ter-
ram immobilem statuentium.
Cleomed. I. p. 139. de Sole
dicit: *διερχεται ὁ ἥλιος*. —
τῇ μὲν, *in altera via διορίζων*
ἡμέραν καὶ νύκτα, *distinguit diem*
noctemque. Statim addit caus-
sam, sc. ἀνατολὴ καὶ δύσις, *or-*
tu suo et occasu. Huic vero
Solis motui semper inest or-
do et concinnitas. — τῇ δὲ,
in altera via πῶς τ. τ. ὥ.

etous, ductitans secum qua-
tuor anni tempora. De vo-
ce ὥρα cf. supra v. f. 8. ibi-
que not. 12. — *διεξερπων*,
perreptando, vt f. 13. *διεξερ-*
πων. Adhibita videtur haec
vox de Solis cursu, quia sen-
sum sensumque viam suam con-
ficit, instar animalium pedi-
bus destitutorum, quibus
proprie haec vox competit.
— προσω τ. β. ο. ν. *ultra*
citroque perreptando, *nunc*
Aquilonius, *nunc Austrinus*.
Sic vertit Bud. et Schult.
„vorwärts nach Norden
schreitend, und rückwärts
nach Süden sich wendend.“
Omnino paullo difficilior lo-
cus ob brevitatem, cui N.
studebat. Totus locus e
Solis cursu, siue, vt adcurate
loquamur, e terrae motu
annuo, debet explicari. An-
tea causam reddidit, qua
oritur *dies et nox*, Solis sc.
ortu et occasu; nunc Solis
cursum quoque quatuor an-
ni tempora constituere ad-
dit, simulque, vt antea,
indicat, qua de causa id

Q 5

fit:

16 σὺν τε βορραιος, καὶ ὀπίσω νοτιος διεξερπών. 37.) Γίνονται δὲ ἔτεοι κατὰ καιρὸν, καὶ ἀνεμοὶ, καὶ ὄρεσσοι, τὰ

fit: addens διεξερπών προσὼ π. τ. λ. Quia nempe terra ob annum suum motum modo Soli vicinior, modo ab illo remotior est; oritur inde tempus aestivum et hibernum. Si prius, est nobis ἥλιος βορραιο; sin posterius, ἥλιος νοτιος, sicque vice versa; hoc enim modo Sol meridiem quasi ante se agit, id est προσὼ, septemtrionem post se relinquens, id quod ὀπίσω, et sic vice versa. Ideo προσὼ et ὀπίσω bene cum Budaeco verti potest *ultro citroque*. Apul. *Nam quum coelum confixum vaporatis et radiantibus stellis, inerranti cursu feratur; et reciprocis itineribus astra consurgant: Sol quidem omnituens ortu suo diem pandit, occasu noctem reducit, conditusque vel relatus per plagas mundi quatuor temporum vires mutat.*

37.) Γίνονται — αἰτίαν.] Oriuntur *stato tempore imbres, venti, rores et alia, quae in aëre, terram circumdante, eueniunt a principe et primaria causa*. Trans-

it ad alia, quae adcurate, i. e. certis temporibus eueniunt, quorum causa sola est δύναμις θαλάσσης. Sic γίνονται ἔτεοι, α. δ. de quibus vid. supra cap. IV. et quidem κατὰ καιρὸν, *stato, certo tempore, adcurate, rite*. Differentia τοῦ καιροῦ et χρόνου est nota. Ammon, p. 146. seq. Καιρὸς ἐστὶ μέρος χρόνου, ὅσον μεμετρημένων ἡμερῶν συστήμα· χρόνος δὲ, πολλῶν καιρῶν περιόχη καὶ συλλήψις. Ἀλλως, Ὁ μὲν Καιρὸς ὁλοκλήρως ποσότητά χρόνου, ὅσον, ὅτε πόλεμος ἦν· χρόνος δὲ ποσότητά, ὅσον, πρὸ δέκα χρόνων, ἢ μετὰ δέκα ἐτη. Vid. ibi nouiss. editorem, Ammonium meum. — — τὰ τ. παθὴ συμβαινόντα et alii euentus, andere Ereignisse, ἐν τῷ περιεχόντι, sc. αἰρι, qui terram circumdat. Ellipsis solemnis. cf. Schwebel. ad Lamb. Bos ellips. p. 18. vbi Plutarch. in Sylla excitatur; ibi enim legitur p. 455. ἐξ ἀνεφελου καὶ διαθροῦ τοῦ περιεχόντος πηχσε φωνῇ. Sic Aër apud Latinos quoque saepe omittitur,

τα τε παθητα εν τω περιεχοντι συμβαινοντα, δια
την πρωτην και αρχαιογονον αιτιαν. 38.) επονται
δε

Var. Leß.

16. τα τε W. L. P. D. τατε E. B. R.

tur, quod ibi nonnullis exemplis idem ostendit. — Omnia haec sunt δια την πρωτην αιτιαν, ob primam, principem causam, i. e. δυναμιν θεων. — και αρχαιογονον et primariam. nam αρχαιογονον est, e quo omnia nascuntur, unde αρχαιογονος αιτια, causa, e qua omnia nascuntur, gignuntur, quare causa primaria. Sic Aristotel. in Metaphys. I, 2. p. 1227, B. dixit πρωτων αρχων και αιτιων. et ibid. p. 1228, A. ο τε γαρ Θεος δεικει το αιτιον πασιν ειναι, και αρχη τις. Apul. binc tempestivae imbres, et spiritus baud infecundi, binc alimenta nobis suppetunt earum rerum, quas accedere Deus his Mundi partibus voluit.

38.) επονται — εφην.] Praecedentibus alia addit, quae in terra rite et accurate eveniunt. Bud. Adde fluminum lapsus, maris aestus intumescens, enascentium arborum incrementa, frugum maturitates, foeturas

animalium; denique vegetationes rerum omnium adolescentium primum, deinde tabescentium, eodem accedentibus causis — ut dictum est — a constitutionibus singulis rerum atque opificiis. — επονται, δ. τ. sequuntur, haec excipiunt, adde. Formula sueta, quando antedictis quaedam eiusdem argumenti adiciuntur. — ποταμων ε. fluminum cursus. εφην h. l. non ostium fluviorum, sed eorum cursum denotat. θαλασσης ε. maris aestus, nam ανοιδησις est tumor. Male haec omnia vertit Schulth. Folgen davon sind, dass die Ströme wieder fließen, das Meer wieder schiffbar wird etc. Suspicatus est nempe, quasi haec omnia, quorum Noster mentionem fecit, vi et calore Solis, de quo supra, orirentur, quare paullo ante γινονται δε vertit: daher entstehen. Sed neutiquam! Res tantum nonnullas N. in medium protulit, quae nobis sint

δε τούτοις ποταμῶν ἐκροαί, θαλάσσης ἀνοιδήσεις, δένδρων ἐκφύσεις, καρπῶν πεπανσεις, γοναὶ ζῶων, ἐκτροφαὶ τε πάντων, καὶ ἀκμαί, καὶ φθίσεις, συμβαλλομένης πρὸς ταῦτα καὶ τῆς ἑκάστου κατὰ σκευῆς,

Var. LeH.

Pro δένδρων vitiose exaratum est in B. δένδρων. ἐκτροφαί τε W. L. P. R. D. ἐκτροφάτε E. B.

sint testimonio luculentissimo mirifici ordinis rerum, in mundo obuiarum, vis et sapientiae τῆς αἰτίας ἀρχαιογενου. His rebus in Mundo obuiis adiecit corpora coelestia, planetas sc. et Solem, cuius cursum accuratum ostendit, sed neutiquam attribuit Soli varios euentus in Mundo obuios, e. c. ποταμῶν ἐκροαί etc. quorum causa neutiquam est Sol, sed αἰτία ἀρχαιογενος, etsi negare nolim, Solem calore suo multa fouere, vt proueniant. Itaque verterem: hieher rechne ich auch den Lauf der Flüsse, das Aufschwellen der See etc. Quis quaeso enim est, cui ἰπομαί significet, quod nos dicimus, Folge von etwas seyn? — δένδρων ἐκφύσεις, arborum enascentium incrementa vertit Bud. nobis est das Aus-

schlagen der Bäume. — καρπῶν πεπανσεις, frugum maturitates, die Zeitigung der Früchte. Aristotel. in Meteorol. IV, 3. p. 806. F. περικαρπῶν πεπανσεις, et ibid. E. πεπανσεις δ' ἐστὶ πέψις τις — γοναὶ ζῶων, foetus, soboles animantium. — ἐκτροφαί π. vegetationes omnium rerum, καὶ ἀκμαί καὶ φθίσεις, eorum vigor atque interitus. Sic in fine huius capitis sibi opponuntur ἀκμαζέω καὶ φθάνω, adde supra V, 12. vbi vide quae de ἀκμαζέω dixi. Sic etiam ἀκμή est summum incrementum, quod res quaedam cepit, inde vigor. Xenoph. de republ. Laced. I, 6. ἀκμῆ των σωματων. Eurip. in Alcest. vl. 316. ἤβης ἀκμή. Palaeoph. cap. L, 2. ἀκμή του ερωτος. Plutarch. de educ. lib. XV, 6. των ἡδονων ἀκμή. Aelian. in Var. Hist.

σκευῆς, ὡς εἶπεν. 39.) Ὅταν οὖν ὁ πάντων ἡγεμὼν
τε καὶ γενετὼρ, ἀοράτος ὡν ἀλλῶς, πλὴν λογισμῶ,
σημη-

Hist. II, 10. ἀκμή της εὐτυ-
χίας. Inde ἀκμῆς est infra-
ctus; nullo labore domabi-
lis, et ἀκμητός, vicens, ve-
getus, vt obseruat Sylburg.
ad Pausan. V, 15. p. 415.
Sed et alias ἀκμή sustinet
significationes, e. c. significat
tempus, occasionem, vt in
Aristoph. Plut. vl. 256. vbi
vid. interpret. p. 42. Sed
de his hic non est locus, plu-
ra commemorandi. Suid. ἀκμή,
οἷότης, αὕτη ἢ ῥόπη της τοῦ
προσγματος ἐπιτάσεως καὶ ἡδονα-
μῆς, καὶ ἡ νεότης. vid. Mein. ad
Meleag. XL, 1. p. 94. et ind.
συμβαλλομένης κ. τ. κ. τ. δ.
κ. ὦ. ε. quibus, quod iam su-
pra demonstravi (f. 14.) vnius-
cuiusque addere licet consti-
tutionem, i. e. cuius consti-
tutionis, structuræ omnino
ratio haberi debet, quæ mul-
tum valet in rerum diuersi-
tate. Apul. His adpositi sunt
torrentium cursus, et tuino-
res undarum, emicationesque
silvarum, frugalis maturi-
tas, foetus animalium, edu-
cationes atque obitus singu-
lorum.

39.) Ὅταν — ἀρχῆς.] Ἰτα-

que ille omnium princeps pa-
rensque, animi tantum sen-
su spectabilis, simulac signum
naturis dedit inter coelum
terramque vebentibus: earum
unaquæque in orbibus suis
iugi motu cietur, atque infra
suos limites, modo condita, mo-
do adparens, sexcentas illa for-
mas eodem a principio exhibens
vicissimque subducens. —
ἡγεμὼν τ. κ. γ. princeps pa-
rensque, i. Deus, vt f. 3. σω-
τῆρ μὲν γὰρ οὕτως ἀπαντῶν ἐστί,
καὶ γενετῶρ κ. τ. λ. — ἀορά-
τος ὡν ἀλλῶς, — ἢ præter
ea minime conspici potest.
Quare f. 19. ἀθεωρητόν.
Deum vocat. Supra f. 8.
de Persico rege πάντι ἀορά-
τος dixit, vbi vid. not. —
πλὴν λ. si intellectum exce-
peris. Cf. I, 2. ἐπαὶδὴ γὰρ
οὐχ ὁῖον τε τὴν τῶ σωματι ἐπὶ
τὸν οὐρανὸν ἀφικεσθαι τόπον,
καὶ τὴν γῆν ἐκλιπόντα, τὸν
οὐρανὸν ἑκάνον χωρὸν κατοπτῆ-
σαι, — ἢ γοῦν ψυχὴ δια φι-
λοσοφίας λαβούσα ἡγεμονίαν τὸν
νοῦν, ἐπεραιωθῇ κ. τ. λ. At-
tamen, ὥσπερ καὶ τὰ τῶν νυκ-
τερίδων ὁμματα πρὸς τὸ Φεγ-
γὸς ἔχῃ τὸ μὲν ἡμεῶν, οὕτως
καὶ

σημνή παση Φυσε μεταξυ ουρανου τε και γης Φε-
ρομενη, κινεῖται πασα ενδελεχως εν κυκλοις και πε-
ρασιν ιδιοις, ποτε μεν αφανιζομενη, ποτε δε φανο-
μενη,

Var. Leß.

Pro κινεῖται in B. vitiolē νικεῖται.

και της ημετερας ψυχης ὁ
ρους προς τα τη Φυση Φανερω-
τατα παντων, vt scribit Ari-
stotel. in Metaphys. II, I.
p. 1246. F. — σημνή, dat
signum, παση — Φερομενη,
omnibus iis naturis (rebus),
quae coelum inter et terram
voluuntur. tunc κινεῖται π.
Φ. vnaquaeque natura moue-
tur, et quidem ενδελεχως,
continuo, sine intermissione,
vt supra II, 3. του δε συμ-
παντος ουρανου τε και κοσμου
σφαιροειδους οντος, και κινου-
μενου ενδελεχως. — Simul-
ac hoc factum est, voluun-
tur εν κυκλοις κ. π. i. in or-
bibus et intra limites suis,
quos neutiquam transilire
possunt, corpora illa coele-
stia, quae ποτε μ. α. modo
evanescent, in oculos nostros
non cadunt, e. c. Luna mo-
do nobis est conspicua, mo-
do non conspicua. Cleomed.
lib. I. p. 92. και τελειον αφα-
νιζομενοι, και δη ενθα μη αφα-
νιζονται, τον μιν πορτον αν-

τον ανα, τον δ' αι Φανη, sc.
πολει. — ποτε δ. Φ. modo
sunt nobis conspicua, cadunt
in oculos nostros. αναφα-
νουςα, adparere faciunt, effi-
ciunt, vt supra III, 8. —
μυριας ιδεας, infinitas formas,
i. e. corpora coelestia modo
sub hac, modo sub illa figu-
ra et forma in oculos nostros
cadunt, e. c. luna. τε κ. π.
α. iterumque eas nobis sub-
ducunt, ita, vt ne in oculos
quidem formae illae cadant
et hoc fit ex μιας αρχης, υπο
eodemque principio, i. e. hi
corporum coelestium motus
diuersi diuersaeque mutatio-
nes deriuari possunt ex vna
eademque causa, sc. πρωτη
και αρχαιγενη illa αιτια,
quae supra δυναμιν θαν, i.
Deum nominauit, neutiquam
e diuersis et pluribus prin-
cipiis. Schulth. alles Folgen
eines einzigen ursprünglichen
Winkes. „Apul. Quum igitur
rex omnium et pater
quem tantummodo animae
ocul-

μενη, μυριας ιδεας αναφαινουσα τε και παλιν απο-
κρυπτουσα εκ μιας αρχης. 40.) Εοικε δε κομιδη¹⁷
το δρωμενον τοις εν πολεμου καιροισ μαλιστα γινο-
μενοις, επειδαν η σαλπινγξ σημηνη τῷ στρατοπε-
δῳ.

Var. Lect.

17. πολεμου recepi ex E. B. P. R. [D.] πολεμῳ est in W.
Sed supple tantum πραγμασι post γινωμ.

Pro σαλπινγξ vitiose in E. et B. est σαλπινξ. — Ceterum Apu-
leius, scribens: simile illud esse bellicis rebus hinc liceat arbitrari.
Nam quum tuba bellicum cecinit etc. hunc locum sic legisse vi-
detur. Επειδαν γαρ η σαλπινγξ σημηνη τῷ στρατοπεδῳ, τότε
της κ. τ. λ. Ad stipulatur versio Bud.

oculis nostrae cogitationes vi-
dent, machinam omnem in-
giter per circuitum suis le-
gibus terminatam, claram et
recludentem fideribus, species-
que innumeras modo propa-
lam, saepe contextas, ab uno,
ut supra dixi, principio agi-
tari iubet: simile istud esse
bellicis rebus hinc liceat ar-
bitrari. Male et contra No-
stri voluntatem, Apuleius
verba simile etc. cum prae-
cedentibus connectit, quae
tamen cum sequentibus o-
mnino coniungere debuerat.

40.) Εοικε — στρατοπεδῳ.]
Nova comparatio cum eo,
qui canit classicum. Quae
quidem omnino iis, quae in
bello in primis accidunt, si-

mul ac proelio canitur, valde
sunt similia. — το δρωμενον,
hoc factum (haec res) εοικε
simile est κομιδη, omnino,
magnopere, valde, παντεως
secundum Ammonium p. 154.
secundum vett. gloss. est πανν,
i. perquam, valde, admodum,
oppido, nimis, ut docet ill.
Harles ad Aristoph. Plut.
vf. 835. p. 148. — τοις γι-
νομενοις, rebus, quae cue-
niant εν κ. κ. belli tem-
pore, temporis articulo,
quo cum hoste configi
potest. Addit μαλιστα, in
primis, potissimum, quia eius-
modi occasio non semper
nobis offertur. — επειδαν η
σ. σ. τ. σ. Namque statim
ut classicum exaudiri coeptum
est, vertit Bud. — σημαυω,
quod

δω. 41.) τότε γὰρ τῆς Φωνῆς ἕκαστος ἀκουσας, ὁ μὲν ἀσπίδα ἀναίρειται, ὁ δὲ θώρακα ἐνδύεται, ὁ δὲ κνημίδας, ἡ κρεανός, ἡ ζώστηρα περιτίθεται. 42.) καὶ ὁ μὲν

Var. Lect.

Pro τότε, quod bene retinent E. B. W. L. P. [D.] male in R, est το τε.

Pro ζώστηρα et ἵππον vitiose in R. ζώστηρα et ἵππων.

quod verbum paullo ante de Deo adhibuit, saepius vtuntur de *tuba*, vt Xenoph. de exped. Cyr. min. VI. 5, 15. *δὲ αὖτε σημεῖον τῇ σαλπγγί.*

41.) τότε — *περιτίθεται.*] *Simulac classicum auditum est, alius clypeum arripit, alius lorica induit, alius ocreis, vel galea, vel balteo se cingit.* — τότε γ. τ. φ. ἰ. α. tunc enim quilibet sonum audit. Φωνή, quod proprie de hominis voce adhibetur, vti supra dixi, hic significat φθογγὸν τῆς σαλπγγος, quod Latini *classicum* vocant — ὁ μὲν α. α. alius arripit clypeum. ἀναίρειν magnam tunc temporis festinationem militum indicat, et Latinorum arripere respondet. De mortuis, qui ad sepulturam tolluntur, adhibet hoc verbum Xenoph. de exped. Cyr. min. IV. 1, 4. et V. 7, 17. *ἀσπὶς, clypeus*, viminibus, aliquan-

do contextus: vnde dicitur ab Hesychio *ἵτα*: item ex corio saepe, nonnumquam etiam ex ligno. Vid. ad Xen. Cyrop. ed. Lipf. fini libri adpositas, vbi explicationes *ἀσπίδος, θώρακος* etc. maximam per partem e Potteri Arch. sunt desumptae. — ὁ δ. δ. ε. alius lorica induit. *θώραξ* duabus constat partibus, quarum una tergum, altera pectus tegebat. — ὁ δὲ *περιτίθεται κνημίδας, alius cingit se ocreis.* *κνημῖς*, calcementorum genus, quo crura tegebantur. — *ἡ κρεανός, vel galea, ἡ ζώστηρα, vel balteo*, et dicitur non tantum, quo cingimur; sed etiam, a quo arma dependent, secundum Seru. ad Virg.

42.) καὶ — *παρογγύα.*] alius equo frenum iniicit, alius bigas ascendit, alius tesseram militarem nuntiat. — *χαλινὸς ἵππον equum frenat, equo*

ὁ μὲν ἵππον χαλῖνοι, ὁ δὲ συνωρίδα ἀναβαίνει, ὁ
δε

equo iniicit frenum. Sic χαλῖνον ἐμβαλλων apud Eurip. in Alcest. vf. 492. apud Anacr. LIX, 6. et Aelian. in V. Hist. IX, 16. — ὁ συνωρίδα α. *alius bigas ascendit.* συνωρίς secundum Suidam, ἵπποι δύο συνεζευγμένοι. vid. Stroth. Chr. gr. p. 175. est etiam *curtus duorum equorum*, cuius usus in bello erat praecipuus, *bigae*. Cf. Pausan. lib. X. cap. 7. p. 814. iam a Stroth. laud. Οὐδὲν δὲ ἐπὶ τεσσαρακοντα Ἱπποδία καὶ συνωρίδος ἀνάε καταστήσαντο δρόμον, καὶ Ἐξηκαστίδου Φωκίος ἐνίκησεν ἢ συνωρίς κ. τ. λ. — ὁ δ. σ. *παρεγγυα*, *tessera* per *explicatam aciem* produnt, vertit Bud. et Schulth. sagt die Parole ins Ohr. συνδημα, *de quo conuenit inter plures*, vnde συνδημα ἐποίησαντο, *composuerunt inuicem* in Xenoph. exped. Cyri min. IV. 6, 14. Sed proprie est *tessera militaris*, quod e multis ibi elucet locis. Cf. ibi ind. Omnino legenda est nota Schwebel. ad Onofand. cap. 25. p. 89. vbi παν δὲ παραγγελμα, καὶ συνδημα, καὶ παρασυνδημα διδοται διὰ τῶν ἡγεμόνων, «συνδημα, in-

quit ibi Schweb. erat tabella lignea, cui pro arbitrio imperatoris vnum aut alterum verbum erat inscriptum, v. g. *Zeus συμμαχος καὶ ἡγεμων.* Xenoph. Cyr. III, 2. p. 195. etc. [adde Xenoph. de exped. Cyri min. I. 8, 11. *Zeus σωτηρ καὶ νικη.* VI. 5, 15. *Zeus σωτηρ, Ἡρακλῆς ἡγεμων.*] Tessera haec in primis ea de causa fuit data, vt ea amici ab hostibus possent discerni, quod praeter Suidam in συνδημα, docet Schol. Gr. ad Eurip. Phoeniss. vf. 1147. — — Sicuti autem συνδημα est *signum vocale*: ita παρασυνδημα *mutum* dicebatur, de quo Onofand. cap. 26. idque circitores a vigilibus repetebant; vt si συνδημα forte comperissent hostes παρασυνδημα saltem ignorarent eaque proderentur, vid. Aeneas Taft. cap. 25. — παρεγγυα, idem quod παραγγελμα, nuntiat. Sic Xenoph. de republ. Laced. XI, 8. εἰς δ' ἐν τῇ τοιούτῃ ἐκ τοῦ ἐναντίου πολεμικῇ φωνῇ ἐπιφανῇ, τῇ ἐνωμοταρχῇ παρεγγυαται εἰς μετωπὶν παρ' ὁσπίδα καὶ διστάσθαι. Adde Cyrop. III. 2, 3. Est etiam *iubere*. Xen. in hist.

K

gr. 17.

δε συνδημα παρεγγυα. 43.) καθίσταται δε ευθως
 ο μιν λοχαγος εις λοχον, ο δε ταξιαρχος εις ταξιν,
 ο δε

Var. Lect.

παρεγγυα E. B. W. L. V. P. R. D. παρεγγυα vitiose G.

gr. IV. 2, 12. εσα δε ξυνταχθησαν, ως εκαστους δι ξεναγοι εταξαν, παρεγγυησαν μιν ακολουθων τω ηγουμενω. — Alias etiam dicitur συνδημα παρεργεται, circuit, circumfertur, vt apud Xenoph. de exped. Cyr. min. I. 8, II. vbi cf. ind.

43.) καθίσταται — χωρην.] Bud. Tum manipuli ductor ad manipulum: centurio excurret ad centuriam. Postremo equites ad coram: velites ad stationem quisque suam festinaht. — καθίσταται δ. ε. statim se confert, begiebt sich sogleich dahin. Verbum in hac re proprium. Onofand. cap. 2. p. 22. Λοχαγους δε καθίσταται και ταξιαρχους, και χιλιαρχους. — ο μιν λοχαγος ε. λ. ο δ. τ. ε. τ. Haec explicat Schwebel. ad Onofandr. l. c. „Λοχαγοι, inquit, qui et πρωτοσταται, ductores erant του λοχου; sicuti ταξιαρχοι duces της ταξεως. Erat autem λογοι turma octo, aliquando decem, duodecim, vel etiam

sedecim virorum a tergo constitutorum του πρωτοστατου, usque ad postremum, qui ουραγος adpellatus est; vti tradunt Arrian. in Taft. p. 18. Aelian. in Taft. c. IV. Lexic. Taft. in bibl. Coislin. p. 505. Ταξις autem viros centum et duotetriginta complectebatur. Aelian. c. IX. Lexic. Taft. p. 506. Notandum vero λοχαγους et ταξιαρχους ex minoribus ducibus a veteribus plerumque coniungi: quorum hos, veteres rerum Romanarum scriptores, Graeci, Tribunos; illos autem Centuriones saepe vocarunt. De hisce conferri merentur viri summi Perizon. ad Aelian. V. H. II, 44. D' Orville ad Charit. p. 454. Spanhemius ad Iuliani Orat. I. p. 236. Hudson. ad Thucyd. IV, 4. [p. 408. seq. ed. Bip.] Ducker. ad eumd. VII, 60. [p. 508. seq.] Salmaf. ad Vopisc. T. II. p. 763. Cf. etiam not. ad Xenoph. Cyrop. p. 363. — ο δε ιππεως επι κερας,

ὁ δὲ ἵππευς ἐπὶ κεραῖς, ὁ δὲ ψίλος εἰς τὴν ἰδίαν ἐκ-
τρέχει χωρᾶν. 44.) πάντα δὲ ὑφ' ἐνὸς σημαντοῦρος

κινεῖται.

Var. Left.

Ἐκτρέχεια habent omnes meae. Significat locum a quo, estque Latiorum *dis*, e. c. *discurrere*, *discedere*, et referendum ad locum, quo milites una sedebant confabulantes etc. bellico autem excitati, suo loco excedebant in suumque ordinem se recipiebant. ἐντρέχεια conficitur in D. et G. quod ob αἰ τὴν ι. χ. haud malum reddit sensum.

κεραῖς, eques ad cornu, quia equites dispositi erant in *alis*, quae κερατα, sicut penes Latinos *cornua* nominabantur. — ὁ δὲ ψίλος, velites vertit Bud. — ψίλοι erant levis armaturae milites, qui thorace, clypeo, ocreis, galeaque destituti pugnabant, sagittis, spiculis, lapidibus fundisque, hostem eminus laceffentes, ad rem vero cominus gerendam minime apti, vid. not. ad Xenoph. Cyr. ubi excitatur Arr. p. II. Aelian. c. 2. Vocabantur etiam στρατιῶται, ut monet Schwebel. ad Onof. p. 70. Opponuntur τοῖς ὀπλίταις, i. e. *gravis armaturae militibus*. cf. Thucyd. I. 60. — ἐκτρέχεια, vid. var. Left. αἰ τὴν ι. χ. ad suam stationem, i. ad locum sibi demandatum. χωρᾶ, est locus, quem quis obtinet in agmine, aut in acie,

ut observat Zeune ad Xenoph. de mag. equit. II, 7. ubi: Τεταγμένων γε μὴν οὐ-
τως, χρεῖ, ὥσπερ καὶ τοῖς Φυ-
λαρχοῖς προαγορεύσεται ἡ χω-
ρὰ ὑπο τοῦ ἵππαρχου. Lo-
cus classicus de instruenda
acie penes Lacae demonios
existat apud Thucyd. V, 66.
Βασιλεὺς γὰρ ἀγόντος, ὑπ' ἐκα-
νου πάντα ἀρχεται, καὶ τοῖς
μὲν πολεμάρχοις αὐτὸς φράζει
τὸ δέον· οἱ δὲ τοῖς λοχαγοῖς·
ἐκανοὶ δὲ τοῖς πεντηκοντατη-
σιν· αὐτοὶ δὲ οὗτοι, τοῖς ἐνω-
μοτάρχαις. καὶ οὗτοι, τῇ ἐνω-
μοτίᾳ. καὶ αἱ παραγγέλσεις,
ἣν τι βουλῶνται, κατὰ τὰ αὐ-
τὰ χωροῦσι, καὶ τάχιστα ἐπερ-
χόντας.

44.) πάντα — ἡγεμόνος.]
Senl. Omnia sub uno duce
mouentur secundum prae-
scriptum imperatoris, apud
quem est imperium. — παν-
τα κινεῖται, omnia mouentur,
R 2 vid.

κινείται κατὰ προτάξιν τοῦ το κράτος ἔχοντος
ἡγε-

Var. Lect.

κινᾶται W. L. P. R. D. δινᾶται E. B. et sic legitur in Lex. Bud. et Basil. sub voce δινεω et προτάξις. Diu dubius haesi, quatenam harum lectionum sit recipiendus. Vtrumque verbum adhiberi solet de motu. δινεω quidem proprie usurpatur de aquarum revolutionibus et fluctibus, quod iam vox δινῆ, vortex indicat; nihilominus vero de variis rebus, quae moventur, adhibetur. Sic Theocrit. Idyll. II, 30.

ὥς δινᾶθ' ὁδε ῥόμβος ὁ Χαλκίος,
Idem Id. XV, 82.

Ὡς ἐνυμ' ἐστήκαντι, καὶ ὥς ἐνυμ' ἐνδινευστι,
vbi vid. Valck. - Idem Id. XXIV, 10.

Ὡς φάμενα δινάσει σάκος μέγα.
Apollon. Rh. I, 1059.

— — — αὐτὰρ ἐπεὶ
Τρεῖς περὶ Χαλκίοις συν τευχέσι δινῆθεντι;
Τυμβῶν ἐνεκτερίζαν.
Id. I, 1184.

— — — τοὶ δ' ἀμφὶ πυρρῆϊα δινευσκον.
Procl. de Sphaera p. 31. αὐτοῖς κατὰ κορυφὴν δινεῖται ὁ ἥλιος. Sic Aristotel. in Phys. II, 4. pag. 465. D. τὴν δινῆ καὶ τὴν κινήσιν, revolutionem et motum scribit. Sed ex omnibus his locis adparere credo, δινεω adhiberi de motu, quocumque rotatio, vibratio et volutatio est coniuncta, quare subdubito paululum, an haec vox in motu exercitus locum habeat. Deinde, quod e multis patet locis, edd. illae Basil. haud raro erroribus typogr. ita sunt maculatae, vt δινᾶται nudus error typographi haberi possit. Cui accedit, quod N. saepius verbo κινῆν vititur, vt paullo ante §. 16. κινᾶται πᾶσα (φύσις) ἐνδελεχῶς ἐν κυκλοῖς καὶ περᾶσιν ἰδιῶς. §. 15. κινᾶται μὲν τὰ ἀστρά αἶν, καὶ ὁ σὺμπας οὐρανός. §. 13. ἐκαστὸν γὰρ αὐτῶν κατὰ τὸ ἰδίον κινῆθησεται σχῆμα. §. 12. κινῆθεν γὰρ ἕτερον ὑφ' ἑτέρου. §. 12. ἥλιον τε κινῆν καὶ σελήνην, et sic porro. Κινεω denique de omnibus rebus, quae moventur, sine motu excitantur, adhiberi, latioremq; vt ita dicam habere significationem, quam δινεω, testis est Noster, qui varie hoc vocabulo est usus. Sic alii id varie adhibent, vt Apoll. Rhod. I, 1091. de eo, qui dormientem e somno excitat. — ὀχόντος pro εχ. ed. L.

vid. Var. Lect. — ὑφ' ἱ. α. dat; nihilominus vero praefatum cuiuslibet rei indicatur proprie is, qui signum cat, vt ἡγεμῶν. In nostro loco

ἡγεμονος. 45.) ὁὕτω χρη καὶ περὶ τοῦ συμπαντος
Φρονεν' ὑπο γὰρ μίας ἐξοπης στρυνομενων ἀπαντων,
γινε-

loco est *imperator*, *dux*.
Apollon. Rhod. adhibet de
rege, I, 175.

— — — — —
μεγα δ' ἴστο Κολ-
χιδα γασαν

Αὐτον τ' Αἰητην ἰδεαν σημαν-
τορα Κολχων.

Id. I, 355. *de magistro sta-*
bulatorum.

— — — — —
οφρα δ' ἴωσι

Διως ἐμοι στρατῶνων ση-
μαντορες,

et haec omnia mouentur κα-
τα προσταξιν, i. *secundum*
praescriptam, mandatum τοῦ
ἡγεμονος, i. ἀρχοντος τῆς στρα-
τίας, qui toti exercitui prae-
est, et qui omnia regit et
mouet. — ἔχοντος το ἡγετος,
penes quem imperium est;
nam *ἡγετος* ἔχων est idem, ac
καλεῖσθαι τῇ στραταξ, ἀναὶ ἡγε-
μονα.

Quod ad vocem
προσταξιν adinet, ea defi-
gnat, omnia, quae ad man-
datum imperatoris fiunt, ad-
curate, summo ordine per-
fici; sicut enim exerci-
tus ordinem seruat, iubente
praefecto, ita omnia, quae
in mundo obuia, iubente
Deo, ordinem retinent. In-
fra f. 25. ἀλλὰ δὲ ἀλλοις ἐνερ-
γουμενα κατὰ μίαν προσταξιν,

Apul. haec cum superioribus
transtulit: *Nam, quum tu-
ba bellicum cecinit, milites*
clangore incensi, alius accin-
gitur gladio; alius clypeum
capit; ille lorica se induit;
hic galea caput, vel crura
ocreis inuoluit; ille equum
temperat frenis, et loris iu-
gales ad concordiam copulat.
et protinus unusquisque com-
petens capeffit officium. Veli-
tes excursionem adornant, or-
dines principes curant, equi-
tes cornibus praesunt, ceteri
negotia, quae nacti sunt, agi-
tant: quum interea unius
ducis imperio tantus exerci-
tus paret ei, quem praefecer-
is [rex,] penes quem est sum-
ma rerum.

45.) ὁὕτω — ἀφανους.]
Sens. Ita etiam nos decet
 censere de vniuerso; quum
enim ab una vi impultrice
cieantur omnia, fit utique,
quod cuique commodum est
et conueniens, etsi haec vis
neque cernitur, neque adpa-
ret. Similitudinem illam e
bello desumptam aptat mo-
tui Mundi, dicitque: ὁὕτω
καὶ χρη Φρονεν, sic nos sen-
tire oportet περὶ τ. σ. de vni-
uerso.

γίνεται τα οικεία, και ταύτης αορατου και αφανους. 46.) Ὅπερ οὐδαμῶς ἐστὶν ἐμποδίων, οὕτως ἐκεί-

μερῶ. Nunc rem illustrat et ostendit, quare sic nos sentire oportet, γὰρ ἀπάντων στρουόμενων, nam quum omnia moueantur, ciuantur; στρουω est idem, quod ἐπαγω, κινέω. — idque ὑπο μ. β. ab una vi impultrice, vertit Bud. βόπη hic est αἰτία τῆς κινήσεως. Alias est momentum, ut apud Xenoph. in Cyrop. IV. 2, 8. propensio, ut apud Iulian. in Caes. cap. 28. p. 92. — γίνεται τ. ο. fit utique, quod cuique commodum est et conueniens, transtulit Bud. οικείας, est proprius, eique opponitur ἀλλοτρίος. Sic supra IV, 27. ἐξέδρον γενομενον εκ των οικείων τοπων, et in f. 13. huius cap. τὴν οικείαν εὐμαρσίαν. Igitur γ. τ. οικεία pertinet ad propriam constitutionem (κατασκευήν) quae enti cuilibet competit, et quae vi illa impultrice efficitur. Bene ideo Schulth., „Auf den Stofs einer einzigen Kraft, wovon alles überhaupt belebt wird, erfolgen die besondern eigenen Bewegungen eines jeden Dings. — και ταύτης

sc. βόπης αορατου, etsi haec non ab hominibus cernitur, και αφανου, nec adparet. Supra IV, 13. απο του αφανους πολιν. Hanc vero βόπην esse δυναμιν θαν, ut supra dixit, non est, quod multis moneamus. Apul. p. 141. Non aliter diuinarum et humanarum rerum status regitur, quando vno moderamine contenta omnia, pensum sui operis agnoscunt; cura-que omnibus occulta, vis nullis oculis obuia, nisi quibus mens suae lucis aciem intendit.

46.) Ὅπερ — πιστεύουσι.] Obiectionem tollere cupit, scilicet, quia vis illa impultrix oculis cerni nequit, ideo neutiquam causa esse potest rerum motus. Hanc igitur objectionem similitudine, ab anima humana desumpta, tollere conatur his et seqq. Hoc enim neutiquam obstat, illi ad agendum, nobis ad fidem his rebus accommodandam. — Ὅπερ ο. ε. ε. etenim hoc neutiquam obstat, non est obstaculo, impedimento. Xenoph. in Cyrop. II. 4, 17, ἐμπε-

ἐκεῖνη πρὸς τὸ δεῶν, οὐτὲ ἡμῖν πρὸς τὸ πιστεῦσαι.
47.) καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ, δι' ἣν ζῶμεν τε, καὶ πόλεις
καὶ οἶκους ἐχόμεν, ἀοράτος οὖσα, τοῖς ἐργοῖς αὐτοῖς
ὁρα-

Var. Lect.

18. Forſan pro αὐτοῖς legi poteſt αὐτῆς ἰδῆς.

ἐμποδῶν γιγνοῖντο τοῦ μὴ δεῶν
τὸ ὅλον στρατευμα. Ita ἐμ-
ποδῶν εἶναι, *obſtare, impedire*,
legitur apud eumd. in exped.
Cyr. min. IV. 8, 12. V. 7,
6. ἐμποδῶν γινεσθαι, apud
Cleomed. I. p. 77. πολλὰ γὰρ
ἐν πόλεμῳ τὰ ἐμποδία συμ-
πίπτει, ſcribit Xenoph. de
Mag. equit. off. et Cleomed.
I. p. 80. dixit ἐμποδιζῶ. —
οὐτὲ ἐκατὴ, ſc. ἑοπῇ, neque
vī illi impulerici, πρὸς τὸ δεῶν,
ad agendum, quo minus age-
re poſſit, οὐτὲ ἡμῖν, neque no-
bis, πρὸς τὸ πιστεῦσαι, ad
fidem praeſtendam, accommo-
dandam. Apul. Nec tamen
hoc vel illi ad moliendum,
vel nobis ad intelligendum
obſt.

47.) καὶ — ὁραταί.] Senſ.
Sic anima, qua vivimus,
qua urbes domosque ha-
bitamus, minime ſub ocu-
los noſtros cadit; nullo-
minus operibus ipſis conſpi-
citur. — δι' ἣν ζ. qua vivi-
mus, καὶ πόλεις κ. ο. κ. qua

urbes et domos habitamus,
quia anima (nam ψυχὴ ſimul
h. l. eſt, quod vobis) eſt vis
illa, quae actiones corporis
humani dirigit. Supra III,
I. αἵ (ſc. πόλεις) τὸ σοφὸν
ζῶον, ἀνδρῶπος, ἰδρυσατο. —
ἀοράτος ο. non cadit ſub ocu-
los, τοῖς κ. α. δ. nihilominus
operibus ipſis conſpicitur,
quia, vti iam dixi, anima
corpus humanum ad opera
conficienda impellit, inci-
tat ac allicit, vnde eſt au-
ſtrix omnium rerum, quas
obit homo, ipſisque ſuis ope-
ribus conſpici poteſt. In-
fra f. 19. de Deo ἀπ' αὐτῶν
τῶν ἔργων θεωρεῖται. Apul.
Anima in homine non vide-
tur: et tamen fateantur
omnes neceſſe eſt, huius opera
omnia, quae per hominem
praeclara ſiunt, prouenire:
neque animae ipſius qualita-
tem ac figuram oculis occur-
rere, ſed momentis ab ea ge-
ſtarum rerum intelligi qualis
et quanta ſit.

R 4

ὁραται· 48.) πᾶς γὰρ ὁ τοῦ βίου διακοσμος ὑποταύτης ἐνέχεται, καὶ διατετακται, καὶ συνεχεται γῆς

48.) πᾶς — ἀρρη.] Sens. *omnis enim vitae ornatus ab ea est inuentus, in ordinem digestus cohaeretque, veluti terrae aratio atque confitio, artis excogitationes, usus legum, ornatus reipublicae, civiles administrationes, bellum externum, pax.* Ostendit nempe, animam omnium rerum, quas edunt et administrant mortales, esse causam, hancque suam opinionem exemplis nonnullis firmare conatur. — πᾶς ὁ τ. β. δ. *omnis vitae cultus nitorque*, vertit Bud. et interpretes germ. alles, was zu den Nothwendigkeiten und Bequemlichkeiten dieses Lebens gehört. τοῦ β. δ. est, vt opinor, vitae ratio et genus, nec non omnia vitae facta praeclara, quae homini sunt vsui et ornamento; sicut enim κόσμος ornamentum ob Mundi pulchritudinem atque ornatum denotat Mundum, ita διακοσμος bene de vita hominis, praeclaris factis cetera superantis, dici potest. Infra s. 26. διακοσμος οὐραίου καὶ γῆς. — ὑπο τ. ἰ. *ab anima est inuentus, dictataque*

tae, in ordinem digestus, Bud. vertit descriptus, καὶ συνεχεται, et cohaeret, Bud. tenorem suum seruat, i. e. anima est causa, ob quam omnia, in vita humana obuia, progressum et tenorem suum rite et adcurate sequant. Exempla addit, vt γῆς ἀροσας κ. φ. *terrae aratio et confitio*, nam anima, i. ingenium humanum has res docuit homines. ἀροσις γῆς, est *terrae cultus.* Cf. Apollon. Rh. I, 826. 868. — τεχνῆς ἐπινοίαι, *artium excogitationes.* τεχνῆς omnes, cuiuscunque et sint generis, artes comprehendit, quae exercent hominis ingenium. — χρησας v. *usus legum*, i. e. legislatio, sapiensque legum usus, quem legislatores in oculis habebant, dum leges componebant. — κόσμος π. *ornatus reipublicae.* Bud. *reipublicae recte atque ordine constitutae ratio.* Schulth. Polizey. κόσμος πολιτικῆς eodem modo dictum est, quo διακοσμος τοῦ βίου. — ἐνδημοὶ πράξεις, *administrationes civiles.* ἐνδημος est *inquilinus*, cui opponitur ὑπερσώριος,

γῆς ἀροσεις καὶ φυτεύσεις, τεχνῆς ἐπινοίαι, χρήσεις νομῶν, κόσμος πολιτείας, ἐνδήμοι πράξεις, ὑπερο-
ριος πόλεμος, εἰρήνη. 49.) Ταῦτα χρῆ καὶ περὶ 19

Θεοῦ

Var. Lect.

Pro ἐπινοίαι est in R. ἐπινοίαι.

ὑπεροριος W. L. P. R. D. ὑπεροριος male exaratum est in E, et B.

ριαι, vt apud Xenoph. de ex-
ped. Cyri min. VII. 1, 17.
προσδοῦ οὐσης κατ' ἐνικυτον
ἀπο τε τῶν ἐνδήμων καὶ ἐκ τῆς
ὑπερορίας. Cf. Hesiod. Opp.
et d. vf. 222. — ὑπεροριος
πόλεμος, *bellum externum*, i.
bellum extra fines patriae.
Differt vero ὑπερορία et ὑπε-
ροριος; nam, quod monet
Ernesti ad Xenoph. Memor.
Socr. II, 8, 1. Attici ὑπε-
ροριαν vocant vicinorum re-
gionem, et ὑπεροριον exter-
num, vt est apud Thucy-
didem, scil. quia Attica erat
montibus cincta vsque ad
Boeoticam pertinentibus. vid.
ib. III. 5, 25. Cel. Schneid.
p. 138. „ὑπερορία non origi-
nem ducit ab ὄρεισι, montibus,
vt E monet, sed ab ὄρεισι, fini-
bus. Hinc Hesych. ὑπεροριος, ἐκ-
τος τῶν ὄρων., Cf. etiam
Bach. ad Xenoph. Sympof.
IV, 31. p. 142. ibi docentem,
τοῖς ὑπεροριος opposita esse
τα ἐγγαίαι, i. quae in ipsis
finibus possidentur. adde
Xenoph. de republ. Athen.

I, 19. Προς δὲ τοῦτοις διὰ
τὴν κτῆσιν τὴν ἐν τοῖς ὑπεροριος,
καὶ διὰ τὰς ἀρχαὶ τὰς ἐπὶ τὴν
ὑπεροριαν, λαλῆθαι μανθάνον-
τες ἐλάυναν τὴν κωπὴν, αὐτοὶ τὸ
καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες. Apul. Omne
quippe humanae vitae prae-
sidium ingenio eius est para-
tum: cultus agrorum, usus
frugum, artificum solertia,
proventus artium, commodi-
tatesque vitae humanae. Quid
de legibus dicam, quae ad
mansuificiendos homines sunt
inuentae? quid de ciuilibus
institutis ac moribus, qui
nunc populorum otiosis con-
uentibus frequentantur: aspe-
ritates bellorum pacata miti-
gantur quiete?

49.) Ταῦτα — κρατιστεν.]
Quae omnia, de quibus huc-
usque disseruit, Dei maie-
stati neutiquam repugnant,
nam haec, inquit, nobis quo-
que de Deo sunt sentienda,
illo, quod ad vim, fortissi-
mo; quod ad decorem, for-
mosissimo; quod ad vitam,

Θεοῦ διανοεῖσθαι, δύναμις μὲν ὄντος ἰσχυροτάτου, καλλεῖ δὲ εὐπρεπεστάτου, ζῶν δὲ ἀθανάτου, ἀρετῇ δὲ κρατίστου. 50.) διότι πᾶσιν θνητῇ φύσει γενο-
μενος

immortali; quod ad virtutem, praestantissimo. — — —
ταῦτα χ. κ. π. δ. sic etiam nobis de Deo est sentiendum. ταῦτα h. l. est idem, ac ἴσχυρως, simili modo, ita. Sic saepius neutra in primis pluralis adhibent Graeci, ut Xenoph. in Cyrop. VI. 1, 26. ὁμοία est sicut, quod iam monuit Stroth. in Chrest. gr. p. 133. ἐπαρκατο, scribit Xenoph. συντελεσαν αὐτῷ πάντα ἑκκατον ἄρματα ἐκ τοῦ ἵππικου τοῦ ἑκκτου, ὁμοία ἑκατῷ. — δύναμις, quod ad vim pertinet, si vim species, ἰσχυροτάτου, fortissimo, valentissimo, potentissimo, cui omnia sunt subiecta, qui omnia et singula perficere potest. In his epithetis, quae Noster Deo attribuit, ratio habenda est regis Persiae, cuius potentiam supra sat copiose exposuit, respectu Dei; licet enim rex ille in terra longe sit potentissimus, minime tamen cum Deo potest comparari. Sicuti vero Noster Deum vocat δύναμις ἰσχυροτάτον, ita Deum habere δύναμιν ἀπαρῶν, scribit Aristo-

tel. in Metaphys. XII, 7. p. 1398. B. — καλλος, si decorem species, εὐπρεπεστάτου, formosissimo. Thucyd. classem illam, quam tempore belli Peloponnesiaci in Siciliam mittebant Athenienses, vocat δύναμιν εὐπρεπεστάτην, VI, 31. εὐπρεπὴς respondet τῇ decens Latinorum, ut observatum est in ind. ad Xenoph. exp. Cyr. min. — ζῶν δ. α. quod ad vitam, immortalē, ἀρετῇ δ. κρατίστου, quod ad virtutem, praestantissimo. Apul. Nisi forte tam iniustus rerum aestimator potest esse, qui haec eadem de Deo neget, quem vident esse viribus exsuperantissimum, augustissima specie, immortalis aevi, genitorem virtutum, ipsamque virtutem.

50.) διότι — θεωρεῖται.] Quoniam Deus est potentissimus etc. ideo toti humanae naturae est inconspiciuus, et tantum operibus ipsis cernitur. — πᾶσιν θ. φ. omni naturae humanae, i. e. θνητοῖς, mortalibus. — ἀθεωρητός, a contemplatione alienus, inui-
sibi-

μενος ἀθεωρητος, ἀπ' αὐτῶν τῶν ἐργῶν θεωρεται. 51.) τὰ γὰρ πάθη, καὶ τὰ δι' αἰέρος ἀπαντα, καὶ τὰ ἐπὶ γῆς, καὶ τὰ ἐν ὕδατι, Θεοῦ λεγοῖντ' ἀν' οὕτως ἐργα εἶναι τοῦ τοῦ κόσμου ἐπεχόντος· 52.) ἐξ οὗ κατὰ τὸν Φυσικὸν Ἐμπειδοκλέα·

„Πανθ’

Var. L. B.

19. Pro ἀπ' αὐτῶν mallem ὕπ' αὐτῶν et pro θεωρητῶν aliquando venit in mentem θεωράτω.

fibilis.] Supra f. 16. πάντων ἡγεμῶν τε καὶ γενετῶν κορυφῶν. — ἀπ' α. γ. ε. operibus ipsis. Sic de anima f. 18. τοῖς ἐργοῖς αὐτοῖς ἐραται. Quis est, cui non in mentem veniat locus notus in epist. Paulli ad Rom. I, 20. Τα γὰρ κορυφαὶ αὐτοῦ ἀπο κτίσεως κόσμου τοῖς ποιημασι νοούμενα καθοράται. Apul. Vnde nihil mirum est, si mortales oculi eius non capiunt aspectum, quando diuinorum operum vestigiis sit perspicuus atque manifestus.

51.) τὰ — ἐπεχόντος.] Sens. omnia enim, quae fiunt in aëre, terra et aqua, merito opera eius, qui mundum obtinet, esse dixerimus, i. e. extra omnem dubitationis aleam est positum, omnia ea, quae fiunt in aëre, terra et aqua, a Deo, cui totus est mundus subiectus, proficisci. — πάθη, vide supra IV, I. — τοῦ τοῦ κόσμου ε,

Sic etiam f. II, του τοῦ κόσμου ἐπεχόντος Θεοῦ, vbi vid. not. 19. adde f. 8. θαυμαστον ἐπεχὼν βασιλεὺς οἶκον κ. τ. λ. ibique not. 12. Apul. Ceterum ea, quae vel coelo accidere oculis aduertimus, et in aëre fieri et in aqua; etiam illa fieri a Deo credenda sunt, cuius tutela Mundi huius et cura est.

52.) ἐξ — ἰχθύς.] Bud. Ex quo Deo, ut inquit Empedocles Physicus,

Omnia, quotquot erant, quot sunt praesentia, quotque

Orta fuere antebac, stirpes, hominesque feraeque

Inde etiam volucres, piscesque humoris alumni.

Hi versf. a Deo omnia creata esse indicant. Eosdem versf. laudat etiam Aristotel. in Metaphyf. II, cap. 4. p. 1259. B. paullo quidem aliter, aut haud

„Πανθ' ὅσα τ' ἦν, ὅσα τ' ἐστὶν ἰδ' ὅσα τε ἐστὶν
οπισσῶ,

„Δενδρεα τ' ἐβλαστήσῃ, καὶ ἀνέρες, ἦδε γυναῖκες,

„Θῆρες τ' οἰωνοὶ τε καὶ ὕδατοθρεμμονες ἰχθύς.

53.) Εοι-

Var. Lect.

ὅσα τ' ἦν deest in W. exstat vero in L. P. R. [D.] et in Aristotelis Metaphys. in not. laud. ὅσα τ' ἦν E. B. sic ὅσα τ' ἐστὶν W. L. P. R. D. ὅσα τ' ἐστὶν E. B.

Δενδρεα τ' ἐβλαστήσῃ W. L. P. R. D. Δενδρεατ' ἐβλαστήσῃ E. B.

τ' οἰωνοὶ τε W. L. R. D. τ' οἰωνοὶ τε vitiose P. τ' οἰωνοῖτε B. τ' οἰωνοῖτες E. — ὕδατοθρεμμονες B. L. R. ὕδατοθρεμμονες W. P. [D.] ὕδατοθρεμμονε E.

haud dubie materiae caussa, quam ibi tractat; veteres enim verba aliorum, quae citabant, saepius paullulum mutasse, notum est, cf. l. 5. cap. ult. ibique not. 21. In loco Aristotelis cit. sic leguntur:

Εξ ὧν πανθ' ὅσα τ' ἦν, ὅσα
τ' ἐστ', ὅσα τ' ἐστὶν
οπισσῶ,

Δενδρεα τ' ἐβλαστήσῃ, καὶ
ἀνέρες ἦδε γυναῖκες,

Θῆρες, τ' οἰωνοὶ τε καὶ ὕδα-
τοθρεμμονες ἰχθύς,

Καὶ τε θεοὶ διελιχάωνες.

— ἐξ ὧν, ex quo, sc. Θεοῦ.

— κατὰ τ. φ. E. secundum Empedoclem, physicum. Fuit Agrigentinus, Siculus, qui vixit circa a. M. 3540. Sine dubio hi versus, a N. laudati, desumpti sunt e libris, quos

scripsit de Natura, et cuius operis fragmenta collegit Henr. Stephanus in *poesi physico-philosophica* 1573. 8. Φυσικὸν dixit, quia Empedocles indagandis rebus naturae mirifice studuit — ἐξ ὧν Πανθ' ὅσα τ' ἦν, sunt omnia, quae fuerunt, praeterita, ὅσα τ' ἐστὶν, quae sunt, praesentia. ἰδ' pro ἰδε, vel, et, e. c. Homer. Il. XII. 311.

Ἐδῃ τε, κρεατὶν τε, ἰδε
πλαταὶς δεκαεσσὶν,

ὅσα τε ε. ο. futura, ἐβλαστή-
σε ὅσα sunt, Apollon. Rh. I, 1131. Νυμφῇ Ἀνχιάλῃ
ἐβλαστήσῃ. — — e. c. δεν-
δρεα, omnia fruticeti genera,
vt supra. — θῆρες, omnia
quadrupedum genera. Proprie usurpatur de bestiis fe-
ris.

20 53.) Εοικε δὲ οὕτως, εἰ καὶ μικροτερον, παραβαλλέν τον κοσμον τοις ομφαλοῖς λεγομένοις, τοῖς ἐν ταῖς
ψα-

ris. Sic Bion I, 61. de Adonide, ab apro occiso:

Καλὸς ἔων τοσσοῦτον ἐμηνύας θῆρσι παλαῖσιν;
et Incerti eis νεκρὸν Ἀδωνί
vl. 15. de illo apro:

Ὁ θῆρ δ' ἐβόωνε δαλως.
οἰωνοί, *aves*, h. l. omnia volucrum genera designat. — ἰχθύς vocat bene ὕδατοθρεμόνους, *aquae alumnos*, quia viuunt in aqua ibique nutriuntur. Ouid. Tr. l. 2, 56. *aquoreis piscibus* scripsit. Apuleius Graeca retinuit.

53.) Senf. *Haud a re esse videtur, licet sit quidem pusilla comparatio, mundum cum illis lapidibus componere, qui in fornicibus umbilici vocantur: qui medii inter utriusque partis commissuram collocati, figurae structuram atque ordinem, totumque fornicem immotum conseruant.* Noua iterum collatio ab operum umbilicis defumta; sicuti enim umbilicus ceteros lapides connectit adeo, vt totum aedificium conseruetur; ita a Deo vniuersus mundus conseruatur. Εοικε δὲ ο. omnino *haud a re esse vi-*

detur, baud absurdum, a καὶ μ. licet haec comparatio pusilla, minoris momenti respectu Dei esse videatur; nam ipse N. sentire videtur, hanc comparisonem Dei maiestati parum conuenire leuemque esse respectu Dei eiusque maiestatis. — παραβαλλέν τ. κ. ο. λ. mundum umbilicis sic dictis comparare. Eadem constructio verbi παραβαλλέν occurrit apud Aelian. in var. Hist. XII, 14. δένδροις αὐτοῖς παραβαλλέν, in Iulian. Caes. cap. 19. p. 48. Εἰ δὲ Ἀλεξάνδρος οὕτωςι τόλμαξ τίνα των ἔργων των ἑαυτοῦ τοῖς ἡμῶς ἀξίοις παραβαλλέν; Construitur etiam cum προς, vt apud Xenoph. in mem. Socr. II. 4, 5. καὶ τοι προς ποῖον πτημα των ἄλλων παραβαλλομενος φίλος αγαθος. — ομφαλός, est lapis ille in fornicibus, quo fornix connectitur atque cohaeret, nobis der *Schlusstein*. Ipse hanc vocem interpretatur τὰς ε. τ. ψ. ἢ fornicibus, οἱ μ. κ. qui ἢ medio quiescunt, κατὰ τ. ἐνδοσιν, secundum inclinationem, (durch seinen Druck). Aliam signi-

ψαλίστι λωδοίς, εἰ μεσοὶ κεκμενοὶ κατὰ τὴν εἰς ἑκα-
τερον μέρος ἐνδόσιν, ἐν ἀρμονίᾳ τηροῦσι καὶ ἐν ταξέ-
σι τοῦ πανὸς σχήματι τῆς ψαλίδος, καὶ ἀκίνητον. 54.) Φάσι
δε

Var. Lect.

20. σχῆμα exhibent E, B, W, L, P, R, D, V, G. nec tentan-
da haec lectio; nam σχῆμα τῆς ψαλίδος est status, situs, figura
fornicis, quam fornicis formam conseruat firmamque reddit ομφα-
λός. Sic supra I, 3. σχῆμα τῆς πόλεως. Sic apud Cleomed. I.
p. 107. σχῆμα τῆς γῆς. Itaque relicto coniecturam in edd. D.
et G. propositam γρ. κρημα.

significationem* vocis ἐνδόσις
vid. supra f. 13. — Haec
inclinatio fit *as ἑκατερον μ.*
in utramque partem, hac-
que in utramque partem in-
clinatione τηροῦσι, *afferuant*
umbilici ἐν ἀρμονίᾳ κ. σ. τ.
iunctura ac coagmentatio-
ne firma; nam ἀρμονία h. l.
significat *iuncturam, compa-*
gem operis, et τάξις, statum,
ordinem, i. e. umbilici iun-
ctura operis compages et
status ita connectuntur, vt
neutiquam compages pos-
sit declinare, sed perpetuo
tenorem suum retineat. —
το π. σ. τ. ψ. vid. Var. Lect.
— καὶ ἀκίνητον, et immotum,
ita vt fornix nullo modo
moueatur. Quod denique
ad vocem κόσμον adinet, eā
posita est pro Θεῷ, quia non
mundum, sed Deum umbi-
lico comparat. Est loquu-
tio impropria, vti iam ob-
seruarunt Pacius et Schulth.
Apuleius omnia omisit. Lo-

co eius adponam versionem
germanicam: „Man könnte
die Welt auch in gewisser
Absicht, wiewohl es ein klei-
nes Bild ist, mit dem fogen-
annten Schlussstein verglei-
chen, der zu oberst in der
Mitte eines Schwibbogens so
angebracht wird, daß er
durch seinen Druck gegen
beide Seiten die ganze Figur
des Bogens in Harmonie und
Ordnung erhält, und ihm
Festigkeit giebt. „ Cf. Deme-
tr. de eloc. §. 13. Εἰκοὶ γοῦν
τὰ μὲν περιοδικὰ κατὰ τοὺς
λωδοὺς ἀντεπαδουσὶν τὰς περι-
φερεῖας στοιχάζει, καὶ συντηροῦσιν.

54.) Φάσι — συγχων.]
Collationi huic addit exem-
plum a Mineruae statua, per
Phidiam fabricata, desumptum.
Bud. *Fama est etiam, Phi-*
diam illum statuarium, quum
Minervam illam, quae est
in arce, coagmentaret, in
medio eius scuto faciem suam
expressisse, oculosque salienti
arti-

ὅρ καὶ τὸν ἀγαλματοποιὸν Φειδίαν κατασκευαζο-
μενον τὴν ἐν ἀκροπόλει Ἀθηνῶν, ἐν μέσῃ τῇ ταύτης
ἀσπιδί, τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον ἐντυπώσασθαι, καὶ
συνδῆσαι τῷ ἀγαλματι διὰ τίνος ἀφάνους δημιουρ-
γίας,

Var. Lect.

Pro κατασκευαζόμενον mallet κατασκευασαμενον.

διὰ τίνος W. L. P. R. D. διὰ τίνος E. B. et eadem pro α τῇ
exhibent ατῇ,

*artificio ita deuinxisse simu-
lacro, eximere inde ut ipsam,
si quis cuperet, minime pos-
set, aliter quidem certe, quam
ut ipsum solueret simulacrum,
opusque eiusmodi compactile
confunderet.* Quum nempe
huic statuatio nomen suum
statuae Mineruae a se fabri-
catae, insculpere non liceret,
imaginem suam in clypeo Mi-
neruae ita inclusit, ut sal-
ua Mineruae statua, neu-
tquam posset eximi. Ita
rem narrat Cic. in Tuscul.
Disp. I, 15. *quid enim Phi-
dias sui similem speciem in-
clusit in clypeo Mineruae,
quum inscribere non liceret?*
Adde eund. de Orat. II, 17.
et orat. cap. 71. nec non
Val. Max. VIII. 14, 6. vbi: *qui*
(sc. Phidias) *clypeo Miner-
uae effigiem suam inclusit,
qua convulsa, tota operis
colligatio solueretur.* — Φει-
ς δὲ, fertur fama est, ἀγαλμα-
τοποιὸν Φ. statuarium Phidiam.

Paus. VII, 27. De hoc celebri
et bono cuique noto statuatio
eiusque opificiis adi Pausa-
niam passim, veluti cap. 10.
lib. V, vbi eius pater voca-
tur Charmidas, VIII, 27. etc.
nec non Plinium in H. N.
e. c. XXXIV, 19. p. 649.
ibique Harduin. — ἀγαλμα-
τοποιος, est is, qui fabricat
statuas, simulachra, *statua-
rius*, ut apud Palaeph. cap.
XXII. Sic et ibi dicitur ἀν-
δριαντοποιος. — κατασκευαζο-
μενόν, h. l. *fabricasse, ex-
struxisse, coagmentasse* Ἀθηνῶν,
Minervam, Deam tutelarem
Athenarum, ἐν ἀκροπόλει, ἐν
arce. Primo tempore haec
vrbis vocabatur Cecropia, post
ea, vrbis circuitu increscen-
te, Athenae, et superior vr-
bis pars (ἀκροπόλις) Cecropia.
Hoc factum est imperante
Theseo, inclyto magnoque
illo Atheniensium rege, qui
magnis opibus auctam poste-
ris suis hanc urbem reliquit.
Id

55.) Τούτον οὖν ἔχει τοῦ λόγον ὁ Θεὸς ἐν κόσμῳ, 21.

συνεχῶν τὴν τῶν ὅλων ἁρμονίαν τε καὶ σωτηρίαν

56.) πλὴν οὐτε μέσος ὢν, ἐνθα ἢ γῆ τε καὶ ὁ θο-
λερός

*soluta compage, simulacri
totius incolumitas interiret.*

55.) Τούτον — σωτηρίαν.] Deo accommodat comparationem *ab umbilico operis cuiusdam defuntam. Eadem*, inquit, *ratio est in Deo respectu mundi, coagmentationem universi et salutem continentis.* — οὖν, est h. l. particula transitiva, comparationi inferuiens. οὗτος h. l. est *idem*, vt supra f. 19. ταῦτα, vbi vid. n. 49. λόγος, ratio, nobis *Verhältniss*. In gleichem Verhältniss steht die Welt mit Gott, vertit Schulth. ἐν κόσμῳ, *respectu mundi.* — συνεχῶν, *continens, completens, conservans.* f. 18. καὶ γὰρ ὁ τοῦ βίου διακόσμος ὑποτακτῆς ἐυφύεται, διατετακταὶ καὶ συνεχίζεται, — ἁρμονίαν κ. σ. *coagmentationem et salutem*, nam Deus est σωτήρ ὄντως ἁπαντῶν καὶ γενετῶν, secundum f. 3. et ὁ παντῶν ἡγεμὼν καὶ γενετῶν, secundum f. 16. — ὅλων, *universi pro παντός τοῦ κόσμου.* Sic f. 3. ἁπαντῶν, f. 16. παντῶν, etc. Apul. *Ad hoc instar mundi*

salutem tuetur Deus, aptam et revinctam sui numinis potestate.

56.) πλὴν — βίας,] Quia umbilicus semper in medio fornicis sit necesse est, Dei vero sedes secundum Nostrum non in mundi medio est sita; (hunc enim locum, vt supra dixit, occupat terra,) simile, vt aiunt, claudicaret; ideo id restringit, dissimilitudinem ostendit, et supremum Mundi locum, Deo assignat, ab omni impuritate et caligine remotum, simul derivationem τοῦ οὐρανοῦ et οὐρανοῦ proponens Budaeus omnia sic transtulit: *Nisi quatenus non medio ille loco, in terra scilicet, ubi turbida regio est, sed in excelsa situs est, purus ipse in puro loco. Quem locum tum* οὐρανον *ab origine vocis dicimus, quasi terminum extremum supremorum corporum: tum etiam οὐρανον, vt usquequaque lucidum, ab omni caligine secretum, motuque omni incondito, cuiusmodi sunt qui apud nos venti sunt* et

λερος οὗτος τοπος, ἀλλ' ἀνώ καὶ καθαρος ἐν καθα-
ρῶ χωρῶ βεβηκώς, ὃν ἐτυμῶς καλοῦμεν Οὐρεα

yon

et tempestates. — — πλην, nisi quod. est particula restringendi. Cf. Hoogeu. de part. cap. XLIV, I. p. 695. Sic f. 24. πλην καὶ ὅταν. — οὐτε μασος ὦν, neque in medio mundi sit; nam masos est pro ἐν μεσῶ τῶν κόσμου τοπῶ. — ἐνθα ὅπου sita est ἡ γῆ. Supra II, 2. ταύτης δὲ το με-
σον, ακίνητον τε ὃν καὶ ἰδρῶσον, ἢ φερσεβιος ἀλῆχε γῆ. — τε καὶ ὁ θ. ὁ. τ. et turbidus, obscurus hicce locus. θολερος, est turbidus, turbulentus im-
purus. Sic ῥέθυμα θολερον apud Thucyd. II, cap. 102. p. 169. Sic θολερον πλιν-
θον dixit Theocrit. Id. XVI, 62. vbi omnino Wartoni coniectura λιαρῶν est abilienda. cf. ibi ill. Harles p. 271. Sic θολερα δακρυα in Aelian. var. Hist. XIV, 22. vbi in ind., i. e. θολερος προϊόντα, lacrumae, quae confuse, turbide et indefinenter cadunt, riui instar turbidi et imbris aucti. θολερος προβαίνειν apud Suidam est ἀσταταὶ καὶ τεταγμένως προίτναι, instabili et conturbato vacillare gressu., Opponitur h. l. vt est videre,

καθαρος, et terra dicitur τοπος θολερος, quia in ea omnia sunt turbida, i. e. pluuiis et tempestatibus omnia sunt turbulenta, nubium condensatione omnia obscura, ita vt radii solis terram semper collustrare nequeant. Posset quidem θολερος etiam de hominum infelicitate, miseria etc. intelligi, sed quia ei opponitur καθαρος, hocque vocabulum Dei sedem indicat, quam neque ventis, neque tempestatibus obnoxiam esse scribit N. adhac-
reo tantum explicationi priori. Itaque hic τοπος θολερος neutiquam est sedes Dei, ἀλλ' ἀνώ καὶ κ. ε. κ. χ. β. sed ipse purus in puro situs est loco. ἐν καθαρῶ χωρῶ, i. e. τοπῶ, ἰδρῶ, vbi nil est turbulenti, sicuti in terra, nihil inuolutum caligini et tenebris, sed Dei sedes est clara, splendida et pura; nam ipse est καθαρος, purus, i. e. splendidus, augustus nulloque caligini implicitus. Nolo cum Cellario in epit. theol. philos. p. 91. labis omnis expertem interpretari; nam hic

γον μετ', ἀπο τοῦ ὄρον εἶναι τῶν ἀνω' Οὐλυμπον δὲ,
οἶον ὁλοκαμπη, καὶ πάντος ζοφου καὶ ἀτακτου κι-
νημα-

Var. Lat.

21. Pro ἀτακτου sine sensu in B. legitur ἀπακτου, ablati.

hic non sermo est de Deo, quatenus est sanctus, sed tantum de eius maiestate Augusta, respectu hominum. Dei vero sedem esse superiorum Mundi partem, iam supra II, 2, dixit: ἥς το ἀνω-
τατον θεου οικητηριον, Οὐρανὸς ἀνομισται, et VI, 4. Τὴν μὲν οὖν ἀνωτάτω καὶ πρώτῃν ἰδὲν αὐτὸς (sc. Θεός,) εἰλαχεν, cui sententiae accessit ipse Aristoteles, quod in not. ad illum locum ostendi. Cf. paullo post f. 22. Id quod, te-
re experientia, hominibus quasi innatum et inditum, qui summi harum rerum auctoris sedem lucidam, claram et in superioribus locis sitam esse sibi persuadeant, claritatem et splendorem felicitatis signum esse opinantes; e contrario vero hominum infortunium ad imas terrae partes ablegent, in quibus omnia tenebris et caligini sunt inuoluta. Vnde et Minuc. Fel. V, 6. homines in terram proiectos dicit.

Schulth. „Iedoch ist er nicht in der Mitte, welches der Erde, dieses dunkeln (θολερὸς) Körpers Ort ist, sondern hat, wie er selbst Licht ist, (καθαρός) seinen Sitz droben in den lichtvollen Revieren.“ — Hanc Dei sedem εὐμῶς καλούμεν Οὐρανόν, i. e. vere O. vocamus. εὐμῶς, est vere (recte vertit Apul.) ab origine vocis, secundum derivationem, unde εὐμολογία. cf. f. 14. κοσμον δ' εὐμῶς το συμπαν, ἀλλ' οὐκ ἀκοσμίαν ονομασάμεν, vbi vid. not. 33. — ἀπο τοῦ ὁ. σ. τ. α. quasi terminum extremum supremorum corporum. Paullo aliter Isidor. XIII, 4. qui simul indicat, unde vox Caelum, sit deriuanda. Caelum, inquit, vocatum est, eo quod tamquam caelatum vas impressa lumina habeat stellarum veluti signa. Nam caelatum dicitur vas, quod signis eminentioribus refulget; distinxit enim eum Deus clavis lu-
mini-

νηματος κεχωρισμενον, δια γινεται παρ' ἡμιν δια
 χε-

minibus, et impleuit: solis
 scilicet et lunae orbe fulgen-
 ti et astrorum micantium
 splendentibus signis adorna-
 uit. Alias autem a superio-
 re caelando. Hoc autem
 graece Ουρανός dicitur, απο
 τον ὄραν, id est a videndo, eo
 quod aër perspicuus sit, et
 ad speculandum purior. Phi-
 lo de mund. haud longe ab
 initio: τον δε αεθριον εν κυ-
 κλω τοπον μηχανουτο, των ε-
 τος ὄροντε [1. ὄρον τε] και φυ-
 λακτυριον αυτον τιθας, αφ'
 ου και Ουρανός νομομασθαι δο-
 κα. Cf. quod ad vocem la-
 tinam adinet, Plin. H. N.
 II, 3. p. 70. et omnino Gef-
 ner. thes. — — Ολυμπος
 δ. δ. ο. Olympum vero, ut
 usquequaque lucidum; ὀλο-
 λαμπης enim est omnibus par-
 tibus, undique lucidus, et
 adsentior Gesnero in thes.
 lat. putanti: „non omne
 coelum, sed eius altissimam
 tantum et remotissimam par-
 tem, in qua Deorum sedes,
 Olympum antiquis adpella-
 tam. Senec. de morte Cl.
 Caes. [pag. 820.] Placet mi-
 bi in eum seuerè animaduer-
 ti, nec illi rerum iudicanda-

rum vocationem dari, eum-
 que quamprimum exportari,
 et coelo intra dies XXX. ex-
 cedere, Olympum intra diem
 tertium., Deinde, ut sit,
 promiscue vsurpabatur. —
 και παντος ζ. κ. α. κ. κ. et
 ab omni caligine nec non
 motu indigesto segregatum.
 Patet inde, sedem Deo-
 rum nulli caligini nullique
 confusio inuolutam esse;
 nam ατακτον κινημα,
 est motus, qui non coerce-
 tur certis limitibus, qui est
 confusus, indigestus, inordi-
 natus, δια γ. π. η, nam talia in
 nostra terra fieri solent. παρ'
 ἡμιν, apud nos, i. in nostra
 terra, et quidem δια χ. κ. α.
 β. ob tempestates vimque ven-
 torum. ανεμων βίαις pro ανε-
 μων σφοδραιν. Quae verba
 vocem ὀλολος satis illustra-
 re arbitror. Apul. Huius
 locum quaerimus; qui neque
 finitimus est terrae contagio-
 nibus, neque tamen medius
 in aëre turbido, verum in
 mundano fastigio, quem Graeci
 ουρανόν recte vocant; ut
 qui sit altitudinis finis: et
 iidem ea ratione eum ολυμ-
 πον nominant, quem ab omni
 fusi-

χερσίν καὶ ἀνεμών βίᾳ, 57.) ὥσπερ ἔφη καὶ ὁ ποιητὴς Ὅμηρος

„Ουλυμ-

*fuscatate ac perturbatione
vident liberum. Neque enim
caliginem nubium recipit, vel
pruinās vel nives sustinet:
nec pulsatur ventis, nec im-
bribus caeditur.*

57.) ὡς περ — ἀγλῆ.] Hanc
 fuam de Dei fede opinio-
 nem firmat auctoritate Ho-
 meri, quem veteres tam-
 quam auctorem omnium re-
 rum scientiis exornatum adi-
 bant, eiusque auctoritate
 in rebus, aliis forsan dubiis,
 se satis munitos credebant.
 Cf. VII. 5, ibiq. not. vlt.
 Hic locus Homeri excitatus,
 existat in Odyss. VI, v. 42 —
 45. quem Bud. sic transtulit:

*Esse solum diuis subnixum
semper Olympum*

Fama est, baud ventis tre-
mefactum, baud
imbribus vdim,

Ac procul a vinibus sub-
ductum: nubibus
illinc

*Splendida summotis can-
densque expandi-
tur aethra.*

Verba ὅτι φασί, ut inquit, ut fertur, ut fama est, indicant. Homerum hanc de

Dei sede opinionem non ex
fuarum hausisse scientiarum
penu, sed hominum se-
quutum esse opinionem,
quam Homerus tantum am-
plectebatur. — οὐλυμπόν
εἰμμενα, est Olympus θεῶν ἰ.
α. α. Deorum semper sedes
firma, i. solida, certa, nullis
calamitatibus subiecta; nam
ασφαλῆς est ἰδρακος, vt su-
pra II, 2. ἀκινήτων τε ἐν καὶ
ἰδρακῶν, et infra f. 24. ἐν ἀκί-
νητῷ ἰδρουμενος, sc. θεος. inde
est idem ac σκληρός, durus,
quod monet Harles ad Theo-
crit. Id. II. 34, p. 36, vbi:

— — — τυ δ', Ἀστραμί, καὶ
τοῦ τυ ἀδελφῆ

Κλησται δ' υδαμαντα, και
α τι περ ασφαλεις
αλλο.

— οὐτ' ὑψηλοῖς τ. neque con-
cutitur ventis. Supra V,
12. hac voce de terrae-
motu N. vtitur, vbi:
σεισμοῖς τινασσομένη sc. γῆ,
vid. not. 18. — οὐτε π. ο.
δ. neque imbribus irrigatur,
οὐτε χ. ε. neque nix ei adpro-
pinquat. Verbo simplici vsus
est Hesiodus in Theog.
vf. 702.

„Ουλυμπον δ', ὅθι φασι, θεῶν ἔδος ἀσφαλές
αἶε

„Εμμεναι, οὐτ' ἀνεμοῖσι τινάσσεται, οὔτε ποτ'
ομβρῶ

„Δευεται, οὔτε χιῶν ἐπιπλυνάται· ἀλλὰ μαλ'
αἰθρῇ

„Πεπτάται ἀνεφελος, λευκῇ δ' ἀναδεδρομεν
αἰγλῇ.

32, 58.) Συνεπιμαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ βίος, ἅπας, τὴν ἀνω
χω-

Var. Lef.

Ουλυμπον W. L. P. R. (D.) Ολυμπον E. B. dein Ουλυμπον
δ' ὅθι W. L. R. D. et sic Ολυμπον δ' ὅθι E. B. sed Ουλυμπονδ'
ὅθι P.

ἐπιπλυνάται E. B. W. L. P. R. V. ἐπιπιδνάται D. G.

πεπτάται E. B. W. L. P. R. [D.] παττάται W. — ἀνεφελος
E. B. W. L. R. [D.] ἀνεφελος P.

Ἄντως ὥς ὅτε Γαῖα καὶ Ου-
ρανός τε οὐρανὸς ὑπερθεῖν

Πιλνατο.

— ἀλλὰ μαλ' α. π. α. sed
*aethra, nubibus carens, val-
de expanditur. αἰθρῇ, aethra,*
i. splendor, serenitas aëris,
*πεπτάται, est aperta, i. ex-
panditur, et quidem ἀνεφε-
λος, sine nubibus, i. serena.*
*λευκῇ δ. α. et lucidus splen-
dor procurrit, i. circumful-
get. Haec omnia splenden-
tem et serenam Deorum esse
fedem indicant, quae nullis
calamitatibus, mutationibus
et tempestatibus obnoxia est,
sicuti terra. Apul. Haec*

*enim nec Olympo, qui est cel-
situdinis summae, contingere,
poeta bis verbis cecinit. Ver-
sus Homeri non transtulit
in suam linguam, sed ipsa
retinuit.*

58.) Συνεπιμαρτυρεῖ — νε-
φελος.] Sens. Hanc rei ad-
stipulatur totum genus hu-
manum, dum regionem su-
perioiorem Deo adtribuit; nam
omnes homines, vota nuncu-
pantes, manus tendunt ad
coelum, qua ratione non ma-
le illud est dictum:

Coelum sorte tulit simul
aethra Iuppiter at-
tum.

In

χωραν ἀποδούς Θεῷ· καὶ γὰρ πάντες οἱ ἀνθρώποι ἀνατεταμένοι τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐχὰς ποιοῦμενοι, καὶ ὃν λόγον οὐ κακῶς κακεῖνο ἀναπρωφώηται·

„Zeus

In constituenda Dei sede experientia se fulciri autumat — — Συνηπιμαρτυρεῖται, simul testatur, i. adstipulatur, consentit quoque ὁ βίος πᾶς, totum genus humanum. βίος h. l. est genus humanum, mos hominum. Bud. vertit: Huius autem rei elogium est. — ἀποδούς τὴν α. χ. Θ. adtribuendo Deo regionem superiorem, i. coelum. ἀποδιδῶμι, est tribuere, adtribuere. Ostendit, quo modo genus humanum Deo hanc regionem tribuat, sc. καὶ γὰρ π. ἡ. α. α. χ. pro καὶ γὰρ ἡμᾶς πάντες α. χ. ergo et Bud. vertit: quam ob causam ipsi manus tollimus ad τ. ε. ad coelum, εὐχὰς π. νοεῖα concipientes, idem ac εὐχαῖται, ut Homer. in Il. VI, 304.

Εὐχομένη δ' ἤρατο Δίος κοῦρη μεγαλοῖο.

et X, 295.

Ὡς εἶπεν εὐχομένης.

In marg. ed. P. laudatur Virgil. Aen. I, 93.

— — duplices tendens ad sidera palmas.

et Horat. Carm. III. 23, 1. Coelo supinas si tuleris manus.

ἀνατεταν τὴν χεῖρα, i. ε. χεῖρα τετανα, dicebatur etiam, quando sublata manu adprobatur aliquid, suffragio comprobatur. Conf. Xenoph. de exped. Cyri min. III. 2, 22. et 26. vbi vid. ind. — καὶ ὃν λόγον, secundum quod dictum, qua ratione κακεῖνο ἀναπ. illud pronuntiatum est οὐ κακῶς, baud male, i. e. καλῶς, bene. Zeus i. Sic supra II, 2. Ταύτης δὲ τοῦ μετὸν ἀκίνητον τὸ αὐτὸ, καὶ ἑδραῖον, ἢ φερεσβίος ἀλφειῶν. et f. 4. in nostro cap. de Deo: Τὴν μὲν οὖν ἀνωτάτω καὶ πρωτῇ ἑδρᾷ αὐτὸς ἐλαχεν. — οὐρανόν i. coelum latum, i. coelum immense; nam εὐρύς h. l. est idem, ac πλατύς, μίγας. — ἐν αἰθέρι κ. ν. in aethere et nubibus, quia coelum supra aethera et nubes est positum. Ceterum hic versus inuenitur in Homer. Iliad. XV, 192. Apul. Hanc opinionem communis

„Ζεὺς δ' ἐλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νε-
φελῇσι.

59.) διο καὶ τῶν αἰσθητῶν τὰ τιμιώτατα τὸν αὐ-
τὸν ἐπέχει τόπον, ἀστραὶ τε καὶ ἥλιος, καὶ σελήνη.
60.)

Var. Left.

52. Pro τοῖσιν aliquando conieci τροπὸν, i. modum semper eundem re-
sistent; at vide nos.

σελήνη' μονα τε τὰ οὐρανια δια κ. τ. λ. distinguunt E. B. L.
P. R. [D.] et hanc distinctionem sequutus est Bud. In W. vero sic:
σελήνη, μονα τε τὰ οὐρανια. δια κ. τ. λ. νε μονα τε τὰ οὐ-
ρανια transferantur ad verba praecedentia, quod inde factum pu-
to, quia δια τούτο non in initio periodi, ut solemne est, sed post
aliquot voces adparet. Sed hoc nil ad rem. Concinnior est no-
stra lectio, quia antecedens membrum, cum δια incipit; nihilominus
etiam transverso ordine legi posset, δια τούτο μονα τε τὰ οὐ-
ρανια αὖ κ. τ. λ.

munis mos, et hominum ob-
servationes sequutae, adfir-
mant, superiora esse Deo tra-
dita. Namque habitus oran-
tium sic est, ut manibus ex-
tensis in coelum precemur.
Romanus etiam poeta sic sen-
sit:

Aspice hoc sublime can-
dens, quem inuo-
cant omnes Iouem.

Hic versus, ab Apulejo cita-
tus, est Ennii.

59.) διο — σελήνη.] Senf.
Quia Dei sedes est superior
Mundi pars, ideo praestan-
tissima rerum, quae sub sen-
sus nostros cadunt, eundem
obtinent locum, sc. stellae, sol

et luna, κα τιμιώτατα, ma-
xime eximia, praeclarissi-
ma, praestantissima αἰσθη-
τῶν, rerum, quae sub sen-
sus nostros cadunt, quae sen-
sibus percipi possunt. Oppo-
nuntur νοητά, quae sub sen-
sus cadunt. τὸν α. ε. τ. obti-
nent locum eundem, sc. ἀστραὶ
ἥλιος, σελήνη. Luna una
cum sole supra cap. II. pla-
netis adnumeratur, quare
non τὸν αὐτὸν ἐπέχει τόπον.
Sed subintelligendum est ἐν
οὐρανῷ, sc. quia sol, stellae
et luna sunt τιμιώτατα τῶν
αἰσθητῶν, ideo digna haec
corpora, quae proxima sint
Olympo, Dei sedi, ideoque
ἐπέχει τὸν αὐτὸν τόπον, sem-
per

60.) μονα τε τὰ ουρανια δια τουτο, αει την αυτην
 σωζοντα ταξιν, διακεκοσμηται, και ου ποτε αλ-
 λωθεντα μετεκινήθη, καθάπερ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς
 εὐτρεπτα

Vid. Liff.

ου ποτε W. L. P. R. D. ουποτε E. B.

Προ μετεκινήθη viriose in R. μετεκινήτη.

ἐπὶ τῆς γῆς W. L. P. R. D. ἐπὶ γῆς E. B.

per obtinent locum suum in
 coelo, nec mutant. inde ver-
 tit Schulth. „daher behalten
 auch die vornehmsten unter
 den sichtbaren Wefen, die
 Sonne, der Mond und die
 Sterne immer diesen erhabe-
 nen Ort, et Apul. Vnde illa,
 quae videntur, suntque omni-
 bus praestantiora, easdem
 sublimitates regionum tenent,
 astra coelestia et Mundi lu-
 mina.

60.) μονα — ανυδιδεκται.]
 Bud. Vnde fit, ut coelestia
 concinno ordine digesta, iudat
 ipsa vices conseruent peren-
 nes et constitutas, nullique
 obnoxias mutationi, longe
 illa secus atque terrena, quae
 ita natura comparata sunt,
 ipsa in alias ut ex aliis ad-
 fectiones transeant, fierique
 identidem altera atque al-
 tera non respuant. — —
 δια τουτο μονα τ. τ. ε. ις.

σωματι, quare corpora tan-
 tum coelestia κα τ. α. ε. τ.
 semper eundem ordinem con-
 servantia, διακεκοσμηται, ορ-
 nata sunt, και ο. α. et unius-
 quam in aliam mutata na-
 turam. Supra II, 10. πω-
 τοδαπως αλλοιουμενη. — με-
 τεκινήθη, e loco suo monen-
 tur. Xenoph. de republ.
 Laced. XV, 1. τας δε αλλας
 πολιτας ευροι αν τις μετα-
 κινήμεναι, και ετι και νυν
 μετακινουμεναι. Idem de re
 equestr. VII, 6. ὑγρα τε ου-
 σα ἡ κτημη, α τι και προσ-
 πικτοι αυτη, ὑπατοι αν, και
 τον μηρον ουδεν μετακινωιη. —
 καθάπερ τ. ι. τ. γ. ε. ο. sicuti
 res terrenae, mutationi tam
 facile obnoxiae, πολλας ε. κ.
 π. α. multas mutationes et
 adfectus admittunt. De πα-
 ρος supra egi. ἑτεροωσις, est
 secundum Ammonium p. 178.
 όταν αφ' ἑτερου σωματος εἰς
 ἑτερον μεταβληθῇ, ὡς Νουβη

εὐτρεπτα ὄντα, πολλὰς ἑτεροκώσεις καὶ παρὰ ἀνα-
δεξέσθαι· 61.) σεισμοὶ τε γὰρ ἤδη βίαιοι πολλὰ
μέρη

Var. Lect.

σασμοὶ τε W. L. P. R. D. σασμοῖτε E. B. Sic et pro επι-
δρομαὶ τε in E. et B. επιδρομαῖτε. — Punctum, quod post ἀνα-
χωρήσας adparet in E. B. opo W. L. P. R. D. deletui.

αἱ λίθον. cf. Eustath. ibi in
not. excitat. et iterum Am-
mon. p. 15. Apul. ac me-
rito illis licet ordine perpe-
tuo frui, nec diuersis spa-
tiis temporum obseruantissi-
mam legem suorum aliquando
itinerum mentiuntur. Ter-
rena omnia mutationes et con-
uersiones, postremo interitus
habent.

61.) σεισμοὶ — ἀντρεψάν.]
Quantis mutationibus terra
fit subiecta, ostendit; nam
saepius uehementes terraemo-
tus multas terrae partes
discusserunt; imbres maiore
vi ruentes terram inunda-
runt; undarum excursiones
recessusque saepius continen-
tem mari obruerunt, et ma-
ri bimum adiecerunt: adde
quod vis flauium et vorti-
cium oppida funditus enertit.
Cum his et seqq. cf. supra
V, f. II. seq. — γὰρ ἤδη,
saepenumero enim σεισμοὶ β.
terraemotus uehementes. De
terraemotibus vid. supra IV,

27. seqq. Sic βίαιος Eros
apud Meleag. XIX, 3. et
XX, 4. — ἀντρεψάν, dis-
cusserunt, Supra IV, 28.
γὴν ἀντρεψόντες, et paullo
post: τῶν ἐν Αἰτῇ κρατερῶν
ἀντρεψόντων. — πολλὰ μ.
τ. γ. multas terrae partes.
— ὄμβροι τ. ἐξαισιοί, imbres
nimii et intempestiui. Su-
pra V, 12. ἐγγυμνῶν χασμῶ-
ν ἐξαισιῶν. — καταβρά-
γντες, vide supra II, 9. ὄμ-
βροι καταβράσσαντες, ibique
not. Schulth. vertit *Wolken-
brüche*. — κατεκλύσαν, sc.
πολλὰ μέρη τῆς γῆς, undis
obruunt, inundant. Xeo-
noph. de Venat. cap. V, 4.
Οἱ δὲ ὕπτοι κατακλύζουσι καὶ
αἱ ψευδαῖες. Pausan. III, 9.
κατακλύσαντες σφισὶν ἐξαιφνης
ναῦν Δίος, vbi vid. Sylburg,
pag. 225. — ἐπιδρομαὶ τε
καὶ ἀναχωρ. κ. fluctuum ex-
cursus et recessus. Supra
IV, 31. χασμάτα τε γὰρ γί-
νεται θαλάσσης καὶ ἀναχωρη-
ματὰ πελάγης, καὶ κυμάτων
ἐπὶ-

μερῇ τῆς γῆς ανερχόμενοι, οὐβροὶ τε κατεκλυσαν, ἐξαι-
σιοὶ καταρρέοντες, ἐπιδρομαὶ τε κυμάτων, καὶ
ἀναχωρήσεις πολλακίς καὶ ἡπείρους ἐθαλαττωσαν,
καὶ θαλάττας ἡπείρωσαν, βίαι τε πνευμάτων καὶ
τυφῶνων, ἐστὶν ὅτε πόλεις ὅλως ἀνέτρεψαν. 62.) πυρ-
καῖαι

Var. Lit.

Pro τυφῶνων vitiose in B. τυφάνων.

ἐπιδρομαί. — πολλακίς κ. ε. *sacpenumero quoque pelago obtrunt ἡπείρους, continen- tes, καὶ θ. η. tum rursus ma- ris alueos adiiciunt continen- tibus*, vertit Bud. *malem hu- muni mari adiiciunt, mare siccum reddunt; nam ἡπεί- ρω opponitur θαλάττω, hoc- que adhibetur, quando in eo loco, in quo antea fuit terra, erumpit mare, et vice versa ἡπείρω, quando illic, ubi antea fuit mare, conspicitur terra, vel insula, et continens in- ter se coniunguntur. Thu- cyd. lib. II, cap. 102 p. 168. αἱ τῶν νήσων αἰ ἡπείρωται, vbi Schol. p. 402. τοιαῦτα πολλὰ οἱ τὰς γεωγραφίας ἡμῖν παραδίδοντες ἀναγραφουσὶν ὅπερ ἐν τῇ πρὸς Αἰγύπτου Φαροῦ τῇ νησὶ ξυνέβη. ὁ γὰρ Ὀμηρος πελαγίαν αὐτὴν ἀναγραφὰ νῦν δὲ σχεδὸν ἡπείρωται. Schulth. „Bald werden durch fliehen- de Wogen festes Land in*

Meer, Meer in festes Land verwandelt., — ἐστὶν ὅτε, *buc accedit, adde quod. cf. su- pra f. 12. ἐστὶ δὲ ἐπεὶ κ. τ. λ. f. 13. ἐστὶ δὲ οἷς, f. 15. ἐστὶ ὅτε καὶ. Formula, sueta in prolonganda et adornanda oratione, et maiore vi posi- ta, ac καὶ. Graecis est val- de familiaris, e. c. Thucyd. II, 94. p. 154. ἐστὶ γὰρ ὅτε καὶ αἱ νῆες αὐτοὺς διὰ χρόνου κατεκλυσθήσονται, καὶ οὐδὲν στεί- γουσιν, εὐφροῦν. — βίαι π. flatus violenti, pro βίαια πνεύ- ματα, vt f. 21. ἀνεμῶν βίαις τυ- φῶνων, vid. II, 10. Wirbelwin- de vertit Schulth. ἀνέτρεψαν, evertunt πόλεις* ὁ. funditus urbes, ita vt ne vestigium earum quidem superfit. Su- pra IV, 29. de terrae moti- bus, τινες δὲ ἀνατρεπόντες κατὰ μιαν προῶσιν, ὅς καλοῦσιν Ὠσ- τας. Apul. verba mox laudabo. 62.) πυρκαῖαι — διην.]*

Bud. *denique vt incendia at- que*

καίαι τε καὶ Φλογες, αἱ μὲν, ἐξ οὐρανοῦ γενομεναι
πρῶτον, ὥσπερ φασιν ἐπὶ Φαεδόντος, τὰ πρὸς
ἑω

que inflammationes aliquae
superne delapsantes, partes
orbis exusserint versas ad
orientem, ut Phaebontis
tempore contigisse dicitur:
quaedam etiam ut e terra
erumpentes, veluti exspira-
bundae idem fecerint: ut
quum crateres Aetnae ab-
rupta terra patefacti, con-
flagrationem emisissent in-
star torrentis per terram
grassabundam. — πυρκαϊαί
τε κ. φ. incendia atque in-
flammationes. Omnia in-
cendia haec duo verba indi-
cant, quae excitat fulgur.
Supra IV, 12. πυρκαϊαὶ κα-
τὰ μέρος φλογίζουσαι ἴσ. γη
vbi vid. not. — αἱ μὲν,
quarum aliae πρῶτον, olim,
superiore, praeterito tempore.
Hanc significationem susci-
net quoque πρῶτον in Theo-
phrast. Char. c. 13, in fin.
καὶ ομνύναι μέλλων, ἀπαν
πρὸς τοὺς περιεστηκότας, ὅτι
καὶ πρῶτον πολλὰς ομνύμο-
να. — ἐξ οὐρανοῦ γ. de coelo
delabentes, i. superne, οὐρανὸς
inquit tantum fulgura, su-

perne, quasi de coelo dela-
bentia, quae loquendi for-
mula etiam in nostra lingua
est trita. — κατεφλεξαν με-
ρη κ. ἑ. exusserunt terrae par-
tes ad orientem versas. κα-
ταφλεγω, est exuro, deuro,
et proprie usurpatur de ful-
minibus, ut apud Lucian. in
Tim. p. 79. ὁ δὲ κεραυνὸς, ὡς
το ἀνακαὶον κατασκηψας, ἐκα-
το τε κατεφλεξε. Addit exem-
plum, ὥσπερ φ. ε. φ. Fabu-
la nota et copiose exornata
ab Ouid. lib. II. Metam. vbi
v. c. 214.

— Magnae percutit cum
moenibus urbes:
Cumque suis totas populis
incendia gentes
In cinerem vertunt. Sil-
vae cum montibus
ardent,

N. verbis haud obscura fa-
bulae illius enodatio inest,
quae a fulminibus, partem
terrae exurentibus, origi-
nem traxerit. πρὸς ἑω vero
addidit, quia ista calamitas
re-

ἑω μέρη κατεφλέξαν· αἱ δὲ, πρὸς ἑσπερας ἐκ γῆς
 ἀναβλυσασαὶ καὶ ἐκφυσήσασαί, καθάπερ τῶν ἐν
 Λίτνῃ

regiones ad orientem ver-
 sas maximam per partem va-
 starit. Ovidius quidem,
 regiones ad occidentem ver-
 sas quoque fuisse vastas,
 dicit; at ille genio
 suo indulgit. — αἱ δὲ, aliae
 vero ἐκ γῆς α. κ. ἴ. e. terra
 erumpebant et exspirabant
 in terrae parte occidentali.
 ἐκ γῆς opponitur τῇ ἐκ οὐρα-
 νου, ac incendia et in-
 flammationes designat, quae
 e terrae visceribus erum-
 punt, veluti e montibus,
 ignem euomentibus. Huius
 generis iam supra IV, 25. ra-
 tionem habuit. ἀναβλυσασαί,
 erumpunt. Supra IV, 32.
 ἀναφυσήματα πυρὸς, vbi vid.
 not. Vniuersim de omnibus
 hoc verbum adhiberi vide-
 tur, quae latebant, et re-
 pente ac praeter opinionem
 erumpunt, profiliunt. —
 ἐκφυσήσασαί, exspirant. Vir-
 gil. Aen. III, 580.

*Fama est, Enceladi semi-
 ustum fulmine cor-
 pus*

*Urgeri mole hac, in-
 gentemque insuper
 Aetnae*

Impositam ruptis flammam
expirare ca-
minis.

De aqua hoc verbo vitur
 Lycophr. vf. 743.

Χαρυβδὴν ἐκφυσήσαν ἐλκυ-
 σασ βυθῶν.

De somno Theocrit. Id. XXIV,
 47.

Δμῶας δὲ τὸτ' αὔσεν ὕπνον
 βαρὺν ἐκφυσάντας.

— πρὸς ἑσπερας sc. μέρη. Si-
 ne dubie regionibus terrae,
 ad occidentem spectantibus,
 haec adtribuit, quia Aetna,
 de quo vide supra IV, 25.
 in primis omnium veterum
 oculos ad se trahebat. Sic-
 ut igitur, quod ad regio-
 nes orientis pertinebat, Phaethontis exemplum laudabat,
 ita plagae occidentali addi-
 dit καθάπερ τῶν κρατῶν α.
 ἐν Α. veluti crater Aetnae
 disruptus, effusus. „wehn et-
 wa die aufgerissenen Schlün-
 de des Aetna die Gefilde
 mit Bächen von Lava über-
 strömen. haec cum seqq.
 vertit Shulth.. Pro κρατῶν
 supra IV, 25. ἀναφυσήσας di-
 xit, vbi vid. not. 59. —
 ἀναψῆ. paullo ante εἴσομαι το
 γὰρ

Λιτνη κρατηρων αναρξαγεντων, και ανα την γην
 23. Φερομενων χειμαρρῶν δικην. 63.) Ενθα και το των
 Ευσε-

υμῶν ἢ ὅτι βίαιαι πολλὰ μέρη τῆς
 γῆς ἀνεβρῆξαν. — καὶ Φερομε-
 νων ἀνα τ. γ. et (ignita ma-
 teria) per terram deuoluta;
 Φερομαι enim de omni re,
 quae cum impetu voluitur, ad-
 hibetur vt supra. χειμαρρῶν δ.
 torrentis instar. Supra IV,
 25. αἱ δὲ καὶ ῥέουσιν πολλὰ-
 κας ποταμῶν δικην, vbi vid.
 not. 60. Apul. p. 143.
 Namque immodicis tremoribus
 terrarum diffluisse humum,
 et interceptas vrbes cum po-
 pulis, saepe cognouimus. Au-
 diuimus etiam abruptis im-
 bribus prolutas esse totas re-
 giones. Illas etiam, quae
 prius fuerint continentes, ho-
 spitibus atque aduenis flucti-
 bus insulatas; alias, desidia
 maris, pedestri accessu per-
 uias factas. Quid? qui ven-
 tis et procellis ciuitates euer-
 sas esse meminerunt? quid?
 quum incendia de nubibus
 emicarunt, quum orientis
 regiones Phaethontis ruina,
 vt quidam putant, conflag-
 ratae perierunt? In occi-
 dentis plagis scaturigines
 quaedam ac proluuiones eas-
 dem strages dederunt. Sic

ex Aetnae verticibus quondam
 effusis crateribus, per decli-
 uia, incendio diuino, tor-
 rentis vice, flammiarum flu-
 mina cucurrerunt.

63.) Ενθα — ναισκούρ.]
 Sens. Quo tempore piorum ge-
 nus eximio bonore numen ad-
 fecit; quum enim iuuenibus,
 qui parentes suos, aetate iam
 confectos, humeris auferrent,
 flumen ignis undique immi-
 neret; ecce hoc ignis flumen
 ita est scissum, et huc illuc-
 que digressum, vt iuuenes v-
 na cum parentibus incolumes
 euaderent. Historiam, de
 qua Noster, pertinet ad Ca-
 tanenses, et legitur apud
 Pausaniam, X, 28. p. 867.
 hoc modo: Περὶ πλαστοῦ
 ποιοῦντο οἱ παλαιὸι γοῦρας
 ὡς περ ἐστὶν ἀλλοῖς τι τιμή-
 ρασθαι καὶ ἐν Κατὰ τῶν τοῖς
 καλουμένοις Εὐσεβείῃ. οἷς ἦν
 καὶ ἐπεὶ τῇ Κατὰ τῶν πυρ το
 ἐκ τῆς Λιτνῆς, χρύσσον μὲν καὶ
 ἀργυρὸν ἐν οὐδενὸς μερίδι ποιεῖ-
 σαιτο, οἱ δὲ ἐφενγόν ὁ μὲν κρα-
 μένος μητέρα, ὁ δὲ αὐτὸν τὸν
 πατέρα. προϊόντας δὲ οὐ συν-
 ῥαστῶν καταλαμβάναντας τὸ
 πῶς ἐπαγομένον τῇ φλογί. καὶ

Ευσεβων γένος ἐξοχῶς ἐτίμησε τὸ δαίμονιον, περι-
καταληφθέντων ὑπὸ τοῦ ῥευματος, διὰ τὸ βασιτα-
ξεν γερώντας ἐπὶ τῶν ὤμων γονεὺς, καὶ σωξεν· πλη-
σιον

Var. Lect.

23. Pro δαίμονιον, vitiose in R. δαίμωνιον, et in L. οὐχως.

— οὐ γὰρ κατετίθεντο οὐδὲ
ἐν τῷ τοῦ γονεὺς — διχῇ
σχισθῆναι λέγεται ῥυακὰ, καὶ
αὐτοὺς τὲ τοὺς νεανίσκους, σὺν
δὲ αὐτοῖς τοὺς γονεὺς τὸ πῦρ
οὐδὲν σφίσι λυμνησμένον παρ-
εξήλθεν. οὗτοι μὲν δὴ τιμὰς
καὶ ἐς ἐμὰ ἐτι παρὰ Καταναῶν
ἔχουσιν. — — ἐνθα, *tunc*
temporis καὶ τὸ δαίμονιον ἐτι-
μήσε, *piumen quoque honore*
adfecit, i. e. palam fecit,
quanti pios aestimaret, ἐξο-
χῶς, *egregie, eximie*. Sic
ἐξοχός, *praeftans* in Mosch.
Id. VII, 3.

Τόσπον ἀφαιρέτερος μῆνας,
ὅσων ἐξοχοὶ ἀστρων.
— τὸ γένος τῶν E. *genus pio-
rum*. E Pausania elucet,
iuvenes illos κατ' ἐξοχὴν νο-
catos fuisse *eusebias*. — πε-
ρικατ. sc. *eusebion, depreben-
si sunt*, et quidem vndique,
omni ex parte, sic vt nul-
lus illis pateret exitus, ὑπο
τ. ῥ. sc. *pyros, ab ignis gur-
gite*. Sic ῥεῦμα de erufla-
tione flammaram Aetnae ad-

hibet Thucyd. III, cap. vlt.
διὰ τὸ β. ἐπὶ τῶν ὤ. *hum-*
metis sustulerunt γερώντας γο-
νεὺς, *parentes senio iam con-*
fectos. Conferri debet cum
his iuuenibus Aeneas, pa-
trem suum in Troiae expu-
gnatione flammis eripiens,
vnde *pius* (*eusebias*) vocatur
ab Horat. in Carm. IV. 7,
15. vbi Iani bene *pius* prae-
tulit τῷ πατρί p. 428. Te-
ste Pausania, aurum et ar-
geptum neglexerunt illi iu-
venes eo consilio, vt paren-
tum tantum salutem consulē-
rent. — καὶ σωξεν, *et ser-*
uarunt, i. e. salutem paren-
tum prospexerunt eosque pe-
riculo liberare studuerunt.
— γὰρ ὁ ποταμὸς πυρός, *et*
quum flumen ignis. antea δι-
xit ῥεῦμα, omisso πυρός. —
πλησιον α. γινόμενος, *vnd-*
que illis immineret, omni e
parte eos opprimeret, subito,
praeter spem ἐξασχισθῆ, *scis-*
sum est. (διχῇ σχισθῆναι λε-
γεται, scribit Pausan.) παρὰ
ἐνθα

σίων· γὰρ αὐτῶν γενομένους ὁ τοῦ πυρὸς ποταμὸς,
ἐξέσχισθη, παρετρεψέ τε, τὸ μὲν ἐνθά, τὸ δ' ἐνθά,
καὶ ἐτήρησεν ἀβλαβεὶς ἅμα τοῖς γόνευσι τοὺς νεα-
νίσκους.

Var. Leff.

παρετρεψε τε W. L. P. R. D. παρετρεψέτε E. B.
τὸ δ' ἐνθά W. L. P. R. D. τοδ' ἐνθά E. B.

ἀπὸ τοῦ τ. τ. μ. ε. τ. ε. et
hic ibucque digressum est, cur-
sum suum auertit. παρατρε-
πω, est auerto, deflecto. Sic
apud Aelianum de hist. anim.
I. II. significat ex itinere
deducere, ἵνα μὴ παρατρεψῇ
τῆς ὁδοῦ ἢ αὐτὰς, sc. με-
λιττας. Apud Xenoph. in Oe-
con. XII. 17. a sermone
coepto ad alium digredi, πα-
ρατρεπομένος τοῦ λόγου περὶ
τῶν παιδευομένων εἰς τὴν ἐπι-
μειαν. Palaeph. in praef.
γενομένα δὲ τίνα οἱ ποιῆται
καὶ λογιγράφοι παρετρεψαν εἰς
τὸ ἀπιστοτέρῳ καὶ θαυμασιώ-
τερον. — καὶ ε. α. sc. δαίμονιον,
ita ut incolumes scrutaret. τη-
ραν α. pro σῶζαν. — τοὺς
ν. ε. τ. γ. iuuenes una cum
parentibus. Pausanias συν-
αὐτοῖς τοὺς γονεάς, ordine
transuerfo. Praeter Pausa-
niam et Nostrum hanc rem
memoriae tradiderunt Stra-
bo, VI, p. 302. e quo ad-
paret, duo iuuenes, Am-

phinomum et Anapiam dictos
fuisse, Seneca. de Benef.
III. 37. qui praeter Aeneam
alia exempla ibi cumulauit,
Solin. cap. V. 15. addens:
Horum memoriam ita posse-
ritas munerata est, ut sepul-
cri locus nominaretur cam-
pus piorum (εὐσεβων). Adde
Val. Max. V. 4. ext. 4. Clau-
dian. Idyll. VII. Seuerum, si-
ue potius Lucil. in Aetna,
vbi merito inspicendus est
Wernsdorfius p. 369 — 384.
in Tom. IV. Poet. lat. min.
qui Vir celeberrimus ex-
cursum huic rei confe-
crauit, permultos scriptores,
a quibus illa historia me-
moriae fuit tradita, lauda-
uit, totamque rem tanta cu-
ra et ἀκριβεῶς illustrauit at-
que exposuit, vt Germania
tali de viro merito sibi gra-
tulari debeat. Apul. In quo
periculi vertice egregium pie-
tatis meritam fuisse cognoui-
mus. Namque eos qui prin-
cipio

νισκους. 64.) Καθολου δε, ὅπερ ἐν νηὶ κυβερνητης, 24.
ἐν αἰρματι δε ἡνιοχος, ἐν χορῳ δε κορυφαιος, ἐν πο-
λας

Var. Lect.

24. ἐν νηὶ W, L, P, R, D. ἐν νηὶ E, B.

cipio fragoris territi, sensum tamen clementiae misericordiaeque retinebant, et grandaeuos parentes ereptos volucri clado suis cervicibus sustinebant; illa flammaram fluentia diuino separata discidio, quasi duo flumina ex vno fonte manantia, locum illum ambire maluerunt obfisione innocenti. Inerant boni baiuli, religiosi sarcinīs occupati.

64.) Καθολου — κοσμου.] Sens. *Vt omnia complectar, quod in naui est gubernator, in curru auriga, in choro praecentor, in urbe lex, in exercitu dux; id Deus in mundo.* Comparationes illas, in quibus illustrandis supra fuit copiosus, denuo lectoris oculis, immixtis duabus nouis comparationibus, quarum antea nullam mentionem fecerat, subiicit. — Καθολου, idem quod supra αἰς το πᾶν απαν, in genere, vniuersim, vt Plutarch. de educat. cap. IV, 1. Καθολου

μεν οὖν απαν. — κυβερνητης, gubernator naui, qui clauum tenet puppimque dirigit, vt monet Bach. in ind. ad Xenoph. Ab hoc distinguendus est πρῳρος, qui proram naui regit, et κυβερητου διακονος vocatur in Xenoph. Oecon. VIII, 14. vel πρῳρατης a Xenoph. de republ. Athen. I, 2. Adde quae monet Scheffer. et Kühn ad Aelian. Var. H. IX, 40. p. 487. Distinguendus est etiam κυβερνητης a ναυκληρος, de qua distinctione conf. Hoepfn. ad Eurip. Cycl. p. 197. — ἐν αἰ. η. in curru auriga. Hanc et antecedentem similitudinem supra non in medium protulit. — ἐν χορῳ δ. κ. vid. f. 16. ἐν πολας δ. ν. vid. f. 25. ἐν στρ. δ. η. vid. f. 17. τὸντο θ. ι. κ. hoc est Deus in mundo. i. e. sicut gubernator naui dirigit nauem etc. ita Deus totum dirigit mundum, est causa primaria constitutionis mundi. Apul. *Postremo,*
T quod

λαί δε νομός, εν στρατοπέδῳ δε ἡγεμῶν· τούτο Θεός
εν κόσμῳ· 65.) πλην καὶ ὅσον τοῖς μὲν, καμὰ-
τη-

quod est in triremi gubernator, in curru rector, praecentor in choris, lex in urbe, dux in exercitu, hoc est in Mundo Deus.

65.) πλην — ασθενεας.] Sicuti Noster iam supra f. 21. dissimilitudinem ostenderat, quae inter Deum et ὁμῶλον intercederet; ita etiam dissimilitudinem Dei et gubernatoris etc. ostendit: nisi quod labor, pergens, et motus multiplex illos exerceat, et curae angeant variae; huic contra omnia succedant illaborata, omnis molestiae expertia, citraque corporis infirmitatem. — πλην καὶ ὅ. nisi quod. cf. f. 21. ibique not. 55. — τοῖς sc. κυβερνήτῃ etc. καμὰτηρον sc. εἶναι, laboriosum, molestum est. Cf. Ammon. p. 228. — το ἀρχαν, imperare, muneris gubernatio; nam ἀρχαν substantiui vices sustinet, et omnem gubernationem et administrationem denotat, quae hominibus illis incumbit. — πολυκινητὸν, multo cum motu coniuncta sit καὶ π. et multa cum cura. Hoc dicitur de omnibus, quos

in perficiendis et agendis suis negotiis multiplex cura et sollicitudo angit premitque; illud vero vocabulum de iis, quos in negotiis conficiendo multiplex variusque exercet labor. Longe aliter vero in Deo. τῇ δὲ ἐστὶ ἀλυπον α. τ. huic vero sine molestia et labore succedit το ἀρχαν. ἀλυπον opponitur τῇ καμὰτηρον, et dicitur de iis, quae nobis non sunt molestiae, impedimento et sollicitudini. Sic Xenoph. in Oec. cap. VIII, 8. δια τι δὲ ἄλλα ἀλυποι ἀλλήλοις εἰσιν οἱ ἐμπλεοντες, vbi bene Bach. ἀλυπος, qui alteri non molestus est. Xenoph. in Hier. IX, 9. προσοδὸν ἀλυπον dixit, vestigal, cuius non molestum, non graue. Idem de Venat. V, 3. βορρα ἀλυπα, Boreas non saeuus, qui nobis non est molestiae, vbi bene reiiicit Zeune veterem lectionem αλυτον. αλυποτατος apud Xenoph. de re equestr. III, 12. i. e. qui est maximae utilitatis, vt interpretatur Zeune. — ἀπὸν opponitur τῇ πολυκινητὸν. i. e. qui laboris est expertus. — καὶ πικρὴ καὶ σ. καὶ. omnis infirmi-

τήρον το ἀρχεῖν, πολυκίνητον τε καὶ πολυμερῆμον
 τῷ-δε, ἀλυπον, ἀπονον τε καὶ πάσης κεχωρισμένον
 σωματικῆς ἀσθενείας· 66.) ἐν ἀκίνητῳ γὰρ ἰδρυ-
 μένος,

Var. Lect.

ἀπονον τε καὶ πάσης iubens recepi e L. R. et D. e more Nostri;
 καὶ omittunt E. B. W. P.

σωματικῆς ἀσθενείας E. W. L. P. R. D. Infalſe legitur in B,
 σωματικῶς ἀσθενείας.

firmitatis corporis expertus. cf.
 supra f. 12. ibique not. 22.
 Opponitur τῷ πολυμερῆμον.
 Apul. nisi quod ceteris æ-
 rumnosum, et multiplex, et
 curarum innumerabilium vi-
 detur esse hoc ipsum, alicuius
 officii principem fieri; Deo
 vero nec tristis, nec onerosa
 est imperii sui cura. ●

66.) ἐν — Φυσεῖν.] Deum
 in regendo mundo om-
 nis curae, laboris et corpo-
 ris infirmitatis esse expertem,
 pluribus ostendere conatur.
 Bud. quippe cui in loco stabi-
 li immotoque collocato, omnia
 mouere et circumagere pro
 arbitrato liceat, quo libitum
 est cunque, et quo modo libi-
 tum est, idque diuersis in
 formis simul atque naturis.
 — — ἰδρυμένος, collocatus
 est. Hac voce saepius
 N. vitur de Dei sede, cf.
 supra f. 4. 12. etc. — ἐν
 ἀκίνητῳ, sc. τοῦ. Sic Home-

rus (vid. f. 21. ibiq. not. 56.)
 οὐλυμπον, θεῶν, ἰδὸς ἀσφα-
 λες αἶα dixit. — πάντα κινεῖ,
 omnia mouet, καὶ περιεγίγναι,
 et circumagit, circumuoluit.
 Haec duo verba etiam su-
 pra coniungit, f. 12. ἥλιον
 τε κινεῖν καὶ σελήνην, καὶ τὸν
 πάντα οὐρανὸν περιεγίγναι. Ad-
 hibet etiam vocem περιεγίγναι
 de coeli motu, Cleomed. I.
 p. 99. — ὅπου βούλεται, quo
 vult. ὅπου locum, ad quem
 corpora vult commouere,
 denotat. καὶ ὅπως, et quo
 modo. ὅπως modum motus
 indicat; itaque ὅπου β. κ.
 ὅπως, i. Deus omnia corpó-
 ra mouet, quo vult et quo
 modo; et quidem ἐν ἰδεαῖς
 διαφοραῖς, in diuersis formis.
 Cf. omnino f. 12. τὸ μετα-
 ἑστώσης καὶ ἀπλῆς κινήσεως
 παντοδαπὰς ἀποτελεῖν ἰδεάς. —
 — καὶ Φυσεῖν, et naturis.
 Φυσεῖς ad varia corporum gé-
 nera, quae Deus mouet; v.

μενος, πάντα κινεῖ καὶ περιάγει, ὅπου βούλεται, καὶ ὅπως, ἐν διαφοροῖς τε ἰδέαις καὶ φύσεσιν. 67.)
25. Ὡς περ ἀμελεί καὶ ὁ τῆς πόλεως νόμος, ἀκίνητος ὢν, ἐν ταῖς τῶν χρωμένων ψυχαῖς πάντα οἰκονομεῖ

Var. Lect.

τι ἰδέαις in R.

25. W. L. P. R. D. post ὢν distinguunt, commate post ψυχαῖς deleto, quas sum sequutus. E. et B. contra post ψυχαῖς, vt omnis series verborum ἐν ταῖς τῶν χρωμένων ψυχαῖς referatur ad νόμος, ἀκίνητος ὢν, quod non probō; nam lex iam per se ipsa est immobilis, minime in animis ciuium, qui tantum illi morem gerere coguntur. Cf. not.

c. ad coelum, planetas, etc. est referendum; idem vero ad varias formas, quibus illa corpora in oculos nostros incurrunt. Apul. Namque nobis circumfert et regit cunctas formas natura, quas diuersis regionibus commouens. Reliqua cum his cohaerentia, vide mox.

67.) Ὡς περ — πολιτεῖαν.] Sens. Simili modo lex ciuilis quoque est immobilis, regitque, quod ad animum ciuium pertinet, omnia in republica. — Ὡς περ, particula comparationis pro ὡς αὐτως. — ἀμελῶς, vide supra. — ὁ νόμος τῆς πόλεως, lex urbis, imo non urbis solum, sed ciuitatis totius, in qua homines legibus obstricti, vitam degunt; nam πόλις saepius non urbem solum, sed totam ci-

uitatem, rempublicam designat; inde bene vertit Schulth. „das Gesetz eines Staats.“ — ἀκίνητος ὢν, est immobilis, quia omnes ciues legi obtemperare, nec eam rescindere debent. — οἰκονομεῖ, regit, administrat, moderatur, vt in Xenoph. mem. Socr. IV. 3, 13. οὗτος τα μέγιστα μὲν πραττῶν ὁράτας, ταὐτὰ δὲ οἰκονομῶν ἀοράτος ἡμῖν ἐστίν. — πάντα τα κ. τ. κ. omnia quae ad totius ciuitatis salutem spectant, et quidem ἐν ταῖς τ. χ. ψ. in animis eorum, qui vtuntur lege. nam χρωμένοι sc. νομοφ. sunt homines, qui lege obstricti, morem gerunt, licet vario modo, et diuersa ratione (quod statim adparet) officia et negotia, quae lex postulat, explicant. Apul.

μεῖ τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν. 68.) ἐφεπομενοὶ γὰρ αὐτῷ, δηλονότι ἐξίσουσιν, ἀρχόντες μὲν, ἐπὶ τὰ ἀρχαῖα

p. 144. *ut est lex ciuitatis semel promulgata, perpetuis observationum rationibus fixa, ipsa quidem immutabilis, at eius arbitrio parentium mentes agitantur, natuque eius et dominatione flectuntur.*

68.) ἐφεπομενοὶ — προσήκοντα.] Enarrat varia negotia, quorum quisque legis causa rationem habeat necesse est; *ex eius enim praescripto conferunt profecto se magistratus ad praetoria, legislatores ad propria tribumalia, senatores autem et concionatores in sibi destinatos confectus.* Sic haec translata sunt a Pacio in marg. P. — γὰρ ἀρχόντες *i. e. sc. νομοφ.* morem legi gerunt, ei obediunt. ἐφεπομαι enim est *sequor*, ut apud Palaeph. c. XXXIV. ubi quoque cum casu tertio construitur: *ὅτι καθαρῶντι αὐτῷ ἐφασκετο τὰ τετραποδία.* Absolute occurrit in Xenoph. apolog. Socr. l. 23. *ἐκαστὰ τῶν ἑταίρων ἐκκληψάμενοι βουλευμένων αὐτοῦ, συνηφασκετο, ἀλλὰ καὶ ἐπισκώψαμενοι.* Probe vero discer-

nenda est haec vox ab ἐφῶπω, quod est *incolo, teneo*, ut apud Hesiod. in Theog. vs. 366.

Ἄνθρωποι πολυσυμπεριεστώτες γὰρ καὶ βενδῶσι λιμνῆς

Πατὴρ ὁμῶς ἐφῆπονσι,
— δηλονότι *i. et omnino, profecto se conferunt, eunt.* Et si ἐξίσουσιν hic est *prodire, se conferre*; omnino tamen *ἐξόδου*, vel tale quid est subaudiendum, sicque hoc verbum locum a quo et ad quem, ut aiunt, significat. — ἀρχόντες, de qua voce antea dubitavi, an sc. de archontibus, magistratu illo Atheniensi sit intelligenda, nec ne; nam ob ἀρχόντων, quod est *domus magistratuum conuentibus destinata*, principes cuiuslibet generis siue ordinis designare potest. Hutchinso-nus in dissert. II. Cyropaediae praemissa, Oxon. 1727. 4. haec de ἀρχόντων, ut est videre in ind. ed. Lips. sub h. v. scripsit: „Iudicium praetoria, siue loca, in quibus principes viri ad ius reddendum, dicendum, interpretandum iuuenumque mores

χει· θεσμοδεται δε, εις τα οικια δικαστηρια· βουλευται

res effingendos confidebant., In hac significatione occurrit apud Xenoph. in Cyrop. I. 2, 3. Apud eundem VIII, 1. p. 299. est etiam *regia domus*, VII. 5, 3. *procerum aedes*. At quia θεσμοδεταις, βουλευταις et εκκλησιασταϊς proprius, vbi confidebant, adsignatur locus, veluti δικαστηριον, συνεδρια, malletm αρχοντες de Archontibus, et αρχων de loco illo, vbi hi magistratus conueniebant, intelligere; nam si αρχοντες sint principes, non debuerat addi θεσμοδεταις etc. quoniam omnino hi numero principum sunt adscribendi. Bud. vertit principes: Apuleius et Pacius magistratus. Schulth. die Archonten. — θεσμοδεταις i. τ. ο. δ. legislatores ad propria tribunalia. — θεσμοδότης est legislator, nam θεσμος est lex. Pausan. IX, 36. p. 784. Δρακοντος Αθηναϊοις θεσμοδετησαντος, vbi Kühnius monet, Draconis leges a primo eorum exordio θεσμος fuisse dictas, inde νόμος latiore habere videtur, significationem.

cf. f. 26. — δικαστηριον, est locus, in quo iudicia de omnibus, qui accusati erant, ferebantur. Sic Epaminondas ad se defendendum, παραλθων εις το δικαστηριον, secundum Aelian. in Var. Hist. XIII, 42. Pausan. I, 28. p. 69. εστι δε Αθηναϊοις αλλα δικαστηρια, ουκ εις τοσούτης δεξής ηκοντα, vbi nomina horum iudiciorum profert. Aelian. in Var. Hist. V, 15. δικαστηρια Αττικα itidem describit, in quibus fuit Αραιοι παγοι, Παλλαδιον, Δελφικον, vbi iudicia in homicidas exercebantur, ad quem locum Scheffer. laudat Polluc. lib. VIII, c. 10. Quia itaque δικαστηριον proprie fuit locus, in quo iudicia ferebantur, N. vero legislatoribus vocem illam tribuit, bene addidit οικια, propria, i. quae legislatores tantum adibant, ibique saluti ciuitatis prospiciebant. adde not. seq. — βουλευταις, senatores vertit Bud. et Pac. Schulth. Rechtsgelehrte. βουλευαν, est deliberare, decernere, consulere reipublicae. cf. Xenoph. de republ.

λευταὶ δὲ, καὶ ἐκκλησιαστοὶ εἰς συνέδρια τὰ προση-
κόν·

publ. Atheniens. I, 6. Εἰποι
ἔαν τις, ὡς εἶχον αὐτοὺς μὴ
εἶν λεγαν πάντας εἶξῃς, μὴδὲ
βουλευεν, ἀλλὰ τοὺς δεξιω-
τάτους καὶ ἀνδράς ἀρίστους·
οἶδε καὶ ἐν τούτῳ ἀρίστα βου-
λευόντας, εὐντες καὶ τοὺς πο-
νηροὺς λεγαν, cf. ibi in ind.
Zeune. In ed. Lipsf. addi-
tum est: „nam fermo est de
his, qui suadent, monent,
in consilio deliberantium
sunt., Ibid. f. 9. καὶ βου-
λευσούσιν οἱ χρηστοὶ περὶ τῆς
πόλεως. Inde ii, qui salutis
reipublicae consulebant, pu-
blicae salutis prospiciebant
eiusque rationem habebant,
βουλευταὶ vocabantur. Cf.
Ernesti ad Xenoph. mem.
Socr. II, I, 18. p. 7. —
ἐκκλησιαστοὶ, concionatores
Bud. et Pac. Redner, Schulth.
Ammen. p. 67. Ἐκκλησιαὶν
εἰλεγον οἱ Ἀθηναῖοι τὴν συνέδον
τῶν κατὰ τὴν πόλιν, simul-
que ibi differentiam κατα-
κλησεως et ἐκκλησιας osten-
dit. Bene ibi obseruatur:
„Athenis quouis mense ter
populus conuocabatur, ut
lites diiudicaretur et de re-
bus dubiis decreta fierent.
Hae conciones adpellaban-

tur ἐκκλησιαὶ νομιμοί, κυριαί.
Exigente rerum necessitate
etiam extra ordinem popu-
lus Atheniensis conueniebat,
et eiusmodi conciones voca-
bantur ἐκκλησιαὶ προσκλητοί,
siue συγκαλητοί. Schol. Ari-
stophi. ad Acharn. vf. 19.,
Inde αἱ ἐκκλησιαὶν συγκαλήσεις
τοὺς Συγκουσίους scribit Ae-
lian. in V. H. XIII, 37. ἐκ-
κλησιαὶς οὐσῃς Ἀθηναῖοις, V,
12. ἐμελλεν αἱ τὴν ἐκκλησιαὶν
παριέναι, IV, 10. ἐποίησαντο
τὴν ἐκκλησιαὶν, Demosth. pro
Coron. c. 62. p. 440. Inde
ἐκκλησιαῖζαν, concionem ba-
bere, apud Xenoph. de re-
publ. Athen. c. I, 9. Deni-
que ἐκκλησιαστής, est is, qui
in tali concione aut coetu po-
puli, suffragium fert, quod
est ψηφοφορίαν, vnde dicit Lu-
cian. in Tim. p. 125. ἐκκλη-
σιαστής ψηφοφορήσας, vbi v.
Barlaeum. — αἱ συνέδρια, ad
confessus, in ihre Collegien
vertit Schulth. Erat συνέδριον
collegium, quod ii, qui huic
rei erant delegati, adibant,
eὖ consilio, ut de summis re-
bus deliberarent. Sic concilium
Achaicum, quod omnes
Achaei frequentabant. Pau-
san.

κοντα. 69.) και ὁ μὲν τις, εἰς τὸ πρυτανεῖον βαδίζει, σιτησόμενος· ὁ δὲ, πρὸς τοὺς δικάστας, ἀπολογησόμε-

Var. Leff.

μὲν τις W. L. P. R. D. μὲν τις E. B.

σιτησόμενος W. L. P. D. σιτισόμενος E. B. σιτησόμενος R. male.

An. VII, 7. p. 538. Συνεδριον δὲ οὖν Ἀχαιοὺν καλουμένον, καὶ ἀπο κοινου λόγου βουλευματώ τε ἢ Ἀχαιοῖς καὶ τῇ στρατῷ. Ille qui tali συνεδρίῳ intererat, nominabatur συνεδρος, unde et illi, qui in bello ducis iussu sententiam suam proferebant, vocabantur συνεδροι; ideo Onofander cap. III. dicit: Ἀριστῶδω δὲ αὖ καὶ συνεδρους. — — τὰ προσηκόντα, sibi destinatos, adtributos, quos tantum βουλευταὶ et ἐκκλησιασταὶ frequentabant. Antea dixit αἰκασα. Apul. et ut ex scitis eius magistratus tribunalia, principia milites frequentabant, recuperatores iudicii praesidebunt: decuriones etiam, quibus est ius dicendae sententiae, ad confessum publicum commeabunt.

69.) καὶ — ἀποθανούμενος.] Bud. Rursus is in Prytaneum it, cui scilicet id datum est, in eo ut publico vi-ctu epuletur; alter rapitur ad iudicium, causam ut ibi

dicat; in carcerem alius compingitur, ut supplicio afficiatur illic. — ὁ μὲν τις, alius βαδίζα, incedit, se confert. Dicitur βαδίζω de eo, qui tarde, pedetentim incedit, et opponitur τῷ τρέχω, ut apud Xenoph. de republ. Laced. VIII, 2. τρέχοντες, ἀλλὰ μὴ βαδίζοντες. Bene vero hic positum est pro ἀναβαίνω, quia Prytaneum in arce Athenarum erat situm. — — αὖ το π. ad Prytaneum. πρυτανεῖον distinguendum est a πρυτανείᾳ, de quo vide Ammon. p. 234. et qui ibi laudantur in not. adde Zeune ad Xenoph. de republ. Atheniens. I, 16. p. 59. seq. et in ind. sub voce πρυτανείᾳ, nec non ind. ad Xenoph. de exp. Cyri min. — πρυτανεῖον, Athenis in arce fuit locus, in quo magistratus concilium habebant, et de summis rebus deliberabant, in primis ut videtur, τῇ σιδήρῃ καὶ πασσιν τοῖς ἀψύχοις διακονοῖν ibi secundum Pausan. I, 28. p. 70. ibi

σόμενος ὁ δὲ, εἰς τὸ δεσματήριον, ἀποθάνουμενος, 70.) γίνονται δὲ καὶ δημοδοῖναι νομίμοι, καὶ παύνη-
γυρεῖς

Ibi publice alebantur bene de republica meriti, quare N. addit σιτησόμενος. σιτομακκῶς vero non solum est edo, epulor, sed et cibum praebeo. ut apud Arrian. de Venat. XIII, 1. Καὶ δὲ χαμῶτος μὲν ὥρῃ ἀπαξ σιτασθαι τὰς κύνες εὐλογον προ τῆς ἐσπερας. Plato in Apolog. Socr. aperte scribit: ὡς τὸν τοιοῦτον ἀνδρᾶ ἐν Πρυτανεῖᾳ σιτασθαι, p. 84. In Prytaneo quoque νομοὶ οἱ Σολῶνος εἰσι γεγραμμένοι, secundum Pausan. I, 18, p. 41. nec minus alia ibi conferuabantur, vid. eund. ibid. — — ὁ δὲ, alius vero, πρὸς τοὺς δ. ad iudices. δικασ- ναι nominabantur, qui prae- erant δικαστηρίῳ, (vid. not. praec.) et qui erant iudices capitalium plerumque rerum et difficillimarum. Adde ind. ad Aelian. Var. H. sub h. v. — ἀπολογησόμενος, ad se de- fendendum, causam dicen- dam, ὁ δὲ, alius denique, αἰς τὸ δ. in carcerem, ἀποθάν. Pacius vertit moriturus, sed facio cum Bud. vertente: ut sup- plicio adficiatur illic, quod rei magis conuenit. Sic et

Schulth. „seine Strafe zu em- pfangen.“, Vid. ind. Apul in his et seqq. morum Rom. rationem habuit: et alius ad Minutiam frumentatum ve- nit: et alius in iudiciis dies dicitur: reus ita purgandi se necessitate, ut insectandi stu- dio accusator venit: ille mo- riturus ad supplicii locum ducitur: hic ad conuiuii re- potia vespertinus comestator adueniat.

70.) γίνονται — κεκλη- ποτων] Senf. sed et legitimae epulae populo exhibentur, et annui conuentus habentur, et Deorum sacrificia fiunt, he- roumque cultus, ac defun- ctorum inferiae. — — γί- νονται, fiunt, instituuntur δὲ καὶ δημοδοῖναι, epulae popu- lo institutae; nam δοῖνη est epulum, i. solemne et publi- cum conuiuium. Hesiod. in Scut. Herc. 114.

— — τὰ σφίσιν πολὺ φιλ- τερα δοῖνη.

Palaeph. I, 8. κεκλημεναι δὲ οἱ κενταυροὶ παρὰ τῶν Λακί- δων ἐπὶ δοῖνῃ. cf. etiam Bach. in ind. ad Xenoph. Oecon. sub h. v. Vocantur νομίμοι,

γυρσεις ενικνυσιοι, θεων τε θυσιαι, και ηρωων θερα-
πειαι,

legitimae, vt paullo post νομιμον εξουσιαν, quia e lege institutae erant. — — και π. i. coetus celebres singulos per annos, annui. est vero proprie πανηγυρις „celebritas dierum festalium, quibus omnis generis ludicra instituere, variarum rerum venalium forum exornare, veteres Graeci consueuerunt,, vid. ind. ad Aelian. var. Hist. Xenoph. in Hier. I, II. επι δε τούτων έκαστα δι μέν ιδιωται ερχονται και εις πολεις, εις αν βουλωνται, θεαματων ενεικα, και εις τοις κοιναις πανηγυρσις, ενθα, ει αξιοθεατα δοκει αναις ανθρωποις, συναγεται. Cf. eiusd. Cyrop. VI. I, 7. Herodot. I, 31. vbi est coetus bouinum in festo. Palaeph. cap. LI. Αργαι, πολιορχον αυταις την Ηραν ηγονται. και δια τουτο και πανηγυριν αυτη τεταγμενη εγουσιν. add. Thucyd. V, 50. — ενικνυσιοι, annui, anniuersarii. — θεων θυσιαι, Deorum sacrificia. cf. Ammon. p. 124. seq. Proprie, et ab antiquissimis scriptoribus adhibetur de thure, frugibus et primitiis; aliis vero est idem

ac σφαζαι, vide not. ad Ammon. Inde θυσια, quod h. l. de thure et de boum matatione adhibetur. — ηρωων θεραπειαι, cultus heroum, Ηρωας esse homines, qui ob praeclaras res gestas, ob virtutem eximiamque animi indolem digni habiti sunt, qui in Deorum numerum referrentur, constat. Ita nominantur Hercules, Castor, Pollux. Addit θεραπ. quod h. l. cultum diuinum, quo eos prosequuti sunt homines, indicat. Sic homines Deos θεραπευειν dicuntur, quando eos cultu et veneratione prosequuntur apud Xenoph. in mem. Socr. II. I, 28; αλλ' εις τους θεους ιλεως αναι σοι βουλα, θεραπευειν τους θεους. Ibid. I. 4, 10. ουτι εγω υπερβω το δαιμονιον, αλλ' εκεινο μεγαλοκρεισσερον ηγουμεαι, η ως της εμης θεραπειας προσδασθαι. ουκουν, ειη, οση μεγαλοκρεισσερον αξιοι σε θεραπευειν, τοσουτω μαλλον τιμητειν αυτο, in quo loco adhibetur de Diis, quando hominum gerunt curam, vt ibi obseruat Ernesti. — — χοαι κ. inferiae mortuorum. χοαι, Latinis inferiae dictae,

παισι, καὶ χάρι κεκμηκοῦν. 71.) ἀλλὰ δὲ ἀλλοῖς ἐνεργουμένοι κατὰ μίαν προσταξίν, ἡ νομιμον ἐξουσίων, σωζει το τοῦ ποιησαντος οὕτως.

72.), Ποι

Var. Lect.

προσταξίν E. W. L. P. R. D. πρὸς ταξίν vitiose B.

οὕτως W. L. P. R. D. οὕτος E. B. male; ideo recte in meo exemplari ed. B. emendatum est a quodam V. D. οὕτως. Bene quidem omnia cohaerent; attamen in mentem venit: σωζει το τοῦ ποιητου, γραψαντος οὕτως,

dictae, sunt *sacra, quae mortuis fiunt*, σπονδαί των νεκρων, et constabant liquoribus, veluti aqua, vino, lacte, sanguine. Inde bene et proprie χάρι dicuntur *libamina* apud Lycophr. vf. 1184.

Ὅς δὲ παρ' αὐταῖς τλημονος βανα χάρι

Ῥαθρων Ἐλαφρου προσθεν ἐκτερισμένης.

κεκμηκοῦν, *mortuorum, defunctorum*, vt penes Aristotel. de moribus, I, II. p. 17. D. μάλλον δ' ἴσως το διαπορεσθαι περὶ τοὺς κεκμηκοῦς, σπειρος ἀγαθου κοινωνουσιν, ἡ των ἀντικαμνων. De Apuleio mox.

71.) ἀλλὰ — οὕτως.] Bud. *Sic alia ab aliis facta vno vel imperio, vel legis vna auctoritate, adseruant eum qui obtemperat.* Ultima verba huius versionis non ca-

prio, mecumque facit Pacius. vertens: *re ipsa illud poetae confirmant.* — —

ἀλλὰ δ. α. ε. *alia ab aliis facta*, i. non solum ea, de quibus hucusque disserui, sed et alia, quae fiunt κατὰ μ. π. *secundum vnum idemque praescriptum.* Supra f. 17. πάντα δὲ ὑφ' ἐνᾶ σημαντορι κινῶνται κατὰ προσταξίν του το κρατος εχοντος ἡγεμονος, vbi vid. not. 44. ἐνεργουμένα vī quadam positum pro γινομένα. — — ἡ ν. ε. *vel secundum auctoritatem, praescriptum legis*, σωζει, *adfirmat* οὕτως omnino, certe το sc. ἔρημα τ. π. *dictum poetae*.

ποιεω, proprie est *fungo*, tunc ad omnia, quae excogitantur arte, siue quae fiunt manibus, transfertur. Apul. *Sunt et publicarum epularum adparatus; et lectiſſernia* *Deo.*

- 72.) „Πολις δ' ὅμου μιν θυμιαμάτων γαίης,
 „Ὄμου δὲ παιανῶν τε καὶ στενεγμάτων.
 26. 73.) Ὀυτως ὑποληπτεον καὶ ὑπο τῆς μεζονος πολέως,
 λεγῶ

Deorum, et dies festi, ludi scenici, ludique Circenses. Diis sacrificatur, Geniis ministratur: obis libatio profunditur, aliusque alio fungitur munere: parentque omnes iussis legum et communis imperii.

72.) Πολις — στενεγμάτων.] Bud.

Sic urbs simul plena est vaporibus sacris,

Resonatque cantibus piis ac lucibus.

Sunt haec verba Oedipi, apud Sophocl. in Oed. tyranno, vf. 4. seq. — ὅμου — ὅμου, partim, — partim, modo — modo. πολις γαίη, urbs est repleta, plena, referta. Sophocl. in Philoct. vf. 896.

— βοῆς δὲ καὶ δυσσομίας γαίης, vbi Schol. p. 185. α, πεπληρωμένος αὐτῆς τῆς δυσσομίας, Anacreont. XXIX, 24. γεμον τε Παύλου, vbi Born. p. 102. „γεμον; plenum esse, proprie dicitur de nauibus onustis et multo onere grauatis, sic Xenoph. in Oecon. VIII, 12. γαίης δὲ πᾶσι πάντα φορτισίων. Dionys. Hal. II, 34. τρυφερώς τροφῆς παντοίας γε-

μονσαι. Cf. Hoepf. p. 197. ad Eurip. Cycl. Inde bene vertit Bud. resonat ob παιανῶν et στενεγμάτων. — — θυμιαμάτων, vaporum, suffimentorum thuris. — — παιανῶν, cantuum. Proprie παιανες vocabantur carmina in honorem Apollinis: tamen et alia hoc nomen mutuata sunt, quorum duplex genus constituit Scaliger arte poet. lib. I. cap. 44. p. 108. alterum, quo in victoria Diis immortalibus gratulabantur cum acclamatione, alterum quo laudes celebrabant sine acclamatione. Vide plura apud Suedorf. de Hymn. vett. §. 3. p. 9. — στενεγμάτων, suspirii, luctus, querelarum. Apul. Videasque illam ciuitatem pariter spirantem Panthaeis odoribus, et graneolentibus coenis: resonantem hymnis et carminibus et canticis: eandem etiam lamentis et plorantibus ciuantem.

73.) Ὀυτως — κοσμον.] Transit iterum ad Deum, atque ostendit, Deum esse Mundi legem immutabilem. — ὑποληπτεον, sc. ἔστι, existimandum.

λέγω δὴ τοῦδε τοῦ κοσμοῦ: 74.) νόμος μὲν γὰρ
ἡμῖν

Var. Lect.

26. Pro ὑποληπτεον praeus B. ὑποληπτειων.

mandum, statuendum est. f. 6. Κραττων οὖν ὑπολαβεν. Cleomed. lib. I. p. 76. το δὲ ὁμοιον καὶ ἐπὶ τοῦ κερου γινεσθαι, ὑποληπτειων. — ὑπο τ. μ. π. λ. δ. τ. τ. κ. Bene et pulchre nominat Mundum ciuitatem maiorem, respectu vrbium in terra sitarum, quae eodem modo legibus sunt subiectae, quo Mundus legi et constitutioni diuinae. λέγω δὲ τ. κ. est formula, Nostro solemnis. Supra V, 2. πενητων λέγω καὶ πλουσιων. Apul. Ad hunc modum res agi in Mundo aestimemus.

74.) νόμος — ἀναγεγραμμενων.] Bud. Deus enim nobis lex est: in omnem illa quidem partem ad aequilibrium vergens, nullam correctionem admittens, nullam varietatem, quippe quae potior sit illis legibus, et stabilior, quae in tabulis perscriptae sunt. — γὰρ Θ. ἡμῖν sc. ἐστὶ, nobis enim est Deus νόμος ἰσοκλινής, lex vergens ad aequilibrium, i. e. numquam mutatur, sed sem-

per est eadem. (Schulth. paulo liberius vertit: „ein Gesetz, das so unpartheyisch ist, wie eine richtige Waage.“) Ideo addit ουδεμιας ε. δ. η. μ. quae nullam correctionem sine varietatem admittit, vno verbo, quae non mutatur. διορθωσις, est correctio, emendatio, et adhibetur, quando res haud accurate riteque dispositae et constitutae in meliorem et adcuratiorem ordinem rediguntur et reuocantur. Hoc vero non locum habet in ordine illo, sapienter a Deo constituto. In Lexico adnotatum video: „proprie, quando quis lapsabundus quippiam apprehendit, quo se erigere potest.“ Cf. Ammon. ibique not. p. 62. μεταθεσις, est transpositio, quae fit, dum aliquid in certiorum et adcuratiorem redigitur ordinem; inde est πωτάτιο. — επιδεχομενος, vid. Var. lect. — οἰμικε, arbitror, κραττων καὶ β. sc. νομοι, potior firmiorque των ε. α. α.

ἡμιν ἰσοκλινῆς ὁ Θεός, οὐδεμίαν ἐπιδεχομένους διορ-
θωσιν, ἡ μεταθεσιν. κρεττων δὲ, οἶμαι, καὶ βε-
βαιότερος τῶν ἐν κυρβεσιν ἀναγεγραμμένων.
75.) ἡγου-

Var. Lect.

ἐπιδεχομένους, *admittens recepi* ex E. et B. quia haec vox
nostro loco omnino adcommodata est. Sic etiam in marg. ed. D.
et in vat. Lect. et G. γρ. ἐπιδεχομένους. nam in W. L. P. R. D.
V. G. est ὑποδεχομένους, i. e. *recipiens, suscipiens, inde fonsus*, vt
supracap. V. f. 2. ὑποδεχομένη καὶ πᾶσαν φύσιν καὶ τύχην.
οἶμαι parenthesi est inclusum in P.

: α. iis, quae in tabulas re-
latae sunt, i. e. legibus hu-
manis potior firmiorque est,
ὅτι καὶ sententia lex illa di-
uina. κυρβας, erant *tabulae*
triangulae. Ammon. p. 25.
Ἀζόνες καὶ Κυρβας διαφέρουσιν.
οἱ μὲν Ἀζόνες ἦσαν τετραγωνοί,
οἱ δὲ Κυρβας, τριγωνοί καὶ
οἱ μὲν Ἀζόνες ἔχον τοὺς ἰδιω-
τικoὺς νόμους ἐγγεγραμμένους,
οἱ δὲ Κυρβας δημοσίους ἱερο-
ποιίας, καὶ αὐτὴν ἑτέρον τοιού-
τον. vbi haec adnotata sunt:
„Ἀζόνες adpellarunt Athe-
nienſes Solonis leges, quod
ligneis tabulis quadratis in-
scriptae essent. Gell. N. A.
II, 12. Recondebantur, vt
quidam volunt in Pryta-
neo, κυρβας, verò in ſtoā
publice ſtabant. Κυρβας
adcuratius explicat Schol.
Aristoph. ad Op. 3. vſ.
1354. Vid. Bernesius ad

Eurip. Hippol. vſ. 1252.
et ante omnes Salmaſius de
Modo vſur. c. III. p. 98 —
104. „ — — ἀναγεγραμ-
μένων (Ammonius dixit ἐγγε-
γραμμένων,) *inſcriptarum, re-
latarum*. Similiter Xenoph.
de Veſtigal. c. III, 11. Οἶ-
μαι δὲ ἐγώ γε, αὐτοὶ μὲν
ἀναγκαſτῆσθαι εὐεργεταί αὐ-
τοῦ ἀπαντὶ χρόνῳ. vbi bene
Zeune: „ἀναγράφειν, in co-
dicem, ſeu tabulas publicas
referre beneficium ab aliquo
praestitum reipublicae.„ In-
de etiam est *in numerum re-
ferre, numerare*. Aelian. V.
Hiſt. XII, 19. Τὴν ποιητρίαν
Σαπφῶ τοῦ Σκαμανδρονίου
δουγίτρεα, ταύτην καὶ Πλα-
τῶν ὁ Ἀριſτοτὼν σοφὴν ἀνὰ
γράψα. Apul. Lex illa vera
gens ad acquitatis tenorem
ſit Deus, nulla indigens cor-
rectioe mutabili.

75.) ἡγουμένου δὴ ἀεκινήτως αὐτοῦ καὶ ἐμμελῶς, ὁ
 συμπᾶς διοικονομεῖται διακοσμος οὐρανοῦ καὶ γῆς,
 μεμερισμένος κατὰ τὰς φύσεις πᾶσας διὰ τῶν οἰκειῶν
 σπερ-

Var. Left.

Pro ἡγουμένου vitiose P. ἡ γουμένου. Sic eadem mox pro διοι-
 κονομαται exhibet διοκονομαται.

δὴ W. L. P. R. D. sed δὲ inuenies in E. B.

ἀεκινήτως W. L. P. R. D. ἀε κινήτως E. B.

μεμερισμένος κ. τ. λ. in his vitium esse puto, sed nil audeo.
 Forlan scriptis N. μερμηρισμένος, vel μερμερισμένος.

75.) ἡγουμένου — ἀδῆ.]
 Senf. *Quum enim Deus per-
 petuo apteque praesit Mun-
 do, totae coeli terraeque com-
 positio ordinata ab eo regi-
 tur, diuisa secundum cuius-
 libet rei naturam per semina,
 rebus propria, in plantas et
 animalia, quae suis generi-
 bus et formis distincta sunt,*
 i. Deus, qui praeesit toti Mun-
 do, regit eam perenniter et
 concinne, salutis animalium
 prospiciens eodem modo,
 quo curam gerit rerum, vita
 destitutarum. — — αὐ-
 τοῦ δὲ, sc. Θεοῦ, quia Deus ἡγου-
 μένου praesit, dux est sc. νο-
 μων illorum, omnis mutatio-
 nis expertum, i. Mundi, et
 quidem ἀεκινήτως, perenni-
 ter, sine intermissione, et
 ἐμμελῶς, apte, concinne, com-
 posite, diligenter, sic vt sem-
 per ornatam suam retineat

dispositionem. Plutarch. de
 educat. cap. V, 14. Καὶ μοι
 δοκεῖ Πλάτων ὁ δαίμονιος ἡμέ-
 μελῶς παρακαλεῖν τὰς τιτθᾶς.
 — — ὁ σ. δ. δ. ο. κ. γ. to-
 ta coeli et terrae ornata dis-
 positio regitur. Supra f. 18.
 ὁ τοῦ βίου διακοσμος, vbi
 vid. not. II, 1. Mundum
 vocauit τῶν ὅλων ταξίν τε καὶ
 διακοσμήσιν. διοικονομεῖν est
 idem ac οἰκονομεῖν f. 25. ibiq.
 not. 67. — — μεμερισμέ-
 νος diuisa est sc. διακοσμος
 κατὰ τ. φ. π. secundum na-
 turam cuiuslibet rei, i. nul-
 la res, quae existit in terra,
 est praetermissa, sed omni-
 bus inest concinnitas et or-
 do — — διὰ τῶν ο. σ. per
 propria semina, ita vt quae-
 libet natura per se propa-
 getur, semine aliarum plan-
 tarum non habeat opus. —
 αὐ τ. τ. κ. φ. κ. ζ. in plantas

σπερμάτων, εἰς τε τὰ φυτὰ καὶ ζῶα, κατὰ γένη
27. τε καὶ εἶδη. 76.) Καὶ γὰρ ἀμπέλοι, καὶ φοινῖκες,
καὶ

Var. LeT.

as τε W. L. P. R. D. sed as τε e more E. B.

et animalia, κατὰ γ. κ. ε. se-
cundum genus et formas, spe-
cies. Apul. Quippe sicut
Mundi vniuersitas regitur;
dum speculatur ad omnia re-
ctor eius, atque immutabili-
ter incumbit, spargiturque
vis illa seminibus inclusa per
naturas omnium speciesque et
genera digesta.

76.) Καὶ — ἀγλαοκαρποί.]
Nomina arborum nonnulla-
rum in medium profert, ad
id, quod statuerat, demon-
strandum. Senf. Sunt enim
vites, palmae, perseae fici-
que dulces, et oliuae, ut ait
poeta; aliae fructibus qui-
dem carent, sed aliis infer-
uiunt commodis, ut platani,
pinus, buxi, alnus, nec non
populus nigra, et bene odora
cupressus; aliae autumnii
tempore dulcem edunt fru-
ctum, sed conditu difficilem,
ut punica, pyrus, malus,
splendidum habens fructum.
— — ἀμπέλος, vitis. cf.
Aristotel. de Hist. animal.
V, 14. pag. 935. C. de Gen.

animal. I, 18. p. 1230. c.
seq. IV, 4. p. 1315. B. Plin.
H. N. XIV, 2 seqq. et pas-
sim. — Φοινῖκες, palmae. Cf.
Plin. XVII, 35, 13. seqq.
Palmam iis arboribus adnu-
merat Aristotel. de long. et
breu. vitae, cap. IV. p. 1491.
D. quae longissimae sunt vi-
tae. ὅλως δὲ τὰ μακροβιωτάτα
ἐν τοῖς φυτοῖς ἐστίν, οἷον ὁ
φοινῖξ. — περσεαί, perseae;
Pfirichbäume. cf. Plin. XV,
13. vbi Harduin. laudat Dio-
scor. lib. I. cap. 187. Galen.
de alim. facult. lib. II, c. 36.
p. 356. tom. 6. — συκεαὶ τὴ
γ. fici dulces. Cf. Aristotel.
de Hist. anim. passim. Pro-
blem. f. XX, XXI. XXII.
Plin. XV. c. 19. seqq. —
ὀλιβαί, oliuae. vid. Aristot-
tel. Problem. f. XXI. p. 956.
E. Plin. XXIII, 36. et pas-
sim. ὡς φησὶν ὁ π. ut ait poe-
ta. Quem poetam N. respexe-
rit, nondum expiscari potui,
nec quid adnotatum vidi.
— — τὰ τε α. μ. aliae
arbores non edunt fructus,
fructi-

καὶ περσεαί, συκεαὶ τε γλυκεραὶ, καὶ ελαιαί, ὥς
Φησὶν ὁ ποιητής· τὰς τε ἀκαρπία μὲν, ἀλλὰς δὲ παρ-
χομένας χρεῖας, πλατάνοι, καὶ πίτνες, καὶ πυξοί,
[,,Κλη-

Var. Lest.

τα τε W. L. P. R. D. τατε E. B.

fructibus carent, tragen kei-
ne Früchte, ἀλλὰς δ. π. χ.
*alia vero nobis praebent
commoda*, geben uns aber
andern Nutzen, veltuti πλα-
τάνοι, *platani*, Platanen. cf.
Plin. XII, 3. et passim. —
pinus, cf. Plin. XVI,
16. et passim. — *πυξοί*, *buxi*,
Buchsäume. cf. Plin. XVI,
28. ibique Harduin. p. 13. —
Κληδὴν vel κληδῶνα, *alnus*,
Erle, de qua arbore Plinius
passim differit. In Lexico
etiam laudatum video Theo-
phrast. Hist. plant. I, 7. —
αιγάρος, *populus*, Pappelbaum,
et proprie *nigra*; nam alba
populus dicitur λευκή, vt
videre est apud Theophrast.
lib. III, I. et V, 8. vbi mul-
tum de harum arborum dif-
ferentia, vid. Lex. De *po-
pulo* agit quoque Plin. XVI,
35. etc. de *populo nigra*,
XVII, 35, 22. Theocrit. in
Id. VII, 8. *populos vimos-
que coniungit*, dulce ca-
nens:

— — τὰς δὲ παρ' αὐτῶν
[sc. περσεῶν,]

Αἰγάροι πετρεῖαι τε εὐσκαίον
αἰσος εἴφαινον,

Χλωροῖσιν πεταλοῖσι κατῆ-
ρεφεις κομώσσαι.

— κυπαρισσοί, *cypressus*, Cy-
pressen, cuius patria est Cre-
ta, quod nos docet Plin.
XVI, 60, vbi plura. *ευωδής*
addidit, ob suauem huius ar-
boris odorem. Ceterum ex-
stat hic versus in Homeri
Odyss. V, vs. 64. — — αἱ
δε, *aliae arbores φερουσας*
edunt quidem καρπὸν ο. ἢ. *αὐ-
τῶν* tempore *dulcem fru-
ctum*, i. fructum dulcis, sua-
uis saporis. Tredecim sa-
porum genera, quae pomis
omnibusque succis essent
communia, reperiri, testa-
tur Plin. XV, 32. *οπωρῆ*, est
h. l. *αὐτῶν*, Hesych ο-
πωρῶν. *ἰερός*, καὶ τὸ μετ' ἑκ-
τον. κυρίως δὲ, ἡ σταφύλη. Sic
cel. Degen in ind. ad Anacr.
adde nouissimum huius poe-
tae interpretem, cel. Bor-
nium

[,Κληθρη τ', αἰγερος τε, καὶ εὐωδὴς κυπαρισ-
σος',,]

αἱ δὲ καρπὸν ὀπωρεῖς ἥδυν, ἀλλὰς τε δυσθῆσαιριστον
φερουσαι,

[,Οἰχναί, καὶ βόαι, καὶ μῆλαι ἀγλαοκαρποί,,]
77.) τῶν

Var. Lect.

Κληθρη τ', αἰγερος τε W. L. P. R. D. κληθρητ' αἰγεροστε
E. et B.

αἱ τε W. L. P. R. αἰτε E. B. Pro κυπαρισσος vitiose legitur
in B, κυπαρισσας.

Ceterum duo versus Hometi citatos omisit Apuleius, alibi tamen
versus poetarum Graecorum a N. laudatos, vel in latinam transferens
linguam, vel graece ex autographo transponens, quod plurā nos doc-
cent exempla, e. c. supra §. 25. etc. Nec integre eos transtulit
Budaëus, et re vera superflui sunt. Quibus rebus commotus, eos
inclusi; nam facile fieri potuit, ut ab aliena manu margini adscribe-
rentur, unde in contextum intrudebantur. Totam orationis seriem
paucillo adcuratius consideranti facile erit intellectu, quam male hi
versus huc quadrent, nil habent, unde deindeant, non videmus,
quorsum referri possint, et vno verbo, spatium expleant. Caput
sequens novum nobis praebet exemplum.

Pro οἰχναί in Hom. legitur οἰχναί.

nium p. 148. Aristotel. Me-
teorol. I, 12, p. 747.º E.
αἱ δὲ χαλαραὶ γίνονται εὐροῖς
μέν, καὶ μετοπώρου μάλιστα,
εἴτα καὶ τῆς ὀπωρεῖς, in quo
loco omne tempus, quo fru-
ges maturefcunt, denotat. —
— ἀλλὰς δὲ, ceterum vero,
δυσθῆσαιριστον, conditu dif-
ficilem, quod nos dicimus:
eine Frucht, die sich nicht
lang hält. — οἰχναί, in
Lex. ,οἰχνη, pirus agrestis,
ἀπὸ τοῦ οἰχναί, nam acerbi-

tate sua pene suffocant., Hoc
modo arboribus, quae καρ-
πον, ut dixit ἥδυν ferunt, mi-
nime οἰχναί adnumerari pos-
set. — — βόαι, mala
punica, Granatäpfel. Pli-
nius etiam granatum dixit,
XIII, 34. XVI, 36. Apollod.
Bibl. I. 5, 3. Ὁ Πλούτων
βόαι εἰδωκεν αὐτῇ [Proser-
pinæ,] φαγὰν κοκκῶν. —
μῆλαι, mali, ἀγλαοκαρποί,
pulcherrimum, splendidum
fructum habentes. Hic ver-
sus

77.) τῶν τε ζῶων τὰ τε ἀγρία καὶ ἡμέρα, τὰ τε
 εν

Var. Lect.

τῶν τε B. W. L. P. R. D. τῶν τε E.

fus sumtus est ex Homer. Odyss. VII, 115. Schulth. vertit: die Granathäume, die Birn- und röthlichen Aepfelbäume. Apul. sic faciles vitium lapsus, et palmarum ardua, persicorum rubor, lenitas mali gignitur, et dulcitas fici, et quae infelicia propter infœcunditatem vocamus, tamen utilia sunt alio pacto: platani, ut ait poeta, [Virg. Ge. IV, 146.] umbras potantibus ministrantes, acuta pinus et rasiles buxi, et odora laurus, cupressorum adorâtius lignum.

77.) τῶν — Ἡρακλεῖτος.] Sens. Animalium aliae ferae sunt, aliae cicures, victitant in aëre, terra et aqua, pasçuntur, inualescunt et intereunt, Dei legibus obediētes; omne enim reptile, ut ait Heraclitus, depasçitur terram. — Venit ad animalia; nam antea dixit αὖ τὰ φυτὰ καὶ ζῶα. — τῶν τ. ζ. animantium τὰ τ. α. κ. ἡ. sc. ἐστὶ, sunt aliae ferae, aliae cicures, ἀγρίος et ἡμέρος non solum de animalibus, sed etiam de

arboribus et fructibus adhibetur. Xenoph. de Venat. V, 5. ὅσα γὰρ ἡ γῆ φέρει, τὰ μὲν ἡμέρα συγκεκομισται, τὰ δὲ ἀγρία γῆρ' διαλελυται. Xenoph. in Oecon. XVI, 5. ἡ γὰρ τὰ ἀγρία καλά φυῦσσι, δύναται θεραπευομένη καὶ τὰ ἡμέρια καλά ἐκφέρειν. Aelian. in Hist. Animal. V, 10. apium regem vocat ἡμέρον. Transfertur etiam ad homines, et ad hominum actiones, Aelian. in Var. Hist. VI, 14. ἡμερωτάτων δὲ ἀνθρώπων τούτοις τὸ ἔργον ἀκούει τοῦ παιδὸς τοῦ Ἰστυάστου. Ibid. IX, 16. p. 455. ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν οἰκητορῶν ἡμέρον καὶ πρῶτον ἐπηρὲς πολλοὺς αἰς τὴν μετοικησίαν. — βοσκομένα, victitant, aluntur, quod verbum h. l. non solum de iis, quae aluntur in terra et aëre, sed etiam de iis, quae aqua aluntur ibique victum sibi quaerunt, adhibetur. — γίγνεται, oriuntur, nascuntur, ἀκμαζα, inualescunt, πορεύονται. vide, quae dixi in not. 22. cap. V. vbi quoque γίγνεται,

ἐν αέρι, καὶ ἐπὶ γῆς, καὶ ἐν ὕδατι βοσκομένα, γίνε-
ται, καὶ ἀκμαζει, καὶ φθίρεται, τοῖς τοῦ Θεοῦ
πειθο-

νεται, ἀκμαῖα et φθίρεται
inter se coniunguntur. —
φθίρεται, *intercunt*, pro-
prie de rebus vita destitutis,
veluti arboribus etc. dici-
tur; sed h. l. quoque de
animantibus. — — τοῖς τ.
Θ. π. 9. *Dei legibus obtem-*
perant, et si variis rebus alun-
tur; eorūque structura
valde diuersa est. — παν γ.
δ. *omne enim reptile τὴν γ.*
ν. depascitur terram, i. vi-
ctum in terra sibi quaerit,
siue sit auis; siue quadrupes,
siue piscis. *ἔρπεν* enim h.
l. non reptile, i. quod repit
tantum, significat, sed de-
notat omne animal, quod
viuit sibiue victum quaerit.
νομῶμαι est vox, multiuarias
sustinens significationes. Bud.
vertit *depascitur* atque *pos-*
sidet, Schulth. *lebt von der*
Erde. Denotat *depasci* apud
Xenoph. de Venat. IX, 8. *νε-*
μονται γὰρ μετὰ τῶν μητε-
ρῶν καὶ ἑτέρων ἐλαφῶν. babi-
tare, possidere, est in Ho-
mer. Iliad. XII, 313.

Καὶ τῶν τοῦ Θεοῦ νομομεσθῆναι με-
τὰ τοῖς ἑτέροις πᾶσι
οὐχ ἔστι.

Thucyd. III, 88, *νομονται δὲ*
Λιπαράσι αὐτὰς (sc. *Λιλοῦ*
νησους). Adde eumd. IV, 52.
et 56. 64. 98. V, 41. 42.
vbi vid. Schol. p. 507, et Du-
cker. p. 539. etc. cf. ind. Dif-
ficile sane dictu est, quam
significationem huic verbo
h. l. tribuamus. aequē bene
reddi potest *depasci* ac *ba-*
bitare, licet posterius ma-
lim. Sed his sepositis, ea
quae supra ad cap. V. not. 6.
scripsi, h. l. adfirmari credo,
Heracliti sc. obscuritatem.
positam esse in verbis, quae
multas variasque sustineant
significationes. In eum vi-
detur illud quodam modo
quadrare, quod Cicero de
orat. III, 13. dixit. *Easdem*
res autem simulac Fafius aut
vesler aequalis Pomponius,
agere coepit, non aequē,
quid dicant, nisi admodum
attendi, intelligo: ita con-
fusa est oratio, ita pertur-
bata, nihil ut sit primum,
nihil ut secundum, tanta-
que insolentia ac turba ver-
borum, ut oratio, quae lu-
men adhibere rebus debet,
ea obscuritatem et tenebras
ad-

πειθεμένα θεσμοῖς· παν γὰρ ἔρπετον τὴν γῆν νεμε-
ται, ὡς φησὶν Ἡρακλεῖτος.

adferat, atque ut quodam-
modo ipsi sibi in dicendo ob-
strepere videantur. Apul.
p. 145. Tandem omnium
animalium agrestium, et ci-
curum, pennatorum, et pe-

desrium, et aquatiliū na-
tura gignitur, nutritur, ab-
sumitur, parens coelestibus in-
stitutis. παν γὰρ ἔρπετον τὴν
γῆν νεμεται, ὡς Ἡρακλεῖτος
ait.

Κεφαλ. ζ'.

Περὶ τοῦ Θεοῦ ὀνομάτων.

1. 1.) **Εἰς** δὲ ὧν, πολυωνυμος ἐστὶ, κατ'ὀνομαζομενος
τοῖς

Var. Lect.

1. 'Εἰς δὲ ὧν est in omnibus; sed mallem 'Εἰς Θεοῦ' δὲ ὧν quæ vox omnino subintelligenda, ob δὲ ὧν facile excidere poterat, πολυωνυμος legitur ap. Mein. p. 455.

1.) 'Εἰς — νοχμα.] In hoc capite vnum quidem Deum N. statuit, sed cui ob varias, quibus præditus est, adfectiones, ob varia beneficia et officia, homines multa et varia imposuerunt nomina. Senec. de Benef. IV, 7. *Quoties voles, tibi licet aliter hunc auctorem rerum nostrarum compellare.* Et paullo post: *Quæcumque voles illi nomina proprie aptabis, vim aliquam effectumque coelestium rerum continentia. Tot adpellationes eius possunt esse, quot munera.* — εἰς δὲ ὧν, sc. Θεοῦ, vid. Var. Lect. — πολυωνυμος i. plurima tamen ei indita sunt nomina. Lucian. in Tim. statim in init. de Ioue: τε-

τα γὰρ αὐτοῖς πολυωνυμος γινόμενος, — κατ'ὀνομα. denominatur, cognomina traxit τοῖς πάθεσι, ab adfectionibus, effectibus suis, et quidem πασιν, variis. Nollem cum Apul. et Bud. multis, quibuscum facit interpretes germ. vertere. — ἀπὲρ α. v. quos molitur. Bud. quorum specimen ipse edere solet. Schulth., worinn er so oft wie eine neue Person erscheint., Supra V, II. dixit νοχμασας, i. studium rerum nouarum, igitur νοχμαν dicitur de eo, qui rebus novis studet, et adhibetur de Deo, qui multas in rerum natura facit mutationes, veluti qui excitat pluuiam et tonitru etc. Apul. *Es quum sit vnus, pluribus nomi-*

τοῖς παθεῖσι πασιν, ὅπερ αὐτὸς νεοχμεῖ. 2.) καλοῦ-
σι δὲ αὐτὸν καὶ Ζηνὸς καὶ Διὰ, παραλλήλως χρω-
μενοὶ τοῖς ὀνομασίῃ, ὥς καὶ ἐν ἐν λεγοίμεν, δι' ἐν ζώ-
μεν. — 3.) Κρονὸν δὲ καὶ Χρόνον λεγεται, διηκῶν ἐξ
αιῶνος

Var. Lect.

Χρωμενοὶ E. W. L. F. R. D. Χρωμενος B.

nominibus cietur, propter specierum multitudinem, quarum diuersitate sit multiformis.

2.) καλοῦσι — ζώμεν.] Sens. Eum nominant Ζηνὸς et Διὰ, pro eodem haec nomina accipientes, quasi dicere velint, per quem vivimus. Prima et praecipua nomina sunt Zeus, a ζω vino derivatum, quasi is qui vivit, et Δις. — τοῖς ὀνομασίῃ, haec nomina χρωμενοὶ, accipientes παραλλήλως, promiscue, pro eodem, ita vt Zeus et Δις sive Διὸς (cf. Scalig. ad Orph. p. 324.) vnam eandemque sustineant significationem. De voce Zeus cf. in primis Lactant. inst. I. cap. II. p. 35. seq. — ὥς καὶ ἐν α, veluti, tametsi, gleich als wenn. De particula καὶ α cf. Deuar. de gr. ling. part. p. 198. — λεγοίμεν, dicere velimus, δι' ἐν ζ. per quem vivimus. Est igitur auctor vitae humanae. Cf.

Varronis lib. IV. de lingua lat. p. 19. seq. Apul. et a inuando Iupiter dicitur: quem Ζηνὰ Gracchi, quod vitae nostrae auctor sit, rectissime appellat.

3.) Κρονὸν — αἰῶνα.] Ante Κρονὸν supple υἱος, i. dicitur quoque filius Saturni Κρονὸν vel Χρόνον, quia scribitur χρόνος, tempus, ex quo factum est Κρονος, quae vox designat Saturnum, Iouis patrem. Bud. vertit: ἱς Crono, id est Saturno et chrono, id est tempore ortus esse dicitur. Schulth. „er wird Kronus oder Chronus (Zeit) genennet, „quasi legisset Κρονος d. n. Χρονος. Orph. Hymn. XIV, 6, p. 112.

Zeus κρονεῖ, σκηπτουχε, καταιβατα, οβριμόθυμῳ.

— ἐξ αἰῶνος α. a tempore, aeterno infinito. αἰτημων, est infinitus, sempiternus, terminis expers, Mosch. Id. III, 111.

αιῶνος ἀτερμονος εἰς ἕτερον αἰῶνα. 4.) Ἀστραπαῖος τε καὶ Βρονταῖος, καὶ Αἰθριος καὶ Αἰθεριος, Κεραυνιος τε καὶ Ὑετιος, ἀπὸ τῶν ὑψῶν, καὶ κεραυνῶν, καὶ τῶν ἀλλῶν καλεῖται. 5.) καὶ μὴν Ἐπικαρπιος μὲν,

Ἄμμις δ' οἱ μεγάλοι καὶ
καρτεροι ἢ σοφοὶ
ἀνδρες,

Ὅποτε πρώτα θάναμις,
ἀνακτοὶ ἐν χθό-
νι κοίλῃ

Ἐυδομις εὐ μάλα μακρὸν
ἀτερμονι νηγέ-
τον ὑπνον.

— εἰς ἑ. κ. *ad aliud tempus
ad aevum*, i. perpetuo. —
διήκων. *penetrat, pertinet*,
i. e. est semper, nec muta-
tur. Schuith. *er lebt fort*.
Orph. l. c. de Ioue.

— — ἀρχὴ παύτων, παν-
τῶν τε τελευτῇ.

Apul. *Saturnum etiam illi
κρονὸν quasi χρόνον, id est,
quemdam inceptum ab ori-
gine, interminum ad finem,
Tempus adpellant.*

4.) Ἀστραπαῖος — καλεῖ-
ται.] Alia Iouis cognomina.
— Ἀστραπαῖος, *fulgurator*.
Nomen ductum, ἀπὸ τῆς
ἀστραπῆς, et est fere idem,
ac ἀστεροπητής, vt apud Lu-
cian. in Tim. init. — Βρον-
ταῖος, *alutitons* vertit Bud.
ἀπὸ τῆς βροντῆς. — Αἰθριος,
serenus, ἀπὸ τῆς αἰθρῆς. —

Αἰθεριος, *aetherius* ἀπὸ τοῦ
αἰθέρος. Musaeus vl. 8.

— — τὸν ὠφελεῖν αἰθεριος
Zeus

Εὐνυχίον αἰθλὴν ἀγαν εἰς
ὀμηγερέν ἀστρώγ.

— κέραυνος, *fulminator*, ἀπὸ
τῶν κεραυνῶν, *quod N. ipse
innuit. Orpheus in Hymn.*
p. 112. de Ioue.

Ἀστραπαῖος, βρονταῖος, κε-
ραυνίος,

— Ὑετιος, *pluvius*, ἀπὸ τῶν
ὑψῶν, vt. N. addit.

5.) καὶ — ποινωπάκος.] Vo-
catur quoque Ἐπικαρπιός,
fructifer, frugipotens, ἀπὸ
τῶν καρπῶν. — Πολιεὺς, *cu-
stos urbium*, Städtebeschützer,
ἀπὸ τῶν πόλεων. — Γενεθ-
λῖος, *natalitius* ἀπὸ τοῦ γενεθ-
λοῦ; nam γενεθλὸν est *genus*,
proles, veluti apud Sophocl.
in Philoct. vl. 457.

— ὡ γενεθλὸν Οἰταίου πα-
τρός.

παντογενεθλὸν Ιουέμ vocat
Orpheus in Hymn. XIV, 10.

— Ἐρκας (sive Ἐρκιος,) *cu-
stos septi*, i. e. domus, ἀπὸ
τοῦ ἔρκους. Bud. vertit *Septi-
tius Cortalis*, Zeus ἔρκιος prae-
ter

μεν, ἀπο τῶν καρπῶν, Πολίευσ δέ, ἀπο τῶν πόλεων
ονομαζέται· Γενεθλίος τε καὶ Ἐρκεῖος, καὶ Ὁμογ-
νίος, καὶ Πατριος, ἀπο τῆς πρὸς ταῦτα κοινωνίας.
6.) Ἑταιρεὶς τε καὶ Φίλιος, καὶ Ξένιος, καὶ Στρα-
τίης,

ter ea iam occurrit in fabu-
la, siue si mauis in historia
Danaüs et Persei, apud Phe-
recyd. in Schol. ad Apollon.
Rh. IV, 1091. et penes Pha-
uorin. in voce Ἀκρίσις, vbi
cf. Sturz. p. 80. addens:
„nomen haud dubie inde
accepit, quod in aedium pe-
netralibus vel in loco septo
coleretur.„ — Ὁμογνίος,
gentilitius vertit Bud. ἀπο
ὁμογνίου; nam ὁ et ἡ ὁμογνία
est ἀδελφός et ἀδελφή, vbi
in Lex. „ Zeus ὁ. Iupiter
gentilitius, quasi ὁ πατρὸς
γενεῶν ἐφορῶν δικαίος; sic au-
tem eum inuocabant genti-
les, id est, cognati.„ —
Πατριος, patrius, ἀπο τοῦ πα-
τρὸς, quia omnium hominum
est pater; seu potius ἀπο
τῆς πατρίας, quia cuilibet re-
gioni praeest, et quaelibet
regio tutelae eius commit-
titur: — ἀπο τῆς κοινωνίας,
a consortio πρὸς ταῦτα, quod
ei cum his rebus intercedit.
Aul. Dicitur et Fulgurator,
et Tonitrualis, et Fulmina-
tor, etiam Imbricator, et

item Serenator et plures eum
Frugiferum vocant, multi
Vrbis Custodem, alii Hospi-
talem, Amicalemque; et om-
nium officiorum nominibus
adpellant.

6.) Ἑταιρεὶς — λεγούσι.]
Iupiter vocatur Ἑταιρεὶς,
fodalitius, ἀπο τοῦ ἑταίρου.
— Φίλιος, praefes amici-
tiae, ἀπὸ τῆς φίλιας. Duo haec
nomina inter se differunt;
nam Ἑταιρεὶς dicitur Iupi-
ter, quatenus ei curae cor-
dique ii, qui foedere inter
se sunt coniuncti, e. c. ci-
uitas cum ciuitate, populus
cum populo, sed Φίλιος,
quatenus gerit curam homi-
num, amicitiae haud fuc-
tae foedere inter se coniun-
ctorum. Huc e. c. referenda
est amicitia Orestis et Pylá-
dis. — Ξένιος, hospitális,
ἀπο τῆς ξενίας, vnde et Iu-
piter eos, a quibus ius hospi-
tii violatum erat, e veterum
opinionē puniebat. Homēr.,
in Odyss. IX, 271.

τιος, και Τροπαειυχος, Καθαρσις τε και Παλαμναιος, και Ίκεσιος, και Μελιχιος, ὡς περ ὁ ποιηται λεγουσι. 7.) Σωτηρ τε και Ελευθεριος, ετυμῶς.

Ζεὺς δ' ἐπιτιμητῶρ ἱκετῶν
τε ξανῶν τε

Ξανιος, ὅς ξαννοῦν ἄμ' αὐδοῖσιν σπῆσιν.

cf. quae dixit Hoepf. ad Eurip. Cycl. in addendis p. 289. Apud Meleagrum occurrit quoque Εἰὼς ξενος, XX, 9. vbi vid. quae dixit Meineke p. 83. et Manfo p. 118. — Στρατιος, *Castrensis* vertit Budaeus, ἀπο τῆς στρατειας, quia belli omniumque, quae ad bellum spectabant, habebat rationem, licet hoc in primis Marti, Bellonae, et Mineruae incumbet. — Τροπαειυχος, *trophaealis* vertit Bud. et Schult. *Siegebescherer*, ἀπο τοῦ τροπαιου. Dionys. Hal. II, 34. p. 309. τὸν δὲ Δία τὸν Φερειον, ᾧ τὰ ὄπλα ὁ Ῥαμνυλος ἀνέθηκεν, αὐτὸ βούλεται τὴν Τροπαειυχον, πτὲ Σκυλοφορον καλῶν, ὡς ἀξιοῦσι τινες, αἰθ', ὅτι πάντων ὑπερχει καὶ πᾶσαν ἐν κύκλῳ περιελήφει τὴν τῶν ὄντων φύσιν τε καὶ κίνησιν, Ἰπερφερετην, οὐχ ἁμαρτησέσθαι τῆς ἀληθείας. — Καθαρσις, *expiator*, ἀπο τοῦ κα-

θαρσιου. Sic iam apud Herodot. I. 44, 4. vocatur. — Παλαμναιος, *vindex*, *Bluträcher*, ἀπο τῆς παλαμης, quae vox significat *caedem*. Ίκεσιος, *supplicum praefes*, *Retter der Bedrängten*. Sophocl. in Philoct. vf. 489.

Νευσαν πρὸς αὐτοῦ Ζηνὸς
ἱκεσιου, τέκνου.

In hoc Iouis cognomine illustrando multus et copiosus est Ammonius in excursu quodam ad Eurip. Hec. — Μαλιχιος, *placabilis*, ἀπο τῆς μαλιχιας. — ὡς περ ὁ π. λ. *secundum poetas*; Notum enim omnia haec Iouis cognomina in poetarum scriptis inuenisse, extra dubium est positum. Saepius vero poetas Deorum cognomina, nondum recepta, sinxisse, partim ad carminis hiatum explendum, vt scribit Lucianus, partim ad carminis sonum suauiore et limatiorem reddendum, constat.

7.) Σωτηρ — ετυμῶς.] Iupiter vocatur ετυμῶς, *secundum derivationem*; (de qua voce

μωσ. 8.) ὡς δὲ το πᾶν εἶπεν, Οὐρανίος τε καὶ Χθονίος, παύσης ἐπ' αὐτοῦ ὡς φύσεως τε καὶ τύχης, αὐτὸ πᾶν-

Var. Lect.

αὐτὸ retinui ex E. B. W. est enim idem ac καθ' αὐτὸν quippe, ut-
pote. αὐτὸ L. P. R. D.

voce egi iam supra) Σωτήρ, *servator*, der Eretter, ἀπο-
της σωτηρίας, quia est auctor
vitae humanae, cui vita sa-
lusque est curae cordique.
— Ελευθερίος, assertor, ver-
tit Bud, Beschützer der Frey-
heit, ἀπο της ελευθερίας. Hoc
nomen iam imponitur Ioui
a Plataeensibus in oratione
habita ad [Lacedaemonios,
apud Thucyd. II, 71, p. 109.
δυσας [sc. Πανσανίας] ἐν τῇ
Πλαταιέων ἀγορᾷ Διὶ ελευθε-
ρίῳ ἱερᾷ. Serino est sc. de
Pausania, Graciam domina-
tu Persarum liberante. Apul.
*Est et Militaris, et Trium-
phator, et Propagator, et
Trophaeophorus; et multo
plura eiusmodi apud aruspices
et Romanos veteres in-
venies.*

8.) ὡς — αὐ.] Sens. uno
verbo, vocatur *Coelestinus et
Terrenus*, ab omni natura
rerumque statu nomen ade-
ptus; est enim omnium re-
rum causa. — ὡς δὲ τ. κ.

ε. vide supra II, 9. καὶ τὸ
συμπᾶν εἶπεν. Dicitur et ὡς
ἔπος αὐτῶν, vt apud Plat.
de legg. lib. IV. 163. — vo-
catur Οὐρανίος τ. κ. χ. *Coele-
stinus et Terrenus*] Haec duo
cognomina praecipua esse
videntur, quibus cetera sint
subiecta et, vt ita dicam,
subordinata. — *παννύμος αὐ,*
omnia haec nomina est adeptus
παύσης φ. ab omnibus rebus,
quae sunt obuiæ in rerum
natura, τ. κ. τύχης, et for-
te, i. e. statu rerum; nam
τύχη designat varias formas
rerum. — αὐτε, vid. *Var.
lect.* π. κ. α. α. αὐ, *omnium re-
rum est auctor.* Supra s. 12.
de Deo: αἰτίων τε γίνεσθαι
ταῖς ἐπὶ τῆς γῆς σωτηρίας, Ce-
terum innumera Iouis, i. e.
Dei secundum N. cognomina
reperiuntur in scriptis ve-
terum Graecorum et Latini-
norum. Apud. Hesiod. in
erg. vf. 8. vocatur Ζεὺς ὑψι-
βρομέτης, apud Theocrit. in
Id. XXIV, 97. Ζεὺς καθ' αὐτὸν
τιτρός

2. ΠΑΝΤΩΝ ΑΥΤΟΣ ΑΥΤΙΣ ΩΝ. 9.) [Διο και εν τοις ορφικαις ου κακως λεγεται.

10.) „Zeus πρῶτος γενετο, Zeus ὑστατος αρχικεραυνος”

„ZEUS

Var. Lect.

2. ου κακως λεγεται W. L. R. D. G. ου κακως λεγεται, α λεγεται E. B. P. V. Quae varietas inde nata videtur, quia nonnullae edd. locum ex Orphei carminibus citatum omittunt, veluti E. B. P. Sine N. hunc locum exscripserit, siue ex Apuleio huc transtulerint scioli, non potest definiri.

Pro αρχικεραυνος, quod etiam est in Apuleio et Orph. margini D. et Var. lect. G. additum est: γρ. αρχικεραυνος. Sic enim Euseb. l. l. in not.

τερος, apud Meleag. LXXX.

8. Zeus ουριος, vt sexcenta alia silentio praeteream.

Copiosior in illustrandis his Iouis cognominibus esse nolui; cognomina enim Iouis, Graecorum et Latinorum sermone trita, peculiari libello destinaui, quibus, ne cram-

bem bis recoctam adponam, h. l. superfedere satius duxi. Ea tantum addo, quae exstant apud Lucian. in init.

Tim. Ω Ζευ φίλε, και ξενιε,

και ετααραι, και εφροτιε, και

αστεροπητα, και ορκιε, και

νεφεληγερετα, και ερυγδουπε.

και α τι σε αλλα οι εμβρον-

τητοι ποιητας καλουσι, και

μαλιστα όταν απορωσι προς τα

μετρα, τοτε γαρ αυτοις - πο-

λυωνυμος γινομενος, υπερα-

φαι το πιπτον του μετρου; και

εγκλησεις το κειμενος του

βυθμου, που σοι νυν η ερισμα-
ραγος αστραπη, και η βαρυ-
βρομος βροντη, και η αιθαλας,
και αργηαι, και σμιρδαλος
κεραυνος; απαντα γαρ ταυτα
ληρος ηδη αναπεφηνε, και καπ-
νος ποιητικος ατεχως, εξω του
παταγον των ονοματων.

9.) Διο — λεγεται] ου
κακως, non male, i. καλως,
bene. Hoc carmen exstat
in Orphicis fragmentis, p. 246.
vbi additum est in ed. E-
schenb. „ex Apuleio de Mun-
do., Elmenhorst. in not. ad
Apul. p. 102. scribit: „Or-
phei versus recitat Eusebius,
sed integriores, quam hic
exstant. Vide eum de prae-
parat. Euangel. libr. III.
fol. 61., Apul. Orpheus
vero hanc effari potestatem
volens, bis de eo ve; bis canis.

10.) Zeus κ. τ. λ.] Apuleius,

li-

„Zeus κεφαλή, Zeus μέσσα, Διὸς δ' ἐκ πάντα τε-
τυκται.

„Zeus πυθμην γαίης τε καὶ οὐραίνου ἀστεροειῆτος.
„Zeus

Var. Lett.

Pro δ' ex 'mallem τ' ex.

licet versus graecos retineret,
eos tamen in linguam lat.
transtulit. Quae tamen versio
ab aliena manu adiecta vide-
tur. In MS. Flor. saltem deest
et longe aliter leg. in ed. Colu.

*Primus cunctorum est, et
Iupiter ultimus
idem,*

*Iupiter et caput et medium
est. Sunt ex Io-
ue cuncta.*

*Iupiter est terrae basis,
et stellantis O-
lympi.*

*Iupiter et mas est, estque
idem nymphe
perennis.*

*Spiritus est cunctis, vali-
dusque est Iupi-
ter ignis.*

*Iupiter est pelagi radix, est
Lunaque Sol-
que.*

*Cunctorum rex est, prin-
cepsque, et ori-
ginis auctor.*

*Namque finis occultans,
dulces in lumi-
nis auras*

*Cuncta tulit, sacro ver-
sans sub pectore
curas.*

Zeus π. γ. Iupiter est primus,
Zeus ὁ. et ultimus. N. paul-
lo antea idem, aliis tantum
verbis, dixit de Ioue: διη-
κων εἰς αἰῶνος ἀτελείωνος αἰς ἑτα-
ρον αἰῶνα, et Orph. in H. XIV,
7. p. 112.

— ἀρχὴ πάντων, πάντων
τε τελευτῇ.

Cleanth. Hymn. in Iou.
vf. 14.

Ὅς τοσσοῦ γεγῆως ὑπάτος
βασιλεὺς δια πάν-
τος.

Callimach. Hymn. in Iou.
vf. 11.

— εἶσι γὰρ αἱ.

— ἀρχικραίνος, tenens ac
regens fulmen, fulminis re-
ctor, Herrscher, Gouverneur
des Blitzes. Cleanth, H. in
Iou. vf. 32.

Ἄλλα Zeus πανδωρε, πελά-
γετες, ἀρχικε-
ραυνε,

Ἀνδρῶντος ἔνους ἀπαρρύσσης
ἀπο λυγρῆς.

Ceto

„ZEUS ἀρσῆν γενετο, ZEUS ἀμβροτος ἐπλετο νύμ-
φη.

„ZEUS πνoιῃ πάντων, ZEUS ἀκαμάτου πυρος ὄρ-
μη.

„ZEUS

Ceterum totum carmen Or-
phei, κεραυνίου Διὸς θυμια-
μα, στυγακα inscriptum, nec
non eiusd. Διὸς ἀστραπεως
θυμιαμα cum hoc conferen-
dum est. — ZEUS κεφαλή,
I. est caput, i. e. summus;
nam sic saepius κεφαλή a
Graecis adhibetur, sicuti La-
tini caput, nosque vocabu-
lum Haupt usurpamus. —
Z. μέσσα, I. est medium, i.
in eo omnia consistunt. —
Διὸς δ. π. τ. I. omnium rerum
est auctor, per Iouem omnia
sunt facta, nil sine eo. —
Z. πυθμην, est fundus, radix.
Aristotel. de gen. Anim. I,
26. p. 1236. B. διο καὶ ἐξ
ἑνὸς σπερματος ἐν σωμα, διο
ἑνὸς πυροῦ αἰ πυθμην. — γαι-
ης τ. κ. ο. α. terrae et coeli
stellati, stellis exornati. Nos
dicimus der sternbesäete Him-
mel. Similiter Hesiod. in
theog. vf. 127. οὐρανὸν ἀστε-
ροενῶ dixit, et 470.

— Γαῖαν τε καὶ Οὐρανὸν
καταρροῖντα.

Male Schulth. Zeus der Erde,
des Himmels und ieden Ge-
stirnes Grundfeste. — ZEUS
α. γ. Iupiter est mas, ZEUS
ε. ν. et femina. ἐπλετο poetice
pro γενετο. Sens. quia
omnium rerum est auctor, et
quia ab eo omnia sunt crea-
ta; in se continet semen
maris aequae ac feminae, i. e.
semen omnium rerum. Si-
militudo, ab hominibus ad
Iouem translata. νύμφη Grae-
cis est nympha, sponsa, dein
uxor, vt apud Eurip. in An-
drom. vf. 139. de Andro-
macha.

— ω δυστυχιστάτα
ὦ παντάλαινα νύμφη.

Proprie autem est noua
nupta, i. vxor, quam non
multo ante vir in matri-
monium duxit. Sic Apollon-
Rhod. I, 1069. Cliten, quam
Cycizus paullo ante Minya-
rum aduentum vxorem du-
xerat, (vf. 972 — 979.) vo-
cat νύμφην. Cf. vf. 978. 1031.
νύμφι-

„Zeus παντοῦ ῥίζα, Zeus ἥλιος ἡδὲ σελήνη.

„Zeus βασιλεὺς, Zeus ἀρχὸς ἀπάντων, ἀρχι-
γενεθλός.

„Παν-

Var. Lect.

ἀρχιγενεθλός recepi e V. Addita praeter ea est haec lectio marg. ed. D. nec non V. L. ed. G. et exstat in Orph. edit. Eschenbach. ac in nonnullis edd. Apuleii. ἀρχικεραυνός exhibent W. L. R. G. quod vero reieci, ne vnum idemque vocabulum in eodem carmine, in quo singula vox singularem et propriam vim habeat necesse est, bis occurrat. Dein ἀρχιγενεθλός melius respondet τῷ ἀρχὸς ἀπάντων, quam altera lectio. Cf. Nor. Ceterum in Eusebio legitur: Zeus ἀρχὴ πάντων ἢ τελευτῇ.

νυμφιδίους θαλάμους, — ἀμ-
βροτος, diuinus, immortalis.
Dionys. Hymn. in Apoll.
vf. 15.

Ποταμοὶ δὲ σέθεν πυροὺς ἀμ-
βροτου

Τικτουσιν ἐπηράτων ἁμέ-
ραν.

(Editus est hic hymnus a
Snedorf. in libello de Hym-
nis vett. Graec.) Sic et di-
citur ἀμβροτος, vt apud He-
siod. in theog. vf. 69.

‘Αἰ τοτ’ ἴσαν πρὸς Οὐλυμ-
πον ἀγαλλόμε-
ναι ἐπὶ καλῇ.

Λαβροσίη μόλη.

Sic ἀμβροτος ὁδμή apud Mosch.
in Id. II, vf. 91. — — Zeus
παντοῦ π. Iupiter est cunctis spi-
ritus, vertit Apul. i. omni-
bus dat spiritum et vitam.
— — Zeus ἀκαμάτου π. δ.
terribilis ignis impetus, vis,

Zeus nie ermattende Feuer-
kraft, vertit Schulth. ἀκά-
ματος, est indefessus, hinc
perpetuus, aeternus, terri-
bilis, idem quod alias Zeus
αστραπαῖος κ. τ. λ. Orpheus
in Hymn. antea laud. in-
init.

Ζευ πατερ, ὑψιδρομον πυ-
ρανγενῶ κοσμον
ελαυνων,

Στραπτων αἰθερίου στεροπῆς
παννικερατον αἰγ-
λην.

Παμμακαρων ἐνδρανον θαιας
βρονταισι τινασ-
των.

Ναμασι παννιβελοις στερο-
πην φλογεζουσιν
αναΐδων.

— — Zeus ῥίζα παντοῦ, I.
radix maris, i. fundamen-
tum, vt antea πυθμην. —
Zeus ἡ. η. σ. Sol atque luna,
auctor

„Παντας γὰρ κρυψας, αὐτὶς φάος ἐς πολυγη-
θες,

„Ἐξ ἱερῆς κραδῆς ἀνενεγκαστο, μερμερα ἔ-
ζων.”]

11.) Οἱμαι

auctor est Solis et Lunae, fulget eodem modo, quo Sol et Luna; nam splendor, fulgor est signum celsitatis et maiestatis. cf. not. 56. ad cap. praec. — Zeus β. est rex, omnia gubernat, cuncta ei sunt subiecta. — Zeus α. ἄ. omnium princeps, est rex princepsque regum terrenorum. — ἀρχιγενεθλος, originis auctor, ut vertit Apuleius (ni ibi versio latina a sciolo sit intrusa). Orpheus p. 112. de Ioue.

Παντογενεθλ', ἀρχὴ πάντων,
πάντων τε τε-
λευτῇ.

Cf. Var. lect. — γὰρ παν-
τας κ. sc. ἀνθρώπους, dum
omnes abscondidit, i. te-
nebris inuoluit, implicuit,
αὐτὶς ἀνενεγκ. ἐς φ. π. iterum
produxit in lucem, multam
laetitiae adferentem. Cogitandum hic est de tenebris, quibus Chaos omnia tegebat, quibus vero Iupiter omnia liberauit, et in lucem produxit. Inde canit Ouid. in Metam. I, 10.

Nullus adhuc Mundo prae-
bebat lumina Ti-
tan;

Nec noua crescendo repara-
bat cornua Phoe-
be.

πολυγηθῆς, qui multum lae-
titiae praebet, adfert. Sic
Hesiod. in opp. et d. vl. 612.
Ἄνωξ Διωνόσου πολυγη-
θῆος.

— ἐξ ἱ. κ. e pectore sacro, i.
per semet ipsum, ἱeros saepius
additur, ad praestantiam, emi-
nentiam indicandam. ἐξὼν
μερμερα, neutrum pro ad-
uerb. summa cura omnia per-
ficiens. ἐξὼ, est facio de-
libero, μερμερα, neutrum lo-
co adverb. i. anxie, omni
cura, sollicitudine. Hesiod.
in theog. vl. 603.

— μερμερα ἐργα γυναι-
κων.

Lycophr. vl. 949. μερμερον
βλαβὴν dixit. — Totum
hoc carmen laudem Iouis,
tamquam patris atque aucto-
ris omnium rerum, comple-
ctitur. Notandae sunt va-
rietates, quae vnam eam-
demque

11.) Οἰμαι δὲ καὶ, τὴν Ἀναγκὴν οὐκ ἄλλο τι λεγέσθαι, πλὴν τούτου, ὅτι οὐκ ἀκίνητον οὐσίαν ὄντα.

12.) Ἐμαρμένην δὲ, διὰ το εἶρεν τε καὶ χωρεῖν ἀκω-

Var. Lect.

3. Τούτου omnes meae, praeter P. in qua toutwv, vt et Meiners legit l. l. — pro ἔμαρμένην vitiose R, ἔμαρμένην.

demque rem designant, veluti κεφάλῃ, μέσσα, πυθμῇ, πνίχ, ἀκαμάτος πόρος ὁρμή, βίξα, ἥλιος, σελήνη, ἀρχὴ πάντων, ἀνεργατο ἐς Φαος. Ceterum cf. Arat. Φαιν. init. cum hoc carminē.

11.) Οἰμαι — ὄντα.] Cognominibus Iouis, quem auctiorem omnium rerum statuebat, addit alia, sub quibus Iouem, i. e. Deum latere putat. Praecipue id, quod Latini *fatum* vocant, itidem *Deum* esse ostendit; hoc autem *fatum* multa et varia cognomina designant, quae omnia in medium profert. — Οἰμαι δὲ καὶ, *arbitror ego quidem*. Ex his verbis elucere puto, allos aliam prae se tulisse opinionem, *Deum* et *necessitatem* vnum idemque esse non credentes. — τὴν Α. λεγέσθαι, *Necessitatem* nominari, i. designare, significare, οὐκ α.

λ. *nil aliud*, πλὴν τ. *quam hunc i. Iouem, ὅ. ὄντα α. ο. quatenus hic, quod ad eius essentiam, sit immobilis*. Adposuit Aeschyl. in Prom. 103 — 105.

— τὴν πεπωμένην δὲ χεῖρ ἴσταν φεραν ὡς βραστα, γιγνώσκονθ' ὅτι

Τὸ τῆς ἀναγκῆς ἐστ' ἀδύνατον σθένος

vbi v. Cel. Schütz. p. 42.

12.) Ἐμαρμένην — ἀκωλύτως.] Bud. E. *vocant a serie rerum conferta inoffensoque tenore procedentem*. Ἐμαρμένη proprie penes Graecos designat *Fatum*, de cuius etymologia vid. Varro de L. lat. col. 38. ed. Gothofr. 1622. Cic. de Divinat. l. 55. *Fatum* id adpellat, quod Graeci ἔμαρμένην, id est, *ordinem seriemque causarum, quam causa causarum nexa rem ex se gignat; ea est ex omni parte fluentis* veri-

ακωλύτως. 13.) Πεπρωμενην δε, δια το πεπερα-
τως εαι

veritas sempiterna. Id. de nat. D. I, 20. *Hinc vobis exstitit prima illa fatalis necessitas, quam εμαρμενην dicitis: ut, quidquid accidat, id ex aeterna veritate causarumque continuatione fluxisse dicatis.* Adde Cicero- nis peculiarem librum de Fa- to, et Senec. de Benef. IV, 7. fatum Deum esse pronuntian- tem: *tunc eundem* (Iouem, auctorem rerum nostrarum, ut paullo ante dixit,) *et fa- tum si dixeris, non mentie- ris. nam quum fatum nihil aliud sit, quam series imple- xa causarum, ille est prima omnium causa, ex qua cete- rae pendent.* Idem in Nat. Quaest. II, 36. *Quid enim intelligis fatum? Existimo necessitatem rerum omnium actionumque, quam nulla vis rumpat.* Gell. VI, 2. *Fatum, quod Graeci πεπρωμε- νην, vel εμαρμενην vocant, ad hanc ferme sententiam Chrysippus stoicae princeps philosophiae, definit: „Fatum est, inquit sempiterna quae- dam et indeclinabilis series rerum et catena, voluens semetipsa sese et implicans*

per aeternas consequentiae ordines, ex quibus apta con- nexaque est. Verba Chry- sippi secundum Gellium sunt haec, et desumpta e libro quarto *περι προνοιας*: *Εμαρ- μενην, esse dicie, φυσικην συνταξιν των όλων εξ αιδιου των ιτερων τοις ιτεροις επακω- λουθουντων, και μετα πολυ- μεν ουν απακαβατου ουσης της τοιαυτης συμπλοκης, Cf. ce- tera, quae Gellius ibi de fato profert, et Isidor. VIII, II. col. 1030. nec non Hermetis Trismeg. de natu- ra Deorum, ab Apuleio, ut creditur, conuersi dialogum de εμαρμενη in fin. εμαρ- μενη dicitur, δ. τ. εραν, quia *neclit* sc. παντα, — τ. κ. χωραν, et quia omnia procedunt ακωλύτως, nemine prohibente, sine omni impe- dimento. Schulth. weil er die Kette der Urfachen und Wirkungen geflochten hat.*

13.) Πεπρωμενην — αναις] Vocatur etiam Πεπρωμενη, (immo et Πεπρωμενον,) δια το π. π. quia omnia termi- nat. Vox propria in regio- num terminis et finibus, ut supra VI, 10. *την δε συμπλο- καν*

τῶσθαι πάντα, καὶ μηδὲν ἐν τοῖς οὐσιν ἀπείρον εἶναι.
14.) καὶ Μοῖραν μὲν, ἀπὸ τοῦ μεμερισθαι. Νεμε-
σι

σαν ἀρχὴν τῆς Ἀσίας περὰ τοῦ-
μενῆς Ἑλλησποντῆς μὲν, ἐκ τῶν
πρὸς ἰσπερὶων μερῶν. cf. et
II, 2. — καὶ μ. ἀπείρον ε.
et quia nil infinitum est ἐν
τοῖς ο. in rebus natura, i. e.
omnia, quae existunt in re-
rum natura, sunt finita, et
terminata a fato; hoc enim
cuiuslibet rei terminum suum
posuit. Apud Cleomed.
ἀπείρον innumeris locis signi-
ficat infinitum, c. c. I. p. 73.
οὐ μὲν ἀπείρος γέ, ἀλλὰ πεπε-
ρασμένος ἐστίν (sc. κόσμος).
Ibid. p. 74. τὸ δὲ ἐκτὸς αὐ-
τοῦ κενόν ἐστίν, ἀπὸ πάντος
μερὸς ὡς ἀπείρον διήκον.

14.) καὶ — διαμεμερισθαι.]
Μοῖρα vocatur, ἀπὸ τ. μ. a
partitione rerum, i. e. quia
omnibus rebus proprium ad-
signavit locum, omnia in
propriam redegit formam ac
in proprium statum, iisque
hoc vel illud tribuit. Ce-
terum μοῖρα non semper fa-
tum designat, sed sustinet prae-
ter ea multas aliasque signi-
ficationes. Sic est sors ad-
uersa, infortunium apud
Sophocl. in Philoct. vf. 691.

Ἄλλον δ' οὐτὴν ἔγω —
γ' οἶδα κλυτὴν, οὐδ' ἰσίδου
μοῖραν
Τοῦδ' ἐχθροὶν συντυχόντα
θνατῶν.

vbi Schol. fol. 181. b. ed.
Brubach. Μοῖρα τοῦδ', τυχῆς,
δυστυχίᾳ στυγερωτέρᾳ καὶ ἐχ-
θροῖσι. — Praeter ea cum
verbo οἰκίζαν coniunctum,
est regio, locus, quod ob-
servat Niemeyer. ad Eurip.
Iphig. in Aul. vf. 1507.

Καὶ μοῖραν οἰκίζομεν.
omnino vero addendus Cen-
forin. de d. n. cap. 8. vbi
Lindembrog. p. 47. Proprie
vero μοῖρα, est Parca, vid.
not. 17. — Vocatur Νεμε-
σις, ἀπὸ τ. ἐ. δ. quia distri-
buit sc. bona et mala. vnde
de Parcis cauit Hesiod. in
theog. 219.

— — αἵτε βροτοὶσι
Γαυομνησίσι δίδουσι ἔχαν
αγαθὸν τε κακὸν
τε.

Adde vf. 906. Est pro-
prie Dea, immoderatos et
insolentes viciscens, vnde
„iuris violati vindictam in-
figere putabatur,“ vt docet
Camerar. in comment. ad
X 2 Sophocl:

σιν δέ, ἀπο τῆς ἑκάστῳ διανεμητέως. 15.) Ἀδρασ-
 τεαν δέ, ἀναποδράστον αἰτίαν οὐσαν κατὰ φύσιν.
 Αἰσάν

Sophocl. Philoct. 518. p. 494.
 eratque filia Noctis secun-
 dum Hesiod. in Theog.
 vf. 223.

Τίττε δὲ καὶ Νεμεσί, πη-
 μα Ἰητοῖσι βρο-
 τοῖσι,

Νυξ ὀλη.

vbi cf. cel. Wolf, p. 87. cf.
 et Callimach. Hymn. in Cer.
 vf. 57. Meleag. XXII, 4. ibiq.
 Manf. p. 112. XXXIV, 6.
 dicitur βαρυφρων, i. e. saeva,
 vbi Meinek. p. 91. laudat
 Doruill. ad Charit. III, 8. et
 Herderi zerstr. Blätter T. II.
 p. 237. seqq. Adde Salmaf.
 ad inscript. Herodis. quem
 laudat Leisner. ad Herodian.
 I. 8, 5. p. 28}.

15.) Ἀδραστεαν — οὐσαν.]
 Vocatur etiam Ἀδραστεα,
 quasi α. α. ο. κ. φύσιν, caus-
 sam quamvis natura compa-
 ratam, quam nemo evitare
 potest. Ammian. Marcell.
 XIV, 11. p. 42. ed. Bip.
 Haec et huiusmodi quaedam
 innumerabilia vltix facino-
 rum, bonorumque praemia-
 trix aliquoties operatur Adra-
 stia, — atque vltinam sem-

per! — quam vocabulo du-
 plici etiam Nemefin adpella-
 mus. Ex quo loco elucet,
 Nemefin et Adrastiam vnam
 eandemque rem designare,
 faltem promiscue a Vett. ad-
 hiberi. cf. Camerar. com-
 mentationem explicationum
 ad Sophocl. Philoct. vf. 518.
 p. 494. qui addit: *Nemesis*
Adrastia dicta, ab Adrasto
quoriam, qui aram illi dedi-
casset, seu quod huius animad-
uersio inevitabilis sit. Secun-
 dum eundem etiam *Rhamnusia*
dicta est, gentili adpella-
tione populi in Attica, vbi
illius simulacrum consecratum
viferetur. Addo Claudian.
 de bell. Getic. vf. 631. vbi
 — quae nimis obstat
Rhamnusia votis.

Vocatur Αἰσα, α. ο. quia sem-
 per est. περρωμένην αἰσαν di-
 xit Aeschyl. in Prom. 103.
 Insuper hoc vocabulum, non
 semper fatum denotat, sed
 est saepius fors. Hesiod. in
 theog. vf. 422.

Ὅστω γὰρ Γαίης τε καὶ
 Οὐρανοῦ ἐξίγα-
 νοττο,

Καὶ

Λίσαν δέ, αἰεὶ οὐσαν. 16.) Τὰ τε περὶ τὰς Μοῖρας, 4.

καὶ

Var. Left.

4. Τὰ τε W. L. P. R. D. τὰτε E. B.

Καὶ τιμὴν ἐλαχον, τούτων
ἔχα αἰσαν ἅπαν
των.

Est etiam pars, Hesiod. in
op. vf. 576.

Ὡς γὰρ τ' ἐργασίᾳ τρίτην
ἀπομεινέται αἰ-
σαν.

Nomina, quae *Fatum* designant, secundum N. sunt haec: Ἀνάγκη, Ἐμμενεια, Περωμενία, Μοῖρα, Νέμεσις, Ἀδρασταί, Λίσκ. Apul. p. 146. *Fatum* autem, quod Graeci ἔμμενειαν a tractu quodam causarum inuicem se continentium, volunt dici decretum. idem περωμενίαν dicunt, quod omnia in hoc statu rerum definita sint, nec sit in hoc Mundo aliquid interminatum. idem *Fatum* μοῖραν vocant, quod ex partibus constet. hinc νέμεσις, quod unicuique attributio sua sit adscripta. Ἀδραστεα eandemque inessibilis necessitas vitionis.

16.) Τὰ τε — περιστρε-
φόμενον.] Sens. Et ea, quae
de Parcis ac de fuso memo-
riae sunt prodita, itidem

buc spectant; tres enim sunt
Parcae, secundum tempora
diuisae. filum fusi partim
peractum, partim futurum,
partim intorqueri dixerunt.

— Μοῖρας vocarunt Latini
Parcas, quod minime par-
cant, secundum Isidor. VIII,
II. col. 1031. Sidon. ep. II,
I. et alios; vel, quod vult
Scaliger Poet. III, 90. quod
maxime parcant. Insuper
et haec nomina *Fatum* de-
signant. Quod adtinet ad
Latinorum vocem, multa in
primis inuenies apud Gel-
lium III, 16. Isidorum l. c.
Turnebum in aduersar.
XVIII, 34. p. 576. —

Τὰ τε etiam illa, περὶ τ. Μ.
quae de Parcis tradita sunt.
Praepositio περὶ h. l. signifi-
cat: quae dicta, prodita, tra-
dita sunt, quod adtinet. — καὶ
τ. α., et de fuso, sc. Parcarum.
Est instrumentum illud, quod
fila deducit. Isid. XIX, 29.
Colum [alii colus dicunt,]
quod sit in longitudine et ro-
tunditate, quasi columna
[nobis Spinnrocken]. Fusus,
quod per ipsum fundatur,
quod

καὶ τὸν ἀτράκτον εἰς τοῦτο πῶς νευεῖ. τρεῖς μὲν
 γὰρ αἱ Μοῖραι, κατὰ τοὺς χρόνους μεμερισμέναι·
 γῆμος

quod netum est, nobis *Spin-
 del*, quod instrumentum
 Parcīs, ut constat, tribuitur.
 — ας τ. π. ν. *huc spectat*.
νευειν, est proprie *nutare*,
νευσταζαν, ut est apud Bion.
 III, 3. Theocrito XXV, 260.
 adhibetur de iis, qui capite
 nutant, siue ob somnum,
 siue ob membrorum infir-
 mitatem, et bene transfer-
 tur ad fructus, ubertate ad
 terram inclinantes, nutan-
 tes, ut apud Hesiod. in
 Op. 471.

Ὡς κεν ἀδρυσσὴν σταχυς
 νευοῖεν ἑραζε.

Inde *inclinare*, vti apud
 Musaeum, de eo, qui incli-
 natos, defixos oculos habet
 in terram, vs. 169.

Ὀφρα μὲν οὖν ποτὶ γαῖαν
 ἔχεν νευούσαν ο-
 κωπήν.

Adde Theocrit. Id. XXII,
 90 et 203. Huic significa-
 tioni coniuncta est ea, quam
 noster locus sustinet; nam
 hic est *pertinere, spectare*,

Etiam est *adnuere, innuere*,
 quae significatio a prima et
 propria huius vocis est de-
 sumpta. Theocrit. in Id. II,
 100.

Κῆρα καὶ νιν εὐνῆ μαῖοις
 μόνον, ἀσυχᾶ
 νευούσας,

Κηφ.

Immo et *decernere*. Eurip.
 in Alcest. 978.

Καὶ γὰρ Ζεὺς ὁ, τι νευσῇ,

vbi conf. Schol. p. 63. seq.
 ed. Kaltw. — ας τούτο, *huc
 spectat*, ad hanc rem, de
 qua nobis est sermo, Id est,
 ad *Fatum*, sub quo intelli-
 gitur *Zeus*, i. summus vitae
 humanae arbiter. — πῶς,
quodam modo. cf. Hoog. de
 part. gr. cap. XLIX, f. II.
 I, p. 729. seq. — τρεῖς μὲν
 γ. αἱ Μ. *tres enim sunt Par-
 cae*, κατὰ τ. χ. μ. *secundum
 tempus diuinae, distinctae*.
 Optime huc quadrant verba
 Isidori l. c. col. 1031. *Tria
 autem fata fingunt in colo
 et fuso, digitisque fila ex
 lana*

νημα δὲ ατρακτοῦ, τὸ μὲν, ἐξεργασμένον, τὸ δὲ,
μέλλον,

lana torquentibus, propter tria tempora. — νημα δ. α. τ. μ. ε. filum enim fusi partim est perfectum, absolutum, hoc spectat ad tempus praeteritum. τὸ δὲ μ. partim futurum (tempus futurum). τὸ δὲ π. partim manu adhuc teritur (tempus praesens). Isidorus praeteritum pergit, quod in[fuso] iam netum atque innolutum est: praesens, quod inter digitos nentis trahitur: futurum, in lana quae colo implicata est: et quod adhuc per digitos nentis ad fustum, tamquam praesens ad praeteritum transiendum est. Ceterum Parcae, filiae Coeli esse dicuntur, ut monuit Hesiod. in theog. vf. 217.

Καὶ Μοῖραι καὶ Κηρὲς ἐργαστο (sc. Οὐρανός) νηλοποιῖνους,
Κλωθώ τε, Λαχέσιον τε καὶ Ἀτροπὸν.

Adde, quae ibi sequuntur, a versf. 218 — 223. et cf. Scut. Herc. vf. 258. seq. Κηρὲς etiam Parcae designant, et filiae Iovis Themidisque vo-

cantur ab Hesiod. in theog. vf. 905.

Δευτερον ἡγαγετο λιπαρὴν
Θεμιν, (sc. Ζεὺς)
ἣ τέκεν — —

Μοῖραι δ' ἥε πλαστὴν τέμην πορὲ μητιέτα Ζεὺς,

Κλωθώ τε, Λαχέσιον τε καὶ Ἀτροπὸν.

Bene vero, mea opinione, Wolfius has vv. vncis inclusit; nam iam Gale' p. 6. ad Apollodorum I. 3, 1. hanc Theogeniam non vnius esse hominis recte suspicabatur. Apul. *Sed tria Fata sunt; numerus cum ratione temporis faciens, si potestatem earum ad eiusdem similitudinem temporis referas. Nam quod in fuso perfectum est, praeteriti temporis habet speciem: et quod torquetur in digitis, momenti praesentis indicat spatia: et quod nondum ex colo tractum est subactumque cura digitorum, id futuri et consequentis seculi postiora videtur ostendere,*

μελλον, το δε, περιστρεφόμενον. 17.) τετακται δε, κατὰ μὲν τὸ γεγονός, μὴ τῶν Μοιρῶν, Ἀτροπος,

εἶπε

17.) τετακται — οὐκ αἶσκα.] Bud. earum unam statuentes in eo, quod iam profligatum est, quam Atropos ideo nuncuparunt, quoniam ea, quae iam praeteriere, retrorsus agi nequeunt. At Lachesis functio futuris destinata est; omnium enim, quae secundum naturam sunt, fors sua quodque manet. Praesentibus autem rebus aut instantibus Cloibus opera adtributa est, quae netu unicuique conficit, quod suum est. Cf. Senec. de morte Cl. Caes. p. 809. seqq. et Isidor. l. laud. Quas tres (sc. Parcas) esse voluerunt: unam, quae vitam hominis ordiatur; alteram, quae contexat; tertiam, quae rumpat, — —

μία τῶν μοιρῶν, ἡνὰ εἰς Παρκας, Ἀτροπος, secundum N. nomen trahit ab ἀτρέπτως; hoc enim est immutabilis, firmus; unde ἀτροπος est immutabilis, inde durus, gravis. Theocrit. in Id. III. 49.

Ζαλωτός μὲν ἐμὴν ὁ τοῦ ἀτροπον ὑπὸν ἵκνυντο

ἔκδυνον.

vbi conf. ill. Harlef. p. 65. laudantem Ernesti ad Callimach. Hymn. in Del. vbi vl. II.

Κενὸς δ' ἠνέμοισσα καὶ ἀτροπος.

fed ibi Ruhnken. emendat ἀτροπος. Inde canit Stat. in Theb. III, 67. ignava moueri Atropos, vbi omnino cf. Barth. p. 689. inter alia magnum Etymologicon excitantem sub voce Ζεὺς ὁ θεὸς, ibi enim: Ἀτροπος δὲ ἡ τρίτη, διὰ ἀτρέπτως ἔχον τὰ κατ' αὐτὴν διατεταγμένα. — Ad di potest Val. Fl. IV, 709, vbi:

— id fati certa nam lege manebat,

et Virgil. in Georg. II. 491. inexorabile fatum. Horat. Carm. II. 3, 16. Sororum filia trium atra, et I. 6, 19. Parcae. iniquae. τετακται, constituta est κατὰ μ. τ. γ. in eo, quod iam est absolutum, i. significat tempus praeteritum, εἰς τ. π. π. quia omne praec-

ἐπεὶ τὰ παρελθόντα πάντα ἀτρέπτα ἐστὶ κατὰ
 δὲ τὸ μέλλον Λαχεσίς· εἰς πάντα γὰρ ἢ κατὰ Φυ-

σιν

praeteritum ἀτρέπτα ε. *immutabile est*, mutari nequit. Sic supra II, 9. Μετὰ δὲ τὴν αἰθερίον καὶ θάλαν φύσιν, ἣν τὰ τεταγμένην ἀποφαινομένην, ἐστὶ δὲ ἀτρέπτον τε καὶ ἀντεροῦσιν καὶ ἀπὰρ, συνεχὴς ἐστὶν ἢ δὲ ὅλων παύσηται τε καὶ τρέπτη, καὶ — τὸ συμπάν ἀπαν — φθαρτὴ τε καὶ ἐπικηρος. — — κατὰ δὲ τ. μ. *futuro*, sc. τετακται *praesent* Λαχεσίς, α λαχάνα sic dicta, γὰρ ἢ λήξις nam' *fors*, κατὰ φύσιν *secundum naturam*, i. *fors*, quae cuilibet naturae obuenit, *manet as p. manet omnia*, wartet auf alles. Alias construitur *mixtum* cum casu quarto. Stat. in Theb. II, vs. 249.

— *Lachesis sic dira iubebat.*

λήξις ἐστὶ quoque *finis*, *cessatio*, vt apud Apollon. Rh. I, 1086. λήξις ὁρνόμενων ἀνομιῶν. — — κατὰ δ. τ. ε. *rebus praesentibus*, *instantibus* *praesentibus* κλωῶ, nomen ducens α κλωῶ, neo. συμπεριαινουσα, conficis, transigit, καὶ κλω-

θοντα et nendo circumuoluit ε. τ. οἰκαα. cuilibet *quod suum est*. nam οἰκαα, vt e locis superioribus, e. c. VI, 25, adparet, est *suum*, sicque hic vertit Bud. attamen verterem: *quod commodum, quod conueniens est*, vt supra VI, 17. γίνεται τὰ οἰκαα. Sic Thucyd. VI, 58. Ἄνδρες δὲ τυραννοί, ἡ πόλις ἀρχὴν ἔχουσα, οὐδὲν ἀλογόν· ὁ, τι ἐνυμφεσθαι οὐδ' οἰκαα, ὁ, τι μὴ πιστὸν vbi Schol. p. 551. οἰκαα ex-plicit, φίλος, ἐπιγένησθαι. — Ceterum ad materiam de *fato*, quam N. hucusque pertractauit, legi meretur dissertatio: „über das Schicksal und dessen bildliche Vorstellung beym Homer und einigen spätern Dichtern“, in part. I. T. XXXVI. libri *eximii* *neue Bibliothek der schönen Wissenschaften und freyen Künste*. Apul. *Flora* illis *conditio ex nominum eorumdem proprietate coniungit. vt sit Aetropos praeteriti temporis fatum, quod nū Deus quidem faciet inflectum, Futuri temporis Lachesis a sine cognominata, quod et-*
 iam

σιν μενει ληξις. κατὰ δὲ τὸ ἐνεστος Κλωθῶ, συμπεραίνουσα τε καὶ κλωθούσα ἑκάστω τὰ εἰκεία.

18.) [περαίνεται δὲ καὶ ὁ μῦθος οὐκ ἀτακτως.]

5. 19.) Ταῦτα δὲ πάντα ἐστὴν οὐκ ἄλλο τι, πλὴν
ὁ Θεός,

Var. Lect.

τὸ ἐνεστος dedi pro τὸ ἐνεστος, in quo vitio omnes meae E, B W, L, P, R, conspirant. Antea κατὰ τὸ γεγονός.

Verba περαίνεται δὲ καὶ ὁ μῦθος οὐκ ἀτακτως a N. haud profecta credo. Videntur a sciolo, cui illa N. de Parcarum fabula expositio mirifice artiit, margini addita, et a librario in contextum intrusa. Praeter ea saluo sensu abesse possunt, nec leguntur in Apuleio.

5. ἄλλο τι E, W, L, P, R, D. ἄλλοτι B.

iam illis, quae futura sunt, finem suum Deus dederit. Clotho praesentis temporis habet curam, ut ipsis actionibus suadeat, ne cura solens rebus omnibus desit.

18.) περαίνεται — μῦθος.] Bud. *hocque fabulamentum recte atque ordine compositum est.* Schulth. Dieses ist eben keine unschickliche Deutung der Fabel. — περαίνεσθαι vel περαινεν, h. l. est *exponere*, vt apud Plat. in lib. IV. de legg. p. 179. Ὁρδοῦναι γὰρ ὄρνι καὶ τὸν γὰρ ἐξῆς περαινῶν ἂν μῦθον, ἡπερ προσήκειν ἐστὶ, μάλ' ὀρθῶς ἂν ποιῆς, — οὐκ ἀτακτως, *rite, accurate.* Ceterum cf. Var. lect.

19.) Ταῦτα — Φησιν.] Sens. *Hacc omnia vero nil aliud, quam Deam designant, sicuti iam censet eximius Plato.* — γενναίως opponitur τῷ αἰσθητοῦ, vt apud Plat. lib. IV. de legg. p. 183. Τῶν αὖ τότε ἐπισκοποῦμεν, τίνας τινῶν ἀρχῶν δα' καὶ εἴδη δὴ γονεὺς μὲν, ἐκγονῶν· νεωτέρων δὲ, προσβυτέρους· γενναίους δὲ, ἀγεννῶν. καὶ συχρὰ αὐτὰ ἢν ἀλλ', αἰμανημεῖα, καὶ ἐμπόδια ἑτέρου ἑτέρου, et est eximius, *praeclarus, nobilis, generosus.* N. vitur hoc vocabulo de *animio et ingenio hominum*, et de *moribus generosis* Plato de Legg. IV. p. 163. ὡς ἐπὶ ἀπαι, πόλει ἀνδ' ἑνὸς ἐν οὐδὲν ἂν γίγναιτο αἰς γενναίους καὶ δίκαιους ἡδὼν κτησιν. Sicque

ὁ Θεός, καθάπερ καὶ ὁ γενναῖος Πλάτων φησὶν
20) ὁ μὲν δὲ Θεός — ὥσπερ ὁ παλαιός λόγος —

ἡ ἀρε-

Var. Lect.

δὲ Θεός E. B. W. L. P. R. [D.] V. δὲ Θεός G.

Verba ὥσπερ — λόγος iam in P. parenthesis signo inclusa sunt,

que occurrit de corpore gene-
roso in Sophocl. Philoct. vf.
51, vbi Vlysses Neoptolemum
alloquitur.

Ἀχιλλεὺς παῖ, δὲ σ', εἴφ'
οἷς ἐληλυθας,

Γενναῖον εἶναι μὴ μόνον τῷ
σώματι,

Ἀλλ' ἢν τι καίεν, ὧν πρὶν
οὐκ ἀκηκοας,

Κλυθε, ἑκούργην.

20.) ὁ μὲν κ. τ. λ.] Bud.
Enimvero Deus — ut est
vetusto verbo proditum —
principium et finem, et me-
dia rerum omnium tenens,
rectaque linea incedens, ope-
ratur ille quidem secundum
naturam. e vestigio comitem
habens iustitiae praesidem,
quam Dicen nominaverunt,
divinae legis vindicem, simul
ut quidquam sanctionum
eius praetermissum est. Cu-
ius ut sit particeps numinis,
iam inde oportet ab initio,
qui ad vitam beatam cuasus-
tus est, atque felicem. No-
ster libello suo verba Pla-

tonis, quem tota antiquitas
omni prosequuta est honore
magnique fecit, tamquam
coronidem imposuit, non
iuconsulte, ut opinor, ni-
mirum ut ea, quae de Deo
rebusque ad eum pertinen-
tibus statuerat, verbis Pla-
tonis, sapientis et grauis vi-
ri, stabilita atque firmata
videantur. Ipsa haec verba
Platonis, e libro eius quarto
de legibus p. 185. desumpta,
licet, vti hodie in nostro
libro leguntur, aberrant
paullulum a Platonis loco,
cogitandum est, veteres di-
cta verbaque aliorum ut plu-
rimum e memoria citasse,
saepiusque de industria im-
mutasse, ut fini, quem sibi
proposuerant, melius respon-
derent. Verba Platonis sic
se habent: ὁ μὲν δὲ Θεός —
ὥσπερ καὶ ὁ παλαιός λόγος —
ἀρχὴν τε καὶ τελευτὴν, καὶ
μέσση των ὄντων ἀκέραιαν ἔχων,
εὐδαιμον περιαιτά κατὰ φύσιν
περιπορευόμενος. τῷ δ' αἰετῷ
νεκτετα δίκη των ἀπολαμπόμε-
των

ἄρχην τε καὶ τελευτήν, καὶ μετὰ τῶν ὄντων
πάντων ἔχων, εὐδαίᾳ περαινὲς κατὰ φύσιν πορευο-
μενός.

Var. LeA.

ἀρχην τε W. L. P. R. D. ἀρχήν τε E. B.

εὐδαίᾳ W. L. P. R. D. εὐδαίᾳ E. B. In Platonis loco est εὐδαίαν, quod forsan melius, quia ultima littera v, facile potuit excidere. Insupér verborum ordo videtur inconcinuus et paullo difficilior. Si enim legimus εὐδαίᾳ, haec vox coniungenda est cum πορευόμενος, ut fecit Bud. vertens: *recta linea incedens*, et περαινὲς κατὰ φύσιν, operatur secundum naturam inter εὐδαίᾳ et πορευόμενος obscure et inconcinne ponuntur, licet verba περαινὲς κ. φ. parenthesis, quam in hoc ordine praefero, includantur. Sin vero εὐδαίαν περαινὲς, κατὰ φύσιν π. *recta peragit, secundum naturam circueit*, ut recte in Plat. vertit Marcilius, omnis abest difficultas. Inde malletm transpositionem εὐδαίᾳ πορευόμενος, περαινὲς κ. φ. siue π. κ. εὐδαίᾳ πορευόμενος.

γὰρ τοῦ θεοῦ νόμου τιμωρὸς
ἢς ὁ μὲν εὐδαίμοις ἔσαν μελλῶν,
ἔχοντες, ξυνεπιταί ταπῆνος
κεκοσμημένος. Haec ultima
verba apud N. plane muta-
tata sunt. — — ὥσπερ ὁ
π. λ. vnde haec verba Pla-
to hauserit, nescio. — θεὸς
ἔχων ἀρχῶν — πάντων, i.
est auctor et gubernator
omnium rerum, quae exis-
tunt. Cf. Orphea supra a
N. laud. — εὐδαίᾳ πορευο-
μενός, *recta linea incedens*,
i. est iustus, nullius habet
rationem, siue sit princeps,
siue homo vilissimus, γὰρ
περαινὲς κ. φ. agit enim se-
cundum naturam, i. iure me-
ritoque, περαινὲς hic enim
est agere, efficere, opera-

ri, ut saepius apud Xenoph.
in Hist. Gr. e. c. VI, 2, 18.
διὰ τι το τ' ἀναγκάσια μόνον
πρασσαν, καὶ τὰς βοηθίας ἐφθα-
νεν ἀγομένους, καὶ ταχὺ ἐπεραινὲς.
— τῇ (sc. Θεῷ) δ. α. ξ. Δ.
semper comitem habet Δίκην,
semper eum comitatur Δ. δι-
κή est sententia iudicum, qui
litem componunt, vel ius
dicunt: dein vt, vt h. l.
Dea, quae litibus et iustitiae
praeest. cf. Reisk, ind. De-
mosth. Similis est nostro
l. Hesiod. in op. vs. 217.

Αὐτὴν γὰρ τρεῖς ὅρους
ἅμα σκολιῶσι δι-
κρῶν.

Τῆς δὲ Δίκης ῥόδος ἔλκομε-
νός η' κ' ἀνδρὲς
ἀγνοῖ

Διότι

„μενος. τῷ δὲ αἰ ζυνεπεται Δίκη, τῶν ἀπολειπο-
 „μενων τοῦ Θεοῦ νομοῦ τιμῶρος.“ ἥς, ὁ εὐδαιμονη-
 σεν

Var. Lect.

Verba ἥς, ὁ εὐδαιμονησεν κ. τ. λ. quae longe aliter apud Platonem leguntur, a Nostro haud transcripta, sed ab alio, locum Platonis euolvente, addita crederem. mirifice enim, meo quidem sensu, glossam sapiunt, pique hominis esse videntur. Ceterum — vnde et sint — mendo ea laborare credo; nam, singulis verbis saepius perlustratis atque examinatis, hoc significare videntur: „ille, qui felix futurus est, erit felix atque beatus, quum a pueritia statim της Δικης particeps fuerit.“ Sed hic sensus ex his verbis, vti leguntur, neutiquam elici potest. Itaque ante exponere ei, hucque traherem voculam ἥς, hoc modo: ἥς, [ic. Δικῆς] ὁ εὐδαιμονησεν μέλλων, *huius, qui felix futurus est, μακάριος τε καὶ εὐδαιμων, sc. εἴτι vel εἴσται, beatus felixque erit, et ex α. ε. μ. ε. si statim a pueritia particeps factus fuerit.* At tamen haec mihi nondum satisfaciunt, sed verba μακάριος τε καὶ εὐδαιμων glossa videntur e Cebete translata, ad illustrandum ὁ εὐδαιμονησεν μ. vbi c. 10. μακάριος καὶ εὐδαιμων γιγνεται εν παντι τῷ βίῳ, ut sit sensus: *qui felix futurus est, a prima statim inuenture huius [Δικῆς] ut sis particeps, necesse est.* Cf. not.

Δωροφάγοι, σκολιῶς δὲ δι-
 καῖς κρινώσι θε-
 μιστάς.

Ἡ δ' ἐπιτετα κλαίουσα πο-
 λιν τε καὶ ἡδέα
 λαῶν.

Forsan prouerbum illud in animo habuisse videtur: νεμεσις παρὰ πόδας βαινα, cuius mentio fit apud Suidam, et de quo vid. Beroald. ad Apul. Metam. XI. p. 657. ed. Bas. 1560. Cf. Horat. Carm. III. 2, vlt. vbi vid. Iani p. 30. — δικη est τιμῶρος, *vin-
 dex* τῶν α. τ. θ. ν. *corrupta, qui aberrarunt a lege diuina.* cf. Aristotel. magn. Mo-

ral. II. 8. p. 230. C: τον γὰρ Θεὸν ἀξιούμεν κυρίον οἷτα τῶν τοιούτων, τοῖς ἀξίοις ἀπονέμειν καὶ τ' ἀγαθὰ καὶ κακὰ. Alias τιμῶρος est *auxiliator*. vti ap. Thucyd. IV. 2. — ἥς κ. τ. λ. vid. Var. Lect. In Platone haec omnia sic leguntur: ἥς ὁ μὲν εὐδαιμονησεν μέλλων, ἐχόμενος, [Mar- fil. Ficini vertit: *cui quidem iudicio, quicunque felix futurus est, adhaerens.*] ζυνεπεται ταπεινὸς κεκοσμημένος ὁ δὲ τις ἐξαρθας ὑπο μεγαλάνω-
 χίας, ἡ χρημασιν ἐπαίρομε-
 νος, ἡ τιμαῖς, ἡ καὶ σώματος
 εὐμορφίᾳ, ἅμα πύοτητι καὶ
 ἀνοιᾳ

σεν μελλων, [μακαριος τε και ευδαιμων,] εξ αρχης ευθους μετοχος εση.

Var. Lect.

Pro μακαριος in B. est μακαρος.

ανωιζε, φλογόμενος την ψυχην μεθ' ὕβρεως, ὡς οὐτ' ἀρχοντας, οὐτε τινος ἡγεμινος δεόμενος, ἀλλὰ καὶ ἀλλοις ἱκανὸς ὡς ἡγασθαι, κατὰ λαπέται ἐρημος θεοῦ. — — ευθους ἐξ α. *statim ab initio*, i. statim a pueritia, siue vt recte vidit Apuleius, *statim a tenero et ipsis incunabulis*. — μετοχος εἰμι est μετεχω, *sini particeps*. Enunciatio vero, qui statim a teneris vnguiculis particeps est Διῆς, sic inbel- ligi debet: is, qui a pueritia statim τὴν Δ. i. e. Deam, vindicem omnis iniuriæ, iustitiae Deam, comitem habet, numquam iniuriam perpetrât, ideoque numquam luit poenâs; nam est sub tutela illius Deae. Budaeus in sua vers. vocem ευδαιμονησαν ὀmittit, vertens: cuius vt sit particeps numinis, iam inde oportet ab initio, qui ad vitam beatam euasurus est atque felicem, et Schulth. liberius: wer diese zur Wohlthäterinn bekommen und glücklich werden will, der

begebe sich von früher Jugend an in ihre Zucht. est vero ευδαιμονεν *felicem esse*, vt ap. Thucyd. VIII, 24. p. 36. Χίσι γὰρ μοι μετὰ Λακεδαιμονίους ευδαιμονησάτες, ὅμα καὶ εὐφρονήσαν. Adde inter alios Herodian. I. 5, 22. ibique Irmisch V. C. p. 168. seq. μακαρ. τ. κ. ε. vid. Var. lect. Apul. vna cum superioribus haec sic dedit: *Deum vero ire per omnes terrasque tractusque maris non frustra arbitrabitur, qui audiet Platonis haec verba* (desunt): *Deus namque, sicut vetus, inquit, continet ratio, principia et fines, et media rerum omnium penetrat, atque illustrat, et curva volucris superfertur. Eundem Deum vltix Necessitas semper et ubique comitatur, eorum, qui a sacra lege discesserint, vindicta futura. quam faciet ille mirificam, qui statim a tenero et ipsis incunabulis intellexit, extimuit, eique se totum dedit atque permisit.*

EXCURSVS PRIMVS

in quo

*de Auctore libri περι Κοσμου, nec non de libro
ipso quaedam proponuntur.*

De quibus iam in praefatione sum questus, multis iisque necessariis libris in edendo hoc libello me fuisse destitutum, ea quoque hic pariter ac in excursu III. locum esse habitura, haud difficile erit intellectu; Meinnersii enim librum praeclarum, cui titulus est *historia doctrinae de vero Deo*, nec non ea quae e Battesii notis interpret germanicus versionis suae inseruit, si exceperis, vix ex alio libro me aliquid depromissey cur id ingenue fateri dubitem? Inde multa in hac mea disputatiuncula obuia fore suspicor, quae VV. DD. partim emendatu digna, partim non satis excussa videbuntur; sed nihilominus id, quod scitu est dignissimum, eo minus praeterire volui, quo maior et grauior est quaestio, vtrum noster libellus Aristoteli, cuius nomen libelli fronti inditum est, sit tribuendus, an ei abiudicandus, ne graui illi philosopho quaedam, de quibus ne cogitarit quidem, adtribuamus siue abiudicemus quaedam, quae tamen ab eo sint profecta. Quibus rebus enim fit, vt de toto libello melius iudicium ferre, res in illo obuias adcuratius inspicere, omnia melius explicare, nec ad pruritum emendandi, nul-

la ducti necessitate, abripiamur. In causas igitur, quantum licet; inquirere necessarium duxi; ob quas principi veterum philosophorum hic libellus adscribi, siue ob quas ei denegari debeat.

Ex veteribus graecis et latinis scriptoribus parum vel nil certi, ad componendam hanc quaestionem elici posse autumo; propter ea quod Aristotelis scripta partim non omnia laudauere, partim, ut in his rebus fieri solet, iis saepius alium, ac qui nostris diebus eorum scriptis praefigitur, tribuerunt titulum, quod haud dubie inde est factum, quia homines prisci de titulo scriptis suis praefigendo haud fuerint solliciti, adeo ut saepius nullum operi suo adderent 1). Unus restat e Graecis scriptoribus, e quo certi quid expiscari possemus — *Diogenem Laertium* puto — ni in recensendis philosophi scriptis libellum *περι κοσμου* omisisset. Equidem inde hunc librum Aristoteli nondum abiudicarem, quoniam facile fieri potuit, ut nostrum libellum Diogenes sub quatuor illis epistolis, quas ad Alexandrum scripsit 2), comprehenderet, idque

eo

1) Cf. e. c. cl. *Immiscb.* ad Herodian. p. I. — Nonnullos contrario operi suo, titulum, immo duplicem, exteriorem sc. et interiorem praefixisse; patet e Censorini libro de die natali, cap. 9. Quibus forsan adnumerandus est *Apicius*, cuius liber adhuc inscribitur *de opsoniis et condimentis*, siue *de arte coquinaria*. Nouam dein li-

bri recensionem ab auctore profectam, nouum parere potuisse titulum, quis negat? Sic *Solinus* librum suum inscripsit *Collectanea rerum memorabilium*, deinde *Polybistoris* nomen ei praefixit.

2) lib. V. p. 318. ed. Steph. προς Αλεξανδρον τετραρσι επιστελμα.

eo magis, quia, quod e capite primo elucet, Alexandro est dedicatus. Attamen, libri summam Diogene non indicante, hinc nil certi peti potest. Insuper facile omitti potuit, quia illa aetate scripta Stagiritae nondum in vnum, ut aiunt, corpus erant redacta, unde omissio huius vel illius libri erat faciliior, vel quia noster libellus ob magnitudinem et grauitatem ceterorum philosophi scriptorum animum oculosque hominum non ita in se traxisse videtur, ut in optimi cuiuslibet notitiam peruenerit, vel quia plerumque Meteorologicis addebatur, ita ut his sit adnumeratus. Sic incuriae reum se fecit compilator iste, alias haud ineptus, in omittendis libris Aristotelis Metaphysicis XII, e quibus tamen, saltem quartum, sextum, septimum, octauum, nonum, decimum tertium et quartum *λογος εκ της πρώτης Φιλοσοφίας*, siue libris Metaphysicis Aristotelis esse tribuendum, praeclare ostendit Buble 3). Luculentius vero testimonium exhibet Apuleius, initio libri sui de Mundo, in quo fere totus noster libellus est expressus et in linguam latinam translatus, diserte scribens: *quare nos Aristotelem prudentissimum et doctissimum philosophorum, et Theophrastum auctorem sequuti, etc.* Accedit Apuleio Stobaeus, in eclogis suis, pluribus huius libri locis laudatis, libellum ipsum Aristoteli tribuens. Battefius addit Demetrium Rhetorem, cui hic liber praeclaro est testimonio, quanta Aristoteles excelluerit eloquentia. Demetrii Phalerei testi-

3) In part. IV. libri mensuri *Bibliothek der alten Literatur und Kunst.*

testimonium — hunc enim Battesium innuere credo — sine dubio haud paruum inter nos haberet pondus, quippe qui Aristoteli aetate proximus, niam dudum liber iste *περί ἑρμηνείας* a VV. DD. Demetrio illi Phalereo abiudicaretur 4). *Iustinus* Martyr complexum totius philosophiae Aristotelicae hunc libellum nominat in Cohortat. ad Graec. cap. 5. *Philoponus* in scriptis suis aduersus Proclum bis hunc libellum Aristoteli adscribere non dubitat. *Patricius* denique hunc librum fuisse dixit, de cuius euulgatione Alexander M. Stagiritae irasceretur. Sed hanc opinionem ex ipsa regis epistola refutauit Buhle, suaeque opinioni ipse Gallus contradicit, quod alio

4) Videfis praefationem *Schneideri* eruditam, cum Vossio, Mureto, Galeo aliisque illum librum *Demetrio* Alexandrino tribuentis, cuius meminit *Diogenes Laert.* et cuius aetatem in tempora Marci Antonini incidisse existimat Gale. Iam locus quidam ignoti interpretis Nubium *Aristophanis*, quem indicat celeb. *Schneider.* in praef. p. XI. et in not. p. 157. seq. in quo *Dionysio Halic.* adscribitur ille liber, optimum quemuis docere debuerat, quam infirma sunt argumenta, quibus *Victorius* in primis *Demetrio* illi Phalereo grauissi-

mo et e *Ciceronis Orat. c. 27.* testimonio ornatissimo rhetori istum librum adscribere conatus est. Ceterum locus, quem laudat *Battesium*, esse videtur in §. CCXXXIV, vbi: *Ἐπεὶ δὲ καὶ πολλοὶ ποτὶ καὶ βασιλεῦσι γραφομένην, εἰπωσαν τοιαύτας αἰ ἐπιστολαὶ μὴ πρὸν ἐξημενῆσαι πως, στόχαστασθαι γὰρ καὶ τοῦ προσώπου, ἢ γραφεται· ἐξημενη μὲν τοι, καὶ οὐχ ὥστε συγγραμμὰ εἶναι ἀντ' ἐπιστολῆς. ὥσπερ αἰ Ἀριστοτελοῦς πρὸς Ἀλεξάνδρον, καὶ πρὸς τοὺς Διωνεὺς οὐκ αὐτοὺς ἢ Πλάτωνες.* Iam a §. inde 123. sermo est *Demetrio* de *Aristotelis* epistolis, vbi vid. p. 113. celeb. *Schneider.*

aliò loco librum damnat. Verum enim vero non solum, quos iam in medium protuli, veteres, sed et scriptores, fuerunt νεωτεροι, hunc librum ab Aristotele proficisci vno ore fatentes, in quibus Petitus, Pfeifferus, Elmenhorstius, Olaus Wormius, Langius, Bonaventura Vulcanius, Fabricius in B. G. II, 10. III, 6. viri eruditione pariter ac sagacitate conspicui, socium nacti Battesium, Abbatem Gallicum, more gentis suae copiosis acerrimisque erga aduersarios verbis, velut ex tripode prohuntiantem, Aristotelem nec alium huius libri esse auctorem. At tamen non defuere Viri docti, inde pene iam a παλινγενισια litterarum, hoc opusculum Aristotele prorsus indignum censentes. Iam inclytus ille Erasmus Roterodamus in praefatione sua ad Aristotelis opp. ausus est scribere: *liber de Mundo ad Alexandrum disertis hominis est, sed multum discrepans a phrasi Aristotelica.* Eadem sententiam, teste Battesio, amplexi sunt Muretus, Iulius Caesar et Iosephus Scaliger, Casaubonus, Salmasius, Menagius, Vossius, Simon Portius, Heinsius, nostrisque diebus sagacissimi Viri Meiners 5) et Buhle 6). Inde facile est intellectu, quanta et quam variae adsint causae, quibus tanti et tam multi Viri, commoti hoc opus, priorum sententia reiecta, Aristoteli abiudicarent. Quae quum ita sint, summa rei in his posita mihi videtur, ut diligenter inuestigandum sit, *an noster libellus*
prae-

5) In libro antea laud. *de distributione librorum Ari-*

6) In docta dissertatione *stotelis* p. 71. seq.

praeceptis, sententiis, et opinionibus Aristotelis conueniat, nec iis repugnet, dein: ut adcurate in scripturae genus, in nostro libello obuium, inquiramus an ab Aristotelis sermone diuersum sit.

Quod ad quaestionem primam adtinet, Battesius quidem nostrum libellum praecepta Aristoteli propria continere, satis audacter adfirmat. At, licet negari non possit, multa libro nostro inesse, quae cum philosophia Aristotelica facile conciliari possint eique bene respondeant, nemo tamen, ut paullo post adparebit, infitias ire potest, hunc librum quaedam continere, doctrinae Aristotelicae e diametro repugnantia, sic ut homo iste Gallicus, si nostris vixisset temporibus, Aristotelisque scripta non manu solum triuisset, sed adcuratius inspexisset in primisque Meinersii librum legisset, procul dubio aliter iudicaturus fuisset. Nam, ut hoc tantum addam, parum credibile est, grauem et constantem philosophum vel opinionem suam mutasse, vel talia proposuisse, quae praeceptis, per omnia philosophi opera dispersis, contradicerent, nisi causas sat indoneas indicasset, quare a ceteris vel ab aliquot saltem praeceptis antea propositis recederet *). Battesius quidem, quamuis praecepta in libro π. κ. obuia neutiquam ceteris Stagiritae praeceptis contradicere statueret, credit, hunc librum non esse philosophi scriptum, sua sponte confarcinatum, sed apologiam, in qua quaedam dogmata, satis audacter ab eo antea diuulgata, et superstitioni populari repugnantia restringeret, siue

*) Vid. mox not. 14.

ue potius cum iis coniungere tentaret. At ipsi Battasio Aristoteles hunc librum senex — de quo mox — scripsisse videtur, vnde eius opinio eo citius corrui. Philosophus in omnibus suis scriptis sibi fuit constans, dogmata atque praecepta sua multos per annos sine timore, et saepius magno cum vitae periculo auditoribus et ciuibus suis insinuauerat, multos iam fautores in primisque regem potentissimum sibi conciliauerat, vnde intellectus esset difficile, quare tam constans homo et senex de veritate praeceptorum suorum plane conuictus, extremis vitae suae annis, in quibus honos vitaeque deliciae a tramite confidenter ingressus difficulter eum auocare poterant, sine vlla sat idonea causa praecepta sua immutare, quin immo oppugnare nullamque rationem ad nouam suam opinionem stabiliendam, proferre in animum sibi induxisset. Sibi suaeque philosophiae inde fuisset derisui, fautoribusque ludibrio. Eo procedit insuper Abbas, ut tempus, quo haec ad Alexandrum scripta sit epistola, audeat definire. Meminit Noster insulae Taprobanes, quae Graecis ante Alexandri expeditionem in Indiam nondum innotuerat, sed post ea demum, quum Alexander in Indiam descenderet 7). Quae expeditio facta est anno 324. a. C. n. Alexander vero diem obiit supremum a. 328. vnde colligit, hanc ad Alexandri epistolam 8) scriptam.

7) Vid. not.

8) Dedicatio ad Alexandrum, libello praefixa, haud

causam sufficientem mihi quidem praebere videtur, ut epistolae nomen ei tribuamus.

ptam esse intra annum 324 et 328. *) Sed ego exinde colligere mallet, hunc librum non ab Aristotele proficisci, de quo infra. Iis vero praeceptis et opinionibus, quae praeceptis Aristotelis aperte repugnant, siue cum illis difficulter coniungi possunt, adnumerat Meiners p. 454. *quod Aethera omnia coelestia corpora continere, et motuum quoque ordines seruire dicat Auctor huius libelli* 9). quo effato, pergit Meiners, vix vllum aliud ab Aristotelis philosophia magis alienum effingi potest, Huc etiam sunt referenda, *quae de vi quadam diuina per omnem mundum pertinente profert, quaeque Pythagoreorum* 10). *magis et Platoniorum, quam Aristotelis placitis consentanea sunt* 11.) *Evidentissima vero falsae et recentioris huius libri originis in-*

mus. Tantum enim abest, ut stylum et formam epistolarem in ea reperiatur, ut potius omnia contineat requisita, quae libello, fautori tantum dedicato, insint necesse est. Dissertationis, Alexandro dedicatae, nomen maiori iure meretur. Eadem vero dedicatio causa fuisse videtur, ut ab nonnullis, quibus Aristotelem epistolas scripsisse exploratum erat, iis adscriberetur. Aristotelis epistolas integras adhuc legisse *Simpli- cium*, qui mentionem earum facit in Prolegomenis ad Categorias p. 2. monet Cel. *Schneider*. ad Demetr. p. 173. vbi vid, cetera.

*) Annum quo Alexander mortuus est, tutius adscribimus a. 323. a. C. Vid, Pl, Reu. *Rennebaum* Chronol. Tabellen.

9) II, 8. ὁ δ' Αἰθὴρ τὰ τε θεὰ ἐμπεριέχει σώματα, καὶ τὴν τῆς κινήσεως τάξιν.

10) Vid. Minuc. Fel. XIX, 7. *Et Pythagorae Deus est animus, per uniuersam rerum naturam commens et intentus, ex quo etiam animalium omnium vita capiatur.* vbi vid. cl. *Lindner*. p. 110.

11) V, 6. τὸν ὅλον οὐρανὸν διεκσπέρησε μίᾳ ἢ διὰ παντὸς διεκρούσα δύναμις. VI, 5. καὶ ὅσον ἐπὶ παντὶ διεκρούσθαι πεφυκε τὸ θεόν,

indicia in ultimo capite deprehenduntur, ubi auctor Stoicorum more suam de Deo sententiam cum publicis vulgi religionibus conciliare, atque diuersa Iouis cognomina ita explicare conatur, ut sapienter et pie inuenta videantur 12). Tota haec ratio a Zenone primum inuecta est, neque vllum eius vestigium in omnibus veris Aristotelis scriptis deprehenditur. Sic Meiners. Adde, quae Noster de nebula et nube profert, cap. IV, §. 4, et 6. *εστι δὲ Ὀμιχλὴ μὲν ατμώδης ἀναδυμιασίς, ἀγόνος ὕδατος, αἶρος μὲν παχύτερα, νεφούς δὲ ἀραιότερα. γινέται δὲ ἡτοὶ ἐξ ἀραιώσεως ἀρχῆς νεφούς, ἢ ἐξ ὑπολειμματός. ἀντιπαλός δὲ αὐτῇ λέγεται, καὶ ἐστὶ Λίθρα, οὐδὲν ἄλλο οὐσα, πλὴν ἀπὲρ ἀνεφελός καὶ ἀνομιχλός. — Νεφός δέ, ἐστὶ παχὺς ατμώδης, συνεστραμμένον, γονιμὸν ὕδατος.* Sed cf. cum his Meteorol. I, 9. p. 745. D. *Ἐστὶ δ' ἡ μὲν ἐξ ὕδατος ἀναδυμιασίς, Ἀτμίς· ἡ δ' ἐξ αἶρος εἰς ὕδωρ, Νεφός· ὀμιχλὴ δέ, νεφέλης περιττώμα τῆς εἰς ὕδωρ συγκρίσεως. διόπερ σημεῖον μᾶλλον ἐστὶ εὐδίας, ἢ ὑδάτων. ἐστὶ γὰρ ἡ Ὀμιχλὴ, ὅσον νεφέλη, ἀγόνος.* Aperte Venti definitio IV, 9. non conuenit doctrinae Aristotelis, vt iam monuit Pacius, si contulerimus Meteor. li-
bros.

12) VII, I. *Εἰς δὲ οὗ, πολὺν ὡς ἐστὶ, κατὰ νομᾶς ὁμοιω-
τος τοῖς παλαιῇ πᾶσιν, ὡς ἐπὶ
αὐτοῖς νοήματα. — Κροῦν δὲ
καὶ Χροῦν λέγεται, διὅτι ἐκ
αἰῶνος ἀτερμὸς εἰς ἕτερον αἰῶ-
να. §. 3. οἶμαι δὲ καὶ τὴν
Ἀναγκὴν οὐκ ἄλλῃ τι λεγέσθαι,*

*πλὴν τούτων διότι ἀκίνητον οὐ-
σίαν οὐτά. Ἐμπαρμένη δέ,
διὰ τὸ εἶναι τε καὶ χωρὶν ἀ-
κωλύτως. Παρωμένη δέ, διὰ
τὸ πεπερατωθῆαι πάντα, καὶ
μηδὲν ἐν τοῖς οὐσίᾳ κᾶρον
εἶναι.*

bro. Noster scripsit: Εκ δε της ξηρας, ὑπο ψυχους μεν ωσθειας, ὥστε βειν, Ανεμος εγενετο ουδεν γαρ εστι εὔτος, πλην αηρ πολυς βρων και αδρους. In Meteor. I, 13. p. 750. A. hanc opinionem quidem profert Aristoteles, sed aliorum esse dicit. Εισι δε τινες, οἱ φασι το καλουμενον αερα, κινουμενον μεν και βροντα, Ανεμον ειναι. et lib. II, 4. p. 770. F. Και γαρ ατοπον, scribit, ει ο περι εκαστους περικεχυμενος αηρ, οὔτω κινουμενος, Πνευμα, και οδεν αι τυχη κινηθεις, Ανεμος εσται. Omnia denique ea, quae in libris Meteorol. de nube, pluuiā, ventis etc. sunt obuia, in sua conuertit Plinius in Hist. N. praecipue libr. II. in quibus nuspiam rationem habuit libri π. κ. sic vt ne vllus quidem locus, Plinium hunc librum ante oculos habuisse, indicet, quod hominem Romanum certe fecisse putarem in primis, quod noster libellus omnia breuiter collecta habet, vnde sedula illa multoque labore coniuncta conquisitio, e libris Meteorol. petita, ni tota corruisset, minori tamen cura instituenda fuisset. Cap. III, 8. inter alia de Caspio siue Hyrcano mari N. scribit: Προς γε μην ταις ανασχεσεσι του ηλιου παλιν εισρεων ο Ωκεανος, τον Ινδικον τε και Περσικον διανοιζας κολπον, αναφαινει, συνεχη την Ερυθραν θαλασσαν διεληφας· επι θατερον δε κερας, κατα στενον τε και επιμηκη δηκων αυχενω, παλιν ανευρυνεται, την Τρκανιαν τε και Κασπιαν οριζων. το δε ὑπερ ταυτην, βαθυν εχει τον ὑπερ την Μαωτιν λιμνην τοπον. εἰτα κατ' ολγον ὑπερ τους Σκυθας και Κελτικην, σφγγει την οικουμενην, προς τε τον Γαλατικον κολπον, κ. τ. λ. Errori, quod sc. Caspium siue Hyrcanum mare angusta fluento cum
oceanō

oceanò septentrionali connectatur, ansam dedit Alexandri expeditio in Indiam, et in primis classis praefectus Patrocles vid. not. 23. ad c. III. et Harduin. ad Plin. VI. 15. p. 310. Plin. ipsum VI, 21. p. 317. Idem Patrocles ex Hyrcano mari in Indiam nauigari posse tradiderat secundum Strabon. II. p. 77. ed. Bas. 1571. eratque praefecti illius auctoritas, vt scribit cl. *Seidel* ad Eratosth. fragm. p. 149. seq. cum apud Eratosthenem, tum apud Strabonem tanti momenti, vt eius potius quam Herodoti hoc de mari sententiae, qui mare Caspium mediterraneum, non cum Oceano mixtum narrat, lib. I. c. 203. fidem habere vellent. Haecque vet. sententia fuit vsque ad Ptolemaeum, si Herodotum, Aristotelem et Diodorum 13) excipias, vt docet Harduinus l. l. Quod igitur ad nostrum locum pertinet, aperte repugnat Aristoteli, mare Caspium finibus suis inclusum siue mediterraneum statuenti in Meteorol. II, 1. p. 759. B. vnde haec ab vno eodemque auctore profecta esse, vix mihi videtur credibile. Nostrum libellum post Alexandri demum expeditionem in Indiam scriptum esse, et Aristotelem hanc a Patrocle ortam opinionem libello suo inseruisse, opponi forsan potest; sed, vt alia, quae hic in dubitationem adduci possint, omittam, quare locum illum in Meteorologicis non mutauerit, seu in libro de Mundo non refutarit 14), non
via

13) Diodori Sic. et Aristotelis locum iam excitauimus in not. 23. ad cap. III.

14) Et hinc enascitur dubium de hoc scripto. Aristoteles in omnibus ferme suis

video 15). In nostro libello 16) porro, *Αἰθρῆ elementum* vocatur a ceteris quatuor diuersum, vnde facile opinio enasci possit, hunc librum Stagiritae esse suppo-

suis scriptis laudat citatque eos libros, in quibus materiam, de qua ei est sermo, iam pertractarat, vel eius iam mentionem fecerat, id quod exemplis adstruere, superfluum esset. Nusquam vero in libello π. κ. qui tamen tam largam ei sup-
peditat occasionem, modo prouocandi ad libros Meteorologicos et de Coelo, modo ad Metaphysicam, modo ad Ethica et alios, id factum videmus.

15) Locus Aristotelis in Meteor. sole meridiano clarius ostendit, mare Caspium esse θαλασσαν, οὐσαν καὶ ἀντην, i. e. *mare suis contentum finibus, nec cum Oceano mixtum*, quia scribit: ἡ δ' Ἐρκρανία καὶ Κασπία κειχωρισμέναι ταύτης, *Hyrca-
num et Caspium maria seiuncta sunt ab extero mari, καὶ περιεχομέναι κυκλῶ, ex omni
parte, circumcirca accolae habent.* At N. locus adcuratius examinari debet. Primum voces τὴν Ἐρκρανίαν καὶ Κασπίαν non de mari, sed de regionibus sic dictis, intel-

lectae videntur Budaeo, ver-
tenti: *fines Hyrcaniae Cas-
spiaeque*, et interpreti Ger-
manico, scribenti: *umfasst
Hyrcanien und Caspien.* At
neutiquam: Ἐρκρανία κ. Κα-
σπία est loquutio Graecis
consueta, solemnisi, et fami-
liaris, ubi subintelligitur θα-
λασσα. Sic Aristoteles loci
1. ἡ δ' Ἐρκρανία καὶ Κασπία,
Nec aliter Apuleius *Hyrca-
nium et Caspium*, scribit,
omisso vocabulo *mare*. Sic
Horat. Carm. II, 10.

— — *nequo altum sem-
per urgendo.*

vbi vid. *Torrent.* p. 148,
Dein sermo est de Oceano
septemtrionali, ubi N. dixit
πάλιν ἀνευρυνεταί, *iterum di-
latatur, wird wieder breit,
debnt sich aus, ὀριζῶν τὴν
Ἐρκρανίαν κ. Κ.* ubi ὀριζῶν in-
dicat terminum, finem, sic
vt mare Caspium sit termi-
nus Oceani septemtrionalis.
Cf. Macrob. in Somn. Scip.
1. 9. p. 154. ed. Bip.

16) Π. 5. Οὐρανὸν δὲ, καὶ
ἀστέρων οὐσίαν μὲν, Αἰθέρα κα-
λοῦμεν, οὐχ ὡς τινες διὰ τὸ πυ-
ρρὴν οὐσαν, αἰθερᾶν, πλεγμα-
μένην.

suppositum, quippe quod ille aliis in locis 17) huic sententiae haud fuit addictus. At nil inde sequitur. Aristoteles enim, ut Meinerfii verbis p. 447. utar, nusquam grauius hallucinatus suaeque ipsius disciplinae magis oblitus est, quam illis locis, quibus de hac quinta atque a ceteris rerum elementis plane diuersa natura verba fecit. Vid. ibi plura, docte tractata. — Superest, ut verba illa, II, 1, Κοςμος, ἡ τῶν ὅλων τάξις τε καὶ διακοσμησις, ὑπο Θεοῦ τε καὶ διὰ Θεοῦ Φυλάττομενη, attingam. Mundum certo quodam tempore a Deo creatum esse, A. negabat eumque aeternum statuebat 18). Enunciationi huic A. verba illa, mundum ὑπο Θεοῦ καὶ διὰ Θεοῦ contineri et seruari, contradicere videntur, vnde hoc scriptum Aristotele eiusque praeceptis indignum censebat Heinſius. Batteux multus est in refellenda hac opinione, cuius vero verba, ne iusto sim longior, lubens omitto, ostensurus tantum, quo modo ea intelligi possint. Statuebat quidem A. mundi aeternitatem, nihilominus vero ei Deus omnium rerum causa efficiens videbatur. Sic scribit in Metaphys. I, 2, p. 1128. Α, ὁ τε γὰρ Θεὸς δοκεῖ το αἰτιὸν πᾶσιν εἶναι, καὶ ἀρχὴ

Χη

μειλόντες περὶ τὴν πλεστον πυρὸς ἀπὸ ἀλλοτρίαν δύναμιν ἀλλὰ διὰ τὸ αἰε εἶναι κυκλοφοροῦντες, στοιχεῖον οὐσαν ἑταῖρον τῶν τεσσάρων, ἀκρηστον τε καὶ εἶναι.

Ἐπεὶ δὲ τεττάρων στοιχείων. Eodem modo quatuor elementorum causas statuit init. libr. IV. Meteorol. Ἐπεὶ δὲ τεττάρων διαριστὰς αἰτία τῶν στοιχείων. Adde quae Meiners addit p. 447.

17) e. c. in libro περὶ γένεως καὶ φθορᾶς, II, 3. init.

18) Init. libr. II, de Coelo.

χη τις. Huc refer Metaphys. XII, 7. p. 1397. Ε. φαμεν δε, τον Θεον ειναι ζων αιδιον, αριστον¹⁹⁾ ωστε ζωη και αιων συνεχης και αιδιος υπαρχει τω Θεω. τουτο γαρ ο Θεος. Et cum praecedenti loco coniungit Meiners Metaphys. XII. cap. ult. p. 1404. Α. ετι ει μη εσται παρα τα αισθητα αλλα, ουκ εσται αρχη, και ταξις, και γενεσις, και τα ουρανια, αλλ' αιετης αρχης αρχη, ωσπερ τοις Θεολογοις και τοις Φυσικοις απασι. Deum itaque Mundi esse auctorem A. ipse statuit, nec repugnat eius placito, quo mundo aeternitatem tribueret. Vnde e loco nostro, hunc libellum Aristoteli esse suppositum, haud posse probari crediderim. Restat potius, quo modo explicari debeat. Id sine difficultate mihi fieri videtur. Mundus est aeternus, attamen Deus illius est causa efficiens, i. e. απο Θεου. Deus vero Mundum conseruat, i. e. δια Θεου. Omni iure infra N. scribit, VI, 3. σωτηρ μεν γαρ και γενεταρ των οπως δηποτε κατα τονδε τον κοσμον συντελουμενων ο Θεος. Eodem modo V, 6. vox *δυναμις de potentia diuina*, in omnes Mundi partes penetrante et omnia conseruante, est intelligenda. Aliter quidem Batteux. Vid. ib. p. 182. sed male,

Supereft, vt ad scribendi genus in libro nostro obuium, transeam, plane diuersum ab Aristotelis dictione. Aristotelis dictio est grauis, concisa, neruosa 19), ab omni sermonis abundantia et symmate longe remota; e contrario dictio in hoc libello, abundans, copiosa, magisque oratori quam philosopho adcommodata. Id elucet e capite primo, patet e capite sexto, in quo tam multae et tam va-

riae

¹⁹⁾ Cic. in Brut. c. 31. *Quis Aristotele neruosior?*

riae collationes rerum terrestrium cum Deo occurrunt, ut inde ingenium oratoris optimo culibet eluceat. Quis quaeso est, qui comparationem illam animalium e sinu vno eodemque tempore emisforum, exercitus etc. 20) Aristotele dignam censeat, graui illo philosopho, qui tantum abfuit a propositionum illustratione exemplis firmata, ut vno vel nullo contentus esset, quem ridiculi illius enunciati, quo coelum Dei esse sedem 21) probare vult, certe puduisset, ut multa alia, e lectione vnicuique petenda, praetermittam. Certe optimus quisque, Aristotelis scriptorum lectione cum N. mutata, non eiusdem sed plane alius, ab Aristotele prorsus diuersi scriptoris librum se manu sua versare sentiet. Nouam inueniet terram, cuius coelum, fructus, incolae eorumque mores, ritus et consuetudo priori, quam deseruit, non respondent. Hanc styli diuersitatem agnoscit ipse Battesius simulque eos malignitatis adcusare conatur, qui hanc ob causam hunc librum Stagiritae abiudicent, nec secum perpendant, quantus laudi et eruditioni Aristotelis, duplici in scribendo, pro suo arbitrio, utentis genere addatur cumulus. Hanc facultatem, aliter scribendi, licet non abiudicarem Aristoteli, cuius orationis flumen *aureum* nominat Cicero 22), Battesius tamen contra experientiam quotidianam mortaliumque naturam peccasse mihi videtur. Ex duobus locis, sc. ex eo, quod

20) VI, 13 et 17.

nionibus, ut iam monui not.
9. ad c. 6.

21) VI, 22. Inde differentiationem suam falsis nonnumquam commaculauit opi-

22) Quaest. Acad. IV, 36.

quo insulae Taprobanes 23) et maris Caspii — de quibus antea — mentionem facit, elucet, hoc opusculum, si A. adiudicatur, confarcinatum fuisse intra annum 324 et 328. **). Itaque, ut supra dixi, iam senex Aristoteles hunc libellum confecerit necesse est. Sed quis quaeso est, qui homini seni scriptum, in quo regnat dictio florida, disertata atque abundans, tribuat, homini seni, qui in primis vitae suae annis et per totam suam vitam, quod cetera philosophi scripta praeclare testantur, semper usus est genere dicendi graui atque breui, sic ut haec dictio ei esset altera natura? Dictionem cap. II. III. IV. esse concisam et breuem, negari quidem non potest; at capita illa genus dicendi floridum non admittunt, propter ea quod continent definitiones et diuisiones, licet nullam insimul praetermitteret occasionem, floride et ornate scribendi, quod patet ex init. cap. III. ***). Liber praeter ea inscriptionem in fronte gerit *προς Αλεξανδρον*, et caput primum ipsa est dedicatio, regi illi consecrata, Aristotelis alumno, quem omnibus philosophi praeceptis, sententiis, opinionibus, placitis,

23) Insulam Taprobanen, prout insulam, — quod iam supra dixi — ante Alexandri expeditionem in Indiam ignotam fuisse Graecis, v. c. e. Plinii verbis VI, 24. patet. *Taprobanen alterum orbem terrarum esse, diu existimatum est, Antichthonum adpellatione. Ut liqueret in-*

sulam esse, Alexandri Magni aetas resque praestitere. Cf. omnino Diodor. Sic II, p. 137. seq. ed. Rhod.

**) Vid. supra not. *

***) Vnde adparet, totum libellum ab vno profectum esse homine, quod initio in dubium vocaueram. Vid. not. ad init. cap. V.

citis, enunciatis, vno verbo philosophia Aristotelica imbutum fuisse constat, cui dictio praeceptoris sui erat nota, quem breue et concisum genus in ceteris A. libris obuium, non fugiebat, sed cui familiare fuerit necesse est. Quae itaque sint causae, ob quas in hoc scripto genus suum loquendi plane immutauerit priorique et consuetae dictioni dissimile reddiderit? Forsan ut Alexandro, grauius bellis impedito, legendi difficultas leuaretur, opponi potest. Sed minime; nam quia hoc scriptum plura, quae cetera Aristotelis scripta continent, complectitur, et ut ita dicam, est illorum epitome, aliis tantum opinionibus rebusque saepius immixtis, non video, quare Aristoteles ad Alexandrum epitomen, suae eruditioni non respondentem, miserit, sic ut, si epitome tantum esset Meteorologicorum, e quibus plurima sumpta sunt, Aristoteles veram epitomen, id est eruditione sua dignam, conscripserit. Siue enim hunc librum sua sponte ad Alexandrum misit, siue rogatus. Si hoc, omnis Aristoteli adhibenda fuisset diligentia, ut regi maximo in omnibus satisfaceret; sin illud, sua intererat, Alexandro probari laudemque eruditionis retinere. Sed neutrum est factum. Ne praeter ea alia, quae magni videntur momenti, omittam, nullam deprehendo rationem, quare dictionem suam ita mutarit, ut in hoc scripto apostrophum, in ceteris plerumque adhibitum, semper omitteret. 24). e. c. I, 2. *de πρᾶξε*. III, 4; *de*
ev.

24) De qua apostrophii Herodian. I, 1, p. 7. Firmum neglectione vid. quos laudant *Leisner et Irmisch* ad adhibitum Codd. MSS. in quibus

ay. III, 7, *de eζω*. IV, 11, *de εν*. IV, 20. *de εστιν* etc. His rationibus, quibus alii, qui cum Aristotelis scriptis maiorem familiaritatem sibi contraxerunt, plures haud dubie adiungere possunt, non potui, quin hoc scriptum Aristoteli abiudicarem; licet enim Apuleius et nonnulli alii 25) id A. adtribuant, facile tamen eo, quo hi viri vivebant tempore, e vulgari opinione iam Stagiritae adscribi potuit, idque eo magis factum videtur, quo maior scriptoris cura fuit, ne nomen suum proderetur. Aristotelis nomen scripto praefixit, quo maiorem hominum attentionem in se traheret: scripsit ad Alexandrum, ut hominum multitudo eo facilius decipi posset. Inde, ut de veritate huius scripti Aristotelici eo melius homines convinceret, saepius Aristotelem imitari studuit. Sic Stagiritae, materia quadam, cuiuscunque et sit generis, absoluta, in fine quaedam addere solet, quae summam materiae, de qua disseruerat, indicant 26), quod et

N. fa.

bus haec omnia innituntur, exinde non peti posse, bene video. At tamen omitti non debet, in loco Platonis, quem laudat VII, ult. *δ' αες* exaratum, et in edd. Aristotelis, quas consulere potui, mutatum esse *de αες*.

25) Demetrius, Apuleius, Stobaeus, Iustinus Martyr, Philoponus, Patricius, et qui hoc opusculum Aristoteli tribuere solebant, lon-

gum post temporis spatium, quo A. floruit, vivebant, et sane nobis mirari licet, cur scriptores A. aevo proximi, nostrum libellum non laudarent.

26) Haec consuetudo, apud plurimos vet. obuia, e penuria distinctionis in capita et sectiones minores enata videtur, ubi talis repetitio summam et finem praecedentium indicabat. Sic

et

N. facere consuevit, veluti in fin. cap. III. Γης μεν δη και θαλαττης φυσιν, και δεσιν, ηντινα καλεν εωδαμεν Οικουμενην, τριανδε τινα ιστορηκαμεν IV, 8. Ταυτα μεν ουν εκ της υγρας αναθυμιασεως πεφυκε συνεκπιπτεν. Cum his cf. Aristotel. in Meteorol. II, 1, in fin. 'Οτι μεν ουν ουτε πηγας, οιοντ' ειναι της θαλασσης, και δια τιν' αιτιαν ουτω φαίνεται ρεουσαι, τοιαυτα και τοσαυθ' ημιν ειρησθαι. Ibid. II. 3. Περι μεν ουν υδατων και θαλαττης, δι' ας αιτιας αι τε συνεχως εσι, και τις η φυσis αυτων. ετι δ' οποσα παδη κατα φυσιν αυτοις συμβαινει ποιεν η πασχειν, ειρηται σχεδον ημιν περι των πλειστων. N. cap. III. 16. definitioni tonitru addidit: *sit* sc. ωσπερ εν υδατι πνευμα σφοδρως ελαυνομενον, et eiusmodi fere simile Aristot. in Meteor. II, 9. p. 787. C. addidit, quod iam excitavi in varr. lectt. Adde finem cap. IV.

Inde, licet neutiquam definiri possit, quis opusculi huius sit auctor 27), hoc tamen colligi posse credo, nostrum libellum conscriptum esse haud longe post A. tempora ab homine, qui, Aristotelis scriptis perlectis, huic Aristotelicae doctrinae nonnulla praecepta et placita Pythagorae, Platonis

et Demetrius hanc consuetudinem obseruauit, licet nullam materiam philosophicam absolueret. Obseruarunt et qui historias confarcinarunt, veluti Dionysius Hal. e. c. I, 30. in fin. vt alios onittam.

27) Sunt nonnulli quidem

e numero virorum, Aristoteli hoc scriptum abiudicantium, qui siue Theophrasto, siue Nic. Damasceno, siue Anaximeni Lampiaceno, siue Posidonio tribuant, at certis et firmis argumentis demonstrari nequit. Sit sua cuiuslibet sententia.

tonis et Zenonis admiscuit, vnde factum est, vt multa Stagiritae praeceptis modo conuenientia, modo repugnantia in hoc opusculo offendamus. Hisce doctrinis, e diuersorum scholis petitis, instructus, libellum confarcinare adgressus est, in quo Mundi statum Deique vim et maiestatem probare vult, plebique libellum tradere, qui meliorem Deum cognoscendi rationem resque in natura obuias melius inspiciendi suppeditaret. Totus enim libellus continet, vt ita dicam, philosophiam popularem, nobis Volksphilosophie, imperitae plebis captui mirifice adcommodatam. Inde orta est dictio illa elegans, animum lectoris egregie mulcens, illa loquutio disertata, animo plebis praeclare inseruiens, ista copia comparisonum rerum terrestrium cum Deo eiusque vi et maiestate, plebis captui atque ingenio aptissima. Vir fuisse videtur bonus et pius 28,) cui curae cordique fuit, plebis superstitionem diluere eique viam ad vitam beatam ostendere, summopere intentus, vt homines rerum in natura obuiarum, quarum adparentia, saepius obstupescebant, cognitionem sibi pararent, nec animum in vilibus leuissimisque rebus defixum haberent, sed vt vnum Deum, sub variis tantum nominibus et cognominibus cultum, agnosce-

28) Immo haud indoctus; quicunque enim hunc libellum lectu dignum habuerunt, vno fere consensu doctrinae laudem N. non abiudicarunt, in quibus est quoque Hugo

Grotius, in not. ad Martian. Capell. pag. 275. a quo auctor libelli de mundo, quisquis et sit, *doctissimus* vocatur.

ferent, eiusque vim, potentiam et maiestatem sentirent. Haec omnia dictione amoena verbisque disertis ac copiosis conscripsit, vnde fit, vt hoc opusculum optimis praeter ea rebus refertum, lubenti animo legamus.

Summa vero libri fere est haec. Caput I. continet dedicationem ad Alexandrum. Laudatur philosophiae vtilitas atque praestantia, reiecto inani studio eorum, qui leuibus tantum rebus, philosophiae nulla ratione habita, occupantur. Denique ostenditur, de quibus in hoc libello sit acturus, scilicet de Mundo rebusque in illo obuiis.

Cap. II, 1. Mundi definitio. f. 2. In mundi medio sita est *Terra*. Suprema mundi pars est *Caelum* (*οὐρανός*) corporibus plenum diuinis, quae *Sidera* (*αστερά*) vocare solemus, quibuscumque sempiterno circumagitur motu. f. 3. Vniuersi coeli mundique forma est, *globosa* (*σφαίροειδης*), quae perpetuo mouetur; inde duo signa immobilia, sibi e regione obuersa, circa quae Mundus circumagitur. Vocantur f. 4. *Poli* (*πολῶι*). Linea, quae ab vno ad alterum porrigitur, est *Axis Mundi* (*ἄξωι*). Alter polorum nobis est semper conspicuus, et in plaga septentrionali adparet, vnde vocatur *Arcticus* (*αρκτικός*); alter vero semper conditus in plaga australi, vnde nominatur *Antarcticus* (*ανταρκτικός*). f. 5. Coeli siderumque substantia est *Aether* (*αιθήρ*), nomen trahens ab *aer* *ἄερ*. Est elementum (*στοιχεῖον*) a quatuor diuersum, diuinum et interitus expers. f. 6. Siderum alia sunt *fixa* (*ἀπλανῆ*), eorumque medius circulus est *Zodiacus* (*ζωδιακός*) inter Tropicos situs, et in duo-

decim regiones diuisus. Alia sunt *erratica* (πλα-
νητα). f. 7. Statariorum siderum numerus ab homi-
nibus iniri nequit; erratica vero sidera sunt septem.
Quae quidem corpora omnia complectitur aether.
f. 9. Hanc diuinam naturam, mutabilitatis exper-
tem, excipit natura *solubilis* (φθαρτη), cuius prin-
cipia obtinet substantia ignita, in qua fulgores emi-
cant aliaeque huius generis. f. 10. Hanc iterum
excipit *Aër* (αἴρ), cuius natura est caliginosa et fri-
gida, sed circumuersione illuminatur, vnde
oritur calor et claritas. Ibi nubes concresecunt,
imbres decidunt etc.

Cap. III. f. 1. Aerem excipit *Terra et mare*.
Terra variis exornata est rebus. f. 2. Diuiditur in
continentem et insulas, sed male. Cingitur ma-
ri Atlantico. f. 3. et 4. Quinque Elementa, quo-
rum minora a maioribus continentur, comprehen-
dunt *Vniuersum* (το πᾶν), quod in duo partes di-
uiditur, quarum altera est *superior* (ἄνω), quae
sedes deorum; altera vero *inferior* (κάτω). Hoc
diuiditur in *siccum* (ξηρὸν) quod terram ipsam, con-
tinentem, nec non insulas complectitur, et in *hu-
midum* (ὕγρον) quod comprehendit fluuios, stagna
et maria. f. 5. *Insulae* diuiduntur in maiores et
minores. f. 6. Mare, quod terram circumdat, no-
minatur *mare Atlanticum*, vel *Oceanus*. f. 7. Sinua-
tur dextrorsus ab Herculis columnis citra Syrtim
maiores et minores: sinistrorsus tria maria effi-
cit, Sardoum, Gallicum et Adriaticum. Siculum
vero mare in obliquum porrigitur, quod excipitur
a Cretico, quocum coniunctum est mare Aegyptium,
Pamphylicum et Syrium, nec non Aegaeum et Myr-
toun.

toum. Ex aduerso protensus est Pontus, tribus partibus constans, Maeotide, Helleponto et Propontide. f. 8. Maria orientalia sunt Indicum, Persicum, Rubrum. — In alterum cornu oblonga angustaque ceruice (κατα στενον τε και επιμηκη) penetrat Oceanus, vbi diffunditur. Complectitur Hyrcaniam, et praecipue super Maeotidem paludem longe diffunditur. Tunc amplectitur Scythas Celtasque vsque ad sinum Gallicum et columnas Herculis. f. 9. In hoc mari sunt insulae Britannia et Ierne, quibus, quod ad magnitudinem, parum cedunt Taprobane et Phebol, sitae in mari orientali. f. 10. Orbis latitudo, qua continens est amplissima, paullo minus quadraginta millia stadiorum patet; longitudo vero ad septuaginta millia. f. 11. Continens diuiditur in Europam, Asiam et Africam, quarum fines indicantur. f. 12. Insulae ab aliis adiacentibus terrae partibus adnumerantur; ab aliis vero per se considerantur.

Cap. IV. f. 1 et 2. Duae sunt exhalationes (αεραθυμιασεις) scilicet *sicca et fumosa* (ξηρα και καπνωδης), atque *humida et vaporosa* (υγροτερα και ατμωδης). f. 3. Ex humida oriuntur nebulae, ros, omne gelu genus, nubes, pluuias, nix et grando; ex sicca, venti, tonitrus, fulgetra, turbines, fulmina eiusque generis alia. f. 4. Definitio Nebulae (ὀμιχλη), cui contraria est *Serenitas* (αιθερα). f. 5. *Roris* (δρσες), *Glaciei* (κρυσταλλος), *Pruinae* (παχυνη), et *δρσσοπαχυνης*. f. 6. *Nubis* (νεφελη), *Pluuias* (ομβρος). Pluuias species nominantur. f. 7. *Nix* (χιων), *Ningor* (νιφετος). f. 8. *Grando* (χαλαζη). f. 9. E sicca exhalatione oritur *Ventus* (ανεμος.)

μος). Definitio *Venti* et *Spiritus* (πνευμα) f. 10. *Flatus* (αυρα). f. 11. *Venti Apogaei* (απογοεοι), *Encolpiae* (εγκολπιαι), *Ecnephiae* (εκνεφιαι), *Exhydriac* (εξυδριαι). f. 12. *Ventorum* diuifio in eos, qui flant a plaga orientali, australi, occidentali et septemtrionali. f. 13. Nomina horum *Ventorum* eorumque numerus. f. 14. Diuifio *Ventorum* in directo spirantes (ευθύπνους) et eos, qui ad se reflectunt (ανακαμψιπνους.) Diuifio *Ventorum* quinta ab anni tempeftatibus, quibus spirant, defumta. f. 15. *Venti* violenti, fc. *Cataegis* (καταργις), *Thyella* (θυελλα), *Laelaps* (λαιλαψ), *Strobilus* (στροβιλος), *Anaphysēma* (αναφυσημα) et *Turbo terrestris* (πρηστηρ χθονιος.) f. 16. *Tonitru* (βροντη). f. 17. *Fulgur* (αστραπη). f. 18. *Fulmen* (κεραυνος), *Prester* (πρηστηρ), *Tyrphon* (τυφων), *Sceptos* (σκηπτos), *Ψολoeis*, *Arges* (αργης), *Helictiac* (ελικιαι), *Σκηπτοι*. f. 19. Rerum, quae in aëre adparent, aliae specie tenus existunt, aliae habent naturae substantiam. Priori generi adnumeratur f. 20. *Iris* (ιρις), *Virga* (βαβδος). f. 21. *Arca* (άλως). Posteriori generi f. 22. *Fulgor* (σελας), ubi insuper variae fulgoris diuisiones enumerantur. *Eiaculatio* (εξακοντισμος), *Fulgor fixus* (στηρεγμος), *stella crinita* (κομητης). Alia σελαων diuifio. f. 23. et 24. Alia σελαων genera, veluti *Faccs* (λαμπαδες) etc. f. 25. Redit ad Terram, quae in se continet aquae, spiritus ignisque scaturigines. Fontes ignis eorumque varii effectus. f. 26. Varii effectus spiritus e terra orumpentis. f. 27. Causa *Terraemotus* (σεισμος). f. 28 et 29. Varia recensentur genera et nomina *Terraemotus*, f. 30. Saepe sine terraemotu *terrae mugi-*

mugitus (μυκημα γης) auditur. f. 31. seqq. Talia quoque mari accidunt.

Cap. V. f. 1. Dubitatio, quo modo Mundus consistat, quum tamen contrariis constet. f. 2. Haec dubitatio tollitur argumento a similibus ducto. Primum a *ciuitate* (πολις). f. 3. a *natura* (φύσις). f. 4. ab *artibus* (τεχνη). f. 5. Idem confirmatur auctoritate Heracliti. f. 6. Mundum e contrariis recte consistere, colligit. — Causa efficiens durationis Mundi. f. 7. causa, vti dicunt, instrumentalis. f. 8. *Mundi praestantia* probatur a *comparatione totius et partis*. f. 9. a *pulchritudine*, et *ordine*. f. 10. a *magnitudine*, *motus celeritate*, *splendore et potestate*. f. 11. *ab iis rebus quas continet*. f. 12. Terra vniuersa interitui non est obnoxia. Obiectio, et f. 13. solutio.

Cap. VI. f. 1. Agitur de Deo. Proponit, quae ab aliis de Deo tradita sunt. f. 2. Primo, quae ab omnibus, et a quibusdam. f. 3. Aliorum dicta expendit, eaque partim probat, partim reprobat. f. 4. Suam de Deo sententiam exponit. Deus supremam Mundi sedem est sortitus, eiusque f. 5. vim sentit praecipue id corpus, quod proxime eum situm est, vnde fit, vt terra, longissime a Dei sede remota, magnae infirmitati sit obnoxia. — Suam de Deo denique opinionem multis comparationibus illustrat, et quidem f. 6. *Deus comparatur* cum cuiusuis rei praefecto. f. 7. cum rege Persarum, de quo eiusque imperio, magnitudine et constitutione multa et varia traduntur f. 8 — 12, vbi insuper dissimilitudinem, inter Deum regemque Persarum intercedentem, ostendit. Compa-

ratio cum mechanicis et neurospasticis. f. 13 et 14. cum diuersis rebus inanimis, ex vno eodemque vase proiectis, nec non cum diuersis animalibus, simul emissis. f. 15 et 16. cum chori coryphaeo f. 17. cum eo, qui classicum canit. f. 18 et 19. cum anima f. 20. cum aedificiorum vmbilicis. f. 21. ostendit dissimilitudinem, confirmatam a Dei sedisque puritate, nec non auctoritate Homeri. f. 22 et 23. a precantibus, manus sursum tollentibus. Dein iterum auctoritate Homeri. a simili, a comparatione coelestium cum terrenis. f. 24. seqq. Comparatio inter Deum et nauis gubernatorem, aurigam, praecentorem, legem et imperatorem, in quibus consideratur communis similitudo, vt et dissimilitudo, qua Deus a gubernatore etc. differt.

Cap. VII. f. 1 et 2. *Vnus est Deus*, cui a variis et diuersis effectibus multa imponuntur nomina. Haec in medium profert. f. 3. Deus est quoque *Necessitas* (εἰμαρμενῇ), *Fatum*, (πεπρωμενῇ), *Sors* et *Parca* (μοῖρα), *Nemesis* (νεμεσις), ἀδραστεα et αἰσα. f. 4. De tribus Parcis earumque officio. f. 5. Peccatores Deus punit, Ab eo nostra salus.

EXCURSVS SECVNDVS

ad Cap. II. §. 5.

De

Aetheris aeternitate.

Aether, quem N. vocat *coeli et siderum substantiam*, complexum (ουρανου και αστρων ουσιας) eodem fere modo, quo a Cic. de nat. Deor. II, 40. vocatur *coeli complexus, omnia cingens et coercens*, ei est *elementum interitus expers* (ακηρατον) et *diuinum* (θεον), nomen inde trahens, quia *semper motu circumductili currit*. Tantum vero abest, ut hoc enunciatum a N. propositum, Aristotelis doctrinae repugnet, ut potius praeclare ei respondeat. Sic enim de Coel. I. 3, p. 601. E. vox αιθηρ eodem modo deriuatur, ubi scribit: αιθερα προσωνομασαν τον ανωτατω τοπον, απο του θεου αει τον αιδιον χρονον, θεμενοι την επωνυμιαν αυτω. Altera vero opinio, qua *ignitam substantiam*, aethera alii esse censebant, non solum hic, sed et in eodem Aristotelis loco reprobatur, ubi: Αναξαγορας δε κατακεχεσται τω ονοματι τουτω ου καλως ονομαζει γαρ αιθερα αντι πυρος. Cui Anaxagorae sententiae et Cicero addictus videtur, scribens l. l. *Resat ultimus et a domiciliis nostris altissimus omnia cingens et coercens coeli complexus: qui idem Aether vocatur, extrema ora et determinatio mundi: in quo cum admirabilitate maxima igneae formae cursus ordinatos definiunt.* Copio-

fior vero est ipse Aristoteles in Meteorol. I, 3. p. 731. E. seqq. ὁ γὰρ λεγόμενος Αἰθήρ, παλαιὰν εἰληφε τὴν προσηγορίαν. ἦν Ἀναξαγόρας μὲν τῷ πυρὶ ταύτον ἡγήσασθαι μοι δοκεῖ συμαίνειν. τὰ τε γὰρ ἀνω πληρὴ πυρὸς εἶναι. κακένος τὴν ἐκεῖ δύναμιν, Αἰθέρα καλεῖν ἐνομίσε. τοῦτο μὲν ὀρθῶς νομίσας. τὸ γὰρ αἰεὶ σῶμα θεῖον, ἅμα τε θεῖον τι τὴν φύσιν ποικαῖσιν ὑπολαβεῖν, καὶ διαρίσταν ὀνομάζεν αἰθέρα τὸ τοιοῦτον, ὥς οὐ οὐδενὶ τῶν παρ' ἡμῖν τὸ αὐτό. οὐ γὰρ δὴ φητομεν ἅπαξ, οὐδὲ δις, οὐδ' ὀλιγακίς τὰς αὐτὰς δοξὰς ἀνακυκλεῖν γινόμενας ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλ' ἀπειρακίς. Ὅσοι δὲ πυρὶ καθαρόν εἶναι φασι τὸ περιέχον, καὶ μὴ μόνον τὰ φερόμενα σώματα. τὸ δὲ μεταξὺ γῆς καὶ τῶν ἀστρῶν, αἶρα· θεωρήσαντες αὐτὰ νύκτ' ἀσκνυμένα διὰ τῶν μαθημάτων ἱκανῶς, ἴσως αὖ ἐπαυσαντο ταύτης τῆς παιδικῆς δοξῆς. Ex his satis adparere puto, Aristoteli ἀπο τοῦ αἰεθροῦ, et quidem in circulo, Aethera sic vocari. Eodem modo in hoc posteriore loco ei Aether vocatur σῶμα θεῖον. Aethera vero esse σῶμα θεῖον καὶ ἀκηράτον, Aristoteles e definitionibus gravitatis (τὸ βαρὺ) et leuitatis (τὸ κουφόν) a se propositis collegisse videtur. Nam grave ei est, quod suapte natura fertur in medium, cuius natura ita est comparata, vt feratur in medium, βαρὺ ἐστὼ τὸ φερεσθαι πεφύκος ἐπὶ τὸ μέσον. leue contra (κουφόν) quod suapte natura e medio fertur, cuius natura ita comparata est, vt e medio feratur, κουφόν, pergit, τὸ ἀπο τοῦ μέσου. 1). Vnde fit, vt omnia,

1) de Coel. I, 3. p. 599. p. 484. D. α μὲν βαρὺ ἐπὶ
F. Sic et in Phys. III, 5. τὸ μέσον ἔχει τὴν φύσιν φύσει
α δὲ

omnia, quae sursum vel deorsum feruntur, aut leuitatem, aut grauitatem habeant, aut vtrumque, neutiquam vero grauitatem ad idem; nam inter se inuicem corpora sunt grauia et leuia, veluti aër respectu aquae, et aqua respectu terrae. 2) — Id vero corpus, quod circumuoluitur, neque grauitatem, neque leuitatem habet, nam neutiquam ad medium, aut e medio, siue secundum suam naturam, aut praeter naturam mouetur. 3) Deinde cor-

α δὲ κουφον, κτω. iterum in Phys. IV, 4. p. 497. B. εκε το μιν κουφον, το ανω φερομενον εστι φυσικ' το δε βαρυ, το κατω.

2) de Coel. I. l. ἀναγκη δὲ παν το φερομενον η κατω η ανω, η κουφοτητ' εχαν, η βαρος, η αμφω, μη προς το αυτο δε' προς αλληλα γαρ εστι βαρεια και κουφα, οιν ανη προς υδωρ, και προς γην υδωρ. In quo loco prima verba, scil. κατω et ανω transposite mihi legi videntur hoc modo: φερομενον η ανω, η κατω; nam scripsit κουφοτητ' εχαν, η βαρος, nec βαρος εχαν η κουφοτητ'. Dein verba μη προς αυτο δε explicantur per προς αλληλα etc. sicque intelligi debent: corpora quidem leuitatem et grauitatem habere possunt; sed neutiquam ad vnam eandemque rem. c. c.

aër ad aquam non habet simul leuitatem et grauitatem; habent vero grauitatem et leuitatem inter semetipsa, vt aër respectu aquae; aqua respectu terrae; aër enim aqua est leuior, aqua contra aëre grauior.

3) p. 600. A. et B. Το δη κυκλη σωμα φερομενον; αδυνατον εχαν βαρος η κουφοτητα' ουτε γαρ κατα φυσιν, ουτε παρα φυσιν ενδεχεται αυτω κινηθαι, η επι το μεσον; η απο του μεσου. κατα φυσιν μιν γαρ ουκ εστιν αυτω η εκ ευθειας πορα. μια γαρ ην εκαστου των πλαν. (vid. cap. 2. libr. I. de coel. init.) ωστ' εσται το αυτο των οτω τιν φερομενων. παρα φυσιν δ' ενενθις, α μεν η κατω παρα φυσιν, η ανω εσται κατω φυσιν' α δε η ανω παρα φυσιν, η κατω κατω φυσιν. εστι γαρ

corpus, quod orbiculariter mouetur, est ortus et interitus expers, nulla capit incrementa, nullisque mutationibus est subiectum 4). Tum id, quod augmentatur, vel corrumpitur accrescit vel corrumpitur ab adueniente cognato inque materiam resolutum. Sed hoc non habet, ex quo ortum est. 5) Itaque, quoniam corpus illud neque accrescere, neque interire potest, facile est intellectu, neutiquam id posse alterari (ἀναλλοιωτον); nam alteratio (ἀλλοιωσις) est motus secundum qualitatem; qualitatis autem habitus et dispositiones non fiunt sine mutationibus secundum passionem; secundum vero passionem, quaecunque physicorum corporum transmutantur, haec omnia augeri et decrescere videmus. Vnde demum colligitur, corpus, quod circumuoluitur (το σωμα κυκλω) neque augeri, neque minui. Est itaque sempitern-

γὰρ τῶν ἐναντιῶν ἢ ἡ ἑτέρα παρὰ φύσιν τὴν ἑτέραν εἶναι κατὰ φύσιν.

4) p. 600. D. et E. Ὁμοίως δ' εὐλογον ὑπολαβεῖν περὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἀγενήτον, καὶ ἀφθάρτον, καὶ ἀναυξές, καὶ ἀναλλοιωτόν, διὰ τὸ γίνεσθαι μὲν ἅπαν τὸ γινόμενον ἐξ ἐναντίου τε καὶ ὑποκειμένου. τίνος, καὶ φθαρτέου ὡσαύτως ὑποκειμένου τε τίνος καὶ ὑπ' ἐναντίου, καὶ ἐκ ἐναντίου, καθάπερ ἐν τοῖς πρώτοις πρῶτος λόγος (Phyf. I, 8.) τῶν δ' ἐναντίων καὶ αἱ φύσεις δ' ἐναν-

τίαι. π. δὴ τοῦτο μὴδὲν ἐναντίον ἐνδεχέσθαι εἶναι, διὰ τὸ καὶ τῇ φύσει τῇ κυκλῷ μὴ εἶναι ἂν τίνα ἐναντίαν κίνησιν, ὥσπερ εἰκεν ἡ φύσις τὸ μέλλον εἶσεσθαι ἀγενήτον καὶ ἀφθάρτον, ἐξελεσθαι ἐκ τῶν ἐναντιῶν ἐν τοῖς ἐναντίοις γὰρ ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορά.

5) p. 600. E. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ συζυγούμενον ἅπαν αὐξάνεται, καὶ φθίνει φθίνει ὑποσυγγενεὺς προϊόντος καὶ ἀναλυομένου ἐκ τῆς ὕλης. τούτῃ δ' οὐκ ἔστιν ἐξ οὗ γέγονεν.

piternum (αἰδίων), capit neque augmentationem, neque deminutionem (οὔτε αὐξητικὴν ἔχον, οὔτε φθισιν), non senescit, (αγήρατον) atque neque alterationibus, neque passionibus subiici potest (ἀναλλοιωτὸν καὶ ἀσπαδες.) 6). Quia vero Aether est οὐρανοῦ καὶ ἀστέρων οὐσία, et perpetuo circumvoluitur, facile inde intelligitur, quare Aristoteles aethera aeternum esse statuit, quum ei sit στοιχεῖον πρῶτον, elementum primum 7). *prima corporum substantia, πρώτη οὐσία τῶν σωμάτων.* (vid. n. 8.) Ceterum cum his, quae hucusque proposui, conferri debet cap. 2. libr. I. de Coelo. p. 598. C. etc. ubi corpus illud simplex, quod in orbem voluitur, a quatuor elementis diuersum esse probatur. Nec ea praetermittenda censeo, quae ad aetheris diuinitatem pro-

6) p. 600. F. Εἰ δὲ ἐστὶ καὶ ἀαυξητὸν καὶ ἀφθαρτὸν, τῆς αὐτῆς διανόιας ἐστὶν ὑπολαβεῖν, καὶ ἀναλλοιωτὸν ἀναῖ. ἐστὶ μὲν γὰρ ἡ ἀλλοιωσις, κινήσις κατὰ τὸ πρῶτον. τοῦ δὲ ποιοῦ οἷ μὲν ἔξαις καὶ διαφάσεις, οὐκ ἀνεῦ τῶν κατὰ πάθῃ γίνονται μεταβολῶν, οἷον ὑγρὰ καὶ νοσος. κατὰ δὲ πάθος ὅσα μεταβαλλεῖ τῶν φύσικων σωμάτων, ἔχονδ' ὁρᾶμεν πάντα καὶ αὐξήσιν καὶ φθίσιν. οἷον τὰ τε τῶν ζῶων σώματα καὶ τὰ μορίᾳ αὐτῶν, καὶ τὰ τῶν φυτῶν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τῶν στοιχείων. ὅσῳτ' ἀπερ τὸ κυκλῶν σῶμα μὴτε αὐξήσιν

ἔχον ἐνδέχεται, μὴτε φθίσιν, εὐλογον καὶ ἀναλλοιωτὸν εἶναι, διότι μὲν οὖν αἰδίων καὶ οὔτε αὐξήσιν ἔχον, οὔτε φθίσιν, ἀλλ' ἀγήρατον καὶ ἀναλλοιωτὸν καὶ ἀσπαδες ἐστὶ τὸ πρῶτον τῶν σωμάτων, αἱ τὶς τοῖς ὑποκειμένοις πιστεύει. φανερόν ἐκ τῶν προημενων ἐστίν.

7) In Meteorol. I, 3. p. 731. D. et E. Ἡμῖν μὲν οὖν πρῆτα πρῶτον (sc. de Coel. I. 2 et 3.) περὶ τοῦ πρῶτου στοιχείου, ποῖον τι τὴν δύναμιν ἐστὶ, καὶ ὅτι πᾶς ὁ περιτὰς αἰὼν φῶς κόσμος, ἐκείνου τοῦ σώματος πλήρης ἐστίν.

probendam in capite laudato profert. Ad quae primum refertur, quod supremus locus Dei est sedes 8), dein quod, historia teste, numquam mutatus est 9), tandem ipsum nomen id testatur 10).

8) p. 601. B. Εοικε δ' ὁ
 τε λόγος τοις φαινομένοις μαρ-
 τυρεῖν, καὶ τὰ φαινόμενα τῷ
 λόγῳ. πάντες γὰρ ἀνθρώποι
 περὶ θεῶν ἔχουσιν ὑποληψίαν,
 καὶ πάντες τὸν ἀγνῶτον τῷ
 θεῷ τόπον ἀποδίδουσι, καὶ
 βάρβαροι, καὶ Ἕλληνες, ὅσοι
 περ ἀναγκάζουσι θεοὺς, δη-
 λῶσιν, ὡς τῷ ἀθανάτῳ τῷ
 ἀθανάτῳ συντηρημένων ἀέννα-
 τόν γὰρ ἄλλως. ἀπερ οὖν ἐστὶ
 τὸ θεόν, ὥσπερ καὶ ἐστὶ, καὶ
 τὰ νῦν ἀρημένα περὶ τῆς προ-
 τῆς οὐσίας τῶν σωματικῶν ἀρετῶν
 κἀλλως.

9) p. 601. C. Συμβαίνει
 δὲ τοῦτο καὶ διὰ τῆς αἰσθη-
 σews ἱκανῶς, ὡς γὰρ πρὸς ἀν-
 θρωπίνην ἀπὸν πίστιν. ἐν ἀπαν-
 τι γὰρ τῷ παρεληλυθότι χρό-
 νῳ κατὰ τὴν παραδεδομένην ἀλ-
 ληλοῖς μνήμην, οὐδὲν φαίνεται
 μεταβεβληκός· οὐδὲ κατ' ὅλον
 τὸν εἰσῆκτον οὐρανόν, οὔτε κα-
 τὰ μῦθον αὐτοῦ τῶν οὐρανῶν
 οὐδέν.

10) Vid. statim in initio
 excursus verba ipsa. Cf. de-
 nique ad rem Macrobi. Somn.
 Scip. II, 13. et II, 14.

EXCURSVS TERTIVS

*ad Cap. IV. f. 12.**De**Ventis, eorum apud Veteres distributione, numero
variisque nominibus.*

§. I.

Instituti ratio.

Mihi de Ventis scripturo et de variis ad eos pertinentibus rebus disquisitionuro, cardinem rei in eo potissimum versari mihi est visum, ut scriptores vett. hanc materiam pertractantes, vel etiam obiter eam attingentes euoluerem, et inter se conferrem; rem enim maximi momenti esse in primisque iis, qui scriptores veteres nostris temporibus lectu adhuc dignos habent, nec e scholis extirpandos censent, haud iniucundam fore arbitratus, si adnotationibus ceterisque appendicibus dissertationem de Ventis adderem. At tamen rem tam grauem multisque impedimentis obstrictam me non prorsus exhaustisse ingenue fateor et saepius sentio; partim enim omnes veteres scriptores, a quibus de industria haec res litteris est consignata, vel qui primis tantum, ut aiunt, labris, eam degustarunt, non potui consulere, veluti Agathemerum, Achillem Statium; Theophrasti libellum; partim alia
eaque

eaquē grauiora negotia me impediuerunt, quē minus singulis scriptoribus euoluendis et excutiendis possem studere, a).

Ea itaque propono, quae de hac materia collegi et in corpus redegi, sic vt primum loca auctorum, in quibus de Ventis aliquid est consignatum, tamquam in tabula lectorum oculis subiicerem, statimque adiungerem, quo qualique modo quilibet scriptor hanc de Ventis materiam tractarit, et a ceteris discesserit, dein in Ventos ipsos inquirerem, tum Ventos cuiuslibet mundi plagae adscriptos lustrarem, denique omnia in summam redigerem, quae ni adcurate riteque litteris mandauerim, Virisque eruditis non in omnibus satisfecerim, cogitant, rem esse grauem et iniucundam, materiam, quae in multis libris dispersa iacet, et quae varie a scriptoribus est tractata, adcurate proponere prorsusque exhaustire. Inde spero fore, vt optimus quisque, qui hanc meam dissertationem lectu non prorsus indignam censeat, in iis, quibus a veritatis tramite deflexi, me in rectam reducat viam.

§. II.

a) E scriptoribus, qui de Ventis memoriae inter nos aliquid prodiderunt, vsus sum Cellarii geographia antiqua, nec non Mannertii libro praeclaro: *Geographie der Griechen und Römer* qui p. 208. seq. breuiter, at docte de Ventis egit. Aliorum vero de hac re scripta peculiariter nancisci non po-

tui, vt Io. Bilberg de Ventis, Vpsal. 1682. 4. Io. Frid. Krebs de Ventis Onold. 1676. 4. *Iacob. Papke* de Ventis in *Atmosphæra*, Gryphisw. 1703. etc. Ceterum in libro mensruo *Hamburg. Magazin* exstat dissertatio de *historia Ventorum*, et *Bidermanni* in *Otiis litterar.* part. I. de *cultu Ventorum*.

§. II.

De Aristotele.

Aristoteles in Meteorologicorum libro II. cap. 6. haec de Ventis, quae ad nostrum propositum spectant, habet. — Δει δε περι της θεσεως [sc. ανεμων,] αμα τους λογους εκ της υπογραφης θεωρεν. Γεγραπται μεν ουν, του μαλλον ευσημως εχεν, ο του 'Οριζοντος κυκλος' διο και στρογγυλος. δει δε νοειν, αυτου το ετερον εκτμημα το υφ' ημιν οικουμενον' εσται γαρ κακεινο διελειν τον αυτον τροπον. Υποκεισθω δε πρωτον, εναντια κατα τοπον ειναι, τα πλειστον απεχοντα, κατα τοπον ωσπερ κατ' ειδος εναντια, τα πλειστον απεχοντα κατα το ειδος. Πλειστοι δ' απεχει κατα τοπον τα κειμενα προς αλληλα κατα διαμετρον. Εστω ουν, το μεν εφ' ου α, c) δυσμη ισημερινη. εναντιος δε τούτω τοπος, εφ' ουτο β, ανατολη ισημερινη' αλλη δε διαμετρος, ταυτην προς ορθην τεμνουσα, ης το εφ' ου η, εστω ακρος' τούτω δ' εναντιον εξ εναντιας, το εφ' ου θ, μεσημβριξ. το δε, εφ' ου ζ, ανατολη θερινη' το δε, εφ' ου ε, δυσμη θερινη. το δε, εφ' ου δ, ανατολη χειμερινη. απο δε του ζ ηχθω διαμετρος επι το γ, και απο του δ επι το ε. Επει ουν τα μεν πλειστον απεχοντα κατα τοπον, εναντια κατα τοπον' πλειστον δ' απεχει τα κατα διαμετρον' αναγκαιον και των πνευματων, ταυτα αλληλοις εναντια ειναι, οτα κατα διαμετρον εστι. Καλειται δε κατα την θεσιν των τοπων τα πνευματα ωδε' Ζεφυρος μεν απο του α' τουτο γαρ δυσμη ισημερινη. εναντιος δε τούτω Απηνιωτης απο του β' τουτο γαρ ανατολη ισημε-

c) Vide fig.

Aa

ισημερην. Βορέας δὲ καὶ Ἀπαρκτίας ἀπὸ τοῦ ἡ-
 ενταυθα γὰρ ἡ ἀρκτος. ἐναντίος δὲ τούτῳ Νότος,
 ἀπὸ τοῦ θ' μεσημβρία τε γὰρ αὕτη, ἀφ' ἧς πνεῖ.
 καὶ τὸ θ' τῷ ἡ ἐναντίον· κατὰ διαμέτρον γὰρ [sc.
 κεῖται]. ἀπὸ δὲ τοῦ ζ Καίκιος· αὕτη γὰρ ἀνατολὴ
 θερμὴ ἐναντίος γὰρ, οὐχ ὁ ἀπὸ τοῦ ε πνεῶν, ἀλλ'
 ὁ ἀπὸ τοῦ γ, Λιψ'· οὗτος γὰρ ἀπὸ δυσμῆς χειμερι-
 νῆς πνεῖ. ἐναντίος γὰρ τούτῳ· κατὰ διαμέτρον γὰρ
 κεῖται· ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ δ, Εὐρὸς· οὗτος γὰρ ἀπ' ἀνα-
 τολῆς χειμερινῆς πνεῖ, γειττιῶν τῷ Νότῳ, διὸ καὶ
 πολλακίς Εὐρονοτοὶ λέγονται πνεῖν. ἐναντίος δὲ του-
 τῷ, οὐχ ὁ ἀπὸ τοῦ γ Λιψ, ἀλλ' ὁ ἀπὸ τοῦ ε, ὃν καλοῦσιν
 ἰμεν Ἀργεστὴν, οἱ δὲ Ὀλυμπίαν, οἱ δὲ Σκυρώναν· οὗτος
 γὰρ ἀπὸ δυσμῆς θερμῆς πνεῖ, καὶ κατὰ διαμέτρον αυ-
 τῷ [sc. Εὐρῷ,] κεῖται μόνος. Οὗτοι μὲν οὖν, οἱ κατὰ
 διαμέτρον τε κεκείμενοι, ἀνεμοὶ, καὶ οἷς εἰσὶν ἐναντίοι.
 Ἐτεροὶ εἰσι, καὶ ὅς οὐκ ἐστὶν ἐναντία πνεύματα·
 ἀπὸ μὲν γὰρ τοῦ ι, ὃν καλοῦσι Θρασκίαν· οὗτος γὰρ
 μέσος Ἀργεστοῦ καὶ Ἀπαρκτίου. ἀπὸ δὲ τοῦ κ, ὃν
 καλοῦσι Μεσην· οὗτος γὰρ μέσος Καίκιου καὶ Ἀπαρκ-
 τίου. Ἡ δὲ τοῦ κι διαμέτρος βούλεται μὲν κατὰ τὸν
 διαπαντός εἶναι Φαινόμενον, οὐκ ἀκριβοῖ δὲ. ἐναν-
 τία δὲ τούτοις οὐκ ἐστὶ τοῖς πνεύμασιν, οὔτε τῷ
 Θρασκίᾳ, οὔτε τῷ Μεσῇ· ἐπνεῖ γὰρ ἂν τις, ἐφ'
 οὗ το μ'· τούτο γὰρ κατὰ διαμέτρον τὸ σημεῖον.
 οὔτε τῷ ι, τῷ Θρασκίᾳ· ἐπνεῖ γὰρ ἂν ἀπὸ τοῦ ν' του-
 το γὰρ κατὰ διαμέτρον σημεῖον, εἰ μὴ ἀπ' αὐτοῦ,
 καὶ ἐπ' ὀλγὸν πνεῖ τις ἀνεμὸς, ὃν καλοῦσιν οἱ περὶ
 τὸν τόπον ἐκεῖνον, Φοινικίαν.

Τὰ μὲν οὖν κυριώτατα καὶ διωρισμένα πνεύματα,
 ταῦτα ἐστὶ, καὶ τούτον τριτάκται τὸν τρόπον. Του
 δὲ εἶναι πλείους ἀνεμους ἀπὸ τῶν πρὸς ἀρκτον το-
 πῶν,

πων, η των προς μεσημβριον, αιτιον, το, τε την οικουμενην υποκεισθαι προς τουτον τον τροπον, και οτι πολλω πλειον υδωρ και χιων αποδεται εις τουτο το μέρος, δια το εκεινα υπο τον ηλιον ειναι, και την εκεινου Φοραν' ων τηκομενων εις την γην, και θερμαινομενων υπο του ηλιου και της γης d) αναγκαιον πλειω και επι πλειω τοπον γιγενσθαι την αναθυμιασιν δι' αυτην την αιτιαν.

Εστι δε των ερημεων πνευμάτων, Βορρας μεν, ο, τε Απαρκτίας κυριωτατα, και Θρασκίας, και Μεσση. ο δε Καικίας, κοινος Απηλωτου και Βερεου. e) Νοτος δ, ο,

d) Edd. E. P. L. R. habent υπο του ηλιου και της γης, uti exhibui, et quidem, ut opinor, recte. Aristoteles rationem profert, ob quam plures venti a plaga septemtrionali; et ab australi, perfiant, in eo positam, quia terra habitata (οικουμένη) longius septemtrionem, quam meridiem versus extendatur, indeque plaga septemtrionalis plus nivi imbribusque sit subiecta, ac australis. Si itaque solis calore nix liquefcere coepit e montibus interram, et a sole et terra incalefcit, plures ibi exhalationes oriantur necesse est. (De qua caussa vide, quae fini huius paragraphi addidi.) Nix incalefcit itaque ob solem; (υπο ηλιου) i. ob

solis calorem, et ob terram, (και της γης) i. e. quia terra ipsa solis calore incalefcit, et ob hunc terrae calorem nix liquefcit. Nescio igitur, quare legitur in ed. W. υπο του ηλιου και την γην; tunc enim hunc locum sic intellexerem: si in terram liquefcunt, et vi solis etiam terram calefaciunt. και ante την γην tunc effert etiam, et θερμαινομενων, medium; in priori lectione vero passivum.

e) Locus, qui varie legitur. Verba ab εστι usque ad Βορειου ex edit. E. cui et P. adstipulatur, dedi. Edd. W. L. R. exhibent vero: Εστι δε των ερημεων πνευματων Βορρας μεν, ο, τε Απαρκτίας, κυριωτατα, και Θρασκίας.

δ, ὁ, τε Ἰωαννῆς ὁ ἀπὸ μεσημβρίας, καὶ ὁ Λιψ.
 Απη-

κίας κοινὸς Ἀργεστοῦ καὶ Με-
 σου· ὁ κ. τ. λ. Nescio, an
 e Codd. MSS. siue ex inge-
 nio haec sint profecta. Ari-
 stotelem principes Ventos
 (κυριωτάτα πνεύματα) a cete-
 ris distinxisse, est clarum.
 Sic plagae australi adtribuun-
 tur Notos, et qui ab occasu
 brumali flat, Λιψ; plagae
 orientis Ἀπηλιωτης, et qui
 ab ortu brumali flat, Ευρος;
 plagae occidentis Ζεφυρος,
 et qui ab occasu solstitiali
 flat, Ἀργεστης. Sed Φοινικίας,
 qui est inter Eurum et No-
 tum εἶναι κοινός, i. e. ad Eurum
 et Notum referri potest. Su-
 perest plaga septemtrionalis,
 de cuius Ventis dispiciamus,
 quid eliciendum sit. Supra di-
 xit: Βορέας δὲ καὶ Ἀπαρκτίας
 ἀπὸ τοῦ ἡ ἑσταυθα γὰρ ἡ ἀρκ-
 τος. Igitur Ἀπαρκτίας et
 Βορέας iidem essent flantes.
 Sicut igitur meridiei
 adtribuit Noton, orienti Ἀπη-
 λιωτην et occidenti Ζεφυρον;
 ita septemtrioni adtribuit
 Ἀπαρκτιαν vel Βορέαν (hi enim
 iidem sunt) e puncto, ut ita
 dicam, ipso septemtrionis
 flantes. Quia vero Noton,

Ἀπηλιωτη et Ζεφυρον alium
 semper adiecit ventum, col-
 ligi hinc potest, Aristotelem
 etiam Ἀπαρκτίας siue Βορέας
 eum adiecissee ventum, qui
 iidem ab ortu vel occasu
 Solis quodam flat. Ventum,
 qui ab occasu Solis siue bru-
 mali, siue aequinoctiali, siue
 aestiuo flat, non adicere
 potuit, quia ex iis Λιψ, Ζε-
 φυρος et Ἀργεστης spirant:
 ideo patet, ad ortum So-
 lis nobis esse refugiendum.
 Ab ortu Solis aequinoctia-
 li venit Ἀπηλιωτης, et a bru-
 mali Ευρος; restat igitur or-
 tus aestiuus. Ab ea regione
 flat Καικίος, nam supra di-
 xit: ἀπὸ δὲ τοῦ ζ Καικίας.
 Inde Nostro scribendum
 fuisset: Βορέας (ὁ, τε καὶ
 Ἀπαρκτίας,) καὶ Καικίας. Sed
 ex antecedentibus adparet,
 Aristotelem plagae septem-
 trionis plures ventos, quam
 ceteris plagis adscripsisse.
 In medium protulit supra
 Μεσην et Θρασκίαν, cui oppo-
 situs est Φοινικίας, qui vero
 non longe progreditur (ἐπ'
 εὐλογον πνα). Μεσην est inter
 Ἀπαρκτιαν et Καικίαν, Θρα-
 σκίας inter Ἀπαρκτιαν et Ἀρ-
 γεστην

Απηνιωτης δε, ὁ, τε απ' ανατολης ισημερινης, και
ὁ Ευρος· ὁ δε Φοινικιας, κοινος. f) Ζεφυρος δ' ὁ,

τ 8

γιστην, vnde patet, Aristotelem hos omnes in medium protulisse, nempe Απαρκτιαν, qui et Βορεας, Καικιαν, qui ab ortu aestiuo spirat, Μεσην et Θρασκιαν. Neque eos omisit, sed edd. in verbis, quibus eos designauit, inter se tantum dissentiunt, e quibus lectio, quam habet W. et R. et sine dubio aliae, plane non tolerandam crederem. Scriptum est: και Θρασκιας κοινος Αργεστου και Μεσου, i. e. Θρασκιας inter Αργεστην et Μεσην iacet. At si ipsa Aristotelis verba et figuram, e mente Aristotelis delineatam, adspexerimus, sole inde patet clarius, Θρασκιαν (quem nos Nord - Nord - West vocare solemus,) inter Απαρκτιαν et Αργεστην esse, i. e. inter septentrionem et Solis occasum aestiuum, et neutiquam inter Αργεστην et Μεσην, i. e. inter Solis occasum solstitialem et cum ventum, qui proximus est Καικια, ortui Solis aestiuo et Απαρκτια. Nam ipse Aristoteles: απο μην γαρ του ι,

ὃν καλουσι Θρασκιαν· οὗτος γαρ μεσος Καικιου και Απαρκτιου. Quo modo ipse sibi contradixisset, si lectionem edd. W. et R. sequimur. Sed altera lectio, mea opinione, certe est melior, saltem sibi Aristoteles non contradicit, si eam retineamus et interpretemur: ex antedictis ventis principes sunt Απαρκτιας, qui et Βορεας vocatur, εἰς Θρασκιας et Μεσης, Καικιας vero communis Απηνιωτου et Βορεου habetur, i. e. inter A. et B. iacet. Vnum vocabulum κυριωτατα ob faciliorem melioremque sensum ante το εστι ponerem. Θρασκιας et Μεσης statim post Απαρκτιαν (Βορεαν) ponuntur, quia illi sunt proximi; is latere dextro, hic latere sinistro του Απαρκτιου est; Καικιας vero demum inter Μεσην et Απηνιωτην.

f) Verba ὁ δε Φοινικιας, κοινος, sunt, quod e praecedenti nota adparebit, intelligenda: Φ. communis habetur Ευρω et Νοτω, i. e. proximus est E. et N. inter-

Α 2 3

ia-

τε Ἰθαγενῆς, καὶ ὁ Ἀργεστῆς καλούμενος. Ὅλας
 δὲ τὰ μὲν, Βορεια τοῦτων καλεῖται· τὰ δὲ, Νοτια.
 προστίθεται δὲ τὰ μὲν Ζεφυρικά τῷ Βορεᾷ· ψυχρο-
 τερα γὰρ, διὰ το ἀπο δυσμῶν πνεῖν. τῷ δὲ Νοτῷ
 τὰ Ἀπηνιωτικά· θερμότερα γὰρ τῷ ἀπὸ ἀνατολῆς
 πνεῖν. g) διακρισμένων οὖν τῷ ψυχρῷ καὶ θερμῷ, καὶ
 ἀλλήλων τῶν πνευμάτων, οὕτως ἐκάλεσαν.

Octo, vt est videre, Aristoteles statuit ventos,
 quibus duo vel tres, qui vero minime ad principes re-
 ferri debent, adiicit, I.) Ζεφυρος, West. Huic contra-
 rius est. II.) Ἀπηνιωτής, Ost. III.) Ἀπαιρκτηίας,
 καὶ Βορεας, Nord. IV.) Νοτός, Süd. V.) Καϊκίας,
 Ost - Nord - Ost. Addit: αὕτη γὰρ ἀνατολὴ θέρειν·
 ἐναντίος γὰρ, οὐχ ὁ ἀπὸ τοῦ ε πνεῶν, ἀλλ' ὁ ἀπὸ
 τοῦ γ, quia nempe εζ non esset diameter, sicut γζ;
 semper enim eos ventos sibi esse contrarios, qui
 plurimum inter se distant, dixit. (ὑποκεισθῶ, ἐναν-
 τία κατὰ τοπὸν εἶναι, τὰ πλεῖστον ἀπέχοντα κατὰ
 τοπὸν.) VI. Λιψ, West - Süd - West, οὗτος γὰρ ἀπὸ
 δυσμῆς χειμερινῆς πνεῖ. VII.) Ευρος, Ost - Süd-
 Ost. οὗτος γὰρ ἀπ' ἀνατολῆς χειμερινῆς πνεῖ. Ad-
 dit praeter ea: γερνιον (sc. Ευρος,) τῷ Νοτῷ· διὰ
 καὶ πολλάκις Ευρονότοι λεγόνται πνεῖν. Huic con-
 trarius est Ἀργεστῆς, qui et Ολυμπίας ac Σκιρων,
 West - Nord - West. οὗτος γὰρ ἀπὸ δυσμῆς θέρειν
 πνεῖ, καὶ κατὰ διαμέτρον αὐτῷ κεῖται μόνος. Hi
 essent Venti principales; οὗτοι μὲν pergit, οὖν οἱ
 κατὰ

¶ cet Ευρῷ et Νοτῷ. For-
 san tamen legi posset: ἢ
 (sc. Ευρῷ) δὲ Φ. κ.
 g) Forſam etiam hic legi

posset: διὰ το ἀπὸ ἀνατολῆς
 πνεῖν, sicut antea; διὰ το
 ἀπὸ δυσμῶν πνεῖν.

κατὰ διαμέτρον τε κείμενοι ἀνεμοί, καὶ οἷς εἰσιν ἐναντίοι ἑτέροι δ' εἰσι, καὶ οὓς οὐκ ἐστὶν ἐναντίας πνεύματα. Itaque credit Aristoteles, octo tantum ventos, quorum nomina hucusque indicaui-
mus, sibi contrarios esse posse; ceteros minime. His adnumeratur (IX.) Θρασκίας, Nord - Nord-
West, inter Ἀργεστήν et Ἀπαρκτιαν, et (X.) Με-
σης, Nord - Nord - Ost, inter Καϊκιαν et Ἀπαρκτιαν.
additque: ἡ δὲ τοῦ κί διαμέτρος βούλεται μὲν κατὰ
τὸν δια παντός εἶναι φαινόμενον, οὐκ ἀκριβοί δὲ.
ἐναντία δὲ τούτοις οὐκ ἐστὶν τοῖς πνεύμασιν, οὔτε
τῷ Θρασκίᾳ, οὔτε τῷ Μεσῇ· ἐπνεῖ γὰρ ἂν τις, ἐφ'
οὐ το μ'· τούτο γὰρ κατὰ διαμέτρον σημείον. οὔτε
τῷ ι, τῷ Θρασκίᾳ· ἐπνεῖ γὰρ ἂν ἀπὸ τοῦ ν. τούτο
γὰρ κατὰ διαμέτρον σημείον· εἰ μὴ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ
ἐπ' ὀλίγον πνεῖ τις ἀνεμός, ὃν καλοῦσιν οἱ περὶ τὸν
τοπὸν ἐκεῖνον (XI.) Φοινικίαν, Süd - Süd - Ost. Secun-
dum Aristotelem τῷ Θρασκίᾳ et Μεσῇ, qui sunt
venti septemtrionis, nullus est oppositus; nomi-
nat quidem Φοινικίαν, ab aliis Εὐρονοτόν vocatum,
qui Θρασκίᾳ contrarius esset, sed hic non longe pro-
greditur. Secundum alios τῷ Μεσῇ oppositus est
Λιβονότος, sed hunc Ventum plane omittit. Vnde
patet, Aristotelem plures Ventos septemtrionales,
quam austrinos, agnouisse, huiusque rei causam
post ea ipse reddit: τοῦ δὲ εἶναι πλείους ἀνεμούς
ἀπὸ τῶν πρὸς ἀρκτῶν τόπων, ἢ τῶν πρὸς μεσημ-
βριαν, αἰτίον, τὸ, τε τὴν οἰκουμένην ὑποκεῖσθαι πρὸς
τούτον τὸν τόπον, καὶ ὅτι πολλὰ πλεον ὕδωρ καὶ
χιῶν ἀποδίδται εἰς τούτο τὸ μέρος, διὰ τὸ ἐκεῖνα
ὑπὸ τὸν ἥλιον εἶναι, καὶ τὴν ἐκεῖνου Φορὰν· ὧν τη-
κομένων εἰς τὴν γῆν, καὶ θερμαινόμενων ὑπὸ τοῦ ἡλί-
ου

οὐ καὶ τῆς γῆς, ἀναγκαῖον, πλεῖω καὶ ἐπὶ πλεῖω
τοπὸν γιγνεσθαι τὴν ἀναθυμίασιν δι' αὐτὴν τὴν
αἰτίαν, i. e. regiones Septemtrionis, vbi est mul-
tum niuis et aquae, plus distant a Sole, quam au-
strales. Si itaque nix liquefcit, oriuntur exhalationes,
quae Ventum gignunt; sed sic se non habet in regionibus
meridiem versus, in quibus perpetuo Sol splendet et
regiones ibi sitas calefacit, ita vt parum ibi sit pluui-
ae, nullaue nix, vnde nullae oriuntur exhalationes
ideoque nulli Venti; sin vero oriuntur spirantque,
non longe procedunt. Cf. Problem. f. XXVI, 10. Διατί ὁ Βορρ-
ας πυκνότερον πνεῖ, ἢ ὁ Νότος; ἢ, ὅτι ὁ μὲν Βορρ-
ας γειτνίων τῇ οἰκουμένῃ, οὐ λανθάνει ὀλιγοχρόνιος ὢν;
(αἶμα γὰρ πνεῖ καὶ παρῆστιν,) ὁ δὲ Νότος, οὐκ ἀφικ-
νέται, διὰ τὸ πορρωτέρω πνεῖν. Et Seneca in Nat.
Quaest. V, 10. — *Veri ergo simile est, concus-
sas calore magno niues plus humidi efflare. Item
terras exoneratas niue, retectasque spirare liberius.
Itaque plura ex Septemtrionali parte coeli corpora
exire, et in haec loca, quae submissiora ac tepidiora
sunt, deferri.* Omnino denique hic euoluendus
est Diodor. Sic. III, p. 184. seq. Aristoteli idem,
quod plerisque Vett. quibus terrae pars australis
parum fuit cognita, contigit, regiones australes
nulli niui subiectas, sed intolerabili Solis calore
vexatas existimanti, vnde paucae fierent exhalationes,
ventum gignentes, et si id fieret, Venti
vis ita esset infirma, vt haud longe progredi et spi-
rare posset. Quibus rebus est factum, vt septem-
trioni plures, quam Meridiei, Ventos tribue-
ret.

Sta-

Statim in initio huius loci de Ventis Aristoteles ait, se iam in Problematicis (εν τοις Προβλημασι) de Ventis quaedam protulisse, quae vero nil ad nos, quia in illis non de nominibus etc. sed potius de vi et adfectionibus Ventorum disputatur. Quare salua re abesse possunt. Est Sectio XXVI. Problematum. Aliud autem existat fragmentum Ανεμων (lege ανεμων, vt in L.) Θεσεις και προσηγοριαι εκ του Αριστοτελους, inscriptum, quod existat in ed. R. et L. ante librum περι Κοσμου, quod huc adponere lubet.

Βορρας. ούτος εν μεν Μαλλω Παγρεις· πνει γαρ απο κρημων μεγαλων, και οραν διπλων, παρ αλληλαι κειμενων, α καλεται Παγρικά· εν δε Κανυω Μεσης· εν δε Ροδω Καυνικας. πνει γαρ απο Καννου, ενοχλων τον λιμενα αυτων, τον Ακανιαν. εν δε Ολβια τη κατα Μυγαλον της Παμφυλιας, Γαυρεις· πνει γαρ απο νησου, η καλεται Γαυρεις. τινες δε αυτον Βορραν οιονται ειναι, εν οίς και Λυρναντεις ις κατα Φασηλιδα. Καικικας. ούτος εν μεν Λεσβω καλεται Θηβαιας. πνει γαρ απο Θηβης, πεδιου του υπερ το Ελαιατικον κολπον της Μυσικας, ενοχλει δε τον Μιτυληναιων λιμενα, μαλιστα δε τον Μαλοεντα· παρα δε Αικαυνικας, ον αλλοι Βορραν οιονται ειναι. Απηλιωτης. ούτος εν μεν Τριπολει της Φοινικης, Ποταμευς καλεται· πνει δε εκ πεδιου ομοιου αλωνι μεγαλη περιεχομενου υπο δε του Διβανου και του Βαπυρου ορους, παρο και Ποταμευς καλεται· ενοχλει δε και Ποσειδωνειων. Εν δε τω Ιστω κολπω, και περι Ρωσσον, Συρικανδος· πνει δε απο των Συριων πυλων, ως διεστηκειν, οτε Ταυρος και Ταυρεσια ρρη. Εν δε τω Τριπολιτικω κολπω Μαρσευς,

απο Μαρτυρου καμης. Εν δε Προκονησσω, και εν Τηω, και εν Κρητη, και Ευβοια και Κυρηνη 'Ελλησποντιας' μαλιστα δε ενοχλει τον τε της Ευβοιας ΚαΦηρεα, και τον Κυρηναιον λιμενα, καλουμενεν δε Απολλωνιαν· πνει δε αφ' 'Ελλησποντου. Εν δε Σινωπη, Βερεκυντιας, απο των κατα Φρυγιαν τοπων πνεων. Εν δε Σικελια, Καταπορθμιας, πνεων, απο του πορθμου. τινες δε αυτον Καικιαν εινονται ειναι, Θηβαιαν προσαγορευοντες. Ευρος. ουτος εν μεν Αιγαις την κατα Συριαν Σκοπελευς καλεται, απο του 'Ρωσιων σκοπελου' εν δε Κυρηνη Καρβας, απο των Καρβανων των κατα Φοινικην· διο και τον αυτον Φοινικιαν καλουσι τινες. εσι δε, οι και Απηλιωτην νομιζουσιν ειναι. Ορζονετος. τουτον οι μεν Ευρον, οι δε Αμνεα, προσαγορευουσι. Νοτος δε, ομοιως παρα πασι καλεται. το δε ονομα, δια το νοσάδη ειναι· εξω δε κατορβρον, κατ' αμφοτερας δε νοτον. Λευκονοτος. το δε ονομα απο του συμβανοντος· λευκαίνεται γαρ Λιβ. και ουτος το ονομα απο Λιβυης, εθεν πνει. Ζεφυρος. και ουτος τοδε το ονομα, δια το αφ' εσπερας πνειν· η δε εσπερα Ιαπυξ. ουτος εν Ταραντι Σκυλητινος, απο χωριου Σκυλαντιμου καταδεοραλεοντο (?) Φρυγιας· υπο δε τινων Φαραγγιτης. πνει γαρ εκ τινος Φαραγγος του κατα το Πηγαιον· παρα πολλοις δε Αργεστης. Θρακιας κατα μεν. Θρακην Στρυμονιας· πνει γαρ απο Στρυμόνος ποταμου. Κατα δε την Μιγαδικην Σκιβδων, απο των Σκιβδωνιδων πετρων· εν δε Ιταλια και Σικελια Κιρκας, δια το πνειν απο του Κιρκαιου· εν δε Ευβοια και Λεσβω, Ολυμπιας. το δε ονομα απο του Πιερικου Ολυμπου· οχλει δε Πυρρβαιους.

Υπο-

Ἵπογεγραφα δὲ σοι καὶ τὰς θέσεις αὐτῶν, ὡς
κεντᾶται καὶ πνεύσιν, ὑπογράφας τὸν τῆς γῆς κυ-
κλον, ἵνα καὶ πρὸ οφθαλμῶν σοι τεθῶσι.

Hoc fragmentum, haud abs Arist. profectum,
nomina Ventorum, quæ singulae prouinciae
Ventis indiderunt continet; at Ventorum situs
minime ex eo elici potest. Quare nil addam.

§. III.

De Strabone.

Strabo non inter eos scriptores est referendus,
qui de industria Ventorum nomina, situm etc. li-
teris consignarent, sed Homerus, quem magna
veneratione magnoque prosequutus est amore, et
quem a reprehensionibus nonnullorum defendere
cupiebat, fuit causa, ob quam in libro primo Geo-
graphiae p. 26. seq. Ventorum nonnullorum no-
mina proferret. Omnia hic transponere super-
fluum esset; quare ea tantum, quae nostra scopo
sunt adcommodata, describam.

Φησι δὲ Ποσειδώνιος, μηδὲνα οὕτως παραδεδωκε-
ναι τοὺς ἀνέμους τῶν γνωρίμων περὶ ταῦτα ὡς
Ἀριστοτέλη, Τιμοσθένη, Βίωνα τὸν ἀστρολόγον. ἀλ-
λὰ τὸν μὲν ἀπὸ θερίων ἀνατολῶν, Καικίαν, τὸν
δὲ τούτῳ κατὰ διαμέτρον ἐναντίον Λιβᾶ, ἀπὸ θυ-
σεως ὄντα χειμερινή. πάλιν δὲ τὸν μὲν ἀπὸ χειμε-
ρινῆς ἀνατολῆς, Εὐρον· τὸν δ' ἐναντίον, Ἀργεστήν·
τοὺς δὲ μεσοὺς, Ἀπηνιωτὴν καὶ Ζεφύρον. Τὸν δὲ
πρὸς ἡμᾶς ἢ) δησάη μὲν Ζεφύρον λεγεῖν, τὸν ὑφ' ἡμῶν
καλεῖν.

h) Homer. Odyss. 4, 295.

καλουμενον Αργεστην, Λιβρα δε πνεοντα, Ζεφυρον, τον υφ' ημων Ζεφυρον Αργεστην δε Νοτον, τον Λευκονοτον· εutos γαρ ολιγα τα νεφη ποιει, του λοιπου Νοτου ολου Ευρου πω οντως. [forſan οντος].

Ως δ' οποτε Ζεφυρος νεφεα στυφελιζη,
Αργεσταιο Νοτοιο βαθει λαιλαπι τυπτων. i)

Τον γαρ δυσαη Ζεφυρον νυν λεγεις, ος ειωθε διασκιδαναι τα υπερ του Λευκονοτου συναγομενα ασθενη οντα, επιθετως του Νοτου νυν Αργεστου λεγομενου.

Sex hic Ventos protulit in medium, eodem modo, quo Aristoteles, iisque eundem situm adsignavit. Sic I.) Καικιας (Ost - Nord - Ost) cui contrarius est II.) Λιβ (West - Süd - West.) III.) Ευρος (Ost - Süd - Ost). Cui contrarius est IV.) Αργεστης (West - Nord - West.) V.) Απηλιωτης (Ost.) VI.) Ζεφυρος (West.) VII.) Βορεου paullo antea mentionem fecit, qui esset (Nord.) VIII.) Νοτος (Süd) sub verbis latet του λοιπου Νοτου ολου Ευρου κ.τ.λ.

§. IV.

De Vitruvio.

Venio ad Vitruvium, nobilissimum illum Romanorum scriptorem, qui in descriptione turris, Athenis ab Andronico Cyrrbestae collocatae, in cuius lateribus singulorum ventorum imagines insculptae conspiciebantur, Ventorum mentionem facit, et cuius verba eo minus silentio sunt praetere-

i) Homer. Iiad. λ. 306. seq.

tereunda, quo maior in ventorum numero et nominibus est differentia. Inueniuntur ea, quae ad nostrum pertinent propositum, cap. VI. libr. I. p. 23 — 28. ed. Argent. 1543. quae ex omnibus huius auctoris sola mihi fuit ad manus. Nonnullis, inquit, placuit esse ventos quatuor, ab oriente aequinoctiali Solanum; a meridie Austrum; ab occidente aequinoctiali Fauonium; a septemtrionali Septemtrionem; sed qui diligentius perquisuerunt, tradiderunt eos esse octo, maxime quidem Andronicus Cyrrhestes, qui etiam exemplum collocauit Athenis turrin marmoream octogonon, et in singulis lateribus octogoni, singulorum ventorum imagines exculptas contra suos cuiusque flatus designauit, supraque eam turrin, metan marmoream perfecit, dextra manu virgam porrigentem, et ita est machinatus, uti vento circumageretur, et semper contra flatum consisteret, supraque imaginem flantis venti indicem virgam teneret. Itaque sunt collocati inter Solanum et Austrum, ab oriente hiberno Euras; inter Austrum et Fauonium ab occidente hiberno, Afrius; inter Fauonium et Septemtrionem, Caurus, quem plures vocant Corum; inter Septemtrionem et Solanum, Aquilo. Hoc modo videtur esse expressum, uti capiat numeros, et nomina et partes, unde flatus ventorum certi spirent. — —

Fortasse mirabuntur ii, qui multa Ventorum nomina nouerunt, quod a nobis expositum sit tantummodo octo esse ventos. Si autem animaduernerint, orbis terrae circuitiorem per solis cursum et gnomonis aequinoctialis umbras, ex inclinatione coeli, ab Eratosthene Cyrenco rationibus mathematicis et geometricis.

metricis methodis, esse inuentam ducentorum quin-
quaginta duum millium stadiorum, quae sunt pas-
sus semel et tricies millies mille et quingenties mille.
Hulus octaua pars, quam ventus tenere videtur, est
ter millies mille et noningenties trigesies septies mil-
le, et passus quingenti, non debebunt mirari, si in
tam magno spatio unus ventus vagando, inclinatio-
nis et recessionibus varietates mutatione status fa-
ciat. Itaque dextra et sinistra circa Austrum, Leu-
conotus et Altanus flare solet; circa Aphricum, Li-
bonotus et Subuesperus; circa Fauonium, Arge-
stes, et certis temporibus, Etesiae; ad latera Cauri,
Circius et Corus. Circa Septemtrionem, Thra-
eias et Gallicus. Dextra ac sinistra circa Aquilo-
nem, Supernas et Boreas; circa Solanum Carbas
et certo tempore Ornithiae; Euri vero medias par-
tes tenentis in extremis, Caecias et Volturnus. Sunt
autem et alia plura nomina statusque Ventorum, a lo-
cis aut fluminibus, aut montium procellis tracta etc.

Patet e Vitruuio, inde ab antiquissimis tempo-
ribus, quod post ea ex aliis quoque elucebit scripto-
ribus, quatuor fuisse Ventos, sc. Solanum, quem
plerique alias vocant *Subsolanum*, nobis *Ost*, Grae-
cis Απηνιωτην. II.) *Austrum*, nobis *Süd*, Graecis
Νοτον III.) *Fauonium*, nobis *West*, Graecis Ζεφυ-
ρον. IV.) *Septemtrionem*, nobis *Nord*, Graecis Βο-
ρεαν. Tempore sequenti vero ille, qui flat inter
Solanum et Austrum ab oriente hiberno, (ανατολη
χειμερινη) vocabatur *Eurus*, alias *Vulturius*, Grae-
cis Ευρος; qui inter Austrum et Fauonium ab oc-
cidente hiberno (δυση χειμερινη) vocabatur *Afri-*
cus, Gr. Αψ; qui inter Fauonium et Septemtrio-
nem

nem, ab occasu solstitiali, (Θυσμη Θερμῇ) *Caurus* vel *Corus* Gr. Ἀργεστής; qui inter Septemtrionem et Solanum ab ortu solstitiali (ἀνατολῇ Θερμῇ) *Aquilo*. Hoc modo numerus octo Ventorum esset completus. Sed alia Ventorum nomina addidit, minime vero duodecim, sed XXIV. quae in nullo horum, quos in medium sum prolaturus, auctorum inueni. Secundum hanc Vitruuii diuisionem inter Ventos, ut aiunt cardinales, semper quinque flant venti. Inter *Solanum* et *Austrum Ornithiae*; sed hic Ventus ab Aristotele, Auctore libri περὶ Κοσμῶν aliisque ad eos refertur Ventos, qui certis tantum flant anni temporibus. Cf. not. 33. ad cap. IV. II.) *Cacicas*. Sine dubio is, qui Graecis est Καυκίας; sed longe alium apud alios habet locum, sc. inter Orientis et Septemtrionis plagam. III.) *Eurus*. IV.) *Voluturnus*, siue *Vulturinus*. Duo hi venti aliis sunt iidem. V.) *Leuconotus*. Venti, qui flant inter *Austrum* et *Fauonium* sunt I.) *Altanus*. Cf. not. 24. ad cap. IV. II.) *Libonotus*. III.) *Africus*. IV.) *Subuesperus*. V.) *Argestes*. Inter *Fauonium* et *Septemtrionem* flant I.) *Etesiae*. Cf. not. 33. ad cap. IV. II.) *Circius*. III.) *Caurus*. IV.) *Corus*. Antea dixit Vitruuius, Caurum a pluribus vocari *Corum*. V.) *Thracias*. Venti inter *Septemtrionem* et *Solanum* sunt I.) *Gallicus*. II.) *Supernus*. III.) *Aquilo*. IV.) *Boreas*. V.) *Carbas*. E quorum multitudine facile est intellectu, nomina nonnullorum Ventorum allis locis aliisque regionibus adtribui, ac ab iis, qui duodecim tantum ventos statuerent, sit factum. Quae vero Ventorum diuisio baud magis usu vulgari trita videtur apud Veteres, ac hodiernis die-

bue

bus diuifio illa Ventorum in XXXII; attamen nobis exemplum praebet luculentiffimum, Veteres talibus in rebus subtiliores et adcuraciones fuiſſe, quam nonnullis videatur.

§. V.

De Plinio maiore.

Sequitur Plinius, qui in praeclaro ſuo opere hiftoriae naturalis, lib. II. cap. XLVI. haec de Ventis memoriae tradidit: *Veteres quatuor omnino ſeruauere (ſc. ventos), per totidem mundi partes; (ideo nec Homerus plures nominat :) hebeti, vt mox iudicatum eſt, ratione. Secuta aetas octo addidit, nimis ſubtili et concifa. Proximis inter vtramque media placuit, ad breuem ex numeroſa additis quatuor. Sunt ergo bini in quatuor coeli partibus: ab oriente aequinoctiali Subſolanus; ab oriente brumali Vulturſus: illum Apelioten, hunc Eurum Gaeci adpellant. A meridie Auster, et ab occaſu brumali Africus: Noton et Liba nominant. Ab occaſu aequinoctiali Fauonius, at occaſu ſolſtitiali Corus: Zephyrum et Argeſten vocant. A ſeptemtrionibus Septemtrio: interque cum et exortum ſolſtitialem, Aquilo: Aparctias et Boreas dicti. Nuperoſior ratio quatuor his intericcerat, Thraſcian, media regione inter ſeptemtrionem et occaſum ſolſtitialem: itemque Caeciam, media inter Aquilonem et exortum aequinoctialem, ab ortu ſolſtitiali: Phoenicem, media regione inter ortum brumalem et meridiem. Item inter Liba et Noton, compoſitum ex vtroque medium, inter meridiem et hibernum occidentem, Libonoton.*

Nec

Nec finis. Alii quippe Meseu nomine etiamnum addidere inter Boream et Caeciam: et inter Eurus et Noton, Euronotum. Sunt etiam quidam peculiares quibusque gentibus venti, non ultra certum procedentes tractum: ut Atheniensibus Sciron etc.

Et hic auctor consentit cum reliquis, qui de Ventis aliquid tradiderunt memoriae, priscis temporibus quatuor tantum Ventos in ore hominum fuisse, sequenti tempore vero eorum numerum ita multiplicatum fuisse, ut octo statuerentur, quibus denique quatuor insuper fuissent additi, quo facto numerus Ventorum fuit duodenarius. Nomina et situs octo Ventorum sic se habent: I.) ab oriente aequinoctiali fiat *Subsolanus*, nobis Ost; ab oriente brumali II) *Vulturius*, Ost. Süd-Ost. III.) a meridie *Auster*, Süd; IV.) ab occasu brumali, *Africus*, West-Süd-West. V.) ab occasu aequinoctiali, *Fauonius*, West. VI.) ab occasu solstitiali, *Corus*, West-Nord-West. VII.) a septemtrionibus, *Septemtrio*, Nord. VIII.) Inter hunc et exortum solstitialem, *Aquilo*, Nord-Nord-Ost. Plinium ventum illum, qui fiat ab exortu solstitiali, et qui plerumque vocatur *Caecias*, non in numerum octo Ventorum recepisse, sed *Aquilonem*, qui inter Caeciam et Septemtrionem interiacet; Vitruvium vero illum ventum nominasse *Aquilonem*, qui fiat ab exortu solstitiali, memoria dignum est. Aristoteles etiam *Caeciam* ab exortu solstitiali flare dicit, et huic loco, cui Noster Aquilonem, adtribuit *Meseu*. Plura infra. Octo his Ventis quatuor denique addidere Veteres I.) *Thrafcian*, inter Se-

ptemtrionem et occasum solstitialem. Itaque interiacet inter Corum et Septemtrionem, nobisque est Nord - Nord - West. II.) *Caeciam*, inter Aquilonem et exortum aequinoctialem. Flat inter Aquilonem et Subsolanum, ab ortu solstitiali, nobisque est Ost - Nord - Ost. III.) *Phoenicem*, inter ortum brumalem et meridiem i. e. inter Vulturum et Austrum, nobis Süd - Süd - Ost. IV) *Libonoton*, inter meridiem et hibernum occidentem, i. e. inter Austrum et Africum, nobis Süd-Süd - West. Hoc modo apud Plinium ventorum situs est collocatus.

§. VI.

D e S e n e c a.

Non praetereundus est Seneca, qui cap. 16. [cui etiam addi debet cap. 17.] lib. V. Natural. Quaest. haec scribit de Ventis. *Venti quatuor sunt, in ortum, occasum, meridiem septemtrionemque diuisi. Ceteri, quos variis nominibus adpellamus, his adplicantur.*

*Eurus ad auroram Nabathaeaque regna recessit,
Perfidaque, et radiis iuga subdita matutinis.
Vesper et occiduo quae littora sole tepescunt,
Proxima sunt Zephyro. Scythiam septemque tri-*
nes

*Horrifer inuasit Boreas. contraria tellus
Nubibus assiduis, pluuioque madescit ab Austro. k)*

Vel si breuius illos complecti mauis, in vnā tempestatem (quod fieri nullo modo potest) congregentur.
Vna

k) Versus sunt Ouidii. Carm. II. p. 281. ed. Elm. Vid. §. XIV. Sic Sidon. *Nabathaeum tensus in Eurus.*

Vna Eurisque Notusque ruunt, creberque pro-
cellis

Africus:

et qui locum in illa rixa 1) non habuit, Aquilo. Qui-
dam illos duodecim faciunt. Quatuor enim coeli par-
tes in ternas diuidunt, et singulis ventis binos suffe-
ctos dant. Hac arte Varro, vir diligens, illos or-
dinat: nec sine causa. Non enim eodem semper lo-
co sol oritur, aut occidit. Sed alius est ortus occa-
susque aequinoctialis (bis autem aequinoctium est:) alius solstitialis, alius hibernus. Qui surgit ab
oriens aequinoctiali, Subsolanus apud nos dicitur:
Graeci illum *Αφελιωτην* vocant. Ab oriente hiber-
no Eurus exit: quem nostri vocauere Vulturum. —
— Varro quoque hoc nomen usurpat. Sed et Eurus
iam ciuitate donatus est, et nostro sermoni non tam-
quam alienus interuenit. Ab oriente solstitiali ex-
citatum, Graeci *Καυκικον* adpellant: apud nos sine
nomine est. Aequinoctialis occidens Fauonium mittit:
quem Zephyrum esse dicent tibi, etiam qui Graece
nesciunt loqui. A solstitiali occidente Corus venit,
qui apud quosdam Argestes dicitur. Mihi non vi-
detur: quia Cori violenta vis est, et in unam par-
tem rapax; Argestes vero mollis est, et tam euntibus
communis, quam redeuntibus. Ab occidente hiber-
no Africus furibundus et ruens, apud Graecos *Αρφ*
dicitur. A septentrionali latere summa est Aquilo,
medius

1) qui omissus est in isto, notatum est in marg. ed.
quem Porta describit vento. Lips.
rum concursu. Sic recte ad-

medius Septemtrio, imus Thraſcias m). *Huic deest apud nos vocabulum.* A meridiano axe Euronotus est, deinde Notus Latine Auster, deinde Libonotus, n) qui apud nos sine nomine est. Cetera, quae leguntur in capite decimo septimo, cauſſam reddunt, ob quam duodecim ſtatuuntur Venti, et nomina Ventorum ſingulis regionibus propria, exhibent.

Antiquis temporibus quatuor ſecundum Senecam Venti locum obtinuerunt, ob quatuor mundi plagas. Dein, quum vnaquaeque harum plagarum in tres partes diuiſa fuiſſet, exſtiterunt inde duodecim partes, quarum cuilibet proprius adſignatus fuit Ventus, vnde duodecim Venti in hominum ore eſſe coeperunt. Enarrat Seneca primum nomina Ventorum Orientis, deinde Occidentis, tum Septemtrionis, denique Meridiei. Primus eſt *Subſolanus*, Graecis *Αφελιωτης*, nobis Oſt. Hic ſurgit ab oriente aequinoctiali. II.) *Eurus*, ſive *Vultur-nus*, nobis Oſt-Süd-Oſt, qui exit ab oriente hiberno. Eſt itaque inter Subſolanum et Euronotum. III.) *Καινιος*, Oſt-Nord-Oſt, ab oriente ſol-

m) In commemorandis nominibus et ſitu Ventorum ſpirantium a Septemtrione et a meridie breuitati ſtudit Seneca. Dicit: *a ſeptemtrionali latere ſumma eſt Aquilo*, qui remotiſſimus eſt a Ventis occidentis, *imus Thraſcias*, i. qui proximus eſt a Ventis ab occidente ſlantibus; ille vero, qui inter hos interiacet eſt *medius*, et

vocatur *Septemtrio*. In enarrandis Ventis Meridiei primum nominat eum, qui eſt orientem verſus, ſc. *Euronotum*, dein eum, qui a meridie ſtat, *Auſtrum*, denique eum, qui eſt inter Auſtrum et Africum, i. e. Libonotum. Itaque conſentit cum reliquis ſcriptoribus de Ventis.

n) Male in ed. Lipſ. legitur *Libonorus*.

solstitiali. Hi tres sunt Venti orientis. At Venti occidentis sunt IV.) *Fauonius*, siue *Zephyrus*, West, ab occidente aequinoctiali. V.) *Corus*, siue *Argestes*, West - Nord - West, a solstitiali occidente. VI.) *Africus*, Graecis $\Delta\psi$, West - Süd - West, ab occidente hiberno. Tres Venti Septemtrionis sunt VII.) *Septemtrio*, Nord, oppositus Austro, interiacens inter Aquilonem et Thrasciam. VIII.) *Thrascias*, Nord - Nord - West, est oppositus Euronoto, inter Septemtrionem et Corum. IX.) *Aquilo*, Nord - Nord - Ost, oppositus Libonoto, inter Septemtrionem et $\kappa\alpha\upsilon\sigma\iota\alpha\nu$. Tres venti, plagae meridianae X.) *Auster*, Süd, oppositus Septemtrioni. XI.) *Euronotus*, Süd - Süd - Ost, oppositus Thrasciae, inter Austrum et Vulturum. XII.) *Libonotus*, Süd - Süd - West, oppositus Aquiloni, inter Austrum et Africum.

§. VII.

D e A m p e l i o.

Caput quintum *libri memorialis* huius scriptoris agit de Ventis; sed breuitati studens quadrata rotundis miscuit, adeo vt is, qui situm et nomina Ventorum primis tantum gustauit labris, statim confusionem nominum intelligat. Quare, quia illud Ampelii caput nil noui continet, verba eius tantum describam. *Venti fiunt ex aëris motu et inclinatione. Sunt autem generales quatuor. Eurus, idem Apeliotes, idem Vulturum, ab oriente. Ab occidente, Zephyrus, idem Corus, idem Fauonius. Aquilo, Boreas, Aparcias idem, a septemtrione. Notus, idem Libs, et Auster, et Africus, a meridie.*

Hi sunt quatuor generales. ceteri speciales adscribuntur. Vt Iapyx Zephyro, qui ab Iapygio, Apuliae promontorio flat. Leuconotus Noto, quum serenior flat. Caurus Aquiloni, quum vehementior Gallias perflat. Item Etesiae, qui statis diebus flant per aestatem.

§. VIII.

De Auctore libri περὶ Κόσμων.

Priusquam ad Apuleium transgredior, necesse est, ut huius scriptoris, quem Apuleius est sequutus, faciam mentionem. Quia vero verbis scriptoris hic describendis supersedere mihi licebit, statim situm et nomina Ventorum, uti apud illum se habent, indicabo. Si Venti, qui a plaga Orientis spirant, vocantur *Eugei*; qui a septemtrione *Boeei*; qui ab occidente, *Zeφυγεi*; qui a meridie, *Notoi*. Itaque hi essent Venti illi quatuor, qui priscis hominibus fuerant noti. Haud mihi vero praetereundum videtur, Nostrum dicere *Eugei*, *Boeei*, *Zeφυγεi*, *Notoi*, neutiquam vero *Eugeos*, *Boeeas*, *Zeφυγeos*, *Notos*, quia inde sole meridiano clarius elucet, vocem *Eugei* omnes Ventos a plaga orientis spirantes complecti; sin vero *Eugeos* dixisset, hic Ventus quidem Ventum illum ab ortu aequinoctiali secundum Veteres designaret, at facile confundi potuisset cum Vulturno, cui eo tempore, quo plures Venti quatuor illis sunt additi, situs ab ortu brumali constituebatur, et qui itidem vocabatur *Eugeos*. Eodem modo dixit *Boeei* etc. Porro, in enarrandis et recensendis cett. Ventt. numerum eorum duodenarium esse refert, sic ut cuique plagae tres ad-

adsignentur Venti. Ventorum ab oriente spirantium I) est *Κακκίας*; qui flat ab ortu solstitiali. II) *Απηλιωτης*, Latinis *Subsolanus*, ab ortu aequinoctiali. III) *Ευρος*, *Vulturnus*, qui flat ab ortu brumali. Statim transgreditur ad eos, qui his sunt contrarii, ad Ventos a plaga occidentis spirantes, in quibus est IV) *Αργεστης*, *Corus*, qui ab occasu solstitiali flat. Hic etiam nominatur *Ολυμπίας* et *Ιαπυξ*. V) *Ζεφυρος*, *Fauonius*, flans ab occasu aequinoctiali. VI) *Αφ*, *Africus*, spirans ab occasu brumali. Venti Septemtrionis sunt hi: VII) *Βορεας*, is, qui proximus est *Κακκία*, Nord-Nord-Ost. VIII) *Απαρκτίας*, *Septentrio*, a Septemtrione flans, et inter hunc et *Αργεστην* interiacet. IX) *Θρασκίας*, quem et alii *Κακκίαν* adpellant. Simili modo supra Vitruuius *Caecian* ventis inter occidentem et septemtrionem flantibus adtribuit, sed vide §. XIX. Venti meridiei: X) *Νοτος*, *Auster*, qui a polo antarctico flat. Inter hunc et *Ευρον*, orientem versus flat XI) *Ευρονωτος*, interque *Νοτον* et *Africum*, occidentem versus XII) *Λιβονωτος*, qui etiam *Λιβοφοινίξ* nominatur.

E quibus patet, Nostrum, quod ad summam, ceteris scriptoribus adsentiri in nominibus quatuor Ventorum, et nonnullis Ventis plura nomina competere.

§. IX.

De Apuleio et Gellio.

Negari quidem non potest, Apuleium in libro suo *de Mundo* librum Auctoris Graeci περι

Κοσμον sequutum fuisse; at tamen non stricte verba illius expressisse, quin immo libere in linguam Latinam ea transtulisse, in aperto est. Vnde saepius a Graeci auctoris verbis et opinionibus recessit aliaque illis substituit partim e suis cognitionibus hausta, partim ex aliorum scriptis desumpta. Sic in enarrandis et recensendis Ventorum nominibus sequutus quidem est Graecum auctorem; at tamen Fauorini, philosophi Gallici haud ignobilis sententiam de Ventis, quae etiam legitur apud Gellium Noct. Att. II, 22, scripto suo inseruit. Igitur ea verba, quae cum Auctore Gr. conueniunt, ante omnia describam et recensebo, tunc ad Fauorini sententiam transibo. Exstant illa p. 126. seq. ed. Alt. *Nunc nomina exequemur, regionesque Ventorum, Euros oriens, Boreas septentrio, occidentis Zephyros, Austros medius dies mittit. Hos quatuor Ventos alii plures interflant. nam quamuis Eurus sit ventus Orientis, idem tamen Apartias incipit nominari, quum cum oriens aestiuus effundat. Apeliotes autem vocatur, quum acquidianis exortibus procreatur. Eurus est, quando hiemali ortu portis emittitur. Zephyrus vero, quem Romana lingua Fauonium nouit; hic quum aestiuus occiduis surgit, Iapygis cieri nomine solet. At ille qui propior est acquinoctiali plagae, Notus. et Aquilo, qui septem stellarum regione generatur, et huic vicinus est Apartias. Illic propior ad Diem medium Thraescias et Argestes sunt, indidem flantes. Austrorum in nominibus ista est obseruanda diuersitas. namque quum de abscondito polo flatus adueniunt, Notus est: Euronotus, ille qui inter Notum atque Eurum medius effrin-*

effringit; ex alio latere Libonotus ex duobus unum facit.

Sic Apuleius in iis, in quibus Auctorem libri *περὶ Κόσμου* ante oculos habuit; at saepius, nescio an consulto, an incuria, ab eo discesserit. Videamus, quid ex eo expiscari possimus. — Secundum Auctorem libri *περὶ Κόσμου* quatuor Ventos generales statuit, *Euros, Boreas, Zephyros ac Austros*. Tunc cuilibet plagae tres assignat Ventos, sic ut numerus duodenarius expleatur. Orienti adscribitur I) *Aparctias*, quum Eurum oriens aestiuus effundat, i. e. ab ortu solstitiali; sed secundum alios hoc loco flat *Caccias*. II) *Apeliotes* vocatur Euris, quum aequidianis exortibus procreatur, i. e. ab ortu aequinoctiali. III) *Eurus* vocatur, quando hiemali ortu portis emittitur, i. e. ab ortu brumali. — Quod ad hos, consentit cum ceteris. Nunc Ventos occidentis plagae adscriptos recenset. In his IV) *Zephyrus* siue *Fauonius*, quod nomen his Ventis est commune, vocatur V) *Iapyx*, quum aestiuus occiduis surgit, i. e. ab occasu solstitiali. Ab aliis vocatur *Corus*. — Ille, qui propior est aequinoctiali plagae, vocatur VI) *Notus*. Itaque hic Ventus, quem vocat *Notum*, est *Africus*. VII) *Aquilo*, qui septem stellarum regione generatur, i. e. qui a Septemtrione flat. Huic vicinus est VIII) *Aparctias*, is, quem nos Nord - Nord - Ost vocamus. IX) Hic propior ad medium diem, i. e. inter Septemtrionem et occidentem, quia haec plaga meridiem versus (quem Apuleius *medium diem* nominat) *Thrascias* et *Argestes* sunt indidem flantes, Nord - Nord - West; ob vocabulum *indidem* enim,

i. e. ex vno eodemque loco, duo hos V. non inter se esse diuersos existimo, sed vnum eundemque. — Quum de abscondito polo, i. e. a meridie, flatus adueniunt, (N. ἀπο τοῦ ἀφανέως πολοῦ φερόμενος) X) est *Notus*. XI) *Euronotus*, qui inter Notum atque Eurum medius *effringit* [vitiose in Altenb. *effingit*]. XII) *Libonotus*, qui ex altero latere spirat.

Mire mea quidem sententia Apuleius nomina et situm duodecim Ventorum corrumpit et inter se confudit. Ni fallor, sic eos digessit. Ventus, quem nos vocamus Ost- Nord-Ost, ei est I) *Aparctias*. II) Ost *Apeliotes*; III) Ost- Süd-Ost, *Eurus*. IV) Süd- Süd-Ost, *Euronotus*. V) Süd, *Notus*. VI) Süd- Süd- West, *Libonotus*. VII) West- Süd- West, *Notus*? Hic mendam latere suspicor. Siue error memnonicus ipsius auctoris, siue aberratio librariorum. Legendum est omnino *Africus*. VIII) West, *Zephyrus*, *Fauonius*. IX) West- Nord- West, *Iapyx*. X) Nord- Nord- West, *Thrascias*, *Argestes*. XI) Nord, *Aquilo*. XII) Nord- Nord-Ost, *Aparctias*.

Alia est sententia Fauorini apud Apuleium et Gellium, quorum ille p. 128. *At Fauorinus, non ignobilis Sapiens, haec de Ventis refert. Quatuor Mundi plagas imparem numerum habere Ventorum; eo quod Ortus et Occasus mutantur terna vice cum Solis accessu, Meridies et Arctos iisdem semper regionibus sunt notatae. Ortus quippe accepimus, Aequinoctialem, Solstitialem, Brumalem: quibus Occasus redduntur eadem interuallorum ratione conuersa. Eurus igitur aequinoctialis Orientis est ventus,*

tus, nec inuenisse nominis eius fictus est, quasi ἀπο
της ἐω ῥεων. Idem Ἀπηνιωτης a Graecis, Subso-
lanus a nostris solet dici. Sed qui ab aestiua et Sol-
stitiali orientis meta venit, Boreas graece, latine Aqu-
ilo nominatur. hunc αἰδηγεγεννη, [male in Altenb.
αἰδηγεγεννη] quod sit alias serenus, Homerus ait:
Boream vero ἀπο της βοης, quod non sine clamore
soleat intonare. Tertium ventum, qui ab Oriente
hiberno venit, Graeci Ευρογεννη vocant. Item oc-
cidui sunt tres, Caurus, qui graece Αεγεστης voca-
tur, is est aduersus Aquiloni: item Fauonius, graece
Ζεφυρος, Euro contrarius. Tertius Africus, Ἀψ,
Vulturno reflat. Meridies vero, quoniam eadem sem-
per regione signatur, uno Austro, id est, Νοτω fla-
tur: Septemtrio item uno, et is Septemtrionis ha-
bet cognomentum: qui tamen graeca lingua Ἀπαρ-
κτιος dictus est. Horum nomina plerique commu-
tant de loco vel similitudine aliqua: ut Galli Circium
adpellant a turbine eius et vertice etc.

Gellius lib. II. cap. 22. N. A. copiosior fusior-
que est in transcribendis Fauorini verbis, e quibus
haec tantum depromam. — — Qui ventus ab
oriēte verno, id est, aequinoctiali venit, nomina-
tur Eurus, ficto vocabulo, ut isti ετυμολογικοι aiunt,
ἀπο της ἐω ῥεων. Is alio quoque a Graecis nomine
Ἀπηνιωτης, a Romanis nauticis Subsolanus cogno-
minatur. Sed qui ab aestiua et solstitiali orientis
meta venit, latine Aquilo, Boreas [mallem Βορεας]
graece dicitur; cumque propter ea quidam dicunt
ab Homero αἰδηγεγεννη adpellatum: Boream autem
putant dictum ἀπο της βοης, quoniam sit violenti
flatus et sonori. Tertius ventus, qui ab oriente
hiber-

hiberno spirat: Vulturum Romani vocant: cum plerique [forsan: plerumque] Graeci mixto nomine, quod inter Notum et Eurum sit, Ευροτορυ adpellant. Hi sunt igitur tres venti orientales, Aquilo, Vultur, Eur; quorum medius Eur est. His oppositi et contrarii sunt alii tres occidenti: Caurus, quem solent Graeci Αγγετον vocare; is aduersus Aquilonem flat: item alter Fauonius, qui graece vocatur Ζεφυρος; is aduersus Eurum flat: tertius Afri-
cus, qui graece vocatur Αψ; is aduersus Vulturum flat. Eae duae regiones coeli orientis occidentisque inter sese aduersae sex habere ventos videntur. Meridies autem, quoniam certo atque fixo limite est, unum meridiale ventum habet: is latine Auster, graece Notos nominatur, quoniam est nebulosus atque humectus; voris enim graece humor nominatur. Septentriones autem habent ob eandem causam vnum. Is obiectus directusque in Austrum, latine Septentrionarius, graece Απαρκτηας adpellatus. Ex his octo ventis alii quatuor detrahunt ventos; atque id facere se dicunt Homero auctore, qui solos quatuor ventos nouerit, Eurum, Austrum, Aquilonem, Fauonium, — a quatuor coeli partibus, quas quasi primas nominauimus, oriente scilicet atque occidente latioribus atque simplicibus, non tripartitis: partim autem sunt, qui pro octo duodecim faciunt: tertios quatuor in media loca inferentes, cum meridie septentriones: eadem ratione, qua secundi quatuor interstiti sunt inter primores duos apud orientem occidentemque. Sunt porro alia quaedam nomina quasi peculiarium ventorum etc.

Quam-

Quamquam Fauorinus, philosophus Gallicus, sub Hadriano florens Athenis, quem Gellius *subtilissimum, non indifertum* etc. pluribus in locis notitium suarum nominat, diuisionem Ventorum in quatuor, octo et duodecim — quod e Gellii loco transcripto patet — probe sciuerit, ab illis tamen diuisionibus longe discessit, et plane nouam Ventorum distributionem discipulos suos docuit. Ad stipulor enim *Coluio*, in notis ad Apuleium p. 274. suspicanti, „nullum Fauorini scriptum super Ventis peculiare extitisse,, sed Gellium Athenis uiuentem haec de Ventis siue a Fauorino ipso, siue — ni Gellii aetas in Hadriani tempora inciderit — ex Fauorini discipulorum ore audiuisse, etsi extra dubitationis aleam positum est, Fauorinum libros composuisse, e. c. περί Πυρρῶναιων τροπῶν, quod testatur Gellius XI, 5. Hic vir octonarium Ventorum numerum statuit quidem, at Septemtrioni *unum*, Meridiei *unum*, *tres* Orienti et *tres* Occidenti adscribit. Causa fuit, quod plagae Orientis et Occidentis tribus mutationibus Solis sunt subiectae, Meridies contra et Septemtrio nullis. Sic in plaga orientis, Solis ortus est *aequinoctialis*, (σημερινός) *solstitialis* et *brumalis* (Σεπτεμ. τροπῆς καὶ χειμερινῆς, ut ipse Fauorinus dicit apud Gellium l. c.); in plaga Occidentis, Solis occasus est *aequinoctialis*, *solstitialis*, *brumalis*. Hae vero mutationes non cadunt in *meridiem* et *septemtrionem*, unde fabulatur Fauorinus apud Gellium l. c. *Exortus et occasus mobilia et varia sunt; meridies septemtrionesque statu perpetuo stant et manent.* Hinc Fauorini Ventorum distributio.

Tres

Tres Venti, quos Orienti assignat, sunt hi:
 I) *Eurus*, *Subsolanus*, Ἀπηνιωτής, qui ab oriente ver-
 no, id est, aequinoctiali venit, Ost. II) *Aquilo*,
Boëas, qui ab aestiva et solstitiali orientis meta
 venit, (ab ortu solstitiali,) Ost - Nord - Ost. III) *Vul-*
turnus, *Eurovortos*, qui ab oriente hiberno spirat,
 (ab ortu brumali). Ost - Süd - Ost. Venti Occiden-
 tis sunt: IV) *Caurus*, Ἀργεστής. V) *Fauonius*, Ζε-
 Φύρος. VI) *Africus*, Ἀρφ. VII) *Ventus*, qui a
 meridie spirat, est *Auster*, *Notos*; qui a septem-
 trione, vocatur *Septentrio*, secundum Apuleium;
Septemtrionarius vero secundum Gellium, gr. Ἀπαρ-
 κτίας. — Quod ad *Caurum*, *Fauonium* et *Afri-*
cum adinet, non additum est neque in Gellio, ne-
 que in Apuleio, a quo Solis occasu spirant; sed
 haec tantum: *Caurus aduersus Aquilonem flat*, *Fa-*
uonius aduersus Eurum (Subsolanum); *Africus*
aduersus Vulturnum. Sed Aristoteles loc. Meteor.
 supra descripto, dicit: eos Ventos sibi esse con-
 trarios atque oppositos, ἐν κατὰ διαμετρον κενύται,
 quod et rei naturae et experientiae respon-
 det; inde *Caurus* flat aduersus *Vulturnum* et
Africus aduersus *Aquilonem*, quem alii *Caeciam* no-
 minant. Si itaque *Caurus* est, quem nominamus
 West - Nord - West, oppositus est *Vulturno*, Ost-
 Süd - Ost, minime *Aquiloni* (Caeciae), Ost - Nord-
 Ost, et *Africus* West - Süd - West, non *Vulturno*,
 Ost - Süd - Ost, sed *Aquiloni*, (Caeciae) Ost - Nord-
 Ost. Ex quibus sequitur, Fauorinum, hominem
 rebus nouis studentem, quod e ridicula Ventorum
 distributione adparet, consulto falsam hanc Ven-
 torum oppositionem statuisse, quod mallem;
 siue

flue situm ventorum confudisse ita, vt ei loco, vbi flat *Caurus* (Corus) adsignaret *Africum*, et ei loco, e quo spirat *Africus*, adtribueret *Corum*. — Denique de nominibus aliquid restat: Subsolanus a Fa-
uorino quoque nominatur *Eurus*; vbi Caecias flat, est *Aquilo*, *Boreas*; Vulturinus ei quoque est *Eugo-
votos*, qui ventus tamen proprie est Süd-Süd-
Ost; quem vocat *Caurum*, alii vocant *Corum*, et *Ἀπρηνίας*, *Septentrio*, secundum Gellium ei est *Septemtrionarius*.

§. X.

De Vegetio.

Vegetius libr. V. cap. 8. *de re militari*, adcu-
rate de Ventis scribens, haec memoriae prodidit:
*Veteres iuxta positionem cardinum tantum quatuor
ventos principales a singulis coeli partibus flare cre-
debant; sed experimento posterior aetas duodecim
comprehendit. Horum vocabula ad submouendam
dubitationem, non solum Graeca, sed etiam Latina
protulimus, ita, vt, ventis principalibus declaratis,
eos qui ipsi dextra laeuaque iuncti sunt, indicemus.
A verno itaque solstitio, id est, ab orientali cardine,
sumimus exordium, ex quo ventus oritur Ἀπρηνί-
ας, id est, Subsolanus. Huic a dextra iungitur
Καυρίας o): a sinistra Eueos, siue Vulturinus. Mo-
ridia-*

o) Vegetius non solum no-
mina Ventorum graeca, sed
et latina se esse prolaturum
promisit; at tamen hic tan-
tum nomen graecum *Kas-
rias* legitur, ea forsitan de
caus-

vidianum autem cardinem possidet Notos, id est, Au-
ster. Huic a dextra iungitur Λευκοτος, id est,
albus Notus: a sinistra Λιβωτος, id est, Corus.
Occidentalem vero cardinem tenet Ζεφυρος, id est,
Subuespertinus. Huic a dextra iungitur Αψ, siue
Africus: a sinistra, Ιαπευξ, siue Fauonius. Septem-
trionalem vero cardinem sortitus est Απαρκτηας, siue
Septemtrio: cui adhaeret a dextra Θρακυας, siue
Circius: a sinistra Εγεας, id est, Aquilo.

Veteres quatuor tantum Ventos, qui vocabantur
principales, posteriorem autem aetatem duodecim
 statuisse, inde intelligimus. Sequitur hic auctor,
 quod ad summam, scriptores, de quibus supra dis-
 seruimus. Situs Ventorum hic est: I) a verno sol-
 stitio, id est ab orientali cardine flat Απηλιωτης,
Subsolanus, Ost. Ei a dextra iungitur II) Καικις,
 Ost - Nord - Ost; a sinistra Ευρος, *Vulturnus*, Ost-
 Süd - Ost. Ex ventis plagae meridianaе flat ab ip-
 so cardine meridiei, IV) Notos, *Auster*, Süd, cui
 a dextra iungitur V) Λευκοτος, *albus Notus*, Süd-
 Süd - Ost, et a sinistra, VI) Λιβωτος, *Corus*, Süd-
 Süd-

caussa — ut iam ibi Schwe-
 bel. p. 165. notat — quia
 teste Seneca — cuius verba
 supra §. VI. descripsimus —
 nullum huius Venti existe-
 rit nomen. At tamen in
 nonnullis Vegetii Codd. MSS.
 testibus Scriuerio et Schwe-
 belio, est exaratum, e. c.
 in MS. Scriuerii, *Cecias siue*
Euroborus; in Cod. Sufii et
 in vetustissimo impresso Ste-

wechii: *Καικις, seu erobi-*
nus; in Palatino I. *Καικις,*
siue roboros, quod Latini Vu-
turium vocant; in Cod.
 Guelpherb. A: *Caecias siue*
euroborus; et in Guelph. C.
Maltias euroboreus. Ni haec
 omnia sint glossa, praefer-
 rem *Euroborus*; nam dicitur
 quoque *Libonotus, Euro-*
notus.

Süd-West. E Ventis occidentis is, qui occidentalem cardinem tenet. VII) dicitur Ζεφύρος, *Subuespertinus*, West, cui a dextra iungitur Ἀνψ, *Africus*, West-Süd-West; a sinistra VIII) Ἰάπυξ, *Fauonius*, West-Nord-West. A septemtrione venit IX) Ἀπαρκτίας, *Septentrio*, Nord. Ei adhaeret a dextra Θέσωνιας p) siue *Circius*, a sinistra Βορέας, *Aquilo*.

Discedit hic auctor a ceteris in his: illum Ventum, qui est inter *Vulturnum* et *Austrum*, vocat Λευκονότον, siue *album Notum*, qui tamen ab aliis Εὐρονότος, *Euronotus*, Φονίξ adpellatur. dein ei est Ζεφύρος non *Fauonius*, vt ceteris, sed *Subuespertinus*; contra *Fauonium* vocat Ἰάπυγα, quem Graeci plerumque nominant Ἀργεστήν, et Latini *Corum*; tum *Corum* eundem esse scribit ac Λιβονότον; denique Θέσωνιας vocatur *Circius*.

§. XI.

De Isidoro.

Caput vndecimum libri XIII. agit de Ventis, quibus haec sufficiunt: *Ventorum quatuor principales spiritus sunt, quorum primus ab oriente Subsolanus, a meridie Auster, ab occidente Fauonius, a septemtrione eiusdem nominis Ventus aspirat, habens geminos hinc inde Ventorum spiritus. Subsolanus a latere dextro Vulturnum habet, a lacu Eurum.*

p) Recte in edit. Schwebelii legitur *Spasmius*; male in aliis *tracmius*.

rum. Auster a dextris Euroaustrum, a sinistris Austroafricum. Fauonius a parte dextra Africum, a laeva, Corum. Porro Septemtrio a dextris Circium, a sinistris Aquilonem.

Quatuor Ventos principales statuit Isidorus, scilicet *Subsolanum*, *Austrum*, *Fauonium* et *Septemtrionem*, quorum quilibet habet geminos hinc inde *Ventorum spiritus*, i. e. cuilibet horum Ventorum bini additi sunt Venti, unde duodecim ab hoc scriptore statuuntur. I) *Subsolanus*, Ost. II) *Vulturius* (graece *Kaukas*) Ost-Nord-Ost. III) *Eurus* Ost-Süd-Ost. Venti meridiei IV) *Auster*, Süd. V) *Euroauster*, Süd-Süd-Ost. VI) *Austroafricus*, Süd-Süd-West. Venti occidentis, VII) *Fauonius*, West. VIII) *Africus*, West-Süd-West. IX) *Corus*, West-Nord-West. Venti septemtrionis, X) *Septemtrio*, Nord. XI) *Circius*, Nord-Nord-West. XII) *Aquilo*, Nord-Nord-Ost.

In nominibus nonnullorum Ventorum ceteris scriptoribus non adsentitur. Sic illum, qui vocatur *Kaukas*, nominat *Vulturium*, qui tamen idem est ac *Eurus*. Forſan hoc nomen *Kaukas* indidit, quia hic apud Latinos nomine caret. Dein *Λιβονοτος* ei est *Austroafricus*, et *Ευγονοτος* ei vocatur *Euroauster*. Denique vna cum Vegetio *Circium* vocat, quem alii *Θρακυαν*. Etiam in seqq. quae hic adponere superfluum esset quaedam, quae non sunt praetereunda, profert. Sic *Austroafricus* vocatur *Libanotus*; forſan vero est legendum *Libonotus*. De Coro addit: *Hic antea Caurus dictus, quem plerique Argesten dicunt, non ut imprudens vulgus, Agreste. Deinde: Circium Hispani Gallicum vo-*
cant,

cant, propter quod eis a parte Galliae flat. Aquilo dicitur et Boreas. — — Ex omnibus autem Ventis duo cardinales sunt, Septentrio et Auster.

§. XII.

Incerti Versus de duodecim Ventis.

Exstat hoc carmen in Celeb. Wernsdorfii Tom. V. part. I. Poetarum Lat. min. a p. 524 — 532: e quo libro id transcribam:

*Quatuor a quadro conjungunt limite Venti:
Hos circum gemini dextra laeuaque iugantur,
Atque ita bis seno circumdant flamine mundum,
Primus Aparctias Arctoo spirat ab axe:
Huic nostra nomen lingua est Septentrio factum.
Circius huic dexter gelido circumtonat antro:
Thraecian Graeci propria dixere loquelâ.
Hinc laeuus Boreas glaciali turbine mugit:
Frigidus hic Aquilo nostris vocitatur in oris.
At Subfolanus medio flat. rectus ab ortu:
Graecus Apelioten apto quem nomine signat.
Huic Vulturinus adest, dextra qui parte leuatur:
Attica Caecian Graiis quem littera signat.
Nubifero statu laeuum latus irrigat Eurys,
Dorica quem simili designat nomine lingua.
At Notus e medio Solis dat flamina cursu:
Austrum rite vocant, quia nubila flatibus haurit.
Euronotus cui dexter adest, quem, nomine mixto,
Euroaustrium Latia dixere voce Latini.
Libonotus laeuam calidis adtaminat auris:*

*Aestibus immensis ardens Austro africanus hic est.
 Solis ab occasu flores Zephyri tuba seruat,
 Ex Italia nomen cui fixum est voce Fauoni.
 Huic dextram tangit dictus Lips Attide lingua:
 Africanus hic propria veniens regione vocatur.
 At tu, Core, fremis Zephyri de parte sinistra,
 Argesten quem Graia suo vocat ore Camena.*

Auctor huius poematis cum ceteris, in primis cum Isidoro, in omnibus fere consentit, nam *quatuor* eosque principes Ventos statuit, quorum cuilibet bini adiunguntur. A Septemtrionibus flat I) *Aparctias* siue *Septemtrio*, Nord. II) *Circius* siue *Thrafcias*, Nord - Nord - West. Hunc ventum *Thraciam* vocari inter XII. Ventorum nomina a Philargyrio ad Virgil. Georg. IV. 298, ibi monet Burmannus. III) *Boreas*, siue *Aquilo*, Nord - Nord - Ost. Ab oriente spirat IV) *Subsolanus*, *Apeliotes*, Ost. Pro *Apeliotes* al. *Apheliotes*, quod ob graecum *Απηνιωτης* Burmannus reiicit, sed et apud Senecam legitur *Αφηνιωτης*. V) *Vulturius*, graece *Caectas*, Ost - Nord - Ost. Quod ad vocabulum *Vulturium* adtinet, sequitur hic Auctor Isidorum, de quo in §. praecedenti. VI) *Eurus*, quo nomine Graeci et Latini promiscue vtuntur secundum hunc scriptorem, Ost - Süd - Ost. Venti plagae meridiei adscripti, sunt VII) *Notus*, siue *Auster*, Süd. Scribitur etiam in libris antiquis *Hauster*, teste Burmanno, qui prouocat ad *Columnam* in adnot. ad Ennium, pag. 115. ed. Hessel. VIII) *Euronotus* apud Graecos, et *Euroauster* apud Lat. Süd - Süd - Ost. IX) *Libonotus*, Süd - Süd - West. Venti plagae occidentis, X) *Zephyrus*, siue *Fauonius*, West.

XI) *Lips*,

XI) *Lips*, siue *Africus*, West-Süd-West, et tandem *Corus*, siue *Argestes*, West-Nord-West.

§. XIII.

Quid de duobus Ventis statuendum sit.

Omnes, qui mihi ad manus fuere, scriptores Vett. qui de Ventis aliquid scriptum reliquerunt, in medium protuli, eo fine atque consilio, ut optimis quisque, qui animum ad cognitionem et notitiam, ut dicunt interiorem horum Ventis sit adpulsurus, e fonte ipso haurire meque a veritate in iis, quae mox sum prolaturus, forsan aberrantem, eo melius in viam rectam deducere possit. Verbis cuiuslibet a me excitati scriptoris adnotamenta, ut est apud Gellium, inspersi, in quibus ostendere sum conatus, qualis situs cuilibet Vento attribuitur, qualique nomine unusquisque insignitur, dein nomina germanica addidi, quo situs eo facilius intelligi possit. Nunc paulo adcuratius in hos Ventos ac copiosius in eorum situm ac nomina inquirere, operae videtur pretium.

Licet quatuor plerumque Ventos inde ab antiquissimis temporibus in hominum fuisse ore, negari nequitiam possit, illa tamen Strabonis verba, quorum Cellarius rationem fere nullam habuit in sua de Ventis dissertatione, *duo κυριωτατοι ειναι ανεμους*, non obiter esse considerata crederem. Equidem duo hos Ventos quatuor Ventis minime praeferendos statuo, i. e. non credo, primam aetatem duo, nec quatuor Ventos statuisset, attamen ob paruum numerum, qui simplicitatis inde sum-

mae antiquitatis mea quidem sententia est signum locupletissimum, minime ad recentiora, sed ad antiquissima tempora esse referendos. Verba Strabonis I. p. 26. seq. haec sunt: Εἰσι δὲ τινες, οἱ Φασι δύο τοὺς κυριωτάτους εἶναι ἀνέμους, Βόρεαν καὶ Νότον· τοὺς δὲ ἄλλους, κατὰ μικρὰν ἐγκλισίην διαφέρειν, τὸν μὲν ἀπὸ θερῶν ἀνατολῶν Εὐρον· χειμερινῶν δὲ, Ἀπηντικτὴν· δυσέων δὲ θερῶν μὲν, Ζεφύρον· χειμερινῶν δὲ, Ἀργεστήν. Τοῦ δὲ δύο εἶναι τοὺς ἀνέμους ποιοῦνται μαρτυραί, Θρασυαλκὴν τε, καὶ τὸν ποιητὴν αὐτὸν [Homerum], τὸν μὲν Ἀργεστήν τῷ Νότῳ προσνεμένῳ

Ἀργεστάῳ Νότῳ. — — γ).

τὸν δὲ Ζεφύρον τῷ Βόρειῳ·

Βόρεις καὶ Ζεφύρος, τῷ τε Θρηκηθεὶ ἀπτόν. γ)

Strabonem non propria auctoritate tale quid geographiae suae immiscuisse, sed alios esse sequutum, verba εἰσι δὲ τινες κ. τ. λ. indicant, in quibus ad Homerum et Thrasyalcem, iam ante Aristotelem viventem, prouocat. Duo hi Venti κυριώτατοι sunt Βόρειας καὶ Νότος, Septentrio et Auster. Aristotelis locum hic neutiquam silentio tegere debuerat Cellarius; illum enim quoque huic opinioni fuisse addictum, patet e libro II. Meteorol. cap. 6. p. 778. etc. ubi causa huius opinionis insuper redditur. Forfan Thrasyalcem est sequutus Aristoteles, quippe qui ex eo hausit teste Strabone s). Ὅλως δὲ inquit,

γ) in Iliad. XI, vs. 306.

γ) ibid. IX, vs. 5.

s) Hic scribit enim lib. XVII. p. 917. Φησι γὰρ [Po-

sidonius] Καλλισθένη λεγόν την εκ των ομβρων αστιαν των θερων, παρα Αριστοτελους λαβόντα· εκεινον δὲ, περι Θρασυαλκῆς.

quit, Arist. τὰ μὲν, Βόρεια τούτων καλεῖται, τὰ τε, Νοτία. προστίθεται δὲ, τὰ μὲν Ζεφυρικά, τῷ Βορρᾷ· ψυχροτέρα γὰρ δια το ἀπο δυσμῶν πνεῖν. τῷ δὲ Νοτῷ τὰ Ἀπηνιωτικά· θερμότερα γὰρ τῷ ἀπο ἀνατολῆς πνεῖν. διαρισμένων ἐν τῷ ψυχρῷ, καὶ θερμῷ, καὶ ἀλλήλων τῶν πνευμάτων, οὕτως ἐκαλέσαν. Sensus horum verborum est: Quatuor Venti (nam antea quatuor Ventos principales statuit) ad duo reduci possunt, e quibus alii Βόρεια, *Septemtrionales*, alii Νοτία, *Austrini* omnino nuncupantur. Ζεφυρικά, *Fauoniani* enim, qui frigidiusculi ab occidente veniunt, adtribuuntur τῷ Βορρᾷ, *Septemtrioni*; et Ἀπηνιωτικά, *Subsolarii*, qui propter ea, quod ab ortu spirant, calidiusculi sunt, adscribuntur τῷ Νοτῷ, *Austro*. Ventos vero orientales calidiores esse occidentalibus, his ostendere cupit Aristoteles, p. 778. Β. Θερμότερα δὲ τὰ ἀπο τῆς ἐὼ τῆς ἀπο δυσμῆς, ὅτι πλεῖον χρόνον ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐστὶ τὰ ἀπ' ἀνατολῆς· τῶν δὲ ἀπο δυσμῆς, ἀπολείπει τε θάπτον, καὶ πλησιάζει τῷ τοπῷ οὐκ ἥλικον. Isidorus itidem horum Ventorum rationem habuit, scribens lib. XIII. cap. 11. p. 1149. *Ex omnibus autem Ventis duo cardinales sunt, Septemtrio et Auster*. Quibus rebus est factum, ut hanc Ventorum diuisionem — si diuisionis nomine videatur digna — haud temere esse praetereundam aut reiiciendam censerem, quod etiam ex eo elucet, quod hodiernis diebus hae plagae, Septemtrio scilicet

συνάλκον Θάσιον· (τῶν ἀρχαίων δὲ φυσικῶν ἐς οὕτως) [haec

verba sine dubio sunt glossema.] ἵκανον δὲ κατ' ἄλλου.

Cc 4

licet et Meridies ceteris, Orienti ſc. et Occidenti anteponuntur, e. c. non dicimus Weſt-Nord, Weſt-Süd, Oſt-Süd, et Oſt-Nord; ſed Nord-Weſt, Süd-Weſt, Süd-Oſt, Nord-Oſt.

§. XIV.

De quatuor Ventis.

Extra omnem dubitationis aleam poſitum eſſe videtur, priſcis temporibus quatuor tantum Ventos in ore hominum fuiſſe, quod e pluribus Veterum teſtimoniis ſole meridiano clarius elucet. Nec diſſentio a Cellario, hanc Ventorum diuiſionem e natura ipſa fuiſſe receptam, exiſtimante; nam „et ipſa, inquit, natura tot plagas conſtituit, vt duas aequator faciat, orientem et occaſum, ad ductum aequatoris; et totidem axis mundi, nempe ſeptemtrionem et meridiem. Quae cauſa eſt, communi plerorumque conſenſu quatuor Venti *principales*, ſinguli in ſingulis cardinibus mundi (inde etiam *cardinales* dicti) collocentur, „ vt potius hanc Ventorum diuiſionem rudi illi aetati priſcorumque hominum ingenio fuiſſe adcommodatiffimam, crederem. Laudari ſolet ab omnibus fere Homerus, Odyſſ. V. vf. 295. ſeq. canens

Συν δ' Εὐρος τε, Νότος τ' ἔπεισε, Ζεφύρος τε δι-
σας,

Και Βορρὴς αἰθρηγενετής, μέγα κύμα κυλῶδων.

ſed, etſi lubenter quidem fateor, Homeri tempore haec quatuor Ventorum nomina in uſu ac conſuetu-

suetudine fuisse, prouocatio illa tamen ad poetas caute mihi instituenda videtur, quippe quum poetæ saepius plus ingenio suo indulserint, ac rerum ratio et consuetudinis natura poscit, saepiusque non adcurate talibus in rebus fuisse versatos constat. Itaque, ni ex aliis fide dignissimis scribibus — vt mox demonstrabitur — haec Ventorum diuisio pateret, Homeri verbis non prorsus fidem haberem; nam facile fieri poterat, vt nomina quaedam Ventorum, quatuor mundi plagas indicantia, in medium proferret, eaque tantum, quae sibi et poemati suo erant accommodatissima, cetera vero omitteret. Huc accedit, quod sequenti tempore, quo plura Ventorum nomina sunt orta, eadem Ventorum nomina, quae tenuit Homerus, retinebantur. Sed eadem leguntur apud alios poetas. Musaeus vs. 316. seq.

— — Ζεφυρῷ δ' ἀντιπνεῖν Εὐρῷ,
καὶ Νότος ἐς Βορρην μεγάλας ἀφ' ἑκείνης ἀπειλάς.

Ouid. Metamorph. lib. I. vs. 61 — 66.

*Eurus ad Auroram, Nodathæaque regna recessit,
Persidaque, et radiis inga subdita matutinis,
Vesper, et occiduo quæ littora Sole tepescunt,
Proxima sunt Zephyro: Scythiam Septemque trionem
Horriſer inuaſit Boreas: contraria tellus
Nubibus adſiduis, pluuioque madescit ab Austrò.*

Idem Trist. I. 2, 27 — 30.

*Nam modo purpureo vires capit Eurus ab ortu;
Nunc Zephyrus sero vespere missus adest;*

Cc 5

Nunc

*Nunc gelidus sicca Boreas bacchatur ab Arcto;
Nunc Notus aduersa proelia fronte gerit*

Manil. lib. IV. vf. 591. seq.

*Asper ab axe ruit Boreas; furit t) Eurus ab ortu;
Auster amat medium solem, Zephyrusque profe-
ctum*

Simili modo plura loca poetarum addi possent; sed fatis esto. Manilius ex his is est, qui poeseos venustati et exornationi minime studens, nomina quatuor Ventorum primariorum sic protulit, vti operi suo erant adcommodata, id est, veritatis, nec venustatis fuit studiosus, quod res ipsa postulabat. Hoc elucet ex antecedentibus versibus;

*Quattuor in partes coeli describitur orbis,
Nascentem lapsumque diem mediosque calores
Teque, helice, totidem venti de partibus isdem
Erumpunt, caecumque gerunt per inania bellum.*

Huic denique poetae nomina duodecim Ventorum fuisse cognita, patet ex iis, quae versibus supra adlatis addidit;

*Hos inter binae mediis e partibus auras
Exspirant, similes mutato nomine status.*

Sed

t) Pro *furit*, quod vehementiae, furori et violentiae Ventorum praeclare respondet, legitur in aliis editt. *fugit*, quod in ed. Stoeberii p. 425. explicatur: non conzinet se in latibulis; sed vel sui spiramine in auras pro-

fugit. Vt suspicor, *furit* est intrusum a Benteio, cuius editionem non habeo; *fugit* saltem est in Boecleriana, Bipontina et Tornaesiana ann. 1551. a Bipontinis omilla in catal. edd. Manilii.

Sed tempus est, ad eos transeundi scriptores, qui suo testimonio poetarum dicta confirmant. Primus est locus Aristotelis in Meteorol. II, cap. 6. p. 777. F. attamen sedule explicandus. Εστι δὲ τῶν ἐξη-
 μων πνευματῶν, Βορέας μὲν, ὁ τε Ἀπαρκτίας κυ-
 ριωτάτα, Θρᾷσκίας, κοινὸς Ἀργεστοῦ καὶ Μεσοῦ
 ὁ δὲ Καϊκίας, κοινὸς Ἀπηνιωτοῦ καὶ Βορέου. Νότος
 δ', ὁ, τε Ἰθαγενὴς ὁ ἀπὸ μεσημβρίας, καὶ Λιψ.
 Ἀπηνιωτῆς δὲ, ὁ, τε ἀπ' ἀνατολῆς ἡμερινῆς καὶ
 ὁ Εὐρὸς· ὁ δὲ Φοινικίας, κοινὸς· Ζεφυρὸς δ', ὁ, τε
 Ἰθαγενὴς, καὶ ὁ Ἀργεστῆς καλούμενος. Sic legitur
 in edd. W. et P. cf. vero omnino, quod supra
 not. e) — diximus, Omnibus iis sepositis, haec
 tamen adparere puto, omnes Ventos quatuor Mun-
 di plagis adtribui, indeque quatuor Ventos κυριω-
 τάτους exsistere, qui sunt Βορέας siue Ἀπαρκτίας,
 Ἀπηνιωτῆς siue Εὐρὸς, Νότος et Ζεφυρὸς. At, si
 huius loci, e quo omnia elici et quasi summa opera
 expiscari debent, nullam habeamus rationem, alia
 tamen exstant, quae nudam nobis ostendunt veri-
 tatem. Huc referri debent Vitruvii verba, supra
 laudata: Nonnullis placuit esse Ventos quatuor, ab
 oriente aequinoctiali Solanum; a meridie Austrum;
 ab occidente aequinoctiali Favonium; a septemtrio-
 nali Septemtrionem. Huic addi debet Plinius ma-
 ior: (§. V.) *Veiores quatuor omnino servauere* (sc.
 Ventos), *per totidem mundi partes; (ideo nec Ho-*
merus plures nominat;) hebeti, ut mox indicatum
est, ratione. Seneca (§. VI.) *Venti quatuor sunt, in*
ortum, occasum, meridiem septemtrionemque diuisi.
 Ampelius (§. VII.) *Sunt autem generales quatuor.*
Eurus, idem Apeliotes, idem Vulturnus, ab oriente.

Ab occidente Zephyrus, idem Corus, idem Fauonius. Aquilo, Boreas, Aparcias idem, a septemtrione. Notus, idem Libs, et Auster, et Africus, a meridie. Auctor libri περι Κόσμου. 'Οι μεν απο ανατολης συνεχεῖς, Ευροι κεκληνται' Βορραι δε, οἱ απο αρκτου' Ζεφυροι δε, οἱ απο δυσσεως. Νοτοι δε, οἱ απο μεσημβριαιας. Apuleius (§. IX.) Euros oriens, Boreas septemtrio, occidens Zephyros, Austros medius dies mittit. Vegetius (§. X.) Veteres iuxta positionem cardinum, tantum quatuor ventos principales a singulis coeli partibus flare credebant. Isidorus (§. XI.) Ventorum quatuor principales spiritus sunt, quorum primus ab oriente Subsolanus, a meridie Auster, ab occidente Fauonius, a septemtrione eiusdem nominis Ventus adspirat. Idem et Auctor versuum de duodecim Ventis innuit:

Quatuor a quadro consurgunt limite Venti.

Ex omnibus his locis neutiquam quidem probari potest, veteribus temporibus quatuor tantum Ventos hominibus fuisse notos, quia nonnulli tantum quatuor Ventos *principales* nominatos fuisse indicant, sed locus Plinii et Vegetii id manifeste innuunt. Ideo et tamquam certissimos illius rei testes sequamur, et nomina eruamus, quibus quatuor illi Venti insigniuntur. Ex his ille, qui a plaga Septemtrionali flat, vocabatur *Boreas*, Latinis *Boreas* dictus, nobis Nord; a plaga orientis, i. e. ab ανατολη ισημερινη, ortu solis aequinoctiali v)
Eu-

v) ανατολη ισημερινη, ortus aequinoctialis etc. vid. not. 28. ad cap. IV.

Euros, *Eurus*, nobis Ost; a plaga meridiei *Notos*, Latinis *Notus*, nec non *Auster* dictus, nobis Süd; a plaga occidentis, *Zeφyros*, Latinis *Zephyrus* et *Faunius* dictus, nobis West. Spirat hic a *δυσμῆς ἰσημερινῆς*, occasu Solis aequinoctiali. Haec Ventorum nomina eorumque situs elucet e scriptoribus adlatis, Ampelio excepto; sed hic cuilibet plagae vnum modo Ventum adscribens, hac in re tamen a ceteris recessit, quod cuilibet Vento plura addebat nomina. Sic *Eurus* ei est quoque *Apeliotēs*, *Vulturū*, vt cetera taceam. Auctor libri de Mundo et qui eum est sequutus, *Apuleius* pluralem pro singulari ponunt, ita, vt quilibet horum V. omnes comprehendat, qui ab illa, vnde ipse fiat, spirant plaga. Sic pro *Euros*, *Eurus* dicunt *Euros*, *Euri*, ita vt *Euros* quoque *Καυκίαν* et *Vulturū*, itidem ab oriente flantes complecterentur, et sic porro. Itaque neutiquam nomina illa quatuor Ventorum refellunt. Sed eo tempore, quo octo aut duodecim Venti in vsu esse coeperunt, *Euros* et *Boreas* alius locus est assignitus, sic vt *Euros* is vocaretur, qui ab ortu brumali fiat, nobis Ost - Süd - Ost, et *Boreas*, quem plerumque *Aquilonem* vocarunt Romani, is diceretur, quem nos vocamus Nord - Nord - Ost. x) Qua de caussa quoue

x) Cl. *Mannert* p. 209. „Der Eurus und Boreas sind dadurch aus ihrer alten Lage verdrängt; die Poeten gebrauchen sie aber oft als Ost- und Nordwind, ohne auf die Abweichung Rück-

sicht zu nehmen.“ Huius mutationis si rationem habuisset magnus alias *Scaliger* ad laud. *Manilii* locum: *Asper ab axe ruit Boreas*, non scripsisset p. 312. ed. *Argent.* 1655. „Falsum. nam is opposi-

quoque consilio id factum sit, non elicere potui; id vero certum est, locum Ευρου occupasse Απηλιωτην siue *Subsolanum*, locumque Βορεου, Απαρκτιαν, *Septemtrionem*, ita vt post ea quatuor Venti principales essent Απαρκτίας, *Septemtrio*; Απηλιωτης, *Subsolanus*; Νοτος, *Auster*; Ζεφυρος, *Fauonius*. At tamen et saepius Ευρος et Βορεας veteribus suis locis adtribuuntur; quod iam Celi Mannert in nota a me laudata monuit; c. c. ab Auctore libri de Mundo, a quo Venti orientis, licet iam nomina duodecim Ventorum exstarent, Ευρος Venti orientis; Βορεας Venti septemtrionis vocabantur. Quatuor hi Venti vocabantur *principales*, vide Vegetium; Isidorum etc. quia quasi erant primi indeque principes; *cardinales* a Seruio ad Virgil. Aen. I. 131, teste Cellario, quia in singulis cardinibus Mundi erant positi; γενικωτατοι, i. e. *generales* ab Achille Statio cap. XXXII. teste eodem; quatuor vero his Ventis principalibus saepius Ευρος, Απηλιωτην, *Subsolanum* et Βορεας, Απαρκτιαν, *Septemtrionem* adnumerari, nos docet Isidorus: *Ventorum quatuor principales spiritus sunt, quorum primus ab oriente Subsolanus, a meridie Auster, ab occidente Fauonius, a septemtrione eiusdem nominis Ventus aspirat.* Pro Subsolano dici debuisset Ευρος, *Eurus*, et pro Septemtrione Βορεας, sed mutatio e paullo antedictis iam patet.

§. XV.

positus Austro non est Βορεας aut Aquilo, sed Απαρκτίας siue *Septemtrio*., At tamen addit; „Non tamen

est error Manilii, sed est ιδιωτισμος. Sic opponuntur τα Βορεια τοις Νοτοις κατηχηστικως. 33

§. XV.

De número Ventorum octonario et duodenario.

Secundum Plinium quatuor Ventis octo additi sunt, vt duodecim essent, quibus vero iterum quatuor subducebantur, ita vt octo essent, nam teste Vitruuio, qui diligentius perquisuerunt, tradiderunt esse octo. Plinii verba haec sunt: *Secuta actas octo addidit* [sc. quatuor ventis,] *nimis subtili et concisa.* Proximis inter utramque media placuit, ad breuem y) ex numerosa additis quatuor. *τὸ* proximis hic significare potest actatem futuram, proximam, tum, quum iam quatuor Ventis octo additi essent. Sed nescio, an rei naturae respondeat, si Ventorum numerum minuimus? Plinio quidem numerus duodenarius nimis subtilis videbatur, dicenti: *nimis subtili et concisa* sc. ratione; at alios hanc Ventorum distributionem auidē esse amplexos, elucet ex auctoribus laudatis. Octo vero Ventis, qui quatuor ventis, temporibus antiquissimis vsu tritis, post ea ab iis, qui adcuratiores in Ventorum distributione fuerint, iterum quatuor subtractos fuisse, non crederem, sed verisimilius mihi videtur, quatuor Ventis iterum quatuor esse additos, vnde octo essent; et *τοῖς* octo denuo, quatuor, vnde numerus duodenarius conficeretur. Mecum facit cl. Mannert p. 209. Cardo rei versatur tantum in explicatione *τοῦ* proximis apud Plinium,

y) i. e. eo tempore, quo quatuor Venti in vsu tantum erant.

nium, et omnis dubitatio sublata videtur, si illud verbum non de *proxima, futura aetate* interpretamur, sed *proximis* idem significare contendimus, ac *propioribus*, sc. *qui propiores sunt veritati, qui a veritate non aberrant*. Quae quidem explicatio Plinio ipsi adcommodata videtur, quippe cui duodecim Vēntorum numerus neutiquam arrideret. Quo tempore vero et a quo octonarius siue duodenarius Vēntorum numerus fuerit receptus, non constat; sed priscis hominibus, qui adcuratiores in divisione V. esse voluerunt, octo vel duodecim Vēntos iam fuisse probatos, elucet ex Aristotele, licet, teste Agathemero, Timosthenem primum fuisse, qui duodenarium V. numerum statueret, non sit praetereundum. vid. cl. Mannert p. 209. Duodecim et Varroni, sapienti et erudito apud Romanos homini, teste Seneca, placuerunt; adprobarunt hunc numerum Auctor libri de M. Agathemerus, Seneca, Vegetius, Isidorus etc. Vitruvius denique viginti quatuor Vēntos nominavit, vnde duodenarium Vēntorum numerum Graecis Romanisque minime fuisse ignotum, sed usu tritum vulgari elucet. Inter eos vero, qui octo statuerent Vēntos, excelluit *Andronicus Cyrrhestes*, Athenis turris octogenaee exemplo collocato, in cuius lateribus octo Vēntorum imago erat exsculpta, et quae turris a Vitruvio adcurate est descripta. Huius opinionem amplexi sunt Vitruvius et Plinius. Ii itaque, qui numerum Vēntorum octonarium statuerent, cuilibet plagae duo assignabant Vēntos, excepto Fauorino apud Gellium et Apuleium, de cuius opinione supra §. IX. disserui; sed illi, quibus duode-

duodecim Venti placuerent, cuilibet plagae adsignabant tres Ventos. Et de his nobis ut nunc sit sermo; necesse est.

§. XVI.

De Ventis, plagae orientis adscriptis.

Primus e duodecim Ventis, et quidem Orientalis, quem nos Ost vocamus, est Απηνλιωτης. Sic eum nominant Aristoteles, Strabo, Auctor libri περι Κοσμου, Agathemer Geogr. I, 2. 2) Vegetius, et Fauorinus apud Gellium et Apuleium; nec aliter Plinius et Auctor carminis de V. qui vna cum Ampelio scribunt *Apelioten*. A Seneca vero Αφηνλιωτης nominatur, et nonnulla MSS. Plinii exhibent *Aphelioten*, teste Harduino, p. 128. seq. Sed nihil interest; nam deriuatur ab ήλιος et απο siue αφ'. Apud Latinos nomen *Apeliotes* non in vsu fuisse videtur, teste Seneca, scribente: *Qui surgit ab oriente aequinoctiali*, Subsolanus apud nos dicitur: *Graeci illum Αφηνλιωτην vocant*. Nam etsi apud Plinium inuenitur *Apelioten*, cogitandum est, Graecorum denominationem a Plinio tantum litteris Romanis fuisse designatam, et si Ampellus dicit *Apeliotes*, ex §. VII. adparet, illum auctorem nomina Ventorum mirifice inter se confudisse. Flat hic Ventus ab ανατολη ισημερινη, i. e. solis ortu aequinoctiali. cf. praeter alios Plin: XVIII, 77. p. 146.

Ad

2) Agathemer's verba semper laudo e notis Harduin ad Plinium;

Ad dextram habet Καυκίαν, ad sinistram Ευρον, et tunc demum in ore hominum esse coepit, quo octo Venti statuebantur; nam eundem locum, qui ei est adscriptus, antea, quum homines quatuor contenti essent Ventis, tenebat Ευρος, vnde et omnes Venti orientis apud Auctorem libri περὶ Κ. audiunt Ευροι. Hunc ventum Romani vocarunt *Subsolanum*, testibus Plinio, Seneca, Fauorino apud Apulejum et Gellium, Vegetio, Isidoro et Auctore carminis de Ventis. Apuleius scribit: *Apeliotes vocatur, quum atquidianis exortibus procreatur*. Ex quibus hoc nomen apud Romanos fuisse in vsu, colligi forsitan posset; at minime; nam seu rara tantum huius Venti haec erat denominatio, seu ibi melius scribitur Απηνιωτης. Dicitur *Subsolanus*, eo quod *sub ortu Solis nascatur*, teste Isidoro l. c. p. 1148. A Vitruvio vocatur *Solanus*. Ceterum contrarius est *Zephyro*, et inter siccos Ventos referendus, quia Plinius II, 48. p. 98. scribit: *Iidem [Vulturnus et Faubnius] Subsolano sicciores*. Tandem, vt hoc addam, copiosus est de *natura Ventorum* Aristoteles in Problem. f. XXVI. Scribit ibi l. p. 985. τοῖς δὲ ἡττον κοίλοις, καὶ τῷ Απηνιωτῇ, τῷ μὴ εἶναι ὕγρον ὥστε οὐ συνήστας, ἡττον καταφάνης ἐστὶν αὐτοῦ πρὶν τούτο, ὃ ποιεῖ. et 34. p. 992. Καὶ ὁ Απηνιωτης δὲ ἐν τῷ μεσῷ ὧν τῶν θερμῶν καὶ τῶν ψυχρῶν πνευμάτων ἡττον αὐτοῖς κοινῶν. Απηνιωτης μὲν γὰρ πνεον [l. πνεων], τὰ πρὸς νοτοῦ πνευμάτα κινεῖ (ἐνταυθα γὰρ ἡ μεταστάσις αὐτοῦ ἐστὶ) κινῶν, δὲ οὐ μὲνυται αὐτοῖς. Adde 58. p. 998. Plinius XVIII, 77. p. 146. *Ipsē (Subsolanus) leniter*

ter pluuius: tamen est ficcior, et, in maiorem partem noctis extenditur.

Secundus Orientis Ventus, quem nos Ost-Nord-Ost vocamus, apud Graecos audit *Καικίας*, quod testantur Aristoteles, Strabo et Auctor libri *περι Κι*. Flat inter *Απηνιωτην* ac *Βορεαν*, et oritur ab *ανατολη* *Θερμην*, folis ortu aestiuo. Quatuor Ventis, qui octo additi sunt, est adnumerandus, vnde eum omittunt Vitruuius et Fauorinus. Eius mentionem quoque facit Agathemer; *εκ δε, inquit, τροπης Θερμης, Καικίας*. Apud Latinos, teste Seneca, sine nomine erat, vnde ibi tantum scribitur *Καικίας*. Apud Plinium est *Caccias*, apud Vegetium *Καικίας*, vbi vero nonnulla MSS. addunt *φιε* *Euroborus* etc. vnde colligi potest, *Καικίαν* nomine quodam Latino insignitum fuisse, vid. §. X. Sed et alia huic Vento imponuntur nomina. Vitruuius eum Ventum, qui flat inter Solanum et Septemtrionem, nominat *Aquilonem*, qui sine dubio ortui Solis aestiuo adtribuendus sit, quia dicebat: *Solanus ab oriente aequinoctiali, et Eurys ab oriente hiberno*; nam certe ortui solis aestiuo adscripsit Ventum, quum *Solanum* ortui Solis aequinoctiali, et *Eurys* Solis ortui hiberno adtribueret. Ab Apuleio vocatur *Apartias*; a Fauorino, *Aquilo*, *Boreas*; ab Isidoro *Vulturius*, quocum facit Auctor versu de V. qui eum a Graecis *Caccian*, a Romanis *Vulturium* nominari scribit, ex quo simul elucet, penultimam in Caecia produci. Secundum fragmentum illud apud Aristotelem vocatur in Lesbo *Θηβαιας*, quia *απο Θηβης πνει*. Addit *παρε δε Αικυνίας, ον αλλοι Βορρην ονοματι ειναι*. Sed omnia

haec nomina non vfu trita videntur, et nonnulla inter se confusa, imo corrupta. Saltem Vulturnus a plurimis semper is Ventus vocatur, qui ab ortu Solis brumali fiat. Καικίας, scribit Aristoteles Meteorol. II, 6. p. 778. Ε. ουκ αιθριος, ετι ανακαμπτες εις αυτον· οθεν και λεγεται η παροιμια· ελκων εφ' αυτον, ωσπερ Καικίας νεφος. Adde Problemata. sect. 26, 32. Δια τι ο Καικίας μονος των ανεμων εφ' εαυτον αγει τα νεφη; ωσπερ και η παροιμια λεγει· ελκων εφ' αυτον, ωσπερ Καικίας νεφος. οι γαρ αλλοι, οθεν αν πνεωσιν, ενταυθα αναστελλουσι ποτερον αιτιον; οτι αμα ο εναντιος πνει; η ουκ αν ελαινθαιεν; αλλα πεφυκε το πνευμα κυκλου γραμμην φερεσθαι; οι μεν ουν αλλοι, περι την γην πνεουσι· τουτο δε το κοιλον της γραμμης προς τον ουρανον, και ουκ επι την γην εστιν. ωστε επι την αρχην πνεων, εφ' εαυτον τα νεφη αγει. Adde ibid. 1. Caeciam nubes attrahere, testantur praeter Aristotelem Faubrinus apud Gellium et Apuleium. Plinius II, 48. p. 98. scribens: *Narrant et in Ponto Caecian in se trahere nubes*, vbi Harduinus, laudato Aristotelis loco, Theophrasti librum de Ventis p. 65. citat, in quo idem traditur. Addit ibi Harduinus; „in causa vero esse videtur, quod a terra spirat, atque adeo nubes non expellit, sed in coelum elatas circumagit, atque orbiculari linea, rursum ad eum locum vnde adspirat, adducit. „ In qua interpretatione Aristotelis verba locis l. in medium prolata sequutus est. Cf. Auct. libri π. Κ. IV. c. 14. Hinc Καικίας coelum condensat nubi- bus; sic enim scribit Aristoteles Meteor. II, 6. p. 779. Α. Νεφει δα πυκνουντι τον ουρανον· Καικίας
μεν

μεν' ὄφοδρα, — — δια τε το ανακαμπτεν προς
 αυτον, και δια το κοινος ειναι Βορεου και Ευρου' ωστε
 δια μεν το ψυχρος ειναι, πηγυς τον ατμιζοντα
 αερα, εις νεφη συνιοτησι δια δε το τω τοπω Απη-
 λιωτικος ειναι, εχει πολλην υλην και ατμιδα, ην
 προωθει. Ab Aristotele denique ibid. p. 778. F.
 nominatur Ventus humidus, qui etiam nominatur
 Έλλησποντιας. Adde Problemata. f. XXVI. 59. —
 Καικιρας, αν Έλλησποντιαν ενιοι καλουσι, Plinius:
Caecian aliqui vocant Hellefontiam. Καικια deni-
 que contrarius Διψ; κατα διαμετρον γαρ κεται,
 vt scribit Aristoteles. Vid. §. II. Denique cf. Plin.
 XVIII, 77. p. 145.

Orientis tertius Ventus, qui apud nos Ost-Süd-
 Ost audit, oritur ab ανατολη χειμερινη, Solis ortu
 brumali, flat inter Απηλιωτην et Ευρονοτον, atque
 contrarius est τω Αργεατη, nam κατα διαμετρον
 αυτω κεται, vt dicit Aristoteles. Graecis dici-
 tur Ευρος; vide Aristotelem, Strabonem, Aucto-
 rem libri π. K. Plinium, Senecam, Vegetium, Au-
 ctorem carminis de Vent. Antiquissimis temporibus,
 in quibus quatuor tantum Venti hominibus fuerant
 noti, hic Ventus *Subsolani* locum tenebat, post ea
 vero hic, de quo nunc sermo est, ei est adsignitus
 locus. At tamen saepius Ευρος non solum de Ven-
 to, qui ab ortu aequinoctiali flat, sumi videtur,
 vt e verbis Fauorini penes Apuleium elucet, sed
 et omnes Orientis Venti κατ' εξοχην vocantur Ευ-
 ρος, cf. Auctor. libri π. K. Fauorinus απο της δω-
 δεκον nomen Ευρου non inuenisse fictum esse, scri-
 bit apud Gellium et Apuleium. Cui assentitur Isi-
 dorus p. 1148. Euris, eo quod ab Eoo flat, id est

ab oriente. Romanis dictus fuit *Vulturnus*, testibus Plinio, Seneca, Fauorino apud Gellium, vbi vero additum est, plerosque hunc Ventum, quod inter Notum et Eurum [Eurus loco Subsolani tribuitur,] sit, commixto nomine *Euegovorov* vocasse; sed minime. nam, octo tantum statuens Ventos, facile *Euegovorov*, qui quatuor Ventis, ab aliis *τοῖς* octo additis, est adpositus, cum *Εὐρώ* siue Vulturino confundere potuit. Sic Fauorinus apud Apuleium, quasi re feliciter gesta, vocat eum *Euegovorov*. Praeter ea nomen Vulturinum apud Romanos fuisse in vsu, testatur Vegetius. Isidorus, qui male *Vulturnum* dextrum Subsolani latus tenere scribit, in quo secundum plerosque tamen est *Καινίας*, sic dictum fuisse, credit *quod alte tonat*, laudans locum Lucretii V, 744.

Altitonans Vulturnus, et Auster fulmine pollens. Ridicule! Facio cum Harduino, qui vel a Vulture, Apuliae monte [quod verisimilius est,]; vel quia ex Vulturino oppido veniens Romanos adflabat, hoc nomen esse deriuandum, monet p. 96. Hic Ventus erat Romanis in pugna Cannensi contrarius, vti narrat Liuius XXII, 46. addens: *Vulturnum incolae regionis vocant.* Nihilominus autem a Romanis ipsis vocatur *Eurus*, cf. Vitruuium, Apuleium, Isidorum et Auctorem Carm. de XII. V. Seneca aperte scribit: *Sed et Eurus iam ciuitate donatus est, et nostro sermoni non tamquam alienus interuenit.* Quocum facit Columella V, 5. p. 211. ed. Bip. — — *quaedam partes sic infestantur. Euro, quem incolae Vulturnum adpellant, et XI, 2. p. 437. Eurus, quem quidam Vulturnum adpellant.* — Hunc Ven-

Ventum *secum* et *tepidum* vocat Plin. XVIII, 77. p. 146. nec aliter Aristot. in Meteor. II, 6. p. 778. F. ubi eum vocat *ξηρον*, additque: *απ' αρχης δε ουτος, ξηρος τελευτων δε, υδατωδης*. Cf. etiam Problem. f. XXVI, 29, 56. Horat. Epod. XVI, 54. *aquosum Eurum* scripsit, ubi vid. Torrent. p. 388. Ouid. Met. XI, 481. *praeceptus Eurus*. XV, 603. *trux E*. Plinius l. c. *Vulturum si a serena coeli parte coeperit flare, non durare in noctem*, dicit. Denique non praetereunda est Vitruvii deriuatio του Ευρου, scribentis p. 29, *Praeter ea aurae matutinae, quas Sol, quum emergit de subterranea parte, versando pulsatur aëris humorem, et impetu scandendo trudens, exprimit aurarum antelucano spiritu flatus, qui quum exorto sole permanserint, Euri venti tenent partes. Et ea re, quia ex auris procreatur, a Graecis Euepos videtur esse adpellatus. Crastinus quoque dies, propter auras matutinas, αυριον fertur esse vocitatus*. In fragmento, quod existat in Opp. Aristot. et de quo §. II. disserui, vocatur Σκοπελευς, Καεβας, Φοινικιας [male. sic confunditur cum Ευγονοτω, qui etiam Φοινικιας nominatur.] et Απηλιωτης.

§. XVII.

De Ventis, plagae Meridiei adscriptis.

Transeō ad Ventos tres austrinos, e quibus ille, qui ab ipsa plaga meridionali inter Euronotum et Libonotum flat, et contrarius est τω Απαρκτια, nobis dicitur Süd, Graecis Νοτος. Vide Aristotelem, Strabonem, Plinium, Senecam, Auctorem

libri π. K. Fauorinum, Vegetium et Auctorem carminis de XII. V. Latinis dicebatur *Auster*, (etiam cum adspiratione *Hauster* vid. §. XII.) cf. Vitruvium, Plinium, Senecam, Fauorinum, Vegetium, Isidorum et Auctorem Carminis de XII. Vent. attamen et Latinis nominatur *Notus*, vt apud Apuleium, vnde Venti meridiani vocantur *Notos*. apud Auctorem libri π. K. *Noti* apud Apul. *Equidem hiemales habentur, vt Noti, et Austri*, vide Apuleium, *Notus* occurrit apud Rutil. I. 616.

Aptabam nitido pendula vela Noto.

vbi cf. cel. Wernsdorf. apud Ouidium, in Metam. I, 264.

— — *Madidis Notus euolat alis.*

Auster apud eundem ibid. 66.

— — *pluuioque madescit ab Austro.*

et Metam. II, 853, *aquaticus Auster*, vt sexcenta loca omittam. Hic Ventus iam aetate quatuor Ventorum reperitur, nullamque loci mutationem etiam eo tempore, quo octo vel duodecim statuebantur, est expertus. Quoad deriuationem pertinet, haec inueniuntur apud Isidorum p. 1148. *Auster ab hauriendo aquas vocatus, vnde et crassum aërem facit, et nebula nutrit. Hic graece Notos adpellatur, propter quod interdum corrumpat aërem. Nam pestilentiam, quae ex corrupto aëre nascitur, Auster flans in reliquas regiones transmittit, et in fragm. apud Aristotel. δια το vocand. εναυ hunc Ventum*

eum Noton nominatum fuisse, legimus. Καυματώδης, i. e. aestuosus vocatur ab Aristotel. in Meteorol. II, 6. p. 779. A. Copiosus ceteroquin est Aristot. in Problemat. f. XXVI, 2, 3, 11, 12, 13, 17, 18. vbi Isidori verba firmanur: δια τι ὁ Νότος δυσωδής; η, ὅτι ὕγρα καὶ θερμὰ ποιεῖ τὰ σώματα; ταῦτα δὲ σιηπεται μάλιστα. Adde quoque 19, 21, 22, 29, 38. ex quo loco Noton et Boreas saepissime (πλειστακίς) spirare, discimus. Cf. praeter ea 40, 41, 42, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 52, 53. vbi Notoi vocantur ξηροί, μὴ ὑδατώδες, πυρετώδεις, qui febres contrahunt. Singula ex his proferendi, hic non est locus. Addam tantum Plinium XVIII, 77. p. 146. *Praenuntiat Austrum terra humescens rorā occulto*, et II, 48. p. 98. eum vocat *aestuosum* et *noxium*. Horat. Carm. I. 3, 14. *rabiem Noti dixit*; at tamen Ouid. Metam. XI, 192. *leni Austro*. Vitruvius VIII, 2. p. 190, *humidissimum*, qui semper *imbres adportat*.

Alter Ventorum meridiei, quem nos Süd-Süd-Ost vocamus, Graecis dicebatur *Eupavotos*, vide Auctoritatem libri π. K. et Auct. Carm. de XII. Vent. Flat inter Noton et Eueon, vnde ei nomen inditum, et contrarius est Θρασκία. Quatuor illis Ventis adnumeratur, qui octo additi sunt, vt nos docet Plinius. Nomen *Euronotum* retinere Romani, quod patet e Plinio, Seneca, et Apuleio. Sic quoque nominatur a Columella XI, 2. p. 432. in quo capite, vt semel moneam, copiose agitur de Ventorum natura. Nominatur etiam apud Latinos *Euroauster*, cf. Auct. Carm. de Vent. et Isidorum, vbi p. 1148: *Euroauster dictus, quod ex una parte habet Eurum*.

ex altera Austrum. Ευρονοτος Venti quoque meminit Fauorinus, sed confundit hunc Ventum cum Euro, siue Vulturno, de quo suo loco iam est dictum. Φοινικιας vocatur ab Aristotele, et Plinius scribit diserte; *Phoenicem, media regione inter ortum brumalem et meridiem*; in quo loco antea legebatur *Phoenician*, quod Harduin. p. 129. mutat in *Phoenicem*, laudans Agathemerum: μεσον Ευρου και Νοτου Φοινικα, τον και Ευρονοτον (id est, quem et Euronotum vocant.) Sed si Harduinus Aristotelem legisset, qui aperte scripsit Φοινικιαν, in Meteorol. II, 6, p. 777. D. et Φοινικιας p. 777. F. adde fragm. in Opp. Aristot. quod statim laudatur. non mutasset *Phoenician*, quia Plinius in recensione Ventorum prorsus est sequutus Aristotelem. At tamen non mutare audeo Agathemerum, Φοινικας scribentem, quia Ventus e Phoenicia flans respectu Graecorum et Romanorum, Φοινιξ et Φοινικιας, Phoenix et Phoeniceas, nominari potuit. In fragm. apud Arist. Ευρος — — εν Κυρηνη Καρβας, απο των Καρβασιων των κατα Φοινικην διο και τον αυτον Φοινικιαν καλουσι. Porro, etsi Aristoteles hunc Ventum vocat Φοινικιαν, vox Ευρονοτος tamen eum non fugit, si contulerimus cap. VI. Meteorol. II, p. 777. B. vbi: ο δε απο του δ Ευρος ουτος γαρ απ ανατολης χειμερινης πνεει, γειτνιωσι τω Νοτω. διο και πολλακις Ευρονοτοι λεγονται πνεειν. Vegetius hunc Ventum Λευκονοτον, album Notum nominat, sed vereor, ne eum confuderit cum Λιβοντω, qui et Λευκονοτος vocatur, de quo mox. Ceterum videtur esse Ventus humidus et pluvius, quod e Columell. XI, 2. p. 432. colligere licet; *Idibus Maiis Fidis*

Fidis mane exoritur; Auster, aut Euronotus, interdum dies humidus. XVII. Kalend. Iunias idem, quod supra. XVI. et XV. Kalend. Iunias Euronotus, vel Auster cum pluvia.

Tertius Ventus plagae anstralis quoque octo additus est Ventis nobisque vocatur Süd - Süd - West, et Auctori libri π. K. Λιβονοτος et Λιβοφοριξ. Flat inter Νοτον, in cuius est latere sinistro, et Λιβα, oppositus τῷ βορρᾷ siue Μεση. Vegetius itidem hunc Ventum Λιβονοτον nominat. Seneca apud Romanos nomine hunc Ventum carere scribit, ideoque apud Senecam, Vitruvium in eo loco, quo XXIV. Ventorum nomina profert, Plinium, Apuleium et Auctorem Carminis de XII. Vent. inuenitur *Libonotus*. Vegetius mirifice errauit, apud Romanos hunc Ventum *Corum* nominari contendens, quippe extra omnem dubitationis aleam positum *Corum*, qui et *Caurus* vocatur, nominari Ventum, qui Ζεφυρος et Αγεστη interiacet, nobisque est West-Nord-West, quod §. sequens nos docebit. Etsi vero Seneca statuit, Libonotum nomine Romano esse destitutum, posterior tamen aetas nomen finxit, si Isidoro sit fides, qui eum *Austroafricum* vocat, et addit: *Austroafricus: quod iunctus sit hinc inde Austro et Africo. Ipse et Libanotus, quod sit ei Libs hinc, et inde Notus.* Vnde, ni vocabulum sit corruptum, quod non crederem, hic Ventus, quem plurimi *Libonotum* nominant, ab aliis vocatus est *Libanotus*. Dicitur et Λευκονοτος, vt ostendit Agathemer, quem laudat Harduin. ad Plin. p. 129. μεσον δὲ Νοτον καὶ Λιβος τὸν Λευκονοτον, πρὸς Λιβονοτον, et Vegetius *album Notum*

tum eum vocat, sed male ei adsignat locum Euro-
noti, de quo antea. In fragmento Aristotelis iam
saepius laudato, itidem mentio fit του Λευκονοτου,
sed locus ille est corruptus nec integer. Esse Ven-
tum calidum et aestuosum patet e Carmine de
XII. Vent.

§. XVIII.

De Ventis Occidentis attributis.

West Graecis audit Ζεφυρος, quod diserte nos
docent Aristoteles, Strabo, Plinius, Seneca, Au-
ctor libri π. K. Apuleius, Fauorinus penes Gellium
et Apuleium, Vegetius, Isidorus, cuius verba mox
sumus adlaturi, et Auctor Carm. de XII. Vent. An-
tiquissimis iam inde a temporibus Ζεφυρος huic lo-
co adscriptus, nec hoc loco est expulsus, licet post
ea plures statuerentur Venti. Interiacet Λιβρα et
Αργεστην, ac opponitur τω Αργεστη. Itaque spi-
rat a δυση ήσημερινη, occasu aequinoctiali, quod
praeter Aristotelem et alios iam supra laudatos te-
statur Agathemer: απο, δυσης ήσημερινης Ζεφυρος.
Sic hunc locum citat Harduinus p. 129. sed forsitan
est legendum Ζεφυρος. Latini hunc Ventum vo-
carunt *Faunum*, licet vox *Zephyrus* apud eos magno
in usu esset sic, ut Seneca scriberet: *Aequinoctialis
occidentis Faunum mittit: quem Zephyrum esse di-
cent tibi, citam qui graece nesciunt loqui.* Inde
est factum, ut poetae Latini has voces promiscue
adhiberent, nulliusque Venti tam saepe mentionem
facerent, quam huius, quod inter mitissimos et
eos

eos ventos, qui veris tempore spirant, refertur. Plinius II, 47, p. 97. *Ver ergo aperit nauigantibus maria: cuius in principio Fauonii hibernum molliunt coelum, Sole Aquarii XXV. obtinente partem. Is dies sextus est ante Februarias Idus.* Horat. Carm. I. 4, init. 1:

Soluitur acris hiems grata vice veris et Fauoni.

Idem in epist. I. 7, 13.

— — — *te, dulcis amice, reuifet*

Cum Zephyris, si concedes, et hirundine prima.

Quid. Metam. IX, 660. seq:

Vtue sub aduentum spirantis lene Fauoni

Sole remollescit, quae frigore constitit unda.

Vnde et Zephyrus Chelidonia et Ornithia vocabatur, teste Plinio l. I. *Fauonium, quidam a. d. VIII. Calendas Martii, Chelidoniam vocant; ab hirundinis visu: nonnulli vero Ornithian, vno et LX. die post brumam ab aduentu auium; stantem per diem nauem.* Ab Aristotel. in Meteor. II, 6, 779. A. Καυματοῦνος vocatur, fuseque de Zephyro disserit in sect. XXVI. Problemat, vbi e. c. 34. εὐδαιμονος καὶ ἡδίστου τῶν ἀνεμῶν. Tepidum eum vocat Plin. II, 48. p. 98. et XVIII, 77. p. 146. scribit idem: *Fauonius.* — — Zephyrus Graecis nominatus. In hunc spectare oliueta Cato iussit. Hic ver inchoat, aperitque terras tenui frigore saluber. Hic viset putandi, frugesque curandi, arbores ferendi, poma inse-
rendi, oleas tractandi ius dabit, adflatuque nutri-
cium

eium exercebit. Quod ad deriuationem attinet, legendus est Isidorus p. 1148. *Zephirus* [melius legitur *Zephyrus*, nam graece dicitur *Ζεφυρος*.] *graeeco nomine adpellatus, eo quod flores et germina eius flatu vinifcentur.* Gesnerus in Theſ. deriuat a *Ζεφ* et *Φυγεν*, quod arborem temperet; vel quasi *Ζηφωγος*, vitam ferens, quae deriuatio posterior mihi arridet. Pergit Isidorus: *Hic latine Fauonius dicitur, propter quod foueat, quae nascuntur.* vnde est illud: *Et Zephiro* [Zephyro] *putris se gleba resoluit.* aa) *Austro autem flores soluuntur;* - *Zephiro* [Zephyro] *sunt.* Posset vox *Fauonius* etiam deriuari a *fauco*, eo quod hominibus fauet, quia est Ventus mitis et mollis. Tandem, Zephyrum a Vegetio vocari *Subuospertinum*, haud est praetermittendum. Non male hoc nomine insignitur. Sicut enim Romani ventum Zephyro contrarium nominabant *Subsolanum*, ita facile fieri potuit, vt hic vocaretur *Subuospertinus*; at hoc nomen haud in vsu fuisse et epitheti locum habere videtur. De voce *Ζεφυρος* cf. fragment. in quo vera verba sunt manca.

Is Ventus, qui spirat inter Zephyrum et *Αβροτορον* nobis est West-Süd-West, Graecis vocatus *Αρψ*. Vid. Aristoteles, Strabo, Plinius, Seneca, Auctor libri π. K. Fauorinus, Vegetius et Auctor Carm. de XII. Vent. Spirat a *δυση χειμερινη*, occa-

aa) Desumptus est hic locus e Virgil. Georg. I, 43. ubi:

Verè nouo, gelidus canis

quum montibus humor

Liquitur, et Zephyro putris se gleba resoluit.

occasit Solis brumali et oppositus est τῷ Καρκίῳ. Nomen Ἀφ apud Romanos neutiquam ciuitate donatum est, et, licet Plinius scripserit *Liba*, et Auctor Carm. de XII. Vent. *Lips*, est tantum nomen graecum, Latinis litteris exaratum. Deriuatio est in aperto; nam in fragmento supra §. II. laud. sic legitur: Ἀφ καὶ ἐν τῷ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ Λιβύης, ὅθεν πνεύει. Latinis dicebatur *Africus*, teste Isidoro, *a propria regione vocatus; in Africa enim initium standi sumit*. Vocatur *Africus* praeter Isidorum, a Vitruuio, Plinio, Seneca, Fauorino, Vegetio et Auct. Carm. de XII. Vent. In ore hominum esse coepit eo tempore, quo octo statuebantur Venti. Hic ventus non alio nomine praeditus esse videtur; nam etsi Apuleius huic loco, vnde spirat Ἀφ siue Africus, ventum, quem *Notum* vocat, tribuit, manifeste in eo errat; *Notus* enim est Graecorum *Notos*, vti ex §. antecedente elucet, et neutiquam idem qui Ἀφ. Est teste Seneca *furibundus et rucus*, teste Plinio *humidus, ὑγρὸς φύγες* secundum Aristotel. in Problem. §. XXVI, 28. *Pestilens* nominatur ab Horat. Carm. III. 23, 5. et *creber procellis* a Virgil. in Aeneid. I, vf. 85, *madidus* a Rutilio I, 631.

*Interea madidis non desinit Africus alis
Continuos picea nube negare dies.*

vt e Linio XXVI. 42. elucet, infestus est Africus Carthagini nouae. Horat. Carm. I. 3, 12. *praecipitem Africum*, et Epod. XVI, 15. *procerum* A. dixit.

Ventus ille, qui a Δυσμὴν Δεσμὴν, occasu solstitiali inter Ζεφύρου et Θέτακτου flat, est tertius.

Oe

Occidentis Ventus, et contrarius τῷ Εὐρώ. Nobis vocatur West-Nord-West. Licet multa variaque nomina illi imposita sint a Graecis et Latinis, Ἀργεστής tamen praecipuum eius esse nomen videtur, quod statim ab initio, quod in numerum octo Ventorum est receptus, acceperit. Sic vocatur ab Aristotele, Strabone, Plinio, Seneca, Auctore libri π. K. Fauorino et Auctore Carm. de XII. Vent. Huic accedit, quod Aristoteles; Auctor libri π. K. et Agathem. plura huius Venti nomina proferentes; nomen Ἀργεστής primo ponunt loco. Deriuari potest haec vox ab ἀργεω, id est, *torpesco*. Ἀργεστήν etiam apud Latinos in vsu fuisse, non crederem; quamvis e Seneca colligi posset, dicente: *a solstitiali occidente Corus venit, qui apud quosdam Argestes dicitur*. *Argestes* quoque est Vitruvio Ventus inter Austrum et Fauonium. Et licet a quibusdam hoc nomine adpellatus fuerit, potius Graeci verbi fuit imitatio, quam receptum vocabulum Latinum; quod in cuiuslibet fuit ore. Addendus est Isidorus p. i 148. de quo post. Alterum nomen est Ολυμπίας; sic enim vocatur ab Aristotele, Auctore π. K. et Agathemero: ἀπο δε, inquit, δυσσῶς θερίνης Ἀργεστής, ἡτοι Ολυμπίας. In fragm. hoc legitur: ἐν δε Εὐβοίᾳ καὶ Λεσφῷ, [lego c. α. Λεσβῷ,] Ολυμπίας. το δε ὄνομα ἀπο τοῦ Πιερίκου Ολύμπου· οὗτοι δε Πυρραίου. Nec Latinis hoc nomen ignotum fuit, quod nos docet Plinius II, 46. *Aliubi blatiōr, bb) idem [sc. Sciron, i. e. Argestes,] Olympias vocatur*. Olympian in Euboea flare, testatur idem XVII, 37. p: 86. vbi de natura huius Venti fuisse disseritur. Harduinus laudat locum Theophrasti,

bb) i. e. Septemtrioni vicinior, vide Harduin.

phraſti, e quo intelligitur, eum circa brumam ſpi-
rare: *Εν Χαλκιδι της Ευβοιας Ολυμπιας όταν πνευ-
ση μικρον προ τροπων; η μετα τροπας χειμερινας.*
Σκιρων est tertium nomen huius Venti ſecundum
Ariſtotelem, et in fragm. legitur *Σκιρρων*, i. e. *απο*
των Σκιρρωνιδων πετρων. Idem nos docet Strabo
IX. p. 453. *Απο δε των ακρων τουτων [sc. του*
Σκειρωνος] καταγιγοντα Σκαιον τον Αργεστην, Σκει-
ρωνα προσηγορευκασιν Αθηναιοι. Cum Strabone fa-
cit Plin. II, 46. *Sunt etiam quidam peculiareſ qui-*
busque gentibus venti, non ultra certum procedentes
tractum: ut Athenienſibus Sciron, paulum ab Arge-
ſte deflexur, cc) reliquae Graeciae ignotus. Aliubi ela-
tior, idem Olympias vocatur. Conſuetudo omnibus his
nominibus Argeſten intelligit. Seneca N. Q V, 17. In-
ſeſtat Athenas Sciron. Ex his omnibus haec colli-
gi debent; ſcribi *Σκιρων*; *Σκιρρων* et *Σκειρων*; hoc
eſſe cognomen *του Αργεſτευ*, a ſaxis Scironiis trans-
latum; et proprium peculiareque Athenienſibus,
quorum fines infeſtabat. De *Jaxis Scironiis* cf.
Strabo lib. IX. p. 453, et Plinius XIV. l. l. vbi vid.
Harduin. p. 196. Quartum nomen eſt *Ιαπυξ*. Cf.
Auctor libri π K. et fragm. Nomen traxit ab in-
colis Apuliae; qui *Iapyge* vocabantur, vnde Apulia vna
cum Calabria *Iapygia*, teſte Plin III; 16. p. 167:
nam hanc regionem infeſtabat ſecundum Senecam
l. c. p. 733. *Atapulur Apuliam infeſtat, Calabriam*
Iapyx. E quo loco patet; hunc Ventum eſſe ab
aliis nominatum Atapulum. cf. Plin. II. 37; p. 86:
et

cc) i. e. verſus Septemtrionem, cf. Harduin.

E e

et adde Sidon. epist. I, §. p. 10. ed. Elmenh. vbi Pius p. 31. ed. Basf. 1597. addit: „Porphyrio: Atabulus ventus in Apulia feruentissimus Graeca adpellatione quasi την ατην βαλλας, hoc est, perniciem inferat., (cf. §. XX.) Fauorinus apud Apul. p. 128. *Apuli Iapygeum vero, ex Iapyge sinu, id est ex ipso Gargano venientem. Hunc Caurum esse, manifestum est. nam et ex occiduo venit, et Virgilius dd) eius sic meminit:*

*Illam inter caedes pallentem morte futura.
Fecerat igni potens vindis et Iapyge ferri.*

Quae copiosius legimus penes Gellium: *Iapygiae ipsius ore proficiscentem quasi sinibus Apuli eodem, quo ipsi sunt, nomine Iapygem dicunt. Eum esse propemodum Caurum existimo: nam est occidentalis, et videtur aduersus Eurum flare. [vid. §. IX.] Itaque Virgilius Cleopatram e nauali proelio in Aegyptum fugientem vento Iapyge ferri ait. Igitur Iapyx est cognomen του Αεγεστος, peculiare inferiori Italiae parti, ac Graecis Latinisque consuetum, quod posterius praeter alios testantur Apuleius, et Horatius Carm. I. 3, 4. vbi vid. quae dixit Torrentius p. 16. His omnibus sepositis, proprium huius Ventis nomen apud Romanos fuit *Corus*. Sic nominatur a Vitruuio, Plinio, Seneca, Fauorino, Isidoro et Auctore Carm. de XII. Vent. Vocabatur et *Caurus*, teste Vitruuio: *Caurus, quem plures vocant Corum*. Vox *Caurus* antiquissimis tantum temporibus in usu fuisse videtur, si fidem habeamus Isido-*

dd) in Aeneid. VIII. vs. 709 et 710.

doro: *Corus est, qui ab occidente aestiuo flat. et vocatur Corus, quod ipse venturum circulum claudat, et quasi chorum facit: Hic antea Caurus dictus, quem plerique Argesten dicunt. non ut imprudens vulgus, Agreste. In scriptoribus Latinis modo Caurus, modo Corus inuenitur. Virgil. in Georg. III, 356.*

Semper hiems, semper spirantes frigora Cauri,
Rutil. Numat. I, 463.

Illic me rapidus consistere Corus adegit.

Ad quem locum Cel. Wernsd. laudat Senec. Agam. 484.

Quid rapidus ora Corus Oceano exserens?

et Hippolyt. 1131. vbi imbrifer Corus vocatur.

Haec poetarum loca nos docent, Corum esse ventum imbriferum, rapidum, violentum. Idem testatur Seneca, eos reprehendens, qui crederent, Corum esse eundem ac Argesten. *A solstitiali occidente Corus venit, qui apud quosdam Argestes dicitur. Mihi non videtur, quia Cori violenta vis est, et in unam partem rapax; Argestes fere mollis est, et tam euntibus communis, quam redeuntibus.*

Quae quidem Senecae verba optime refellit Aristoteles in Meteorol. II, 6. p. 778. D. vbi docet, Argesten non solum esse Ventum, qui valide, sed et qui liquide flat, his verbis: *Επιπτουσι δε τοις αλλοις μαλιστα και πανουςιν Απαρκται, και Θρασκαι, και Αργεσται, δια το εγγυτατω την ορμην αυτων ειναι πολλοι τε και ισχυροι πνεουσι αυτοι. διο και αιθριωτατοι εισι των ανεμων. πνεοντες γαρ εγγυθεν μαλιστα, αποβιαζομενοι τε, αλλα πνευματα πανουςι και αποφυσωντες τα συνισταμενα νεφη, ποιουσιν αιθριαν, αν μη ψυχροι εφοδρα τυ-*

ἔχουσιν ἅμα οὐτὲς. τότε δ' οὐκ αἰθριοί. ἂν γὰρ ὡς
 μαλλον ψυχροί ἢ μεγάλοι, φθάνουσι πυγνῆντες ἢ
 προωθουντες. Sic et ib. p. 779. B. Αἰθριοί, δε,
 Απαρκτίας, Θρασκίας, Αργεστής. Adde ibid. C.
 Aristoteli adstipulatur Plin. II, 48. p. 98, *Vento-
 rum frigidissimi sunt, quos a Septemtrione diximus
 spirare, et vicinus his Corus. Hi et reliquos com-
 pescunt; et nubes abigunt.* [Haec plane ex Aristo-
 tele sunt hausta.] — — *Sicci Corus et Vul-
 turnus, praeterquam desinentes.* Similiter Aristotel.
 l. c. pag. 778. F. ξηροί δ' Αργεστής καὶ Εὐρος. ἀπ'
 ἀρχῆς δὲ οὗτος ξηρὸς τελευτῶν δὲ, ὑδατώδης. Plin-
 ius: *Grandines Septemtrio importat, et Corus.* Aristot.
 p. 779. A. χαλαρώδης δ' ὁ Απαρκτίας, καὶ Θρασκίας,
 καὶ Αργεστής. Cf. et omnino Plin. XVIII, 77. p. 146.
 Caesari in Gallia contra Dumnorigem castra collo-
 cant; hic ventus erat aduersus, vt ipse testatur
 de Bell. Gall. V, 7. *Itaque dies circiter XXV. in
 eo loco commoratus, quod Corus ventus nauigatione-
 nem impediebat, qui magnam partem omnis tempo-
 ris in his locis flare consuevit.* Apud Ouid. in Fast.
 V, 161, *Frigidus vocatur Argestes.*

§. XIX.

De Ventis plagae Septemtrionis adtributis.

Venio nunc ad quartam mundi plagam, ad
 septemtrionem; in qua ille Ventus, qui penes nos
 audit Nord, Graecis dicitur Απαρκτίας. Flat, vt
 dicit Auctor libri π. Κοσμου, ἀπο τοῦ πολοῦ κατὰ
 τὸ μισημβριον, i. e. a polo ipso contra meridiem;

ἐνταύ-

ἐνταῦθα γὰρ ἡ ἀρκτος, vt scribit Aristoteles, pergens: ἐναντίος τούτῳ Νότος. Flat inter Θρασκίαν et Μεσην. Eo quidem tempore, quo quatuor a Veteribus agnoscebantur Venti, hunc locum obtinebat Βορέας, at sequenti tempore loco suo expulsus, alium accepit, de quo mox, eique substituebatur Ἀπαρκτίας. Sicuti vero Εὐρώ, cui idem contigisse e §. XVI. elucet, postea saepius priscus suus situs adscribebatur, ita hoc τῷ Βορέᾳ euenisse patet. Sic ab Auctore π. K. omnes Venti a septemtrione spirantes Βορέας sunt vocati, et Apuleius vertit: *Boreas Septemtrio mittit*, quod certe non fecissent, ni pristinae Βορέου sedis memores fuissent. Quod etiam firmatur ipsis Aristotelis verbis, quae Ἀπαρκτίαν et Βορέαν vnum eundemque esse Ventum abunde testantur. Βορέας δὲ, καὶ Ἀπαρκτίας, scribit, ἀπο τοῦ ἡ ἐνταῦθα γὰρ ἡ ἀρκτος. Inde Cornelio Nepoti in Milt. 1, 5. Aquilo (nam Aquilo est Βορέας, vide mox,) siue est idem ac Ἀπαρκτίας, Septemtrio, siue haud adcurate scripsit: *hic enim ventus (Aquilo) a septemtrionibus oriens*. Apuleius: *Aquilo, qui septem stellarum regione generatur*. Quod ad vocem Ἀπαρκτίας pertinet, inuenitur apud Aristotelem, Plinium, Auctorem libri π. K. Fauninum apud Gellium, Vegetium et Auctorem Carm. de XII. Vent. Deriuanda videtur ab ἀπο et ἀρκτος, quia ἀπο ἀρκτου, ab vrsa, sidere illo versus septemtrionem sito, alias et ἀμαζα nominato flat. Hic Ventus, qui Graecis vocabatur Ἀπαρκτίας, Latinis dicebatur *Septemtrio*, teste Isidoro, eo quod a circulo septem stellarum confurgit: quae, vertente se mundo, resupinato capite ferri videntur. Hoc nomen

men ei tribuitur a Vitruuio, Plinio, Seneca, Fa-
uorino apud Apuleium, Vegetio, Isidoro et Au-
ctore Carm. de XII. Vent. Sic Liu. XXVI, 45.
acer Septemtrio ortus. Ideo et omnes Venti a se-
ptemtrione spirantes, vocantur a Columella, XI, 2.
p. 432. *Septemtrionales venti.* A Fauorino secun-
dum Gellium, ni male ab hoc litteris sit mandata
illa vox, vocatur *Septemtrionarius.* Apuleius de-
nique veterem illum Ventum, qui a Graecis *Boreas*
vocabatur. huic regioni adtribuit, scribens: *Aqui-
lo, qui septem stellarum regione generatur.* An no-
men *Απαρκτίας* ciuitate Romana sit receptus, sub-
dubito, saltem nuspiam hoc nomen me legisse fa-
teor. Quod adinet ad Agathemerum, hic con-
sentit cum ceteris: *απο δε Αρκτου,* scribens, *Απαρ-
κτίας.* Validis et frigidis adnumerandum esse Ven-
tis, iam inde cognosci potest, quod a septemtrio-
nibus spirat, nihilominus tamen etiam *serenus* di-
citur ab Aristotele in Meteorol. II, 6. p. 779. B,
αιθριοι δε, Απαρκτίας, Θρασκίας, Αργεστής. cf.
omnino ibid. p. 778. D, Adde p. 779. A. *χαλα-
ζώδης δ' ο Απαρκτίας,* et p. 778. F. *νιφετώδης δε
Μεσής, και Απαρκτίας μάλιστα' έντοι γαρ ψυχρο-
τατοι.* Aduerhit etiam fulgura p. 779. B, Copia-
sissime praeter ea agitur de hoc Vento in Probl.
f. XXVI. Plinius consentit cum Aristotele, II. 48.
p. 98. *Niuales Aquila et Septemtrio. Grandines
Septemtrio importat.*

Septemtrionem excipit Ventus, qui spirat in-
ter Septemtrionem et Corum, nobis Nord-Nord-
West, Graecis *Θρασκίας* dictus. Est oppositus
τω Ευγενωτα. Quatuor ventis, qui τοις οκτω ad-
di-

diti sunt, adnumerari debet, quod nos docet Plinius. Vocatur Θρασκίας ab Aristotele, Auctore libri π. K. Vegetio, Auctore Carm. de XII. Vent. Haud dubie hoc nomen accepit a Thracia, vnde spirare solebat, quod etiam patet e fragm. Aristotelis, vbi Θρασκίας [forte Θρασκίας,] κατὰ μὲν Θρακίην, Στρυμονίας πνεῖ γὰρ ἀπὸ Στρυμονος ποταμοῦ. Hoc modo vocabatur Στρυμονίας, quod nomen illi regioni peculiare esse videtur. Latini Graecum huius Ventis nomen retinuerunt teste Seneca, scribente: *Huic* [sc. Θρασκίας] *apud nos nomen deest*, ideoque Thraścias legitur non solum penes Senecam, sed et apud Plinium et Apuleium. At tamen hunc Ventum Latinis nominatum fuisse *Circium*, colligitur e Vegetio, Isidoro, et Auctore Carminis de XII. Vent. (cf. §. XX.) Praeter ea Vitruuio vnus e XXIV. Ventis vocatur *Circius*, et quidem vnus ex iis, qui flant inter Septemtrionem et Fauoniam. Quibus adsentit Timosthenes apud Agathemerum: μετὸν δὲ Ἀπαρκτίου καὶ Ἀργεστού Θρασκίαν, ἥτοι Κίρκιον ὑπὸ τῶν περιοικῶν. Itaque et Graecis nomen *Kirkios* erat notum, quam ob causam coniecturae sit venia. Apud Auctorem π. K. legitur: Θρασκίας δὲ, ὃ ἐξῆς πνεῶν τῷ Ἀργεστῇ, ὃν ἐνί Κίρκίαν καλοῦσι. Sed *Kirkias* longe alium habet locum, si conf. §. XVI. huicque loco minime ab aliis adscribitur. Negari quidem nequitiam potest, Veteres in nominibus locoque Ventorum eorumque situ mirifice saepe errasse, quod e multis locis, vt in praecedentibus est videre, satis superque elucet, eosque saepius inter se dissentientire, vnde nequitiam lectio illa ὃν ἐνί Κίρκίαν κα-

λουσι, loco suo expelli debeat; at tamen lubenter legerem: ὃν ἐνιοὶ Κίρκιον καλοῦσι: saltem Auctorem sic scribere debuisset, patet. Ventus Circius proprie Narbonensem prouinciam in Gallia infestabat. Plin. II, 46. p. 97. Item in Narbonensi prouincia clarissimus ventorum est Circius, nec ullo violentia inferior, Ostiam plerumque recta Ligustico mari perferens: idem non modo in reliquis partibus coeli ignotus est, sed ne Viennam quidem, eiusdem prouinciae urbem, attingens, paucis ante limitibus, iugi modici occurso tantus ille ventorum coercetur. Adde XVII, 2, p. 50. Seneca: Infestat Galliam Circius: cui aedificia quassanti, tamen incolae gratias agunt, tamquam salubritatem coeli sui debeant ei. Diuus certe Augustus templum illi, quum in Gallia moraretur, et vouit et fecit. Meminit eius etiam Strabo III. p. 199. licet nomen non addat: Ἀπασα μὲν οὖν καὶ ὑπερκειμένη χώρα προσηνεμος ἐστὶ (Ventis est exposita,) διαφερόντως δ' εἰς τὸ πεδὶον τουτο, μελεμβορίον καταγίγει πνεῦμα βίαιον καὶ φρικώδες· φασὶ γοῦν, συρῆσθαι καὶ ἐπικλινθεῖσθαι τῶν λίθων ἐνίου. κατακλᾶσθαι δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τῶν ὀχημάτων, καὶ γυμνῆσθαι καὶ ὀπλῶν, καὶ ἐσθιῆτος ἀπὸ τῆς ἐμπνεύσεως. Non omittit hunc Ventum Fauorinus apud Apuleium et Gellium, e quibus hic: Sed quod ait, (Fauorinus) qui ex terra Gallia flaret, Circium adpellari, M. Cato tertio libro Originum cum ventum Cercium dicit, non Circium. Nam quum de Hispanis scriberet, qui citra Hiberum colunt, verba haec posuit: „Sunt in his regionibus ferrariae, argenti fodinae pulcherrimae, mons ex sale mero magnus: quantum demas, tantum ad-
crescit.

crefcit. Ventus Cercius, quum loquare, buccam implet: armatum hominem, plaustrum oneratum percellit., Hispani hunc Ventum, eo quod e Gallia flat, vocitabant Gallicum, teste Ifidoro: *Circius dictus, eo quod Coro fit iunctus. Hunc Hispani Gallicum vocant, propter quod eis a parte Galliae flat.* Hanc derivationem nescio quo iure tueatur Ifidorus. Sequor Fauorinum penes Apuleium, et mecum Cellarium facere video, cuius verba haec sunt: *Galli Circium adpellant a turbine eius, et vertice.* Recte, nam teste Cellario, *νεκος* adpellatur, quod gyret et circumagat quasi, quidquid corripuerit. Naturam huius Venti esse violentam, patet e locis Strabonis, Plinii et Senecae laudatis. Inde *νεφεωδης* vocatur Aristoteli in Meteorol. II, 6. p. 778. F. *χαλαζωδης* ib. p. 779. A. nihilominus vero et *αιθριος*, p. 779. B.

Inter *Απαρκτιον* et *Καικιον* tertius est Septemtrionis Ventus, nobis Nord-Nord-Ost, Graecis *Βορεας* dictus, qui contra *Λιβνοτον* flat. antiquissimis temporibus hunc Ventum locum *του Απαρκτιου* sustinuisse, sequenti tempore vero loco suo expulsus fuisse ex antedictis constat. Locum, quem nunc tenet, ei adtribuunt Plinius, Seneca, Vegetius, Ifidorus et Auctor libri π. K. nec non Carm. de XII. Ventis. Quibus accedit Agathemer: *μεσον Απαρκτιου και Καικιου Βορεαν.* Fauorinus vero ab *ortu solstitiali*, vnde tamen *Καικιαν* flare scimus, spirare dicit. Etsi confusionem, quam in ordinandis Ventis commiserit Fauorinus, iam supra me abunde indicasse credo, haud temere tamen illis pauca addam. Eo nempe tempore, quo octo-

narius Ventorum numerus agnoscebatur, quatuor novi semper illi additi sunt regioni, vbi Sol siue oriebatur, siue occidebat, sc. occasui brumali et aestiuo sunt additi *Αγέστης* et *Αρψ*, nec non ortui brumali *Ευρος*. Ortui aestiuo vt aliquis adtribueretur, necesse erat. Nullus ventus ei adtribui poterat, quam *Βορέας*, ab *Απαρκτία* loco suo expulsus; nam *Καικίας* nondum agnoscebatur, quia teste Plinio locum suum tunc accepit, quum duodecim statuerentur Venti. Ita eo tempore, quo octo tantum erant Venti, *Βορέας* locum ab ortu aestiuo tenuit, cuius rei Fauorinus habuit rationem, quod etiam innuere videtur Vitruuius. Quum vero post ea quatuor *τοῖς* octo Ventis denuo adderentur, *Βορέας* loco suo iterum expulsus, illum, de quo nunc est nobis sermo, tenere coepit, ea, vti opinor, de causa, quia erat Ventus a septemtrionibus spirans, qui, si locum *τοῦ* *Καικίου* tenuisset, minime Ventis septemtrionis, sed orientis adscribi debuisset. Ideo et saepius pro *Απαρκτία* positum legimus. Sic Apuleius *Απαρκτία* siue Septemtrioni locum *τοῦ* *Βορέου* adscribit, et vice versa *τῷ* *Βορέᾳ*, quem, vti mox demonstrabitur, Romani *Aquilonem* vocabant, locum *τοῦ* *Απαρκτίου* scribit enim; *Αἰγίλο*, qui septem stellarum regione generatur. Vocem *Boream* Latinis auribus non fuisse ignotam, multa Veterum loca testantur, e quibus haec sufficiunt: Corn. Nep. in Milt. II, 4. quum vento *Borea* domo profectus eo peruenisset, et Virgil. in Georg. I, 93.

— *Boreae penetrabile frigus.*

Teste

Teste Fauorino, nomen suum traxit ἀπο τῆς Βορρῆς, quod non sine clamore soleat intonare, vel, quoniam sit violenti flatus et sonori. Isidorus hoc modo, p. 1149. *Idem* [Aquila] et Boreas, qui ab Hyperboreis montibus flat; inde enim origo eiusdem venti est, unde et frigidus. Natura enim omnium septemtrionalium ventorum frigida et sicca est; australium humida et calida. Sed proprie Boreas vocabatur Latinis Aquilo, testibus Vitruvio, Plinio, Seneca, Fauorino, Vegetio, Isidoro et Auctore Carm. de XII. Ventis, eo quod aquas stringat et nubes dissipet; est enim gelidus ventus et siccus, ut tradit Isidorus p. 1149. Aliter Festus p. 253. Aquilo ventus, a vehementissimo volatu ad instar aquilae adpellatur. Aliud nomen ei tribuit Aristoteles diserte scribens: ἀπο δὲ τοῦ κ', ὃν καλοῦσι Μεσην' εὗτος γὰρ μεσος τοῦ Καικίου καὶ Ἀπαρκτίου, e quo loco denominationem huius Venti adparere credo. Nec hoc nomen Plinio est ignotum, scribenti: Alii quippe Meseu nomine etiamnum addidere inter Borean et Caecian. Quae verba ni aliis contradicant, Borean eundem ac Ἀπαρκτίαν esse, facile est quod credamus. Vox Μεσῆς saepius apud Aristotelem occurrit; dicit enim in Meteorol. II, 6, p. 778. F. νιφετώδης δὲ Μεσῆς. Plinius II, 47, p. 98. Nivalis Aquilo. Aristotel. ib. p. 779. Β. ἀστράπας δὲ ποιοῦσι μάλιστα οὗτοι τε καὶ ὁ Μεσῆς. Saluberrimum eum nominat Plinius l. c. scribens: Saluberrimum autem omnium Aquilo. Frigidissimi sunt Aquilo et Septemtrio teste Vitruvio, VIII, 2, p. 190. dicente: Indices autem sunt eius rei venti, e quibus qui a frigidissimis partibus veniunt
pra-

procreati, Septentrio et Aquilo, extenuatos ficitatibus in aëre flatus spirant.

§. XX.

Venti peculiares.

Singulis etiam prouinciis peculiaria Ventorum fuisse nomina, id experientia hodierna nos docet. *Sed infinitum esset, ut verbis Senecae utar, ee) se singulos velim persequi. Nulla enim propemodum regio est, quae non habeat aliquem flatum ex se nascentem, et circa se cadentem.* Sic secundum Senecam *Atapulus* Apuliam infestat, *Calabriam Iapyx*, *Athenas Sciron*, *Pamphyliam Cataegis*, *Galliam, Circius*, etc. Sic et Gellius scribit: *Sunt porro alia quaedam nomina quasi peculiarium ventorum, quae incolae in suis quisque regionibus fecerunt, aut ex locorum vocabulis, in quibus colunt, aut ex aliqua causa, quae ad faciendum vocabulum acciderat.* Talia in auctoribus saepius occurrunt, nec operae videtur pretium, singula nomina persequi eaque perlustrare, quoniam tantum de Ventorum nomine, neutiquam vero de situ hic sermo habetur. At tamen hoc non praetermittendum censeo, saepius nomen multiuariae Ventorum, qui prouinciae cuidam tantum peculiares fuerint, Vento adtribui qui in numerum duodecim Ventorum a priscis hominibus relatus est. Sic *Agyeotus* etiam vocabatur *Σηγεων*, *Ιαπυξ*, cf. §. XVIII. *Thrascias* etiam *Circius*, *Στεγυμνιος* (cf. §. XIX.) etc.

§. XXI.

ee) N. Q. V, 17.

§. XXI.

C o n c l u s i o .

Quae quidem omnia, paullo copiosius exposita, in hanc fere summam redigi possunt.

I.) Priscis temporibus *quatuor* tantum statuebantur *Venti*, *Euros*, *Notos*, *Zeφyros* et *Boreas*.

II.) Posteriori tempore *quatuor* his additi sunt, ut *numerus esset octonarius*, ut *Euros* et *Boreas* loco suo pulsi alium obtinerent. *Quatuor* noui *Venti* sunt *Απηνιωτης*, *Αρψ*, *Αγρεστης* et *Απαρκτηας*.

III.) *Totis* octo *Ventis* denuo *quatuor* sunt additi, ut *duodecim* essent, ita tamen, ut denuo *Boreas* nouum obtineret locum. Sunt *Καικίαις*, *Ευρονωτος*, *Λιβονωτος* et *Θρασκίαις*.

IV.) Duo sunt *Venti* principales, *Notos* et *Boreas*, cuius locum obtinuit *Απαρκτηας*.

V.) Licet *Euros* et *Boreas* loco suo sint pulsi, nihilominus *Venti* orientis vocabantur *Ευροι*, et *Venti* septentrionis *Βορειαι*, immo *Ευρω* et *Βορεια* saepius locus priscus adtribuitur.

VI.) Non tantum *duodecim* *Ventos* statuebant Veteres, sed etiam plures, qui vero parum in usu et consuetudine fuerint.

VII.) E *duodecim* *Ventis* cuique plagae tres adscribuntur, et quidem

1) Plagae orientis

α) *Απηνιωτης* siue *Αφηνιωτης*, Latinis *Subsolanus* et *Solanus* dictus, forsan et *Apeliotes* siue *Apheliotes*. In cuius dextro latere fuit

β) *Και-*

- β) Κακκίας, latine *Caecias*. In sinistro
 γ) Ευρος, Latinis *Vultur* et *Eurus*.
 2) Plagae meridiei
 α) Νοτος, Romanis dictus *Auster* et *Notus*. In latere dextro ei est
 β) Ευρονотος, Φωνικίας et Φωνιξ, Latinis *Euronotus*, *Euroauster*. In latere sinistro
 γ) Λιβονотος, ΛιβοΦωνιξ, Latinis *Libonotus* et *Austroafricus*.
 3) Plagae occidentis
 α) Ζεφυρος, Latinis *Fauonius* et *Zephyrus*. Ad latus dextrum Zephyri est
 β) Αρψ, Latinis *Africus*. Ad sinistrum
 γ) Αργεστης, etiam Ολυμπίας, Σκιρων Σκιρδων, Σκειρων et Ιαπυξ dictus, Latinis *Corus* siue *Caurus*, nec non *Olympias*, *Iapyx* et *Atapulus*.
 4) Plagae septemtrionis
 α) Απαρκτηας, Latinis *Septentrio*. In cuius latere dextro
 β) Θρασκίας, Latinis *Thrasctas* et *Circius*. In
 γ) latere sinistro Βορσας siue Μεσς, Latinis *Aquila*, *Boreas*, *Meser*.

Locum Senecae huic dissertationi coronidem dabo.
 Exstat in Agamemn. a vl. 469 — 487.

Agitata ventis vnda venturis tumet:
 Quum subito Luna conditur, stellae latent.
 In astra pontus tollitur, coelum perit.

Nec

*Nec una nox est. densa tenebras obruit
Caligo, et omni luce subducta fretum
Coelumque miscet, undique incumbunt simul,
Rapiuntque pelagus infimo euersum solo
Aduersus Euro Zephyrus, et Boreae Notus.
Sua quisque mittunt tela, et infesti fretum
Emoliuntur. turbo conuoluit mare.
Strymonius altis Aquilo contorquet niues;
Libycusque arenas Ausler ad Syrtes agit.
Nec manet in Austro; fit grauis nimbis Notus,
Imbre auget undas; Eurys orientem mouet,
Nabathaea quatiens regna, et Eos sinus.
Quid rapidus ora Corus Oceano exserens?
Mundum reuelli sedibus totum suis,
Ipsosque rupto crederes coelo Deos
Decidere, et atrum rebus induci chaos;*

EXCURSVS QVARTVS

ad Cap. IV, §. 26.

D.

spelunca Hierapolitana.

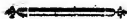
Auctor libelli π. K. mentionem ibi fecerat spirituum, et terrae inclusorum suaeque vi homines enecantium, quorum spelunca est in Phrygia, ubi talis se exserit vis letifica. Est autem locus ille in Phrygia ad urbem Hierapolim, quem Apuleius ipse viderat, et paullo copiosius descripsit in libro de Mundo, cuiusque descriptionem hic inferere haud alienum mihi esse videtur, *Vidi et ipse*, inquit p. 131. ed. Alt. *apud Hierapolim Phrygiae* *), non adeo ardui montis vicinum latus natiui oris biatum reseratum, et tenuis neque editae marginis ambitu circumdatum; siue illa, ut poetae volunt, Ditis spiracula dicenda sunt, seu mortiferos anhelitus eos credi prior ratio est. Proxima quaeque animalia, et in aluum prona atque proiecta venenati spiritus contagione corripitur, et vertice circumacta, interimunt. Antistites denique ipsos semiuviros esse aiunt, qui audeant propius accedere, ad superna semper sua ora tollentes, adeo illis cognita est vis mali ad inferiora aëris noxii crassitate densa, inferiores

*) Ἱεραπολὶς μεταξὺ Φρυγίας καὶ Αὐλίας πεδίας, ut ait Stephanus de Urb. secundum Elmenhorst. ad Apul. p. 85.

riores quoque facilius adire atque percellere. Ad-
 iicienda est Apuleii descriptioni Strabo, qui lib.
 XIII. p. 726. seq. ed. Bas. 1571. sic scribit: Πο-
 λεις δ' εἰσι πρὸς μὲν τῇ μεσογαίᾳ καταντικρὺ Λαο-
 δικίας, Ἰεραπολὶς, ἐπ' αὐτὰ θέρμα ὕδατα, καὶ
 τὸ Πλουτῶνιον, ἀμφὺ παραδοξολογίαν τινα ἔχον-
 τα. Το μὲν γὰρ ὕδωρ εἰς πῶρον οὕτω ῥαδίως με-
 ταβάλλει πηττομένον, ὥς τ' ὀχετοὺς ἐπαγοντες,
 φραγμοὺς ἀπεργάζονται μονολιδούς. τὸ δὲ Πλουτῶ-
 νιον ὑπ' ὀφρυῖ μικρᾷ τῆς ὑπερκειμένης ὀρείνης, στο-
 μιον ἐστὶ συμμετρὸν, ὅσον ἀνδρῶπον δεξασθαι δυ-
 ναμένον, βεβαδύται δ' ἐπὶ πολὺ. Προκειται δὲ
 τούτου δρυφρακτώμα, τετραγώνον, ὅσον ἡμίπλε-
 θρου τὴν περιμετρὸν. τούτο δὲ πλήρες ἐστὶν ὀμυχλω-
 δούς παχείας ἀχλὺς, ὥστε μογὶς τοῦδαφος καθο-
 ρᾶν. Τοῖς μὲν οὖν κυκλῶ πλησισαζοῦσι πρὸς τὸν δρυ-
 φρακτὸν, ἀλυπὸς ἐστὶν ὁ ἀηρ, καθάρσεων ἐκείνης
 τῆς ἀχλὺς ἐν ταῖς νηνεμῖαις· συννεμί γὰρ ἐντὸς
 τοῦ περιβολοῦ. Τῷ δ' εἰσὼ παριόντι ζῶν, θανάτος
 παρὰ χρεῖμα ἀπάντα. ταυροὶ γοῦν εἰσαχθέντες πι-
 πτυσι, καὶ ἐξελκόνται νεκροὶ. Ἡμεῖς δὲ στρώθια
 ἐπεμψάμεν, καὶ ἐπεσον εὐθύς ἐκπνευσάντα· οἱ δ'
 ἀποκοποὶ Γαλλοὶ παρίασιν ἀπαθεῖς ὥστε καὶ με-
 χρὶ τοῦ στομίου πλησισαζεν, καὶ ἐγκυπτεν καὶ κα-
 τὰ δύνην μεχρὶ ποσὸν συνεχόντας, ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ
 πνεύμα. Ἐωρῶμεν γὰρ ἐκ τῆς ὄψεως, ὥς ἀν πνι-
 γάδους τίνος παίδους ἐμφασιν, εἴτε πάντων οὕτω
 πεπληρουμέναι τούτο, εἴτε μόνον τῶν περὶ τὸ ἱερόν,
 καὶ εἴτε θεὰ πρόνοια, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐνδο-
 σιασμάτων εἰκος, εἴτε ἀντιδοτοῖς τισὶ δυνάμεσι τούτου
 συμβαινόντος. Το δὲ τῆς ἀπολιθώσεως, καὶ ἐπὶ
 τῶν ἐν Λαοδικείᾳ ποταμῶν φασὶ συμβαίνειν, καὶ

περὶ οὐτῶν ποτίμων. Ἐστὶ δὲ καὶ πρὸς βαφὴν ἐρίων
 θαυμαστῶς συμμετρὸν τὸ κατὰ τὴν Ἱερὰπολιν
 ὕδωρ, ὥστε τὰ ἐκ τῶν ῥιζῶν βαπτομένοι ἐναμίλλα
 εἶναι τοῖς ἐκ τῆς κοκκοῦ καὶ ταῖς αἰλουργεσί. Ὀυ-
 τῷ δ' ἐστὶν αἰφθονὸν τὸ πλεῖστος τοῦ ὕδατος, ὥστε
 ἡ πολὺς μεστὴ τῶν αὐτοματῶν βαλανείων ἐστὶ. Add.
 eumdem lib. XII, p. 673. et Plin. H. N. iam in no-
 tis laud. Accedit Ammian. Marcellin. lib. XXIII.
 p. 350. ed. Bip. — *In his pagis hiatus quoque con-
 spicitur terrae, unde halitus letalis exsurgens, quod-
 cunque animal proxime flecterit, odore graui con-
 sumit. Quae luens oriens a profundo quodam puteo,
 quum os eius excefferit latum, antequam sublimius
 vagaretur, terras circumfusas inhabitabiles acerbita-
 te fecisset. Cuius simile foramen apud Hierapolim
 Phrygiae antehac, ut asserunt aliqui, videbatur:
 unde emergens itidem noxiis spiritus perseueranti
 odore, quidquid prope venerat, corrumpebat, absque
 spadonibus solis: quod qua causa eueniat, ratio-
 nibus physicis permittatur.*

In hoc, spadonibus scilicet innoxium fuisse
 istud foramen pestiferum, omnes consentiunt qui-
 dem; at causa non physicis — quod vult Ammia-
 nus — permittenda mihi videtur, sed potius in sa-
 cerdotum semiuirorum praestigiis totam per Phry-
 giam ut Matris Deorum religionem colerent, di-
 spersorum, quaerenda,

I N D E X.

A.

- Α**βεβαιος IV, 24.
Αβλαβης VI, 23. *ἡδοναι κβλαβας* ap. Plat. de Rep. II, p. 206.
Αγαθος. παντα προς αγαθου γινομενα, V, 13.
Αγαλμα VI, 20.
Αγαλματοποιοι VI, 20.
Αγγελιαφορος VI, 10.
Αγγυς VI, 13.
Αγαν VI, 15. *ας δμουνιαν αγαν το παν* V, 11;
Αγεννητος, IV, 33.
Αγηρως V, 10, 12.
Αγνοειν III, 2. V, 2. cf. Herodian. I; 12, 12.
Αγονος. α. υδατος IV, 4.
Αγριος. αγρια ζωα VI, 27.
ΑΔΡΑΣΤΕΙΑ VII, 3.
ΑΔΡΙΑ III, 7.
Αδρος. αδρύτερας ψευκαδαι διασπαρτα IV, 6.
Ασ II, 5. IV; 24, 29, 32. VI, 21, 22. VII, 3, 5.
Ασκινητως VI, 26.
Αίριος. α. φυσας III, 1, 3. α. ζων VI, 13. *αεριων ζων φυ-*
σας V, 11. *τα αερια* IV, 24.
Αερωδης IV, 17.
Αηρ II, 10. cf. IV, 4. 9. *εν αερι* IV, 10, 19, 22, 33. *ζωα*
εν αερι VI, 27.
Αθανατες VI, 19.
Αθακτος I, 3. cf. Dion. Hal. I, 15.
Αθευρητος VI, 19.
Αθηνη VI, 20.
Αθροος IV, 7, 18. α. υδωρ IV, 5. α. αηρ IV, 9. α. πυρ IV, 22.
Sic αθροας ηης in Xenoph. H. G. I. 1, 8. cf. ibi IV, 4,
11. VI, 2, 11 et 12. ed. Mor. Thucyd. VII, 84 et 87.
α. λογος ap. Plat. de Rep. I. p. 183.
Αθρως IV, 11.

I N D E X.

- ΑΙΓΑΙΟΣ. Α. ΠΕΛΑΓΟΣ III, 7.
Αιγαρος VI, 27.
Αιγλη VI, 21. cf. *Irm.* ad Herodian. I, 7, 9. p. 259. seq.
 ΑΙΓΥΠΤΙΟΣ. Α. *πেলাγος* III, 7.
 ΑΙΓΥΠΤΟΣ III, 10.
Αίδιος. α. *κίνησις* II, 2. cf. Aristotel. Meteor. I, 2. p. 730. E.
Αιθαλωδης IV, 18.
Αιθαριος. α. *Φυσις* II, 9. Α. *Zeus* VII, 1. Ita Meleag. CXVI, 1. ed. Meineck.
Αιδεσθαι II, 5.
Αιθηρ II, 5, 8. V, 6. *εν αιθερη* VI, 22.
Αιθηρη VI, 21.
Αιθρια IV, 4. 5. cf. Xenoph. H. G. I. I, II. et VII. I, 21.
 ΑΙΘΡΙΟΣ Α. *Zeus* VII, 1.
 ΑΙΟΛΟΣ *Αιολου νησι* IV, 25.
 ΑΙΣΑ VII, 3.
Αισθησις VI, 3. Procl. de Sphaer. p. 55. *προς μεν την αισθησιν*.
Αισθητος VI, 22.
Αισια V, 7. VI, 1. 13. VII, 3. α. *πρωτη* VI, 16.
Αισιος VI, 6. 12. VII, 1.
 ΑΙΤΝΗ IV, 25. VI, 22.
Αιων. δι' αιώνας II, 2. V, 13. *εξ αιώνας εις έτερον αιώνα* V, 9. VII, 1.
Ακαματος VII, 2.
Ακαρπος VI, 27.
Ακαταλληλος VI, 5.
Ακηρατος. α. *στοιχεων* II, 5. vbi forsan *αγηρατον* legi potest.
Ακίνητος II, 2, III, 3. VI, 20, 24, 25. VII, 3. α. *σημασι* II, 3. α. *πολοι* II, 4.
Ακμαζων V, 13. VI, 27. Add. Thucyd. VI, 17. VII, 63.
 Xenoph. H. G. VI, 1, 4, p. 292. Herodian I. 3, 3. I. 7, 4, vbi vid. *Irm.* et in primis in excurs. p. 814. adde I. 12, 1.
Ακμη VI, 16. Cf. *Irm.* l. 1. et Herodian. I. 7, 8. α. *ήλικας*, vbi vid. id. p. 250. Sic Thucyd. VI, 54. p. 85. dicit *ώρα ήλικιας* pro *ακμη* ή. vt scribit Schol. p. 541.
Ακοη IV, 17. Sic et ap. Apollod. III, 6, 7. *ακοη* ponitur pro *auribus*, et *όρασεις* pro *οφθαλμοι*, vt οφισι pro *οφθαλμοις* penes Cleom. p. 241. ed. Baf. 1585. — δι' *ακοης* VI, 3.
Ακοντιζέσθαι II, 9. IV, 22.
Ακοκιστος. α. *οδος* I, 2.

Ακοσμία

- Ἀκοσμία VI, 14.
 Ἀκουειν VI, 9.
 Ἀκουστος. το ακουστων IV, 17.
 Ἀκριβεια VI, 1.
 Ἀκριβης. εν ακριβιστατοις ματροίς V, 9.
 Ἀκροπολις VI, 20. Thucyd. VI, 55. εν Ἀθηναίων ακροπολει.
 Ἀκρος. ακροτατη κορυφή VI, 4.
 Ἀκωλυτως VII, 3. cf. Cleomcd. p. 294. Herodian. I. 12,
 15, vbi *Irm.* p. 515. et I. 13. 2, p. 528.
 ἈΛΒΙΟΝ III, 9.
 Ἀλσεινος II, 10.
 Ἀλλα I, 2. VI, 3. 7. 12. 21. ἀλλ' οὐν γε VI, 1, ἀλλα μάλ' VI, 21.
 Ἀλλεσθαι VI, 13.
 Ἀλληλος, IV, 33. V, 6. 13. VI, 10. ἀλληλοι κυκλῃ II, 6.
 ἀπ' ἀλλήλων VI, 8.
 Ἀλλοιος VI, 14.
 Ἀλλοιουσθαι II, 10, VI, 22.
 Ἀλλος IV, 23. VI, 9. 25. περὶ των ἀλλων VI, 1. ἀπο των
 ἀλλων VII, 1. οὐκ ἄλλο τι VII, 3.
 Ἀλλως III, 5. IV, 18. VI, 16. 27.
 Ἀλυπος VI, 24.
 ἈΛΩΔΑΔΑΙ I, 2.
 Ἄλως IV, 21. cf. Aristotel. Meteor. I, 8. p. 743. E.
 Ἄμα. ἄ. τοις γονευσί VI, 23. ἅμα καὶ II, 10. IV, 9. V, 4.
 Sic καὶ ἅμα ap. Thucyd. VI. 99. VI, 100. VII, 81. p.
 315. Eodem modo ἅμα καὶ apud eund. VII, 70. p. 291.
 VII, 75. p. 302. VIII, 24. p. 37.
 Ἀμβριτος VII, 2.
 Ἀμειλι, ὥσπερ α. V, 3. VI, 12. 25. cf. cel. *Fischer* ind. ad
 Theophrast. ὥσπερ α. Cleomed. libr. II. p. 246.
 Ἀμικτος V, 6.
 Ἀμπελος VI, 27.
 Ἀμπωτις IV, 32. Eadem var. lect. quae supra existat, inue-
 nitur ap. Cleomed. lib. II. p. 225. ed. Bas. 1585. in qua
 ἀποτεων, ed. Bas. 1561. habet ἀμποτεων. Melius vero cod.
Schneid. Prof. Francof. ad Viadr. longe celeb. et Cod. No-
 rimb. ἀμπωτεων. p. 246. in ed. Bas. 1585. legitur ἀμποτεων.
 Ceterum quod ad rem, a N. tractatam, scribit Florid. ad
 Apul. p. 731. „Causam aestuum maris ad Lunam eiusque
 revolutiones retulerunt permulti. Aristot. libro hoc π. κ.

I N D E X

- Philostrot. in vit. Apollon. Thyan. lib. V, c. 1. Strabo lib. III. Solin. Pol. c. 28. Geil. XIV, 1, etc. Vid. Plin. II, 97."
- Αμφι. αμφ' αυτον VI, 9.
- Αμφιφας, IV, 24.
- Αν V, 9. VI, 11. 12. et passim.
- Ανα. ανα γην, III, 1. α. την γην VI, 22.
- Αναβαινειν. ο δε συναριδα αναβαινει VI, 17.
- Αναβλυζειν, VI, 22.
- Αναβλυσας IV, 32.
- Αναγκαζειν V, 6.
- Αναγκαιος. αυτα τα αναγκαια IV, 1. ουκ αναγκαιον IV, 9.
- Αναγκη, *fatigue* VII, 3. εξ αναγκης II, 3. VI, 20. i. e. αναγκαιως, vt apud Herodian. I, 4. 12. vbi vid. *Irm.* p. 114. Sic et Aristotel. Meteor. I, 2. p. 730. E.
- Αναγραφασθαι VI, 26.
- Αναδεχασθαι. αναδεδεκται VI, 22.
- Αναδοσις IV, 15.
- Αναδυμιασις. α. ατμωδης IV, 3. 4. α. ξερα IV, 2. 3. c. α. υγρα IV, 8. δυα αναδυμιασις IV, 2. cf. Aristotel. Meteorol. I, 4. p. 733 et 734.
- Αναδυμιουσθαι. αναδυμιασις απο της υγρας αναδυμιωμενη φυσικως IV, 3. Aristotel. Meteor. I, 3. p. 734. B. αλλω δ' εν μερει συναναφεται τα αναδυμιωμενω πυρι.
- Αναιρειν IV, 26.
- Αναιρεισθαι. ο μιν ασπιδα αναιρειται VI, 17.
- Ανακαμφιπνοος. α. ανεμοι IV, 14.
- Ανακεφαλαιουμενος IV, 1.
- Ανακοπτεσθαι. νεφων ανακοπεντων, IV, 7.
- Αναλογος. αναλογον τι IV, 11. cf. IV, 31. 32. et Aristotel. Meteor. I, 11. p. 747. A. et I, 12. p. 747. D. vbi opponitur παραλογος.
- Αναλυσις. α. του παχους IV, 11.
- Αναπαλλειν IV, 29.
- Αναπαλις IV, 29.
- Αναπεφυκως III, 3.
- Αναπνοη IV, 25. V, 13.
- Αναποδραστος VII, 3.
- Αναπυρωθεις IV, 18.
- Αναβρογγινειν. γην αναβρογγυντες σεισμοι, IV, 28. σεισμοι πολλοι μερη της γης ανεβρογγησαν VI, 22. Αναβρο-

I N D E X

- Αναβρίπτειν IV, 25.
 Αναστρεμνύσθαι. ἀναστρωμνύμενος III, 6.
 Ανασχέσις. πρὸς τὰς ἀνασχέσεσι τοῦ ἡλίου III, 8.
 Ανατείνειν VI, 22.
 Ανατολή. ἀπὸ ἀνατολῆς IV, 12. ἢ ἀπὸ τῆς α. μερῶν. cf. *Irph.*
 ad Herodian. I, 2, 9. p. 54 seq. α. θέρην IV, 12. α.
 ἱσημερινή IV, 12. α. χειμερινή IV, 12. ἀνατολή καὶ δύσις
 VI, 15.
 Ανατρέπειν IV, 29, VI, 22.
 Ανατρέχουσθαι. ἀναδεύρομαι VI, 21.
 Αναφαινέιν pro *efficere* III, 8. VI, 16. Sic ἀποφαίνειν in
 Lucian. Tim. p. 63, ed. 1687.
 Αναφερεσθαι IV, 2. ἀναφερομένοι ἀναθυμιάσεις IV, 2, καὶ
 νεύκατο VII, 2.
 Αναφύσημα IV, 15. α. πυρός IV, 32.
 Αναφύσεις IV, 25.
 Αναφύειν. ἀνατεφύνηται VI, 22.
 Αναχέισθαι III, 6.
 Αναχωρημα IV, 31.
 Αναχωρήσις VI, 22.
 Ἀνδραπόδον VI, 7. cf. Xenoph. H. G. II. 6, 12. vbi Ma-
 rius p. 304. „ἀνδραπόδα sunt mancipia infimae fortis.“
 Ἄνεμος III, 9. ἀνεμοὶ III, 3. πνοαὶ ἀνεμῶν II, 10. ἀνεμοὶ
 ἀπογίαι IV, 11. α. ἐγκολπικαὶ IV, 11. α. ἐκ ποταμῶν καὶ
 λίμνων IV, 11. α. ἐκνεφικαὶ IV, 11. α. ἐξυδρικαὶ IV, 11.
 α. ἀπὸ ἀρκτέλης IV, 12. α. ἀπὸ ἀρκτοῦ IV, 12. 14. α.
 ἀπὸ δύσεως IV, 12. α. ἀπὸ μεσημβρίας IV, 12. α. χειμῶ-
 νος IV, 14. α. θέρους IV, 14. α. ἐτησικαὶ IV, 14. α. ὀρνι-
 θιακὰ IV, 14. α. εἰρῆνοι IV, 14. α. βορέαι IV, 14. συν-
 βαττοντῶν ἀνεμῶν V, 11. γίνονται ἀνεμοὶ VI, 16. διὰ ἀνε-
 μῶν βίαις VI, 21. ἀνεμοῖσι τιναστέσθαι VI, 21.
 Ἀνεξεύρητος. ἀνεξεύρητος πλῆθος II, 7.
 Ἀνευνεύειν III, 1.
 Ἀνευροίωτος II, 9.
 Ἀνευρυνέσθαι III, 8.
 Ἀνεφέλος IV, 14. VI, 21.
 Ἀνηρ. ἀνδρὲς πρῶτοι VI, 19.
 Ἀνθρωπός. σοφῶν ζῶν, ἀνθρώπος III, 1. λόγος πατριος ἐστὶ
 πᾶσιν ἀνθρώποις VI, 2. ἀνθρώπων ἡγεμόνες VI, 7.

I N D E X

- Ανεγκαι IV, 25. V, 13.
 Ανηγνός. ανηγνός Αλκμάδας I, 2. Thucyd. VI, 11, p. 20. ανηγ-
 τον διεπι τοιούτους ιεναί. Lucian. Tim. p. 89. ανηγνούς ενο-
 μιζόν ειναι, και ὑβριστάς.
 Ανοιγειν. στρομια ανεψεται IV, 26. χασματα ανοιγουσες IV,
 28.
 Ανοιδησις. θαλασσης ανοιδησις VI, 16.
 Ανομιχλος IV, 4.
 Ανομοιος. εξ ανομοιων V, 2.
 Αντανακοπη IV, 31.
 Ανταρτ κοσ. α. πολος II, 4.
 Αντιπαλεις IV, 4. 13. Thucyd. VII, 34. p. 227. ναυμαχη-
 σάντες αντιπαλα, et 38. ιδων αντιπαλα τα της ναυμαχίας
 γνομενα,
 Αντιπαρηκειν III, 7.
 Αντιπεριστάσθαι V, 13. Aristotel. Meteor. I, 10. p. 746.
 Ε. ο δε Βορεας δια την ψυχροτητα αντιπερίστας το θερμον
 αθροίζει.
 Αντιπερθμος III, 2.
 Αντιστασις V, 7.
 Ανω III, 4. IV, 15. VI, 21. καθώς ανω λελεγκται V, 13.
 πνευμα ανω φερομενον IV, 15. σεισμοι ανω ριπτούσες IV, 28.
 την ανω χωραν VI, 22.
 Ανωθεν IV, 15. VI, 15.
 Ανωλεθρος IV, 33.
 Ανωτατος. ανωτατον Θεου οικητηριον II, 2. cf. VI, 4. επι της
 ανωτατω χωρας VI, 12.
 Ανωτερος II, 6. 7.
 Αξιολογος. ιησαι αξιολογοι III, 5. αξιολογωτάτες IV, 1. Sic
 πλατος αξιολογον ap. Cleomed. I, p. 104. et αξιολογον
 αποκλινειν p. 130.
 Αζων II, 4.
 Αρατος III, 2. IV, 2. 25. VI, 8. 16. 17. 18.
 Απαθης II, 9.
 Απαλλαττεσθαι. απηλλαγμενη δυναμις II, 5.
 Απαξιουν I, 1.
 ΑΠΑΡΚΤΙΑΣ IV, 13.
 Άπας VI, 11. VIII, 2. σωτηρ άπαντων VI, 3. βιος άπας
 VI, 22.
 Απαυστως

I N D E X

Απκυστως II, 2.

Απειρος VII, 3.

Ἄπερ VII, I.

Απεργαζεσθαι. παταγων απεργατατο μεγαν IV, 16. απεργαστο πλδος IV, 27. add. IV, 29. Cleomed. I, p. 154. αναδυμικσιων του αερος εχημα ομοιον απεργαζομενων.

ΑΠΗΛΙΩΤΗΣ IV, 2.

Απλκνης. απλκνη αστρα II, 6. απλκνων πληθος II, 7. Apud Aristot. Met. I, 8. p. 743. F. vocantur ενδεδομενα.

Ἄπλος. μετα απλκς κινησεως VI, 12. απο τινος α. κινησεως VI, 12. δια α. περιγωγης VI, 14.

Απο. απ' αυτων V, 4. απ' αλληλων VI, 8. απο τινος απλκς κινησεως VI, 12. απ' εκαινων VI, 12. Θεος απ' αυτων εργων θεωρεται VI, 19.

ΑΠΟΓΕΙΟΙ sc. ανεμοι IV, II.

Αποδεικνυναι. δειων απεδειξεν οικητηριον III, 4.

Αποδεκτηρ VI, 9.

Αποδον. βραχυ α. III, 9.

Αποδιδοναι VI, 13. 22.

Αποδεν III, 2.

Αποδησκειν. αποθανουμενος, ut supplicio adficiatur, ut interficiatur, VI, 25. Thucyd. VIII, 34. και ανδρες, οι μεν αλίσκονται, οι δ' αποδησκουσιν. VIII, 50. Αλκιβιαδης — αξιων αυτον αποδησκειν. Xenoph. H. G. I, 7. 10. p. 46. και ταν καταγνωσθι αδικειν, αποθανοντα es το βαρβαρον εμβληθηναι. IV. 4, 4. Αποδησκουσι δε οντω των μεν πρεσβυτερων πολλοι. V. 2, 6. Οιομενων δε αποθανεισθαι των αργολιζοντων. ibid. 22. δεισαντες, μη αποθωσειεν, add. 26, et V. 4, 7.

Αποθραυσει IV, 7.

Αποκλειειν. αποκλεισθεν εξοδου IV, 27.

Αποκλυζεσθαι V, 13.

Αποκαλπουμενος III, 7.

Αποκρυπτειν VI, 16.

Απολκνειν VI, 4.

Απολειπεσθαι VII, 5.

Αποληγειν VI, 14.

Απολλυειν. απολλωλεν V, I.

ΑΠΟΛΛΩΝ. Απολλωνος κυκλος II, 8.

- Απολογισθαι VI, 25.
 Απονος VI, 24.
 Απορρέειν IV, 2.
 Απορρυγνισθαι IV, 8.
 Αποστasis VI, 5.
 Αποτελεῖν V, 2. II. τεχνῇ τὰς εἰκόνας τοῖς προηγουμένοις
 ἀπέτελεσε συμφωνούς V, 4. μουσικῇ μὲν ἀπέτελεσεν ἄρμα-
 νικῇ V, 4. Φαυλοτέρου ἀποτελεῖν ἔργον VI, 7. παττοδάπας
 ἀποτελεῖν ἰδεῖς VI, 12. πολλὰς καὶ ποικίλας ἐνεργείας
 ἀποτίλουντες VI, 12.
 Αποτελεσμα V, 9.
 Αποφαινέιν II, 9. Cleomed. init. lib. II. Εἰκότουρος δὲ καὶ
 οἱ λοιποὶ [melius Codd. καὶ οἱ πολλοὶ] τὴν ἀπὸ τῆς αἵρεσεως,
 τηλικούτου [corr. τηλικούτου] εἶναι τῶν ἡλίων ἀπεφηνάντο,
 ἡλικος φαίνεται.
 Απρεπής VI, 11. cf. *Irim*, ad Herodian. I. 6. 15. p. 211.
 Απυρός IV, 18. cf. *Schütz*, ad Aeschyl. Prom. vf. 885.
 p. 146.
 Αρκεος. ἀρκιότερος IV, 4.
 Αρκεουσθαι. ὕψους οὐκ ἠραιωμένου IV, 7.
 ΑΡΓΕΣΤΤΣ IV, 12. 13.
 ΑΡΓΗΣ IV, 18.
 Αρετῇ. Θεὸς ἀρετῇ κρατίστος VI, 19.
 ΑΡΗΣ. Ἀρεὸς κύκλος II, 8.
 Αριστος. ἡγεμονικὸν ἀριστῶ I, 4. οἱ ἀριστοὶ I, 4.
 Ἀρκτικός. α. πολὺς II, 4.
 Ἀρκτος. Βορέας, οἱ ἀπὸ ἀρκτοῦ IV, 12. ἀνεμῶν ἀπὸ τῆς ἀρκτοῦ
 φερομένων IV, 14.
 Ἄρμα. ἐν ἄρματι VI, 24.
 Ἄρμιος VI, 6.
 Ἀρμονικ V, 6. VI, 14. 15. 21. ἐν ἁρμονίᾳ VI, 20. Ae-
 schyl. Prom. 552. τὰν Διὸς ἁρμονικῶν, vbi vid. *Abresch*.
 p. 110. ed. *Schütz*. Plat. Io. p. 186. ἀλλ' ἐκπᾶν ἐπι-
 βῶσιν (Corybantes) εἰς τὴν ἁρμονικῶν καὶ εἰς τὸν βυθμῶν.
 Moser v, 4. μουσικῇ δὲ — ἐν διαφορῇσι φωναῖς μίαν ἀπέ-
 τελεσεν ἁρμονικῶν.
 Ἀρμωττεῖν VI, 7.
 Ἀροσις VI, 18.
 ΑΡΡ'ΑΒΙΚΟΣ. α. καλὸς III, 9. 10.

I N D E X

- Ἀβέν V, 3.
 Ἀρσην VII, 2.
 Ἀρσις. κυματων ἄρσις IV, 34.
 Ἀρχαιογενός. α. αἰτία VI, 16.
 Ἀρχαίος. α. λόγος VI, 2.
 Ἀρχεῖον VI, 25. Xenoph. H. G. V, 4, 58. ἀναβαινόντες ἀν-
 του (Ἀγησίλαου) ἐκ τοῦ Ἀφροδισίου εἰς τὸ ἀρχεῖον. vbi ver-
 titur a Leunclauio *ἐντρία*.
 Ἀρχή. α. νεφους IV, 4. ἐκ τῶν ἐναντιῶν ἀρχῶν V, 1. adde
 V, 6. α. Ἀσις VI, 10. περὰ τῆς α. VI, 10. ἐκ μίας
 α. VI, 16. ἀρχὴ τε καὶ τελευτὴ VII, 5. ἐξ ἀρχῆς VII, 5.
 Ἀρχιγενέλης VII, 2.
 Ἀρχικεραννος VII, 2.
 Ἀρχος. Zeus α. ἀπάντων VII, 2.
 Ἀρχων VI, 12. 25. α. στρατίας, πόλεως, οἴκου, VI, 7.
 Ἀσάλευτος III, 3.
 Ἀσέμνος VI, 11.
 Ἀσθενεία. διὰ τὴν ἀσθενεῖαν VI, 12. cf. VI, 24.
 Ἀσθενής V, 2. VI, 5. ἀσθενεστάτων ζῶων VI, 11.
 ἈΣΙΑ III, 10. ἀρχὴ Ἀσίας VI, 10. ἐν τῇ Α. VI, 10.
 Ἀσπίς, ἀσπίδα ἀναίρεται VI, 17. ἐν μέσῃ τῇ ἀσπίδι VI, 20.
 Ἀστεροεῖς VII, 2.
 ἈΣΤΡΑΠΑΙΟΣ sc. Zeus VII, 1.
 Ἀστραπή IV, 17. ἀστραπαίη II, 10. IV, 3.
 Ἀστραπτειν. τὸ ἀστραψάν IV, 18. ἀστραπτόντα χρυσοῦ VI, 8.
 Ἀστρὸν II, 2. VI, 15. 22. ἀστρὸν περιαιυγὸς IV, 21. ἀστρῶν
 οὐσία II, 5. α. ἀπλανή II, 6. κυκλῇ ἀστρὸν IV, 21,
 ἀστρὸν ἔνστις IV, 22. ἀστρῶν φῶς V, 9.
 Ἀσφαλής VI, 21.
 Ἀτακτός II, 9. VI, 21.
 Ἀτακτῶς VII, 4.
 Ἄτε VII, 1.
 Ἀτερμων VII, 1.
 ΑΤΑΛΑΝΤΙΚΟΣ. Α. θαλάσση III, 2. Α. πελάγος III, 6.
 Ατμωδής. α. ἀναθυμιασῖς IV, 3. 4. παχὺς ατμώδης III, 6.
 Ατραντός VII, 4. νημεῖα ατραντοῦ VII, 4.
 Ατρεπτός II, 9. VII, 4.
 ΑΤΡΟΠΟΣ VII, 4.
 Ατροφεῖν IV, 26.

Ἀτρυγες

I N D E X

- Ατρυτος VI, 3.
 Αυθημερον VI, 10. Thucyd. VI, 55. αυτος δε α. κατιστατο.
 add. VII, 39.
 Αυξουσθαι. αυξανουμενη σεληνη VI, 14.
 Αυρα. αυρας III, 10. V, 13. vid. *Irm.* ad Herodian. I. 6,
 5. p. 197.
 Αυταρχης IV, 30. VI, 2.
 Αυτις VII, 2.
 Αυτος VI, 8. II. 12, VII, 1. de *Deo et rege Persarum.*
 τας αυτας ιδους, *easdem sedes.* II, 6. Aristotel. *Ethic.* V,
 1. p. 73. B. την αυτην μεθοδον, *eandem methodum.* Cleo-
 med. I. p. 165. την αυτην αναλογιαν, et τον αυτον λογον.
 Eurip. *Cycl.* 110, τον αυτον δααιμονα, vbi vid. *Hoepfn.*
 p. 54. τον αυτον τοπον, et την αυτην ταξιν VI, 22. Sic
 Procl. de *Sphaera* p. 55. την αυτην ταξιν cet. et sine ar-
 ticulo interdum αυτος esse videtur *idem*, vt monet *Irm.*
 ad Herodian. I. 12, 1. p. 469. — αμφ' αυτον VI, 9.
 ο βασιλευς αυτος VI, 9.
 Αυτουργειν VI, 6. II.
 Αυτουργος VI, 3.
 Αυχην VI, 12. de *mari* III, 6. 9.
 Αφανης VI, 17. αφανους δημιουργειας VI, 20. απο του α.
 πολου IV, 13. vbi bene se habet nostra lectio. Sic α.
 παλος ap. Cleomed. I. p. 109. 114. 134. εν τοπω τρι
 αφαις Thucyd. VI, 54. p. 85. cf. et *Irm.* ad Herodian.
 I. 11, 5. p. 433. et I. 11, 6. p. 435.
 Αφανιζεσθαι VI, 16.
 Αφδαρτος V, 10. 13.
 Αφθονος I, 2. Thucyd. VII, 70. p. 290. λιθοις α. επ'
 αυτην εχραντο. Cf. Xenoph. *Mem.* S. I. 2, 60.
 Αφικνασθαι I, 2. IV, 17.
 Αφισταναι. των αλλων ταυτης αποστατων I, 1. τοις πλαστων
 αφιστηκοσι VI, 6. τα πλαστον αλληλων αφιστωτα I, 2.
 Αφνω IV, 15.
 Αφονος V, 4.
 ΑΦΡΟΔΙΤΗ Α. κυκλος II, 8.
 Αφρωδης IV, 7.
 Αχλασκοαρπος VI, 27.
 Αχρι. α. της γης IV, 18. α. των καθ' ημας τοπων VI, 4.
 Αψευδεια V, 9.

Βαδίζον

I N D E X

B.

- Βαδίζαν VI, 25.
 Βαθύς III, 8. κατά το βάθυτατον της ηπάρου III, 9.
 Βαθυξύλος III, 1.
 Βαινεν. βεβηκώς VI, 15.
 Βαρος. βαρεῖς φθόγγους V, 4. βαρεῖς κούφον μέγεθ V, 6. βαρεῖα
 προς τὰ κούφα, V, 7. ἐν φωνάας βαρυτέραις VI, 15.
 Βασιλείος VI, 8.
 Βασιλεύς VI, 10. βασιλεὺς VI, 10. β. μέγας VI, 7. 10. 11.
 β. αὐτός VI, 9. ἀμφ' αὐτὸν β. VI, 9. Ζεὺς β. VII, 2.
 Βασταίνειν VI, 23.
 Βεβηκίος, βεβηκότερος VI, 26.
 Βεβηκός. β. πνεύματα III, 15. β. πνεῦμα III, 15. σεισμοὶ
 β. VI, 22. καταφόρκει βεβηκότεραι III, 8. vbi nunc mal-
 icem βεβηκότεροι. Ita pro επιμνησκέσθαι ἀρχὴν Steph. legit
 επιμνησκέσθαι, ad Herodian. I. 1. 6. quod non probat
Leisner, addens: „Et si enim composita et deriuata in
 os generis sunt communis: id tamen non valet de com-
 paratiuis eorum et superlatiuis.“ cf. et *Irm.* V. C. ib.
 p. 24 et 25.
 Βεβηκώς III, 16. 18.
 Βη. μετὰ βίης III, 27. 30. ἀνεμῶν βίη VI, 21. βίαι πνευ-
 ματων VI, 22.
 Βίος. β. αἶψας VI, 22. βίου διακοσμός VI, 18. βίους ἐμετρήσθαι
 V, 11.
 Βλαστειν. δένδρεα τ' ἐβλαστήσθαι VI, 19.
 Βλαπτειν VI, 9.
 ΒΟΘΥΝΟΣ II, 9. III, 23.
 ΒΟΡΕΑΣ IV, 13. Βορέας IV, 12. 13. 14.
 Βορείος IV, 24. VI, 15. βορείον κλίμα, II, 4.
 Βοσκεσθαι VI, 27.
 Βουλεσθαι. αἱ βουλοῖτο VI, 11.
 Βουλευτής VI, 25.
 ΒΟΤΡΑ IV, 31. Cf. Ammian. Marcell. XVII. 7, p. 137.
 ΒΡΑΣΤΗΣ. βράσται σεισμοὶ IV, 28.
 Βραχύν. β. φθόγγου V, 4. βραχὺ ἀπόδεν III, 9.
 ΒΡΕΤΑΝΙΚΟΣ. Β. νησοὶ III, 9. νησοὶ περὶ τὰς Βρετα-
 νικὰς III, 9.

Βριθας

I N D E X

- Βριζος IV, 8.
 Βρομος IV, 16. μετα βρομου IV, 29.
 ΒΡΟΝΤΑΙΟΣ sc. Zeus VII, 1.
 Βροντη IV, 16. βρονται II, 10. IV, 3. προτέρων της βροντης
 IV, 17.
 Βρυειν III, 1.
 Βυζος III, 3. IV, 15.

Γ

- Γααα VII, 5.
 ΓΑΛΑΤΙΚΟΣ. γ. πελαγος III, 7. γ. κολπος III, 8.
 Γαρ IV, 31. V, 7. 13. VI, 22. VII, 2. cet. μιν γαρ V, 4.
 VI, 1. 26. cet και γαρ VI, 22. γαρ ηδη VI, 22. δηλο
 γαρ VI, 22.
 Γε. γε μην II, 6. 7. III, 4. ως ενι γε ειπειν VI, 6.
 Γειτων. γειτοσι μοιραις III, 10.
 Γεμιν VI, 25. Thucyd. VII, 25. πλοια τοις Αθηναίοις γε-
 μιντα.
 ΓΕΝΕΘΑΙΟΣ sc. Zeus VII, 1.
 Γενεσις. πυρος γενεσις IV, 22. αι γενεσεις IV, 33. V, 13.
 Γενετηρ V, 7.
 Γενετωρ VI, 3. 16.
 Γενναος. γ. Πλατων VII, 5. Plat. de Rep. II. p. 214. αληθ
 γ. ib. p. 218. γ. Ήσιόδος τε και Όμηρος.
 Γενος IV, 14. VI, 23. πατω γενη VI, 26.
 Γερων V, 2. VI, 22.
 Γεωγραφειν. ευ γεωγραφησαντες III, 9.
 Γη IV, 25. V, 6. φρεσβιος γ. II, 2. cf. III, 1. 4. μεσην
 γην II, 4. εκ νεοτισμενης γης IV, 11. cf. VI, 22. την
 γην περιβρει ο ωκεανος III, 8. εν γη IV, 27. 30. 33. υπο
 γην IV, 25. επι γης VI, 1. 6. 12. 22. 27. γης πνευμα
 IV, 15. υπο γην IV, 25. εις την γην IV, 18. εκ γης VI,
 22. και την γην VI, 22. μεση της γης VI, 22. γης
 αφοσεις VI, 18. cet.
 Γινεσθαι III, 27. 29. VI, 14. γινεται μυκημα γης IV, 30.
 χασματα γινεται IV, 31. αναφυσηματα γινεται IV, 32.
 προς αγαδον γινόμενα V, 13. τα μεν γινεται — τα δε
 φθαρε-

I N D E X

- Φθειρεται V, 13. VI, 27. συμπασιν αιτιος γινεται σωτη-
 ριας VI, 6. cf. VI, 12. εξ θνος γινεται VI, 14. γινονται
 υτοι VI, 16. γινεται τα οικεια VI, 17. Zeus πρwtos γε-
 νητο VII, 2. κατα το γεγονος VII, 4.
 Γινωσκειν VI, 10.
 Γλιχισθαι. των εναντιων η φυσis γλιχεται V, 3. Thucyd.
 VIII, 15. αν δια παντος του πολεμου γλιχοντο μη αψασθαι.
 Γλυκερος. συκεας γλυκερας VI, 27.
 Γνησιος I, 3. Thucyd. VI, 55. γνησιων αδελφων. Herodian.
 I, 3, 6. αδελφης ιδίας, vbi tres MSS. α. γησιας. vid. ibi
 Iren. p. 71.
 Γνοφη II, 10.
 Γνωριζαν I, 2.
 Γονευσ, γονεις VI, 23. αμα τοις γονευσι VI, 23.
 Γονη. γονας ζων VI, 16.
 Γονιμος. νεφος; γονιμον υδατος IV, 6. γονιμος ουσια IV, 9.
 γονιμα υρα V, 9.
 Γραμμα V, 4.
 Γραμματικη V, 4.
 Γραμμοσδως IV, 18. vbi Vulcanii coniecturam adiuuat Cleo-
 med. II, p. 271. και καθ η σιληνη, (η θεος codd. S. et
 N. e more Stoicorum) οταν (iid. codd. οποιαν) η σιγμο-
 σδης τη σχηματι. Cod. N. dat σιμοσδης. At malletm
 σιγματοσδης.
 Γυνη. κατ' οξας γυναικ IV, 28. κατ' ορδης γ. IV, 28.

Δ

- Δαιμονιον VI, 23. Plene Dionys. Hal. I, 32. δαιμονιον
 genus dixit.
 Δαιμονιος. δ. κρημα I, 1.
 ΔΑΡΕΙΟΣ VI, 7.
 Δε VI, 8. cet. οι μιν — οι δε VI, 9. παντα μιν, π. δε
 VI, 9. 10. cet. δε και VI, 22. VII, 3.
 Δεσν. δεσσαι VI, 7.
 Δει VI, 12.
 Δειδαν I, 1.
 ΔΕΛΦΟΙ IV, 26.

Δαδριον

I N D E X

- Δενδρεον VI, 19.
 Δενδρος. δένδρων εκφυσις IV, 32. VI, 16.
 Δεξιουσθαι I, 4.
 Δεσμωτηριον VI, 25.
 Δεσποτης VI, 9.
 Δευσεσθαι VI, 21.
 Δεχεσθαι V, 12.
 Δη III, 4. IV, 17. VI, 1. II. 20. VII, 5.
 Δηλος. δηλον VI, 13.
 Δηλονοτι VI, 25.
 Δημιουργειν V, 6.
 Δημιουργεια VI, 20.
 Δημοδοινια VI, 25.
 Δηποτε VI, 3.
 Δια. δι' αутου IV, 16. δια του κοσμου VI, 12. δια μιας οργανου σχαστηρις VI, 12. δια του παντες VI, 12. δια των εναντιων V, 3. δια των ομοιων V, 3. δια της κρασεως V, 6. δια παντων V, 6. δια τουτων V, II. δ. χαμνος και ανεμων βιας VII, 21. δι' αιωνος II, 2. V, 13. δι' ακριβειας VI, 1. δι' οφθαλμων — δι' ακοης VI, 3. δια απλης περιαγωγης VI, 14. δια τουτο VI, 4. δια το ταχος IV, 22. δια την ασθενειαν VI, 12.
 Διαγραφειν I, 3.
 Διαφειν. διαφειν V, 5.
 Διαδοχη. κατα διαδοχας VI, 10. Herodian. I. 2, 3. μακροκαι διαδοχαις. cf. ib. I. 11, 9.
 Διαζωννυσθαι. διεζωσται II, 6.
 Διαθεσις V, 2. Herodian. I. 7, 5. ψυχης διαθεσις, vbi laudatur p. 243. Hesych. in quo διαθεσις, σχημα, αγαπη.
 Διαμερειν. διαμερται III, 9. διηρημενος II, 6. διαλειν III, 2. Vid. διαληφως.
 Διατι VI, 13. *Idem.* ad Herodian. I. 2, 9. p. 55. — Patet, διατιν sane diuersam esse quodammodo a ζων et a βιω, pro loco viuendi sumtam, vt tamen interdum significet idem cum iisdem. cf. Thucyd. I, 6. VII, 69.
 Διακοσμεσθαι II, 10.
 Διακοσμεσθαι. V, 6. διακοσμηται VI, 22. διακοσμητο VI, 7. cf. VI, 8. Dionys. Hal. I, 32. αλλα διοκοσμουτο πτισματα.
Διακοσμη-

I N D E X

- Διακοσμησις II, 1.
 Διακοσμος VI, 26. δ. βίου VI, 18.
 Διαλαμβύσαν, διαλαβούσαν, V, 6. — Vid. διαληψις.
 Διαμενών. V, 2.
 Διαμετρος II, 4.
 Διανεμησις VII, 3.
 Διανοεσθαι VI, 19.
 Διανοια I, 2.
 Διανοίγαν. διανεψας III, 6. διανοιζας κόλπον III, 8.
 Διαπερανέσθαι VI, 14.
 Διαπναι. διαπνεομενον V, 11.
 Διαπυρος IV, 25.
 Διαρραμμενος. φιλοσοφία διαρραμμενη προς την των οντων θεαν I, 1.
 Διασπαραν IV, 6.
 Διαστημα VI, 14.
 Διατατταν. διατετακται VI, 18. Sic διατετακτο ap. Hero-
 dian. I. 9, 6. vbi vid. *Irm.* p. 346.
 Διατταν II, 9. IV, 18. Διαττοντες IV, 19. Aristotel. Me-
 teor. I, 4. p. 736. A. οι δοκουντες αστερες διατταν.
 Διατελαν V, 13. VI, 11, De hoc voc. cf. omnino *Irm.*
 in excurs. ad Herodian. I. 4, 12. p. 843—850.
 Διαφθαιραν. διεφθαρται V, 1.
 Διαφερειν IV, 21. διαφερομενον V, 5.
 Διαφορα. διαφορα πνευματων IV, 3. cf. IV, 6.
 Διαφορος VI, 13. εν διαφοροις φωναις V, 4. VI, 15. εν δ.
 τε ιδεαις και φυσεσιν VI, 24.
 Διδασκων V, 7.
 Διδοναι VI, 12.
 Διαληψως. δ. ο υκανος την Ερυθραν θαλασσαν III, 8. διαλη-
 ψεσαν VI, 10.
 Διεκθεαν. διεκθεον IV, 18. Cleomed. II. p. 294. του ορα-
 τικου πνευματος κατα τα χαλη του σκευους διεκθεοντος εν
 αυθαις. add. p. 295.
 Διεκπναι IV, 14.
 Διεκτταν IV, 11. V, 13.
 Διεξερπαν VI, 15.
 Διεξερπυζαν VI, 13.
 Διεξερχεσθαι VI, 12.
 Διεξοδος VI, 14.

I N D E X

- Διέπαι VI, 15.
 Διέπαι III, 8. 10. IV, 9. V, 6. VI, 6. 12. VII, 1.
 Διέκασθαι VI, 5.
 Δικαστηριον VI, 25. Xenoph. H. G. I. 7. 1. κατηγορεῖν
 δικαστηριῶ. Sic δικαστηριον apud Herodian. I. II, 15. εἰς
 iurisdictio.
 Δικαστής, VI, 25.
 Δίκη VII, 5.
 Δικην. ποταμῶν δ. IV, 25. χαμαῖον δ. VI, 22.
 Διναν conf. cum κίαν VI, 17.
 Δινη IV, 32.
 Διο VI, 5. seq. διο και VI, 3. 22. VII, 2.
 Διοικαν VI, 11.
 Διοικονομεσθαι VI, 26.
 Διορθουν IV, 29.
 Διορθωσις VI, 26.
 Διορίζαν VI, 15.
 Διοτι VI, 19.
 Διπλασιων, εν διπλασίῳ τούτων χρονῶ VI, 14. εν διπλασίῳ
 και ἡμισι του ὑποκάτω VI, 14.
 ΔΙΣ VI, 14. VII, 1. Δις κυκλος II, 8. cf. Zeus.
 Διττος VI, 15.
 Διχως III, 7.
 Δοκαν VI, 3. II.
 Δοκιμος. ἀνδρες δοκιμωτατοι VI, 9.
 ΔΟΚΙΣ II, 9. IV, 23.
 Δορυφορος VI, 9. cf. Herodian. I. 2, 5. ibiq. *Irrm.* p. 47.
 et I. 4, 10. p. 110. „δρυφορος Hefychio, ὀπλοφορος,
 ὀπασπιστής, ἡ φυλαχὴ των τυράννων, sic dictus, quod lan-
 ceam siue hastam gestaret.“ Sic *Barl.* ad Lucian. Tim.
 p. 113.
 Δούλος VI, 10.
 Δραν VI, 12. 13. 18. το δρωμετον VI, 17.
 Δροσοπαχη IV, 5.
 Δροσος IV, 5. γινονται δροσοι IV, 3. VI, 16. παχη δ. πε-
 πηγυια IV, 5. δ. ἡμιπαχης IV, 5.
 Δρυμος III, 1.
 Δυνάμις II, 5. V, 10. VI, 4. 6. 12. μια δ. V, 6. δ.
 δαα

I N D E X

Ίσκι VI, 3. cf. Herodian. I. II, 10. δ. κρυπτός VI, 3.
 Ότιος δύναμα ισχυρότατος VI, 19.
 Δυνασθαι V, 7. δύναιτ' αν V, 9.
 Δυναστεύειν IV, 14.
 Δυσθησαυριστος VI, 27.
 Δυσίς III, 6. IV. 12. VI, 15. δ. θείρη IV, 12. δ. ισχυρία
 ρινή IV, 12. δ. χαμαρινή IV, 12.
 Δωρον I, 4. VI, 9.

E

Εαν IV, 18.
 Εαρινος. ε. ανεμοι IV, 14.
 Έαυτου. προς έαυτους IV, 11. πνευμα ζήτου έξεδον έαυτω
 IV, 27. cet.
 Εγγιον VI, 5.
 Εγκαθιδρυσθαι VI, 4.
 Εγκαρσιος III, 7. Thucyd. VI, 99. VII, 4 et 74. εγκαρσιος
 ταχος.
 Εγκαταλειπ IV, 27.
 Εγκαυθαι III, 4.
 Εγκεκραμενος IV, 33. V, 4.
 Εγκλισίς IV, 29.
 ΕΓΚΟΛΠΙΑΙ sc. ανεμοι IV, 11.
 Εγκολπωσθαι III, 7.
 Έδος VI, 21. cf. Hesiod. Theog. 128.
 Έδρα II, 6. VI, 4.
 Έδραμος II, 2.
 Εδαν. σωδαμεν II, 2. III, 10. IV, 27. vid. αδιζέσθαι.
 Εδνος V, 2. κατα εδη VI, 10.
 Ει V, 1. VI, 7. 20. cet. ε και VI, 20. ε και μη VI, 1.
 Ειδος. κατα εδη VI, 26.
 Ειδιζέσθαι. αδισμεδα III, 4. vid. εδαν.
 Εικος III, 2. κατα το ακος IV, 33.
 Εικων V, 4.
 Ειλικριναν V, 13.
 ΕΙΜΑΡΜΕΝΗ VII, 3.
 Ειως VI, 5. cet. εμμενος VI, 21. λογιέ' επιτρις εστι VI, 2.
μεταμωσ

I N D E X

- ἀσμενον ην αὐτῷ VI, 11. cf. VI, 12. αὐ αἷ VI, 11. εἶτε
 δε VI, 13. εἶτε δε ὅτε VI, 12. εἶτιν ὅτε VI, 22. εἶθ'
 ὅτε VI, 15. Herodian. I. 2, 10. εἶτι δ' ὦν, vbi de hac
 constr. copiose differit *Irm.* in excurs. a p. 806—808.
 ην, i. e. εἶτι. Sic apud Lucian. in Tim. οἶον ην το μεγα
 κεκραγενας, vbi vid. omnino *Barl.* p. 80.
 Εἶπαν VI, 2. το συμπαν ε. II, 9. ὡς δε το παν ε. IV, 33.
 VII, 1. κεφαλαιωδως ε. VI, 1. ὡς ἐνι γε σπαν VI, 6.
 Εἶπερ VI, 11.
 Εἰργασθαι VI, 8.
 Εἰσαν VII, 3.
 Εἰρημενος III, 7. 10. σρηκασαν III, 10.
 Εἰρηνη VI, 18.
 Εἰς. εἰς ἕτερον αἰωνα V, 9. εἰς μῆνος ἀποτελεσμα V, 9. εἰς ὁμο-
 τοιαν αγει V, 11. εἰς τυπωδῃ μαθησιν VI, 1. εἰς ὕψος VI, 7.
 εἰς τα ξυνηχη VI, 12. εἰς τα παρῴωτερω VI, 12. εἰς ἑκατερον
 IV, 29. VI, 20. εἰς ἐν VI, 14. cet.
 'Εἰς. εἰς δε ὦν VII, 1. μιας σχημα πολεις I, 3. δια μιας ορ-
 γανῶν σχαστηριας VI, 12. μιαν και ὁμοιαν διαθεσιν V, 2.
 μιαν ἀποτελεσεν ἁρμονιαν V, 4. ἐκ παντων ἐν, και ἐξ ἑνος
 παντα V, 5. μια ἁρμονια V, 6. μια δυναμις V, 6. μια ἐπι-
 φανεια V, 6. μια σωτηρια V, 13. ὡς ἐνι γε σπαν VI, 6.
 μιαν μηρινδον VI, 12. ἐξ ἑνος VI, 14. εἰς ἐν VI, 14. cet.
 Εἰσιεναί. εἰσιοντα πνευματα IV, 30.
 Εἰσπλαν. εἰσπλινοντι τας Ἡρακλειους στηλας III, 7.
 Εἰσρεν III, 8.
 Εἰσρους. τον εισρουν εἰς την ἐσω θαλατταν ποιητας III, 6.
 Εἰτα II, 8. III, 8.
 Εκ. ἐκ τούτων V, 3. 6. ἐκ παντων V, 5. 13. ἐκ των ἀρικτων
 και ἑτεροίων V, 6. ἐκ τούτου V, 11. VI, 2. cet. ἐκ Θεου
 VI, 2. ἐκ των μερων VI, 10. ἐκ περατων VI, 10. cet.
 'Εκατερος v, 3. εἰς ἑκατερον IV, 29. εἰς ἐ. μέρος VI, 20.
 'Εκαστος I, 4. IV, 18. VI, 9. 13. VII, 4. ἑκαστοι VI, 9.
 Εκβαλλαν VI, 13.
 ΕΚΒΑΤΑΝΑ VI, 8. 10.
 Εκβολη* ποταμων εκβολαι IV, 32. Herodian. I. II, 10. ἐν
 ταις του Θυμβριδος εκβολαις, vbi cf. *Irm.* p. 446.
 Εκδημαν I, 2.
 Εκανος VI, 11. μετ' εκανῶ VI, 4. ἀπ' εκανων VI, 12.
Εκκλη-

I N D E X

- Εκκλησιάζτης VI, 25.
 Εκλευκος IV, 7.
 ΕΚΝΕΦΙΑΙ sc. άνεμοι IV, II.
 Εκηχεσθαι VI, 13.
 Εκκίεζαν. το νοτερον εκκίεζομενον V, II.
 Εκκίεσμος. ε. νεφους IV, 6.
 Εκκλησσεσθαι. εκπεπληγμενοις I, 3.
 Εκπνευαν (εκπνυν) V, II.
 Εκπιοη IV, IO.
 Εκρυγας. μετ' υδατος εκραγεγος IV, II.
 Εκρηξίς. ε. νεφους IV, 17.
 Εκρηη. ποταμων εκροα VI, 16.
 Εκσχίζην VI, 23.
 Εκτασις IV, 22.
 Εκτρεχαν VI, 17, vbi conf. cum εντρεχαν. cf. *Morus in ind. ad Xenoph. II. G. sub voce εκδρομος. Xenoph. ibid. VII. 5, 22. οι μεν εδεν αι τας ταξας. Achill. Tat. I, 4. επι την θαλατταν εκτρεχας.*
 Εκτροφη VI, 16.
 Εκφυναν V, 12.
 Εκφυσαν VI, 22. cf. Aeschyl. Prom. 726.
 Εκφυσίς. εκφυσας δένδρων IV, 32. VI, 16.
 Ελαα VI, 27.
 Ελαττων. νησοι ελαττους III, 5. 9.
 Ελαυνεσθαι. πνευμα ελαυνομενον IV, 16.
 ΕΛΕΤΘΕΡΙΟΣ sc. Ζευς VI, 1.
 Ελεφας VI, 8.
 ΕΛΙΚΗ IV, 31.
 ΕΛΙΚΙΑΙ IV, 18. Sic *Elakes* apud Aeschyl. in Prom. 1091.
 Ελιττωσθαι de *fluviis* III, 1. De *conuersione fiderum* adhibet Meleag. LXXXII, 1. πνευμα ειλουμενον IV, 15. ειληθεν πνευμα IV, 16.
 ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΣ III, 7. VI, IO.
 Εμμελη VI, 15.
 Εμμελως VI, 26. Demetr. de eloc. 297. ταυτα πικτα ηθικως και εμμελως.
 ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ VI, 19.
 Εμπελαζεν IV, 17. 26.
 Εμπεριεχαν II, 6. 8. IV, 25.

I N D E X

- Εμποδιον** VI, 18.
Εμφαναν IV, 22.
Εμφασις IV, 19. 20. 21. *Ιριδος εμφασις* IV, 20.
Εμφυχος IV, 9. *Apud Demetr. de eloc.* 81. *opponitur* αψυχος.
Εν εν γη IV, 27. 33. εν τη γη IV, 30. εν θαλάσση IV, 31. 33. εν τη θαλάσση IV, 32. εν αερι IV, 33. εν μεσοις πελάγεσι IV, 32. εν διαφοροις Φωναις V, 4. εν μετροις V, 9. εν ουρανη VI, 6. εν Σουσοις VI, 8. εν τη Λαίῃ VI, 10. εν μηνι VI, 14. εν ενιαυτῷ VI, 14. *cet.*
Ενάλιος, νησοις ενάλιας III, 1. ενάλιων ζωνων φύσις V, 11.
Εναντιος IV, 12. V, 2. 3. VI, 13. εκ εναντιων αρχων V, 1, δια των εναντιων V, 3. εναντιωτατων αρχων κρσις V, 6, εναντιωτατας φύσις V, 6.
Ενδελεχως VI, 16. II, 3. *vbi ed. B. ενδελεχες. Sic Aristotel.* in *Meteorol.* I, 9. p. 745. E.
Ενδημος VI, 18.
Ενδοσιμος VI, 15,
Ενδοσις VI, 13. 20.
Ενδυεσθαι. θωρακα ενδυεται VI, 17. *Xenoph. H. G.* VII, 5, 22. *οι δε θωρακας ενεδυνοντο*, qui locus omnino cum nostro comparandus est.
Εναλουμενος IV, 30.
Ενεργεσθαι VI, 25.
Ενθα VI, 6. 21. 23. το μὲν ενθα, το δ' ενθα VI, 23.
Ενθουσιαν IV, 26.
Ενιαυσιος VI, 25.
Ενιαυτος V, 9. εν ενιαυτῷ VI, 14.
Ενιος IV, 13. 27.
Επιστάναι, κατὰ το ενεστος VII, 4.
Εντος. νησοι εντος ουται III, 5.
Εντυκουσθαι VI, 20.
Ενυδρος VI, 13.
Ενων. ὕγρου ενωτος IV, 7.
Εξ. εξ ενος V, 5. VI, 14. εξ ανωτος V, 9, εξ ουρανου V, 11, εξ αρχης VII, 5.
Εξαιρεσθαι. εξαρθεν VI, 13.
Εξαιρετος III, 10.

εξασίος

I N D E X

- Εξαισιος, χαμαιωνες ε. V, 12. ομβροι ε. vi, 22. Sic κνημοι
εξαισιος apud Xenoph. in H. G. V. 4, 17. Φυγη εξαισιου
ib. iv. 3, 4. et in Agesf. II, 4.
- Εξαιφους iv, 15.
- ΕΞΑΚΟΝΤΙΣΜΟΣ iv, 22,
- Εξαπλασμων vi, 14,
- Εξαψις iv, 22.
- Εξεδρος iv, 27,
- Εξεργασμενος vii, 4,
- Εξεναντίας iv, 21.
- Εξης II, 8. 10. III, 1. 3. 7. iv, 13.
- Εξινας. εξιασι vi, 25.
- Εξισην. εξισωθηνας V, 9. Cleomed. II. p. 241. ὅπερ και
εξιςουται τη βασις.
- Εξοδος, αποκλασθεν εξοδου iv, 27. ζητουν εξοδον εαυτω iv, 27.
- Εξουσια VI, 25. cf. Iren. ad Herodian. I. 1, 10. p. 31.
- Εξοχος IV, 23.
- ΕΞΤΑΡΙΑΙ sc. ανημοι IV, 11.
- Εξω III, 6. 7. 8. εξω δε τωτων VI, 9,
- Εξωθεν III, 16. 27.
- Εοικε V, 4. 13. VI, 5. 17. 20.
- Επαγειν V, 9.
- Επαρεσθαι. επεραειδη η ψυχη I, 2,
- Επικουστειλαν V, 13,
- Επεξεννημενη II, 4.
- Επες III, 17. VII, 4.
- Επιδαν IV, 17. VI, 17.
- Επατα VI, 4.
- Επισθαι VI, 16.
- Επιχαν VI, 8. 11. 19. 22. Saeplius Cleomedes επεχαν ad-
hibet pro εχαν. Lucian. in Tim. p. 107. ποιησαν το παν
επεχοντων, vbi Barl. το παν ε. „est rerum potiri et pro
potestate omnia regere, idem quod κραταν. Sic Aristot.
non semel de Deo dixit, ὁ τον κοσμον επεχαν.“
- Επι. ε. μερους IV, 33. V, 9. 13. ε. των μαζινων V, 7. επι
της γης VI, 5. 12. ceter. ε. του μεγαλου βασιλεως VI, 7.
ε. της ανωτατης χωρας VI, 12. ε. κοσμου VI, 14. ε. παν
VI, 5. ε. κεραι VI, 17,
- Επιδεχισθαι VI, 16.

I N D E X

- Ἐπίδρομη. κυματῶν ἐπίδρομας IV, 31. VI, 22.
 ΕΠΙΚΑΡΗΙΟΣ sc. Zeus VII, 1.
 Επικηρὸς II, 9.
 ΕΠΙΚΛΙΝΤΗΣ. ἐπικλινταὶ σασμοὶ IV, 28.
 Ἐπικλυσεῖσθαι V, 12.
 Ἐπιμελητὴς VI, 9.
 Ἐπιμενεῖν III, 22.
 Ἐπιμηκῆς. κατὰ ἐπιμηκὴ ἀνχενᾷ III, 9.
 Ἐπινοία. τεχνῆς ἐπινοίας VI, 18.
 Ἐπινοεῖν. ε. μὴδὲν μικρὸν I, 4.
 Ἐπιπλυνασθαι VI, 21.
 Ἐπιπλυνεσθαι III, 3.
 Ἐπιπολαζεῖν III, 3. Aristotel. Meteor. I, 2. p. 730. D. το
 μὲν τούτοις πασὶν ἐπιπολαζεῖν. adde 4, p. 735. C. Fre-
 quens h. v. est vsus apud Lucian. vt monent *Bourdelot.*
 et *Karl.* p. 76. ad Tim. vbi hic „de his rebus proprie
 dicitur, quae in aquarum superficie natant atque flui-
 tant.“
 Ἐπιπονός. ε. ζῶων VI, 3. Plat. de Rep. I. p. 151. γῆρας
 ἐπιπονόν. ib. II. p. 207, εἶδος ε. adde p. 219.
 Ἐπισπᾶν VI, 12. Xenoph. H. G. VI. 5, 36. ἐπισπᾶσι τὴν
 θυρᾶν, *iannuam attrahens.*
 Ἐπιτεχνῆσις VI, 12.
 Ἐπιφανεῖα II, 7. μιᾶ ἐπιφανείᾳ V, 6. Procl. de Sph. p. 60.
 ἢ τῆς συμπύκνωσης (γῆς) ἐπιφανεῖα σφαιροειδὴς ὑπερχοῦσα,
 Cleomed. II. p. 259. ἢ ε. τῆς σελήνης.
 Ἐπλετο VII, 2.
 Ἐποπτήρ VI, 19.
 Ἐπτα II, 7.
 Ἐπτακισμυριοί III, 9.
 Ἐπώνυμος V, 8. VII, 1.
 Ἐργαζεῖσθαι III, 7.
 Ἐργον. ε. τυχόν VI, 7. Φαυλοτέρων ε. VI, 7. λαικὰ ἔργα VI,
 9. ἐργοῖς αὐτοῖς VI, 18. cf. VI, 19.
 Ἐρημοῦσθαι VI, 2.
 Ἐρηρᾶσθαι. III, 1.
 ἘΡΚΕΙΟΣ sc. Zeus VII, 1.
 ἘΡΜΗΣ VI, 14. Ἑρμοῦ κυκλὸς II, 8.
 Ἐρεπτεῖν VI, 27.

Ἐσθλός.

I N D E X

- Ερυθρος. Ερυθρος θαλάσσης III, 8. ερυθραν χρωματων V, 4.
 Ἑσπερα. προς ἑσπεραν VI, 10. προς ἑσπερας VI, 22.
 Ἑσπερας VI, 24.
 Ἑστια. γῆ, ἐστια παντοδαπων ζωνων II, 2. Herodian. I. 6,
 8. την βασιλειαν ἑστιαν, vbi est οικια ἢ. οικος. Vid. ibi
 Irm. et Stroth. pag. 200.
 Ἑσω. ε. θαλαττα III, 6. ε. θαλασσα III, 10. Sallust.
 fragm. p. 289. ed. Bip. *Omnium fluminum, quae in
 maria, qua imperium Romanum est, fluunt, quam Graeci
 την ασω θαλασσαν adpellant, maximum Nilum esse
 consentitur.*
 ἙΤΑΙΡΕΙΟΣ sc. Ζευς VII, 1.
 Ἑτεροιος V, 6. VI, 13.
 Ἑτεροισις VI, 22.
 Ἑτερος. Λιθρ, στοιχησον ἑτερον των τεσσaron II, 5. ἢ. κυ-
 κλος II, 6. ἑτερον ἑτερου V, 7. αἱ ἑτερον αἰωνα V, 9. VII,
 1. πρὸς ἑτερον VI, 12. ἑτερον ὑφ' ἑτερου VI, 12.
 Ἑτερος II, 1. IV, 9. in quo loco legi debet. ἑτερος.
 Πνευμα, ἢ cet. ni totus locus sit glossa.
 ΕΤΗΣΙΑΙ IV, 14.
 Ετυμως VI, 14. 21. VII, 1. cf. Meleag. 85, 3.
 Ευ. ευ γεωγραφησαντες III, 9. ευ μαλα IV, 6. ευ εχοντες
 κορσεις IV, 25.
 Ευαγης. ευαγεστατος V, 10.
 ΕΥΒΟΙΑ III, 5.
 Ευδαίμοναν VII, 5.
 Ευδαίμων VII, 5.
 Ευδαια II, 4. VII, 5. Cleomed. II. p. 264. et 277. επί
 μιας ευδαιας. Ῥαβδος, Ἰριδος ἀμφασις ευδαια IV, 20.
 Ευδεις VI, 17.
 ΕΥΘΥΠΗΝΟΟΣ. ευθυπνηοι ανεμοι IV, 14.
 Ευδus VII, 5.
 Ευκρατος IV, 27.
 Ευμαρτα VI, 13.
 Ευπρεπης. Θεος καλλα ευπρεπεστατος VI, 19.
 Ευριπος IV, 32.
 Ευρισκειν. ευρηται VI, 18.
 ΕΥΡΟΝΟΤΟΣ VI, 13.
 ΕΥΡΟΣ IV, 12. 13. Ευροι IV, 12.

I N D E X

Ευρυθμία VI, 12.

Ευρυς. ε. ουρανος VI, 22.

ΕΤΡΩΠΗ III, 10.

Ευσεβης. δι' Ευσεβας VI, 23. Meleag. 126, 1. κατ' ευσεβην
ειν γαρ ὁ πρεσβυς Ἰνδα.

Ευσχημων VI, 6.

Ευτρεπτος VI, 22.

Ευχη. ευχας πειρουμενοι VI, 22.

Ευωδης VI, 27.

Εφειξης II, 7. 8. IV, 13. VI, 4.

Εφεπεσθαι VI, 25.

Εφημερος. ε. ζωα III, 4. Conf. omn. de h. v. *Leisner* ad
Herodian. I. 1, 7. p. 25 seq. et *Irm.* in excurs. p. 774.
Ita εφημεροις apud Aeschyl. in Prom. 83, i. e. *mortali-*
bns, vt monet *Schütz.* p. 37. add. vff. 253. 547. 953.
Macrobi. in Somn. Scip. I, 11. p. 57. ed. Bip. *natura*
caducorum scripsit, et I, 21. p. 113. *diuina* opponit
caducis. Inde εφημεροι ενστασις ap. Aristot. in Meteor.
1, 11; p. 747. B.

Εφικτος I, 4.

Εφισταμαι. επιστησαντες I, 3.

Εφιστασθαι VI, 7. εφισταμενοι VI, 11.

Εχαι. μειν εχοντες IV, 14. εν εχοντα κρασις IV, 25. αν-
τανακοπη εχουσαι IV, 31. ισην αντιστασιν εχει V, 7. ουτως
εχει και επι κοσμου VI, 14. ουτος εχει και επι του το
συμπαν VI, 15. κρατος εχεν VI, 17. πολλης και οικους
εχομεν VI, 18. τούτων εχει τον λογον ὁ Θεος VI, 21.

Εως IV, 2. 24.

Εως. τα προς ἑω μερη VI, 22. εκ των προς ἑω VI, 10.

Εως. ἕως ακρων III, 10.

Z

ΖΕΤΕ VI, 22. VII, 1. Zeus πρwtos γενετο cet. VII, 2.

ΖΕΦΤΡΟΣ IV, 12. Ζεφυροι IV, 12. 14.

Ζην. ψυχη, δι' ἣν ζωμεν VI, 18. δι' ὃν ζωμεν VII, 1.

Ζηταν. πνευμα, ζητουν εξοδον ἑαυτω IV, 27.

Ζεφος VI, 21.

Ζεφωδης II, 10. Cleomed. I. p. 103. de terra ζεφωδες σωμα.
Ζωγρα-

I N D E X

- Ζαγροφία V, 4.
 Ζαδικά II, 6.
 Ζωή. Θείος ζωή αθανάτος VI, 19.
 Ζωόν IV, 9. παντοδύναμη ζωή II, 2. γη βρυσσά ζωοίς III, 1. σοφόν ζών III, 1. εφημερεύς ζωή III, 4. ενάλιων ζών, και πεζών, και αερίων φύσεως V, 11. ψυχὴν ἐσχά ζωή V, 11. γη περιοχουμένη ζωοίς V, 12. φυλοτάκτον τε και ἀσθενεστάκτον ζών VI, 11. ἐπιπόνον ζών VI, 3. γοναίς ζών VI, 16. ζών ενδόν, χερσαίον, πτηνόν VI, 13. φυτά και ζωή VI, 26. ζωή αγρία, ήμερα VI, 27. χερ του ζωού VI, 12.
 Ζωοφόρος II, 6.
 Ζωστήρ VI, 17.

H

- Η VI, 18. η α VI, 13. η ως VI, 6.
 Ήγεσθαι VI, 26.
 Ήγεμων I, 4. VI, 24. ήγεμον τον I, 4. ανδρικών ήγεμονες VI, 7. παντων ήγεμων VI, 16. του το κρατος εχόντος ήγεμονος VI, 17.
 Ηδε VI, 19. VII, 2.
 Ηδη VI, 22.
 Ήδυσ VI, 27.
 Ηθες VI, 13.
 Ηλεκτρον VI, 8.
 Ήλιος V, 6. VI, 12. 14. 15. 22. ήλιου κυκλος II, 8. προς τας ανασχεσι του ήλιου III, 8. ήλιου τμημα IV, 20. εξεμνησκεις ήλιου IV, 21. ήλιου φερα V, 9. Ζεύς ήλιος VII, 2.
 Ήμερα, ήμερας τε και νυκτας V, 9. ήμερα και νυκτι VI, 14.
 Ήμεροδρομος VI, 10.
 Ήμερος. ζωή ήμερα VI, 27. ζών τοις ανθρωποις συνοικαφ scriptit Herodian. I, 12, 6.
 Ήμισπαγης. ή. δροσος IV, 5.
 Ήμισυρος IV, 18.
 Ήμισυς VI, 14.
 Ήνιχης VI, 24.
 Ηπείρος. κατά τό βαλυντατεν της ηπειρου III, 9. επαροι III, 1. 2. 4. VI, 22.

Ηπείρου

Ἡσίοδον VI, 22.

Ἡσίοδος IV, 6. Aeschyl. Prom. 482. κριθεὶς ἡπίων ἀκρομάτων.

ἩΡΑΚΛΕΙΤΟΣ V, 9. VI, 27. Demetr. de eloc. 192.

- ἀδελφός γὰρ ἢ ἑκάστου κώλου ἀρχὴ διὰ τὴν λυσιν, ὥσπερ τὰ
Ἡρακλεῖτον καὶ γὰρ ταῦτα σκοτάνια ποιεῖ το πλάστον ἢ
λυσιν.

ἩΡΑΚΛΗΣ. Ἡρακλείους κυκλός. ἐτήλας Ἡρακλείους III,
6. 7. 8. 10.

ἩΡΗ. Ἡρας κυκλός II, 8.

Ἡρώς VI, 25.

Ἡτοί IV, 4.

Ἡττων. ἦττον ταχὺ IV, 17. ἦττον ὠφελῆς VI, 5.

Θ

Θαλασσα III, 4. V, 6. Ὁ. Ἀτλαντικὴ III, 2. Θαλασσά Ἐρ-
κάνια III, 10. ἐν Θαλάσῃ IV, 31. 32. χασμάτα Θαλασ-
σῆς IV, 31. ἐσθ. Θαλασσά III, 10. Εὐρυδρά Ὁ. III, 8.

Θαλάττα VI, 22. ἐσθ. Θαλάττα III, 6. Ὁ. Ἐρκάνια III, 10.
Θαλάττης φύσις καὶ θεσις III, 10.

Θαλάττων VI, 22.

Θάτερος, ἐπὶ θάτερον κερὰς III, 8. ἐπὶ θάτερα III, 7. IV, 23.
Thucyd. VII, 84. ἐπὶ θάτερα τοῦ ποταμοῦ, μέχρι θάτερον
Ἰσθμοῦ III, 10. κατὰ θάτερον IV, 22. θέρμα πρὸς τὰ
θάτερα V, 7.

Θάττων VI, 14.

Θαυμάζαν. καὶ τοὶ γὰρ τίς θαυμάζει, πῶς ποτε cet. V, 1. ὡς
καὶ αὖ πολλοὶ τινὲς θαυμάζουσιν V, 2. Dionys. Hal. I, 29.
p. 77. ed. Reisk. καίτοι θαυμάσασιν αὖ τίς, α cet.

Θαυμάσιος. θαυμάσιον βασιλεῖον οἶκον VI, 3. τὸ θαυμάσιωτα-
τον V, 2.

Θεα. Ὁ. τῶν ὄντων I, 1.

Θαν II, 5.

Θαός. θάον χρημῖ I, 1. Ita et Dion. Hal. I, 40. σωματώ-
θας II, 2. 8. θάφ. φύχες ὀμμάτι τὰ θεία καταλαβόντων
I, 2. θάον στοιχέον II, 5. θάσφουσις II, 9. δύναμις θάσ
VI, 3. Sic Herodian. L. II, 19. θάσος νόμος VII, 5.
τὰ θάσ VI, 5. τὸ θάσιστον VI, 12.

Θεολογαν

I N D E X

- Θεολογαν I, 4.
 Θεος (VII) VI, 5. 21. 24. εκ Θεου VI, 2. 5. δια Θεου VI, 2. παντα Θεων πλεα VI, 3. Θεω αρμοζον VI, 6. βασιλευς, Θεος ονομαζομενος VI, 9. Θεος, τον κοσμον επεχων VI, 11. απρεπες αν ειη τουτο Θεω VI, 11. επι το συμπαν διεπων ο Θεος VI, 15. περι Θεου VI, 19. Θεου εργα VI, 19. νομος ισουκληνης ο Θεος VI, 26. Θεου δεσμοι VI, 27. Θεων εδος VI, 21. Θεων δυσεις VI, 25.
 Θεραπεια, ηρωων θεραπειαι VI, 25.
 Θεραπων VI, 9. *Ammon. p. 118.* Θεραποντες και Οικετας διαφερουσι. Θεραποντες μεν γαρ οι υποτεταγμενοι φιλοι, υφ' ων θεραπειουνται οι προσηκοντες. Οικετας δε, δεσποται. vbi vid. not. Xenoph. H. G. VI. 2, 12. τον αγροκιον τε οχλον ιδοντες και τον των θεραποντων και τον των ανδραποδων. vbi *Mor. p. 304.* „θεραποντες sunt honestioris conditionis, veluti pedissequi, ανδραποδα sunt mancipia fortis infimae.“
 Θερμος. Θερμην ανατολη IV, 12. Θ. δυσις IV, 12.
 Θερμαιναι IV, 25.
 Θερμος. εκ αρχων θερμων V, 1. θερμον ψυχρη μειγν V, 6. Θερμα προς τα πατερα V, 7.
 Θερος IV, 14. V, 9.
 Θεσις I, 4. II, 8. θαλαττης θεσις III, 10.
 Θεσμοδετης VI, 25.
 Θεσμος. Θεου θεσμοι VI, 27.
 Θεωρασθαι IV, 2. 23. 24. VI, 19. Ιρις θεωρουμένη IV, 20.
 Θεωρια. Θ. μικρα I, 3.
 Θηλυ V, 3.
 Θηρ VI, 19.
 Θλιψις IV, 6.
 Θνητος. Θνητη φυσια VI, 19.
 Θολερος. Θ. τοπος VI, 21. Θολεροι λογοι ap. Aeschyl. ia *Protr. 891. i. e. verba perturbata, confusa.*
 ΘΡΑΣΚΙΑΣ IV, 13.
 Θραυσμα IV, 8.
 Θυελλα IV, 15. *Ammon. p. 7.* Αελλα και Θυελλα διαφερα. Αελλα μεν, αημα συνεστραμμενον. Θυελλα δε, αελλα θυονσα. και ερμωση.
 Θυμαμα. πολισ δ' ομου μεν θυμαματων γεμα. VI, 26. *Quid. e Pont. I. ep. 3, 90. totamque per Urbem Omnia odoratis*

I N D E X

odoratis ignibus ara calet. cf. *Irm.* ad Herodian. I. 12, 4. p. 481.

Θυρα VI, 8.

Θυσια VI, 25.

Θωραξ VI, 17.

I

ΙΑΠΤΞ IV, 12.

ΙΒΗΡΙΑ III, 9. cf. *Irm.* ad Herodian. I. 10, 4. p. 387 seq. *Mannert* p. 218.

Ιδεν. παγων ιδεας IV, 3. φαντασμάτων ιδεας IV, 23. μυριας ιδεας V, 12, VI, 16. παντοδαπας ιδεας VI, 12. εν διαφοροις ιδεαις VI, 24.

Ιδιος. ποτα το ιδιον σχημα VI, 13. εις την ιδιαν χωραν VI, 17. ιδιαις κατασκευαις VI, 14. εν κυκλοις και περιεσιν ιδιοις. Apud Herodian. I. 3, 6. confunditur cum γνησιος.

Ιδως IV, 13.

Ίδρυσθαι III, 1.

Ίδρυσθαι VI, 6. 8. II. ιδρυμενος VI, 24. cf. *Irm.* ad Herodian. I. 9, 6. p. 347.

ΙΕΡΝΗ III, 9.

Ίερος II, 8. εξ ιερης κρυφης VII, 2.

ΊΚΒΣΙΟΣ sc. Zeus VII, 1.

Ινδαλλεσθαι VI, 3.

ΙΝΔΙΚΟΣ. I. κολπος III, 8.

ΙΝΔΟΣ. περην Ινδων III, 9.

ΙΝΔΟΣ. fluvius Indus. VI, 10.

Ίππεις VI, 17.

Ίππος VI, 17.

ΙΡΙΣ IV, 20. 21. Ιριδες εμφασει ευθαι IV, 20. Ιριδες IV, 19.

Ισημερινος. ισημερινη ανατολη IV, 12. ισημερινη δυσεις IV, 12.

ΙΣΘΜΟΣ. στενωπαις I. III, 10.

Ισοδρομος VI, 14.

Ισοκλειης VI, 26.

Ισομοιρια V, 7. Thucyd. VII, 75. p. 302. ισομοιρια των κακων.

Ισσι V, 7. ισην αντιστασει V, 7.

Ίστρον.

I N D E X

Ἱστορίαν. Ἱστορίας IV, 24. 31. VI, 7. Ἱστορηκαμέν III, 10.
vid. *Irm.* ad Herodian. I. II, 14. p. 463. et quos lau-
dat: vbi „proprie de geographis adhibitum, ab Hero-
diano vsurpatur semper sensu historico, atque adeo im-
proprie, pro *narrare*.”

Ἱστορία I, 4.

Ἰσχάν IV, 6. V, 13. ἰσχα ψυχὴν ζῆα V, 11.

Ἰσχυρός V, 2. Θεὸς δύναμις ἰσχυρότατος VI, 19.

Ἰσως V, 3.

Ἰχθὺς VI, 19.

K

Καθαίρεσθαι V, 13.

Καθαπὸς II, 3. III, 5. IV, 14. IV, 25. 26. VI, 15. 22. VII, 5.

Καθαρός VI, 21. ἐν καθαρῇ χορῇ VI, 21.

ΚΑΘΑΡΣΙΟΣ sc. Zeus, VII, 1.

Καδίσταυκα. καδίστησιν V, 11. καδαστήκεσαν VI, 9. καδίσ-
σταται VI, 17.

Καθόλου VI, 24. cf. Aristotel. Meteorol. I. I. p. 730. C.
uniuersim, vbi opponitur *χωρίς*, *singulatim*.

Καθόσιν I, 4. VI, 5.

Καθως V, 13.

Καί, *etiam*, VI, 6. 19. 25. cet. καί καί VI, 20. καί τοί VI,
13. καί τοί γε V, 1. καί τοί καί V, 12. καί μὴν V, 10.
13. καί μάλιστα IV, 17. VI, 10. cet.

ΚΑΙΚΙΑΣ IV, 12. 13. 14.

Καινουργίαν VI, 10. Xenoph. H. G. VI, 2, 9. περί μισθο-
φορέων καινουργία, cum militibus conductitiis noua ratione
agebas.

Καίρος, κατά καιρὸν V, 12. VI, 16. κατά ὕρισμένους καιροὺς
IV, 32. ἐν πολέμῳ καιροῖς VI, 17.

Κῆκετος VI, 22.

Κακώς. οὐ κακώς VI, 22. VII, 2.

Καλὴν III, 6. IV, 6. II, 13. 29. VI, 21. VII, 1. Εὐροί
κεκλητῶς IV, 11. Κομητὴς καλῆται IV, 22. καλὴν ἀμεί-
ψαμεν IV, 27. καλὴν ἀδισμεθαι III, 3. καλούμενος sae-
pius adhibetur, vbi nos dicimus *sogenannt*, redditurque
fero

I N D E X

fere pleonasmum, vt Ἀτλαντικὴ καλουμένη θάλασση III, 2. αἱ τὰς καλουμένας Σურταί III, 7. τῇ καλουμένῃ Πρωποντίδι III, 7. add. IV, 14. 23. cet. eodem modo adhibetur λεγόμενος.

Καλλος. ορους καλλος I, 3. Θεὸς καλλὰ ευπρεπέστατος VI, 19.

Καλὸς VI, 6. καλὸν παν V, 8. καλαὶ ὕραι V, 9.

Καματηρός VI, 24.

Καβατος VI, 3. cf. de h. v. *Ign.* ad Herodian. I. 3, 1. in excurs. p. 809.

ΚΑΜΒΤΣΗΣ VI, 7.

Καρ. ὡς κάραι V, I. VII, I.

Καπνώδης. κ. ἀναδυμιασίς IV, I.

Καρπὸς VI, 27. VII, I. καρπὸν πεπανσας VI, 16.

ΚΑΣΠΙΑ sc. θάλασσα III, 8.

Κατὰ. κατ' οὐρανοῦ V, 9. κατὰ τὴν ἀναδοσιν IV, 15. κατ' εὐθυσίαν IV, 14. κατὰ τὴν ἐκρηξίν IV, 17. κατὰ θάτερον IV, 22. κατὰ τὴν πρὸς ταῦτα ὁμοιοτητα IV, 23. κατ' ὀξείας γωνίας IV, 28. κατ' ὀρθάς γωνίας IV, 28. κατὰ μικρὴν πρὸωσιν IV, 29. κατὰ τοὺς ευρίπους καὶ πορθμούς IV, 32. κατὰ τινὰς ὠρισμένους καιροὺς IV, 32. κατὰ τὸ σπῆος IV, 33. κατὰ καιρὸν V, 12. VI, 16. κατὰ μέρος II, 6. V, 12. κατὰ τὰ ῥήγματα V, 13. κατ' ἑαυτὴν VI, 2. κ. τοῖς τῶν κόσμων VI, 3. κ. τὸν ποιητὴν VI, 4. κατ' ἡμᾶς VI, 4. 5. κ. τὸ ἐγγινε τε καὶ ποθέωτερον VI, 5. κ. τὰς χρεῖας VI, 9. κ. εἴδη VI, 10. κ. διαδόχας VI, 10. κ. τὸν συρρανον VI, 14. κ. πρὸσταξιν VI, 17. 25. κ. τὴν ἐνδοσιν VI, 20. κατ' ὃν λόγον VI, 22. κ. τὴν πολιτείαν VI, 25. κ. φύσιν VII, 3. 4. 5. κ. τοὺς χρόνους VII, 4. κ. τὸ γεγονός VII, 4. κ. τὸ μέλλον VII, 4. κ. τὸ ἐνεστος VII, 4. κ. τὰς φύσεις πάσας VI, 26.

Καταβαλλεσθαι. καταβαλλόμενοι λόγον VI, 3.

Καταδής. καταδέεστερον VI, II.

ΚΑΤΑΙΓΙΣ IV, 15.

Κατακλυσαν VI, 22.

Κατακρυπτεσθαι II, 4.

Καταλαμβάνειν. θάρ ψυχῆς σμικρὴν τὰ θὰ καταλαμβάνουσ ἢ ψυχὴ I, 2.

Καταντικρυ. κ. ἀλλήλων II, 3. Thucyd. VII, 26. κ. Κυθήρων. Καταβ-

Γ Ν Δ Ε Χ

- Καταβρῆκασαν. ομβροὶ καταβρῆκασσουσι Π, 10.
Καταβρῆγγιναι. καταβρῆγγεντες VI, 22.
Καταρχαν VI, 15.
Κατασκευάζεσθαι VI, 20.
Κατασκευή VI, 16. σφετερας κατασκευας VI, 13. ιδίας
κατασκευας VI, 14.
Κατασκευησαν. κατασκευῶν εἰς τὴν γῆν IV, 18. κατασκευητοῦσιν
εἰς τι IV, 18.
Καταφάναςθαι I, 3.
Καταφερεσθαι IV, 7. Aristotel. Meteor. I, 12. p. 747. F.
μεγάλας καταφέρονται ψευδές.
Καταφλεγαν VI, 22.
Καταφῶρα IV, 8. κατὰφῶρας γινόνται βίαιοι IV, 8.
Κατεστηρικμενος IV, 24.
Κατονομαζεσθαι VII, 1.
Κατοπτρουν. τον ουραμιον εκανον χωρον κατοπτρουναι. Horat.
Carm. I. 28, 5. *Aeris tentasse domos,*
Κατοπτρον IV, 20.
Κατω III, 3. 4. IV, 28.
Κατωθεν IV, 15.
Κασθαι III, 9. κυκλῶς εφοξῆς καμμενῶς II, 7. αποθεν κασθαι
III, 2. νῆσοι ὑπερ τοὺς Κελτοὺς καμμενῶς III, 9. ἐν ταῖς
ψάλσι λιδοῖς, οἱ μεσοὶ καμμενῶς VI, 20.
Κεκμηκώς VI, 25.
ΚΕΑΤΗΣ III, 9. cf. *Irm. ad Herodian. I. 10, 4. p.*
387 seq.
ΚΕΑΤΙΚΟΣ III, 8.
Κεραύνουσαι VI, 15. De *mixtura colorum* adhibet Plat. in
Timaeo p. 383. et de *mixtura vini* Dionys. Hal. II, 34.
cf. κέρσις.
Κερατ. ἐπὶ θατερον κεράς III, 8. Hesiod. theog. 789. κερα-
νῶς κεράς. dixit, ubi cf. *Wolf. p. 125.* qui inter alia:
„κεράς fluvii pars est vel brachium, quo sensu etiam
Latini cornu dicunt. Explicat vocabulum Strabo X. p.
458.“ καδίσταται ἵππεις ἐπὶ κεράς VI, 17.
ΚΕΡΑΤΝΙΟΣ sc. Zeus, VII, 1.
Κεραυνός IV, 18. πτώσας κεραυνῶν II, 10. κεραυνοὶ IV, 3.
πιπτοῦτων ἐξ οὐρανοῦ κεραυνῶν V, 11. cf. VII, 1.
Κεφαλή. Zeus κεφαλή VII, 2.

Hh

Κεφα-

I N D E X

Κεφαλαμοδός. κ. απαν VI, 1. Sic en κεφαλαιῳ λεγομεν Plat. 30, p. 182.

Κεφαλαιουσθαι II, 7.

Κιναν. κινουμενος κινήσειν αἶδιον II, 2. ουρανοῦ κινουμένου II, 3. ἥλιον τε κιναν και σελήην VI, 12. αυχένα κινασθαι VI, 12. κινασθαι πιφυκει II, 6. κοσμος κινεται II, 3. φυσεις κινᾶται VI, 16. κινήθεν ἕτερον ὑφ' ἑτέρου VI, 12. ἑκαστον κινήθησεται σχημα VI, 13. αστρων, ἡλιου τε και σελήνης κινουμένων V, 9. cf. vi, 14. 15. cet. Confunditur cum διαν VI, 17. Ceterum conf. *Irm.* ad Herodian. I. 4, 1. p. 88.

Κίνημα VI, 21.

Κινήσις I, 4. II, 2. 10. V, 10. II. VI, 12. 13. cet.

Κληθρη VI, 27.

Κλωμα. κ. βορσων II, 4. κ. νοτιον II, 4.

Κλωθων VII, 4.

ΚΛΩΘΩ VII, 4.

Κνημῖς VI, 17.

Κοίλος. εν νεφῃ κοιλῳ IV, 20. εις τὰ κοίλα IV, 28.

Κοιλωμα IV, 27.

Κοινωνία VII, 1.

Κόλπος. εν τοις κόλποις εχων VI, 13. — μεγαλους περιλαμ-
βανων κόλπους ὁ ὠκεανος III, 6. Ινδικος κ. III, 8. Περσικος
κ. III, 8. Γαλατικος κ. III, 8. Αἰθιοβικος κ. III, 9. 10.
αἰνῆμοι ἐκ κόλπων διεξερττοντες IV, 11.

Κομην. γη φυτοῖς κομῶσα παντοδαποις V, 12. Theocrit. VII,
9. χλωροῖσιν πεταλοῖσι κατηρεφει κομῶνσάα.

ΚΟΜΗΤΗΣ IV, 22. κομηταις II, 9. IV, 19. cf. Hero-
dian. I. 14, 1. ibique *Irm.* p. 585. seq.

Κομῆν VI, 17. vbi iota subscr. ab E. et B. omittitur, sed
inale. *Irm.* in exc. ad Herodian. I. 1, 9. p. 777. osten-
dit, Iota huic vocabulo et aliis, e. c. ἡσυχῆ, σπονδῆ,
omnino adscribendum esse.

Κοπή IV, 7.

Κοπτεσθαι IV, 30.

Κορυφαίος VI, 15. 24.

Κορυφή. ακροτατη κορυφή VI, 4. πολος ὑπερ κορυφῆν ἰν II,
4. Virgil. Georg. I, 242. Hic vertex nobis semper
sublimis.

Κεσμα

I N D E X

- Κόσμων. πεποσμησθαι V, 8.
- Κόσμος II, 1. VI, 11. 12. κ. εν κυκλω περιτρεφεται II, 3. κ. σφαιροειδης II, 3. κόσμου διαμετρος II, 4. κόσμος ὅλος III, 4. κόσμου συμπαντος συστάσις. τον συμπαντα κοσμον V, 6. ὁμοιοια του περικαλλεσταιτου κόσμου V, 7. περι κοσμου λεγων VI, 1. του κόσμου κυριωτατον VI, 1. κατω τονδε τον κοσμον VI, 3. το τεταγμενον απο του κοσμου λεγομενον πεποσμησθαι V, 8. κόσμον ενωμεις το συμπαν, αλλ' ουκ αποσμιαν ονομαστας αν VI, 14. κόσμος πολιτειας VI, 18. Inde conf. *Igm.* ad Herodian, I. 2, 3. in exc. p. 788.
- Κουφίζαν V, 13.
- Κουφοι. βαρεα κουφον μινον V, 6. βαρεα προς τα κουφα V, 7.
- Κραδία. εξ ἱερης κραδιης VII, 2.
- Κρανος VI, 17.
- Κρασις VI, 25. γραμματικη κρασιν ποιησαμενη V, 4. Cum hac fest. cf. omnino Plat. in Tim. p. 384. Πυρρόν δε, ξανθου τε και φαιου κρασις γιγνεται — Φαινον δε, λευκου τε και μελανος. το δε Ωχρον, λευκου ξανθῷ μεμιγμενον. λαμπρον δε, λευκῷ ξυνελθον, και σε μελαν κατακορος εμπίσση, Κυανειν χρωμα αποτελεσται. κυανου δε λευκῷ πεκρανυμενου, Γλαυκον· πυρρόν δε μελανι, Πρασιον. — των εναντιωτατων αρχων κρασις , 6.
- Κρατηρ VI, 22.
- Κρατην V, 13.
- Κρατιστος. Θεος κρατῆ κρατιστος VI, 19.
- Κρατός VI, 17.
- Κρατων I, 3. V, 8. VI, 26. κραττον ουν ὑπολαβαν VI, 6.
- ΚΡΗΤΗ III, 5.
- ΚΡΗΤΙΚΟΣ. Κρητικον πελαγός III, 7.
- ΚΡΟΝΟΣ. Κρονου τε και χροου λεγεται, cf. Θεος, VII, 1. Macrobi. Sat. I, 22. *Saturnus ipse, qui auctor est temporum, ideo a Graecis immutata littera κρονος, quasi χρονος, vocatur.* Add. Dion. Hal. I, 38. — Κρονου κνικλος II, 8. cf. I, 14.
- Κρυπταν. παντας κρυψας VII, 2. εν τη γη ὕδρων πεκρυμμενων IV, 30.
- Κρυσταλλος. κ. αθρον ὕδωρ, εξ αἰθριας πεπηγες. Thucyd. III, 23 p. 204. κρυσταλλος τε γαρ επεπηγα.

I N D E X

Κυβερνήτης VI, 24.

Κυβος VI, 13.

ΚΥΚΛΑΔΕΣ III, 5.

Κυκλος. πόσμος εν κυκλῳ περιστρέφεται II, 3. Cleomed. II, p. 260. κυκλῳ περιστρέφεται. κυκλος ἑγκαρσιος II, 6. κυκλος Κρόνου cet. II, 8. cf. VI, 14. εν ἑτεροῖς καὶ ἑτεροῖς κυκλοῖς V, 61 εν κυκλοῖς ἰδίαις VI, 16. κυκλου περιφέρειαν IV, 26.

Κυκλοφορεῖν II, 3. 5.

Κυκλῳ II, 2. IV, 9. 10. IV, 21.

Κυλιανδρος VI, 13.

Κυμα. κυματων επιδρομαί IV, 31. VI, 22: κυματων αῤῃς IV, 32.

Κυνηγεσία. στρατηγοὶ κυνηγεσιῶν VI, 9.

Κυπαρισσος VI, 27.

Κυρβεις VI, 26. Plutarch. in Num. cap. XXII. p. 184. ed.

Tub. — τας ἱερας βιβλους, ὡς ἐγραψατο μεν αὐτος, ὡς περ οἱ τῶν Ἑλλήνων νομιμάτῃ τους κυρβεις. Idem in Solon. cap. XXV. p. 230. Ἰσχυρὸν δὲ τοῖς νομοῖς πῶσιν ἐπὶ ἑκάτῃ ἐνιαυτοῦς ἔδωκε, καὶ κατεγράψαν αἱ ξυλιντοὺς ἀξονας, ἐν πλαταιαῖς περιέχουσι στρεφόμενους. ὧν ἐτι καὶ ἡμᾶς ἐν Πρυτανείῳ λαψάνα μικρὰ διεσώζετο, καὶ προσηγορευθῆσαν, ὡς Ἀριστοτέλης φησὶ, κυρβεις, καὶ Κράτινος ὁ κωμικὸς ἀρῃα πονᾷ

Πρὸς τοῦ Σολωνος καὶ Δρακοντος, οἵσι νυν

Φεγγουσὶν ἤδη τας κῆχους τας κυρβεῖς.

οἱοὶ δὲ φασὶν ἰδίαις, ἐν οἷς ἱερὰ καὶ θυσίαι περιέχονται, κυρβεις, ἀξονας δὲ τοὺς ἄλλους νομομασθαι.

Κυριος. κυριωτάτος VI, 1.

ΚΥΡΝΟΣ III, 5.

Κυνος VI, 13.

ΚΩΡΤΚΕΙΟΣ. Κωρυκαῖον ἄντρον I, 3.

Λ

Λαγχάνειν. μέσσην κοσμοῦ ἀληχε γῇ II, 2. τὴν ἀνατάτῃ καὶ πρώτῃν ἰδρὰν αὐτὸς ἐλαχεν VI, 4. Aeschyl. Prom. 48. Ἐμπας τις αὐτὴν ἄλλως ὠφελεν λαχάν, vbi cel. Schützio λαγχάναν est simpliciter accipere, non sortitione accipere p. 27. ΛΑΙΛΑΨ

I, N D E X

ΛΑΙΔΑΨ IV, 15.

ΛΑΜΠΑΣ IV, 23.

Λαμπαν. πνευμα λαμψαν IV, 17. λαμπομενος II, 10.

Λαμπρος. λαμπροτερος II, 10.

Λαμπροτης IV, 21. V, 10.

ΛΑΧΕΣΙΣ VII, 4.

ΛΕΒΑΔΙΑ IV, 26.

Λεγαν. λεγω δε I, 3. IV, 17. V, 2. λεγω V, 2. 6. λεγω δε V, 1. VI, 26. λεγεται III, 7. IV, 17. VII, 1. 2. νυν λεγωμεν IV, 1. 4. 9. 12. περι ης λεγαν νυν ουκ αναγκασαν IV, 9. λεγονται IV, 11. 18. 29. 32. λελεκται III, 5. V, 13. την Αναγκην ουκ αλλο τι λεγεσθαι VII, 3. το τετακμενον απο του κοσμου λεγομενον V, 8. περι κοσμου λεγων IV, 1. ως και α λεγομεν VII, 1. ωσπερ α ποιητας λεγουσι VII, 1. οι Ετησιας λεγομενοι IV, 14. παταγον, βροτην λεγομενον IV, 16. add. III, 6. VI, 9. 14. 20. et vid. καλαν.

Λεπτομερης II, 9. IV, 2. Cleomed. II. p. 248. λεπτομερησ σωματων φυσης.

Λεπτος IV, 5.

ΛΕΣΒΟΣ III, 5.

Λευκος. λευκον χρωμα V, 4. λευκη αιγλη VI, 21.

Ληξίς VII, 4.

ΛΙΒΟΝΟΤΟΣ, IV, 13.

ΛΙΒΟΦΟΙΝΙΞ IV, 13.

ΛΙΒΥΗ III, 10. cf. Sallust. Jug. cap. 18. et 19.

Λιδος VI, 20.

Λιμνη III, 6.

Λιμνη III, 8. ανεμοι εξ λιμανων IV, 11.

ΛΙΠΑΡΑ IV, 25. Ibi dictis adde, quae scripsit Schönb. ad Frontin. Strat. III. 1, 31. „*Lipara* vna erat Aeoliarum insularum, eaque maxima, vnde reliquae omnes *Liparae* adpellatae fuerunt. Disputarunt viri eruditi, an *Liparae* quoque multitudinis numero pro *Lipara*, vna nimirum insula, dicatur. Id vero diferte probat Stephanus in voc. Λιπαρά. Λιπαρά μεγιστη των νησων των Αιολων. — λεγεται και πληθυντικως. Sic ap. Flor. II. 2, 9. *Victor ergo apud Liparas*, vbi vid. Duck. Quod vero recte monet. Oudend, saepe incertum est,

I N D E X

utrum scriptores per *Liparas* intelligant omnes illas insulas, an vero unam illam, cui proprie nomen *Lipara* competit.“

ΔΙΨ IV, 12. 13.

Λογισμός VI, 16.

Λογος. πολλος λ. III, 2. αρχαιος λογος, και πατριος VI, 2. παλαιος λ. VII, 5. καταβαλλεσθαι λογον VI, 3. ως λογος VI, 8. εχσ λογον ο Θεος εν κοσμῳ VI, 21, καθ' ἐν λογον VI, 22.

Λοιπαν. λ. δη VI, 1.

Λοιπος. λοιπα εργα VI, 17,

Λοφος III, 9.

Λοχωγος VI, 17.

Λοχος VI, 17.

Λυσιν. αγαλμα λυσιν VI, 20,

M

Μαθησις VI, 1.

ΜΑΙΩΤΙΣ III, 7. 8.

Μακαριος. VII, 8.

Μακρος. μακροι φθογγοι V, 4.

Μαλα VI, 21.

Μαλακος. μαλακας ψευδας διασπαρη IV, 6.

Μαλιστα I, 1. III, 3. 9. IV, 17. VI, 4. 6. 10. 17.

Μαλλον VI, 5. 6. 11.

Μεγαλοπρεπες VI, 7. Plato de Rep. II. p. 216. ικανως και μεγαλοπρεπες θυσιν τε και ανατιθεναι.

Μεγαλοτεχρος VI, 12. Vid. ib. var. left.

Μεγας. νησοι μεγαλαι III, 5. μεγας βασιλευς VI, 7. 10. 11. ταχισι μεγαλοις VI, 8. των εν κοσμῳ μεγιστων I, 3. των μεγιστων ιστορικ I, 4.

Μεγεθος. δια το μ. I, 1. ποταμου μ. I, 3. κοσμος μεγαθς πανυπερωτος V, 10. πασα τα μεγαθη IV, 8.

Μεζων II, 7. III, 4. 5. επι των μεζωνων V, 7. ὑψ' του μεζονος πολως VI, 26. ογκοι μεζονς IV, 8.

ΜΕΙΛΑΙΧΙΟΣ sc. Zeus VII, 1.

Μεμενσθαι. σιλητη μεμουμνη VI, 14,

Μελις

I N D E X

- Μελαι. μελανα χρωματα V, 4.
 Μελλαν. το μελλον VII, 4. κατὰ τὸ μελλον VII, 4.
 Μεμερισματος VI, 26.
 Μεν IV, 14. V, 12. VI, 3. 21. cet. μεν γαρ V, 4. 7. VI, 3. 7. 8. 14. μεν ουν VI, 2. 4. οἱ μεν — οἱ δε VI, 9. παντα μεν — π. δε VI, 9. III, 5. IV, 14. VI, 10. cet.
 Μεριζεσθαι. μεμερισθαι VII, 3. μεμερισματος VII, 4.
 Μερμερος μερμερα ῥεζων VII, 2. vbi supple *εργα*, vti recte monet *Franzius* ad Phleg. Trall. p. 41. „dicuntur eiusmodi facta, quae deliberato, follicito animo et anxia cura eduntur.“
 Μερος. κατὰ μέρος II, 6. IV, 12. ἕκτα μέρη II, 7. πολλὰ μέρη IV, 27. VI, 22. ἐπὶ μέρους IV, 33. V, 9. 13. μέρος κόσμου V, 8. ἐν τῶν μέρων VI, 10. παντα τὰ μέρη VI, 12. αἱ ἑκατέρον μέρος VI, 20. πρὸς ἰσὺ μέρη VI, 22.
 Μεσαιετος III, 3.
 Μεσημβρια. Νοτοί, οἱ ἀπ' μεσημβρίας IV, 12.
 Μεσημβρινοί IV, 13.
 Μεσος. μεσος κυκλος II, 6. μεσοι τοῦ κόσμου II, 2. μεσὴν τὴν γῆν II, 4. ἐν μεσοῖς πηλαγῶσι IV, 32. λιθοί, οἱ μεσοὶ πελάγεσι VI, 20. ἐν μεσῇ τῇ ασκίδι VI, 20. — Ζεὺς μεσση VII, 2.
 Μεστος. μεσθα ταραχῆς VI, 5.
 Μετα. μ. βίαις IV, 27. 30. μετα βρομοῦ IV, 29. μ. ῥαστωνῆς καὶ ἀπλῆς κινήσεως VI, 12. cet. μετ' ἑκατό VI, 4.
 Μεταβολη. μ. αἰ ἑδωρ IV, 7.
 Μεταδίδουαι I, 2.
 Μεταθεσις VI, 26.
 Μετακινεσθαι VI, 22.
 Μεταλαμβάναν VI, 5.
 Μεταξύ III, 10. IV, 13. VI, 16.
 Μεταρσις VI, 13.
 Μετενεαι. μ. ἱστορικῶν I, 4. cf. *Herodian.* I. 13, 17. ibiq. *Leism.* et *Irm.* p. 583.
 Μετοχος VII, 5.
 Μετρον V, 11.
 Μετρον V, 9.
 Μεχρι II, 8. VI, 10.
 Μεχρὶς VI, 12.

I N D E X

- Μηδαις. μηδεν αυτων V, 7.
 Μηκας IV, 22. VI, 14. *μ.* οικουμένης III, 9.
 Μηλεκ VI, 27.
 Μην IV, 14. *cet.* και μην V, 10. 13. VII, 1.
 Μην. *ας* μηνος αποτελεσμα V, 9. *εν* μηνι VI, 14.
 Μηρινθος VI, 12.
 Μητηρ, γη, μητηρ παντοδαπων ζων II, 2.
 Μηχανασθαι V, 6. Herodian. I. 10, 10. *μηχαναται* τοιονδε
τι, vbi vid. *Irm.* p. 401. cf. Xenoph. Agef. II, 5. et 25.
 Μιγνυσαι. μουσικη οξαις αια και βαραις, μακρους τε και βρα-
 χας φθόγγους μιξατα V, 4. *ξηρου* εγρω, *θερμον* δε ψυχρω,
βαιρα τε κουφον μιγεν V, 6.
 Μικρος. θεωρια μικρα I, 3. cf. *Irm.* in exc. ad Herodian.
 I. 1, 3. p. 763. *κατα* μικρον III, 6. *μικρας* νησαι III, 9.
α κα *μικροτερον* VI, 20.
 Μικροψυχια I, 3.
 Μιμισθαι. τεχνη την φυσιν μιμουμενη V, 4.
 Μιξις IV, 14.
 Μοιρα III, 10. — Μοιρα VII, 3. Μοιραι VII, 4. *περι*
τας Μοιρας VII, 4.
 Μορος. *πρωσιν* μωρη IV, 31.
 Μουσικη V, 4. Add. *Irm.* ad Herodian. I. 9, 4. p. 341.
 Μυδρος IV, 25.
 Μυδας VII, 4.
 Μυκημα. *μ.* γης IV, 30. Aeschyl. in Prom. 1070. *βροντης* μ.
 ΜΥΚΗΤΙΗΣ. μυκητιας σασμοι IV, 29.
 Μυριοι. *μ.* γνωφων II, 10. *χλοαις* μυριας III, 1. *μυριας*
ιδιαις V, 12. VI, 16.
 ΜΥΡΤΩ. ΟΣ. Μ. *πελαγος* III, 7.
 Μυχαιτατος III, 7.
 Μυχιος IV, 27.
 Μυχος. *μυχοι* ποντου III, 10.

N

- Ναμα III, 4. IV, 2. 25. v, 12. cf. *Irm.* ad Herodian, I.
 6, 5. p. 195 seq.
 Ναυς. *εν* νηι VI, 24.

Νεμισκος

I N D E X

- Νεανίσκος VI, 23.
 ΝΕΙΛΟΣ III, 10.
 ΝΕΜΕΣΙΣ VII, 3.
 Νεμισθία VI, 27.
 Νεω. εκ νεων και γεροντων V, 2.
 Νεοχμαν VII, 1.
 Νεοχμωσις V, II.
 Νευαν VII, 3.
 Νευροσπαστης VI, 12.
 Νεφέλη VI, 22.
 Νεφος IV, 6. νεφη II, 10. IV, 3. νεφους εκπισμος IV, 6.
 νεφων πεμπυνωμετων IV, 7. Sic νεφων αθροισθεντων apud
 Herodian. I. 14, 4. κατα εηξιν νεφους IV, II. εν
 νεφει παχες τε και νοτερη IV, 16. πλημματα του νεφους
 IV, 16. νεφους εκρηξις IV, 17. εν νεφει νοτερη και χοιλη,
 και συνεχε IV, 20.
 Νηκτος VI, 13.
 Νημα VII, 4.
 Νησος III, 2. 4. νησοι σταλικαι III, I. νησων αι μεν μεγαλαι,
 αι δε ελαττους III, 5. νησοι εντος ουσας III, 5. νησα
 αξιολογοι III, 5. ν. μεγασται III, 9. νησους εξακρατους
 III, 10. ν. Αιολου IV, 25.
 Νιφετος IV, 7, 8.
 Νοαν II, 4. Cum quo loco conf. Cleomed. I. p. 168.
 αν επιρησωμεν ευδαιαν απο του ηλιου ηκονσαν επ' ακρον.
 Νομιμοι. δημοδοικαι νομιμοι VI, 25. νομ. εξουσια VI, 25.
 Xenoph. H. G. V. 2, 23. αρχαιον αναι νομιμον. et in
 Agef. II, 16. οικoi τα νομιμα μεν αρχαι, τα νομιμα δε
 αρχισθαι. Plat. de Rep. II, p. 209. νομιμον τε και
 δικαιον.
 Νομιστεον VI, II,
 Νομος VI, 24. χρησεις νομων VI, 18. πολεις νομος VI, 25.
 νομος ισοκλινης VI, 26. νομος θαος VII, 5.
 Νομος, πασχηται VI, 13.
 Νοσωδης V, 13.
 Νοτεροι. το νοτερον V, II. νοτερη ανθυμιασις IV, 3. εν νε-
 φει νοτερη IV, 16. 20.
 Νοτιζεσθαι. εκ νοτοτισμενης γης IV, II.
 Νοτιος IV, 24. VI, 15. νοτερον κλιμα II, 4,

I N D E X

ΝΟΤΩΣ IV, 13. Νοτοι IV, 12, 13, 14.

Νους I, 2.

Νυμφη VII, 2,

Νυξ. ἡμέρας τε καὶ νυκτός V, 9. ἡμέραν καὶ νυκτὶ VI, 15.
ἡμέρᾳ καὶ νυκτὶ VI, 14.

ΝΤΕΣΑ I, 3,

Ξ

ΞΕΝΙΟΣ sc. Ζεὺς VII, 1,

ΞΕΡΞΗΣ VI, 7. II.

Ξηρος. το ξηρον III, 4. αναδυμιναις ξηρα IV, 2. 3, 9. αἱ
αρχῶν ξηρῶν V, 1. ξηρον ὕψος μίγαν V, 6.

Ξυνεχής. αἱ τὰ ξυνεχῆ VI, 12,

Ξυνεπεσθαι VII, 5.

Ο

Οὔκως IV, 8. cf. *Barl. ad Lucian. Tim. p. 89.d*

Ὅλος I, 2. VI, 13.

Ὅδι VI, 21.

Οἶκος. ο. ευμαρσία VI, 13. ο. δικαστήρια VI, 25. ο, τῶν
IV, 27. γίνεταί τὰ οἶκα VI, 17. ο. σπέρματα VI, 26.
cf. VII, 4. Thuc, VII, 61. οἶκα πόλεις. Xenoph. H. G.
II, 4, 20. ο. χωρᾶν.

Οἶκος VI, 13.

Οἰκητήριον H, 2. III, 4.

Οἰκονομεῖν VI, 25.

Οἶκος. αρχῶν οἶκον VI, 7. ἐπεχῶν βασιλεὺς οἶκον VI, 8. οἶκος
εἶχον VI, 18.

Οἰκουμένη III, 2. 5. 8. 9. πλατὺς οἰκουμένης III, 9. μήκος
ο. III, 9.

Οἰκτιζέειν I, 3.

Οἰσθαι. οἶμας I, 4. VI, 26, VII, 3.

Ὀἶονες VII, 3.

Ὀῶν. οὐχ ὀῶν τε ἢ τῷ σώματι I, 2. καὶ ὅσον ὀῶν τε ἢ I, 2.

Ὀῶν. ὀῶν ἀστρου ῥήσις IV, 22. cf. VI, 7. 21. ὀῶν ἰστέρας
VI, 7. ῥῆσι γίνεταί VII, 21. cf. I, 3.

Οἰχισθαι

I N D E X

- Οικισθῆαι VI, 13.
 Οικονομὸς VI, 19.
 Ολιγος, κατ' ὀλιγον III, 8. ελιγμὸς ἡσέει III, 9.
 Ολοκαυμένης VI, 21.
 Όλος, ὅλην τέχνην V, 4. τῶν ὅλων συστάσεις V, 6. cf. V, 9.
 VI, 1. ὁ, ουρανὸν V, 6. τῶν ὅλων ἀρμονία καὶ σωτηρία VI, 21.
 ΟΛΑΤΜΠΙΑΣ IV, 12.
 Ολυμπος VI, 21.
 Ομβροί IV, 6. cf. VI, 21. ομβροί II, 10. IV, 3. V, 13.
 VI, 21.
 ΟΜΗΡΟΣ VI, 21.
 Όμιχλη IV, 4. ἑμιχλαί IV, 3.
 Ομικα I, 2.
 ΟΜΟΓΝΙΟΣ sc. Ζεύς, VII, 1.
 Όμοιος, τρομὴ πάντες ὅμοιον IV, 29. ὅμοια διαθεσεις V, 2, ἐκ
 τῶν ὁμοίων V, 3. δια τῶν ὁμοίων V, 3.
 ὁμοιοταχῆς II, 6.
 ὁμοιοτῆς IV, 23. τῶν πάντων ὁμοιοτῆτες IV, 23.
 ὁμοιωίς IV, 26. V, 12. VI, 5. 12. οὐκ ἐστὶ ὁμοιωίς III, 7.
 ὁμολογῶν V, 6.
 ὁμολογία V, 7. ὁ, τῶν στοιχείων V, 7.
 ὁμονοίᾳ V, 7. πολιτικὴ ὁ, V, 2. πρώτην ὁμονοίαν V, 3. ὁ, τοῦ
 κόσμου V, 7. αἱ ὁμονοίᾳ ἀγα το πάν V, 11.
 ὁμου VI, 13. 25.
 ὁμοφυλός V, 3. vid. *Intm.* ad Herodian. I. 4, 3. p. 95
 seq.
 Ὀμφαλός VI, 20.
 Ὀνομα VII, 1.
 Ὀνομαζάν II, 2. III, 4. 5. IV, 7. 18. VI, 4. 9. 14. VII, 1.
 Ὀντως I, 1. VI, 3. 19. 20. 25.
 Ὄξυς, κατ' ὀξυαίς γωνίας IV, 28. ὀξυς φθογγεύς V, 4; ἐν
 φωναίς ἐξυτερεαίς VI, 15. ἐξυτατός V, 19.
 Ὄξυτης II, 9.
 Ὀπερ III, 2. VI, 18. 24.
 Ὀπισω VI, 15.
 Ὀπισσω VI, 19.
 Ὀπείσος IV, 14.
 Ὀπου VI, 24.

I N D E X

- Οπωρη VI, 27. Vid. *Irm.* ad Herodian. I. 6, 3. p. 193.
 ὅπως V, 2. VI, 24. ὅπως δηποτε VI, 3.
 ὄρεν. ψυχή τοις αυτοῖς ἐργαῖς ὄρωται VI, 18. ὄρωμενος
 IV, 17,
 ὄρατος IV, 17.
 ὄργανον VI, 12.
 ὄρθος. κατ' ὀρθὰς γωνίας IV, 28. μίγην ὀρθὸν περιφέρει V, 6.
 ὄρῳσαν II, 8. Thucyd. II, 57. p. 270. εἶδε τῇ Ἰωνίᾳ καλῶς
 ὀριζόμενοι.
 ὄρη. πύρος δ. VII, 2.
 ΟΡΝΙΘΙΑΣ. Ο. ἀνεμοὶ IV, 14. In lex. rust. Gefneri:
 „Diffensum scriptorum circa Ornithias indicat, et com-
 ponit Io. a Wower, de Polymath. c. II. p. 84 seq.“
 ὄρος. ὄρους κάλλος I, 3. ὄρεσι ὑψηλοῖς III, 1.
 ὄρος III, 10. ἀπο τῶν ὄρων σκαλὶ τῶν ἀνῶ VI, 21.
 ΟΡΦΙΚΟΣ. ἐν τοῖς ὀρφικοῖς VII, 2.
 ὅς. ἦν τινα V, 9. οἱ μὲν — οἱ δὲ VI, 9. cet.
 ὅσος. κατ' ὅσον I, 2. VI, 24, τοσούτων — ὅσος VI, 10.
 ὅσα — ὅσα VI, 19.
 ΟΣΣΑ I, 3.
 ὅστις IV, 9.
 ὅταν IV, 15. 16. 17. 30. cet.
 ὅτι γ, 2. 7. cet.
 ὅτιον I, 3.
 ὀτρυνεσθαι VI, 17.
 οὐ VI, 3. οὐ μὴν VI, 3. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ VI, 5. οὐ ποτε
 VI, 22. οὐ κακῶς VI, 22. VII, 1.
 οὐδαμῶς VI, 18.
 οὐδε VI, 7. cet.
 οὐδαίς, οὐδεμία φυσίς VI, 2. οὐδεμία διορθώσις VI, 26, οὐδὲ
 ἐπιτεχνήσεως VI, 12.
 οὐδεποτε I, 3. IV, 24.
 οὐκ V, 3. cet. οὐκ ἀν VI, 7. οὐκ ἄλλο τι VII, 3.
 οὐλος V, 5.
 οὐλημπος VI, 21.
 οὐν VI, 6. 21. cet. οὕτως οὐν V, 6. VI, 12. μὲν οὐν VI,
 2. 4. ὅταν οὐν VI, 16.
 ΟΥΠΩ IV, 7.

Ουρανίος

I N D E X

- Οὐρανός. ο. τοπος I, 2. ουρανιον χωρον I, 2. ουρανιος Zeus VII, 1. τα ουρανια VI, 22.
 Ουρανός II, 2. VI, 21. ο. σφαιροειδης II, 3. ουρανου ουσια II, 5. ουρανου συστασις V, 6. τον ολον ουρανόν V, 6. ταξις κατ' ουρανόν V, 9. εξ ουρανού V, 11. VI, 22. εν ουρανό VI, 6. ο. ευρυς VI, 22. παντα ουρανόν VI, 12. συμπατος ουρανού VI, 4. 14. cf. 15. εις τον ουρανόν VI, 22.
 Ουτε VI, 3. ουρανου και αστρων ουσια II, 5. λεπτομερής και φλογώδης ουσια II, 9. εμψυχος τε και γονιμος ουσια IV, 9.
 Ουτε VI, 21. ουτε — ουτε VI, 18. 21.
 Ουτος V, 7. VI, 3. 4. 21. cet. ταυτο δε ταυτο V, 5.
 Ουτω IV, 25. VI, 17.
 Ουτως V, 6. VI, 12. 14. 26. cet.
 Ουχ I, 2. V, 3. cet.
 Ουχί V, 5.
 Οφθαλμος VI, 12. δι' οφθαλμών VI, 3.
 Οχη VI, 27.
 Οχυρον VI, 8.

Π

- Παγετώδης II, 10. V, 13.
 Παγος, παγοι V, 13. παγων ιδεαι IV, 3.
 Παθητης II, 9. 10.
 Παθος IV, 1. 27. 29. 33. V, 12. VI, 16. 19. 22. VII, 1. Add. *Leism. et Irm.* ad Herodian. I. 12, 1. p. 470. et ad I. 12, 16. p. 517.
 Παιον VI, 25. cf. Xenoph. H. G. II, 4, 10. p. 96. vñā est Schlachtfang.
 Παιλα V, 1.
 Παιλαος. π. λογος VII, 5. παλαιων τινες VI, 3.
 ΠΑΛΑΜΝΑΙΟΣ sc. Zeus VII, 1.
 Παιον III, 6. 8. VI, 12. cet.
 ΠΑΛΜΑΤΙΗΣ. παλματιας σπασμοι IV, 29.
 Παμφαης. π. ήλιος VI, 15.
 ΠΑΜΦΤΑΙΟΣ. π. πελαγος III, 7.

I N D E X.

- Πανηγυρις VI, 25. Xenoph. H. G. VI. 4; 30. διενεστο γὰρ
ὡς εἶπασιν, καὶ τὴν πανηγυρίαν τῷ θεῷ καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτοὶ
διατίθενται.
- Παντοκράσις IV, 2. 26.
- Παντέλως IV, 18. Ill. Schütz. ad Aeschyl. Prom. 446. p.
93. „πάντελως non est *uniuersim*, sed *prorsus*.“ Xenoph.
H. G. VI. 3, 9. αὐτοὶ δὲ (sic ibi, non *te* est legendum,
vt iam coniecit *Morus* et recepit *Schneider*) ἐν Ὀηβόμοις
παντέλως ἀδυμῶς ἔχοντες ἀπὸ ἡλθον.
- Πάντη II, 2.
- Παντηδάποιος. π. ζῶα II, 2. Φυτοὶς παντοδαποὶς V, 12. παντο-
δαποις ἰδίας VI, 12. Xenoph. in Ages. 1, 26. παντοδαπὸν
ὄπλων. Herodian. I. 7, 11. εὐφημίας παντοδαπῆς, vbi.
conf. *Irm.* p. 261.
- Παντοδαπῶς II, 10.
- Παντοῖος. π. ἀνέμοι V, 11. ζῶα π. apud Herodian. I. 14, 2.
- Πανυπερτατός V, 10.
- Παρα. παρ' ἱερέων VI, 12. παρ' ἡμῖν VI, 12. 21. παρὰ τῷ
σκοταφ' Ἡρακλεῶν V, 5. παρὰ τὰ τῶν διαστημάτων μήκη
VI, 14.
- Παραβαλλάν VI, 20.
- Παραδόξος V, 11.
- Παραλίπαιν VI, 1.
- Παραλληλῶς VII, 1.
- Παραπλησίος IV, 19.
- Παρατρέσκαι VI, 23.
- Παρατρέψις IV, 22.
- Παραχρημα IV, 22.
- Παραγγυῶν VI, 17.
- Παραμπτώσις V, 13.
- Παρεξέειδαν. παρεξεδῆν πένυμια IV, 27.
- Παρερχέσθαι. τὰ παρελθόντα VII, 4.
- Παρεχάν V, 13. παρεχομένα VI, 27.
- Πᾶς. διὰ τοῦ πάντος VI, 12. τὸν πάντα οὐρανὸν VI, 12. ἐκ
πάν ὀνίκασθαι VI, 5. πάντα μὲν, πάντα δὲ VI, 9. ἐκ
πάντων V, 5. 13. ἐκ Θεοῦ πάντα VI, 2. πάντα τὰ μέρη
VI, 12. τὰντα πάντα V, 13. VI, 3. VII, 5. τοῦ κόσμου
το παν III, 3. ὡς δὲ το παν σπαν IV, 33. ἐκ πάντων ἐν,
ὡς ἐξ ἑνὸς πάντα V, 5. γῆν πᾶσαν V, 6. διὰ πάντων V, 6.
τῷ

I N D E X

- τῇ παντὶ V, 6. καλὸν παν V, 8. αἱ ἑμμοίαι ἀγα το παρ
 V, II. παντὰ τὰ καινουργούμενα VI, 10. cet.
 Πασχῶν. τούτο δὲ παθεῖ I, 2. τούτο δὲ πασχέουσι I, 3. νηστ
 πεποιθῶσι III, 2.
 Πατῆρος IV, 16.
 Πατρίος. π. λόγος VI, 2. πατρίος sc. Ζεὺς, VII, 1.
 Παχὴν IV, 5. παχύνει II, 10.
 Παχὺς IV, 6. πνεύσεις τοῦ παχέος IV, 11.
 Πάχυναν. πεπαχυσμένους IV, 6.
 Παχὺς. ἐν νεφί παχὺς IV, 16. παχύτερος IV, 4.
 Πίετος. ζῶων πίετων φύσις V, 11.
 Παιδισθῆναι VI, 27.
 Πελαγός. π. ἐξω τῆς οἰκουμένης III, 6. νησὶ περιβρεομένης
 μεγάλοις πελάγεσι III, 5. τρία ποῖα πελάγη III, 7. ἐν
 μέσσις πελάγεσι IV, 32.
 Πενθῆ V, 2.
 Πεκασίς. καρπῶν πεκασίς VI, 16.
 Πεκῆγας. ὕδωρ πεκῆγος IV, 5. ὄρεος πεκῆγος IV, 5.
 ΠΕΠΡΩΜΕΝΗ VII, 3. cf. Aeschyl. Prom. 561—518.
 Πεκτασθῆναι IV, 21.
 Περαιναν VII, 5. περαινομένη σωτηρία V, 13. περαινοτάς δ
 μύθος VII, 4.
 Περαιν III, 9.
 Περαις. περαιτά κόσμου II, 4. ἐκ περαιτῶν τῆς ἀρχῆς VI, 10.
 ἐν περαισιν ἰδίαις VI, 16.
 Περαιτῶν. πεπεραιτωμένων II, 2. ἀρχὴν περαιτωμένην VI, 10.
 περαιγωγῆς περαιτωμένης VI, 14. πεπεραιτωσθῆναι VII, 3.
 Περαι. π. τῶν ἐν γῇ παθῶν νυν λεγόμεν IV, 1. περὶ τῆς τῶν
 ὅλων αἰτίας απαν VI, 1. περὶ συμπαντος φροσῆν VI, 17.
 περὶ Θεοῦ διακοσῶσθαι VI, 19. ἱστορεῖται περὶ Ἑλλήνων IV,
 31: περὶ τὰς μοῖρας VII, 4.
 Περιάγων VI, 12. 24.
 Περιάγωγη II, 2. VI, 14.
 Περιωσαν VI, 20.
 Περιωστος IV, 21.
 Περιβλύσαν V, 12.
 Περιβόλος VI, 8. 9. cf. Herodian. I. 6, 14. *ibid.* *ἱστῶς*
 p. 601.
 Περιγινέσθαι VI, 3.

Περιχῶς

I N D E X

- Περιεχεν.** φυσικῶν, τῶν ἐν τούτοις περιεχομένων II, 1. cf. II, 7. III, 4. 10. VI, 14. ἐν τῇ περιεχοντι VI, 16. Aristotel. Meteor. I, 3. p. 731. C. ἐν τῇ περιεχοντι κόσμῳ τὴν γῆν.
Περικαλλης. περικαλλεστάτου κόσμου V, 7.
Περικατάπλεμψανεν. περικατάληφθέντων VI, 23.
Περικλυζέσθαι III, 2.
Περιλαμβάναν. μεγάλους περιλαμβάνων κόλπους III, 6. περιέειληφθαι II, 7.
Περιξ III, 10.
Περισχεν. γῆ περιεχουμένη ζωῆς V, 12.
Περιπνέσθαι V, 13.
Περιζέειν. αἰκουμένη ὑπο τῆς Ἀτλαντικῆς θαλάσσης περιβρέτουμένη III, 2. νῆσοι, περιβρέτουμένοι μεγάλους πελάγεσι III, 5. ὠκεῖαν, περιβρέτων ἡμᾶς III, 6. cf. III, 8. 10.
Περίσπεφανουσθαι III, 9.
Περίστρεφασθαι II, 3. τὸ περιστρέφόμενον VII, 4.
Περιτιθεσθαι VI, 17.
Περιφέρειν. κυκλου περιφέρειν VI, 20.
Περίφερης. ὁδὸν περιφέρει μέγαν V, 6.
Πέρσεια VI, 27.
ΠΕΡΣΙΚΟΣ. π. κόλπος III, 8.
Πετέσθαι. πετοόμενον VI, 13.
Πετρα IV, 28.
Πη. πῃ μὲν — πῇ δὲ III, 6. vbi R. τῇ. Eadem confusio exstat ap. Demetr. de eloc. §. 103. vbi vid. Schneid. p. 144.
Πηγάδος. πηγῶν ὕδωρ IV, 25.
Πηγή III, 1. πηγῶν ἀναβλύσας IV, 32. cf. IV, 28. πυρὸς πηγῆς IV, 25. Sic πυρὸς πηγῇ ap. Aeschyl. in Prom. 109. cf. *Itin.* ad Herodian. I. 6, §. p. 196.
Πηλος IV, 28.
Πισκεῖν V, 13.
Πιεζεσθαι. πεπίσμενη γῆ III, 3.
ΠΙΘΟΣ IV, 23.
Πιλημα IV, 8. 16.
Πιπτεῖν. πιπτόντων ἐξ οὐρανῶν κεραυνῶν V, 11.
Πιστεύειν VI, 18.
Πιτυς VI, 27.

I N D E X

- Πλάγιος. ας πλάγια IV, 28.
 Πλακίτης. πλακίτων πληθος II, 7. cf. Macrobo. in Somn.
 Scip. I, 14. p. 74.
 Πλακίτης. πλακίτη αστρα II, 6.
 Πλατανος VI, 27.
 Πλάτος. π. οικουμένης III, 9.
 Πλατυνοθας III, 6. IV, 22.
 ΠΛΑΤΩΝ. γενικός Πλάτων VII, 5.
 Πλάστον I, 2. VI, 6.
 Πλάστοι. περι την πλαστον δύναμιν II, 5. εν ανίστησι αλα-
 στη VI, 5.
 Πλατων. πλαστονα χρόνον IV, 22.
 Πλεον V, 7.
 Πλεος. πάντα εστι θείων πλεον VI, 3.
 Πληθος II, 7.
 Πλημμελαν II, 5.
 Πλημμελής VI, 1.
 Πλημμευρις V, 12. Cleomed. II. p. 225. των περι τον ακαι-
 νον πλημμευριδων. cf. p. 246.
 Πληγ III, 2. IV, 4. 9. VI, 16. 21. 24. VII, 3. 5.
 Πληξίς IV, 17.
 Πληρης. ουρανοσ, πληρης των σωμάτων θείων II, 2. Aristotel.
 Meteor. I, 3. p. 731. E. κόσμος, εκεινου σώματος πληρης
 εστι. et ibid. F. τατε πληρη πυρος αυτου.
 Πλησιον. πλησιον πηγαιων υδάτων IV, 25. Add. VI, 4. 23.
 Πλύσιος V, 2.
 Πνιν. εν αερι πνεοντα πνευματα IV, 10. αιεμοι πνεοντες IV,
 11. cf. IV, 12. 13.
 Πνευμα IV, 9. ανεμων τε και πνευματων διαφορας IV, 3.
 πνευματα πνεοντα IV, 10. πνευμα βιαιον IV, 15. πνευμα-
 τα βιαια IV, 15. βιαια πνευματων VI, 22. πνευμα ανωθεν
 τυτον IV, 15. πνευμα ανω φερομενον IV, 15. αληθεν πνευ-
 μα εν νεφει IV, 16. πυραθεν τε πνευμα και λαμψαν IV,
 17. πνευματος πηγαι IV, 25. πνευματων στομα IV, 26.
 συγγενες πνευμα ευκρατον εν γη περιζωσθεν IV, 27. ῥηκτως
 πνευμα προσαναβαλλουσιν IV, 28. πνευμα σπει IV, 30.
 ασιοντα πνευματα IV, 30. πνευματα υγρα IV, 30. πνευμα-
 των παρεμπιπτος V, 13.
 Πνοη. πνοαι ανεμων II, 10.

I N D E X

Πνοή VII, 2.

Ποιαν VI, 7. τρια ποια πελαγη III, 7. ποιουσι την μηχανη κινουσθαι VI, 12. ανεμοι αναλυσιν του παχους προς εαυτους ποιουμενοι IV, 11. ενθουσιζν ποια τας εμπειλαζοντας IV, 26. συνιζησαι ποιουντες IV, 28. εοικε η τεχνη τουτο ποιαν V, 4. κρυσιν ποιαν V, 4. ευχαι ποιουμενοι VI, 22. το του ποιησαντος IV, 25.

Ποιητης. κατα τον ποιητην VI, 4. ωσπερ εφη ο ποιητης Ομηρος VI, 21. ως φησιν ο ποιητης VI, 27: ωσπερ ει ποιηται λεγουσιν VII, 1.

Ποικιλλεσθαι III, 1.

Ποικίλος. ποικίλως ενεργασαι VI, 12.

Πολεμος. στρατηγοι πολεμων VI, 9. υπερφορις πολεμος VI, 18. εν πολεμου καιροις VI, 17.

ΠΟΛΙΕΤΣ sc. Zeus, VII, 1.

Πολις V, 2. αρχων πολιως VI, 7. πολιως σχημα I, 3. γη πεποικιλται πολισι III, 1. πολις εχομεν VI, 18. εν πολις VI, 24. πολις θυμιαματων γεμα VI, 26: απο των πολίων VII, 1. πολιως νομος VI, 25.

Πολιται VI, 25. κοσμος πολιταται VI, 18.

Πολιτικός, πολιτικη όμονοια V, 2.

Πόλλακις I; 1. II, 9. IV, 22. 25. 27. 30. 31. 32. VI, 22.

Πόλλαχου IV, 26.

Πολος II, 4. πολοι ακινητοι II, 4. πολος αρκτικός II, 4.

2 πολος ανταρκτικός II, 4. απο του πολου IV, 13. απο του αφανους πολου IV, 13.

Πολυ IV, 15. πολυ μαλλον VI, 11.

Πολυγηθης. φαις πολυγηθες VII, 2.

Πολύκινητος VI, 24.

Πολυμαρεστατός. π. Παντος III, 7.

Πολυμεριμνος VI, 24.

Πολυς. πολλας φαντασματος ιδεαι IV, 23. εκ πολλων V, 1.

πολλης μεστα ταραχης VI, 6. πυλωνες πολλοι VI, 8. πολλως ενεργασαι VI, 8.

Πολυχαρις VI, 12.

Πολυωυμνος VII, 1.

Πόντρος V, 2.

Πόντος. Zeus ποντου ριζα VII, 2.

ΠΟΝΤΟΣ III, 7. 10. μυχαι Παντου III, 10.

Πορση VI, 15.

Πορευοσθαι

I N D E X

- Πορευεσθαι. πορευται διττας ποτας ο ήλιος VI, 15. πορευο-
μενος VII, 5.
Πορθμος IV, 32.
Πορρω VI, 3.
Πορρωθεν IV, 17.
Πορρωτερον VI, 5. Male B. ibi πορρωτερον. cf. *Irm.* ad
Herodian. I. II, 15. p. 466. vbi αμωτερω confunditur
• cum αποτερω.
Πορρωτερω. ας τκ πορρωτερω VI, 12.
Ποταμος III, 4. ποταμιν μεγαδος I, 3. γη βρυνσθι ποταμοις;
τοις μιν ανα γην ελιττομενοις, τοις δε ανερυνγομενοις ας θα-
λασσαν. Ouid. Metam. I. 40 seq. *Quae (flumina) di-
uersa locis partim sorbentur ab ipsa (terra); In mare
perueniunt partim.* δια ποταμων IV, 2. ανεμοι εκ ποταμων
IV, 11. ποταμων δικην IV, 25. ποταμων εκβολαι IV, 32.
ποταμων εκροαι VI, 16. πυρος ποταμος VI, 23. Ita ap:
Aeschyl: in Prom. 368. ποταμοι πυρες.
Ποτε VI, 21. ου ποτε VI, 21. ποτε μιν — ποτε δε IV, 31:
VI, 16.
Πραγμα. το πραγμα ουκ εδασεν I, 1. vbi significat *negotium
grauē, molestum*. Conf. *Irm.* ad Herodian. I. I, 9:
p. 29. I. 6, 18. p. 217. *Barl.* ad Lucian. Tim. p. 129:
Horraei obseruatt. critt. p. 37. Sic Xenoph: in H. G.
II. 4, 22. πραγματά αυτη παραχον. Plat: de Rep. II.
p. 242. ουκ φαυλον πραγμα. Ap. Xenoph. H. G. IV:
4, 3 et 4. est *factum cruentum, caedes*, vbi conf: *Mor:*
p. 188.
Πραξις. ενδημοι πραξις VI, 18:
Πρεπει I, 4.
Πρεπον VI, 6. προποντα VI, 3.
Πρεπωδης. προπωδεστερον VI, 12.
ΠΡΗΣΤΗΡ IV, 18. II. χθονος IV, 15. προστηρες IV, 3.
Xenoph. H. G. I. 3. I. Του δ' επιοντος ετους ο εν Φωκαια
νεως της Αθηναις ανεπρησθη, προστηρος εραπειοντος. vbi *Mor:*
„Suidas sic explicat: σπρακη, χαραντος, πυρ απ' ευρανου.“
Προαγεσθαι. προηχθησας VI, 2:
Προαρημενος III, 8.
Προηγουμενα V, 4.
Πρεθυρον VI, 9.

I N D E X

Προμηκῆς IV, 21.

ΠΡΟΠΟΝΤΙΣ III, 7.

Προς. π. αγαθου γενομενα V, 13. π. ταυτα IV, 23. VII, 1.
το αββεν συνηγαγε προς το θηλυ V, 3. βαρεα προς τα κουφα
V, 7. π. εσπεραν VI, 10. προς sc. υπεροχην VI, 11. π.
το δραγ VI, 18. π. το πιστευσαι VI, 18. cet.

Προσαγορευαν II, 8. προσαγορευθεντος VI, 15. ιδεαυ προσα-
γορευθαισας IV, 23.

Προσκλησθαι, πνευμα ανα προσκλωμενον IV, 15.

Προσκυμβαλλαν IV, 28.

Προσαπταν III, 10.

Προσγας, προσγαυοτερον II, 6.

Προσηκαν. συνεδρια προσηκοντα VI, 25.

Προσνεμαν III, 10. Demetr. de eloc. 36. γλαφυρον τφ
ισχυφ προσνεμοντες.

Προσδοος, προσδοων ταμιας VI, 9. Xenoph. H. G. VI. I, 2.
τας προσδοους λαμβανοντα.

Προσπιπταν IV, 17.

Προσταξις VI, 17. 25.

Προσχημα VI, 7.

Προσω IV, 14. VI, 15.

Προσωπον VI, 20.

Προτερον IV, 17. 28. VI, 22.

Προτερος II, 6.

Προφητευαν I, 2.

Πρωσις IV, 29. 31.

Πρυτανειον VI, 25.

Πρωτον III, 7.

Πρωτος. Zeus πρωτος VII, 1. το πρωτον VI, 12. πρωτην
ομονειαν V, 3. πρωτην ιδραν VI, 4. ανδρες οι πρωτοι VI, 9.
πρωτης ενδοσεως VI, 13. δια την πρωτην αιτιαν VI, 16.

Πτηνος VI, 13.

Πτωσις, πτωσεις κεραυνων II, 10. Sic περι κεραυνων πτωσεως
Aristotel. in Meteor. I, 1. p. 730. B.

Πυθμην VII, 2.

Πυκνουσθαι, νεφων πεπυκνωμενων IV, 7.

Πυλων VI, 8.

Πυλωρος VI, 9.

Πυξος VI, 27.

Πυρ.

I N D E X

Πῦρ. πῦρος δύναμις II, 5. πῦρος αἵρου ἐξάφης IV, 22. πῦρος γενεσις IV, 22. πῦρος πῆγαι IV, 25. πῦρος ἀναφύσημα IV, 32. ἐκ πῦρος V, 6. πῦρος ποταμός VI, 23. πῦρος ὄρη VII, 2.
 Πυρκαῖα V, 12. VI, 22.
 ΠΥΡΟΕΙΣ II, 8. VI, 14.
 Πυροσθαι. οὐσία πυρουμένη II, 9. πυρᾶν πνεῦμα IV, 17.
 Πυρσεύαν VI, 10.
 Πυρῶδες II, 5. 9. IV, 17. τὰ πυρῶδες διαπνεομένη V, 11.
 Πῦς VI, 4. VII, 4. πῦς ποτε V, 1.

P

ΠΑΒΔΟΣ IV, 20. Παβδοί IV, 19.
 Παβδῶς I, 2.
 Παστὴν VI, 12.
 Πεζᾶν VII, 2.
 Παν IV, 9. 25. ἀπὸ βῆων IV, 9. Ita βῆαν ἀερα Aristotel. in Meteor. I, 3. p. 734. A.
 Πενμα VI, 23. cf. Aeschyl. Prom. 139.
 Πημα IV, 15. V, 13.
 Πηγνῶν. βῆγνῶν πνεῦμα IV, 16. βῆγνῶν χαμῶν V, 11.
 cf. *Int.* ad Herodian. I. 10, 3. p. 385.
 ΠΗΚΤΗΣ. Πηκταὶ σασμοί IV, 28.
 Πηξίς. κατὰ βῆξιν νεφούς IV, 11.
 Ρίζα VII, 2. cf. Aeschyl. Prom. 1055.
 Ριπταν IV, 28. VI, 13.
 Ροη IV, 32.
 Ροθίς IV, 30.
 Ροικ VI, 27.
 Ροπη VI, 17.
 Ρυσίς IV, 22.

Σ

Σαλπιγξ VI, 17.
 ΣΑΡΑΩ III, 5.
 ΣΑΡΑΩΝΙΟΣ. Σαρδανῶν πελάγος III, 7.

I N D E X

- Σατραπεία VI, 10. cf. *Itin.* ad Herodian. I. 6, 16. p. 215.
 Σβεγνυσθαι II, 9. IV, 22.
 Σαεν IV, 28. V, 13. το σπομενον IV, 29. σφοντες την γην
 IV, 29. πνευμα σαεν IV, 30.
 Σασμος IV, 27. 28. 29. vbi add. Ammian. Marcell. XVII.
 7. χωρίς σασμου IV, 30. γη σασμοις τινασσομενη V, 12.
 σασμοι βίαιοι VI, 22. βροντηματα χθονια dixit Aeschyl.
 in Prom. 1001.
 ΣΕΛΑΣ IV, 22. cf. IV, 19. σελα δεικται II, 9.
 Σελήνη VI, 14. Σελήνης κυκλος II, 8. σελήνης τμήμα IV,
 10. εξοναντικς σελήνης IV, 21. Φορα σελήνης V, 9. κιναν
 σελήνην VI, 12. cf. IV, 32. V, 6. VI, 22. Zeus σελήνη
 VII, 2.
 Σεμος. σεμνοτερον VI, 12.
 Σεμνοτης VI, 7.
 Σημαινεν. όταν ο παντων ήγεμων τε και γενετωρ σημηνη VI,
 16. επαδαν η σαλπιγξ σημηνη. Thucyd. de milite VII, 50.
 όταν τις σημηνη. Xenoph. Hist. gr. II. 1, 17. Λυσανδρος
 δ' ευδης εσημανε. V. 1, 24. επε αυτω δι σκοπει εσημηναν.
 VI, 2, 16. επε σημησαν, vbi Schneider. coniecturam
 Leonclauil, probante Stephano, Welfio et Moro σημη-
 ναν recte recepit p. 350. VI. 2, 22. ως δεσ σημασαν.
 Σημαντω VI, 17.
 Σημασιν. δυο ακινητα σημα II, 3.
 ΣΙΚΕΛΙΑ III, 5.
 ΣΙΚΕΛΙΚΟΣ. Σικελικον πελαγος III, 7.
 Σιτισθαι VI, 25.
 ΣΚΗΠΤΟΣ IV, 18. σκηπτοι IV, 18.
 Σκοπος VI, 10. cf. Xenoph. Hist. gr. V. 1, 24. VII, 2, 5.
 Σκοτανος. παρ τω σκοτανω 'Ηρακλτω V, 5.
 ΣΚΤΘΗΣ. υπερ τους Σκυδας III, 8.
 ΣΟΤΣΑ VI, 8. 10.
 Σοφος. σοφον ζων, ανθρωπος III, 1.
 Σπανιος IV, 24.
 Σπερμα VI, 26.
 Σπιλος III, 3.
 ΣΠΟΡΑΔΕΣ III, 5. Sic Aristotel. in Meteor. I. 8,
 p. 744. B. et D. σποραδας dixit de astris sparsis.

Σπουδαζαν

I N D E X

Σπουδαζαν, ἡ φιλοσοφία σπουδάζει γινώσκει τὴν ἀληθειαν I, 1.
pro fluere. Sic Herodian. I. 1, 1. μνημὴν ἀναμνησάσθαι
σπουδάζαντων, et Sallust. Catil. 7. Sic quisque hostem
ferire, murum ascendere, conspici, dum tale facinus
faceret, properabat.

Σπουδὴ· μετὰ σπουδῆς I, 3.

Σταδίων. βραχὺ ἀποδόν τετρακισμυρίων σταδίων III, 9. cf.
 VI, 8.

Στενωγμα VI, 25.

Στενοπορος. στενωπὸν στόμα III, 6. στενοπορος αυχενος III,
 6. *Sic στενωπороις λιμνης πυλαις Aeschyl. in Prom. 735.*

Στενος. κατὰ στενὸν αυχενά III, 8. στενωπότητος Ισθμός III, 10.

Στερεος II, 3.

Στῆλη. Ἡρακλ. στῆλαι III, 6. 7. 8. 10.

ΣΤΗΡΙΓΜΟΣ IV, 22.

Στηρίζεσθαι II, 9. IV, 22. *Eodem modo apud Cleomed.*

II. p. 268. διαφυλάσσουσι στασιν.

ΣΤΙΑΒΩΝ II, 8.

Στοιχεον II, 5, πέντε στοιχεα III, 4. στοιχεων εγκειραμε-
 των ἀλλήλοις IV, 33. ὁμολογία των στοιχεων V, 7.

Στομα III, 6. Νεῦλου στοματὰ III, 10.

Στομιν. γῆς στομία IV, 26.

Στρατηγος VI, 10. στρατηγοὶ πολέμων καὶ κυνηγεσιων VI, 9.

Στρατια. στρατίας αρχων VI, 7.

Στρατοπεδον VI, 17. 24. cf. *Irmi. ad Herodian. I. 8, 2.*
 p. 270.

ΣΤΡΑΤΙΟΣ sc. Zeus VII, 1.

ΣΤΡΟΒΙΑΟΣ IV, 19.

Στρωματοδεσμος VI, 7.

Συγγενης. συγγενες πνευμα IV, 27. τα συγγενή I, 2. συγγε-
 νεστάτην μαθήσιν I, 1.

Συγκραδαιναν IV, 27.

Συγχαν. αγαλμα σ. VI, 20. *vbi malebam συγχαν, vt*
testantur notae; fed et Xenoph. in H. G. VII. III.
 I, 15. τὴν κρήνην συγχουν.

Συκεν VI, 27.

Συλληβδην IV, 19. cf. *Plat. de Rep. I. p. 162. 183. Ae-*
schyl. Prom. 505. vbi Schütz. p. 106. Συλληβδην, ὁμον,
συλληπτικως, ὡς δὲ ὀλιγων πολλὰ ἔπαι, συντομως. He-

I N D E X

- fych. " Dionys. Hal. I, 8. Sic Xenoph. Agel. VII, 1.
 ὡς δ' ἐν βραχέα απαν. Demetr. de eloc. 220. ὡς ἐν τυπῇ
 απαν. Aeschyl. in Prom. 983. ἀπλῶ λογῶ. et 46. ὡς
 ἀπλῶ λογῶ, sc. απαν, vbi vid. Schütz. p. 27.
 Συμβαίνειν VI, 5. τὰ παθὴ ἐν τῷ περιεχόντι συμβαίνοντα
 VI, 16.
 Συμβαλλοῦσθαι VI, 16.
 Συμπας, σ. ουρανός II, 6. 7. VI, 14. τὸ συμπαν απαν II, 9.
 ὡς δὲ συμπαν απαν IV, 33. Thucyd. VII, 49, p. 256.
 το δὲ ζυμπαν απαν, et c. 77. 306. τὸ δὲ ζυμπαν. συμπας
 διακόσμος VI, 16. τὸ συμπαν V, 13. VI, 14. 15. 17.
 τοῦ συμπαντος κόσμου συστάσις V, 6. συμπας κόσμος V, 6.
 VI, 12. συμπασιν αἰτίαι γίνεσθαι σωτηρίας VI, 6. συμπασαν
 ἀρχὴν VI, 10.
 Συμπεραίνειν VII, 4.
 Συμπεριόδουσαν IV, 32.
 Συμπεριστρεφούσθαι II, 6.
 Συμπηξίς IV, 7.
 Συμπίπτειν IV, 31.
 Συμπληγάδες II, 10.
 Συμφερεῖσθαι. συμφερόμενον V, 5.
 Συμφυλος, ὃ δὴ τούτοις ἐστὶ συμφυλὰς IV, 3. Ita Aristotel.
 in Meteor. I, 2. p. 730. F. καὶ τὰ συγγενῆ τούτοις, et
 I, 3. init. ὅσα τυγχάνει τούτοις ὄντα συγγενῆ.
 Συμφωνον V, 3.
 Συμφωνίς V, 4. cf. Meleag. 122, 8.
 Συν. συν κόσμῳ VI, 12. cet.
 Συναγαν. τὸ ἀβρὴν συνηγαγε πρὸς τὸ θῆλυ V, 3.
 Συναδῶν. συναδὸν καὶ διαδὸν V, 5. ἀρμονία συναδόντων καὶ
 χορευόντων VI, 14.
 Συναναχορεύειν II, 2. cf. ad h. l. Apul. in Flor. p. 667. ed.
 Flor. - - - Deos, quibus Coeli chororum comitum et coro-
 natum fuda tempestate vidimus. vbi Florid. laudat Plat.
 in Epinomide: χορῶν πάντων χορῶν καλλίστην καὶ μεγα-
 λοποιεστάτην.
 Συναπταν. τὴν πρώτην ὁμοιοιαν διὰ τῶν ἐναντιῶν συνήψεν V, 3-
 συναψάσκει οὐλὰ καὶ κυχὶ οὐλὰ V, 5. Aristotel. in Meteor.
 I, 8. p. 742. D. πλὴν αὖ τὴν συναπτα μορφοῖ αὐτὸν πρὸς
 τοῦ τοῦ γαλακτοῦ κύκλου.
 Συναρκεῖται, V, 11.

Συνάφης

I N D E X

- Συναφής III, 6.
 Συνάαν VI, 20.
 Συνίδριον VI, 25.
 Συνεκκρίπτειν IV, 8.
 Συνεκτικός. συνεκτική αετία VI, 1.
 Συνεπήχαν VI, 15.
 Συνεπιμαρτυρεῖν VI, 22.
 Συνεξηρασμένοι. συνεξηρασμένη γῆ III, 3.
 Συνεστομουςθαι III, 7.
 Συνεστραμμένοι IV, 6. Xenoph. H. G. VI, 4, 12. ἐπὶ πεν-
 τηκοντα ἀσπίδων συνεστραμμένοι ἦσαν. Demetr. de eloc.
 20. τῆς ῥητορικῆς περιόδου συνεστραμμένον το αἶδος.
 Συνεχαι. σημαίνει συνεχόντα τὴν σφαίραν II, 3. συνεχῶν τὴν
 τῶν ὅλων ἀρμονίαν τε καὶ σωτηρίαν VI, 21. συνεχεται VI,
 18.
 Συνεχής II, 8. 9. III, 7. 8. IV, 6. 12. 16. ἐν νεφῶι συνεχῆς
 IV, 20. πυλῶνες συνεχῆς VI, 8. cf. Aristotel. in Meteor.
 I, 2. p. 730. E.
 Συνεχως IV, 2. cf. Xenoph. Hist. G. VII. I, 23.
 Συνῆμα VI, 17.
 Συνῆσις IV, 28.
 Συνιστάναι. γῆ συνίστηκεν ἀκίνητος III, 3.¹ ἐκ τῶν ἐναρτίων
 ἀρχῶν συνίστηκεν ὁ κόσμος V, 1. πολλὰ συνίστηκασι ἐκ τῶν
 ἐναντίων! ἔθνη V, 2. ἐκ Θεοῦ τὰ πάντα, καὶ διὰ Θεοῦ
 συνίστηκεν VI, 2. Aristotel. in Meteor. I, 2. p. 730. E.
 ὁ δὲ περὶ τὴν γῆν ὅλος κόσμος ἐκ τούτων συνίστηκε τῶν σῶ-
 ματων.
 Συνιστάσθαι. νεφὴ συνιστάνται II, 10. Aristotel. Meteor.
 I, 3. p. 733. F. συνιστάσθαι νεφῶν, et p. 732. F. αἱ τῶν
 παλῶν ὁμοιοτήτες συνιστάνται IV, 33. μουσικὴ τὴν ὅλην
 τέχνην ἀπ' αὐτῶν συνιστήσατο. Adde III, 4.
 Συντελάσθαι VI, 3.
 Συντινασσαι IV, 27.
 Συνορίς VI, 17. cf. Xenoph. H. G. I. 2, 1.
 Συριγῆ IV, 27.
 ΣΤΡΙΟΣ. Συρίον πτελαγός III, 7.
 ΣΤΡΤΙΣ. Σ. μεγάλη — μικρά III, 7.
 Συσσωματοποιεσθαι IV, 30.
 Συστασις IV, 5. V, 6. cf. Aristotel. in Meteor. I, 3. p. 732. F.

I N D E X

- Συστήμα II, 1.
 Συστρεμμα IV, 6.
 Συστρεφασθαι. νιφετου συστραφεντος IV, 8.
 Συχνος VI, 8.
 Σφαίρα VI, 13. II, 3. σφαίρα απλανων II, 7. cf. Macrobius in Somn. Scip. I, 14. p. 74 seq. σφαιρας επιφανεια V, 6. υπο μιας σφαιρας VI, 14.
 Σφαιρικως III, 4.
 Σφαιροειδης II, 3.
 Σφετερος. σφετερας κατασκευαις VI, 13. αι τα σφετερα ηδη VI, 13.
 Σφιγγαν III, 8.
 Σφοδρα IV, 6. 7.
 Σφοδρος IV, 18.
 Σφοδρως IV, 16.
 Σχαστήρια VI, 12.
 Σχημα. ιδιον σ. VI, 13. σ. πολως I, 3. cf. Thucyd. VI, 89. p. 142. σχημα της ψαλιδος VI, 20. cf. *litt.* ad Herodian. I, 9, 7. p. 348.
 Σχολαιοτερον VI, 14.
 Σωζαν VI, 23. 25. τα ουρανια κα την αυτην σωζοντα ταξι VI, 22.
 Σωμα I, 2. σωματα θα II, 2. 8. cf. VI, 4.
 Σωματικος. σωματικη ασθενεια VI, 24.
 Σωστικός V, 7.
 Σωτηρ VI, 3. Zeus Σωτηρ VII, 1.
 Σωτηρια V, 6. 13. VI, 2. 6. 12. 21.

T

- Ταμίας VI, 9. Xenoph. H. G. III, I, 24. εκατα τους ταμιας.
 ΤΑΝΑΓΙΣ III, 10.
 Ταξιαρχος VI, 17.
 Ταξις. των όλων ταξις II, 1. της κινήσεως ταξις II, 8. κατ' ουρανιον ταξις V, 9. καθίσταται ταξιαρχος εις ταξιν VI, 17. εν ταξια VI, 20. ουρανια την αυτην σωζοντα ταξιν VI, 22.
 ΤΑΠΡΟΒΑΝΗ III, 2.
 Ταράχη VI, 5.

Τατται

I N D E X

- Τατταν Φυσις τεταγμένη II, 9. τε τεταγμένον V, 8. τετακ-
 ται VII, 4.
 Ταχώς IV, 18. 22.
 Ταχίστον IV, 17.
 Ταχος IV, 22.
 Ταχυς. ας καταφορὰν ταχυτέραν IV, 8. ἔττον ταχυ IV, 17.
 Τε III, 9. cet. τε καὶ VI, 9. VIII, 5. cet.
 Ταχος. ταχεσι μεγάλαις VI, 8.
 Τελευταίος II, 8. VI, 14.
 Τελευτή VII, 5.
 Τεταγμένως V, 9. II.
 Τετρακισμυριοι III, 9.
 Τευχεύθαι. Διὸς δ' ἐκ παντὶ τετυκται VII, 2.
 Τίχνη V, 4. γραμματικὴ τίχνην εὐεσθήσαντο V, 4. τίχνης
 ἐπίνοιας VI, 18.
 Τῆραν V, 12. VI, 20. 23.
 Τιμὴν VI, 23.
 Τιμίος I, 2. τὰ τιμιότατα VI, 22.
 Τιμωρός VII, 5.
 Τινάσσαν. τινάσσεται VI, 21. γῆ σπέρμοις τινάσσουμένη V, 12.
 Τίς III, 10. cet. ἐαρινὸι τίνες οὐτὲς ἀνέμοι IV, 14. vbi τίνες
 redundare videtur. cf. Steph. et Irm. ad Herodian. I.
 9, 19. p. 367. καὶ τοι γὰρ τίς Φαυμάξ V, 1. add. V,
 2. cet.
 Τμήμα. τ. ἡλίου ἢ σελήνης IV, 20.
 Τοῖνον IV, 24. cf. Irm. p. 520. ad Herodian. I. 12, 17.
 Τοῖος. ὅσων τοιανδὲ τινὰ III, 10.
 Τοιοῦτος. καὶ τὰ τοιαῦτα IV, 19. τὰ μὲν ἀερὶα τοιαῦτα IV,
 24. ἀψευδῆα τοιαῦδε V, 9.
 Τοπος. ὡκεανὸς βαδὺν ἔχει τόπον III, 8. ἀπο τοῦ τοποῦ IV,
 12. ἐκ τῶν οἰκιστῶν τοπῶν IV, 27. ἀχρι τῶν καθ' ἡμᾶς τοπῶν
 VI, 4. ὁλοκρὸς τοπὸς VI, 21. τὸν αὐτὸν ἐπεχε τόπον VI,
 22.
 Τόπος II, 3.
 Τόσουτος VI, 10. II. cet.
 Τότε V, 13. VI, 17.
 Τρεπτός II, 9.
 Τρεφὴν V, 12.
 Τρύμος IV, 29.

I N D E X

ΤΡΟΠΑΙΟΥΤΧΟΣ sc. Zeus, VII, 1.

Τροπικός. δια των τροπικῶν II, 6.

Τροπος VI, 1.

Τυγχαναν. ὅτιον ἐτυχε I, 3. τὰ τυχόντα I, 3. ἦτοι μεγίσταις τε τυγχανούσιν, οὐσαι δυο III, 9. Aristotel. Meteor. I, 7. p. 347. B. ἢ καὶ τυχοὶ ευκρατος οὐσα. 8, p. 744. B. ὁ, τε μεγίστος ὡν τυγχανα. Plat. de Rep. II. p. 246. τυγχανα οὐσα.

Τυκταν. πνευμα ἀνωθεν τυκτον IV, 15.

Τυκωδης. αἱ τυκωδὴ μαθήσιν VI, 1.

ΤΥΦΩΝ IV, 18. πνοιαὶ τυφῶνων II, 10. βίαια τυφῶνων VI, 22.

Τυχη V, 2. VII, 1.

Τυχων. τυχον ἔργον VI, 7. τυχον ἀνδραποδὶν VI, 7. cf. *Irm* ad Herodian. I. 3, 15. p. 86.

Υ

Υγρος. του ὕγρου Φυσις III, 3. το ὕγρον III, 4. IV, 5. ὕγρα Φυσις IV, 3. του ἐναντος ὕγρου IV, 7. ὕγρα ἀναθυμιασις IV, 8. ἐξ ὕγρου IV, 10. ὑπο των ὕγρων IV, 30. ξηρὸν ὕγρον μίγρον V, 6.

Υδατοθρεμμάτων VI, 19.

Υδωρ. ἀθροῦν ὕδωρ IV, 5. μεθ' ὕδατος ἐκτραχέντες IV, 11. ἐν ὕδατι IV, 16. ὕδατος πηγαι IV, 25. πηγαιων ὕδατων IV, 25. ἐκ ὕδατος V, 6. ζῶα ἐν ὕδατι VI, 27.

ΥΕΤΙΟΣ sc. Zeus VII, 1. cf. *Fischer*. in ind. ad Theophrast. sub voc. Zeus.

Υετός IV, 6. γίνονται ὑετοὶ VI, 16.

ΥΡΚΑΝΙΟΣ. Ὑρκανία θαλάσση III, 8. 10.

Υπατος sc. Θεος, VI, 4. cf. ad h. l. omnino *Vallinus* ad Boeth. de conf. phil. libr. IV, metr. I. p. 183. ed. 1671.

Υπερ. ὑ. αὐτὴν V, 13. ὑ. ἡμᾶς VI, 5. cet.

Υπερζέστος IV, 25.

Υπερθεν II, 2.

Υπεροριος. ὑ. πολέμος VI, 18.

Υπεροχη I. 3. VI, 7. 11.

Υψηλῆς VI, 12. cf. Herodian. I. 2, 10.

Υπερ.

I N D E X

- Ἰπ. ὁ. του ὁράτου IV, 17. ἕτερον ὑφ' ἑτέρου VI, 12. ὑπο
 μιας ὀφθαλμοῦ VI, 14. ὑπο μιας ῥοπῆς VI, 17. ὑπο γῆν
 II, 4. IV, 25. V, 13. ὑφ' ἑνὸς σημαντοῦ VI, 17.
- Ἰποδεχίσθαι. πολλοὶ ὑποδεχομένη καὶ πᾶσαν φύσιν καὶ τέχνην.
 Herodian. I. 12, 1. De Roma: ὅτε πολὺ ἀνθρώπων τε
 οὐσῃ, καὶ τοὺς πανταχοῦ ὑποδεχομένη. confunditur cum
 ἐπιδέχεσθαι VI, 26.
- Ἰποκατω II, 7. VI, 14.
- Ἰπολαμβάναν. ὑπολάβαν VI, 6. Ita Aristotel. I, 3. p. 731.
 F. et Cleomed. II. p. 260.
- Ἰπολαμμοῦ IV, 4.
- Ἰποληπτεον VI, 26.
- Ἰπομέναν. καμάτων ὑπομένων VI, 3.
- Ἰποστῆσις IV, 19.
- Ἰποχασθαι. ὑποκίχεται ἀπ' II, 2. Macrob. Sat. VI, 5.
 p. 225. — *aërem, quo circumfundimur.*
- Ἰστατος. Ζεὺς ὑστατος VII, 2.
- Ἰστέραν IV, 17.
- Ἰψήλος. ὀρεσι ὑψηλοῖς III, 1.
- Ἰψος. διὰ τοῦ ἴψος I, 1. καὶ ἴψος VI, 7. Sic et Herodiana
 I. 5, 4. Cleomed. II. p. 182.

Φ

- ΦΑΕΘΩΝ. φαεινόντος κύκλος II, 8.
- ΦΑΕΘΩΝ VI, 22.
- Φαινάν. πηγῆς φαίνουσι IV, 28. φαεινομένη φύσις VI, 16.
 φαίνεται IV, 21.
- ΦΑΙΝΩΝ. φαεινόντος κύκλος II, 8.
- Φαναι. ὡς εἶπεν VI, 16. ὡς περ εἶπεν VI, 21. ὡς περ φασί VI,
 22. ὡς φασί VI, 21. ὡς φησι VI, 27. καθάπερ φησι
 VII, 5.
- Φανερὸς IV, 24. Φανερὸς πόλος II, 4. νῆσοι Φανεραὶ ἦμεν
 III, 5.
- Φαντασία IV, 20. 22. Aristotel. Meteor. I, 3. p. 731. Α.
 γαλακτοῦ Φαντασία.
- Φαντάσμα. Φαντασμάτων IV, 19. Φαντασμάτων ἰδέας IV, 23.
 φασμάτων dixit Aristotel. in Meteor. I, 1. p. 730. Α.
- Φαος

I N D E X

- Φάος** VII, 2.
Φαυλος. Φαυλοταρον εργον VI, 7. Φαυλοτατον ζων VI, 11.
ΦΕΒΟΛ III, 9.
ΦΕΙΔΙΑΣ. αγαλματοποιος Φ. VI, 20.
Φερων IV, 33. γη μυριας Φερουσα ιδεας V, 12. cf. VI, 27.
 Φερομενον IV, 5. ομβρεν μαζω, και συνεχη συστρεμματα
 επι γης Φερομενα IV, 6. vbi forsan legendum est Φερομενου.
 cf. IV, 10. 13. 14. 18. VI, 18. 22. πνευμα ανω Φερομε-
 νον IV, 15. Adde de Φερων *Irm.* in excurs. ad Herodian.
 I. 5, 9. p. 872 — 878.
Φερεσβιος. Φ. γη II, 2.
Φερωνυμως VI, 15.
Φθανεσθαι IV, 17.
Φθατος II, 9.
Φθαρεσθαι V, 13. VI, 27.
Φθιναν. σεληνη Φθινουσα VI, 14.
Φθισις VI, 16.
Φθογγος V, 4. cf. ad h. l. Cenforin. de d. n. cap. 10. ibi-
 que *Lindenbrog.* p. 54. adde cap. 13.
Φθορα IV, 33. V, 13.
ΦΙΛΙΟΣ sc. Zeus, VII, 1.
Φλογιζεσθαι V, 12.
Φλογωδης II, 9.
Φλοξ. Φλογες ακορτιζονται II, 9. Φλογες το παχυνωδες πιαει-
 νουςι V, 13. Φλογες τα προς εω μωρη κατεφλεξαν VI, 22.
Φοιτιξ VI, 27.
Φοιταν. δυναμις Φοιτωσα VI, 6. *Simpliciter pro ire.* *Platō*
 de Rep. I. p. 149. *Ξευρο παρ' ημας Φοιτα.* *Herodian.* I.
 7, 9. α ποτε Φοιτη η δι' ηλιου, vbi vid. *Irm.* p. 256.
Φορα. χωρις Φορας IV, 22. Φορα αστρων, ηλιου τε και σελη-
 νης V, 9. Sic *Aristotel.* in Meteor. I, I. p. 729. E.
 Φορα αστρων. p. 730. A. et *Isaeius.* *Copiose vero agit*
 de h. v. *Irm.* ad *Herodian.* I. 2, 7. p. 797 — 800. vbi:
 πολυ τι πληθος ανδρων υσων ηνεγκεν η των εκανου καιρωθ
 Φορα.
Φραζαν I, 3.
Φροναν. μεγα Φρονουντας I, 3. vbi nunc coniunctim mallet
 legere μεγαΦρονουντας περι του συμπαιτος Φροναν VI, 17.
ΦΡΤΓΙΑ IV, 26:

Φρυκτηρια.

I N D E X

- Φρυκτωρία. Φρυκτωρίων εποπτήρες VI, 10.
 Φυσιν. κινεῖσθαι πεφυκε II, 6. πεφυκε συνεκπίπτειν IV, 8.
 πεφυκε φθάνεσθαι IV, 17. παν δίκνησθαι πεφυκε το θάεν
 VI, 5.
 Φυλαξ. φυλάκεις VI, 10. περιβολού' φυλάκεις VI, 9.
 Φυλάτταν IV, 33. V, 9. 13. κόσμος ὑπο Θεου καὶ δια Θεου
 φυλαττομένη II, 1.
 Φυσικός. Φ. Εμπροκλής VI, 19.
 Φυσις I, 4. V, 8. κόσμος ἐστὶ σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς,
 καὶ τῶν ἐν τούτοις περιεχομένων φύσεων II, 1. αἰθέριος Φυσις
 II, 9. τοῦ Φυσις I, 3. ὕγρα Φ. IV, 3. ὕγρου Φυσις III,
 3. θαλάττης Φυσις III, 10. αἰετός Φ. III, 1. 3. πᾶσαν
 Φ. V, 2. cf. VI, 16. πᾶση θνητῇ φύσει VI, 19. Add. VII,
 1. ἐναντίων Φυσις V, 3. τέχνη, τὴν φύσιν μιμουμένη V, 4.
 τῆς φύσεως διδάσκουσης V, 7. Φ. ἀγῆρας V, 12. σὺνδριμ
 Φυσις VI, 2. θάλα Φ. VI, 12. κατὰ φύσιν VII, 3. 4. 5.
 κατὰ τὰς φύσεις πᾶσας VI, 26. Φυσις χρωμάτων λευκῶν
 cet. V, 4. ἐναντιωτάτης Φυσις V, 6. Φυσις ἐνάλιων ζῶων
 cet. V, 11. ἐν διαφοροῖς φύσεσι VI, 24.
 Φυτεύεις. γῆς φυτεύεις VI, 18.
 Φυτον. γῆ φύτοις βρύουσα III, 1. γῆ φύτοις κομῶσα παντοῦ
 δακνός V, 12. ἐν φύτοις IV, 9. αἱ τὰ φυτὰ VI, 26. cf.
 Meineke ad Meleag. Id. in ver, p. 21.
 Φωνῇ. ἐν διαφοροῖς φωναῖς V, 4. ἐν διαφοροῖς φωναῖς οὐκ ἐν τῇ
 τε καὶ βρυγνύταις VI, 15. conf. φθόγγος.
 Φωνῆας. ἐκ φωνηέντων γραμμάτων V, 4.
 ΦΩΣΦΟΡΟΣ VI, 14. Φωσφορου πυκλός II, 8.

X

- Χαλαζά IV, 8. χαλαζαί II, 3. IV, 3.
 Χαλινον. ἵππον χαλινός VI, 17. Xenoph. H. G. VII. 2, 21.
 τοὺς ἵππους ἐχαλινον. Add. VII. 5, 22. vbi conf. tota
 loc. cum nostro.
 Χαλκός. θύραις χαλκαῖς VI, 8.
 Χασμα. χασμάτα ανοίγοντες IV, 28. χασμάτα θαλάσσης
 IV, 31. cf. Plat. de Rep. II. p. 211.
 ΧΑΣΜΑΤΙΗΣ. χασματίας εἰσμοί IV, 28.

Χαλαζία

I N D E X

- Χαμαρῆρος.** χαμαρῆρου δίκην VI, 22.
Χαιμερινοί. χαιμερινή ἀνιτολή IV, 12. χ. ὅσιν IV, 12.
Χαιμῶν. θέρη τε καὶ χαιμῶνας V, 9. ἐξηγνυμένων χαμῶνων ἐξ-
 ασιῶν V, 11. διὰ χαμῶνος VI, 21. cf. *Leism. et Irm.*
 ad Herodian. I. 4, 8. p. 105. et exc. p. 836--838.
Χαρ VI, 12. 22.
Χερσαίος. ζῶν χερσαίον VI, 13.
Χθόνιος. πρῆστηρ χθόνιος IV, 15. X. Zeus VII, 1.
Χίων IV, 7. χίων ἐπιπλυνταί VI, 21. χιόνες II, 10. IV, 3.
Χλικρός IV, 25.
Χλωή. γῆ πεποιικιλταί χλοαίς μυριάς III, 1.
Χοά. χοαὶ κεκμηκότων VI, 25.
Χορεύων VI, 14.
Χορός. ἐν χορῷ VI, 15. 24. χορὸς ἀνδρῶν, εὐθ', ὅτε καὶ
 γυναικῶν VI, 15.
Χρεα. κατὰ τὰς χρεαίς VI, 9. παρεχόμενα χρεαίς VI, 27.
Χρεῶν VI, 7.
Χρη VI, 17. 19.
Χρημα. θάον τι καὶ δαίμονιον χ. I, 1.
Χρησις. χρῆσις νόμων VI, 18.
Χρησµύδαν IV, 26. cf. Plat. Io, p. 187.
Χρηστός V, 2. χρῆστας ἐλπίδας ap. Herodian. I. 7, 2. vbi
 vid. *Irm.* p. 236.
Χρόνος. πλεονα χρόνου IV, 22. κατὰ τοὺς χρόνους VII, 4.
ΧΡΟΝΟΣ VII, 1.
Χρῆστος VI, 8.
Χρῶμα V, 4.
Χρωμένος VI, 3. χρωμένοι VII, 1. ἐν ταῖς τῶν χρωμένων
 ψυχαῖς VI, 25.
Χυαν. ὕγρου οὐπω χύδεντος IV, 7.
Χωρα. δωδεκά ζωδίων χωραί II, 6. Sic partes ap. Virgil. in
 Ge. I, 231. πέντε στοιχεῖα ἐν πέντε χώραις III, 4. ἐπὶ
 τῆς ἀνωτάτω χώρας VI, 12. φίλος αὖ τὴν ἰδίαν ἐκτρέχει
 χώραν VI, 17. τὴν ἀνω χώραν VI, 22.
Χωραν VII, 3.
Χωρίζαν V, 11. κεχωρισμένος VI, 21. 24.
Χωρίς. χ. φέραις IV, 22. χ. σασµόν IV, 30. χ. τευτῶν VI, 9.
Χωρός VI, 21. Herodian. I. 11, 3. αἰ τινὰ τῆς φρυγίας
 χώραν, vbi *Irm.* p. 424.

Ψαλῆς.

I N D E X.

Ψ

- Ψαλς. σχήμα της ψαλίδος. εν τῷ ψαλιδι λειδοι VI, 20.
 Ψικας. μαλακας ψεκαδας IV, 6. μεγαλας ψεκαδας Aristotel.
 Meteor. 1, 12. p. 747. F. δρασερας ψεκαδας Meleag.
 CXII, 8.
 Ψιλος VI, 17.
 ΨΟΛΟΕΙΣ IV, 18. cf. Stanlei. ad Aeschyl. Prom. 359.
 p. 82. ed. Schütz.
 Ψυχη I, 12. θαψ ψυχης αμματα I, 2. εν τῷ ψυχαις VI,
 25. ψυχην ισχει τα ζῶα V, 11.
 Ψυχος IV, 9.
 Ψυχρος. εκ αρχων ψυχρων V, 1. θερμων ψυχρον μωγιν V, 6.
 Ψυχροτης IV, 7.

Ω

- Ωδε IV, 23.
 Ωκεανος. ω. περιβρεαν ἡμας III, 6. παρῶν ὁ ωκεανος III, 8.
 περιβρεα την γην ὁ ωκεανός III, 8.
 Ωμος VI, 12. ἐπι των ωμων VI, 23.
 Ωρα. καλῶς και γονιμοι των ὁλων ὥραι V, 9. ὥραι του σπουδ
 VI, 15. παρος ὥρη Meleag. in ver, vf. 2. vbi vid. Mei-
 neke p. 19. την επι τῷ οχθαίς του Ιστρου ὥραν Herodian.
 I. 6, 3. vbi vid. Irm. p. 192. et quos laudat. Adde supra
 distis Lindenbrog. ad Cenforin. cap. 19. p. 119. et quem
 laudat Diodor. Sic. I. p. 23. ed. Rhod. κατ' ἐκαστὸν γὰρ
 τους χρονους τον ενιαυτον απαρτιζοσθαι τετρασι μηνσι τοις
 γινομενοις κατὰ τας ἐκαστων των χρονων ὥραις οἷον εαρους,
 θερους, χαρμωνος. αὐτ' ἡς αιτιας και παρ' ἐνὶ αὐτῶν Ἑλλήνων
 τους ενιαυτους ὥρους κλησθαι, και τὰς κατ' ετους ανα-
 γραφας, ὡρογραφιας προσαγορευεσθαι.
 Ωρισμενος. κατὰ τινος ὠρισμενους καιρους IV, 32.
 Ως IV, 14. VI, 1. 6. ὡς και α V, 2. VII, 1. ὡς δε το
 παν απαν IV, 33. VII, 1. ὡς ἐνι γέ απαν VI, 8. ὡς λε-
 γος VI, 8. ὡς αν VI, 9. ὡς εφην VI, 16. ὡς φησιν ὁ περ-
 ητης VI, 27. ὡς φησι Ἡρακλετες VI, 27. η ὡς VI, 6.
 σε,

I N D E X

Ωθαν. ωθαν IV, 9. cf. de hoc verbo *Irm.* ad Herodian.

I. 12, 14. p. 512 seq.

Ὡσπερ IV, 9. 14. 16. 25. 26. 31. VI, 12. 21. 22. VII, 1.

5. cet. ὥσπερ αν VI, 13. ὥσπερ αμειλα V, 3. VI, 12. 25.

Ὡστε IV, 9. VI, 10. 11. 20. cet.

ΩΣΤΗΣ. Ωστας σασμοι IV, 29.

Ωτακουστης VI, 9. cf. *Florid.* ad Apul. pag. 739. vbi:

Plutarchus Otacustarum inuentionem Datio Iuniori tri-

buit libro περι πολυ πραγ. Ωτακουστοις μιν ουκ πρωτος

εσχειν ο νεος Δαρσιος, απιστων Ιαυτη, και παντας υφορωμενος.

Xenophon tamen Otacustas Cyro adsignat lib. VIII,

Paediae Cyri.

Ωφιλα VI, 5. μαλλον τε και ηττον ωφιλας VI, 5.

Ωχροι. ωχρον χρηματων V, 4.

Emendanda et Corrigenda

In contextu.

- P. 43. l. 1. *λεγόμενῃ*.
 - 58. l. 2. post *αἰθερί* pone —
 - 71. l. 3. *Ἑλλησπόντον*.
 - 120. l. 3. *Στροβίλος*.
 - 121. l. 1. *ἰελοῦμενον* et *ἀναφύσσημα*.
 - 200. l. 1. *ἀντι π.*
 - 206. l. 1. *συντελοῦμενων*.
 - 240. l. vlt. *οὕτως*.
 - 287. l. 2. *ὑπο*.
 - 290. l. 2. pone punctum post *κοσμή*.
 - 313. l. 3. *κοινωνίῃς*.

In Var. Lect.

- P. 3. l. 5. *adcommodatius*.
 — — l. 17. adde cl. *Irm.* ad Herodian. Tom. I, p. 56.
 - 12. l. 4. *lect.*
 - 25. l. 7. *inconcinnitatem*.
 - 32. l. 1. *vocabulum*.
 - 47. *Var.*
 - 68. l. 9. *δμοίως*.
 - 77. l. 6. post *Periegetae excidit locis quibusdam*. Tunc
 adde *Irm.* ad Herodian. l. 2, 2. p. 35.
 - 82. l. 2. *ἀτε*.
 - 96. l. 4. *inuenitur*.
 - 106. l. 3. *sint*.
 - 107. l. 2. *praecedens*.
 - 129. l. 1. Ante *Pro* adde 18.
 - 157. l. 1. pro 29. leg. 28.
 - 161. l. 1. ante *μυκημα* add. 39.
 - 162. l. 6. *ποιουνται*.
 - 180. l. 8. *distingue con-iicitur*.
 - 255. l. 3. *σαλπιγῆς*.
 - 332. l. 3. pro V. lege N.
 - 33. l. 18. add. Plat. de Rep. I, p. 202. *μακαριος τε*
 και ευδαιμων, Sic. ib. p. 182. coniungitur *ευδαιμονες*
 και μακαριοι.

In Notis.

- P. 4. col. 1. lin. 13. *Ex quibus facile intelligitur, quod*
cet. Licet hunc constructionis ordinem apud alios,
qui de vet. auctoribus bene meriti sunt, inuenirem,
e. c. ap. interpret. lat. Aristotel. Meteor. I. c. 7.
p. 338. ap. Hudson. ad Dion. Hal. Ant. I, 6. p. 17.
ib. *Reiske* p. 608. *Boden* ad Achill. Tat. p. 5. cet.
eoque saepius in notis vsus sim, optarem tamen, vt
veram constructionem praetulissem. cf. tamen, quae
scripsit *Perizonius* ad Sanctii Mineruam p. 498 — 502.
Schellerus in Anleitung, die alten lateinischen Schrift-
steller zu erklären, p. 166 seq. cet.
- 10. col. 2. l. 1. I. adcommodatam.
 - 19. - 2. l. 1. posita,
 - 20. - 1. l. 12. dele *Interpres* — *intelligit*. Sic et
dele paullo post *vel de Mundi anima* col. 2. l. 15.
crederent,
 - 21. - 1. l. 7. adde: *Fragm. quod Censorino tribui-*
tur, c. 4. *Cic. Somn. Sc. c. 5.*
 - - - 2. l. 15. *πρωτην*,
 - 24. - 1. l. 5. *Οιτης*, et l. 9. dele punctum post *vertit*,
 - 29. - 1. l. 21. pone comma post *ακηρατος*.
 - 34. - 1. l. vlt. superficie.
 - 36. - 2. — Manilii loco adde V, 6 seqq.
 - 37. - 1. l. 5. post *Scip.* adde cap. 4. hinc *Macrob.*
in Somn. Sc. I, 17.
 - — - 2. l. 21, post *elucet* add, *Macrob. in Somn. Sc.*
I, 19,
 - 39. - 1. l. 25. Add. *Plat. in Epin. p. 264 seq. οτι δε*
ουκ ονοματα εσχηκε, [sc. τα θια] την γε αιτιαν χρη
λεγεσθαι ταυτην. αλλα γαρ και ονοματα αληθωςι προς
ενιων. ο μιν γαρ Έωσφορος, Έσπερος τε, ο αυτος ανια,
εχει δη λογον' ο δ' ομοδομος Έλιω τι αμα και τουτψ
Στιλβων.
 - — - 2. l. 11. add. *Fragm. Censorino tribut. c. III.*
et paullo post pro: Quod — puto lege: Veteres vero
Solem Planetis hanc ob causam tribuere solebant,
 - 40 et 41, add, not. 18. *Aristotel. Meteorol. I. 3, p.*
733 — 735. Cic. Somn. Sc. 4.
 - 42. col. 1. l. 26, attingantur.
 - 45. - 1. l. 9. *ingenio pro natura,*

P. 47. col. I. l. 4. post *iisdem*. Sic *Cyanee* ap. Val. Flacc. I, 60. 630. IV, 562. 638. *Europpindus* secundum Eratosthenem p. 149. vbi vid. *Stidel*.

— — — 1. 12. vertat.

- 49. - 1. l. 15. *αρετῶν*.

— — — 2. l. 14. add. Macrobr. Saturn. V, 1, p. 61.

- 50. - 1. — verbis το σωφρον ζων cet. add. Cic. Quæst. Tusc. V, 2, vbi de philosophia: *tu urbes peperisti: tu dissipatos homines in societatem vitæ conuocasti*.

- 51. col. 2. l. 22. post *Atlanticum* add. omnem orbem terrarum Oceanum ambiri, persuasum sibi habebat Eratosthenes. vid. ed. Seidel. p. 129. et quem laudat Schol. ad Dionys. Per. v. I. Cf. Macrobr. in Somn. Scip. II, 5, p. 137. II, 9, p. 155.

P. 62. col. 2. l. 23. dele *ς*.

- 65. - 1. l. 25. *διανεργῶς*.

- 66. - 2. l. 11. dedit.

- 72. - 1. l. 6. dele *ei in*.

- 77. - 1. l. 6. κατ'

- 79. - 1. l. 9. reperi.

- 80. - 2. l. 6. 28 pro 18.

- 81. - 2. l. 9. fines.

- 86. - 1. l. vlt. alii.

— — — 2. l. 20. arbitrarer, et περιῆσαν. 1. 25. *vsurpatum esse* pro: *vsurpatum esse*.

- 91. - 2. l. 3. diuersi.

- 94. - 1. l. 10. diuide: tenuitate, et penult. *Δροσος*.

+ 97. - 2. l. vlt. diuersitates.

- 98. - 1. l. 16. δε.

- 100. - 1. l. 25. et 26. pruinam — non.

— — — 2. l. 10. aquam.

- 113. — locis Isidori add. Fragm. Censorin. tribut. c. II.

- 114. col. 2. l. 2. dele punctum post *ακατολῃ*.

- 121. - 1. l. 20. *Βυδος*, et l. 22. *ἔπημα*.

- 126. - 1. l. vlt. *ακον*.

- 128. - 2. l. 5. dele *non* post *possum*, et comma post *verba*.

- 139. - 2. l. 12. Adde Aeschyl. Prom. 356,

- 147. - 2. l. 21. post *latere* pone punctum.

P. 152.

- P. 152. col. 1. l. 10. post docet, adde *Lindner*. ad Mipuc,
Fel. p. 38.
- 165. - 1. l. 18. Diodor. Sic.
- 176. - 2. l. 23. p. ut, lege *quod vult*.
- 178. - 2. l. 10. auctoritate.
- 182. - 2. l. 7. *επιφανικον*.
- 183. - 1. l. 3. *μηχανισμην* et l. 6. *μηχανισμην*.
- 185. - 1. l. 16. pro *id est* lege; *id est*.
- 190. - 1. l. 4. post *omnia* pone comma.
- 201. - 1. l. 7. dele comma post *dissertatio*, et lin. 5,
add. *Lamb. Bos* ell. p. 195. ed. Schwebel. nam sub-
intell. *μερων*.
- 212. col. 2. l. 12. *adcommodatam*. Sic et p. 213. col. 1.
lin. 3.
- 219. col. 1. l. 9. *αρχουσαι*. et col. 2. lin. 12. dele
punctum post *ευσχημα*.
- 224. - 2. l. 12. longinquo.
- 225. - 2. l. 13. add. Xenoph. Hist. Gr. I. 1, 2. vbi
vid. *Morus* in ind.
- 239. - 1. l. 1. dele comma ante *p*, et pone post *e*.
- 240. - 2. l. penult. *Ουτως*, vt et p. 241. col. 1. lin.
12.) et *κατασκευ-αι*.
- 243. - 2. l. 8. add. Macrobian. in Somn. Scip. I, 11,
p. 161.
- 244. - 2. l. 18. chorumque.
- 259. - 2. l. 20. add. Xenoph. Hist. Gr. VII, 5, 22.
- 269. - 2. l. 6. *Θαυν*.
- 265. - 1. l. 8. fines, et l. 22. post *E* pone punctum.
- 277. - 2. l. 10. add. Hesiod. theog. 128. *Θεος ιδος*
αοφας ας.
- 280. - 2. l. 6. pro *opponuntur* leg. Sic etiam.
- 285. - 2. l. 13. dubio et lin. 8. in pro *ad*.
- 286. - 1. l. 14. Audiuimus.
- 288. - 2. l. 2. interpung. fuisse. Seneca de;
- 294. - 1. l. 10. confidebant.
- 296. - 2. l. 1. carcerem.
- 299. - 2. l. 2. Pacius,
- 303. - 1. l. 17. *δη* sc. *Θεου*.
- 315. - 1. l. 16. Graeciam. et col. 2. lin. 4. ante
163. add. pag.
- 321. - 2. l. 24. ordinem.

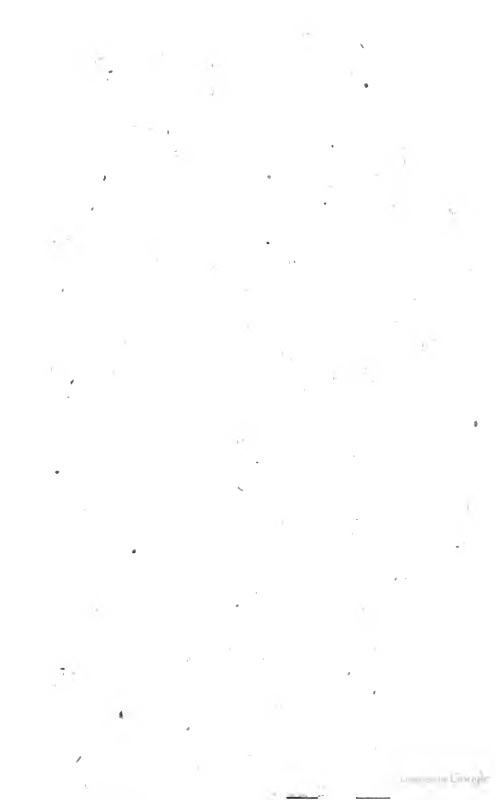
P. 327. col. I. l. 23. sequuntur.

- 334. - I. l. 10. Sic *euSus ex poudus* Plat. de Rep.
lib. III. p. 261.
- 335. lin. 9. intellectu — Meinerfii, et lin. pen. *ress*
- 338. lin. 3. proximus.
- 346. not. 15. add. cf. Historical Diquifition concerning
the Knowledge the ancients hat of India, by D. W.
Robertson. London 1791. 4.
- 3 347. lin. 12. leg. 18.
- 356. lin. 3. erratica.
- 393. lin. 5. discessit
- 402. lin. 27. post *esse* pone comma.
- 409. lin. 7. scriptoribus.
- 414. lin. 19. pro *eodem*, *quatuor*, lege: *eodem*. *Qua-*
tuor. et lin. 20. post *subfolanum*, adde comma.
- 427. lin. 17. post *positum* pone comma. Ita et p. 428;
lin. 5. ante *patet*.
- 432. lin. 25. pro *c. a.* leg. *c. L.*
- ± 438. lin. 12. receptum.

ad VI, 10.

I N D E X

- Χαμαῖβρος. χαμαῖβρου διπην VI, 22.
 Χαμερῖνος. χαμερῖνη ἀνατολή IV, 12. χ. θυσις IV, 12.
 Χαμῶν. ἄρη τε καὶ χαμῶνας V, 9. ἐγγυμένων χαμῶνων ἐξ-
 ασιῶν V, 11. δια χαμῶνος VI, 21. cf. *Leim. et Irm.*
 ad Herodian. I, 4, 8. p. 105. et exc. p. 836—838.
 Χαρ VI, 12, 22.
 Χερσαίος. ζῶν χερσαίον VI, 13.
 Χθόνιος. πρῆστηρ χθόνιος IV, 15. X. Zeus VII, 1.
 Χίων IV, 7. χίων ἐπιπλῦντας VI, 21. χιόνες II, 10. IV, 3.
 Χλιπρός IV, 25.
 Χλωή. γῆ πεποικίλται χλωας μυριάς III, 1.
 Χοα. χοα κακμηκότων VI, 25.
 Χορεύειν VI, 14.
 Χορός. ἐν χορῷ VI, 15, 24. χορός ἀνδρῶν, εσδ', ὅτε καὶ
 γυναικῶν VI, 15.
 Χρᾶα. κατὰ τὰς χρᾶας VI, 9. παρῆχομετα χρᾶας VI, 27.
 Χρεῖαν VI, 7.
 Χρη VI, 17. 19.
 Χρημα. θρονί τι καὶ δαίμονιον χ. I, 1.
 Χρησις. χρῆσις νομῶν VI, 18.
 Χρησμοφάν IV, 26. cf. Plat. Io, p. 187.
 Χρηστός V, 2. χρῆστας ἐλπίδας ap. Herodian. I. 7, 2. vbi
 vid. *Irm.* p. 236.
 Χρόνος. πλεονα χρόνου IV, 22. κατὰ τοὺς χρόνους VII, 4.
 ΧΡΟΝΟΣ VII, 1.
 Χρῆστος VI, 8.
 Χρωμα V, 4.
 Χρωμένος VI, 3. χρωμένοι VII, 1. ἐν ταῖς τῶν χρωμάτων
 ψυχαῖς VI, 25.
 Χυαν. ὕρου οὐπω χύθεντος IV, 7.
 Χωρα. δώδεκα ζωδίων χωραὶ II, 6. Sic partes ap. Virgil. in
 Ge. I, 231. πεντε στοιχεῖα ἐν πεντε χωραῖς III, 4. ἐπὶ
 τῆς ἀνωτατῆς χωρᾶς VI, 12. φίλος αἰς τὴν ἰδίαν ἐκτρέχει
 χωρᾶν VI, 17. τὴν ἀνω χωρᾶν VI, 22.
 Χωρεῖν VII, 3.
 Χωρίζειν V, 11. κεχωρισμένος VI, 21, 24.
 Χωρίς. χ. φερὰς IV, 22. χ. σασμόν IV, 30. χ. τούτων VI, 9.
 Χωρός VI, 21. Herodian. I, 11, 3. αἰς τινὰ τῆς Φρυγίας
 χωρῶν, vbi *Irm.* p. 424.

Ψαλῆς.

I N D E X.

Ψ

- Ψαλμοί.** σχήμα της ψαλμῆς. ἐν τοῖς ψαλμοῖς λαβοῖς VI, 20.
Ψευκός. μαλακός ψευκός IV, 6. **μεγαλός ψευκός** Aristotel.
 Meteor. I, 12. p. 747. F. ὁρσέρας ψευκός Meleag.
 CXII, 8.
Ψίλος VI, 17.
ΨΟΛΟΕΙΣ IV, 18. cf. *Stanley*. ad Aeschyl. Prom. 359.
 p. 82. ed. Schütz.
Ψυχή I, 12. **δαψ** ψυχῆς **οὐρα** I, 2. ἐν τοῖς ψυχαῖς VI,
 25. **ψυχὴν** ἰσχεῖ τὰ ζῶα V, 11.
Ψυχός IV, 9.
Ψυχρός. ἐκ ἀρχῶν ψυχρῶν V, 1. **θερμὸν** ψυχρῶ **μεγίστην** V, 6.
Ψυχροῦ IV, 7.

Ω

- ὦδε** IV, 23.
ὦκεανός. ὦ. περιέβλεπον ἡμᾶς III, 6. **παρὰν** ὁ ὠκεανός III, 8.
 περιέβλεπε τὴν γῆν ὁ ὠκεανός III, 8.
ὦμος VI, 12. ἐπὶ τῶν ὠμῶν VI, 23.
ὦρα. καλὰ καὶ γονίμοι τῶν ὄλων ὦραι V, 9. ὦραι τοῦ σπένδ
 VI, 15. παρὸς ὦρην Meleag. in ver. 2. vbi vid. *Mei-*
neke p. 19. τὴν ἐπὶ ταῖς ὥραις τοῦ Ἰστροῦ ὦραν Herodian.
 I, 6, 3. vbi vid. *Irm.* p. 192. et quos laudat. Adde supra
 dictis *Lindenbrog.* ad Cenforin. cap. 19. p. 119. et quem
 laudat Diodor. Sic. I. p. 23. ed. Rhod. κατ' ἐκενόνους **ὦρην**
 τοὺς χρόνους τῶν ἐνιαυτῶν ἀπαρτιζέσθαι τετραεὶς μῆσι, τοῖς
 γινομένοις κατὰ τὰς ἑκάστην τῶν χρόνων ὥρην ὁλοῦ εαυτοῦ,
 θεροῦ, χειμῶνος. ἀφ' ἧς αἰτίας καὶ παρ' ἐνδείξει τῶν Ἑλλήνων
 τοὺς ἐνιαυτοὺς ὦρους καλεῖσθαι, καὶ ταῖς κατ' ἐτοὺς ἀνα-
 γραφαῖς, ὠρογραφίαις προσαναγορεύεσθαι.
ὦρισμένος. κατὰ τινὰς ὠρισμένους καιροὺς IV, 32.
ὦς IV, 14. VI, 1. 6. ὡς καὶ α V, 2. VII, 1. ὡς δὲ το
 σπένδ IV, 33. VII, 1. ὡς ἐν γὰρ σπένδ VI, 6. ὡς λα-
 γος VI, 8. ὡς ἀν VI, 9. ὡς ὁφθαλμὸς VI, 16. ὡς φησὶν ὁ ποι-
 ητής VI, 27. ὡς φησὶν Ἡρακλῆτος VI, 27. ἢ ὡς VI, 6.
 ceter.

I N D E X

Ωθαν. ωθαν IV, 9. cf. de hoc verbo *Irm.* ad Herodian.

L 12, 14. p. 512 seq.

Ωσπερ IV, 9. 14. 16. 25. 26. 31. VI, 12. 21. 22. VII, 1.

5. cet. ωσπερ αν VI, 13. ωσπερ αμελα V, 3. VI, 12. 25.

Ωστε IV, 9. VI, 10. 11. 20. cet.

ΩΣΤΗΣ. Ωσται σασμοι IV, 29.

Ωτακουστης VI, 9. cf. *Florid.* ad Apul. pag. 739. vb?i

„Plutarchus Otacustarum inuentionem Datio Iuniori tribuit libro περι πολυ πραγ. Ωτακουσταις μεν ουν πρwtος

εσχεν ο γωτος Δαρwος, απίστων Ιαυτη, και παντας υφορwμενος.

Xenophon tamen Otacustas Cyro adsignat lib. VIII, Paediae Cyri.“

Ωφελεια VI, 5. μαλλον τε και ηττον ωφελειας VI, 5.

Ωχρος. ωχρον χρωματων V, 4.

Emendanda et Corrigenda

In contextu.

P. 43. l. 1. ἀγομένη.

- 58. l. 2. post αἰθερὶ pone —

- 71. l. 3. Ἑλλησπεντος.

- 120. l. 3. Στροβίλος.

- 121. l. 1. ἰδουμένων et Ἀναφύσσης.

- 200. l. 1. αὐτὲ π.

- 206. l. 1. συντελουμένων.

- 240. l. vlt. οὕτως.

- 287. l. 2. ὑπὸ.

- 290. l. 2. pone punctum post κοσμή.

- 313. l. 3. κοινωνίᾳ.

In Var. Lect.

P. 3. l. 5. adcommodatius.

— — 1.17. adde cl. *Irm.* ad Herodian. Tom. I, p. 56.

- 12. l. 4. lect.

- 25. l. 7. incongruam.

- 32. l. 1. vocabulum.

- 47. Var.

- 68. l. 9. ἰσχυρῶς.

- 77. l. 6. post *Periegetae* excidit *locis quibusdam.* Tunc
adde *Irm.* ad Herodian. l. 2, 2. p. 35.

- 92. l. 2. ἀπὸ.

- 96. l. 4. inuenitur.

- 106. l. 3. sint.

- 107. l. 2. praecedens.

- 129. l. 1. Ante *Pro* adde 18.

- 157. l. 1. pro 29. leg. 28.

- 161. l. 1. ante μυκημα add. 39.

- 162. l. 6. ποιούντων.

- 180. l. 8. distingue con-iicitur.

- 255. l. 3. σαλπίζ.

- 332. l. 3. pro V. lege N.

- 33. l. 18. add. Plat. de Rep. I, p. 202. μακκρίως τε
καὶ εὐδαιμονῶν, Sic. ib. p. 182. coniungitur εὐδαιμονίᾳ
καὶ μακκρίως.

In Notis.

- P. 4. col. 1. lin. 13. Ex quibus facile intelligitur, quod
cet. Licet hunc constructionis ordinem apud alios,
qui de vet. auctoribus bene meriti sunt, inuenirem,
e. c. ap. interpret. lat. Aristotel. Meteor. I. c. 7.
p. 338. ap. Hudson. ad Dion. Hal. Ant. I, 6. p. 17.
ib. Reiske p. 608. Boden ad Achill. Tat. p. 5. cet.
 eoque saepius in notis vsus sim, optarem tamen, vt
 veram constructionem praetulissem. cf. tamen, quae
 scripsit *Perizonius* ad Sanctii Mineruam p. 498 — 502.
Schellerus in Anleitung, die alten lateinischen Schrift-
 steller zu erklären, p. 166 seq. cet.
- 10. col. 2. l. 1. adcommodatam.
 - 19. - 2. l. 1. posita.
 - 20. - 1. l. 12. dele Interpres — intelligit. Sic et
dele paullo post vel de Mundi anima col. 2. l. 15.
crederent,
 - 21. - 1. l. 7. adde: Fragm. quod Censorino tribui-
tur, c. 4. Cic. Somn. Sc. c. 5.
 - - - 2. l. 15. *πρωτην,*
 - 24. - 1. l. 5. Οιτης, et 1. 9. dele punctum post vertit,
 - 29. - 1. l. 21. pone comma post ακρηατος.
 - 34. - 1. l. vlt. superficie.
 - 36. - 2. — Manilii loco adde V, 6 seqq.
 - 37. - 1. l. 5. post Scip. adde cap. 4. hinc Macrob.
in Somn. Sc. I, 17.
 - — - 2. l. 21, post *elucet* add, Macrob. in Somn. Sc.
 I, 19,
 - 39. - 1. l. 25. Add, Plat. in Epin. p. 264 seq. *ὅτι δε*
οὐκ ονοματα εσχηκε, [sc. τα θεια] την γε αιτιαν χρη
λεγεσθαι ταυτην. αλλα γαρ και ονοματα αληθασι προς
ενιων. ο μιν γαρ Εωσφορος, Εσπερος τε, ο αυτος αιται,
εχει δε λογον ο δ' ομοδρομος Ηλιω τι αμα και ταυτην
Στιλβων,
 - — - 2. l. 11. add. Fragm. Censorino tribut. c. III.
 et paullo post pro: *Quod — puto lege: Veteres vero*
Solem Planetis hanc ob causam tribuere solebant,
 - 40 et 41, add, not. 18. Aristotel. Meteorol. I. 3, p.
733 — 735, Cic. Somn. Sc. 4.
 - 42. col. 1. l. 26, attingantur.
 - 45. - 1. l. 9, ingenio pro natura,

P. 47. col. I. l. 4. post *lisdem*. Sic *Cyanæ* ap. Val. Flacc. I, 60. 630. IV, 562. 638. *Συνοριαδας* secundum Eratosthenem p. 149. vbi vid. *Seidel*.

— — — 1. 12. *vertat*.

- 49. - I. l. 15. *ανερευνη*.

— - 2. l. 14. add. Macrobian. Saturn. V, 1, p. 61.

- 50. - I. — verbis το σωφρον ζων cet. add. Cic. Quæst. Tusc. V, 2, vbi de philosophia: *tu urbes peperisti: tu dissipatos homines in societatem vitæ conuocasti*.

- 51. col. 2. l. 22. post *Atlanticum* add. omnem orbem terrarum Oceanum ambi, persuasum sibi habebat Eratosthenes. vid. ed. Seidel. p. 129. et quem laudat Schol. ad Dionys. Per. vf. I. Cf. Macrobian. in Somn. Scip. II, 5, p. 137. II, 9, p. 155.

P. 62. col. 2. l. 23. dele *f*.

- 65. - I. l. 25. *διανεργως*.

- 66. - 2. l. 11. *dedit*.

- 72. - I. l. 6. dele *ei in*.

- 77. - I. l. 6. *κατ'*

- 79. - I. l. 9. *reperi*.

- 80. - 2. l. 6. 28 pro 13.

- 81. - 2. l. 9. *fines*,

- 86. - I. l. vlt. alii.

— — 2. l. 20. *arbiträrer*, et *περιβήσω*. 1. 25. *vsurpatum esse* pro: *vsurpatum esse*.

- 91. - 2. l. 3. *diuersi*.

- 94. - I. l. 10. *diuide: tenui-tate, et penult. Δροσος*.

+ 97. - 2. l. vlt. *diuersitates*.

- 98. - I. l. 16. *de*.

- 100. - I. l. 25. et 26. *pruinam* — non.

— — 2. l. 10. *aquam*.

- 113. — *locis Isidori* add. *Fragm. Cenforin. tribut. c. II.*

- 114. col. 2. l. 2. dele punctum post *ανατολη*.

- 121. - I. l. 20. *Budos*, et l. 22. *ἐπημα*.

- 126. - I. l. vlt. *ακον*.

- 128. - 2. l. 5. dele *non* post *possum*, et comma post *verba*.

- 139. - 2. l. 12. Adde Aeschyl. Prom. 356,

- 147. - 2. l. 21. post *latere* pone punctum. P. 152,

- P. 152. col. 1. l. 10. post docet, adde *Lindner*. ad Minuc.
Fel. p. 38.
- 165. - 1. l. 18. *Diodor. Sic.*
- 176. - 2. l. 23. p. *ut*, lege *quod vult*.
- 178. - 2. l. 10. auctoritate.
- 182. - 2. l. 7. *επιφανειαν*.
- 183. - 1. l. 3. *μηχανισαμενη* et l. 6. *μηχανισα*
- 185. - 1. l. 15. pro *id est* lege: *id est*.
- 190. - 1. l. 4. post *omnia* pone comma.
- 201. - 1. l. 7. dele comma post *dissertatio*, et lin. 5,
add. *Lamb. Bos ell.* p. 195. ed. Schwebel. nam sub-
intell. *μερων*.
- 212. col. 2. l. 12. *adcommodatum*. Sic et p. 213. col. 1.
lin. 3.
- 219. col. 1. l. 9. *ωτρικοντας*. et col. 2, lin. 12. dele
punctum post *ευσχημα*.
- 224. - 2. l. 12. *longinquo*.
- 225. - 2. l. 13. add. *Xenoph. Hist. Gr. I. 1, 2. vbi*
vid. Morus in ind.
- 239. - 1. l. 1. dele comma ante *ε*, et pone post *ε*.
- 240. - 2. l. penult. *Ουτως*, vt et p. 241. col. 1. lin.
12.) et *κατασκευ- ας*.
- 243. - 2. l. 8. add. *Macrob. in Somn. Scip. I, 11,*
p. 161.
- 244. - 2. l. 18. *chorumque*.
- 259. - 2. l. 20. add. *Xenoph. Hist. Gr. VII, 5, 22.*
- 269. - 2. l. 6. *Ἰαν*.
- 265. - 1. l. 8. fines, et l. 22. post *E* pone punctum.
- 277. - 2. l. 10. add. *Hesiod. theog. 128. Ἰονε ἰδω*
ασφαλεις ας.
- 280. - 2. l. 6. pro *opponuntur* leg. Sic etiam.
- 285. - 2. l. 13. dubio et lin. 8. in pro *ad*.
- 286. - 1. l. 14. *Audiuimus*.
- 288. - 2. l. 2. interpung. fuisse. *Seneca de*
- 294. - 1. l. 10. confidebant.
- 296. - 2. l. 1. *carcerem*.
- 299. - 2. l. 2. *Pacius*,
- 303. - 1. l. 17. *δη sc. Θεου*.
- 315. - 1. l. 16. *Graeciam*. et col. 2. lin. 4. ante
163. add. pag.
- 321. - 2. l. 24. ordinem.

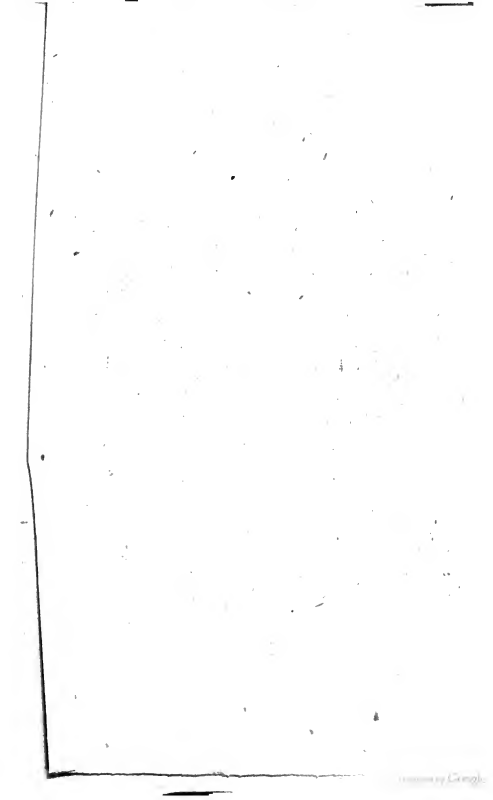
p. 327. col. i. l. 28. sequuntur.

- 334. - l. 10. Sic *evdus ex poudus* Plat. de Rep.
lib. III. p. 261. -
- 335. lin. 9. intellectu — Meinerfi, et lin. pen. *res:*
- 338. lin. 3. proximus.
- 346. not. 15. add. cf. Historical Diquifition concerning
the Knowledge the ancients hat of India, by D. W.
Robertfon. London 1791. 4.
- 347. lin. 12. leg. 18.
- 356. lin. 3. erratica.
- 393. lin. 5. difceffit
- 402. lin. 27. post *effet* pone comma.
- 409. lin. 7. fcriptoribus.
- 414. lin. 19. pro *eodem*, *quatuor*, lege: *eodem*. *Qua-*
tuor. et lin. 20. post *subfolanum*, adde comma.
- 427. lin. 17. post *positum* pone comma. Ita et p. 428;
lin. 5. ante *patet*.
- 432. lin. 25. pro *c. u.* leg. *c. L.*
- 438. lin. 12. receptum.

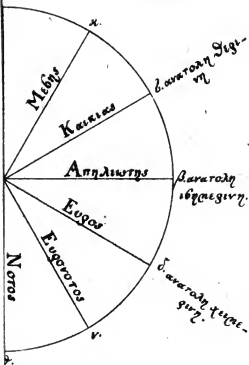

1890

005641457

